

מעלות הקדש גרסינו בתגיגה (כ') חומר בקודש מבתרומה שמטבילין פלים בתוך פלים לתרומה אבל לא לקדש כו' הרביעי בקדש פסול והשלישי בתרומה: פתב הרמב"ם ז"ל בהקדמתו לס' טהרות ז"ל וכן ג"כ מה"ת אין אנוכל מטמא אנוכל ולא יהיה שלישי לעולם אלא מדרבנן בהכרח לפי שהאב פאשר יטמא הפלי או האדם יחזור זה הפלי או האדם ראשון וזה הראשון יטמא אוכלין ומשקים לבד כמו שקדם ויהיה האנוכל שני דאורייתא ג"כ ולא יטמא זה האנוכל זולתו ויחזור שלישי אלא מדרבנן כמו שהשרשנו כו' הנה כבר התבאר שראשון ושני כבר יהיו מדאורייתא כו' אולם שלישי ורביעי הנה הוא לעולם מדרבנן וזה אמרו עתיד דור אחר כו' עכ"ל דס"ל להרמב"ם ז"ל דזה דאמרינן דאין אנוכל מטמא אנוכל ה"נ דאינו מטמא משקה א"כ לא משפחת לה שלישי לעולם מדאורייתא וכ"כ להדיא בפסקא פ"ז מהל' אבה"ט ה"א דבר מפורש בתורה שהאנוכלין והמשקין מתטמאין כו' ואין האנוכל שנטמא מטמא אנוכל אחר מה"ת כו' ולא המשקין שנטמאו מטמאין דבר אחר מה"ת [פלומר לא אוכלין ולא פלים] אבל מד"ס גזרו על האנוכל הטמא שאם נגע באנוכל אחר טמאוהו, וכן אם נגע אנוכל הטמא במשקין טמאין ואין אנוכל מטמא פלי שנגע בו לעולם ואפילו מדבריהם וכן גזרו על המשקין הטמאים שיטמאו אוכלין או משקין או פלים שנגעו בהן עכ"ל, הא מבואר דארף זה דאנוכל טמא מטמא משקין הוא רק מד"ס וכן בפ"י מהל' אבה"ט ה"י פתב המשקין יהיו אב הטומאה מד"ת פגון מי חטאת ורק ה"ב כו' ויהיו ראשון לטומאה מד"ת פגון שנגעו באב מאבות הטומאות וכן אם נגעו המשקים בולד הטומאה בין אדם בין פלים נטמאו מד"ת כו', אבל אם נגעו באנוכלין לא קא חשיב משום דאין אוכלין מטמאין משקין מד"ת, ואח"כ פתב שם וכן אם נגעו בשני בין אדם בין פלים בין אוכלין נעשו ראשון לטמא אחרים מדבריהם כו' ע"ש דלטומאה דרבנן קא חשיב נמי אם נגעו באנוכלין ומש"ה פתב הרמב"ם ז"ל בהקדמתו דלא משפחת לה שלישי ורביעי לעולם מה"ת פיון דאנוכל שני אינו מטמא אחר לא אנוכל ולא משקה מה"ת א"כ לא משפחת לה שלישי מן התורה לעולם וע"י עצים ולבונה שכתבו התוס' בפסחים דמשפחת לה שלישי ורביעי להרמב"ם ז"ל אי אפשר זה דהא ס"ל להרמב"ם ז"ל דעצים ולבונה מקבלין טומאה רק מדרבנן א"כ לא משפחת לה שלישי מה"ת לעולם: והנה לפי מה דס"ל להרמב"ם ז"ל דאין אנוכל מטמא לא אוכלין ולא משקין מה"ת א"כ פל טומאת אוכלין לטמא אחרים הוא רק מדבריהם, ולפ"ז פל שיעור פביצה לטמא ט"א הוא רק מדבריהם דהא ס"ל להרמב"ם ז"ל דאנוכל מקבל טומאה מה"ת בכ"ש וכל שיעור פביצה הוא רק לטמא אחרים, וא"כ זה דדרשינן בת"כ מפל האנוכל מלמד שמשמא בכ"ש יכול יטמא לאחרים בכ"ש ת"ל אפשר יאכל אנוכל הנאכל בב"א דהיינו פביצה להרמב"ם ז"ל הוא רק אסמכתא בעלמא, ובזה אתי שפיר דברי הרמב"ם ז"ל פ"ד מהל' ט"א פמה שיעור אוכלין לטומאה לטומאת עצמן כ"ש אפילו שונמא או חרדל מתטמא שצאמר פל האנוכל אפשר יאכל כ"ש ואין אנוכל טמא מטמא אנוכל אחר או משקין עד שיהיה בו פביצה בלא קליפתה עכ"ל היינו לזה דהאנוכל מתטמא בכ"ש הביא לה מן המקרא וכמו דדרשינן בת"כ ולזה דאינו מטמא אחרים אלא בפביצה לא הביא לה מן המקרא פלל ולא הביא סוף דרשא דהת"כ משום דזה הוא רק אסמכתא בעלמא דכל שיעור פביצה הוא רק מדבריהם וכל הקרא דהאנוכל אפשר יאכל דריש לה הרמב"ם ז"ל לכ"ש ולא דריש

פָּלַל דְּאֲשֶׁר יֹאכַל מִשְׁמַע אֲנֹכֶל שְׂאֵתָהּ יָכוֹל לְאַנְכְלוֹ בַּב"א דְּכָל הַפְּתוּב ע"כ קָאֵי רַב לְטוּמְאָת עֲצָמָן וְלֹא לְטוּמְאָת אַחֲרִים דְּאִין טוּמְאָת אַחֲרִים מְדְאוּרֵייתָא וְלְטוּמְאָת עֲצָמָן הוּא בַּכ"ש: וְהִנֵּה לַפ"ז ג"כ הָא דְשׁוּמְר מְצֻטְרַף הוּא רַב מְדְרַבְנָן דְּצִירוּף הוּא לְכַבִּיצָה וְכָל שְׂיַעוּר כַּבִּיצָה הוּא רַב מְדְרַבְנָן וּבְגִמְרָא מְפָקִינוּ לְשׁוּמְרִין מְקַרָא דְתַנִּי דְבִי ר"י עַל כָּל זְרַע זְרוּעַ פְּדִרְף שַׁבְנ"א מוֹצִיאִין לְזִרְיָעָה, וְהִנֵּה בְּזָה אֲתִי שְׂפִיר דְבִרֵי הֶרְמֵב"ם ו"ל פ"ה מֵהַל' ט"א שְׂכַתְב ו"ל כָּל שְׂהוּא יָד וְאִינוּ שׁוּמְר מִתְטַמָּא וּמְטַמָּא וְאִינוּ מְצֻטְרַף וְכָל שְׂהוּא שׁוּמְר אַעפ"י שְׂאִינוּ יָד מְטַמָּא וּמְטַמָּא וּמְצֻטְרַף כּו' וְכַתְב אַח"כ וּמְנִין לְשׁוּמְרֵי אֲנֹכְלִין שְׂהוּ מִתְטַמָּאִין עִם הָאֲנֹכְלִין כְּשֶׁהוּן מְחֻנְפְּרִין בְּהֵם שְׂנְאָמַר עַל כָּל זְרַע זְרוּעַ אֲשֶׁר יִזְרַע כּו' וְהָא פְּתַב הֶרְמֵב"ם ו"ל רַב שְׂמִתְטַמָּא עִם הָאֲנֹכֶל וְלֹא פְתַב ג"כ שְׂהוּא מְצֻטְרַף מִשׁוּם דְּזָה לֹא יִלְפִינוּ מְקַרָא פִּינוּ דְּכָל הַצִּירוּף הוּא רַב מְדְרַבְנָן א"כ קָרָא אֲתִי רַב שְׂמִתְטַמָּא עִמוּ כְּמוּ יָד וְזָה דְבִש"ס ר"פ הָעוּר וְהָרְנוּטְב אֲמָרִינוּ דְּאֲדַרְבָּה דְקָרָא אֲתִי רַב לְהַצְטְרַף צ"ל לְהֶרְמֵב"ם ו"ל דְּהָאֵי סוּגִיָא אֲזֵלָא כַּמ"ד בְּפִסְחִים דְּאֲנֹכֶל מְטַמָּא אֲנֹכֶל מֵה"ת וְשִׁינְף צִירוּף מֵה"ת, עוּד פְּתַב שְׂמ הֶרְמֵב"ם ו"ל וּמְנִין לִידוּת הָאֲנֹכְלִין שְׂהוּן מִתְטַמָּאוֹת וּמְטַמָּאוֹת כְּשֶׁהוּן מְחֻנְפְּרִין עִם הָאֲנֹכְלִין שְׂנְאָמַר טְמָא הוּא לְכֵם לְכָל שְׂבַצְרַכִּיכֵם וְשְׂמ לְעִיל פְּתַב כִּיצַד מִתְטַמָּא וּמְטַמָּא שְׂאֵם נִגְעָה טוּמְאָה בִּיד נְטָמָא הָאֲנֹכֶל הַתְלוּי בּוֹ וְאֵם נִגְעָה הַטוּמְאָה בְּאֲנֹכֶל נְטָמָא הִיד וְכ"כ בַּפּה"מ רִישׁ עֲוֹקְצִין בְּהָא דַּכ"ש יָד וְלֹא שׁוּמְר מְטַמָּא וּמְטַמָּא הִינוּ אֵם נִגְעָה טוּמְאָה בִּיד נְטָמָא הָאֲנֹכֶל וְכֵן אֵם נְטָמָא הָאֲנֹכֶל נְטָמָא הִיד וּפְלִיג בְּזָה ע"מ שְׂפִי רִש"י ו"ל (חולין קי"ח) דְּמִתְטַמָּא הִינוּ אֵם נִגְעָה הִיד בְּשֶׁרֶץ נְטָמָא הָאֲנֹכֶל וּמְטַמָּא הִינוּ אֵם הִנֵּה הָאֲנֹכֶל טְמָא מְטַמָּא אַחֲרִים ע"י הִיד ע"ש דְּלִשְׁטֵתִיָּה אֲזִיל פִּינוּ דַּס"ל דְּאִין אֲנֹכֶל מְטַמָּא אַחֲרִים מְדְאוּרֵייתָא פָּלַל לֹא אֲנֹכֶל וְלֹא מְשַׁקָּה א"כ יָד לְהוֹצִיא הַטוּמְאָה הוּא רַב דְּרַבְנָן א"כ לֹא גְמָרִינוּ זָה מְקַרָא דְלְכֵם לְכָל צְרַכִּיכֵם לְכֵן פְּתַב דְּזָה דְנִפְקָא לָן מְקַרָא דְלְכֵם לְטַמָּא וְלְהַתְטַמָּא הִינוּ שְׂהָאוּכֶל נְטָמָא מְחַמַּת הִיד וְהִיד מְחַמַּת הָאֲנֹכֶל וְהַפֶּל רַב לְטוּמְאָת עֲצָמָן: וְהִנֵּה לְהֶרְמֵב"ם ו"ל יֵשׁ לְעִיָּין מַה דְּאֲמָרִינוּ כָּל שְׂסוּפּוֹ לְטַמָּא טוּמְאָה חֲמוּרָה א"צ לֹא הַכְּשֶׁר מִים וְלֹא הַכְּשֶׁר שְׂרֶץ דְּהִינוּ נְבַלַת עוֹף הַטְּהוּר וּפְרִים וּשְׂעִירִים הַנְּשָׂרְפִים וְנִפְקָא לָן מְקַרָא דְעַל כָּל זְרַע זְרוּעַ מֵה זְרַעִים שְׂאִין סוּפֵן לְטַמָּא טוּמְאָה חֲמוּרָה כּו' וּמֵאֵי נִפְקוּתָא מְדְאוּרֵייתָא מְזָה שֶׂא"צ לֹא הַכְּשֶׁר מִים וְלֹא הַכְּשֶׁר שְׂרֶץ דְּהִינוּ נְבַלַת עוֹף הַכְּשֶׁר שְׂרֶץ פִּינוּ דְּאַחֲרִים אִין מְטַמָּאִין מְדְאוּרֵייתָא דְּאִין אֲנֹכֶל מְטַמָּא אַחֲרִים מְדְאוּרֵייתָא וְלְטוּמְאָת עֲצָמָן מֵאֵי נ"מ אֵם טְמָאִים הֵם אֵם לֹא בְשֶׁלְמָא זָה דְחוּלִין טְמָאִין מְדְאוּרֵייתָא וְנִעְשִׂין שְׁנֵי אֵיכָא נִפְקוּתָא גַם לְעֲצָמָן דְּאָסוּר לְעִשׂוֹתָן אוֹתָן תְּרוּמָה וּקְדָשִׁים וְכֵן מְעַשֵּׂר שְׁנֵי [וּכְעִין זָה פְּתַבּוּ הַתּוֹסֵף חוּלִין (ל"ה ע"א) ד"ה הָאוּכֶל] אֲבָל בְּנְבַלַת עוֹף טְהוּר דַּל"ש בְּהוּ תְּרוּמָה וּקְדָשִׁים וּבְחוּלִין מֵאֵי נ"מ מֵה"ת אֵם טְמָאִים הֵם אֵם לֹא פִינוּ דְּאִין מְטַמָּאִין אַחֲרִים וּפְרִים וּשְׂעִירִים הַנְּשָׂרְפִים אִף שְׂקָדְשִׁים הֵם מ"מ אִין נְפִסְלִים מִשׁוּם טוּמְאָת עֲצָמָן מִמָּה שְׂסוּפֵן לְטַמָּא טוּמְאָה חֲמוּרָה א"כ לְמֵאֵי הִלְכְתָא הֵם טְמָאִים, וְנִרְאָה דַּנ"מ שְׂאֵם הַנִּיחַ עֲלֵיהֶם קָלִל שֶׁל חֲטָאת נְפִסֶל דְּאֲמָרִינוּ בַּפ"י דְּפָרָה דְקָלִל שֶׁל חֲטָאת שְׂנִגְעַת בְּשֶׁרֶץ טְהוּר דְּאִין כ"ח מְטַמָּא מְאֻחוּרֵי נִתְנוּ עַל גְּבִיו וְכֵן הַנִּיחַ ע"ג אוּכְלִין וּמְשַׁקִּין טְמָאִים פְּסוּל דְּנֵהֵי דְּאִין מְקַבֵּל טוּמְאָה מִגְּבוּ מ"מ פְּסוּל אֵם הַנִּיחַ עֲלָיו מִשׁוּם דְּבַעֲיָנוּ וְהַנִּיחַ בְּמִקוּם טְהוּר ע"ש, א"כ נ"מ שְׂאֵם הַנִּיחַ קָלִל שֶׁל חֲטָאת ע"ג פְּרִים הַנְּשָׂרְפִים נְפִסֶל דְּכִינוּן שְׂהוּן עֲצָמָן טְמָאִים אִינוּ מְקוּם טְהוּר: עוּד יֵשׁ לְעִיָּין עַל הֶרְמֵב"ם ו"ל מֵהֵיא דַּפ' הַמְצָנִיעַ דְּאֵיבְעֵי לָן זְרַב כְּזִית תְּרוּמָה לְבֵית טְמָא וְצִירוּף

שם לכביצה אוכלין מאי מדמצטרף לעגנן טומאה מי חייב נמי לעגנן שבת כו' והביאה
הרמב"ם ז"ל בעצמו פי"ח מהל' שבת וקשה פנין דלהרמב"ם ז"ל כל צירוף כביצה הוא
רק מדרבנן א"כ מה שינה מדמצטרף לעגנן טומאה יהיה חייב מיתה וקרנן לעגנן שבת
וצ"ל דס"ל דחשיבות לעגנן דרבנן עושה חשיבות אף לדאורייתא ודוחק וצ"ע: עוד יש
לעגנן על הרמב"ם ז"ל מהא דאמרין ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים טהור
ומשום דטומאת משקין לטמא אחרים רק מדרבנן והוי ספק דרבנן א"כ ספק אוכלין נמי
פן דהא טומאת אוכלין לטמא אחרים י"ר רק מדרבנן א"כ מ"ש אוכלין ממשקין: והנה
לשיטת הרמב"ם ז"ל אתי שפיר מה דאמרין לרבנן דטבול יום פשם שפוסל אוכלי
תרומה ומשקה תרומה פה פוסל אוכלי קדש ומשקה קדש ולכאורה קשה פנין דמה
שטבול יום נוגע הוא שלישי כדאמרין בפ"ד דטבול יום א"כ אמאי לא יעשה האי שלישי
רביעי בקדש וממ"נ פנין דפוסל את התרומה ועושה אותה שלישי א"כ פשנגע בקדש
ג"כ עושה שלישי דהא לא קילי קדשים מתרומה ושלישי עושה בקדש רביעי ולפ"ז אתי
שפיר פנין דאין אוכל מטמא אחרים מדאורייתא א"כ מדאורייתא ודאי טבול יום אינו
יכול רק לפסול אוכלי קדש ומשקה קדש פשם שפוסל אוכלי תרומה ומשקה תרומה
דכל טומאת אוכלין מדאורייתא הוא רק לעצמן ואע"ג דמדרבנן אוכל מטמא אוכל בטבול
יום אוקמוה אדאורייתא כדאשכחן בכמה דברים שהן מדרבנן דבטבול יום אוקמוה
אדאורייתא וכמו כל הפוסל את התרומה מטמא את המשקין להיות תחילה דלא גזרו
בטבול יום וכן יש חיבורין שהן חיבור בשאר הטומאות ואינו חיבור בטבול יום היינו
כל הנה חיבורין דחשבינן לה בפ"ק דטבול יום וכן איכא אוכלין דמתטמאין בשאר
הטומאות ואין מתטמאין בטבול יום כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ז מהל' ט"א ה"ח ומשום
דהנה חיבורין ואוכלין הם רק מדרבנן ובטבול יום לא גזרו דכינן דטבל קלישא טומאתו
ואוקמוה אדאורייתא וה"נ לעגנן אוכל מטמא אוכל: והנה טבול יום עצמו זה שפוסל
במעו"ס"ל ג"כ להרמב"ם ז"ל בפ"י מהל' אבה"ט ה"י שהוא מדברייהם וכן דעת רש"י
ז"ל להדיא בחולין (קכ"ח) באוכל שגפרס ומעורה במקצת רמ"א אם אוזז בקטן וגדול
עושה עמו ה"ה פמוהו ואמרין דילמא שאני לר"מ בין טבול יום לשאר הטומאות וכתב
רש"י ז"ל משום דטבול יום טומאה דרבנן ע"ש, והנה בפסחים (מ"ד) במתני' שם דהוסיף
ר"ע דשמן שגפסל בטבול יום שמדליקין אותו בנר שנטמא בטמא מת כתב רש"י ז"ל
דטבול יום פוסל את התרומה מה"ת וכן אמרין שם בירושלמי דמקשינן למ"ד בשאר
שנטמא בנלד הטומאה דרבנן שורפין אותו עם בשר שנטמא באב הטומאה דאורייתא
ולר"ע שמן שגפסל בטבול יום שמדליקין אותו בנר של טמא מת הוי זה דאורייתא וזה
דאורייתא א"כ לא מוסיף כ"א פוחת ע"ש א"כ טבול יום פוסל מדאורייתא אף ל"ק מזה
על רש"י ז"ל בחולין דהטעם דטבול יום פוסל רק מדרבנן הוא משום דמגע טבול יום
הוא שלישי כדאמרין בפ"ד דטבול יום ורש"י ז"ל ס"ל פהרמב"ם דשלישי ורביעי הם
רק מדרבנן כמ"ש רש"י ז"ל להדיא בחולין (ל"ה ע"א) ע"ש אבל הדין דפסחים דקאי
אליבא דר"ע ור"ע ס"ל בסוטה דשלישי אף בחולין טמא מדאורייתא א"כ ודאי דמגע
טבול יום טמא מדאורייתא ואע"ג דמודה ר"ע דאין טבול יום פוסל את החולין הוא משום
דטבול יום לגבי חולין טהור גמור הוא דהא טבול יום עצמו אוכל במעשר דאף גופו
טהור לחולין אבל לגבי תרומה דטבול יום עצמו הוא טמא דהא לכ"ע טבול יום אסור

דאין חייבים רק על פלים שהן אב הטומאה א"כ כ"ש על פלי טבול יום שהוא רק שני לטומאה דפטור ואע"ג דהמנחת חינוך שס"ג נסתפק להרמב"ם ז"ל בהכניס פלי שהוא טבול יום למקדש אי חייב אף זה דוקא בטבול יום מטומאה חמורה אבל טבול יום מראשון ודאי לא עדיף לאחר טבילה מקודם טבילה א"כ הערב שמש דכתיב בכלי שנטמא בשרץ או בש"ז שהוא ראשון לטומאה למאי הלכתא: אמרינן בטירות פ"ב מ"ו השלישי שבתרומה מטמא משקה קדש ופוסל לאוכלי קדש כו' היינו דאוכלי קדש שנגעו נפסלים רק עצמן אבל משקה קדש נטמאים לטמא אחרים ויש לעיין הא ליפא משקה קדש רק משקה בית מדבחיניא א"כ ללוי דאמר בפסחים דמשקה בית מדבחיניא דכן לטמא אחרים קשה מהאי מתני' וליפא למימר דהאי קדש הוא חולין שנעשו ע"ט הקדש דהא להיות רביעי בעינן קדש מקודש פדאמרינן בחולין ל"ה א"כ פינו דאם היה אוכל אינו נפסל ממה שנגע בשלישי א"כ אם הוא משקה אינו נטמא דרק כל הפוסל את הקדש מטמא משקה קדש להיות תחילה לקדש כמ"ש הר"ש ז"ל שם אבל אם היה אוכל אינו נפסל ה"נ אם היה משקה ועוד דבמתני' שם סינימינן דהאי שלישי שבתרומה מיירי בנעשו ע"ט הקדש ע"ש א"כ האי אוכלי קדש ומשקה קדש הוא בקדש ממש וצ"ע: ב) אמרינן בחגיגה (כ"ה) שונין אין הקדש ניצול בצמיד פתיל ובתוס' שם הביאו ראיה דתרומה ניצולת בצמיד פתיל מדאמרינן בפ' הגזיקין דמפקידין תרומה אצל ע"ה במןקף צמיד פתיל ע"ש ונראה מזה דס"ל להתוס' דזה דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל אין זה רק באהל המת כ"א בשאר הטומאות כן דכ"ח מתטמא מגבו לענין קדש דהא במפקידין תרומה אצל ע"ה לענין מגע ע"ה הוא [וכ"כ הט"א שם כ"ו על התוס' בהגבאין שנוכנסו לבית כו' דאי אפשר דמיירי התם לקדש דהא קתני דאין מטמאין כ"ח המןקף צמיד פתיל ואין צמיד פתיל לקדש ואפילו פלי ריקם אינו ניצול בצמיד פתיל ע"ש ועיין בק"א שם, והנה לפ"ז אתי שפיר מה דאמרינן במתני' שם אחרונים ותוף ובית הצביטה לתרומה ולא לקדש דאמרינן בבכורות (ל"ח) דזה דכלים שנטמאו במשקין נטמא אחוריו לא נטמא תוכו הוא משום דטומאת משקין דרבנן שויהו רבנן ככ"ח דאם נטמא גבו לא נטמא תוכו ע"ש וא"כ פינו דלקדש אף כ"ח נטמא גבו נטמא תוכו א"כ ה"ה בטומאת משקין בשאר הפלים דשויהו רבנן ככ"ח וא"כ לפ"ז מה דאין כ"ח ניצול בצמיד פתיל ומה דאחרונים ותוף ובית הצביטה לתרומה ולא לקדש הוא מעלה אחת וכו' מתני' שב מה שהקשו בתוס' אמאי לא חשיב לה זה דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל גבי מעלות ולפ"ז פינו דחשיב התם אחרונים ותוף ובית הצביטה לתרומה ולא לקדש וזהו ג"כ משום דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל א"כ אי אפשר לחשבן לב' מעלות: אף מרש"י ז"ל נראה דלא ס"ל דלקדש כ"ח מיטמא מגבו שכתב שם במתני' בהנשוא את המדרס נושא את התרומה ולא את הקדש דמיירי כשנושא את המדרס נושא כ"ח שאינו נוגע באוירה ע"ש דס"ל דאם נוגע באוירה טמא משום נושא את המדרס וקשה דא"כ ל"ל לטעם דאינו נושא את הקדש משום מעשה שהיה פדאמרינן שם בגמרא תי"ל פינו דלקדש כ"ח מיטמא מגבו א"כ נטמא אעפ"י שאינו נוגע מאוירו ונראה מזה דס"ל לרש"י ז"ל דזה דאין צמיד פתיל לקדש הוא רק באהל המת אבל במגע אינו מתטמא מגבו וכן נראה דהמעלה דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל אין זה דכ"ח מיטמא מגבו דהא בחגיגה (כ"ה) על הא דאמרינן דאי אפשר להביא יין ושמן של קדש מגליל לירושלים משום דרצועה של ארץ העמים

מפסקת מקשינו ונתיי בכ"ח המוקף צמיד פתיל ומשנינו משום דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל ע"ש וקשה אפתי ליתי בכלי אבנים המוקף צמיד פתיל דהא אף פלי אבנים מצילים בצמיד פתיל כדאמרין בפ"י דכלים והכא ל"ש דלקדש מטמא מגבו הא פלי אבנים א"ל טומאה פלל ומוכח דזה דאין צמיד פתיל לקדש היא מעלה אחרת לגמרי ואינו משום טומאת הכלי דנטמא מגבו אלא שאין הכ"ח המוקף צמיד פתיל מציל על מה שבתוכו לקדש ונחשיב מה שבתוכו פמונחין באהל המת וכמו אוכלין שגיבולן בטיט דאין מצילין ע"מ שבתוכו ונחשיב מה שבתוכו פמונחין באהל המת וזה שנינו ג"כ בכלי אבנים המוקף צמיד פתיל דאין מצילין ע"מ שבתוכו לקדש אף זה שנינו רק באהל המת ולא בטומאת (מגע: ג) עוד ממעלות הקדש שאונו ומחו"כ צריכים טבילה לקדש ולא לתרומה והתוס' שם כ"א דייקו ממה דאמרין צריכים טבילה דמשמע רק טבילה ולא הערב שמש וכן דייקו מההיא דנבחים (צ"ט) דלא בעי הערב שמש ע"ש ואע"ג דזה דצריך טבילה הוא משום הניסח הדעת וא"כ הוא חשש טומאה דאורייתא דבעי נמי הערב שמש כתב הט"א שם דהוי רק סרה טבילה כדאמרין ביומא גבי ביאת מקדש כדי שיזכור טומאה שעליו, עוד כתבו התוס' שם דכל טומאה דרפנו א"צ הערב שמש והביאו ראיה מההיא דפרה דכל הטעון ביאת מים מד"ס מטמא את הקדש לאחר ביאתו מותר בכולו וכן מההיא דביצה (י"ח) דכלי שנטמא בולד הטומאה מטבילין אותו בי"ט משום דא"צ הערב שמש ע"ש וכן בשקלים פ"ח בפרוכת שנטמא בולד הטומאה מטבילין אותה בפנים ומכניסין אותה מיד שנטמא באב הטומאה מטבילין אותה בחוץ כו' מפני שהיא צריכה הערב שמש ומשמע דבולד הטומאה א"צ הערב שמש והקשו בתוס' שם דמעובדא דר"י בן קמחית שסיפר עם עכו"ם אחד בשוק כו' משמע דטומאת עכו"ם בעי הערב שמש ועוד משפוכרת שחתכה לחטאת משמע דטומאת ע"ה בעי הערב שמש אע"ג שהוא רק מדרבנן וכן מהא דמטמאין הפהו השורף את הפרה דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת משמע דטעון הערב שמש דאל"ה ליכא היכרא לצדוקים ע"ש ונראה לענ"ד לומר דלאו פללא הוא דכל טומאות שהן מדרבנן א"צ הערב שמש וההיא דפרה דכל הטעון ביאת מים מד"ס כו' דקתני לאחר ביאתו מותר בכולו מיינתנו לה בסוטה (ל') ודייקינו מזה דאין שני עושה שלישי בחולין וכתב רש"י ז"ל דכל הטעון ביאת מים מד"ס היינו אוכל אוכלין טמאים ושותה משקין טמאים והבא ראשו ורובו במים שאובים כו' שהצריכום טבילה פולהו בתורת שניים הטעונים ומש"ה אין מטמאין את החולין דאין שני עושה שלישי בחולין ע"ש וכדקתני במתני' פל הטעון ביאת מים מד"ס מטמא את הקדש ופוסל את התרומה משום דהו"ל שני ונראה דהטעם דלאחר ביאתו מותר בכולו וא"צ הערב שמש אינו משום דאינו אלא מדרבנן אלא משום דבעלמא אב הטומאה או ראשון לאחר טבילתו נעשה שני כדאמרין פ"ד דטבול יום דמגע טבול יום הוא שלישי משום דהטבול יום עצמו הוא שני וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"י מהל' אבה"ט אחד טבול יום מטומאה חמורה פגון שטבל מזיבות כו' ואחד טבול יום מטומאת שרץ פל הטעון הערב שמש ה"ה כשני לטומאה עד שיעריב שמשו ע"ש דכיון שטבל קלשה טומאתו ונעשה רק שני וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפה"מ פ"ב דטהרות מ"ד דלאחר שטבל ירד מדרגה מן הטומאה ע"ש א"כ באותו טומאות דקודם טבילה הנה רק שני א"כ לאחר הטבילה הוא פחות משני דאי אפשר לו להיות לאחר הטבילה כמו קודם הטבילה דלאחר הטבילה קלשה טומאתו ואי

אֲפֹשֶׁר לְאָדָם וּלְכָלִּים לִהְיוֹת בְּטוֹמְאָה פְּחוֹת מִשְׁנֵי כַּמ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל פ"י מֵהֵל' אֲבָה"ט
ה"ח וְלֹא יִהְיֶה הָאָדָם וְלֹא הַכָּלִּים שְׁלִישֵׁי וְלֹא רְבִיעֵי לְעוֹלָם לֹא מִד"ת וְלֹא מִד"ס ע"ש
וּמִש"ה לְאַחַר שְׁטַבֵּל דִּירָד מִמְדַּרְגַּת שְׁנֵי שְׁהִיָּה קוֹדֵם נִטְהַר לְגַמְרֵי דְפַחוֹת מִשְׁנֵי לִיפֹא
בְּאָדָם וְכֵן הֵיחָד דְּבִי צִהָ דְכָלִּי שְׁנִטְמָא בּוֹלֵד הַטוֹמְאָה וְכֵן הֵיחָד דְּפָרוֹכַת שְׁנִטְמָא בּוֹלֵד
הַטוֹמְאָה דְהִינּוּ שְׁנִטְמָאוּ בְּמִשְׁקִין דְּהַמִּשְׁקִין תְּחִילָה וְהֵם שְׁנֵי דְלֹאֲחַר טְבִילָה נִטְהָרוּ
דְּפַחוֹת מִשְׁנֵי לִיפֹא אִף בְּכָלִּים אֲבָל טוֹמְאָת עֲפוּ"ם וְכֵן טוֹמְאָת ע"ה שְׁהוּ אֲב הַטוֹמְאָה
מִדְּרַבָּנּוּ וְכֵן בְּגַדֵי אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ מְדַרְס לַחֲטָאָת שְׁהוּ אֲב הַטוֹמְאָה צְרִיכִים הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ
דְּלֹאֲחַר טְבִילָה הֵן נַעֲשִׂין שְׁנֵי כְּשָׂאָר טְבוּל יוֹם וְאִין נ"מ בְּזָה בֵּין טוֹמְאָה דְּאוֹרֵי תֵּימָא
לְטוֹמְאָה דְּרַבָּנּוּ: וְהִנֵּה זֶה דְּאוּגוֹן וּמַחוּ"כ צְרִיכִים טְבִילָה לְקֹדֶשׁ אֲמַרִּינוּ בְּזִבְחֵי יָמִים (צ"ט)
שְׁהוּ דְּוָקָא לְאַכִּילָה וְלֹא לְגִיעָה דְּלֹאֲכִילָה עֲבוּד רַבָּנּוּ מַעֲלָה לְגִיעָה לֹא עֲבוּד רַבָּנּוּ מַעֲלָה
ע"ש וְהִנֵּה כְּתֵב הֶרְמֵב"ם ו"ל רִפִּי"ג מֵהֵל' אֲבָה"ט גַּבִּי בְּגַדֵי אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ בְּטַהֲרָה מְדַרְס
לְאוֹכְלֵי מַעֲשֵׂר אֲבָל אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ בְּטַהֲרָה וְהוּן הַנִּקְרָאִים פְּרוּשִׁים אִינָם כְּזָבִין אֲפִילוּ
לְתַרוּמָה ה"ז הַפְּרוּשׁ טְהוֹר אֲפִילוּ אִם נָגַע בָּהּ בְּגוֹפּוֹ ע"ש הִינּוּ דְהַפְּרוּשׁ עֲצָמוּ אִינוּ מְטַמָּא
תְּרוּמָה רַק בְּגַדָיו וְכַתֵּב שֵׁם אֲח"פ מִי שְׁהִיָּה טְהוֹר לְתַרוּמָה וְהִסִּיחַ לְבוֹ מְלֶאכְלוֹ נְטִמָּא
בְּהִסָּח הַדַּעַת וְאֲסוּר לְאַכְלוֹ תְּרוּמָה עַד שִׁיטְבֹּל פַּעַם שְׁנִיָּה ע"ש, וְהוּא מִמְתַּנֵּי דְטַהֲרוֹת
פ"ז מ"ח, וְקִשָּׁה הָא פְּרוּשׁ שְׁאִינוּ אוֹכְלֵי תְּרוּמָה לֹא עֲדִיף מִמִּי שְׁהִסִּיחַ דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ
בְּתַרוּמָה אֲע"ג דְּעֲדִינּוּ הוּא אוֹכְלֵי חוֹלִין בְּטַהֲרָה וּמ"מ צְרִיף טְבִילָה וְאֲמַאי פְּרוּשׁ אִינוּ
מְטַמָּא תְּרוּמָה וְצ"ל דְּזָה הִסִּיחַ דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ בְּתַרוּמָה דְּטַעוֹן טְבִילָה הוּא רַק לְאַכִּילָה
וְלֹא לְגִיעָה וְנִרְאָה דַּס"ל לְהֶרְמֵב"ם ו"ל דְּהִסִּיחַ דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ בְּתַרוּמָה הוּי כְּמוֹ אוּגוֹן
וּמַחוּ"כ לְקֹדֶשׁ שְׁהוּ ג"כ מִשׁוּם הִסָּח הַדַּעַת וּמ"מ צְרִיכִים טְבִילָה רַק לְאַכִּילָה וְלֹא
לְגִיעָה, וְהִנֵּה הַכ"מ שֵׁם הַבֵּיא בְּשֵׁם מְהַר"י קוֹרְקוּס שְׁהַקְּשָׁה עַל הֶרְמֵב"ם ו"ל שְׁכַתֵּב
בְּהִסָּח דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ בְּתַרוּמָה דְּטַעוֹן טְבִילָה וְלַעֲלִיל ס"פ י"ב כְּתֵב גַּבִּי אוּגוֹן וּמַחוּ"כ כו'
וְהִסִּיחוּ דַּעַתָם וְשָׂמָא נְטִמָּאוּ וְהוּי דְּוָקָא לְקֹדֶשׁ וְהָרִי אִף לְתַרוּמָה צְרִיכִים טְבִילָה כַּמ"ש
כָּאן וְכַתֵּב הַכ"מ וְלִי הַדְּבָר פְּשוּט דְּהֵתָם לֹא הִסִּיחוּ דַּעַתָם מִטַּהֲרַת גּוֹפָם קְאָמַר אֱלֹא
שְׁהִסִּיחוּ דַּעַתָם מְלֶאכְלוֹ קֹדֶשׁ שְׁה"ה אֲסוּרִים לְאַכְלוֹ אֲנוּ חוֹשְׁשִׁים שְׂמָא הִסִּיחוּ דַּעַתָם גַּם
מִטַּהֲרַת גּוֹפָם וְצְרִיכִים טְבִילָה אֲעַפ"י שְׂאוּמְרִים שְׁהֵם יוֹדְעִים שְׁלֹא הִסִּיחוּ דַּעַתָם מִטַּהֲרַת
גּוֹפָם וְהִיא מַעֲלָה בְּקֹדֶשׁ עַכ"ל וְדַבְּרֵי הַכ"מ צ"ע דְּהָא אִף זֶה דְּהִסִּיחַ דַּעַתוֹ דְּצְרִיף טְבִילָה
לְתַרוּמָה ע"כ ג"כ מִיָּרִי שְׁהִסִּיחַ דַּעַתוֹ רַק מֵאַכִּילַת תְּרוּמָה וְלֹא מִטַּהֲרַת גּוֹפּוֹ דְּהָא בְּהִסִּיחַ
דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ בְּתַרוּמָה כְּתֵב הֶרְמֵב"ם ו"ל שְׁצְרִיף רַק טְבִילָה וְלֹא הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ וּבְהִסִּיחַ
דַּעַתוֹ מִטַּהֲרַת גּוֹפּוֹ כְּתֵב שֵׁם דְּצְרִיף טְבִילָה וְהָעֶרֶב שְׁמֵשׁ א"כ אֲכַתִּי מֵאִי נ"מ בֵּין תְּרוּמָה
לְקֹדֶשׁ ע"כ נִרְאָה לַעֲנ"ד דְּהַחֲזִיק הוּא בְּזָה דְּרַק בְּהִסִּיחַ דַּעַתוֹ מְלֶאכְלוֹ בְּתַרוּמָה לְגַמְרֵי
חֲשִׁיב הִסָּח הַדַּעַת אֲבָל אִם בְּדַעַתוֹ לְאַכְלוֹ תְּרוּמָה לְמַחַר אוֹ לְיוֹם פְּלוּנִי אִין זֶה הִסָּח
הַדַּעַת מֵאַכִּילַת תְּרוּמָה פִּינּוּ דְּרוּצָה לְאַכְלוֹ בְּיוֹם פְּלוּנִי שׁוּמַר עֲצָמוּ מִטוֹמְאוֹת הַמְטַמָּאוֹת
אוֹתוֹ שְׁלֹא יוֹכֵל לְאַכְלוֹ אַז בְּתַרוּמָה וּבְאוּגוֹן וּמַחוּ"כ שְׁהֵם רוּצִים לְאַכְלוֹ קֹדֶשׁ אֱלֹא
שְׂאוּרִים עֵתָה פִּינּוּ שְׁמוֹתֵרִים לְאַחַר שִׁיגִיעַ זְמַנָּם וְדַעַתָם לְאַכְלוֹ אַז אִין זֶה הִסָּח הַדַּעַת
דְּהָא קִי"ל כַּב"ה דְּטְבוּלַת יוֹם אֲרוּף א"צ טְבִילָה לְתַרוּמָה וְאִף דְּכָל הַס"ו יָמִים שְׁהִיא
טְבוּלַת יוֹם אֲסוּרָה לְאַכְלוֹ בְּתַרוּמָה לֹא חֲשִׁיב הִסָּח הַדַּעַת לְהַצְרִיכָה טְבִילָה אֲח"כ
לְתַרוּמָה וְרַק בְּקֹדֶשׁ הוּי מַעֲלָה פִּינּוּ דְּאֲסוּר עֵתָה לְאַכְלוֹ קֹדֶשׁ חֲשִׁיב לָהּ הִסָּח הַדַּעַת

להצריכו טבילה: פתב הרמב"ם ז"ל פ"ה מהל' מו"מ ה"ד יולדת שטבילה אחר ז' של זכר כו"ה ב"ה ככל ימי טוהר פטמא שטבל ועדיין לא העריב שמשו וא"צ טבילה אחרת בסוף ימי טוהר כו"ה בד"א שהיא פטבול יום לענן תרומה ומעשר אבל לקדשים ה"ה פראשון לטומאה שעדיין לא טבל כו"ה ומטמאה את הקדשים פולד הטומאות כו"ה ונראה לי שמאחר שהיא מטמאה את הקדש שהיא צריכה טבילה אחרת בסוף נאח"פ תגע בקדש ואעפ"י שא"צ טבילה אחרת לאכילת תרומה ע"ש והיגו פמתני' דשלהי נדה היושבת על דם טוהר כו"ה חזרו לומר ה"ה פמגע טמא מת לקדשים שהוא ראשון והקשה התי"ט על הרמב"ם ז"ל הא בגמרא שם אמרינן דמתני' אבא שאול היא דס"ל טבול יום תחילה לקדש אבל הרמב"ם ז"ל פסק בהל' אבה"ט פרבנן דטבול יום רק פוסל את הקדש א"כ קשה אמאי פתב פאן שהיא ראשון ע"ש והנה בכ"י חזון נחום פתב דזה שפתב הרמב"ם שהיא פראשון לטומאה אין זה שהיא פשאר טבולת יום שכל טבול יום הוא ראשון לטומאה פאבא שאול ודקדק מדברי הרמב"ם ז"ל שפתב בד"א שהיא פטבול יום לענן תרומה אבל לקדשים ה"ה פראשון לטומאה שעדיין לא טבל כו"ה ומוכח דראשון לטומאה שטבל אינו תחילה לקדשים, וכתב דרק ביולדת החמירו עליה שתהא ראשונה וכמו לב"ש דעשאיה אף פטמא מת אף דזה אינו בשאר טבול יום אלא ביולדת החמירו הואיל דהתחזקה בנדמים ע"ש אף נראה דאין זה דביולדת החמירו דטבול יום שלה חמיר משאר טבול יום רק הואיל וטבולת יום ארוף היא חיישינן לטומאה חדשה וזה מוכח להדיא ממ"ש יראה לי שמאחר שהיא מטמאה את הקדש שהיא צריכה טבילה אחרת בסוף נאח"פ תגע בקדשים ואי זה שהיא תחילה לקדשים הוא משום שהיא טבולת יום א"כ מה שייך שבשביל זה תהא צריכה טבילה אחרת ומוכח דס"ל להרמב"ם דבטבולת יום ארוף חיישינן לטומאה חדשה משום היסח הדעת ומש"ה צריכה טבילה דס"ל דעד פאן לא פליגי ב"ש וב"ה התם בטבולת יום ארוף אי צריכה טבילה הוא רק לתרומה אבל לקדשים לכ"ע צריכה ולב"ש שהיא פטמא מת לקדשים אין זה מחמת שהיא טבולת יום רק משום חשש טומאה חדשה וס"ל להרמב"ם ז"ל דכזה פליגי דב"ש חיישי אף לטומאת מת וב"ה חיישי רק שפא נגע באב הטומאה ולא חיישי לטומאת מת (ומה דאמרינן בגמרא מתני' אבא שאול היא י"ל דהרמב"ם ז"ל מפרש לה פמהרש"ל שם דקאי אדלעיל על חולין שנעשו ע"ט הקדש דמטמא שנים ופוסל אחד כמ"ש רש"י ז"ל חולין (ל"ה) ע"ש]: והנה ז"ש הרמב"ם ז"ל דהסיח דעתו מלאכול בתרומה דצריך רק טבילה ולא הערב שמש פן נראה מדברי רש"י ז"ל יבמות (ס"ט ע"ב) דאמרינן שם בת פהן שנישאת לישראל ומת טובלת ואוכלת בתרומה לערב וכתב רש"י ז"ל דמש"ה טובלת משום ששימשה ע"ש ול"ל לרש"י ז"ל לאוקמא ששימשה ועדיין לא טבלה לשימושה תי"ל פנין דעד עתה היתה אסורה לאכול בתרומה שהיתה נשואה לישראל אין לה היסח הדעת מאכילת תרומה גדול מזה ומש"ה צריכה טבילה לאכילת תרומה וזה שפי' שהוא משום שימושה הוא משום דקתני טובלת ואוכלת תרומה לערב ואי משום היסח הדעת א"צ רק טבילה ולא הערב שמש, והנה בטבולת יום ארוף זה דלב"ש צריכה טבילה לתרומה אף שהוא ג"כ משום היסח הדעת נראה דס"ל לרש"י ז"ל שצריכה ג"כ הערב שמש שפתב רש"י ז"ל בנדה שם צריכה טבילה ליל שמונים לתרומה מפני שטבול יום ארוף היא והסיחה דעתה מן התרומה ואם ישראלית היא טובלת לביאת מקדש ע"ש וקשה מאי

רבותא שהיא צריכה טבילה לביאת מקדש הא אף אדם טהור אינו נכנס לעזרה א"כ טבל כדאמרינו ביומא ואי אמרינו דצריכה אף הערב שמש אתי שפיר דטהור א"צ הערב שמש לביאת מקדש: ד) אמרינו בתגיגה (י"ח) טבל לחולין הוהחזק לחולין אסור במעשר טבל למעשר הוהחזק למעשר אסור בתרומה טבל לתרומה הוהחזק לחולין אסור לקדש טבל לקדש הוהחזק לקדש אסור לחטאת טבל לחמור מותר לקל ע"ש ואמרינו שם בגמרא טבל ועלה מחזיק עצמו לכל מה שירצה וכתבו התוס' שם דהיינו כ"ז שהוא לח ע"ש ונראה מזה דדין הוהחזק לזה או לזה חל עליו לאחר ניגוב דאי חל עליו קודם פשעלה מן הטבילה מה שיניף שניחזיק עצמו אח"כ לכל מה שירצה הא פינון שלא החזיק עצמו בשעת טבילה הוי כטבל ולא החזיק דהוי רק טהור לחולין וזה דאם החזיק עצמו לקל א"י להחזיק עצמו לחמור אף פשעודנו לח הוא משום דלא שיניף בזה חזרה וכינון שנתפנון בשעת טבילה לקל א"י לחזור בו ולכונן אח"כ לחסור וזה דרגלו אחת במים אפילו החזיק עצמו לקל מחזיק עצמו לחמור אין זה מדין חזרה אלא דכל שרגלו אחת במים עדיין טבילה היא כדאמרינו בתגיגה שם א"כ נהי דהטבילה של קודם היתה לדבר קל עתה היא טבילה חדשה לדבר חמור ונראה לומר דאף אם נתפנון בשעת טבילה לדבר חמור זה דנעשה הוהחזק לזה הדבר חל עליו אח"כ לאחר ניגוב דכ"ז שהוא לח עדיין לא חל עליו דין הוהחזק לאותו דבר כמו בלא נתפנון כלל בשעת טבילה דכ"ז שהוא לח אינו נעשה הוהחזק לשום דבר דחלות מה שנעשה הוהחזק לזה או לזה הוא לעולם לאחר ניגוב ובה"ל ליישב מה דאמרינו בפ"ג דפרה ירד וטבל עלה ונסתפג ומשמע דהסיפוג הוא חובה וכבר עמדו בזה המפרשים ז"ל שם והתפ"י תי' דזה משום שלא תתלכלכו הבגדי כהונה והמשנה אחרונה כתב משום דהמים הוי חציצה בין בשרו לבגדי כהונה ע"ש אף אי אפשר לומר כן דבריש תמיד גבי אירע קרי לאחד מהם ג"כ תנו ירד וטבל עלה ונסתפג והתם אינו לובש בגדי כהונה כלל דהא אמרינו שם בא וישוב לו אצל אחיו הפהגים עד שיהיו השערים נפתחים יוצא והולך לו ולפ"ז הטעם דצריך להסתפג הוא משום דבכ"ג שטובל לפרה צריך להיות בטבילתו הוהחזק לחטאת ודין הוהחזק לחטאת חל עליו לאחר ניגוב דכ"ז שהוא לח מחזיק עצמו לכ"ד שירצה וכן פשאירע קרי להכהן בבית המוקד דאסור לכנס לו למחנה לוייה קודם טבילה צריך להיות הוהחזק בטבילתו לביאת מקדש דרק לחולין לא בעי חזקה וזה חל עליו לאחר שנסתפג: והנה זה דלתרומה נמי בעינו הוהחזק דבעינו בטבילה כהונה לשם תרומה ומ"מ אשפחו דאף בקטן מהני טבילה לתרומה כהיה דפ"ב דכתובות זכורני פשאני תינוק ומורכב על כתפו של אבא כו' והטבילוני לאכול תרומה לערב צ"ל דבגדול עע"ג י"ל כהונה אף אמרינו בגדה (ל"ב) מעשה בעין בול והטבילה קודם לאמה ואמרינו שם משום תרומת א"י ובקטנה פזו ודאי ל"ש כהונה אף בגדול עע"ג וכן אמרינו שם י"ג שוטה מטבילין אותו ומאכילין אותו תרומה לערב אע"ג דבשוטה לא מהני גדול עע"ג ומוכח מזה דכוננת המטביל מהני לדין הוהחזק ולא בעינו דוקא כוננת הטובל: כתבו התוס' חגיגה (י"ח ע"ב) ד"ה פינון דהנוטל ידיו ומתפנון לחולין אינו פוסל את התרומה וכתב שם המהרש"א ז"ל דאין לפרש פינון דנתפנון לחולין מהני אף לתרומה דהא קתני הוהחזק לחולין אסור במעשר וכ"ש לתרומה אלא ר"ל דאיכא לפלוגי בין אכילת תרומה ובין לפסול תרומה ואין חילוק כלל לתרומה ומעשר בין לא נתפנון כלל ובין נתפנון רק לחולין ע"ש היינו דדין הוהחזק הוא רק דאסור

באכילה אבל אינו פוסל במגעו אולם הרמב"ם ו"ל כתב בפה"מ שלח זבין ו"ל וגזרו על הידים שהם פוסלין את התרומה וכל מי שנגע בתרומה בידי פסלה ואעפ"י שלא ידע שיש ביזו טומאה עד שיטול ידיו לשם תרומה עכ"ל ונראה מזה דכל שלא נטל ידיו לשם תרומה עדיין פוסל את התרומה ועיין ט"א שהבין בדברי התוס' בענין אחר דס"ל דלנט"י לא בעינו הוזהר אבל בטבילת גופו דבעינו הוזהר פוסל אף במגעו ע"ש: עוד ממעלות הקדש דכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדש ולא לתרומה ובירושלמי חגיגה שם אמרין דשפופרת שחתכה לקדש החותכה ומטבילה צריך טבילה דמטמא אף אדם לקדש, והנה יש לעיין מה דאמרין בפסחים (י"ט) במחט שנמצאת בבשר דהבשר טמא כו' ואמרין האי מחט מאי עבדתה ופי' רש"י ו"ל מאי עבדתה דמטמא בשר אי נימא ספק מחט והא איתמר כו' לא גזרו על ספק הכלים שבירושלים ע"ש וקשה נהי דלא גזרו עליהן למיחש שטמא נטמאו מ"מ הכא לענין קדש הוא שהרי נמצא בבשר וכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדש אפילו הנגמרים בירושלים ואפילו הנגמרים בעזרה כדאמרין בתוספתא פ"ג דחגיגה וצריכים דוקא טבילה לשם קדש דאפילו טבל לתרומה לא מהני לקדש א"כ זו המחט שלא היה בה טבילה מעולם וכ"ש טבילה לקדש ודאי מטמא הבשר וצ"ע"ג: ובטעם דכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדש הביאו התוס' כ' ד"ה נימא מהירושלמי משום ההיא עובדא דר"י דנימא נפקה לי וקשרתיה בפה וכתבו שם משום דהרוק חשיב משקה ונגעה ברוק בידיה דהידיים שניות וטמאה הרוק וחזר הרוק ומטמא להמפה כדין כלים שנטמאו במשקין וכתבו דאף דאמרין בגמרא דטעם כלים הנגמרים בטהרה הוא משום צינורא דע"ה לאו עיקר טעם הוא ע"ש, והנה לפי פי' זה נוכל לומר הטעם דכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה רק לקדש ולא לתרומה דנהי דחששו חכמים שטמא תגע בידיה ברוק ואח"כ יפול הרוק על הפלי מ"מ אין זה רק חשש ולא עדיף מספק גמור דמנ"ל שהיה פן וקי"ל דספק משקין לטמא כלים טהור רק אמרין בירושלמי בשלח חגיגה גבי אחר הרגל דמעבירין על טהרת עזרה ומטבילין את הכלים ומקשינן הנהו פלים במאי איטמאו ואמרין תפתר בשנטמא בספק משקין ומקשינן תמן תנינן ספק משקין ליטמא טמא אחרים טהור ומתצינן תמן בתרומה כן בקדש חומר הוא בקדש ע"ש דבקדש ספק משקין לטמא פלים טמא א"כ י"ל נהי דחששו חכמים בכלים הנגמרים בטהרה שטמא נפלו עליהם משקין טמאים מ"מ לא עשאום יותר מספק גמור דבקדש טמא ובתרומה טהור משום דהוי ספק משקין לטמא פלים ובזה אתי שפיר ג"כ אמאי לא חשבינן האי מעלה דספק משקה לטמא פלים דבקדש טמא ובתרומה טהור גבי חומר בקדש מבתרומה דזהו בכלל כלים הנגמרים בטהרה דצריכים טבילה לקדש ולא לתרומה אף קצת יש לעיין על הירושלמי דאמרין דכלים הנגמרים בטהרה הוא משום חשש פלים שנטמאו במשקין וא"כ אין מטמאין רק אוכלין ולבתר הכי אמרין שם דהחומר שפופרת של קדש החותכה ומטבילה טעון טבילה דמטמא אף אדם דעשאוהו כטמא מת בז' שלו ע"ש: אמרין בירושלמי פ"ג דחגיגה כמה מעלות בקדש רמ"א י"ג ר' יוסי אומר י"ב וכתב הק"ע שם דפליגי בזה דר"מ חשיב אחרונים ובית הצביטה לב' מעלות ור"י חשיב לה למעלה אחת ע"ש והנה קצת משמע פן מהתוספתא פ"ג דחגיגה דאמרין שם אחרונים ותוף ובית הצביטה לתרומה ולא לקדש אמר ר' יוסי זה לשון פפול כל שי"ל אחרונים ותוף י"ל בית הצביטה כל שאנ"ל

אחוריים ותוך אג"ל בית צביטה ע"ש ומשמע קצת דפליגי אי חשבינו לה בתרי מעלות או בחד אף נראה דטעמא דר' יוסי דלא חשיב אלא י"ב מעלות הוא משום דלי"ל מה דחשבינו לה גפי מעלות בגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש דאמרין בתוספתא פ"י דפרה ונהביאה הר"ש ז"ל פי"א שם ר' יוסי ור"ש אומרים אין הטהור לתרומה מטמא את מי חטאת ואת אפר חטאת ואת המזה מי חטאת ע"ש וא"כ ע"כ בגדי אוכלי תרומה אינו מדרס לחטאת דאי הני מדרס הנה הטהור לתרומה מטמא החטאת משום נושא המדרס וכמו ע"ה דמטמא במגעו משום דבגדי ע"ה מדרס לפרושים והוא טמא משום נושא המדרס כמ"ש תוס' פ' הניזקין ס"א וכינון דאין בגדי אוכלי תרומה מדרס לחטאת כ"ש דאין מדרס לקדש וזהו נמי מה דאמרין בתוספתא פ"ד דפרה בשפופרת שחכתה לחטאת פנס לתוכה מי חטאת ואפר חטאת עד שלא יטבילנה ר"ש מטהר ונחכמים מטמאין ע"ש ונראה דר"ש לטעמיה דס"ל ג"כ בהתוספתא דהטהור לתרומה אינו מטמא מי חטאת ואפר חטאת א"כ פינו דכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדש ולא לתרומה א"כ טהורה השפופרת הוא לתרומה ואין הטהור לתרומה מטמא מי חטאת ואפר חטאת וא"כ לפ"ז כ"ש לקדש דאינו מטמא וא"כ לר"ש הן דכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדש ע"כ הוא רק להשתמש בהם לכתחילה אבל אין מטמאין את הקדש: והנה יש לעיין דע"כ ר"י ור"ש פליגי נמי ע"ז דבטבילה בעינו הוחזק דהא אי אפשר לאדם שלא יהא טמא מעולם כמ"ש תוס' סנפה (כ"א ע"א) ד"ה ומביאין דכשנולד נגע באמו דטמאה לידה ובעינו בטבילה הוחזק לחטאת וכל שלא טבל לחטאת לא נטהר עדיין מטומאתו לחטאת א"כ הטהור לתרומה דמעולם לא היתה בו טבילה לחטאת אמאי אינו פוסל מי חטאת ואפר חטאת הן עדיין טמא הוא לחטאת ואי לי"ל לר"י ור"ש דין הוחזק תקשה דהא דאמרין בירושלמי פמה מעלות לקדש רמ"א י"ג ר"י אומר י"ב הן בכלל זה הוא ג"כ הוחזק לתרומה אסור בקדש פמה שפי' הק"ע שם ואי ס"ל לר"י דטבל לתרומה אינו פוסל לחטאת כ"ש לקדש בשלמא לפי מה שהבין המהרש"א ז"ל בדברי התוס' שגזפר לעיל דבשביל שלא הוחזק אינו פוסל במגעו י"ל דה"נ זה דהוחזק לקדש אסור לחטאת הוא ג"כ רק לכתחילה דאסור לחטאת אבל אינו פוסל חטאת במגעו וי"ל שפיר דר"י ור"ש י"ל דין הוחזק אף לפמ"ש הרמב"ם ז"ל בפה"מ ולפי מה שהבין הט"א בדברי התוס' דכל שלא הוחזק פוסל אף במגעו קשה וצ"ל לדידהו דבזה פליגי ר"י ור"ש דלרבנן דין הוחזק הוא ג"כ לפסול במגעו ולר"י ולר"ש הוא רק לענין דאסור לכתחילה אף דוחק הוא וצ"ע בזה: סימן מ טהרת הקדש.

אמרין בחולין (ב' ע"ב) הכל שוחטין ואפילו טמא בחולין ומקשינו טמא בחולין מאי למימרא ואמרין בחולין שנעשו ע"ט הקדש וקסבר חולין שנעשו ע"ט הקדש פקדש דמי ופי' רש"י ז"ל דקבל עליה לאכול ע"ט הקדש שרוצה להרגיל עצמו בטהרת קדשים שאם יאכל שלמים או תודה יהא בקי בשמירתו פקדש דמי וחיוב להבדל מדרבנן מפל טומאות הפוסלות בהן כו' עכ"ל, והנה התוס' שם כתבו על הן דמקשינו טמא בחולין מאי למימרא דאע"ג דאסור לגרום טומאה בחולין היינו דוקא בפירות ששייך בהן תרומה ואע"ג דאסור לטמאות גופו באוכלין טמאים פדרשינו והתקדשותם כו' אזהרה לבני ישראל שיאכלו חוליהן בטהרה מ"מ יכול לטמאותן ולאכול בימי טומאתו ע"ש, והנה יש לעיין א"כ מאי מתרצינו בחולין שנעשו ע"ט הקדש דהיינו שקבל עליו לאכול חולין

ע"ט הקדש כמ"ש רש"י ז"ל מ"מ הרי ראוי לאוכלו בימי טומאתו וא"כ מאי נ"מ בין חוליו ובין חוליו ע"ט הקדש דבימי טהרתו אף חוליו אסור לאכול בטומאה כמ"ש תוס' ונראה מזה דחוליו ע"ט הקדש אינו רק שנה האדם קבל עליו לאכול חוליו ע"ט הקדש דאיכא נמי חוליו ע"ט הקדש פשמתפיס דבר זה שיהיה ע"ט הקדש דהא חזינו בעלמא דאף באדם שלא קבל עליו כלל איכא ג"כ חוליו ע"ט הקדש דהא אמרינו בנדה (ע"א) בראשונה היו אומרים היושבת על דם טוהר מערה מים לפסח ואמרינו מערה אין נוגעת לא משום דחוליו שנעשו ע"ט הקדש פקדש דמי ע"ש ונתם לא מיירי באדם שקבל עליו לאכול ע"ט הקדש אלא בסתם בנ"א דהמים שהם לצורך הפסח משמרין אותו ע"ט הקדש ודינו פקדש והכא בטמא ששוחט בחוליו שנעשו ע"ט הקדש מיירי שהתפיס בהמה זו שפאה ע"ט הקדש ותו לא חזי לימי טומאתו ואשמעינו רבותא דטמא שוחט ולא חיישינו שפאה יגע בבשר ודוקא בספין ארופה כמ"ש רש"י ז"ל שם ואע"ג דבקדש חיישינו שפאה יגע בבשר אף בספין ארופה והנה מזו הסוגיא נראה דחוליו ע"ט הקדש דקדש דמי אינו רק לעגנו שטבול יום או שלישי פוסל בהם דאף לאיסורין הם חלוקין משאר חוליו דהא הכא מיירי בטמא דטמא אף חוליו ואמרינו דבחולין פשיטא דשוחט לכתחילה ובחולין ע"ט הקדש אשמעינו רק דשוחט בספין ארופה דלא חיישינו שפאה יגע בבשר ובספין שאינו ארופה וכ"ש ליגע בבשר אסור אלמא אסור לטמאות חוליו שנעשו ע"ט הקדש משא"כ בחולין משום דחולין ע"ט הקדש שנטמא לא חזי אף לימי טומאתו א"נ אסור לטמאות חולין ע"ט הקדש כמו קדש ולפ"ז ל"ק קושית התוס' חולין (ל"ה ע"א) ד"ה האוכל שהקשו פינו דאמרינו שם האוכל שלישי של חולין שנעשו ע"ט הקדש טהור לאכול בקדש דאינו פוסל גופו וכן אם נגע בקדש אינו עושה רביעי א"כ לעגנו מאי הוי שלישי ע"ש ולפ"ז פינו דחזינו דאסור לטמאות חולין ע"ט הקדש אף באופן דחולין מותר לטמאות א"כ שפיר נ"מ מה דאיכא שלישי בחולין ע"ט הקדש דאסור לגרום לה שתהיה שלישי ואם נעשית שלישי אסור לאוכלו ולא חזי אף בימי טומאתו אף דאינו פוסל גופו דאסור לאכול חולין ע"ט הקדש טמא כמו דאסור לאכול קדש טמא, והנה ז"ש רש"י ז"ל דמיירי באדם שקבל עליו לאכול חולין ע"ט הקדש נראה דהיינו רק דבאדם כזה א"צ להתפיס כ"ד ודבר שיהיה ע"ט הקדש רק כל שמניח הדבר לימי טהרתו הוי כמו שהתפיסו ע"ט הקדש אבל כל שהתפיס דבר זה ע"ט הקדש אפילו לא קבל על עצמו לאכול ע"ט הקדש ג"כ דינו פקדש פדמוכח מפמה דוכתי: כתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' מו"מ ה"ח וטומאת ונסות וטומאת כתמים הפל מד"ס וטומאתן מספק לפיכך אין שורפין עליהם תרומה וקדשים אלא חוליו וכן חולין שנעשו ע"ט הקדש שנטמאו באלו תולין כו' ע"ש ונראה מזה דאם נטמאו בנדאי טומאה שורפין חולין שנעשו ע"ט הקדש ונראה מזה ג"כ דחולין ע"ט הקדש שנה דיניהם לקדשים דאם נטמאו אסורים באכילה וטעונים שריפה וממילא ל"ק ג"כ קושית התוס' חולין (ל"ה) למאי נ"מ בחולין ע"ט הקדש שי"ל שלישי דנ"מ דטעונין שריפה, והנה בחולין (ל"ד ע"ב) באוכל שלישי של חולין ע"ט תרומה דנפסל גופו מלאכול בתרומה מקשינו מההיא דהשלישי שבחולין נאכל בנזיד הדמע ואי אמרת נפסל גופו מלאכול בתרומה ספינו ליה מידי דפסיל גופיה וללשון ראשון ברש"י ז"ל שם מיירי בחולין שנעשו ע"ט תרומה וללשון שני בחולין גמורים רק לאחר שנתערב ע"כ נעשו האי חולין ע"ט תרומה ע"ש מיהו פינו דמקשינו רק איך

ספינו ליה מידי דפסיל לגופיה ואי אינו פוסל גופו מותר לאוכלו מוכח מזה דחולין ע"ט תרומה שנטמא מותר לאוכלו ולא הוי לענגו זה כתרומה וקשה על הרמב"ם דכתב דאף בספק טומאה תולין ואין אוכלין ולי"ל דז"ש הרמב"ם ו"ל דתולין ואין אוכלין הוא משום שלא יפסול גופו דבאוכלין תלויים אינו פוסל גופו כלל כדאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"ד דטהרות דהאכל תרומה תלויה טהור ואינו פוסל גופו מדין אוכל אוכלין טמאים ע"ש וצ"ל דהרמב"ם ו"ל מחלק בין חולין ע"ט תרומה לחולין ע"ט הקדש דבזה איכא נמי איסור אכילה, והנה בהיה דחולין ב' איכא למימר דמש"ה בחולין ע"ט הקדש רק דלא תישינו שמה יגע בבשר אבל אסור ליגע אינו משום דאם יגע יהיה אסור באכילה רק דאסור לטמאות חולין ע"ט הקדש וכ"כ הריטב"א ו"ל שם אף אי נימא כן אין מקום לקושית התוס' חולין (ל"ה) למאי הלכתא יש שלישי בחולין ע"ט הקדש דנ"מ דאסור לגרום לה האי טומאה וכן אי אפשר לומר מה שתי' התוס' חגיגה (כ') על קושיתם שם על ההיא דנדה (ע"א) דמתחילה היו אומרים היושבת על דם טוהר מערה מים לפסח מערה אין נוגעת לא ודייקינו מינה דסבר חולין שנעשו ע"ט הקדש כקדש דמי והקשו דדילמא ס"ל כמ"ד דחולין ע"ט הקדש דינו כתרומה וטבול יום פוסל את התרומה ותי' דאי כתרומה הוי אפילו תיגע בהו לא הוי אלא פוסל דלא הו"ל אלא שלישי ואין שלישי בתרומה מטמא רבימי בקדש שאין המים עושין בו רביעי ע"ש היינו דס"ל דזה שלא תיגע במים הוא רק שלא יטמאו המים את הפסח ואי דינו רק כתרומה שאין פוסליו את הקדש אמאי אינה נוגעת בהמים אף כפי מה שמוכח מריש חולין דאסור לטמאות חולין ע"ט הקדש א"כ אפילו אם דינו כתרומה ג"כ אינה נוגעת במים מפני שפוסלן במגעוהאסור לטמאות חולין ע"ט הקדש ודוחק גדול לומר דזה דאסור לטמאות חולין ע"ט הקדש הוא רק אם דינו כקדש אבל אם דינו כתרומה מותר לטמאות: והנה מ"ש הרמב"ם בטומאת מעל"ע ונסתות וכתמים פינן דטומאתו ספק חולין ע"ט הקדש רק תולין היינו לא אוכלין ולא שורפין לכאורה יש לעיין אמאי לא יהא מותר לשורפן בשלמא זה דאסורין באכילה לענגו זה הם פקדשים דקדשים טמאים אסורין באכילה אבל אמאי אין שורפין דזה דקדשים טמאים מספק דאין שורפין הוא משום משמרת תרומותי דאסור לשורף קדשים פשרים אף זה האיסור ל"ש לטומאה וטהרה כלל וחולין ע"ט הקדש רק לטומאה וטהרה אתפסיה פקדשים אבל לא לדברים שאין שייכים לטומאה וטהרה כלל אף גם בזה הרמב"ם ו"ל לשיטתיה שכתב בפה"מ טהרות פ"ב מ"ב ו"ל ואם היה אוכל ע"ט תרומה הנה יהיו אלו החולין כאילו הן תרומה לענגו הטומאה וההפסד עכ"ל היינו דלא רק לענגו טומאה דינו כתרומה דגם לענגו הפסד דאסור להפסידו דינו כתרומה אף יש לעיין מנ"ל להרמב"ם ו"ל חידוש זה: ב) אמרין בחולין (ל"ד) דהשוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהם דם דנאכלין בידים מסנאבות ומוקמינן לה בחולין ע"ט הקדש וס"ל פקדש דמי ומקשינו ולוקמה בחולין שנעשו ע"ט תרומה ואמרין לא ס"ד דקתני בשר ואי בתרומה בשר מי איכא ומקשינו אלא מאי בקדשים חיה בקדשים מי איכא ואמרין בשר בבשר מיחלף בשר בפירי לא מיחלף ע"ש ומוכח מזה דחולין ע"ט תרומה ליכא רק בדברים שיש פיוצא בהם בתרומה, והנה יש לעיין דאמרין בריש מס' טבול יום לפי גרסת הר"ש ו"ל שם דרתיחה של מים אינו חיבור בטבול יום וחיבור בשאר הטמאים וכן פסק הרמב"ם ו"ל פ"ח מהל' ט"א ה"א וקשה מה

שְׁיִיף שְׁיִפְסוּל טְבוּל יוֹם אֶת הַמַּיִם הָאֵין מֵיִם בְּתְרוּמָה וְאִי אֶפְשָׁר לֹאמֵר דְּמִיָּרִי בְּחֻלִּין
ע"ט הַקֹּדֶשׁ דְּהָא הֶרְמַב"ם ו"ל פֶּסֶק דְּחֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ ה"ה בְּחֻלִּין וְלֹא פֶסֶל בְּהַ טְבוּל
יוֹם וּע"כ בְּשִׁנְעָשׂוּ ע"ט תְּרוּמָה וְקִשָּׁה הָאֵין מֵיִם בְּתְרוּמָה וְאִיף שְׁיִיף בָּהֶם חֻלִּין ע"ט
תְּרוּמָה וְגַם יֵשׁ לַעֲיִן מֵהֵיא דְּנִגְדָה דְּבְרָא שׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דָּם טוֹהַר מְעָרָה
מֵיִם לְפֶסֶח וְכו' וְאָמְרִינֵן מִשׁוּם דַּס"ל חֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ דְּמִי וְהָא חֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ
ג"כ בְּעֵינֵן מִיָּדִי דְּשְׁיִיף בְּהַקֹּדֶשׁ דְּאָמְרִינֵן רַק דְּבַחְיָה שְׁיִיף ע"ט הַקֹּדֶשׁ מִשׁוּם דְּבִשְׁרָ בְּבִשְׁרָ
מִיִּחְלָף אֲבָל בְּעֵינֵן מִיִּן שְׁיֵשׁ בּוֹ קֹדֶשׁ דְּמִשׁוּם אַחְלוּפִי הוּא וְהָא מֵיִם לִיכָא בְּקֹדֶשׁ וְזֵה
דְּאִיכָא קֹדֶשׁ בְּגִיטוּסוּף הַמַּיִם וְדֹאֵי ל"ש בְּזֵה מִשׁוּם אַחְלוּפִי דְּזֵה שְׁיִיף רַק בְּמִיָּדִי שְׁהוּא
לְאֶכִילָה ע"כ נִרְאָה דְּאִיכָא תְּרִי גִוּוּנֵי חֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ חֲדָא מַה שְּׁמַתְפִּיס שְׁיִיף ע"ט
הַקֹּדֶשׁ וְחֲדָא מַה שְּׁמַשְׁתַּמְשִׁין בּוֹ קֹדֶשׁ כִּהְיָא דְּמְעָרָה מֵיִם לְפֶסֶח שְׁהוּא לְהַדְחַת הַפֶּסֶח
בְּזֵה שְׁיִיף ע"ט הַקֹּדֶשׁ אַף בְּמִלְי דַּל"ש בְּהוּ קֹדֶשׁ וְל"ש בְּהוּ מִשׁוּם אַחְלוּפִי, וְכֵן יֵשׁ
לְתַרְצַן ג"כ הֵיא דְּטְבוּל יוֹם דְּמַשְׁפַּחַת לָהּ בְּמֵיִם שְׁמַשְׁתַּמְשִׁין בָּהֶם לְתְרוּמָה כְּגוֹן לְלוּשׁ
בְּהוּ אֶת הַתְּרוּמָה וְזֵה דִּינָה בְּחֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה אַף בְּמִיָּדִי דַּל"ש בְּהַ תְּרוּמָה עֲצָמָה: אָמְרִינֵן
בְּטְבוּל יוֹם פ"א מ"ה הַתִּיאָה וְהַחֲלִיתִית כּו' טְהוּרִין בָּאֵב הַטְּוֹמָאָה וְאַצ"ל בְּטְבוּל יוֹם דְּבְרִי
ר"מ וְחַכ"א טְהוּרִין בְּטְבוּל יוֹם וְטְמֵאִין בְּכָל הַטְּוֹמָאוֹת וְפִי' הַר"מ וְהַר"ש ו"ל בְּמִסְקָנָא
דְּלַקְבַּלַת טְוֹמָאָה עֲצָמָה פְּלִיגִי דְּכָל הַנְּהָר אֵין תּוֹרַת אֲנָכֵל עֲלֵיהוֹן וְרַבְּנֵן סְבָרִי דְּבְטְבוּל יוֹם
הַקְּלוּ אֲבָל בְּשָׂאֵר טְוֹמָאוֹת גְּזַר אַע"ג דְּלֹא חֲזוּ לְאֶכִילָה כְּוִלִי הָאֵי ע"ש הֵינְנוּ דְּלַרְבָּנֵן זֵה
דְּמַתְטַמָּא בְּשָׂאֵר הַטְּוֹמָאוֹת הוּא מִשׁוּם גְּזִירָה וְיֵשׁ לַעֲיִן כִּינֵן דְּמִדִּינָא אֵינוּ מְקַבְּלִין טְוֹמָאָה
א"כ אֵינוּ חֲזִיב בְּמַעֲשְׂרוֹת הָאֵין כָּל שְׁחִיב בְּמַעֲשְׂרוֹת מְטַמָּא ט"א כְּדָאֵמְרִינֵן בְּנִדָּה (נ') וְכ"כ
הַר"ש ו"ל עֲוֹקְצִין פ"ג מ"ה דְּתִיאָה וְחֲלִיתִית אֵין בָּהֶם מַעֲשְׂרוֹת ע"ש וְקִשָּׁה כִּינֵן דַּל"ש
בְּהוּ תְּרוּמָה מַה שְׁיִיף שְׁתַּפְּסֵל בְּטְבוּל יוֹם דְּזֵה שְׁיִיף רַק בְּתְרוּמָה וּע"כ בְּחֻלִּין שְׁנַעֲשׂוּ
ע"ט תְּרוּמָה אוֹ ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְקִשָּׁה הָאֵין אָמְרִינֵן דְּזֵה שְׁיִיף רַק בְּמִיָּדִי דְּשְׁיִיף בִּיהַ תְּרוּמָה אוֹ
קֹדֶשׁ וְצ"ל נְמִי דְּמִיָּרִי בְּתַבְּלִין שְׁנוֹתְנִין לְתוּף הַתְּרוּמָה וְלְתוּף הַקֹּדֶשׁ וְזֵה דִּינֵן בְּחֻלִּין ע"ט
הַקֹּדֶשׁ וּע"ט תְּרוּמָה אַף בְּמִיָּדִי דַּל"ש בְּהוּ תְּרוּמָה וְקֹדֶשׁ: עוֹד יֵשׁ חֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ אוֹ
ע"ט תְּרוּמָה ע"י תַּעֲרוּבוֹת כַּמ"ש רַש"י ו"ל (חֻלִּין ל"ד) גְּבִי הַשְּׁלִישִׁי נֶאֱכָל בְּנִזִיד הַדְּמַע
בְּלִשׁוֹן שְׁנֵי דְּמִיָּרִי בְּחֻלִּין גְּרִידָא אַף כָּאֵן שְׁנַתְעַרְב בְּתְרוּמָה ע"כ צְרִיף לְמִיכְלִיָה ע"ט
תְּרוּמָה וְהו"ל חֻלִּין שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט תְּרוּמָה ע"ש וְכֵן חֻלִּין הַטְּבוּלִים לְחֻלָּה אָמְרִינֵן בְּנִדָּה
(ז' ע"א) דְּהוּ בְּחֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה מִשׁוּם דְּנַעֲשִׂין ע"ט הַחֻלָּה הַמְעוֹרְבַת בְּהוּ וְעוֹד חֲמִירִי
ע"ש וְכֵן קֹדְשִׁים קוֹדֶם קִידוּשׁ כְּלִי כַּמ"ש תוֹס' שְׁבוּעוֹת (י"א) גְּבִי קְטוֹרֶת שְׁהַקְּשׂוּ שָׁם
קוֹדֶם שְׁנַתְנָה לְמַכְתְּשַׁת אַמְאֵי אֵינָה נִפְסְלַת בְּטְבוּל יוֹם הָאֵין חֻלִּין שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ
וְתִי' דְּזֵה שְׁיִיף רַק בְּמִיָּדִי דְּחֲזִי לְאֶכִילָה ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לַעֲיִן דְּאָמְרִינֵן בְּמִנְחוֹת (ק)
דְּהַמְנַחֹת שְׁנַטְמָאוּ עַד שְׁלֹא קֹדְשׁוּ בְּכָלִי י"ל פְּדִיוֹן וְכֵן אָמְרִינֵן בְּסוּטָה נְטַמְאָת מְנַחְתָּה עַד
שְׁלֹא קֹדְשָׁה בְּכָלִי ה"ה כְּכָל הַמְנַחֹת וְתַפְּדָה ע"ש הָאֵין פִּינֵן דְּאָרְף קוֹדֶם קִידוּשׁ כְּלִי הָאֵין
חֻלִּין שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְלַפְמ"ש הֶרְמַב"ם ו"ל פ"ג מֵהַל' מו"מ ה"ח דְּחֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ
בְּסַפֵּק טְוֹמָאָה תּוֹלִין הָאֵין וְדֹאֵי טְמֵא שׁוֹרְפִין א"כ מֵאֵי מְהַיִּי לְהוּ פְּדִיוֹן הָאֵין סוּף סוּף טְעוּנִין
שְׁרִיפָה מִדִּין חֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְצ"ל דְּאָרְף דְּבְחֻלִּין ע"ט הַקֹּדֶשׁ לֹא מְהַיִּי חֲזָרָה דַּא"כ
כְּשִׁנְטְמָאוּ אַמְאֵי שׁוֹרְפִין וְכַסְפֵּק אַמְאֵי תּוֹלִין יַחְזוֹר בָּהֶם וְלֹא יִהְיוּ עוֹד ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְיִהְיוּ
מוֹתְרִים בְּאֶכִילָה מ"מ אֵם זֵה שְׁהוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ הוּא בְּשִׁבִיל אֵינָה סִיבָה כְּגוֹן בְּקֹדְשִׁים

כְּשִׁיפְדוּ וּבִטְלָה הַסִּיבָה בְּטַל ג"כ מֵהֶם דִּין חֻלִּין ע"ט הֶקְדֵּשׁ, וְהִנֵּה ע"כ צ"ל כֵּן דא"כ לא
מִשְׁפַּחַת לָהּ חֻלִּין כָּלֵל דְּכַשְׁהִיתָה עֵינֶסָה וּטְבוּלָה לְחֻלָּה הִיָּתָה כְּוִלָּה חֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה
שְׁהָרִי נְעֻשִׁית כְּוִלָּה ע"ט הַחֻלָּה דְּפִתִּיכָא בָּהּ כְּדָאֲמַרִּינָן בְּנִדָּה (ז') א"כ אַף כְּשִׁהֲפָרִישׁ
הַחֻלָּה תִּשְׁאָר חֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה וע"כ דְּכָל שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל סִיבָה בְּטְלָה הַסִּיבָה בְּטַל דִּין
חֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה וְיֵשׁ לְחֻקּוֹר בְּטַעַם הַדְּבָר אִי מִשּׁוֹם דְּהִנֵּי הַתְּפִסָּה ע"ט הֶקְדֵּשׁ רַק לְזִמָּן
כ"ז שְׁתִּהְיֶה הַסִּיבָה וּלפ"ז אֲפָשָׁר שְׁלֵעוּלָם מְהִנֵּי הַתְּפִסָּה ע"ט הֶקְדֵּשׁ לְזִמָּן אוֹ אֲפָשָׁר דְּלֹא
מְהִנֵּי הַתְּפִסָּה ע"ט הֶקְדֵּשׁ לְזִמָּן וְשִׁאֲנֵי הֶכָּא דְּהוּא לֹא הַתְּפִיס ע"ט הֶקְדֵּשׁ כָּלֵל רַק בע"כ
חַל עֲלֵיהֶן דִּין חֻלִּין ע"ט הֶקְדֵּשׁ בְּשִׁבִיל הַסִּיבָה כה"ג אִי בְּטְלָה הַסִּיבָה בְּטַל דִּין טְהֻרַת
הֶקְדֵּשׁ: וְהִנֵּה בְּמִנְחֹת שְׁנַטְמָאוּ קוֹדֵם שְׁקֵדְשׁוּ בְּכָלִי דְּנִפְדִּין וְנִאֲכָלִין נִרְאֶה בְּפִשְׁיטוּת דְּאֵם
נְטָמָאוּ קוֹדֵם בְּטְבוּל יוֹם דְּקוֹדֵם שְׁקֵדְשׁוּ בְּכָלִי ג"כ נְפֻסְלִים בְּטְבוּל יוֹם דְּדִינָם אֲזַ כְּתְרוּמָה
כְּדָאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיאוּ הַתּוֹסֵ' חֻלִּין (ל"ה ע"א) ד"ה הָאוֹכֵל ע"ש אִם נִפְדּוּ אַח"כ
לֹא רַק שְׁבִטַל אִיסוּרָן כ"א ג"כ בְּטְלָה טוֹמְאָתוֹן דְּמִצְעָ טְבוּל יוֹם הוּא שְׁלִישִׁי וּשְׁלִישִׁי ל"ש
בְּחֻלִּין וְקוֹדֵם שְׁקֵדְשׁוּ בְּכָלִי דִּינָן כְּתְרוּמָה דִּישׁ בְּהֶם שְׁלִישִׁי אֲבָל כְּשִׁנְפְּדוּ כִּינּוֹן דְּעִתָּה הֵן
חֻלִּין וּבְחֻלִּין ל"ש שְׁלִישִׁי א"כ וְדָאִי דְּבִטְלָה טוֹמְאָתוֹן, וּבְזֵה נ"ל לִיִּישׁב מַה שְׁהִקְשׁוּ
הַמְּפָרְשִׁים ז"ל עַל מִתְנֵי דְּמַעֲיֵלָה ט' דְּהַמְּנַחֹת מוֹעֲלִין בְּהֵן מִשְׁהִקְדְּשׁוּ קִדְשׁוּ בְּכָלִי
הֵן כְּשִׁרְוּ לִפְסֵל בְּטְבוּל יוֹם וּבְמַחוּ"כ וּבְלִיגָה וְהִקְשׁוּ הֵא גַם קוֹדֵם קִדְשׁוּ כְּלִי ג"כ נְפֻסְלִים
בְּטְבוּל יוֹם דְּדִינָן כְּתְרוּמָה כְּדָאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא וּלפ"ז אִם נִגַּע בְּהֶם טְבוּל יוֹם קוֹדֵם
שְׁנִתְקַדְּשׁוּ בְּכָלִי דִּי"ל פְּדִינּוֹן י"ל תִּקְנָה לְהַכְשִׁירָן לְמִנְזַבֵּחַ דִּיפְדּוּ וְיַחֲזִרוּ וְיִקְדִּישׁוּם דְּבִטְלָה
טוֹמְאָתוֹן וּל"ש לְמִתְנֵי בְּהֵן נְפֻסְלִין כִּינּוֹן דִּי"ל תִּקְנָה וּכְמוֹ מוֹתֵר הַקְּטוֹרֶת שְׁהִיוּ עוֹשִׂין לְהֶם
תִּקְנָה בְּכָל שְׁנָה שְׁהִיוּ פוֹדִין אוֹתוֹן וְחֻזְרִין וּמִקְדִּישִׁים לְהִיּוֹת רְאוּיִים לְשְׁנָה הַבָּאָה וּל"ש
לוֹמֵר דְּנְפֻסְלִים אֲבָל לְאַחַר קִדְשׁוּ כְּלִי דְּאֲנִ"ל פְּדִינּוֹן אֲנִ"ל תִּקְנָה וְנְפֻסְלִים: כְּתַב רִשִׁי ז"ל
(חֻלִּין ל"ד) עַל הֵא דְּאֲמַרִּינָן שֶׁם בְּשִׁרְ בְּפִירֵי לֹא מִחֻלְף כו' ז"ל וּבְשִׁלְמָא פִּירוּת חֻלִּין
אָדָם מִתְּפִיסֵן בְּטְהֻרַת תְּרוּמָה כְּדִי שְׁיָהָא רְגִיל לְהַתְּנַהֵג בְּטְהֻרַת תְּרוּמָה שְׁאֵם תִּתְחַלֵּף לוֹ
תְּרוּמָה בְּחֻלִּין וְיֵאכֵל תְּרוּמָה בְּחֻזְקַת חֻלִּין: הֵא אוֹכְלָה בְּטְהֻרָה כו' ע"ש וְנִרְאֶה דא"צ לְזֵה
דְּאֵף אִם לֹא יֵאכֵל דְּמִיד שְׁנִתְחַלֵּף לוֹ חֻלִּין בְּתְרוּמָה וְיֵהָא סְבוּר עַל הַתְּרוּמָה שְׁהֵן חֻלִּין
מִיד נֶאֱסַר בְּאֲכִילָה כְּדָאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיֵא הַר"ש ז"ל טְהֻרוֹת פ"ז מ"ח הִנֵּה מְשַׁתְּמֵשׁ
מִן הַחֲבִית בְּחֻזְקַת שֶׁל חֻלִּין וְאַח"כ נִמְצָאת שֶׁל תְּרוּמָה ה"ז טְהוּרָה וְאַסוּרָה בְּאֲכִילָה מְפִנֵי
שְׁסַפֵּק טְבוּל יוֹם ע"ש הִיָּנוּ כִּינּוֹן דְּקִסְבֵּר שֶׁהוּא חֻלִּין לֹא שְׁמָרוּ מְטְבוּל יוֹם אֲבָל
כְּשִׁמְתְּפִיס הַחֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה א"כ שׁוֹמְרֵן מְטְבוּל יוֹם וְאִם יִתְחַלֵּף לוֹ וְיִהְיֶה סְבוּר עַל
תְּרוּמָה שְׁהֵן חֻלִּין לֹא יִהְיֶה אֲסוּר כְּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל [שְׁלֵהִי הַל' מְטָמְאֵי מו"מ דָּאֵם
מְשָׁמְרָה אַף מְדַבֵּר הַפּוֹסְלָה מוֹתֵרָת בְּאֲכִילָה, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינֵי לְשִׁטַּת הַתּוֹסֵ' נִדָּה (ז') דְּטְבוּל
יוֹם אִינוּ פּוֹסֵל בְּחֻלִּין ע"ט תְּרוּמָה אַף דְּשְׁלִישִׁי פּוֹסֵל בְּהֶם ע"ש א"כ מֵאִי מְהִנֵּי כְּשִׁאוֹכֵל
ע"ט תְּרוּמָה לְעִנְיָן אַחֲלוּפֵי דָּאֵם יִתְחַלֵּף לוֹ תְּרוּמָה בְּחֻלִּין יֶאֱסַר בְּאֲכִילָה דְּשִׁמָּא נְפֻסְלָה
בְּטְבוּל יוֹם כְּדָאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא וְצ"ע: וְהִנֵּה בְּחֻלִּין ע"ט הֶקְדֵּשׁ אִיכָּא פְּלוּגְתָּא דְּתַנְזָּאִי
וּמִיָּיתִינָן לָהּ בְּחֻלִּין (ל"ה ע"ב) וּג' מִחֻלְוֹקַת בְּדָבָר אִיכָּא לְמ"ד דְּה"ה פְּקֻדָּשׁ וְאִיכָּא לְמ"ד
ה"ה כְּחֻלִּין וְרַאב"צ סְבַר דְּה"ה כְּתְרוּמָה וְזֵה דְּאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא דְּמִנְחֹת קוֹדֵם שְׁקֵדְשׁוּ
בְּכָלִי וְחֻלֹת תּוֹדָה קוֹדֵם שְׁנִשְׁחַט עֲלֵיהֶם הַזְּבַח דְּדִינָם כְּתְרוּמָה מִתּוֹךְ פִּי הַר"ש ז"ל פ"א
דְּטְהֻרוֹת מ"ח נִרְאֶה מִשּׁוֹם דְּקוֹדֵם הֵם חֻלִּין ע"ט הֶקְדֵּשׁ וּס"ל דְּדִינָן כְּתְרוּמָה אַף

מהרמב"ם ז"ל לא נראה כן דהא פסק חולין ע"ט הקדש ה"ה פחולין ופסק ג"כ דהמנחות
קודם שקדשו בכלי ה"ה פתרומה ונראה דס"ל דקודם קידוש כלי די"ל קדושת פה לא
גבר קדושתם מפתרומה ולפ"ז נראה דלהרמב"ם ז"ל הוא מדאורייתא דדינן פתרומה:
והנה למ"ד חולין ע"ט הקדש דינן פתרומה יש לחקור בטעם הדבר אי הטעם משום דיש
בכלל מאתים מנה פינן דשומרו ע"ט הקדש א"כ כ"ש דשומרו ע"ט פתרומה וא"כ הוי
פחולין שנעשו ע"ט פתרומה דהו פתרומה ומ"ד ה"ה פחולין הוא משום דבטלה דעתו
כמ"ש רש"י ז"ל חולין (ל"ג ע"ב) ומ"ד ה"ה פתרומה ס"ל דלא בטלה דעתו רק דא"י
להתפס חולין ע"ט הקדש מ"מ לא גרע משנעשו ע"ט פתרומה וחולין ע"ט פתרומה לכ"ע
דינן פתרומה, והנה אי נימא פן מתנישב קושית התוס' תגיגה (כ' ע"א) ד"ה ראב"צ על
היא דגדה (ע"א) דהיושבת על דם טוהר מערה מים לפסח מערה אין נוגעת לא ודייקינן
מינה דחולין ע"ט הקדש דמי והקשו דילמא ס"ל כראב"צ דחולין ע"ט הקדש דינן
פתרומה דטבול יום פוסל בהם ע"ש ולפ"ז פינן דטעמא דראב"צ דחולין ע"ט הקדש דינן
פתרומה הוא משום דיש בכלל מאתים מנה וכששומרו ע"ט הקדש כ"ש ששומרו ע"ט
פתרומה וא"כ הו חולין שנעשו ע"ט פתרומה א"כ זה שייך רק במידי דשייך בהו פתרומה
כדאמרין בחולין (ל"ד) ובתוספתא דחשבין מנחות שלא קדשו בכלי ונחלות תודה
ורקיקי נזיר שלא נשחט עליהו הזבח דדינן פתרומה הפל הוא מידי דשייך בהו פתרומה
אבל במערה מים לפסח דל"ש פתרומה במים ל"ש בהו חולין ע"ט פתרומה ואע"ג דזה
שמשמשין בהם לקדש הוא גדר בפ"ע ושייך בהו אפילו במידי דל"ש ביה קדש כמ"ש
לעיל אף באלו המים משמשין לקדש ולא לפתרומה רק פינן שמשמשין ע"ט הקדש א"כ
כ"ש שמשמרו אותו ע"ט פתרומה א"כ לפתרומה הוי רק מדין התפסה וזה ל"ש במידי
דלית בהו פתרומה: הנה על התוספתא שהבאתי לעיל דהיה משתמש מן החבית בחזקת
של חולין ואח"כ נמצאת של פתרומה אסורה באכילה יש לעיין מהא דאמרין בב"מ (ל"ח)
המפקיד פירות אצל חבירו המפקיד רשאי לעשות אותן פתרומה ומעשר על מקום אחר
משום דהמפקיד פירות אצל חבירו אפילו הו אבודין לא יגע בהם א"כ סומך עליהם
לעשותן פתרומה ומעשר על מקום אחר וקשה איך רשאי לעשותן פתרומה הא הנפקד
סבור שהוא של חולין א"כ ישמרנו בתורת חולין א"כ תפסל הפתרומה ותהא אסורה
באכילה ואי נימא דכיון דהמפקיד רשאי לעשותן פתרומה ומעשר א"כ הנפקד משמרן
בחזקת פתרומה ועל טהרת פתרומה קשה דאמרין שם במפקיד פירות אצל חבירו אפילו
הו אבודין לא יגע בהם מ"ט ר"כ אמר רוצה אדם בקב שלו מט' קבין ש"ח ורנב"י אמר
חיישינן שפא עשאן בעה"ב פתרומה ומעשר על מקום אחר ומקשינן מההיא דהמפקיד
פירות אצל חבירו לא יגע בהם לפיכך בעה"ב עושה אותן פתרומה ומעשר על מקום אחר
לרב פהנא נחא לרנב"י מאי לפיכך ע"ש ואדרבה לר"כ תקשה פינן דלי"ל דחיישינן
שפא עשאו פתרומה ומעשר על מקום אחר א"כ איך עושה אותן לכתחילה פתרומה ומעשר
פינן דהנפקד לא יחוש לזה וישמרנו בתורת חולין, ואין לומר דמה דאמרין בתוספתא
היה משתמש מן החבית בחזקת של חולין כו' הוא דוקא במשמש חיישינן למגע טבול
יום אבל במפקיד פירות אצל חבירו דאין הנפקד משתמש בהם אלא שומרו לא חיישינן
לזה דהא הרמב"ם ז"ל שלהי הל' מטמאי מו"מ הביא דברי התוספתא וכתב ואם אמר
בלבי היה לשומרה אפילו מדבר הפוסלה ה"ז מותרת באכילה וכתב שם הכ"מ דכף יש

ללמוד מההיא דחגיגה (כ') הנה משמר הקבית בחזקת ינו ונמצאה שמן כו' ע"ש ומוכח דלאו דוקא משתמש דכל שמשמר אותו בחזקת חולין הדין פן וצ"ע: ג) פתב הרמב"ם ז"ל פי"א מהל' אבה"ט השלישי שבתרומה שנגע באוכלי קדש פסלן ועשאן רביעי אח"כ פתב חולין שנעשו ע"ט תרומה השלישי שבהם פסול בתרומה ואם נגע בקדש אינו עושהו רביעי ע"ש ובפה"מ טהרות פ"ב מ"ז פתב דלענן שיעשה רביעי בקדש צריך שכל המדרגות ואפילו הראשון יהיו או קדש או תרומה ואם היו חולין אפילו הראשון אין הטומאה עוברת אלא עד שלישי וכן אם הנה הראשון חולין שנעשו ע"ט תרומה ג"כ אין הטומאה עוברת אלא עד שלישי וכתב דלמשנה ראשונה דחולין שנעשו ע"ט הקדש בקדש דמי והשלישי שבתרומה מטמא משקה קדש ופוסל אוכלי קדש ושל חולין שנעשו ע"ט הקדש ועשאן רביעי ומ"מ אם הגיעה הטומאה מחולין שנעשו ע"ט הקדש לא תעבור הטומאה ממנו זולת אל השלישי ואפ"י היו השני והשלישי אשר הוכנה להם הטומאה קדש ע"ש ויש לעיין בטעם הדבר כיון דחולין ע"ט תרומה דינו בתרומה וחולין ע"ט הקדש פקדש אמאי אין עושין רביעי בקדש ועוד יותר קשה על חולין ע"ט הקדש אי פקדש דמי ויש בהם רביעי אמאי אם היו שלישי ונגעו בקדש אין עושה אותו רביעי, ונראה לומר דכל דין חולין ע"ט תרומה וחולין ע"ט הקדש הוא רק לגבי עצמן דהא אמרינן הטעם דחולין ע"ט תרומה וע"ט הקדש הוא משום אחרים שאם יתחלף לו תרומה בחולין ויאכל תרומה בחזקת חולין יהיה אוכלה בטורה וכן בקדש זה שצריך רק לגבי עצמן אבל לגבי אחרים דינו כחולין גמורים א"כ אם נגע שלישי של חולין ע"ט תרומה בקדש לגבי האי קדש האי חולין ע"ט תרומה דינו כחולין גמורים דל"ש בהו שלישי א"כ לגבי האי קדש הם פטורים גמורים ולא נפסלו בנגיעתם וכן אם נגעה שלישי של חולין ע"ט הקדש בקדש נהי דלגבי עצמן י"ל אפילו רביעי מיהו לגבי האי קדש שנגעה בהן הם כחולין גמורים דלית בהו שלישי ומש"ה אין עושין רביעי בקדש ואפילו אם הנה הראשון והשני חולין ע"ט תרומה או ע"ט הקדש ג"כ אין הטומאה עוברת עד רביעי כיון דלרביעי בקדש בעינן שיהיו כל המדרגות או תרומה או קדש לא מהני בזה חולין ע"ט תרומה וע"ט הקדש דלענן טומאת אחרים ה"ה כחולין [יש לחקור הא דאמרינן בחולין (ק"ו) בנט"י עד כאן לחולין עד כאן לתרומה דהיינו דלחולין צריך ליטול עד הפך השני ולתרומה עד הפך השלישי בחולין שנעשו ע"ט תרומה מהו אי דינו לענן זה כחולין או כתרומה]: הנה לפמ"ש הרמב"ם ז"ל בפה"מ דאפילו למשנה ראשונה דחולין ע"ט הקדש דמי מ"מ אין שלישי שלהם עושה רביעי בקדש אי אפשר לתרץ מה שתי' התוס' חגיגה (כ') בההיא דהיושבת על דם טוהר דמעה מים לפסח ואמרינן מערה אין נוגעת לא אלמא קסבר חולין שנעשו ע"ט הקדש פקדש דמי והקשו דילמא סבר כראב"צ דה"ה בתרומה ותי' דא"כ אין שלישי שבהן פוסל הקדש היינו דאין המים חוזרין ומטמאין את הפסח ע"ש ולהרמב"ם ז"ל הא אפילו אי דינו פקדש ג"כ אין חוזרין ומטמאין את הפסח דשלישי של חולין ע"ט הקדש אינו פוסל את הקדש אפילו למשנה ראשונה וע"כ להרמב"ם ז"ל זה שלא תגע במים אינו משום פסול הפסח רק המים עצמן אסור לפסול וכשטתיה שהבאנו לעיל סק"א דאסור לטמאות חולין שנעשו ע"ט הקדש: אמרינן בטהרות פ"ב מ"ו השלישי שבתרומה מטמא משקה קדש ופוסל אוכל קדש שנעשו לטהרת הקדש אבל אם נעשו ע"ט תרומה היינו השלישי

שְׁנֵעָה בָּהֶם] מְטָמָא שְׁנַיִם וּפְּוֹסֵל אֶחָד בְּקֹדֶשׁ וּמִשּׁוּם דְּטַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ הִיא אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ כַּמ"ש הַר"ש ז"ל שֶׁם וְחֵיִשִּׁינָן שְׁמָא רֵאשׁוֹן הִיא, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינַי דְּהָא מְקַשְׁיָנָן בִּירוּשְׁלַמֵי פְּסָחִים ספ"א אַמַּאי אֵין שׁוֹרְפִין תְּרוּמָה עַה"פ בְּשַׁעָה שְׁשִׁית כֵּינָן דְּאָסוּר בְּאֲכִילָה מְדַרְבָּנָן א"כ גְּפֹסְלָה בְּהִסָּח הַדַּעַת וְתִשְׁרַף וּמְתַרְצִינָן שֶׁם דְּאִפְתִּי שׁוּמְרָה שְׁלֵא תִתְעַרְבַּב בְּאַחֲרוֹת ע"ש הֵינָנו שְׁשׁוּמְרָה שְׁלֵא תִתְעַרְבַּב וְתִאָסוּר אֶת הָאַחֲרוֹת וְאֵין זֶה הִסָּח הַדַּעַת א"כ הֵכָא בְּתְרוּמָה שְׁנַעֲשִׂית שְׁלִישִׁי וְנִטְמָאָה כֵּינָן דְּאָסוּרָה בְּאֲכִילָה א"כ אֵינוּ שׁוּמְרָה עוֹד אֲלֵא כְּדִי שְׁלֵא תִתְעַרְבַּב בְּאַחֲרוֹת א"כ מַאי נ"מ בְּזָה כֵּינָן נַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ כֵּינָן נַעֲשׂוּ ע"ט תְּרוּמָה דְּזָה שְׁיָיָךְ רַק הֵכָא דְשְׁמִירְתָן בְּשִׁבִיל עֲצָמָן דְּאֵם נַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ שׁוּמְרָן יוֹתֵר מִשְׁנַעֲשׂוּ ע"ט תְּרוּמָה וְטַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ הִיא אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ אֲבָל לְאַחַר שְׁנִטְמָאוּ דְשְׁמִירְתָן רַק בְּשִׁבִיל אַחֲרִים שְׁלֵא יִתְעַרְבוּ בָּהֶם מַאי נ"מ אִם הָיִי ע"ט הַקֹּדֶשׁ אוֹ ע"ט תְּרוּמָה וְצ"ע: ד) אֲמַרִינָן בְּחִגְיָהּ בְּגָדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מְדַרְס לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ וְאֲמַרִינָן שֶׁם י"ט ש"מ חֻלְיִן שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּקֹדֶשׁ דְּמִי מְדַלָּא קַתְנֵי בְּהוּ מַעֲלָה הֵינָנו דְּבַגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מְדַרְס לְאוֹכְלֵי חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ וּבַגְדֵי אוֹכְלֵי חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ מְדַרְס לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ וְאֲמַרִינָן שֶׁם וְדִילְמָא הֵיאִי דְלֵא קַתְנֵי בְּהוּ מַעֲלָה דְאֵי דְמִי לְתְרוּמָה הֵא קַתְנֵי תְרוּמָה וְאֵי דְמִי לְחֻלְיִן הֵא תְנֵי לְחֻלְיִן אֲלֵא מְסִיפָא ר"י בְּן גִּוְדָגְדָא הֵיךָ אוֹכֵל כָּל יָמָיו ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְהִיתָהּ מְטַפְּחָתוּ מְדַרְס לְחֻטְאֵת לְחֻטְאֵת אֵין לְקֹדֶשׁ לֵא אֵלְמָא קְסָבֵר חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּקֹדֶשׁ דְּמִי ע"ש, וְהִנֵּה הֵרָאב"ד ז"ל כִּי"א מֵהַל' אַבֵּה"ט ה"ט כְּתַב דְּהִלְכְתָא כַּמ"ד דְּחֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּקֹדֶשׁ דְּמִי וְהִבִּיא רָאִיָה ג"כ מְסַתֵּם מִתְנֵי דְחִגְיָהּ הֵינָנו דְּקַתְנֵי ר"י בְּן גִּוְדָגְדָא כּו' וְהִיךָ מְטַפְּחָתוּ מְדַרְס לְחֻטְאֵת לְחֻטְאֵת אֵין לְקֹדֶשׁ לֵא וְש"מ דְּחֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּקֹדֶשׁ דְּמִי וְהַרְע"ב ז"ל בְּחִגְיָהּ שֶׁם כְּתַב דְּלִית הִלְכְתָא כֵּהֵיאִי מִתְנֵי דְבַגְדֵי אוֹכְלֵי חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ מְדַרְס רַק לְחֻטְאֵת וְלֵא לְקֹדֶשׁ אֲלֵא כְּמִתְנֵי דְנִדְּהָ (ע"א) דְּחֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּחֻלְיִן דְּמִי ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינַי לְתַנְאֵי דְּחֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ לֵאוּ כְּקֹדֶשׁ א"כ בְּגָדֵי אוֹכְלֵי חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ מְדַרְס לְקֹדֶשׁ א"כ לר' יִצְחָק דְּאֲג"ל בְּחֻלְיִן (ל"ה) דְּזָה דְּבַגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מְדַרְס לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ ה"ה בְּפִירֵי א"כ חֻלְיִן שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ מְטַמְאִין אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְהִנֵּה הַתּוֹס' חֻלְיִן ל"ה ד"ה בְּחֻלְיִן ס"ל דל"ש בְּחֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ שְׁטַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ אַךְ רש"י ז"ל שֶׁם ל"ד בְּלִשׁוֹן שְׁנֵי ס"ל לְעוֹלָא חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ טַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ וְעֵינַי בְּמַהְרָשׁ"א ז"ל שֶׁם יֵשׁ לְעֵינַי א"כ בְּמָה מְדִיחִין אֶת הַפֶּסַח דְּהָא הַמִּים שְׁמַדִּיחִין אֶת הַפֶּסַח הוּא חֻלְיִן שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ כְּדִאֲמַרִינָן בְּנִדְּהָ שֶׁם וְכֵן בְּמָה מְבַשְׁלִין אֶת הַקֹּדֶשׁ דְּהָא כְּלִים טְעוּנִין מְרִיקָה וְשְׁטִיפָה הֵינָנו כְּשֶׁמְבַשְׁלִין בְּמִים דְּבִלָּא מִים אֲמַרִינָן הַשְּׁפוּד וְהִאֲסַפְּלָה מְגַעֲלִין בְּחֻטְאִין וְהָא הַמִּים הֵם חֻלְיִן אֲלֵא שְׁנַעֲשׂוּ ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְאֲמַאי אֵין מְטַמְאִין הַמִּים אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְכֵן הִלֵּל אֵיךְ הֵיךָ כּוֹרֵף פֶּסַח מְצָה וּמְרוֹר וְאוֹכְלֵן בְּיַחַד אַמַּאי לֵא טְמָאוּ הַמְצָה וְהַמְרוֹר שְׁאֵינָן אֲלֵא חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ אֶת הַפֶּסַח וְצ"ל כַּמ"ש דְּאֵיכָא תְּרֵי גִּוְנֵי חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ וְאוֹתָן הַחֻלְיִן שְׁמַשְׁתַּמְשִׁים בָּהֶם עִם הַקֹּדֶשׁ שֶׁם עֲצָמָן הוּא גָּדֵר בַּפ"ע וְחֻלְיִן בְּדִינָא מְשַׁאֵר חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ וּבְזָה מוֹדוֹ כ"ע דְּאֵין טַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ, עוֹד אֲפָשֵׁר לוֹמַר דְּזָה דְּאֲמַרִינָן בְּתְרוּמָה שְׁטַהַרְתָּהּ הִיא אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ וְכֵן חֻלְיִן ע"ט הַקֹּדֶשׁ לְרִש"י ז"ל בְּלִשׁוֹן שְׁנֵי לְעוֹלָא הוּא רַק מִשּׁוּם בְּגָדוֹ דְּחֵיִשִּׁינָן שְׁמָא נִגְעוּ בְּבַגְדֵי שְׁהֵן מְדַרְס אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ דְּלִרְבָּא דס"ל בְּחֻלְיִן שֶׁם דְּלֵא אֲמַרִינָן בְּתְרוּמָה שְׁטַהַרְתָּהּ טַמְאָהּ אֲצֵל הַקֹּדֶשׁ וְזָה דְּבַגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מְדַרְס לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ מְדַרְסוֹת שְׁאֵינִי דְּחֵיִשִּׁינָן שְׁמָא יִשְׁבָּה

עליהן אשתו נדה פתבו התוס' שם דמאן דס"ל דטהרתה טומאה אצל הקדש לא נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורבא משני דיש לחלק ולא חיישינו בפירי שמה נגע במדרס ע"ש א"כ י"ל דמאן דפליג עליה דרבא ס"ל דחיישינו בפירי שמה נגעו במדרס ומש"ה הוא טומאה אצל הקדש א"כ זה שנייה רק היכא דבגדו מדרס אבל פשמדיחין את הפסח או מבשלין הקדשים פיון שהיא עוסק בקדשים עצמן ע"כ דינו אז פאנכל קדש דאם דינו אז רק כשאר אוכל חולין בטרה א"כ בגדיו לכ"ע מדרס לקדש א"כ איך יכול לעסוק בקדש שהרי הוא נושא את המדרס ומטמא את הקדש וכיון דבגדיו אינו אז מדרס לקדש אף חולין שלו אז אינו טומאה אצל הקדש דליפא אז חשש שמה נגעו בבגדיו: והנה בעיקר לר"י דס"ל דבגדי אוכלי תרומה דמדרס לאוכלי קדש דה"ה לפירי דטהרת תרומה טומאה היא אצל הקדש לפי שאינו דומה שמירת תרומה לשמירת קדש נראה דחולין לתרומה אינו פן אע"ג דבגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה אבל בפירי אינו פן דהא בתוספתא שהובא לעיל אמרינו דהמשמר תרומה בחזקת חולין אסור באכילה רק משום ספק טבול יום והרמב"ם ז"ל כתב דאם שפרו אף מטבול יום מותר ואף ששפרו בחזקת חולין ואמאי לא נימא שטהרתה טומאה היא אצל התרומה משום דל"ד שמירת חולין לשמירת תרומה ע"כ נראה דזה רק מעלה בקדש: והנה התוס' בחולין שם פתבו למ"ד דדוקא במדרסות שמה ישבה עליהם אשתו נדה אבל בפירי אע"ג דבגדיו מדרס לא דלא חיישינו בפירי שמה נגע במדרס ע"ש ונראה הטעם אע"ג דשכיח הוא זה משום דחשבינו בטהרות פ"ד מ"ב בספיקות שהתירו חכמים ספק טהרת פרישות וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם פגון בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה שזהו רק מעלה של פרישות אם הני רק ספק הוא טהור ע"ש וה"נ פיון דאינו ברור שנגעו הפירות בהחזקת טהור אף בזה יש לעיין אע"ג דלא נגעו הפירי בהבגדים שהיא המדרס מ"מ האוכל תרומה הוא עצמו מטמא הפירות במגעו משום נושא המדרס דהא כה"ג פתבו התוס' גיטין (ס"א) דטומאת ע"ה הוא משום נושא המדרס דבגדי ע"ה מדרס לפרושים וצ"ע: אמרינו בחגיגה (י"ט) דמתני' דבגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה אתאן לר"מ דאנ"ל דחולין ומעשר פהדדי ניהו דאי לרבנן לתני עוד מעלה דבגדי פרושים מדרס לאוכלי מעשר והקשה הט"א שם הא לרבנן שני להו מעשר מחולין אלא לגבי אכילה אבל לא לנגיעה כדאמרינו שם לעיל והא מדרס נגיעה היא ואפילו אם נגע במעשר עצמו אינו נפסל דלענן נגיעה ליכא מעלה במעשר מבחולין ע"ש, ולענ"ד נראה דל"ק דזה שנייה רק להיא דחגיגה שם ולעיל גבי ידים טמאות דלנגיעה דמעשר א"צ נטילה דלנגיעה הן בחולין א"נ מה דאמרינו פן לענן אוכל אוכלין טמאים דהני שני וטהור לחולין דה"נ לנגיעת מעשר הוא טהור אבל זה דבגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה וכן בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש הוא משום שמה ישבה עליהן אשתו נדה כדאמרינו בחולין וזו הטומאה היא אף לחולין אף אוכלי תרומה זהירין יותר אף מדברים המטמאין את החולין וכן אוכלי קדש מאוכלי תרומה ואע"ג דלענן שלא תשב עליהן אשתו נדה לא מצינו מעלות שצריה לשוןמון לקדש יותר מלתרומה רק שאלו זהירין יותר א"כ לקדש חיישינו שמה ישבה עליהן אשתו נדה והפל תלוי באכילה דאם ישמור הדבר כמו לקדש אם אינו אוכל קדש לא מהני דהא אמרינו בגמרא ש"מ חולין שנעשו ע"ט הקדש דמי דאי לאו פקדש לתני עוד מעלה דבגדי אוכלי ע"ט הקדש מדרס לאוכלי קדש ואע"ג דכשאוכל ע"ט הקדש

היינו ששומרו כמו לקדש א"כ אמאי אי לאו פקדש הוי מדרס לקדש ומוכח דכל שאינו אוכל קדש לא מהני שמירתו לדבר שטהרתו ממעלה יותר גדולה וכיון דחולין שנעשו ע"ט הקדש לאו פקדש דמי לענין מעלת הטהרה לא מהני בשמירתו אף ששומרו כמו לקדש וא"כ פיון דמעשר לענין אכילה לרבנן היא במעלת הטהרה יותר מחולין א"כ אוכלי מעשר פיון שאוכלין דבר שמעלת טהרתו יתרה נזקרינן יותר מאוכלי חולין אף מבגדיהם שלא תשב עליהם אשתו נדה: ה) אמרינן (בשבת י"ג) בי"ח דבר שגזרו אלו פוסלין את התרומה האוכל אנכל ראשון ואנכל שני והשומה משקין טמאים והבא ראשו ורובו במים שאובין כו' ואמרינן שם דמש"ה גזרו על הבא ראשו ורובו במים שאובים שהיו טובלין במי מערות והיו נוהגין עליהם מים שאובים והיו אומרים לא אלו מטהרים אלא אלו וכתב רש"י ז"ל וחישינן דילמא אתי לבטולי תורת מקנה וטובלין בשאובין ע"ש, והרמב"ם ז"ל בפה"מ שלהי זבין פתב דגזרו עליהו לפי שהיו טובלין במי מערות ואח"כ רוחצין במים שאובין והיו אומרים שהמים שאובין הם העיקר והיו מקילין במי מקנה ולא היו מתפוננים בו טבילה לשמה ע"ש, ונראה דמש"ה לא פלי פריש"י ז"ל דילמא אתי לבטולי תורת מקנה לגמרי משום דקשיא ליה א"כ למה גזרו רק לתרומה דהבא ראשו ורובו במים שאובין אינו טמא רק לתרומה ואם חישינן שמה לא יטבול כלל במקנה יהיה טמא אף לחולין לכן פתב שהיו מבטלין רק טבילה לשמה שהיו אומרים שהשאובין הם המטהרים וזה הוי חסרון רק לתרומה דלחולין לא בעינן פנונה בטבילה כדאמרינן (בפגיגה י"ט) לכן גזרו שלא יהא טמא אלא לתרומה אף מ"מ יש לעיין אמאי אין פוסלין מעשר דלמעשר ג"כ בעי פנונה: פתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' ביאת מקדש דהאוכל אוכלין טמאים ושומה משקין טמאים ונכנס למקדש מכין אותו מפת מרדות היינו משום דאמרינן בפ"ה דכל הטעון ביאת מים מד"ס אם נכנס למקדש פטור וס"ל דפטור אבל אסור ומכין אותו מפת מרדות, והנה יש לעיין דאמרינן בשקלים דפרוכת שנטמאת בולד הטומאה מטבילין אותה בפנים כו' ופלי המפרשים ז"ל שם משום דטומאה דרבנן א"צ שילוח ומ"ש פרוכת שנטמאת בולד הטומאה דהיינו במשקין שהיא שני מאוכל אוכלין טמאים שהוא ג"כ שני מדרבנן והתם משמע דאף לכתחילה א"צ שילוח ואפשר דיש לחלק בין אדם לכלים דכלים קילי לענין ביאת מקדש מאדם דאין בהם אלא לאו ולא פרת קילי נמי לענין זה, עוד אפשר דשאני לענין ולד הטומאה בין טומאה שאירע בפנים לטומאה שאירע בחוץ דכה"ג מחלקי התוס' רפ"ב דזבחים גבי טמא במחנה לוי' ע"ש (פתב הר"ש ז"ל פ"ב דטהרות מ"ב דפסול גויה גזירה קדומה היתה דמתחילה גזרו דאוכל אוכלין טמאים דנפסול גופו מלאכול בתרומה גזירה שמה יאמרו הא קא נגעו בהדדי אוכלין טמאים ותרומה בתוה מעיו ולא מסקי אדעתיהו דבתוה מעיו פבר אינעכל ליה ובהגהת הר"ש שם פתב דזה דלא חישינן מה שנוגע התרומה במשקין טמאים בתוה מעיו הוא משום דהוי מגע בית הסתרים ע"ש וצ"ע טובא דהא בחולין (ע"א) מבואר דאינו לא משום עיכול ולא משום מגע בית הסתרים רק משום טומאה וטהרה בלועה דכל שנוגע זה בזה בבטן אין זו מגע בית הסתרים כלל ע"ש: הנה יש מעלות שהן בקדש ובתרומה עצמן ויש שהן ג"כ בדברים שהם לצורך קדש ולצורך תרומה דהא אמרינן דמעל"ע שבגדה הוא רק לקדש ומ"מ אמרינן שם דמעל"ע שבגדה מטמא כ"ח הפוקף צמיד פתיל דהיינו לקדש כדאמרינן שם ולמ"ד שם דמעל"ע שבגדה

הוא בין לקדש בין לתרומה מטמאה כ"ח בין לקדש בין לתרומה היינו להשתמש בה קדש ותרומה דהמעלה של מעל"ע שבגדה היא על דבר שהוא לצורך קדש וכן מעלות שבפ' חומר בקדש דאין מטבילין פלים בתוך פלים לקדש באחוריים ותוך ובית הצביטה כו' היינו לצורך קדש כמ"ש הט"א שם דגרסינן שם לקדש היינו לצורך קדש, והנה בגדה שם מקשינו למ"ד מעל"ע שבגדה לקדש ולא בתרומה מההיא דמעשה ועשה רבי כר"א כו' ואי לקדש קדש בימי רבי מי הוי ומשינין פדענא לא חבריניא מדפן בגלילא ה"נ בימי רבי ע"ש והא התם ודאי לא אקדשוים דהא אין מקדישים בזה"ז פדאמרינן בע"ז א"כ הוי רק חולין שנעשו ע"ט הקדש והשתא ס"ל בגמרא דמעל"ע שבגדה הוא רק לקדש ממש ולא לחולין ע"ט הקדש ע"ש וצ"ל הטעם פנין דספן להקדישן לאחר שיבנה הבית ואז יהיו קדש ממש ואם יטמאו עתה יפסלו אח"כ א"כ הם עתה לצורך קדש ולא גרע עתה מפלי שהיא לצורך קדש דחשיב כמו לקדש עצמו ונראה נמי דזהו דאמרינן (בגדה ז) כל שנודאי מטמא חולין גזרו על ספיקו משום חולין הטבולין לחלה משום דפתיכא בהו ומקשינן והא מעל"ע שבגדה אינו לחולין שנעשו ע"ט תרומה ומתריצין ה"כא פתיכא בהו חלה כו' ואע"ג דקודם הפרשה ליכא חלה כלל ומשום דמעלות של תרומה דחיישינן בהו לספיקות אף דאין חוששין בהו לחולין אין זה רק בתרומה עצמה כ"א לצורך תרומה א"כ חולין הטבולין לחלה אע"ג דעדיין אין להם שם חלה מ"מ פנין דעתיד להפריש מהו חלה הוי צורך חלה דלא גרע מכ"ח לצורך תרומה דטמא במעל"ע שבגדה, והנה המעלות שהם לצורך תרומה או קדש אע"ג דהדבר עצמו הוא חולין כמו כ"ח במעל"ע שבגדה או כל הנה דפ' חומר בקדש דמטבילין פלים בתוך פלים באחוריים ותוך כו' ועוד הוא דוקא אם הם עצמן נוגעין בקדש אבל מעל"ע שבגדה דמטמא כ"ח אין הכ"ח מטמא חולין אחר אפילו ע"מ לחזור ולטמא את הקדש וכן הנה דר"פ חומר בקדש דרק מדרגה אחת אמרינן לצורך קדש היינו להשתמש בהו עצמן קדש ולא ב' מדרגות שהוא רק צורך דצורך ובזה אתי שפיר מה דאמרינן במקנאות פ"א מ"ה במי גבאים דאיכא חשש שפא שתה מהם הטמא מ"מ פשרים לחלה כו' ובמי תמציות שלא פסקו אמרינן שם דכשרים לתרומה וכתב הרמב"ם ז"ל דהאי פשרים לחלה היינו רק לעיסה הטבולה לחלה אבל לחלה עצמה לא ובמי תמציות דכשרין לתרומה היינו דאף לתרומה עצמה וה"ה לחלה עצמה ועיין תי"ט שם והקשה המשנה אחרונה שם פנין דלחלה עצמה אין פשרים אמאי פשרים לעיסה הטבולה לחלה הא אמרינן בגדה כל שנודאי מטמא חולין גזרו על ספיקו משום חולין הטבולין לחלה ע"ש ולפ"ז ל"ק דזה דגזרו על ספיקו משום חולין הטבולין לחלה הוא משום דחולין הטבולין לחלה הוי צורך חלה עצמה אבל הפים שהן לעשות עיסה הטבולה לחלה הוי צורך ובב' מדרגות של צורך לא גזרו שיהיה כמו לחלה אבל מים שהם לצורך חלה עצמה או תרומה פנין דהוי צורך תרומה עצמה חששו לספיקא כמו כל ספיקות דחששו לתרומה שהם גם לצורך תרומה: סימן מא.

חולין בטרה. הנה אם יש חיוב לאכול חולין בטרה יש מחלוקת הראשונים ז"ל ובחולין (ב' ע"ב) גבי טמא בחוליומאי למימרא כתבו התוס' ואפילו זהא אסור לטמא גופו באוכלין טמאים פדדרשינן והתקדשתם והייתם קדושים אזהרה לבנ"י שיאכלו חוליהו בטרה מ"מ יכול לטמאותו ולאוכלו בימי טומאתו ע"ש אף בכריתות (י"ג ע"א) גבי

התירו לעופרה לאכול אוכלין טמאים פחות מפשיעור מפני הספנה פתבו התוס' בפשיטות דליפא איסורא לאכול אוכלין טמאים והוכיחו מההיא דחולין ב' דאמרין טמא בחולין מאי למימרא וההיא דכריתות דהתירו רק לעופרה מפני הספנה פתבו דמייירי שרוצה לאכול תרומה אח"כ ובחולין (ל"ה ע"א) גבי השלישי נאכל בגזיד הדמע דמקשינן ואי אמרת נפסל גופו מלאכול בתרומה ספינו ליה מידי דפסיל ליה לגופיה ומשנינן דלית בה פזיזת בכדי א"פ כתב רש"י ז"ל וקשיא לי מ"מ היכא ספינו ליה מידי דפסיל לגופיה מתרומה והא מןזהר הוא מלפסול גופיה דאמרין ביומא אל תטמאו ונטמאתם בם מפאן לטומאת הגויה דאורייתא ואפילו למ"ד דרבנן איסורא מיהא איפא כו' ונ"ל דבחולין גרידא קאי כו' ואי אמרת שלישי דידהו פסיל גופיה לתרומה ספינו להאי פהן מידי דפסיל לגופיה ואתי למיכל תרומה אבתריה עכ"ל ונתוס' שם חלקו ע"ז וכתבו דליפא איסורא למפסל גופיה ע"ש אף גם מרש"י ז"ל נראה דאסור רק לכהן דדילמא אתי למיכל תרומה אבתריה, והנה בגיטין גבי אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים שילם חולין טמאים כו' ומקשינן תבוא עליו ברכה דקא אכיל מידי דלא חזי ליה בימי טומאתו ומשלם מידי דחזי ליה בימי טומאתו ומוכח נמי דחולין טמאים חזו רק לימי טומאתו ולא לימי טהרתו, ובגיטין ס"ו גבי משאלת אשה לחברתה כו' דאמרין הקא בע"ה דר"מ וטומאה וטהרה דרבנן כתב רש"י ז"ל וע"ה דר"מ הוא שחשוד לאכול פירות בטומאה והו' טומאה וטהרה דחולין דרבנן היא דתורה לא הזהירה לאכול בטורה אלא תרומה וקדשים בלבד כו' ומפני ד"ש מותר לסייען ע"ש וקאן ס"ל לרש"י ז"ל דאיפא איסורא דרבנן לאכול פירות טמאים אף לא לכהן דהקא לא מייירי בכהן, אף יש להקשות הא אוכלין טמאים חזי לימי טומאתו וע"ה טמא הוא ועוד שקל איסור לאכול אוכלין טמאים כתב רש"י ז"ל בחולין משום דמטמא את הגויה משום דכתיב ונתקדשתם כו' וקאן בע"ה מה שייך שמשמא את גופו באוכלין טמאים דהקא אדרבה דטומאת הפירות הוא רק משום מגע ע"ה שהוא טמא א"כ ל"ל טעם דמותר לסייען מפני ד"ש, והנה הת"י בכריתות שם על ההיא דהתירו לעופרה לאכול פחות מפשיעור פתבו ז"ל מפני הספנה ואפילו לר"ל דח"ש מותר מה"ת מדרבנן מיהא אסור ובמקום ספנה התירו עכ"ל ונראה דס"ל להת"י דזה דאסור לאכול אוכלים טמאים אינו משום שמשמא גופו דא"כ מה שייך בזה ח"ש אסור מה"ת פיון דח"ש אינו מטמא גופו כלל והאיסור הוא שלא לטמאות את גופו ונראה דס"ל דלאכול אוכלין טמאים מצד עצמו הוי איסור רק השיעור הוא חצי פרס שיעור הפוסל את הגויה וכשאוכל פחות הוא בכלל ח"ש דאסור: והנה יש לעיין לפי מה דבעינן למימר ביומא דטומאת הגויה דאורייתא מקרא ונתקדשתם כו' ולרש"י ז"ל (בחולין ל"ה) הוא פלוגתא בזה אי טומאת הגויה דאורייתא או דרבנן הא אמרין (ביבמות ע"ג) דאוכל מעשר בטומאת עצמן הוא בלאו מדכתיב לא תוכל לאכול בשעריה ויהלך הוא אומר בשעריה תאכלנו הטמא והטהור ותנא דבי ר"י אפילו טמא וטהור אוכלין על שלחן אחד בקערה אחת ואין חוששין וקאמר רחמנא שהוא דאמרי לה התם בשעריה תאכלנו הקא לא תיכול ע"ש א"כ מוכח להדיא דמותר לאכול חולין טמאים מדאורייתא דהא הטמא והטהור אוכלין בקערה אחת היינו בטומאת עצמן וצ"ע: והנה להשיטות דאסור לאכול חולין טמאים יש לעיין ממתני' פ"ז דדמאי המזמין את חברו שיאכל אצלו כו' מזגו לו את הכוס אומר מה שאני עתיד לשייר ה"ה מעשר כו' זה שעשיתי מעשר והא תרומת

מעשר כו' ומקשינו עליה בירושלמי שם איך הוא מטלטל תרומה טמאה דיין של ע"ה טמא ומשנינו דמשייר נמי קצת מן החולין ועיין בר"ש ז"ל שם וקשה איך שרי לשנות יין טמא דטמא הוא מחמת ע"ה וצ"ל דמייירי התם בימי טומאתו אף קשה א"כ ל"ל להירושלמי להקשות דהוי תרומה טמאה בשביל ע"ה תי"ל פיון דהחבר טמא הוא עצמו טמא היין בשתייתו וצ"ע: והנה בירושלמי פ"ב דדמאי אמרינן דמש"ה חבר אינו מתארח אצל ע"ה שלא יטמא גופו וילך ויטמא טהרות ע"ש היינו דאסור לטמאות גופו הוא משום טהרות שלא יטמאו אח"כ א"כ זה דאסור לאכול אוכלין טמאים א"צ לומר כפי רש"י ז"ל בחולין ל"ה שטמא יאכל אח"כ תרומה דזה הטעם שייך רק בכהן אלא משום שלא יטמא טהרות דהאוכל אוכלין טמאים פוסל את התרומה אף במגעו וזה שייך אף בישראל, והנה בזה הירושלמי יש ג"כ לומר הטעם מה שאין נותנין תרומה לכהן ע"ה והאי ע"ה לאו דוקא אלא חבר שאינו אוכל חולין בטהרה כמ"ש הר"ש ז"ל חלה פ"ד מ"ט ואמאי הא אינו חשוד לאכול תרומה בטומאה ולפ"ז פיון שאינו אוכל חולין בטהרה חיישינו שטמא גופו וילך ויטמא הטהרות שנותנים לו דהיינו שייטמא בשוגג דהא אף בחבר חששו לזה דכמו שאסור לטמא גופו שטמא טהרות כף אסור ליתן טהרות למי שטמא את גופו: והנה בתוספתא פ"ב דדמאי אמרינן דבן חבר שהולך לבית אבי אמו ע"ה אינו חושש שטמא יאכילנו טהרות אם ידוע שיאכילנו אסור ע"ש והכא לאו בכהן עסקינן ומוכח דאסור לאכול חולין טמאים: ונראה בעיקר השאלה אי מותר לאכול חולין טמאים דחבר נדאי אסור לאכול חולין טמאים דחבר הוא שקיבל עליו דברי חברות ואחד מהם לאכול חולין בטהרה כדאמרינן בתוספתא פ"ב דדמאי וצריך לקבל בפני ג' כדאמרינן בפ' עד כמה א"כ אסור לאכול חולין בטומאה משום קבלתו ומחלוקת הראשונים ז"ל הוא רק אם לקבל עליו דברי חברות הוא חובה או רשות, והנה זה דאמרינן בדמאי פ"ו מ"ט חבר וע"ה שירשו את אביהם ע"ה לא יאמר לו טול אתה לח ואני יבש והכא הלא כבר נטמא מחמת אביהם ע"ה ומוכח דאסור ליתן לע"ה חולין טמאים ולהשיטות דמותר לאכול חולין בטומאה א"כ זה הע"ה שלא קיבל עליו דברי חברות מותר לו לאכול חולין טמאים א"כ אמאי לא יתן לו את הלח וצ"ל דזהו ג"כ מדברי חברות שלא לאכול ושללא להאכיל חולין טמאים אף שע"ה עצמו מותר בו: ובעיקר מחלוקת הראשונים ז"ל אי אסור לאכול חולין טמאים תלוי בטעם מה דאמרינן דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י דרש"י ז"ל בסוגיא דהמטמא והמדממע והמנסה פתב שהוא משום פרושים האוכלים חוליהן בטהרה והתוס' חולין (ב' ע"ב) פתב דזה דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י הוא רק בפירי דשייך בהו תרומה אבל בבשר לא היינו דהאיסור הוא רק משום סרף תרומה ע"ש ולרש"י ז"ל דהטעם הוא משום חולין בטהרה א"כ אף בבשר כן דהא אף בבשר מטמא גופו ואסור לאכולו כמ"ש תוס' שם, והנה מפ"ד דחלה יש להוכיח כדברי התוס' דאמרינן שם אלו ניתנין לכל פהו שירצה כו' היינו לכהן ע"ה שאינו אוכל חולין בטהרה וקא חשיב שם הזרוע והלקינים כו' ואיך רשאי לתנו לכהן ע"ה הא מטמא אותם דהא אין מוכרין לע"ה לח ויבש כדאמרינן בפ"ב דדמאי שאין מוסרין טהרות לע"ה משום דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י ומוכח דזה דוקא במידי דשייך בה תרומה אבל בבשר לא, והנה ז"ש רש"י ז"ל בגיטין דאסור לגרום טומאה לחולין משום פרושים האוכלין חוליהן בטהרה ולא פתב סתם משום דאסור לאכול חולין

בטומאה נראה דכאן ס"ל לרש"י ז"ל דרק לפרוש אסור לאכול חולין בטומאה מטעם קבלתו וחיובו שמיאבוא לאוכלו הפרוש ואין לומר דמש"ה נקט רש"י ז"ל פרושים דמשום ע"ה אף איס"ל דאסורים לאכול חולין טמאים לא איכפת לן דבלא"ה הלא יטמאום בנגיעתם דהא אמרינו בגיטין דאסור לסייעם בשעה שמיטמאין החולין כ"ש לטמאות החולין בידים דאסור אף שע"ה יטמא אותם אח"כ: אמרינו בפ"ב דדמאי דהמקבל עליו דברי חברות מקבל שלא למפנר לע"ה לח ויבש והנה הרמב"ם ז"ל לא הביא דין זה בפסקיו וכתב הכ"מ בפ"י מה' מטמאי מו"מ משום דהוא דדמאי אתיא כמ"ד דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י ונהרמב"ם ז"ל פוסק כמ"ד דמותר לגרום טומאה לחולין שבא"י ע"ש ונ"ל להביא ראיה לזה דאמרינו בב"ב פ"ח הלוקח ירק מן השוק כו' גמר בלבד לקנותו קנה ונתחייב במעשר להחזירו אי אפשר שפכר נתחייב במעשר כו' הא פיצד מעשרו ונותן לו דמי מעשר כו' והיינו בלוקח חבר מע"ה כמ"ש הרשב"ם ז"ל ויש לעיין פי מעשר קודם איך מותר להחזיר לו הא אין מוכרין לע"ה לח ויבש פניו דכבר קנאו החבר וזה דקנה החבר לכתחילה ירק מע"ה מצי מיירי ביבש דלוקח ממנו יבש כדאמרינו בדמאי שם דנאמן ע"ה לומר שלא הוכשר אף איך מותר להחזירו לאחר שפכר קנה הא אינו מוכר לו לח ויבש ומוכח מזה דלא קי"ל פהאי מתני' דדמאי ומותר למפנר לע"ה: אמרינו בדמאי פ"ו מ"ו בש"א לא ימפנר אדם את זיתו אלא לחבר בה"א אף למעשר היינו אף למי שאינו חבר לטומאה רק חבר למעשר שנאמן על המעשרות וכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מ"ל לפי שדעת ב"ה שמוותר לגרום טומאה לחולין שבא"י וזו היא משנה אחרונה וכן הלכה ע"ש, והנה יש לעיין דהא פסק הרמב"ם ז"ל פי"ב מהל' תרומות ה"י דאין בוצרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה כו' מפני התרומה שתעשה בטומאה ע"ש היינו דבטבל אסור לגרום טומאה מפני התרומה שצריך להפריש א"כ הרי דמוכרין זיתו לע"ה ע"כ מיירי בטבל דהא קתני דדוקא לע"ה שנאמן על המעשרות מותר למפנר והא בטבל ודאי אסור לגרום טומאה וצ"ע ואפשר פניו דמקבלין תרומה מע"ה בשעת הגתות והבדים כדאמרינו בשלהי חגיגה אין זה מטמא תרומה פניו דאפשר ליטול ממנו התרומה בזמן הגתות והבדים ואם לא יעשה הע"ה מן הזיתים שמן א"כ לא יוכשרו דהזיתים מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן ולא יבואו לידי טומאה לעולם והרי דאין בוצרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה אע"ג דמותר גם לקבל תרומת יין מע"ה בזמן הגתות והבדים ואם לא יעשה מן הענבים יין א"כ לא יוכשרו דדוקא הבוצר לגת הוכשר צ"ל דלא מיירי התם בסתם ע"ה אלא בידוע שעושה פירותיו בטומאה דכה"ג אסור ליטול ממנו אף בזמן הגתות והבדים אבל עם סתם ע"ה מותר לבצור וצ"ע בזה]: (ב) הנה להשיטות דליכא חיובא לאכול חולין בטרה ונהרמב"ם ז"ל בשלהי הל' ט"א כתב שאינה אלא מדת חסידות יש לעיין א"כ אמאי ע"ה א"נ על הטרהות פניו דלא פשע פלום במה שאינו אוכל חולין בטרה אמאי אין עדותו עדות, ונראה דלעולם יש נאמנות לע"ה על הטרהות בדבר שא"צ שמירה דהא אמרינו בחגיגה (כ"ב ע"ב) דנאמן ע"ה לומר פירות אלו לא הוכשרו דלא חשדינו ליה למשקר וזה דאשפחן דע"ה א"נ על הטרהות הוא רק בדבר הצריך שמירה וטעם הדבר דכמו בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה דאין שמירתן שמירה לגבי אוכלי תרומה וכן אוכלי תרומה לגבי אוכלי קדש ה"נ שמירת אלו שאין אוכלין בטרה אינה שמירה לגבי

אלו שאוכלין חולין בטְהָרָה ומש"ה בגְדִיהֶם מְדָרְס לְפָרוּשִׁים, וְהִנֵּה יֵשׁ מִחֲלוֹקֶת
הָרְאשׁוֹנִים ז"ל אֵי גּוֹפִיָּה שֶׁל ע"ה חָשִׁיב כְּזָב אֶף גַּם בְּפָרוּשׁ אֵיבְעֵי לֵן בִּירוּשְׁלָמִי חֲגִיגָה
גּוֹפּוֹ שֶׁל פָּרוּשׁ מֵהוּ שִׁיעֲשֶׂה כְּזָב אֶצֶל הַתְּרוּמָה וְכֵן אוֹכֵל תְּרוּמָה אֵי הָיָי כְּזָב אֶצֶל הַקֹּדֶשׁ
דְּלִגְבֵי מִדְרָגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה אֵין שְׁמִירַת גּוֹפּוֹ שְׁמִירָה וְנִרְאָה דְּבָכָל סִפְק טְנֻמָּאָה סִפְק נִגְע
סִפְק לֹא נִגְע אוֹ סִפְק שְׁרִיץ סִפְק צְפָרְדֵּעַ וּמַעֲיֵד ע"ה שְׁלֹא נִגְע נֶאֱמָן דְּרַק בְּמַעֲיֵד סָתָם ע"ה
עַל כִּלְי שֶׁהוּא טְהוֹר א"נ דְּהֵינּוּ שִׁשְׁמָרוּ שְׁלֹא נִטְמָא וְאֵין שְׁמִירַתוֹ שְׁמִירָה אֲבָל כָּל שְׁמַעֲיֵד
עַל מַעֲשֶׂה מִיְחֻד נֶאֱמָן דְּאֵינוּ חָשׂוּד לְשַׁקֵּר וְנִרְאָה רְאִיָּה לְזָה מֵהַתּוֹסֶפֶתָּא שֶׁהֵבִיא הַר"ש
ז"ל רַפ"ה דְּפָרָה בְּחִבְרָה הַלּוֹקֵחַ כ"ח מַע"ה מֵהַכְּבָשָׁן הַחֶבֶר עוֹמֵד מְלַמְעֵלָה וְהַע"ה עוֹמֵד
מְלַמְטָה שׁוֹלָה וְנוֹתֵן לוֹ נֶאֱמָן ע"ה לֹא מְלַמְדֵי לֹא טְמֵאֵי מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמְּשַׁתְּמֵר ע"ש
וְאֵף שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמְּשַׁתְּמֵר מ"מ צְרִיף לְעֵדוּתוֹ שֶׁל ע"ה לֹא מְלַמְדֵי דְּחֵינְשִׁינּוּ שְׁמָא
נִגְע בְּהוֹ וְנִטְמָאָן וּמ"מ נֶאֱמָן כִּינּוֹן שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמְּשַׁתְּמֵר וְא"צ לְשְׁמִירַתוֹ רַק שְׁמַעֲיֵד עַל
הַמַּעֲשֶׂה שְׁלֹא נִגְע בְּהוֹ ע"ז נֶאֱמָן ע"ה וּלְפ"ז ע"ה הוּא רַק מִדְרָגָה בְּטְהָרוֹת דַּע"ה אֶצֶל
פָּרוּשׁ הוּא כְּפָרוּשׁ אֶצֶל אֲנֹכֶל תְּרוּמָה וּבְשַׁעַת הַרְגָּל דְּבִטְלָה טְנֻמָּאָת ע"ה נִרְאָה דַּה"ה
דְּבִטְלוּ כָּל הַמַּעֲלוֹת וְאֵין טְנֻמָּאָת פָּרוּשׁ גְּבִי אֲנֹכֶלִי תְּרוּמָה וְשֶׁל תְּרוּמָה לְאֲנֹכֶלִי קֹדֶשׁ וְנִרְאָה
רְאִיָּה לְזָה מִנְּדָה ל"ג דְּמַעֲשֶׂה בְּצִדּוּקֵי אֶחָד שְׁסִפְרָה עִם כ"ג בְּשׁוּק וְנִתְּזָה צְנוּרָא מִפִּיּוֹ וְנִכְּלוּ
לכ"ג עַל בְּגָדָיו וְקִדְּם אֶצֶל אֲשֶׁתּוֹ כו' וּמִקְשִׁינּוּ וְתִי"ל מְשׁוּם צְנוּרָא דַּע"ה וּמִשְׁנִינּוּ רְגֵל
הַנּוֹאֵי וְקִשְׂהָ גְּהִי דְּלִיכָא אֲזַ טְנֻמָּאָת ע"ה הָא הַתּוֹסֶ' חֲגִיגָה (כ"ג ע"א) ד"ה לְעוֹלָם כְּתָבוּ
דַּה"ה דְּצְנוּרָא שֶׁל חֶבֶר טְמֵא לְגַבֵּי אֲנֹכֶלִי קֹדֶשׁ וּכ"ג אֲנֹכֶלִי קֹדֶשׁ הוּא א"כ מֵאֵי מְהִי הַרְגֵל
דְּלֹא עֲדִיף ע"ה אֲזַ מִחֶבֶר וְנִרְאָה מְזָה לֹא מְזָה דְּבִרְגֵל בְּטָלוּ כָּל הַמַּעֲלוֹת וְהַפְּלִ שְׁוִים: וְהִנֵּה
אֲמַרִּינוּ בְּחֲגִיגָה כ"ב דְּאֵין ע"ה נֶאֱמָן עַל טְבִילַת פְּלִים בְּאוּמֵר הַטְּבִילַתִּי פְּלִים בְּתוֹךְ פְּלִים
אֶף לֹא הַטְּבִילַתִּי בְּכִלְי שְׁאֵין בְּפִיּוֹ כְּשׁוֹפְרַת הַנּוֹד ע"ש וְהֵתָם גְּמִי אֵין זֶה מְשׁוּם חֲשֵׁשׁ
מְשַׁקֵּר דַּע"ה אֵינוּ חָשׂוּד לְשַׁקֵּר בְּטְהָרוֹת אֶלָּא חֵינְשִׁינּוּ שְׁמָא לֹא דְקֹדֶק יָפָה בְּשִׁיעוּר שֶׁל
שְׁשׁוֹפְרַת הַנּוֹד דְּהָא נֶאֱמָן לֹא מְשַׁקֵּר שְׁלֹא הַטְּבִיל פְּלִי בְּתוֹךְ פְּלִי רַק אֵיכָּא מִיָּלִי דְּלֹא בְּקִיאֵי
בְּהוֹ ע"ה וּכְמוֹ דְּאֲמַרִּינוּ בְּטְהָרוֹת פ"י מ"א דְּאֵין ע"ה בְּקִיאֵים בְּהִיֶּסֶט: אֲמַרִּינוּ שְׁם בְּחֲגִיגָה
ע"ה שְׁבָא לְהַזּוֹת אֵין מִזִּין עָלָיו עַד שִׁיעֲשֶׂה בְּפִנְיּוֹ שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְהַקְשָׁה הַט"א שְׁם
דִּיהָא נֶאֱמָן שְׁזָהוּ יוֹם ג' לְטְנֻמָּאָתוֹ בְּמַגּוֹ דְּלֹא נִטְמָא כָּלָל וְהו"ל הַפָּה שְׁאָסֵר כו' וְתִי דְּמִיָּרִי
שְׁנִטְמָא בְּפִנֵי עֵדִים אֲבָל אֵין יוֹדְעִים אִם הַיּוֹם יוֹם א' לְטְנֻמָּאָתוֹ אוֹ יוֹם ג' וְהוֹכִיחַ זֶה
מִדְּאֲמַרִּינוּ צְרִיף שִׁיעֲשֶׂה בְּפִנְיּוֹ גו"ז הָא כִּינּוֹן שִׁיעֲשֶׂה לְפִנְיּוֹ יוֹם ג' מִמִּילָא יוֹם ז' יְדוּעַ
לְפִי חֲשׁוֹבֵן הַיָּמִים אֶלָּא לְאֶפּוּקֵי שְׁאָם עֲשֶׂה לְפִנְיּוֹ יוֹם ג' וְשַׁחְחוּ וְא"י כְּמָה יָמִים יֵשׁ
מֵהַזָּאת יוֹם ג' לְהַיּוֹם ע"ש, וְהִנֵּה מֵהַתּוֹסֶפֶתָּא שֶׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל פ"ז דְּטְהָרוֹת לֹא מְשַׁמַּע
כֵּן דְּאֲמַרִּינוּ שְׁם ע"ה שְׁבָא לְהַזּוֹת אֵין מִזִּין עָלָיו וְעַל פְּלִי אֶלָּא לְאַחֵר ג' יָמִים אֲבָל חֶבֶר
שְׁבָא לְהַזּוֹת מִזִּין עָלָיו וְעַל פְּלִי מִיָּד אֲמַר ר' יְהוּדָה בַּד"א שְׁהֵיָה בְּחֻזְקַת אֲנֹכֶלִי תְּרוּמָה
לֹא הֵיָה בְּחֻזְקַת אֲנֹכֶלִי תְּרוּמָה מִזִּין עָלָיו מִיָּד וְעַל פְּלִי מְשִׁישְׁמֵר וְכַתֵּב הַר"ש ז"ל שְׁם
דַּמְש"ה בַּע"ה מִזִּין עָלָיו לְאַחֵר ג' יָמִים מְשׁוּם דַּע"ה אֵינוּ נִזְהָר כְּשֶׁעוֹבֵר בְּעִיר וְחָשִׁיב
כְּנִטְמָא הַיּוֹם וּמְזָה בַּג' וְז' ע"ש הֵינּוּ דְּלֹא חֲשָׁדִינוּ לִיהָ לְמִשְׁקֵר בְּמָה שְׁאוּמֵר שְׁנִטְמָא לְפִנֵי
ג' יָמִים אֶלָּא דְּחֵינְשִׁינּוּ שְׁנִטְמָא אֶף הַיּוֹם דְּאֵינוּ זָהִיר הוּא וְא"כ הַיּוֹם רֵאשׁוֹן שְׁלוֹ וְא"כ
לְפ"ז מַה דְּאֲמַרִּינוּ בְּחֲגִיגָה צְרִיף שִׁיעֲשֶׂה בְּפִנְיּוֹ גו"ז הֵינּוּ שִׁישְׁמֹר עֲצָמוֹ לְפִנְיּוֹ שְׁלֹא
יִטְמָא עוֹד וְכֵן נִרְאָה מִדְּבָרֵי ר"י דְּאֲמַר אֶף בְּחֶבֶר רַק עַל גּוֹפּוֹ מִזִּין מִיָּד אֲבָל עַל פְּלִי

משִׁישְׁמֵר וְכֹתֵב הַר"ש ו"ל שֵׁם דַּס"ל דְּכִשְׁאִינוּ אוֹכֵל תְּרוּמָה בְּלִבּוֹ עַל עֲצֻמוֹ וְאֵין בְּלִבּוֹ
עַל כְּלָיו ע"ש וּא"כ אַף כְּלָיו שֶׁל חֶבֶר צְרִיכִים שְׁמִירָה בְּפָנֵינוּ וּע"ה צְרִיף בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין
בְּכָלְיוֹ וּא"כ א"צ לְאוֹקְמָא שְׁיֵשׁ עֲדִים שְׁנֻטְמָא וְאֵין יוֹדְעִים בְּאִיזָה יוֹם דְּמַהִימְנִינֵן לִיה
שְׁפִיר מְתֵי נְטֻמָּא וְזֶה דִּלְר"י אַף כְּלָיו שֶׁל חֶבֶר אֵין מִזִּין עָלֵיהֶן אֱלָא מְשִׁישְׁמֵר אַע"ג
דְּבַעֲלָמָא כְּלָיו שֶׁל חֶבֶר אֵינֵן בְּחֻזְקָת טְוֻמְאָה וְלֹא אֶמְרִינֵן שְׂאִין בְּלִבּוֹ עַל כְּלָיו וְאַף ע"ה
אֵינוּ בְּחֻזְקָת טְוֻמָּא מֵת כַּמ"ש הַרְמַב"ם ו"ל פִּי"א מַה' מְטַמְּאִמוּ"מ הִי"ב נִרְאָה דְּזֵהוּ רַק
הֵכָא הֵיכָא שְׁפָכְר נְטֻמָּא בְּטְוֻמְאָת מֵת אֵינוּ נִזְהָר כ"כ וְחִיּוּשֵׁינֵן שְׂמָא נְטֻמָּא פְּעַם שְׁנֵי וְנִרְאָה
דְּזֵה דִּלְר"י בְּחֶבֶר שְׂאֵנִי לִיה בֵּין גּוּפוֹ לְכָלְיוֹ דְּעַל גּוּפוֹ מִזִּין מִיָּד וְעַל כְּלָיו מְשִׁישְׁמֵר דְּבַלְבוֹ
עַל גּוּפוֹ וְאֵין בְּלִבּוֹ עַל כְּלָיו מִשׁוּם דִּר"י לְשִׁיטְתָּיה אֲזִיל דְּאֶמְרִינֵן בַּפ"ב דְּדַמְאֵי הַמְקַבֵּל
עָלָיו לְהִיּוֹת חֶבֶר אֵינוּ מוֹכֵר לַע"ה לַח וְיָבֵשׁ ר"י אֵין אֵין אַף לֹא יִגְדֵל בְּהֵמָה דְּקָה וְלֹא יִהְיֶה
פְּרוּץ בְּנִדְרִים וּבְשִׁחּוּק וְלֹא יִהְיֶה מְטַמְּא לְמֵתִים וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבִיהַמ"ד א"ל לֹא כָּאוּ אֱלוֹ לְכָלֵל
וְכֹתֵב הַר"ש ו"ל שֵׁם לֹא כָּאוּ אֱלוֹ לְכָלֵל דְּאֵין עֲנִינֵם כְּלוּם לְטְהָרוֹת ע"ש וְצ"ע טוֹבָא
דְּשִׁלָּא יִהְיֶה מְטַמְּא לְמֵתִים לֹא כָּאוּ אֱלוֹ לְכָלֵל אֲמַאי אֵין זֶה עֲנִינֵנוּ לְטְהָרוֹת דְּהָא חֶבֶר
צְרִיף לְאַכּוֹל חוֹלִין בְּטְהָרָה וְזֵהוּ עֵיקַר קְבֻלַּת חֶבְרוֹת כְּדִאֶמְרִינֵן בְּתוֹסְפָתָא שֵׁם א"כ אֵיף
רְשָׁאֵי לִיטְמָא לְמֵתִים וְע"כ דְּמִיַּרְי הֵתֵם בִּימֵי טְוֻמְאָתוֹ בְּאֶנְפֵן שְׁהוּא טְוֻמָּא בְּלֹא"ה וְאַף
שְׂאֵינוּ נוֹגַע זֶה עוֹד לְטְהָרוֹת אֲסוּר לְטְוֻמָּא עֲצֻמוֹ לְמֵתִים כְּמוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה רְגִיל בְּנִדְרִים
וּבְשִׁחּוּק א"כ לר"י אַף אִם כְּבָר נְטֻמָּא בְּמֵת מְשַׁמֵּר אֵת גּוּפוֹ שְׁלֹא יְטַמְּא עוֹד בְּמֵת כִּי זֵהוּ
מְדַבְּרֵי חֶבְרוֹת שְׁלֹא יְטַמְּא לְמֵתִים אַף שְׁפָכְר טְוֻמָּא כְּמוֹ מְנִדְרִים וּמְשִׁחּוּק אֲבָל עַל כְּלָיו
דַּל"ש זֶה כָּל שְׁפָכְר נְטֻמָּאוֹ אֵינוּ מְשַׁמֵּר אוֹתוֹ: וְהִנֵּה לַפ"ז דְּמַה דְּאֵין ע"ה נֶאֱמַן עַל הַטְּהָרוֹת
הוּא רַק דְּאֵין שְׁמִירָתוֹ שְׁמִירָה לְגַבֵּי אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ בְּטְהָרָה כְּמוֹ דְּאֵין שְׁמִירַת אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ
בְּטְהָרָה שְׁמִירָה לְגַבֵּי אוֹכְלֵי תְּרוּמָה א"כ כָּל טְוֻמְאָת ע"ה אֵינוּ אֱלָא לְגַבֵּי חֶבְרִים אֲבָל
לְדִידְהוֹ אֵינֵם טְמֵאִים כָּלֵל דְּלִגְבֵי דִידְהוֹ שְׁפִיר הֵוִי שְׁמִירָה וְכֵן מוֹכַח מֵהַתּוֹסְפָתָא פ"ב
דְּדַמְאֵי דְּאֶמְרִינֵן שֵׁם לֹא יֵאמֵר אָדָם חֶבֶר לַע"ה הִילָךְ כְּפָר זֶה וְהוּלָךְ לְפָלוּנִי ע"ה שְׂאֵין
מְשַׁלְחִין טְהָרוֹת בִּיד ע"ה חֶבֶר שֵׁא"ל ע"ה הִילָךְ כְּפָר זֶה וְהוּלָךְ לְפָלוּנִי ע"ה לֹא יִתֵּן לוֹ
שְׂאֵין מוֹסְרִין טְהָרוֹת לַע"ה ע"ה שְׂאֵמֵר לְחֶבֶר תֵּן לִי כְּפָר זֶה וְאִנְכִלְנוּ יֵין זֶה וְאִשְׁתַּנּוּ לֹא
יִתֵן לוֹ שְׂאֵין מְאָכִילִין טְהָרוֹת לַע"ה כּו' נִשְׁאַלִין לַע"ה עַל טְהָרוֹתָיו וּבְלִבְד שְׁלֹא יֵאמֵר לוֹ
צֵא וְאָכּוֹל צֵא וְשָׂרוּף אֱלָא אוֹמְרִים לוֹ אִם כְּזֶה שְׂאֵלְתָּ טְמֵא וְאִם כְּזֶה שְׂאֵלְתָּ טְהוֹר ע"ש
וַיֵּשׁ לַעֲיִין מַה שְׁיִיף לְשִׂאוֹל לַע"ה עַל טְהָרוֹתָיו הִרי בְּלֹא"ה הֵם טְמֵאִים כִּי כָּל אוֹכְלִין
וּמְשַׁקִּין שֶׁל ע"ה הֵם טְמֵאִים וְשׁוֹרְפִין עָלֵיהֶם אֵת הַתְּרוּמָה וּמַה שְׁיִיף לְשִׂאוֹל עַל טְהָרוֹתָיו
וְנִרְאָה מְכָאן דְּזֵה דְּכָל מַה דְּשִׁל ע"ה הֵם בְּחֻזְקָת טְוֻמְאָה הוּא רַק לְדִידֵן אֲבָל לְדִידְהוֹ הֵם
טְהוֹר א"כ כִּי אֲתֵי טְהָרוֹתָיו שֶׁל ע"ה לְקַמֵּן אֲנִי שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ דְּלִידֵן הֵם בְּחֻזְקָת טְוֻמְאָה
וְכֵן לֹא יֵאמֵר חֶבֶר לַע"ה הִילָךְ כְּפָר כּו' וְכֵן כְּשִׁנְשָׂאֵל עַל טְהָרוֹתָיו לֹא יֵאמֵר לוֹ הֶחֱבֵר צֵא
אֲכוֹל דְּכָל הֵיכָא שְׂאֵם הוּא טְמֵא יֵשׁ בְּזֵה אִסוּר לְחֶבֶר אֲסוּר וְאִם יֵאמֵר לוֹ הֶחֱבֵר צֵא אֲכוֹל
אִם הוּא טְמֵא מְכַשִּׁילוֹ וַיֵּשׁ בְּזֵה אִסוּר לְחֶבֶר מִש"ה אֲסוּר דְּלְחֶבֶר הוּא בְּחֻזְקָת טְוֻמְאָה
אֲבָל כְּשִׂאוֹמֵר לוֹ בְּלִשׁוֹן אִם כְּזֶה שְׂאֵלְתָּ טְהוֹר וְאִם כְּזֶה שְׂאֵלְתָּ טְמֵא דְּלִיכָא בְּזֵה שׁוּם
אִסוּר לְחֶבֶר נִשְׁאַלִין דַּלְע"ה עֲצֻמוֹ אֵין טְהָרוֹתָיו בְּחֻזְקָת טְוֻמְאָה וְעוֹד יוֹתֵר שְׂאֵין אוֹמְרִים
לוֹ צֵא וְשָׂרוּף שְׂאֵם אֵיבַע לוֹ טְוֻמְאָה שְׁשׁוֹרְפִין עָלֵיהֶם לֹא יֵאמֵר לוֹ צֵא וְשָׂרוּף דְּחִיּוּשֵׁינֵן
שְׂמָא לֹא נִשְׂאֵל כְּרֵאוּי וּמִש"ה אוֹמְרִים לוֹ רַק בְּלִשׁוֹן אִם כְּזֶה שְׂאֵלְתָּ טְמֵא וּמוֹכַח דָּאֵם לֹא

נשאל פראוי וטהרותיו טהורות אסור לו לשרוף ואע"ג דעל טומאת ע"ה לבד שורפין אלמא דזה רק לדין אבל לע"ה אסור לו לשרוף את טהרותיו דלגביה הוי שפיר שמירתו שמירה וכן ההיא דחגיגה (כ"ב) גבי כ"ח דאינו מציל רק על אונקלין ומשקין וכ"ח ולא על שאר דברים מפני שהוא טמא ע"ג ע"ה ואין פלי טמא חוצץ א"ל ב"ה לב"ש וקלא טהרתם אונקלין ומשקין שבתוכו א"ל ב"ש כשטהרנו אונקלין ומשקין שבתוכו לעצמו טהרנו אבל נטהר את הפלי שטהרתו לו ולך ואמרין שם דכשטהרו אונקלין ומשקין לעצמו טהרו משום שאם אתה אומר לו טמא פלום משגיח עליך ולא עוד אלא שאם אתה אומר לו טמא אומר לך שלי טהור ושלה טמא וכתב רש"י ז"ל לפיכך טהרו ליה ב"ש אונקלין ומשקין וכ"ח שאי"ל טהרה אלא שבירתן ואם באת לאוסרן עליו לא ישמע לך אבל בכלי שטף ישמע לך ויטבילנו ואמרין שם דכשטהרו אונקלין ומשקין לעצמו טהרו שיהי חברים בדלים מהם וממגען ובלא"ה מאכלו טמא עכ"ל ונראה מזה אע"ג דאונקלין ומשקין של ע"ה טמא זהו רק לדין אבל ע"ה בעצמו שפא לשאול על אונקלין ומשקין שלו אומרים לו שהוא טהור וקשה פנין שהם טמאים משום אהל המת דכלי ע"ה אינו חוצץ וגם בלא"ה מאכלו טמא איך אומרים לו שהוא טהור וכי בשביל שלא ישמע יאמרו לו על טמא טהור לא יאמרו לו לא טמא ולא טהור ונראה מזה פנין דלא ישמע אם יגרו על פליו לא גזרו פלל על פליו לגבי דידיה וממילא לגבי דידיה הוא טהור ממש וכשפא לשאול אומרים לו שהוא טהור: אמרינו בחגיגה דנאמנים ע"ה על התרומה בזמן הגתות והבדים ומקבלין מהם תרומה ואמרין בתוספתא שלהי חגיגה בר"ט שהיה מקבל תרומה מע"ה אף שלא בזמן הגתות והבדים ואמר הלכה בידי מריב"ז דמותר לקבל תרומה בשאר ימות השנה מפל אדם ואף לדין אמרינו בגמרא דאם נתן לו שלא בזמן הגתות והבדים הפהן משה אצלו עד זמן הגתות והבדים ואח"כ מותר בה ויש לעיין טומאת ע"ה להיכן הלכה, והנה לכאורה יש לעיין מחבר איך מקבלין תרומה הא בגדי פרושים מדרס לאונקלי תרומה א"כ נטמא התרומה בבגדיו של הפרוש וצ"ל דבשעה שעוסק בהפרשת תרומה ועוסק בתרומה דינו אז כאונקל תרומה דמשמר עצמו בשביל תרומה וא"כ ה"נ ע"ה כשעוסק בתרומה ומטהר עצמו לתרומה דינו אז כאונקל תרומה ומה לי אם הוא ע"ה שאינו אוכל חוליו בטהרה דגם מי שאוכל חוליו בטהרה טמא הוא לגבי תרומה אלא ע"כ דהוא שעטא דינו הוא כאונקל תרומה א"כ אינו עוד ע"ה אז כ"א במדרגת אונקלי תרומה ולרבנן דאסור ליטול תרומה מע"ה שלא בזמן הגתות והבדים היתה ע"ז גזירה מיוחדת ואם לקח ממנו שלא בזמן הגתות והבדים רשאי הפהן להשהות אצלו עד זמן הגתות והבדים ואז מותר בה: הקשה הט"א (בחגיגה כ"ד) על הא דאמרין שביהודה נאמנין ע"ט היין והשמן לקדש אמאי לא קתני נמי סלת למנחות ותי' שם פנין דהטעם דהאמינום ע"ט היין והשמן הוא פדי שלא יהא כ"א הולך ובונה במה לעצמו זה שיהי רק ביין ושמן שיכול להביא משלו אבל סלת דאמרין במנחות סלת ואפית מלמד שניקחת סלת ומנין אפילו חטין ת"ל ולקחת יכול אף שאר מנחות כן ת"ל אותה א"כ פנין דמנחה אינה ניקחת רק סלת כ"ש דאינו מביא מתבואת זרעו דבעינן שתבוא לרשותו כשהוא סלת וכיין דסוף סוף צריך לקח מן השוק אף אם לא יהיה ע"ה נאמן ע"ט הסלת וצריך לקנות מחבר אינו מפסיד יותר מאם יקנה מע"ה ומש"ה לא האמינוהו ע"ט הסלת ע"ש וקשה דהא אמרינו בפ"ק דקמאי דשירי מנחות פטורין מן הדמאי ובירושמי

אמרין שם אמר ר"י בפשעה שגזרו על הדמאי לא גזרו על הדברים האלה אמר ר' אושעיא אימת קדשים עליו ובתוספתא שם אמרינן דשירי מנחות פלוגתא ב"ש וב"ה אי חייבין בדמאי ע"ש ואי במנחה צריך הע"ה ליקח מן החבר מה שייך בזה דמאי הא אין חבר רשאי למכור לע"ה טבל ואף לחבר אסור למכור טבל שאסור להוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן [ובפשוטו זה דלא קתני סלת הוא כמה שרצה הט"א לומר מתחילה דכ"ש סלת דנאמן דאפשר שלא הוכשר ומה שדחה זה משום דחייבת הקדש מפשירתו הוא תמוה הא זה דוקא לאחר קידוש פלי א"כ פשיהיה ברשות ע"ה לא היה מקבל טומאה]: פתב הרמב"ם ז"ל פי"א מהל' מטמאי מו"מ ה"ג דשלא בזמן הגתות והבדים אין לוקחין מע"ה תרומה רק זיתים וענבים שלא הוכשרו ע"ש ויש לעיין אי מייירי דוקא בבצרון לאכילה דלא הוכשרו דהא בוצר לגת לעולם מוכשר ואפשר פיון דטומאת ע"ה דרבנן לגבי זה בוצר לגת לא הוכשר וכמו בבית הפךס פדאמרין בפ"ח דאהלות פיצד בוצרין בית הפךס כו' דאע"ג דהבוצר לגת הוכשר פיון דזה הוי רק חומרא לטומאת בית הפךס דרבנן לא חשיב הכשר ע"ש: פתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' תרומות כמה יהי בתרומת מעשר ויוליכנו לכהן אחד משמונה משמינית והראב"ד ז"ל שם פתב דמייירי בשמן וגריס בתוספתא בד"א בדמאי אבל בנדאי בכל שהוא ובדמאי עצמו דוקא בטמא אבל בטהור בכ"ש ועיין בכ"מ שם וקשה איך משפחת לה שמן של דמאי טהורה הא כל פירות של ע"ה הם בחזקת טומאה ולי"ל ג"כ שנתן לחבר לטהר זיתיו א"כ אינו דמאי דהא אמרינן בגיטין ס"פ הנזקין דהנזותן לחבר לטהר זיתיו החבר הפדד צריך לעשר וא"כ נדאי עישר החבר ולא הוי דמאי א"כ שמן של דמאי טהור היכא משפחת לה ובזמן הגתות והבדים רק התרומה שהוא מפריש ונותן לכהן הוא בחזקת טהרה אבל החולין שלו הם בחזקת טומאה א"כ דמאי של ע"ה הם בחזקת טומאה ולג' הרמב"ם ז"ל בהתוספתא אתי שפיר דגריס שם איפכא בד"א בנדאי ובנדאי ג"כ דוקא בטהורה ע"ש ולהראב"ד ז"ל צ"ע: אמרינן במתני' דחגיגה (כו') הגבאין שנכנסו לתוך הבית וכן הגנבים שהחזירו את הפלים נאמנין לומר לא נגענו ובגמרא מוקמינן בפעשה תשובה, והנה יש לעיין דאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ח דטהרות ע"ה שקבל עליו והיה לו טהרות ואמר ברי לי שלא נטמאו בזמן שהן עשויות ע"ג אחרים אסורות לו נאסורות לכ"א ע"ג עצמו מותרות לו נאסורות לכ"א רע"א אם מותרות לו מותרות לכ"א ואם אסורות לכ"א אסורות לו ובירושלמי חגיגה פ"ג הלכה ד' מיייתין ההיא תוספתא ואמרין דלחומרין אמר ר"ע א"נ לא לו ולא לאחרים ע"ש א"כ לאחרים לכ"ע א"נ לומר לא נטמאו אף כשנעשה אח"כ חבר א"כ מאי מהני שעשו תשובה לומר שלא נטמאו ואפשר דהתוספתא מייירי באומר שנגע בהן רק היה אז טהור ולזה א"נ אבל לומר שלא נגע נאמן יש לחקור בפרוש ונעשה אוכל תרומה והיה לו טהרות ואמר ברי לי שלא נטמאו אם נאמן: ג) הנה זה דע"ה וכליו טמאים רק טומאת ע"ה הוא רק כשמעיד עליהם כמ"ש הרמב"ם ז"ל פי"א מהל' מטמאי מו"מ הי"ב ע"ה שאמר טהור אני מטומאת מת או שאמר פלי זה טהור מטומאת מת נאמן ומטבילין אותו משום טומאת ע"ה בלבד וצריך הערב שמש וא"צ הנזה בד"א כששאלו ואמר טהור הוא אבל הלוקח פלי סתם מרשות ע"ה חוששין לו שמה טמא מת הוא ומזין עליו גו"ז ככל הפלים הנמצאים בכ"מ חוץ לירושלים שלא גזרו טומאה על הפלים הנמצאים בירושלים ע"ש אף דין זה דכל שאינו

מעיד חיישינן אף לטמא מת אינו דוקא בע"ה כ"א גם בחבר דאמרין בתוספתא טהרות דחבר שמת פליו טמאים טמא מת דשאני אומר היזו ולא שנו או שנו ולא שכלו או שמא לא היזו כל עיקר ע"ש והנ"מ בין חבר לע"ה אלא דחבר בחייו דמשפתמש בהם וכיון דאוכל חולין בטטהרה הוי כמעיד עליהם שהם טהורים אבל בע"ה שאינו אוכל חולין בטטהרה כל שאינו מעיד עליהם ליכא עדות, והנה מזו התוספתא תשובה להראב"ד ז"ל בפ"ג מהל' אבה"ט על הרמב"ם ז"ל שכתב במצא ספין ב"ג דמזה עליו ומטבילה ושוחט פסחו והשיג עליו וכתב דליכא פאן הזאה קלל וצריף רק טבילה ע"ש דס"ל בכלים הנמצאים לא חיישינן לטמא מת וכ"כ הבעה"מ פ"ק דפסחים גבי מחט שנמצא בבשר דלא חיישינן בכלים הנמצאים לטמא מת ע"ש וקשה הא פליו של חבר פשמת לא גריעי מפלים הנמצאים דודאי ליכא עדות עליהם וכיון דחבר שמת חיישינן לכליו לטמא מת דצריף הזאה כ"ש בכלים הנמצאים, והנה הראב"ד ז"ל שלהי הל' מטמאי מו"מ כתב דהתוספתא הוא רק לתרומה או לקדש ע"ש אף אפתי קשה דההיא דספין שנמצא ב"ג וכן ההיא דמחט הנמצא בבשר הוא ג"כ לקדש וצע"ג: אף מהרמב"ם ז"ל נראה דס"ל דההיא דחבר שמת הוא ג"כ לחולין ועיין בכ"מ שם, והנה יש לעיין דאמרין בנדה (ע"א) ובמו"ק בראשונה היו מטבילין ע"ג זבין מתים כו' התקינו כו' ואמאי דוקא ע"ג זבין מתים הא אפילו טהורים ואפילו חבר שמת פליו צריכים טבילה וגם הזאה בשלמא להראב"ד דס"ל דזה רק לתרומה או לקדש שפיר דההיא דמטבילין ע"ג זבין מתים מייירי אף לחולין אף להרמב"ם ז"ל דההיא דחבר שמת מייירי ג"כ לחולין צ"ע: והנה ע"ז דאמרין בתוספתא דחבר שמת והניח טהרות ה"ה טהרות הניח פלים ה"ה טמאים שאני אומר היזו ולא שנו כו' כתב הר"ש ז"ל פ"ח דטהרות דהחילוק בין טהרות לכלים הוא משום דכלים אפשר לתקונא ע"י טבילה והזאה ומש"ה חיישינן ואף כ"ח דלי"ל תקנה לא פלוג רבנן בכלים ע"ש והנה לפ"ז דכלים של חבר שמת לא גריעי מפלים הנמצאים זה דהאנכלין שלו טהורים הוא משום שנכתבו התוס' חולין (ט' ע"ב) ובפסחים (י' ע"ב) דגזרו על פלים הנמצאים ולא על אוכלין הנמצאים ע"ש ואוכלין הנמצאים הן בחזקת טהרה א"כ חבר שמת טהרותיו לא גריעי מאוכלין הנמצאים שהם טהורים: והנה בזה שכתב הרמב"ם ז"ל בכליו של ע"ה כל שאינו מעיד עליהם הוי כמו פלים הנמצאים דכל שאינו מעיד הוי כנמצא יש ליישב מה שהקשו התוס' נדה (ל"ד) על הר"מ חפונטייזא דכל טומאת ע"ה הוא רק משום בגדיו דחיישינן שמא ישבה עליהם אשתו נדה והוא נושא המדרס וצינורא שלו שהוא טמא הוא רק לפי שנגעה בשפתיו והוי כשאר משקין טמאים דמטמאין פלים מדרבנן והקשו ע"ז מדאמרין שם מעשה בצדוקי אחד שספר עם כ"ג בשוק ונתזה צנורא מפיו ונפלה לכ"ג על בגדיו וקדם אצל אשתו כו' ומקשינן ותי"ל משום צנורא דע"ה היינו דמה הרויח במה שקדם אצל אשתו והקשו הא אם בועל נדה הוא נטמא הוא ובגדיו ואם משום צנורא דע"ה נטמא רק הבגד לחוד ע"ש ולפ"ז אפילו אי נימא צנורא דע"ה הוא רק משום שנגעו בשפתיו ולא משום מעין זה רק כשמעיד על גופו שהוא טהור אבל רוקו של ע"ה כשאינו מעיד על גופו שהוא טהור הוי כמו רוקין הנמצאים ורוקין הנמצאים גזרו עליהם טומאה כמו רוקו של זב כדאמרין בטהרות פ"ה גבי מי שישב ברה"ר ובא אחד ודרס על בגדיו או שרקק ונגע ברוקו על רוקו שורפין את התרומה ועל בגדיו הולכים אחר הרוב ועל רוקו לא אנלינן בתר רוב דגזרו על ספק

רוקין חוקרא בעלמא מדרבנן כמ"ש הר"ש ז"ל שם ורוקין הנמצאים מטמאין במגע ובמשא ובקיסט כמו רוקו של זב פדאמרין בטירות פ"ד מ"ו ע"ש א"כ רוקו של ע"ה כל שאינו מעיד עליו הוי פרוקין הנמצאים דגזרו עליהם שיהיו טמאים כמו רוקו של זב א"כ בהוא דצדוקי שספר עם כ"ג בשוק ונתנה צינורא ונפלה על בגדיו של כ"ג שלא שאל את הצדוקי אם הוא טהור או לא רק קדם אצל אשתו אם השלימה לדם ירוק וע"ה כל שאינו מעיד על עצמו שהוא טהור הרוק שלו הוא כמו רוקין הנמצאים דטמאים פרוקו של זב ואם צדוקי נאמן על עצמו שהוא טהור ג"כ יש לדון דרשע הוא וא"נ ול"ד לשאר ע"ה ומה שקדם אצל אשתו נראה לפי שהיתה מסיחה לפי תנמה וזה דמשנינו שם בנדה רגל הנאי וליפא טומאת ע"ה ה"נ דליפא אז גזירת סתם רוקין וכמ"ש הרחב"ם ז"ל פי"ג מהל' אבה"ט דכל הרוקין הנמצאים בשעת הרגל שבאמצע הדרך טהורים שאל שראל טהורים ברגל ושבצדדין טמאים שהטמאים ברגל פורשין לצדי הדרכים ע"ש א"כ ברגל ליפא משום ספק רוקין חוץ מהיכא דאיפא אומדנא שהן של טמא כגון שבצדדין שהטמאים נפנין לשם, והנה התוס' לשטתיהו שכתבו (שפת ט"ו ע"ב) ד"ה ועל דספק רוקין שגזרו הוא ג"כ משום דחיישינן דשל ע"ה הוא ע"ש א"כ מדאמרין בטירות דרוקין הנמצאים מטמאין במגע ובמשא ובקיסט מוכח דגזרו על צנורא דע"ה כעל צנורא של זב אף הרמב"ם ז"ל כתב בפ"ג מהל' אבה"ט ה"ה דרוקין הנמצאים הם בחזקת טומאה שפא רוק של זב הוא ע"ש היינו ג"כ משום רוק של ע"ה רק ע"ה פשינו מעיד עליו חיישינן שפא זב הוא אבל ע"ה כל שמעיד על עצמו שהוא טהור שפיר י"ל כהר"מ מפונטיינא דהצנורא שלו טמא רק כשאר משקין טמאים דלא גזרו עליו יותר: אמרין בשקלים רפ"ח כל הרוקין הנמצאים בירושלים טהורין כו' רי"א בשאר ימות השנה שבאמצע טהורין שבצדדין טהורין ובשעת הרגל שבאמצע טהורין כו' דבשאר ימות השנה טמאים מהלכין באמצע הדרך וטהורים נפנין לצדדין ע"ש, והנה להרמב"ם ז"ל ניקח שפיר פיון דזה דגזרו על סתם רוקין הוא משום שפא של זב גמור הוא או ע"ה שיודע בעצמו שהוא זב שפיר י"ל דטמאים מהלכין באמצע הדרך אף להתוס' דחיישינן שפא רוק של ע"ה דגזרו על צנורא שלו שיהיה כזב מה שייהו דבשאר ימות השנה טמאים מהלכין באמצע הדרך הא ע"ה מחזיק עצמו לטהור וצע"ג: הנה ז"ש הרמב"ם ז"ל דע"ה פשהו מעיד על הכלי שהוא טהור מטבילין אותו רק משום טומאת ע"ה בלבד היינו שנטמא משום מגע ע"ה והנה לפ"ז פפין קטנים שלו טהורין לגמרי דפפין קטנים אינן מתטמאין במגע ואף דחיישינן בכלים שאצל ע"ה שפא תסיטם אשתו נדה פפין קטנים אין מתטמאים בקיסט ה"ז פדאמרין בפ"ב דב"ק ויש לעיין דאמרין בחגיגה דכ"ח לב"ש אינו מציל באהל המת רק על אונקלין ומשקין וכ"ח בלבד ומשום דכליו של ע"ה טמאים ואין חוצצין בפני הטומאה וזה דטהרו אונקלין ומשקין וכ"ח הוא משום דההיתר הוא רק לו אבל פלי שטף דמושלין מהם ומטבילין אותם טהרתו לו וליה ע"ש ואמאי מצילין על כל כ"ח הא פפין קטנים ג"כ טהרתו לו וליה דמושלינן מהם דאינן בחזקת טומאה דאין טמאים בזב ועכשיו שהיו באהל המת וכליו של ע"ה אין חוצצין נטמאו דפפין קטנים טמאים במת א"נ טהרתו לו וליה [והתם מייירי שע"ה מעיד עליהם שהם טהורים, דאמרין שם דכשמושלינן מינייהו צריכים רק טבילה ולא הנאה דכלים לז' ימים לא מושלי אינשי ע"ש וע"כ בשמעיד עליהם שהם טהורים דאי לא הא צריכים

הנזאה גו"ז כמ"ש הרמב"ם ז"ל] וצ"ע: אמרינו פ"ה דטקרות שוטה אחת בעיר או עכו"ם או כותית כל הרקין שבעיר טמאים וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ ז"ל פ"ב בארנו בפתיחה שהעכו"ם פזבין לכ"ד ועוד יתבאר ב"ד דנדה שהכותית בחזקת נדה לעולם וידוע הוא שהאשה השוטה לא תשמור עצמה כו' ואמרו פה כל הרקין טמאים לא ירצה בזה טמאים בספק ותהיה כמו רוקים הנמצאים כי רוקים הנמצאים לא התאמת אצלנו איש טמא אמנם פה אשר נתאמת היות רוק טמא נמצא בזאת המדינה יש בה טומאה קבועה הנה כל רוק שימצא בזאת המדינה הוא טמא פרוק הזב האמתי כו' עכ"ל, והנה ז"ש דעכו"ם אהד או כותית או שוטה בעיר חמור מסתם רוקין והוי כמו נדאי יש לעיין למאי הלכתא חמור הא אף על סתם רוקין שורפין את התרומה וע"כ צ"ל דהנ"מ לענין ספק מגעו ברה"י דאמרינו במתני' דטקרות ברוקין הנמצאים דעל ספק מגעו ברה"י תולין משום דהוי ס"ס ועל ס"ס לא שרפינו היינו ספק אם הוא טמא וספק אם נגע ע"ש והכא בעכו"ם אהד בעיר חשבינו כאילו נדאי טמא ושורפין ברה"י והטעם דהכא שורפין אף דאפתי הוי ס"ס ספק אינו של טמא וספק לא נגע נראה משום דהא לכאורה קשה בסתם רוקין ספק נגע ברה"י אמאי אין שורפין מה מועיל הא קי"ל ברה"י כל ספיקות שאמה יכול לרבות טמא ושורפין וע"כ הטעם משום דספק אהד הוא רק מדרבנן דסתם רוקין הוא רק מדרבנן ומדאורייתא אף ספק לא הוי דמנ"ל לתלות שהוא של טמא וזה דעל נדאי מגעו שורפין רק חומרא דרבנן הוא אבל על ס"ס לא שרפינו אבל אם הוחזק רוק טמא קבוע בעיר אז על כל רוק הוי ספק מדאורייתא וא"כ אפילו בספק נגע ספק לא נגע ברה"י שורפין כשאר ס"ס ברה"י מיהו על כותית אחת בעיר יש לעיין אמאי שורפין בספק נגע הא בכותית איכא עוד ספק ספק השלימתו לדם ירוק ספק לא השלימתו כדאמרינו בפ' בנות כותים ואפילו אי הוי ידעינו שהרוק הוא של הכותית ג"כ בספק נגע אמאי שורפין דהא הוי ס"ס ספק נגע וספק השלימתו לדם ירוק כמו דעל בעלה אין שורפין משום ס"ס ספק השלימתו לדם ירוק וספק בעל בקרוב כדאמרינו בנדה שם והתם אין שורפין אף ברה"י ואע"ג דעל ס"ס שורפין ברה"י הוא ג"כ מטעם דספק השלימתו לדם ירוק הוא רק ספק מדרבנן דרבנן חששו לזה וצ"ע, והנה מ"ש הרמב"ם ז"ל דאם עכו"ם אהד בעיר אז חמור מסתם רוקין זה נראה ג"כ מפ' בתרא דשקלים דאמרינו שם כל הרקין הנמצאים בירושלים טהורין חוץ משוק העליון ואמרינו שם בירושלמי דס"ל דלא גזרו על סתם רוקין בירושלים וזה דבשוק העליון טמא הוא משום דקצרו של עכו"ם הנה שם ע"ש ומוכח דהיכא דאיכא עכו"ם אהד בעיר חמור מסתם רוקין אף בזה דאינו טמא רק שוק העליון יש לעיין דהא בתוספתא פ"ו דטקרות אמרינו בשוטה אחת בעיר ורוקין הנמצאים רי"א אם היתה רגילה להפנס במבוי אהד אותו מבוי בחזקת טומאה וכל המבואות בחזקת טהרה ורש"א כל המבואות בחזקת טומאה חוץ מן חצר המשפחה וראב"ש אומר אף חצר המשפחה בחזקת טומאה עד שיאמר ברי לי שלא נכנס לכאן ע"ש, והנה לר"ש אפטר דהשאר מבואות שבירושלים היו משפחים שלא יכנס שם עכו"ם מיהו לראב"ש דאף שימור לא מהני יש לעיין אמאי אינו טמא רק שוק העליון ואפטר דלא התמירו בעכו"ם כמו בשוטה שהוא חשש טומאה דאורייתא אף עוד יש לעיין זה דנכרי אהד בעיר מאי מהני שיהו רוקין הנמצאים חמירי מסתם רוקין דהא פסק הרמב"ם ז"ל פ"ב מה' מטמאי מו"מ דעל טומאת עכו"ם אין שורפין את התרומה א"כ זה דשורפין על סתם

רוקין הוא משום דאין תולין בשל עכו"ם א"כ עכו"ם אַחַד בְּעִיר מֵאֵי מְהַי דְּהָא אֲדַרְבֵּה קוֹלָא הוּא אֵי תְּלִינן בְּעַכּוּ"ם וצ"ג: אָמְרִינן בְּטְהוֹרוֹת פ"ד ב' רוקין אַחַד טְמֵא וְאַחַד טְהוֹר נִגַע בְּאַחַד מֵהֶם תּוֹלִין עַל מַגְעוֹ וְעַל מִשְׁאַן וְעַל הַסִּיטָן בְּרַה"י וְעַל מַגְעוֹ בְּרַה"ר בְּזִמְנוֹ שֶׁהוּא לַחִין וְעַל מִשְׁאַן בֵּין לַחִין בֵּין יְבֻשִׁין ע"ש וְהָאֵי יְבֻשִׁין מֵיִרֵי בְּעַנְיָן שְׂיָכוֹל לְהַשְׁרוֹת וְלַחְזוֹר כְּמוֹ שֶׁהִיָּה כַּמ"ש הַר"ש ו"ל שֶׁם דְּהָא עַל מִשְׁאַן תּוֹלִין בֵּין לַחִין בֵּין יְבֻשִׁין וּמִשׁוּם דְּעֵבֹד רַבְּנָן הִיפְרָא כִּי הִיכָא דְלֵא לְשָׂרוּף עֲלֵיהֶן תְּרוּמָה וְקִדְשִׁים כַּמ"ש הַר"ש ו"ל שֶׁם וְאֵע"ג דָּאִם יָכוֹל לְהַשְׁרוֹת וְלַחְזוֹר כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֵין חִלּוּק לְדִינָא בֵּין זֶה וּבֵין לַח פְּלֵל וּל"ד לְהֵיָּא דְנִדְהָ ל"ד בְּדָם פּוֹתִית דְּמִטְמָא לַח וְאִינוּ מְטַמָּא יְבֻשׁ וְאַמְרִינן דְּעֵבֹד רַבְּנָן הִיפְרָא כִּי הִיכָא דְלֵא לְשָׂרוּף עַל הַתְּרוּמָה וְקִדְשִׁים דְּהֵתָם מֵיִרֵי בְּיָבֵשׁ מִמֶּשׁ וְעֵבֹד רַבְּנָן לְדָם פּוֹתִית כְּמוֹ רוֹק דְּמִטְמָא לַח וְאִינוּ מְטַמָּא יְבֻשׁ אֲבָל הִכָּא דְיָכוֹל לְהַשְׁרוֹת וְלַחְזוֹר כְּמוֹ שֶׁהִיָּה ה"ה לַח מִמֶּשׁ וּמ"מ מְחַלְקִינן בֵּין לַח וּבֵין יְבֻשׁ כְּזֶה מִשׁוּם הִיפְרָא אֶלְמָא שְׂיָיָה הִיפְרָא אַף בְּדָבָר דְּלִיפָא שׁוּם חִלּוּק בְּדִין, וּבְזֶה נִרְאָה לְפָרֵשׁ דְּבָרֵי הִירוּשְׁלַמִי חֲגִיגָה פ"ב הֶלְכָה ז גְּבִי בְּגִדֵי ע"ה מְדָרְס לְפָרוּשִׁים דְּאַמְרִינן שֶׁם בְּמַגְעוֹת שָׁנוּ תַּפְתֵּר שֶׁהִיָּתָה אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל ע"ה יוֹשֶׁבֶת עֲלֵיהָ כְּשֶׁהִיא עְרוּמָה ע"ש וּמֵאֵי נ"מ לְעַנְיָן מְדָרְסוֹת בֵּין יוֹשֶׁבֶת עְרוּמָה לְלֵא עְרוּמָה דְּהָא אֶפִּילוּ י' מַצְעוֹת זֶה ע"ג זֶה עוֹשֶׂה מְדָרְס וְאֵי חֲזִינְשִׁין שְׂמָא יְשָׁבָה עֲלֵיהֶן כְּשֶׁהִיא נִדָּה מֵאֵי נ"מ וּלפ"ז צ"ל דְּהוּא מִשׁוּם הִיפְרָא כְּמוֹ בְּדָם פּוֹתִית דְּגִזְרוּ לְטַמָּא לַח וְלֵא יְבֻשׁ מִשׁוּם הִיפְרָא בֵּינן שֶׁהוּא מְדַרְבְּנָן ה"נ עֵבֹד הִיפְרָא בְּבִגְדֵי ע"ה וְאֵע"ג דְּעַל בְּגִדֵי ע"ה שׁוֹרְפִין וּמ"מ עֵבֹד הִיפְרָא דְלֵא לְחַיִּיב עֲלֵיהֶוּ מִשׁוּם בִּיאַת מְקַדָּשׁ דְּהָא לְהַתּוֹסְפָתָא וְהַת"כ דְּעַל טוֹמְאָת עַכּוּ"ם שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה זֶה דְּעֵבֹד רַבְּנָן הִיפְרָא בְּדָם פּוֹתִית הוּא כְּדִי לֵא לְחַיִּיב עֲלֵיהֶוּ עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ וְכֵן הוּא גִרְסַת הַגְּרָ"א ו"ל שֶׁם וְאֵע"ג דְּאֵין שׁוּם חִלּוּק לְעַנְיָן מְדָרְסוֹת בֵּין יוֹשֶׁבֶת עְרוּמָה לְלֵא עְרוּמָה מ"מ שְׂיָיָה בְּזֶה הִיפְרָא כְּמוֹ בְּרוֹק בֵּין לַח לִיבֻשׁ שְׂיָכוֹל לְהַשְׁרוֹת וְלַחְזוֹר כְּמוֹ שֶׁהִיָּה דְּעֵבֹד הִיפְרָא: ד) אָמְרִינן פ"ד דְּטְהוֹרוֹת מִן הַסְּפִיקוֹת שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמִים הוּא סָפֵק טְהוֹרַת פְּרִישׁוֹת דְּהֵיִינוּ סָפֵק חוֹלִין בְּטְהוֹרָה וְכַתּוּב הַרְמַב"ם ו"ל פט"ו מֵהַל' אָבָה"ט סָפֵק חוֹלִין הִיא טְהוֹרַת אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ בְּטְהוֹרָה וְהוּן הַנְּקָרָאִים פְּרוּשִׁים כִּיצַד אוֹכְלֵי חוֹלִיָּהוּ בְּטְהוֹרָה שְׁנוּלַד לְהֶם סָפֵק טוֹמְאָה בְּטְהוֹרוּתֵיהֶם הָרִי אֵלוּ טְהוֹרוֹת כְּכֹל הַסְּפִיקוֹת כּוֹלֵן וְאִין לְהֶם טוֹמְאָה אֶלָּא טוֹמְאָה וְדֵאִית ע"ש וְנִרְאָה בְּזֶה לִזְמַר מַה דְּאַמְרִינן בְּנִדְהָ בְּסוּגֵיָא דְטוֹעָה בְּפִלּוּגְתָא דְתַנָּאֵי אֵי צְרִיכָה טְבִילוֹת לְפַל הַסְּפִיקוֹת אוּ דִיָּה לְטְבִילָה שְׂתֵּהָא בְּאַחְרוּנָה וְאַמְרִינן דְּפִלְיָגֵי אֵי טְבִילָה בְּזִמְנָה מַצְנָה ע"ש וְקִשָּׁה אֶפִּילוּ אֵי טְבִילָה בְּזִמְנָה אֵינָה מַצְנָה מ"מ תְּטַבּוּל בְּשִׁבִיל חוֹלִין בְּטְהוֹרָה וּלפ"ז כְּמוֹ דְּאֵין טוֹמְאָת סָפֵק לְחוֹלִין בְּטְהוֹרָה וְא"צ לְטַבּוּל בְּשִׁבִיל סָפֵק טוֹמְאָה ה"נ כְּשֶׁהִיא טְמָאָה וְדֵאִי רַק סָפֵק אִם הַטְּבִילָה מְהַי לָהּ לְהַטְהֵר ג"כ א"צ טְבִילָה דְּבִשְׁבִיל סָפֵק חוֹלִין בְּטְהוֹרָה א"צ טְבִילָה: וְאִם הִיָּה טְמֵא וְדֵאִי וְסָפֵק אִם טְבִיל אוּ לֵא טְבִיל נִרְאָה ג"כ בְּפִשְׁיטוֹת דְּטְהוֹר לְחוֹלִין בְּטְהוֹרָה דְּהָא בְּטוֹמְאָה דְּרַבְּנָן פְּגוֹן אֶכֶל אוֹכְלֵי טְמָאִים כו' אָמְרִינן בַּפ"ב דְּמִקְנוֹאוֹת דְּסָפֵק טְבִיל סָפֵק לֵא טְבִיל טְהוֹר וְאֵע"ג דְּהֵתָם אֵיכָא אִיסוּרָא דְּרַבְּנָן לְאַכּוֹל בְּתְרוּמָה מ"מ בֵּינן דְּרַק אִיסוּרָא דְּרַבְּנָן בְּסָפֵק טְבִיל טְהוֹר כ"ש הִכָּא דְּאִינוּ אֶלָּא טְהוֹרַת פְּרוּשִׁים לְבַד וְאֵף לְכַתְּחִילָה יָכוֹל לְטַבּוּל לְחוֹלִין בְּסָפֵק מְקוֹנָה בֵּינן דְּאֵת"כ יִהְיֶה טְהוֹר (דְּהָא אַף בְּדָבָר שֶׁהוּא חוֹבָה מְדַרְבְּנָן יָכוֹל ג"כ לְכַתְּחִילָה לְעֵשׂוֹת סָפֵק וּלְהַפְטֵר אֵת"כ מִשׁוּם סָפֵק דְּרַבְּנָן כַּמ"ש תוֹס' מְנַחֹת (ס"ו ע"א) ד"ה זָכַר לְעַנְיָן סְפִירַת הָעוֹמֵר] וּבְזֶה נִרְאָה לִזְמַר מַה דְּאַמְרִינן בְּתוֹסְפָתָא

מקנאות שהביא הר"ש ז"ל פ"ח מ"א גבי מקנאות לפנים מן המפתח דאיכא חשש
לשאיבה ומעשה בר"ג ואונקלוס הגר שהיו באשקלון וטבל ר"ג במרחץ דלא חשש
לשאיבה ואונקלוס בים דחשש לשאיבה ע"ש ונראה דמש"ה טבל ר"ג במרחץ ואונקלוס
בים דאמרינן בתוספתא פ"ג דחגיגה ר"ג הנה אוכל על טהרת חולין כל ימיו ואונקלוס
הגר הנה אוכל על טהרת הקדש כל ימיו ע"ש א"כ פינו דר"ג הנה אוכל חולין בטרה
ולנה לא חיישינן לשאיבה פינו דהוי רק ספק ובחולין בטרה לא חיישינן לספיקות אבל
אונקלוס הגר שהנה אוכל על טהרת הקדש וכינו דלקדש חיישינן לספיקות והוא הנה
אוכל ע"ט הקדש מש"ה לא טבל אלא בים: אף בעיקר מ"ש הרמב"ם ז"ל דלחולין
בטרה אין להם אלא טומאה ודאית יש לעיין דהא אמרינן בנדה ז' בשני שבילין אחד
טמא ואחד טהור והלך בא' מהם ועשה טהרות דטמא אף לאוכלי חולין בטרה ע"ש
אלמא לא בעינן לחולין בטרה דוקא טומאה ודאית דאיכא ג"כ ספיקות שהו לחולין
בטרה וצ"ע: סימן מב.

טומאת אוכלין גרסינן בטהרות פ"ח מ"ו פלל אמרו בטהרות כל המיוחד לאוכל אדם
טמא עד שיפסול מאוכל הפלב וכל שאינו מיוחד לאוכל אדם טהור עד שייוחדנו לאדם כו'
ודוקא במיוחד לאוכל אבל עשוי לתבלין אינו מטמא טומאת אוכלין כדאמרינן בנדה נ"א
הקושט והחזמות וראשי בשמים כו' אין מטמאין ט"א ע"ש: כתב הרמב"ם ז"ל פ"א מהל'
ט"א השבת סתמו לאכילת גופו כשאר ירקות השדה ואם חשב עליו לקדשה אינו מתטמא
ט"א והשבת משנתנה טעם לקדשה ה"ז כזבל ואינה מתטמאה ט"א ע"ש והוא מההיא
דנדה נ"א דאמרינן שם דשבת סתמא לכמה ולא לקדשה לתבלין ואמרינן שם נ"י דשבת
משנתנה טעם בקדשה אינו מטמא ט"א וכתב ע"ז הרמב"ם ז"ל ואם חישב עליו לקדשה
כו' לא כן שאין יוצאין מידי טומאה מחשבה עד שתתן טעם בקדשה ע"ש היינו דפליג על
הרמב"ם ז"ל דמהני מחשבה לקדשה שלא תתטמא ובפ"י חזון נחום על משניות בעוקצין
שם פתב דדברי הרמב"ם ז"ל סותרין לעצמן שפתב דמחשבה מהני לקדשה שאינו
מתטמא ט"א והדר פתב דבנתנו לקדשה מטמא ט"א עד שיתן טעם הא משנתנו לקדשה
לא גרע ממחשבה לקדשה ואמאי מתטמא ט"א ע"ש אף באמת זה ל"ק פלל דתבלין אין
מקבלין טומאה בפ"ע אבל עם האוכלין מקבלין טומאה כדאמרינן בפ' העור והרוטב ק"כ
גבי קופה מאי קופה תבלין דמקבל טומאה רק עם האוכלין ולא בפ"ע וכתב רש"י ז"ל
משום דבאפי נפשייהו לא אכלי להו אינשי ע"ש הא יחד עם האוכלין מתטמאין אף כל
זה רק כ"ז שלא פלטו טעמן בקדשה אבל משפלטו טעמן ה"ה פערץ ואף עם האוכלין אין
מתטמאין וכדאמרינן בתוספתא התמרים והגרוגרות שנתנו בקדשה בתבלין מטמאין ט"א
עד שיפסלו מלאכול לאדם ע"ש דלאחר שפלטו טעמן בקדשה ואין ראויין עוד לאכילה
פלל אף עם האוכלין אין מקבלין טומאה ושבת סתמו לאכילה בפ"ע אבל משחיטב עליו
לקדשה ס"ל להרמב"ם ז"ל דמהני מחשבתו ואינו מקבל טומאה כשאר תבלין אבל
משנתנו לקדשה יחד עם האוכלין מקבל טומאה כשאר תבלין שהו מקבלין טומאה יחד
עם האוכלין עד שיפלטו טעמן ויהיו פערץ: ונראה דבין הרמב"ם ז"ל ובין הרמב"ם ז"ל ס"ל
דמהני מחשבה לקדשה אע"ג דסתמא לאכילת גופו מ"מ פינו שעומד גם לקדשה מהני
מחשבתו אף הרמב"ם ז"ל והרמב"ם ז"ל לשטמיהו אזלי בפ"ב מהל' ט"א הי"ג דהא ס"ל
להרמב"ם ז"ל שם דאוכל אדם פינו דנחתי ליה תורת אוכל אף אם נפסל מאכילת אדם

מקבל טומאה עד שיפסל מאכילת הפלב א"כ הכא פיון דשבת סתמא לאכילה ונחתא ליה תורת אונקל אף שחישב עתה לקדרה לא פקע ממנו תורת אונקל עד שיפסל מאכילת הפלב [וכעין זה פתבו התוס' גדה נ' גבי עולשין שזרעו לבהמה כו' שפתבו דעולשין סתמן לאדם ואפ"ה כי זרעו לבהמה פקע שם אונקל מינייהו אע"ג דאמר פל המינוחד לאונקל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לכלב דכיון שזרעו לבהמה אין עליה שם אונקל ולא היו שם מעולם גידולים לאדם ע"ש הא אם זרעו לאדם לא מהני אח"כ מחשבה לבהמה דכל המינוחד לאונקל אדם עד שיפסל מאכילת הפלב] והרמב"ם ז"ל לשטתיה דס"ל דכ"ז שלא נטמא לא מהני מה שהיה קודם אונקל אדם א"כ בשבת שחישב לקדרה שהוא עתה פתבלין ואינו אונקל לא מקבל טומאה ולא מהני מה שהיה עליו קודם תורת אונקל: והנה מדברי הרמב"ם ז"ל בההיא דשבת מוכח דלאו דוקא אם נפסל מאכילת אדם קודם שנטמא שוב אינו מקבל טומאה מאה דאפילו אם לא נפסל רק שהיה קודם עומד לאכילת אדם ושוב אינו עומד ג"כ פקע תורת אונקל ממנו ואינו מקבל טומאה דהא בשבת שסתמו לאכילה פי חשיב עליה לקדרה הרי גם עתה ראוי לאכילה רק ע"י מחשבתו אינו עומד תו לאכילה רק לקדרה ומהני דלא מקבל טומאה ולפ"ז להרמב"ם ז"ל חלב דא"צ מחשבה בפרקים דשם הוא עומד לאכילה אם היתה בכרה ואח"כ הוציאה לכפר פקע תורת אונקל ממנו ושוב אינו מקבל טומאה, והנה בחלה פ"אמ"ח אמרינו עיסת הפלבים אף אם אין הרועים אוכלים ממנה מטמאה ט"א ואמרינו שם בירושלמי דעיסת הפלבים היינו שעירב בה מורסן כל כך דלא חזיא לרועים וכתב שם בפ"י הרא"ש והרע"ב ז"ל דמש"ה מטמאה טומאת אוכלין משום דע"י הדחק נאכלת לאדם מטמאה עד שתפסול מאכילת הפלב ע"ש וקשה הא לטמא ט"א בעינו שיהא ראוי לאדם וגם עומד לאדם והכא אינו עומד לאדם כלל דהא קתני שאין הרועים אוכלין ממנה וא"כ ליבעי מחשבה דהא אף נבלת עוף הטהור דראוי לאכילה לגמרי דהא בפרקים א"צ מחשבה מ"מ בפרקים צריכה מחשבה משום דאינו עומד שם לאכילה וכ"ש הכא דאינו ראוי לאדם אלא ע"י הדחק וגם אינו עומד לאדם ונראה לומר משום דהקמח קודם שעירב בו המורסן היה ראוי לאדם ונחתא ליה תורת אונקל א"כ אף דעתה אינו עומד עוד לאדם משום עירוב המורסן וגם לא חזי לאדם אלא ע"י הדחק לא בטל ממנו תורת אונקל עד שיפסל לגמרי מאכילת האדם וצ"ל דהרא"ש והרע"ב ז"ל ס"ל פהרמב"ם ז"ל בהא דאף אם היה קודם ראוי לאדם אם קודם שנטמא נפסל לגמרי מאכילת אדם אינו מקבל טומאה דאי פהראב"ד ז"ל למה נקטו דחזי לאדם ע"י הדחק אפילו נפסל לגמרי מאכילת אדם ג"כ מקבל טומאה פיון שהיה ראוי קודם וכן בטהרות פ"ח מ"ו שטת הרע"ב פהרמב"ם ז"ל ועיין בתי"ט שם אף בזה פליגי על הרמב"ם ז"ל דס"ל דאף אם לא נפסל מאכילת אדם רק דעתה שוב אינו עומד לאדם ג"כ שוב אינו מקבל טומאה לא סבירא להו פן דהא עיסת הפלבים עתה שוב אינו עומד לאדם דהא אין הרועים אוכלין ממנה ומ"מ מקבלת טומאה וס"ל דכל שקודם היה עומד לאדם אף ששוב אינו עומד רק שאף עתה ראוי לאדם ואף אם ראוי רק ע"י הדחק מקבל טומאה ואם כבר קיבל טומאה מטמא עד שיפסל מאכילת הפלב וכמ"ש הרא"ש והרע"ב ז"ל שם ובזה הוא פשיטת הרמב"ם ז"ל דתלי בקבלת טומאה: פתב הרמב"ם ז"ל פט"ו מהל' טומאת מת חבית שהיא מלאה גרוגרות סרוחין שאינן מוכשרין ולא ראויין לאכילה ומנחת בחלון כו' אם יכולים הגרוגרות והתבן לעמוד בפ' ע כו' הרי אלו חוצצין ע"ש

וְיֵשׁ לְעֵינַי בְּיָוֵן דְּמִיָּירִי שְׁנִסְרָחוּ וְאִין רְאוּיָן לְאַכִּילָה אֶפְיָלוּ הַנְּכֻשְׁרוּ נְמִי דְהָא אִין מְקַבְּלִין טוּמְאַה דְהָא הֶרְמֵב"ם ז"ל ס"ל דְּאָף אִם הָיוּ רְאוּיָן קוּדְם לְאַכִּילָה אִם נִפְסְלוּ אַח"כ קוּדְם שְׁנִטְמָאוּ שׁוּב אִין מְקַבְּלִין טוּמְאַה מִיְהוּ מ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל כְּפִי הוּא מְנַכְרָח מִמְתְּנִי פִי"ג דְּאִהְלוֹת דְּחֻשְׁבִּינָן שָׁם בְּהִנְדָּה דְּמַמְעֻטִין בְּחִלוֹן נְבִלַת עוֹף הַטָּמֵא שְׁחִיֻּשְׁב עָלֶיהָ וְלֹא הִכְשִׁירָה אוֹ הִכְשִׁירָה וְלֹא חִיֻּשְׁב עָלֶיהָ וְתִקְשָׁה דְּאִם רְאוּיָה לְאַכִּילָה א"כ לֹא מְבַטְלָה בְּחִלוֹן וְאִינוּ חוֹצֵץ כְּדָאֲמַרְיָן בְּב"ב כ וּכ"ש הֵכָא דְּחִיֻּשְׁב עָלֶיהָ לְאַכִּילָה וְצ"ל כְּדָמְשִׁינָן בְּב"ב שָׁם בְּשִׁהְתְּרִיפוּ וְאִין רְאוּיָן לְאַכִּילָה וּמִש"ה מְבַטְלָה לְהוּ וְא"כ מֵאִי אִירְיָא שְׁלֵא הַנְּכֻשְׁרָה אֶפְיָלוּ הַנְּכֻשְׁרָה נְמִי כְּיָוֵן דְּעֵתָה אֵינָה רְאוּיָה לְאַכִּילָה וְהִנֵּה אֶפְשָׁר הִנֵּה לְוֹמֵר דְּזָה דְּנִקְט הֶרְמֵב"ם ז"ל וְאִין רְאוּיָן לְאַכִּילָה אִינוּ דְּאִין רְאוּיָן כְּלָל אֶלְא רְאוּיָן ע"י הַדְּחַק וְכִינּוּ שְׁהָיוּ רְאוּיָן קוּדְם לְאַכִּילָה וְנִחְתָּא לְהוּ תוֹרַת אֲנָכֵל לֹא אֲזִיל מִיְנֵיהָ עַד שְׁיִפְסֹל לְגַמְרִי מְאֻכִּילָה מ"מ כְּיָוֵן דְּאִינוּ רְאוּיָן לְגַמְרִי לְאַכִּילָה מְבַטְלָה לְהוּ בְּחִלוֹן מִיְהוּ לְפִי מַה דַּס"ל לְהֶרְמֵב"ם ז"ל דְּאָף לְבַתֵּר דְּנִחְתָּא לִיהַ תוֹרַת אֲנָכֵל אִם אִינוּ עוֹמֵד שׁוּב לְאַכִּילָה תוּ אִינוּ מְקַבְּלֵי טוּמְאַה דְּסוּפּוּ כְּתַחֲלָתוֹ דְּבַעֲיָנָן שְׁיֵהָא עוֹמֵד לְאַכִּילַת אָדָם א"כ הֵכָא אֶפְיָלוּ אִי נִימָא דְּמִיָּירִי דְּעַדְיָן רְאוּיָן ע"י הַדְּחַק ג"כ אִינוּ מְקַבְּלֵי טוּמְאַה כְּמוֹ בְּתַחֲלָתוֹ דְּאִם רְאוּיָן רַק ע"י הַדְּחַק אִינוּ מְקַבְּלֵי טוּמְאַה וְצ"ע: אֲמַרְיָן בְּתוֹסְפָתָא שְׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל טְהָרוֹת פ"י מ"ה הַחֲרָצִינִים וְהִזְגִּין אַעפ"י שְׁכַנְסוּן לְאֲנָכֵלִין בְּטָלָה דְּעֵתוֹ וְכִשְׁהִלְכוּ שְׁתֵּי נְעָרִי בְּגַת כְּבָר בְּטָלָה טוּמְאַת אֲנָכֵלִין שְׁבָהֵם ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינַי הָא קוּדְם שְׁנִסְחֻטוּ הִנֵּה הַכֹּל אֲנָכֵל וְהָיוּ הַחֲרָצִינִים וְסוּב) יַחַד מְקַבְּלִין טוּמְאַה א"כ לְאַחַר שְׁנִסְחֻטוּ אַף דְּעֵתָה אִין רְאוּיָיִם לְאַכִּילָה מ"מ כְּיָוֵן דְּהִנֵּה עָלֶיהֶם תוֹרַת אֲנָכֵל מְעִיקְרָא א"כ לְקַבְּלוּ טוּמְאַה עַד שְׁיִפְסְלוּ מְאֻכִּילַת הַכֹּלֵב לְהֶרְאָב"ד ז"ל דַּס"ל דְּאֶפְיָלוּ אִם נִפְסְלוּ קוּדְם קְבֻלַּת טוּמְאַה ג"כ מְקַבְּלִין טוּמְאַה, וְהִנֵּה אַף לְהֶרְמֵב"ם ז"ל יֵשׁ לְעֵינַי דְּאֲמַרְיָן בְּכֻלֵּים פ"ט מ"ו דְּהִגְפַת וְהִזְגִּין שְׁנַעֲשׂוּ בְּטְהָרָה וְהִלְכוּ עָלֵיהֶם טְמֵאִים וְאַח"כ יֵצְאוּ מִהֶן מְשַׁקִּין טְהוֹרִין שְׁמַתְחִילָה נַעֲשׂוּ בְּטְהָרָה שְׂאִין מִתְטַמְּאִים עֵתָה כְּשֶׁנַּעֲשׂוּ וְזִגִין וְאִם נַעֲשׂוּ בְּטוּמְאַה וְיֵצְאוּ מִהֶן מְשַׁקִּין הָרִי אֵלּוּ טְמֵאִים וְכַתֵּב הֶרְמֵב"ם ז"ל שָׁם דְּגַפַּת וְזִגִין אִין מְקַבְּלִין טוּמְאַה וְאִף אִם נַעֲשׂוּ בְּטוּמְאַה רַק הַמְשַׁקִּין הַיּוֹצְאִין מִהֶם טְמֵאִים אֲבָל הֵן עֲצָמוֹן טְהוֹרִים דְּאִין רְאוּיָן לְאַכִּילָה ע"ש דְּאָף שְׁנִטְמָאוּ קוּדְם שְׁיֵצְאוּ מִהֶן מְשַׁקִּין דְּאִזְ נִטְמָא כֹּל הַזֵּיתִים וְהַעֲנָבִים מ"מ לְאַחַר שְׁנִסְחֻטוּ בְּטָלָה טוּמְאַתָּן מִהִגְפַת וְהִזְגִין מִשׁוּם שְׂאִין עֵתָה רְאוּיָן לְאַכִּילָה וְזֵה קִשָּׁה אַף עַל הֶרְמֵב"ם דְּאִם נִפְסֹל לְאַחַר שְׁקִיבֵל טוּמְאַה לְכ"ע עַד שְׁיִפְסֹל מְאֻכִּילַת הַכֹּלֵב וְנִרְאָה מִזֵּה לְוֹמֵר דְּזָה דְּאֲמַרְיָן דְּכָל הָרְאוּיָן לְאוֹכֵל אָדָם עַד שְׁיִפְסֹל מְאֻכִּילַת הַכֹּלֵב הוּא דְּנִקָּא אִם הוּא עֵתָה כְּמוֹ שְׁהִנֵּה קוּדְם רַק שְׁנִפְסֹד אֲבָל אִם הִנֵּה מִתְחִילָה אֲנָכֵל יַחַד עִם הַמְשַׁקִּין וְכִשְׁנִסְחֻט אִינוּ רְאוּיָן עוֹד לְאַכִּילָה לֹא מְהַנִּי מַה שְׂרְאוּיָן לְכֹלֵב דְּבִאֲנֹפֶן שְׁהוּא עֵתָה לֹא הִנֵּה מְעוֹלָם רְאוּיָן לְאָדָם הִנֵּה כְּתֵב הַר"ש ז"ל פ"ג דְּטְהָרוֹת גְּבִי טְמָא מִתְּשַׁחֲט זֵיתִים וְעֲנָבִים כְּפִיֶּה מְכַנּוּן טְהוֹר כו' דְּהַמְשַׁקִּין הַיּוֹצְאִין הֵם טְהוֹרִים מִשׁוּם דְּמְשַׁקִּין מְפַקֵּד פְּקִידֵי וְכַתֵּב דֹּאע"ג דְּאִין הַמְשַׁקִּין מְחַטְמָאִים כְּשֶׁהֵן בְּעֲנָבִים מ"מ מְשַׁלְּמִין הֵם שָׁם לְשִׁיעוֹר כְּפִיֶּה וְאֶשְׁכַּחַן כְּזֵה בְּשׁוּמֵר דְּטְמָא וּמְטָטְרָף וְאֵע"ג דְּכִי שְׁקִיל לִיהַ טְהוֹר ע"ש וּלְפ"ז דְּכָל שְׁהוּא עֵתָה בְּאֲנֹפֶן אַחַר לֹא מְהַנִּי מַה שְׁהִנֵּה קוּדְם רְאוּיָן לְאָדָם אִין רְאוּיָה מְשׁוּמְרִין דְּהֵתָם כְּשֶׁרִיבְתָה הַתּוֹרָה שׁוּמְרִים יֵשׁ לָהֶם עֲצָמָם תּוֹרַת אֲנָכֵל וְכִשְׁנִטְמָא הָאֲנָכֵל הֵם עֲצָמָם מְחַטְמָאִים וְלֹא רַק שְׁמִשְׁלִימִים אֶת הַשְּׁיַעוֹר דְּאָף יְדוֹת הֵם עֲצָמָם מְחַטְמָאִים עִם הָאֲנָכֵל וְאִף אִם נִגְעָה הַטוּמְאַה בְּאֲנָכֵל וְלֹא בִּיד נִטְמָא הִיד כְּמ"ש

הַרְמַב"ם ז"ל פ"ה מהל' ט"א ה"ב ע"ש רק שאינו מצטרף לשיעור דזה שריביתה תורה
שומרים וידות הוא דאע"ג שאין ראויין לאכילה דינו כמו שראויין לאכילה כמ"ש התוס'
חולין כ"ח אף זה רק פשהו יד ושומר להאנכל אבל פשנפרש מן האנכל ואינו עוד שומר
בטל תורת אנכל ממנו וא"כ ל"ד למשקין בזיתים וענבים שאין מתטמאין פלל וזה דכי
שקיל ליה מן האנכל השומר טהור ואע"ג דקונדם הנה עליו תורת אנכל וגם עתה ראוי
לכלב מ"מ ל"ש שיקבל בשביל זה עתה טומאה פינו דקונדם הנה לו תורת אנכל יחד עם
שאר האוכל א"כ באופן שהוא עתה בלא האנכל לא הנה לו מעולם תורת אנכל: הנה יש
לחקור בביצת אפרוח אי מקבל טומאה פינו דאינו ראוי לאכילה ומקצה בשבת
כדאמרין בשבת (מ"ה ע"ב) ואף דקונדם שנתרקם הנה ראוי לאדם ואף עתה הוא ראוי
לכלב מ"מ אינו עומד עתה לכלב כדאמרין שם דמשה"ה הוא מקצה אי זה דאמרין כל
המיוחד לאנכל אדם עד שיפסל מאכילת הכלב הטעם הוא דמאכל בהמה אע"ג דלא מהני
שיעשה אנכל לענין טומאה מ"מ לענין שלא יתבטל ממנו שם אנכל לטומאה מהני אף
מאכל בהמה וכל שהנה קונדם מאכל אדם ונחתי ליה תורת אנכל לטומאה אף שעתה הוא
מאכל בהמה חשיב אנכל א"כ בעינו שיהא עתה עומד לבהמה כמו מתחילתו דבעינו שלא
הא רק ראוי לאדם ובעינו ג"כ שיהא עומד לאכילת אדם ה"נ בסופו דסגי במאכל בהמה
בעינו שיהא ג"כ עומד לבהמה או דזה דאמרין דכל הראוי לאדם עד שיפסל מאכילת
הכלב אין זה משום דמאכל בהמה חשיב אנכל בסופו דלעולם אין מאכל בהמה חשיב
פלל לענין טומאה וזה עד שיפסל מאכילת הכלב סימנא בעלמא הוא דכל שלא נפסד
האנכל כ"כ שעדיין ראוי לכלב אינו מתבטל ממנו תורת אנכל שחל עליו קונדם א"כ לא
בעינו פלל שיהא עומד עתה לבהמה: עוד יש לחקור להראב"ד ז"ל דס"ל דאם הנה ראוי
לאדם אף שפסל קונדם שנטמא פינו דעדיין ראוי לכלב מקבל טומאה דינו שנהיה ראוי
לקבל טומאה לא בטל ממנו דין זה עד שיפסל מאכילת הכלב אם ההכשר צריך להיות
דוקא שנהיה ראוי לאדם או מהני ג"כ לאחר שפסל ואפשר דתלי בהא אי הכשר הוא
משום גמר מלאכה כדאמרין בר"פ העור והרוטב דפירות שלא הוכשרו כתנור שלא
נגמרה מלאכתו א"כ כ"כ דלא הוכשר אפתי לא נחית ליה תורת אנכל ולאחר שפסל
ל"ש שאז נחתי ליה תורת אנכל רק שלא נפקע כ"ז שראוי לכלב אף אם הכשר הוא
אתחלתא דטומאה כדאמרין שם לקמן א"כ כמו דהטומאה מהני לאחר שפסל מאכילת
אדם ה"נ ההכשר, והנה התוס' גדה (נ' ע"א) גבי עולשין שזרעו לבהמה כתבו דסתם
עולשין הם לאדם והקשו מההיא דחולין דעולשין שהדיחן לבהמה ונמלה עליהן לאדם
צריכים הכשר שני וכינן דסתמא לאדם לא פקע מהם שם אנכל במה שהדיחן לבהמה
עד שיפסלו מאכילת הכלב ואמאי צריכים הכשר שני ע"ש וכינן דהתוס' מדמו לה מה
שהדיחן לבהמה לנפסל מאכילת האדם וראוי לכלב מוכח דס"ל דהכשר מהני אף לאחר
שפסל מאכילת האדם דהא הכא הדיחן לבהמה ובשעת הפשר כבר חישב עליהן לבהמה
ובכ"ז הקשו אמאי צריכים הכשר שני: והנה בטעם הדבר דכל שהנה ראוי לאכילת אדם
אף שפסל קונדם שנטמא פל שיעדיין ראוי לכלב מקבל טומאה משום שנהיה קונדם ראוי
לאדם נראה משום דזה דבעינו מעיקרא ראוי לאדם וסרוח מעיקרא אינו מקבל טומאה
מפקינן לה בירושלמי תרומות פ"א הלכה ב' מקרא דאשר יאכל פרט לסרוח ע"ש והנה
ר"ש מפיך לה מקרא דאשר יאכל דבעינו אנכל שאתה יכול להאכילו לאחרים ואמרין

בגמרא דמודה ר"ש היכא דהיתה לו שעת הפנושה א"כ זה דבעינן אפשר יאכל סגי דהיתה לו שעת הפנושה א"כ לרבנן דנפקי מהאי קרא פרט לסרוח דבעינן שיהא ראוי לאכילת אדם סגי ג"כ בשעת הפנושה וכל שהיה ראוי לאדם אף שנפסל אח"כ ג"כ מקבל טומאה וזה דאם נפסל מאכילת הכלב תו לא מקבל טומאה הוא משום דכל שנפסל מאכילת הכלב אינו אוכל כלל ועפ"ר בעלמא הוא וא"צ לזה מקרא דאפשר יאכל: (ב) הנה באוכל שיש בו חסרון מלאכה אי מטמא ט"א פתבו התוס' נדה (נ"א ע"ב) ד"ה אם על הא דאמרינן בקור דניקח בכסף מעשר שני ואינו מטמא ט"א דקור לאחר ששילקו וטגנו מטמא ט"א וילכוד אף קודם שליכה ניקח בכסף מעשר שני מידי דהוי אבהמה ותייה דניקחת בכסף מעשר שני לפי שראויה לשחוט אבל ט"א אג"ל מחיים וה"נ קור קודם שליכה וזה דמקשינן בנדה שם בהקושט והחזמות כו' דאי נקחין בכסף מע"ש מפני מה אין מטמאין ט"א ואע"ג דמחנפין תיקון התם משום דבשל יכול לתקן ומעתה יש עליהן שם אוכל ול"ד לקור שמחנפין שליכה וטגנו כו' ע"ש היינו שמחלקים בין מחנפין מעשה רבה למחנפין מעשה זוטא, והנה לפ"ז הא דבע"ח אין מקבלין טומאה אפילו לב"ש וריה"ג דס"ל בחולין (ע"ה) גבי בן פקועה ודגים דלא אמרינן חיותן מטמאין ומ"מ מודו בשאר בע"ח דאין מקבלין טומאה מחיים ע"כ הוא משום חסרון שחיטה וחסרון שחיטה חשיב מחנפין מעשה רבה וכן הוא מדברי התוס' שהרי כתבו לחלק בין שיהא ניקח בכסף מע"ש לט"א דבהמה ותייה ניקחת בכסף מע"ש אף שמחנפין שחיטה אבל ט"א אין מטמאין משום חסרון שחיטה ולמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת ומ"מ מחיים אינו מקבל טומאה צ"ל דאף נחירה חשיב מחנפין מעשה גדול וכן פקועה דמטמא ט"א למ"ד אין חיותו מטמא ואע"ג דבן פקועה מחנפין קריעה דאמרינן ביומא (פ) צ"ל דקריעה אין זה מעשה גדול אף קשה לומר כן דמ"ש קריעה מנחירה ונראה לומר דזה דבע"ח אין מקבלין טומאה אין זה משום דמחנפין מעשה שחיטה רק משום דחיותן מטמאין ולכ"ע אמרינן דחיותן מטמאין וזה דס"ל לריה"ג דבן פקועה מקבל טומאה וכן דגים לב"ש מקבלין טומאה משפיעו ולא אמרינן חיותן מטמאין ואמרינן דריה"ג וב"ש אמרו ד"א שאני בן פקועה פיון דהיה עליו הכשר שחיטה דהיינו דבר המתיר אותו לאכילה והו חשיב לשוויי אוכלא ולא אמרינן עוד חיותו מטמאין וכמו במפרקס דאם נחירה ומפרקס אינה מטמא ט"א דמפרקס ה"ה פתיה ובשחיטה אע"ג דמפרקס מטמא ט"א דשחיטה מבטלת ממנו תורת חי דאף לענין העמדה והערכה פתבו התוס' ב"ק (ע"ו) דישאל בטהורה מפרקס אינה פתיה דשחיטה מבטלת ממנו תורת חי] וס"ל לריה"ג דה"ה בחי גמור פגון בב"פ ג"כ השחיטה מבטלת תורת חי ובדגים לב"ש ג"כ נראה משום דאמרינן דאסיפתן זו היא שחיטתו הוי כמו נעשה בה מעשה השחיטה ומש"ה מקבלין טומאה משפיעו ורבנן ס"ל דדוקא חיות מועט של מפרקס יכולה הכשר שחיטה לבשל ממנה תורת חי אבל בחי גמור א"י שחיטה לבטל תורת חי ונראה דהיינו טעמו של ר"ע דס"ל שם בדגים דמקבלין טומאה משפיעו שא"י לחיות ואמרינן דג מקרטע אי"ב ע"ש ומשום דר"ע חשיב לה דג מקרטע כמו מפרקס בבהמה דשחיטתה משויי לה אוכלא וה"נ בדגים אסיפתן א"כ בבהמה פתיה זה שאינה מקבלת טומאה הוא משום דהיכא דלא אתעביד בה מעשה הקיטר לכ"ע חיותו מטמאין והנה ע"כ צ"ל כן דאי משום חסרון מעשה הא מעשה השחיטה אינה אלא להתיר האיסור ומה אכפת לן לענין ט"א באיסור

הא הערלה וכה"כ כו' פלהו מטמאין ט"א פדאמרין במנחות (ק"א) ואע"ג דרש"י ז"ל
כתב בחולין (קכ"ח) גבי אבר המדולדל דאמרין שם בהכשר קודם מחשבה קמפלגי
וכתב דאבר המדולדל צריף מחשבה משום דסתמיה לאו לאכילה קאי שאף לב"נ אסור
ע"ש א"כ כל שאסור אף לב"נ טעון מחשבה מ"מ עכ"פ ליהני מחשבה בבע"ח כמו באבר
המדולדל ע"כ נראה דבע"ח הוא מטעם חיותו מטהרתו וכו' מודו כ"ע [והנה זה
דאמרין לב"ש דגים מקבלין טומאה משיצודו נראה דיצודו לאו דוקא דבעינן משישלה
מן המים דכשעונדנו במים ל"ש שיקבלו טומאה דדינו אז כמחברין ומטבילין בהם
כדאמרין בזבחים (כ"ב) דמטבילין בעינו של דג דחשיב כמו מי מקנה ואי מטבילין בהם
דחשיבי במים מחוברין איהו אפשר שיקבלו טומאה]: הנה למ"ש בתוס' דקור אף שאינו
מטמא ט"א מ"מ ניקח בכסף מע"ש כיון דראוי אחר שליכה וטגון יש לעיין ל"ל קרא
דבפקר שלוקחין בכסף מע"ש בהמה אגב עורה הא העור ג"כ ראוי לאכילה אחר שליכה
כדאמרין בעירובין (כ"ח) דעור ששלקו מטמא ט"א וצ"ל דקרא אתי דאינו מחויב
לשלוך העור משא"כ בקור דמחויב לשולקו ולאוכלו אף בפשוטו קרא אתי דרשאי ליקח
ולהוציא מעות מע"ש על העור: והנה רש"י ז"ל בעירובין (כ"ח) גבי קור ה"ה פ"ע ל"כ ד
אלא שניקח בכסף מע"ש ומקשינן לאב"י דאמר שלקו וטגנו אי"ב מי איכא למ"ד שלקו
וטגנו לא והתניא עור ששלקו ושליא שחישב עליה מטמאין ט"א וכתב רש"י ז"ל עור
ששלקו מטמא אבל במחשבה גרידתא לא ושליא אפילו במחשבה גרידתא וכיון דמהני
שליקה לעור כ"ש לקור דחזי לאכילה מעיקרא עכ"ל נראה דפליג על התוס' וס"ל דקור
ראוי לאכילה אפילו בלא שליכה וטגון וזה דאינו מקבל טומאה קודם שליכה אינו משום
דמחוסר מעשה דאינו מחוסר מעשה כלל ונראה דס"ל דזה דאינו מקבל טומאה הוא
משום דאינו עומד לאכילה ואף מחשבה לא מהני ביה דאינו עומד לאכילה כלל ובטלה
דעתו מיהו שלקו פיון מעשה בו מעשה לשם אכילה מהני לאשוויי אוכלא, והנה אמרין
בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ג דעוקצין גרעיני זיתים וגרעיני תמריים אעפ"י ששלקו
אין מטמאין ט"א פניסן לאוכלין מטמאין ט"א ע"ש דכניסה עדיף משליקה דיש מדרגות
במה שעושה לה תורת אונקל דיש דסגי במחשבה ויש דבעי שליכה ויש טעונין פניסה
ויש דאף פניסה לא מהני בהו כמו חרצנים והגין דאף פניסה לא מהני בהו כדאמרין
בתוספתא שם וקור ס"ל לרש"י ז"ל דמחשבה לא מהני ביה אבל שליכה מהני ביה ולא
משום שאינו ראוי קודם רק דהוי מעשה לאשוויי אוכלא, והנה זה דעור אינו מטמא ט"א
אעפ"י שראוי לשולקו וכן קרנים וטלפים ראוי לעשות מהם ציקי קזרה כדאמרין
בחולין (ע"ז) לרש"י ז"ל הוא משום דאין עומדין לזה ואף מחשבה לא מהני בהו רק אם
שלקו הוי מעשה לאשוויי אוכלא ולהתוס' הטעם דמחוסר שליכה הוי מחוסר מעשה
רבה, והנה בעיקר חילוק התוס' בין מחוסר מעשה רבה למחוסר מעשה זוטא ע"כ מוכרח
הוא דאמרין בעירובין (כ"ח) גבי ניקסני דמטמאין ט"א הואיל ויכול למתקן ע"י האור
ע"ש אלמא דמחוסר תיקון למתקן לא מעכב לט"א ובעוקצין פ"ג מ"ד אמרין לילבי
זרדים ושל עזל ועלי הלוי שוטה אינן מטמאים ט"א עד שימתקו ע"ש אלמא מחוסר
מיתוק מעכב מטמא ט"א וע"כ צריף לחלק בין מחוסר מעשה רבה למחוסר מעשה זוטא
דבהנה צריף מעשה רבה למתקן: אמרין בפ"א דטבול יום השעורה והפוסמת בזמן
שאין קלופים טהורים באב הטומאה ואצ"ל בטבול יום וכתב הרמב"ם ז"ל וכשם

השעורים והפוסמים בלתי קלופין אינן מאכל אדם ואין ראויין לאכילה וע"כ אין מטמאים אפילו בצב הטומאה והרא"ש ז"ל שם תמה עליו הא אפשר לקלוף אטו ביצה בקליפתה ורמון וצגוז בקליפתו אינו מקבל טמאה ע"ש ונראה דהרמב"ם ז"ל לשטתיה אגיל שפתב פ"ג מהל' ט"א ה"ז דפחות מפזות בשר המת שהשלים עליו כפיצה משאר אוכלין הפל צריף מחשבה שהרי בטל הפל אצל כל אדם עכ"ל דאף שאר האוכלין שהשלים עליו צריכים מחשבה מפני שיחד עם בשר המת פשהו עתה אין ראויין לאכילת אדם ואע"ג דיכול להסירן ויהיו ראויין לאכילה מ"מ פינון פשהו עתה יחד עם בשר המת אין ראויין לאכילה צריכין מחשבה וה"נ פוסמת ושעורה בקליפתה: והנה פהרמב"ם ז"ל נראה ממנחות (ס"ט) חטין שבגללי בקר ושעורין שבגללי בהמה חישוב עליהן לאכילה אין מטמאין ט"א לקטן לאכילה מטמאין ט"א וכתב רש"י ז"ל חישוב עליהן בעודן ברעי ע"ש ונראה מזה דאם חישוב עליהן לאחר שפירשו ואפילו פירשו מעצמן מהני דבעודן ברעי אג"ל תורת אוכלין ולא מהני בהו מחשבה וזה דלקטן לאכילה מטמאין ט"א אין זה מטעם דמעשה מהני בהו רק פינון שלקטן אינן עוד עם הרעי ומהני מחשבה ואע"ג דבעודן ברעי ג"כ ביזו לקטן ולהפרישן מן הרעי ואמאי לא מהני בהו מחשבה ונראה מזה פהרמב"ם ז"ל בבשר המת שהשלים עליו שאר אוכלין דהפל צריף מחשבה ואע"ג דיכול להפרישן מ"מ פינון דעתה הם עם בשר המת ומאיסי אג"ל תורת אוכלין וזה דבשר המת שהשלים עליו משאר אוכלין מהני מחשבה וחטין שבגללי בקר לא מהני מחשבה הוא משום דעל בשר המת עצמו ג"כ מהני מחשבה להרמב"ם ז"ל כ"ש על שאר אוכלין שעמו: והנה להרמב"ם ז"ל אי אפשר לומר דכל שמחוסר מלאכה אפילו מועטת אינו מטמא ט"א ומש"ה כל שמחוסר הסרה או קליפה אינו מטמא ט"א דהא אמרינן להדיא בעירובין (כ"ח) בניסחגי מפני שיכול למתקן ע"י האור וכן אמרינן בחולין דנגים לב"ה מקבלין טומאה משומותו ואע"ג דאמרינן בשבת פ' מפנין דדג תפל אסור לטלטלו בשבת משום דאינו ראוי לאכילה וע"כ פינון דראוי ע"י תיקון ע"י בישול מטמא ט"א אף קודם התיקון ונראה לומר דהחילוק הוא בזה דכל שמחוסר תיקון ועומד לעשות בו התיקון כמו ניסחגי שצריכין מיתוק שכן דרף אכילתו וכן דגים דדרף אכילתו ע"י בישול ועומדין לתיקון זה וכן מביצה בקליפתה שהקשה הרא"ש ז"ל אבל בשר המת שהשלים עליו שאר אוכלין אף שיכול להפרידן מי יאמר שעומדין להפרידן וכן חטין שבגללי בקר ובשעורין וכו' שאינן קלופין נראה ג"כ הטעם משום דלבהמה ראויין בלא קליפה ועומדין גם לזה דאשפחו בכמה דוכתי בש"ס דשעורין הוא מאכל בהמה ואפשר דה"נ פוסמין ומדוקדק לשון הרמב"ם ז"ל דהשעורים והפוסמין בלתי קלופין אינן מאכל אדם ע"ש מקלל דמאכל בהמה הו אף פשאינן קלופין א"כ מי יאמר דעומד לקלפן וכל חסרון תיקון שאינו עומד להתיקון מעכב בט"א כף נ"ל חילוק הדברים להרמב"ם ז"ל: אמרינן בתוספתא פ"ג דמעשרות המשלח לחברו שתליו ואתוניה ונהוצני פשתן מעשרו ודאי מפני שחשדו רוב אדם עליהן ע"ש (ועיין תרומות פ"ט מ"א בפה"מ שם) ומוכח דהוצני פשתן חייבין במעשרות וא"כ מטמאין ט"א דהא אמרינן בגדה (נ') כל שחייב במעשרות מטמא ט"א וקשה דאמרינן בסופה (י"ב) ספקה באניצי פשתן פסולה בהוצני פשתן פשרה משום דאניצי פשתן מטמאין בנגעים ודבר המקבל טומאה אין מסככין בו וקשה א"כ בהוצני פשתן אמאי מסככין הא מטמאין ט"א וצ"ע: ג) נקטינן בכמה דוכתי דאוכלין שאין עומדין

לְאֹכִילָה צְרִיכִים מִחֲשֶׁבֶה וְהִנֵּה בְּפִשׁוּטוֹ זֶה דְּמַהְיֵי מִחֲשֶׁבֶה הוּא מְשׁוּם דַּע"י מִחֲשֶׁבֶה הֵם עוֹמְדִין לְאֹכִילָה אִף מִכְּפֵה דְּוֹכְתֵי מוּכַח דְּמַהְיֵי מִחֲשֶׁבֶה אִף שְׁחֹשֵׁב לְאֹכִילָה לְאֵדָם אַחַר וְכַהֲיָא דְּכָרִיתוֹת כ"א גַּבֵּי חֲחוּמָה מִן הָאֵדָם צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה וּמִקְשִׁינָן תַּעֲשֶׂה חֲתִיכָה שְׁלוֹ מִחֲשֶׁבֶה וְאֵר"ל בְּחֻתְכוֹ לְקָלֵב ע"ש וְלֹא מְשִׁינָן בְּחֻתְכוֹ לְאֵדָם אַחַר וְכֵן יִשְׂרָאֵל שְׁשַׁחַט בְּהֵמָה טְמֵאָה לַעֲפוּ"ם פְּתַב הֶרְמֵב"ם ז"ל דַּא"צ מִחֲשֶׁבֶה דְּאֵי"ל מִחֲשֶׁבֶה גְּדוּלָה מְזוּ וַיֵּשׁ לַעֲיִין פִּינּוּ דְּאֵין בִּידּוֹ לְהֵאֲכִילוֹ לְאַחַר מַאי מְהֵי מִחֲשֶׁבֶתּוֹ וְכִינּוּ דְּמַצֵּד עֲצָמוֹ אֵין הַדְּבָר עוֹמֵד לְאֹכִילָה א"כ מַאי מְהֵי מִחֲשֶׁבֶתּוֹ שְׂיֵאֲכַל זֶה וְנִרְאָה לֹמַר דְּאֵין מִחֲשֶׁבֶה מְטַעַם שַׁע"י הַמִּחֲשֶׁבֶה עוֹמֵד לְאֹכִילָה רַק דְּבִדְבָר שְׂאֵינוֹ עוֹמֵד לְאֹכִילָה וְאֵי"ל תּוֹרַת אֲנָכֵל פְּשִׁחוּשֵׁב עָלָיו לְהִיּוֹת אוֹכֵל מִחֲשֶׁבֶתּוֹ עוֹשֶׂה עָלָיו דִּין אֲנָכֵל וְזֶה רַק בְּדְבָר שְׂרָאוּי קִצָּת לְאֹכִילָה שְׂהוּא קִצָּת אֲנָכֵל בַּפ"ע מְהֵי מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה לְאַחֻתִי לִיהַ תּוֹרַת אֲנָכֵל אֲבָל בְּדְבָר שְׂאֵינוֹ רָאוּי לְאֹכִילָה פָּלֵל לֹא מְהֵי מִחֲשֶׁבֶתּוֹ לְאֹכִילָה דְּבִטְלָה דַּעֲתוֹ וְהִנֵּה מוּכַח פֶּן מֵהֶרְגַּמ"ה (בְּכוֹרוֹת י') בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה דְּצָרִיף מִחֲשֶׁבֶה וְכַתֵּב שֵׁם דְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בֵּין בְּפָרִים בֵּין בְּפָרִים אֶחָד עֲנִיִּים וְאֶחָד עֲשִׁירִים דְּרָפֵן לְאֲכֹל וְאֵעִפ"כ צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה לַעֲנִין טוֹמְאָת אוֹכְלִין וְאֵמַאי צְרִיכָה מִחֲשֶׁבֶה מְשׁוּם דְּבְהֵמָה טְמֵאָה הִיא וְלֹא הִיְתָה רָאוּיָה לְיִשְׂרָאֵל לְאֹכִילָה וּבְנִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה דַּא"צ מִחֲשֶׁבֶה פְּתַב פִּינּוּ דְּהִיְתָה רָאוּיָה בֵּין לְיִשְׂרָאֵל בֵּין לַעֲפוּ"ם ע"ש וְאֵע"ג דְּנִבְלָה אֵינָה רָאוּיָה לְיִשְׂרָאֵל מ"מ פִּינּוּ דְּקוֹדֵם שְׁנִתְנַבְּלָה הִיְתָה רָאוּיָה לְיִשְׂרָאֵל מִשָּׂא"כ בְּהֵמָה טְמֵאָה וּס"ל לְהֶרְגַּמ"ה ז"ל דְּלֹא סָגִי בְּמָה שְׂרָאוּיָה לַעֲפוּ"ם לַט"א דְּבַעֲיָנָן ג"כ שְׂיֵהָא עוֹמֵד לְיִשְׂרָאֵל מִיהוּ ע"ז סָגִי בְּשַׁעֲת הַפּוֹשֵׁר שְׂהִיָּה הַדְּבָר קוֹדֵם עוֹמֵד לְיִשְׂרָאֵל וְאֵם לֹא הִיָּה הַדְּבָר מְעוֹלָם רָאוּי לְיִשְׂרָאֵל צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה וּמִש"ה נִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה צְרִיכָה מִחֲשֶׁבֶה וַיֵּשׁ לַעֲיִין דַּא"כ מַאי מְהֵי מִחֲשֶׁבֶה הָא הַמִּחֲשֶׁבֶה גּוֹפָא הוּא לְהֵאֲכִילָה לַעֲפוּ"ם וְלַעֲפוּ"ם עוֹמְדַת בְּלֹא"ה כַּמ"ש הֶרְגַּמ"ה ז"ל בְּעֲצָמוֹ א"כ מַה מוֹעֲלַת פֶּאֶן הַמִּחֲשֶׁבֶה וּמוּכַח ג"כ דְּאֵין הַמִּחֲשֶׁבֶה בְּשִׁבִיל דַּע"י זֶה נַעֲשֶׂה עוֹמֵד לְאֹכִילָה רַק דְּהֵי חֲלוֹת שֶׁל אֲנָכֵל אִף בְּדְבָר שְׂאֵינוֹ אֲנָכֵל מַצֵּד עֲצָמוֹ וְכִינּוּ דְּלֹא הִיָּה מְעוֹלָם רָאוּי לְיִשְׂרָאֵל אֵי"ל תּוֹרַת אֲנָכֵל מַצֵּד עֲצָמוֹ וְצָרִיף מִחֲשֶׁבֶה לְאַשׁוּוּי אוֹכְלָא: וְהִנֵּה בְּזֶה אֲתִי שְׁפִיר מ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל פ"ג מֵהַל' ט"א דְּפָחוֹת מְפִזִּית בְּשׁוּר הַמַּת שְׂהִשְׁלִים עָלָיו כְּפִיָּצָה מְשָׂאָר אוֹכְלִין הַפֵּל צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה שְׂהָרִי בְּטַל הַפֵּל אֲצֵל פֵּל אֵדָם ע"ש וְהִנֵּה זֶה דְּבִטְלַת תּוֹרַת אֲנָכֵל אִף מִן הָאוֹכְלִין שְׂהִשְׁלִים אִף דְּקוֹדֵם שְׂהִשְׁלִים הָיוּ רָאוּיִן לְאֹכִילָה בְּזֶה הֶרְמֵב"ם ז"ל לְטַעֲמִיָּה דַּס"ל אִף אוֹכְלִין הֶרְאוּיִן לְאֵדָם אִם נִפְסְלוּ אַח"כ אִף דַּעֲדִינּוּ רָאוּיִן לְקָלֵב אֵין מְקַבְּלִין טוֹמְאָה אִף בְּזֶה יֵשׁ לַעֲיִין לְמָה הַפֵּל צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה הָא אִם חִיָּשֵׁב עַל בְּשׁוּר הַמַּת לְבַד סָגִי דְּכִינּוּ דְּבִשׁוּר הַמַּת נַעֲשֶׂה אֲנָכֵל וְעוֹמֵד לְאֹכִילָה א"כ שְׂאָר הָאוֹכְלִין שְׂהִשְׁלִים עִמּוֹ מִמִּילָא הָווּ אוֹכְלִין שְׂהָרִי מַצֵּד עֲצָמָן רָאוּיִן לְאֹכִילָה אִף מַה שְׂהֵן יַחַד עִם בְּשׁוּר הַמַּת אֵין רָאוּיִן לְאֹכִילָה אֲבָל הַשְׂתָּא דְּבִשׁוּר הַמַּת עֲצָמוֹ עוֹמֵד לְאֹכִילָה לְמָה הִנֵּה צְרִיכִים מִחֲשֶׁבֶה וּלַפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּהַמִּחֲשֶׁבֶה אֵינוֹ דְּהַדְּבָר עוֹמֵד עֲתָה לְאֹכִילָה רַק הָיוּ חֲלוֹת שֶׁל תּוֹרַת אֲנָכֵל אִף בְּדְבָר שְׂאֵינוֹ רָאוּי אֲלֵא קִצָּת לְאֹכִילָה א"כ בְּשָׂאָר אוֹכְלִים שְׂהֵן עִם בְּשׁוּר הַמַּת פִּינּוּ דְּאֵין רָאוּיִן תּוֹ לְאֹכִילָה רַק דְּמִחֲשֶׁבֶה מְהֵי א"כ מַה שְׂחִיָּשֵׁב עַל בְּשׁוּר הַמַּת לְבַד לֹא מְהֵי דְּרַק בְּשׁוּר הַמַּת נִחְתָּא לִיהַ תּוֹרַת אֲנָכֵל ע"י הַמִּחֲשֶׁבֶה אֲבָל לֹא לְשָׂאָר הָאוֹכְלִים וּמִש"ה צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה עַל הַפֵּל: אֲמַרִּינּוּ בְּנִדְהָ נ' דְּנִבְלַת עוֹף הַטְּהוֹר לְרִיב"נ ק"ו אִם מְטַמָּא טוֹמְאָה חֲמוּרָה שְׂלֹא בְּמִחֲשֶׁבֶה לֹא תִטְמָא טוֹמְאָה קֵלָה שְׂלֹא בְּמִחֲשֶׁבֶה וְכַתֵּב

רש"י ו"ל דמשפחת לה שלא במחשבה כגון שלא ידע שזה הוא ע"ש היינו דלא ידע כשאכל שהוא נבלת עוף הטהור וסבור שאוכל אחר הוא וכה"ג לטומאה קלה חשיב שלא במחשבה ויש לעיין למה לא הוי מחשבה הרי חושב עליו לאכלו ונראה מזה דשייך טעות במחשבה ואעפ"י שחשב עליו לאכילה ואכלו אילו היה יודע שזה הוא לא היה אוכלו אין זו מחשבה ונראה מזה ג"כ דדין מחשבה אין זה שע"י המחשבה עומד הדבר לאכילה דא"כ מה שייך בזה טעות רק מחשבה עושה עליו חלות ובזה שייך טעות כשאר חלות דשייך בהם טעות: ונראה ראיה ברורה מהירושלמי תרומות פ"א ה"ב דאמרין שם דחומר באוכלין תבמשקין דאוכלין המיוחדין לאדם א"צ מחשבה אבל משקין אף המיוחדים לאדם צריכים מחשבה ע"ש ומה שייך מחשבה פ"ן דבלא"ה מיוחדין לאדם וע"כ המחשבה עושה עליהן חלות של משקה מיהו באוכלין המיוחדין לאדם א"צ חלות של מחשבה: כתב הרמב"ם ו"ל בפה"מ ריש טהרות וזה שהדברים המותרים לנו כו' לא יצטרכו מחשבה כו' אבל מה שאינו מותר לאכול כגון נבלת עוף הנה אי אפשר בלא שיחשוב עליה לאכילה ע"ש היינו דכ"ד שאסור באכילה צריך מחשבה וקשה מכמה מקומות דהא אמרינן במנחות ק"א דעולה וכה"כ כו' מטמאין ט"א ולא קתני דצריכים מחשבה וכו' בנבלת בהמה טהורה בכ"מ אמרינן דא"צ מחשבה, והנה רש"י ו"ל בחולין (קכ"ח) גבי אבר המדולדל דפליגי בהכשר קודם מחשבה פתב דאבר המדולדל צריך מחשבה משום דאסור אף לב"נ ע"ש א"כ רק היכא שאסור אף לב"נ צריך מחשבה אבל אם אסור רק לישראל א"צ מחשבה, והנה בבכורות י' פתב רש"י ו"ל בלשון אחר דמש"ה נבלת בהמה טמאה צריכה מחשבה משום שיש בה ב' דחויים שהיא טמאה ושלא נשחטה ע"ש א"כ לרש"י ו"ל באיסורין רק היכא שיש בה ב' דחויין לישראל א"נ היכא דאסורה אף לב"נ אז צריך מחשבה ונבלת עוף דצריך מחשבה בכפרים משום דאין רגילין בעופות והתוס' פתבו משום דלא אכלי אלא מידי מעליא ע"ש והרגמ"ה בבכורות שם פתב דמש"ה נבלת בהמה טמאה צריכה מחשבה משום דבהמה טמאה לא היתה ראויה לישראל לאכילה ובנבלת בהמה טהורה דא"צ מחשבה פתב משום דהיתה ראויה בין לישראל בין לעכו"ם היינו קודם שנתנבלה היינו דס"ל דבעינן ג"כ ראוי לישראל לט"א רק סגי בשעת הפושט וא"כ יש לעיין מההיא דמנחות דעולה וכה"כ מטמאין ט"א ואע"ג דלא היתה להם שעת הפושט לישראל וצ"ל לשיטת הרגמ"ה ו"ל דזה דאמרין דמטמאין ט"א היינו ע"י מחשבה: ולבאר שיטת הרמב"ם ו"ל דנבלת עוף הטהור צריך מחשבה משום דאסור באכילה נראה דנדאי נבלת עוף טהור אינה עומדת לאכילה בכפרים דהא אמרינן דבשנוקים א"צ מחשבה רק ס"ל להרמב"ם ו"ל דכל שראוי לאכילה ועומד לאכילה אף במקום אחר א"צ מחשבה ולא בעינן שיהא עומד לאכילה במקום זה ומה דנבלת עוף טהור צריכה מחשבה הוא משום דאסורה באכילה לישראל וכל שהוא אסור באכילה צריך מחשבה מיהו בשנוקים פ"ן שהוא עומד שם לאכילה איכא מחשבה וכדאמרין בנדה נ' דדייקינן דמחשבת חיים ל"ש מחשבה ממה דנבלת עוף טהור צריכה מחשבה וכתב רש"י ו"ל דהא מחיים סתמא לאכילה ואפ"ה לא מהניא הדין מחשבה לטומאה דבעינן משעה שראוי לקבל טומאה ע"ש ומוכח דכל שסתמו עומד לאכילה איכא מחשבה לאכילה אף זה הוא רק היכא דעומד כפאן לאכילה אבל אם במקום זה אינו עומד לאכילה ליכא מחשבה לאכילה ומש"ה נבלת עוף הטהור

בפפרים צריף מחשבה אבל בשווקים וכן נבלת בהמה טהורה בכ"מ פיון דעומדת פאן לאכילה איפא מחשבה אבל לעולם דבר שהוא אסור באכילה צריף מחשבה, והנה רש"י ז"ל בבכורות שם פתבו הטעם דנבלת עוף הטהור בפפרים צריף מחשבה משום דעניינם הם ואין רגילים בעופות וקשה א"כ אף שחוטא יהא צריף מחשבה בפפרים זו לא שמענו ולהרמב"ם ז"ל אתי שפיר דשחוטא פיון דמותרת באכילה וראויה היא לפרקים א"צ מחשבה אף בכפרים דלא בעינו שיהא במקום זה עומד לאכילה ורק בנבלה דצריכה מחשבה משום איסורה צריף דוקא שיהא במקום זה עומד לאכילה ואז הוי מחשבה: כתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' אבה"ט דפרה ושעירים הנשרפים צריכים מחשבה ע"ש ונראה דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה דכל שהוא אסור באכילה צריף מחשבה ופרה ושעירים אין עומדין לאכילה וליפא מחשבה ולפ"ז להרמב"ם ז"ל זה דערה וכה"כ ושור הנסקל דמטמאין ט"א ע"כ במחשבה דמאי אולמא שור הנסקל מפרים הנשרפים דצריכים מחשבה אף הרמב"ם ז"ל שלהי פ"א מהל' ט"א כתב סתמא דמטמאין ט"א ולא כתב דצריכים מחשבה וצ"ע: [הנה זה דלהרמב"ם ז"ל עולה מטמאה ט"א ואין צריכה מחשבה ומ"ש מפרים הנשרפים צ"ל משום דאכילת מזבח שמה אכילה וכמ"ש התוס' מנחות ק"א אף זה שייף רק להנה שיטות דדבר שאסור באכילה א"צ מחשבה רק באסור אף לב"נ כמ"ש רש"י ז"ל דאכילת ב"נ שמה אכילה וא"צ מחשבה וה"נ אכילת מזבח אף הרמב"ם ז"ל דס"ל דאף ראוי לעפ"ם פיון דאסורה לישראל צריכה מחשבה דבעינו שיהא מותר לישראל א"כ עולה פיון דאסורה לישראל אמאי א"צ מחשבה וצ"ל דאכילת מזבח חשיבא באכילת ישראל]: אמרינו בנדה נ' בעולשין שזרעו לבהמה ונמלו עליהו לאדם צריכות מחשבה פשיטלשו קסבר מחשבת חיבור ל"ש מחשבה א"ר אף אנו נמי תנינו י"ג דברים נאמרו בנבלת עוף הטהור וזה אחד מהם צריכה מחשבה אלמא מחשבת חיים ל"ש מחשבה ופי' רש"י ז"ל דהא מחיים סתמא לאכילה ואפ"ה לא מהני האי מחשבה לטומאה דבעינו מחשבה בשעה שראוי לקבל טומאה והתוס' פתבו שם דמחשבת חיים ל"ש מחשבה דמחיים לא חשב לאונקלה עד אחר שחיטה ונהרי מתה אבל אי שמה מחשבה לא פקע שם אונקל מינה במה שנתנבלה עד שתפסל מאכילת הפלב ע"ש ועיין במהר"ם ז"ל שם פי' דברי התוס' שהוקשה להם דמאי מיימי ראיה דשאני בנבלת עוף הטהור דלא חישב עליה לאונקלה בנבלותה אלא לאחר שחיטה ונהרי נתנבלה ואינה ראויה עוד לאכילה לסתם בנ"א משא"כ במולשין דהמחשבה היתה אצל' לאונקלה אחר תלישה ונהרי נתלשו ולא נשתנו לגריעותא ולזה תי' דהכי מיימי ראיה פיון דסתם עוף עומד לאכילה ואיפא מחשבה לאכילה אא"ב דכל מחשבה שהיא מחיים ל"ש מחשבה אפילו לא נשתנה לגריעותא שפיר דלא נחתא עליה תורת אונקל מקיים ואינה מתחלת מחשבתו אלא לאחר שחיטה ונהרילא נשחטה אלא נתנבלה דאם חל עליה תורת אונקל מחיים תו לא פקע אף שנתנבלה עד שתפסל מאכילת הפלב ע"ש היינו דהראיה היא רק דלא חל עליה תורת אונקל מחיים וא"כ בעולשין נמי לא נחתא תורת אונקל במקור אף יש לעיין נהי דלא נחתא תורת אונקל כשהוא מחובר פיון שחישב על העולשין כשהו מחוברין להאכילן לאדם פשיטלשו א"כ לאחר שיתלשו תהא נחתא עליהו אז תורת אונקל ע"י המחשבה שחישב בשעת חיבור וכמ"ש המהר"ם ז"ל דאם מחשב מחיים לאונקלה לאחר שחיטה אף דמחשבת חיים ל"ש מחשבה מ"מ היתה מתחלת מחשבתו לאחר שחיטה

וא"כ אמאי בעולשין צריף מחשבה לאחר שיתלשו ונראה הטעם דלא מהני מחשבתו שחשב במחנך למיחת להו תורת אונךל פשיתלשו משום דמתחילה נרעו לבהמה והיתה מחשבה ומעשה לבהמה וחסרה לא מהני לעקור מחשבתו וזה בעלמא בחישוב לבהמה ואח"כ חישב לאדם אין זה משום חסרה רק קודם ע"י מחשבתו לבהמה נחית לה תורת אונךל בהמה ואח"כ פשחישב לאדם נהפך עתה ממאכל בהמה למאכל אדם אף זה שניף רק במחשבה בזא"ז ואי אמרינן דנחית עלייהו תורת אונךל פשהוא מחנך שפיר דמעיקרא פי נרעו לבהמה נחית עלייהו תורת אונךל בהמה ואח"כ פשחישב לאדם נעשה מפאן ולהפא אוכל אדם אכל פי ל"ש מחשבה פשהוא מחנך א"כ פשהוא מחנך לא נחית להו כלל לא תורת אונךל בהמה ולא אוכל אדם רק המחשבה פשחישב פשהוא מחנך להאכילן לבהמה או לאדם פשיתלשו זה מועיל לאחר שיתלשו א"כ פשנתלשו אז חלות ב' המחשבות יחד מה שחישב לבהמה ומה שחישב לאדם ובאופן כזה אין מחשבות מוציאות זו מזו ולא נתבטל מה שחישב לבהמה אף עדיין צ"ע בזה: כתבו התוס' שם בעולשין שזרעו לבהמה כו' דעולשין סתמא לאדם ואפ"ה פי נרעו לבהמה פקע שם אונךל מינייהו ואע"ג דאמרינן דכל המינחד לאונךל אדם טמא עד שפסל מאכילת הפלב דכינן שזרעו לבהמה לא היו שם הגידולים מעולם לאדם ע"ש ונראה דלאו דוקא נרעו לבהמה דה"נ אם ליקטן לבהמה דל"ש בזה פל המינחד לאונךל אדם דבמחנך עדיין אין תורת אונךל עליו אף בעיקר מ"ש התוס' דאף בדבר שסתמו לאדם אי חושבה מתחילת לבהמה ולא היתה עומדת מעולם לאדם מהני מחשבתו יש לעיין מההיא דכריתות כ"א דמייתינן ההיא דעוקצין דהחותר מן האדם צריף מחשבה והקשר ומקשינן מחשבה ל"ל תעשה חתיכה שלו מחשבה ומשנינן בחותכו לכלב ע"ש ואי דאף דבר שסתמו לאדם ג"כ מהני אי מתחילה זרעה לבהמה א"כ מאי קמ"ל מתני' דחותר מן האדם צריף מחשבה היינו דאשמעינן דבשר אדם אינו עומד לאדם בלא מחשבה הא אפילו אם היה עומד לאדם פיון דמשעת חתיכה חושבה לכלב מהני מחשבתו א"כ אח"כ צריף מחשבה לאדם (וצ"ע: ד) פתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' ט"א ישאל שחט בהמה טמאה לעפונ"ם ועודה מפרקס מטמאה ט"א וא"צ מחשבה שהרי ישאל שחט לאכילת עפונ"ם ואי"ל מחשבה גדולה מזו ע"ש והיינו פההיא דכריתות כ"א בהחותר מן האדם דמקשינן מחשבה ל"ל תעשה חתיכה שלו מחשבה, והנה בחולין קכ"א אמרינן שונין ישראל בטמאה כו' צריכים מחשבה וכתב רש"י ז"ל שם יש תנאים ששונים דישאל בטמאה צריף מחשבה היינו שיש פלוגתא בזה ופסק הרמב"ם ז"ל דא"צ ובאמת יש לעיין להתנאים דמצרכי מחשבה אמאי לא תהוי השחיטה מחשבה הרי שוחטה לאכילת עפונ"ם ונראה משום דנהי דשוחטה לעפונ"ם לאכילה מ"מ צריף ג"כ מחשבה להאכילה לעפונ"ם פשהיא מפרקס וע"כ צ"ל פן דהרי פתב רש"י ז"ל שם קכ"א אבר המדולדל דצריף מחשבה משום דהני אמ"ה ואסורה לב"נ א"כ ה"נ בשוחט בהמה טמאה ועדיין מפרקס דאסורה לב"נ משום אמ"ה צריף מחשבה ולזה צריף לחשוב להאכילה פשהיא מפרקס ולא מהני מה שחושב להאכילה אח"כ לענין שתקבל טמאה פשהיא מפרקס ולענין שתקבל טמאה פשתמות א"צ מחשבה כלל דזה דנבלת בהמה טמאה צריכה מחשבה פתב רש"י ז"ל (בכורות י') משום שיש בה ב' דחויין אחת שלא נשחטה ואחת דטמאה היא ע"ש א"כ בשוחט בהמה טמאה דאין בה אלא דחוי אחד א"צ מחשבה וכ"כ רש"י ז"ל להדיא בחולין שם דישאל

בטמאה אם לא חישוב לא הוי אכל עד שתמות ע"ש דלאחר שתמות א"צ מחשבה וכל המחשבה היא רק כשהיא מפרקת שהיא אסורה אף לב"נ א"כ מה מועיל מה שחושב להאכילה אח"כ וכן עפ"ם בטהורה דאמרינן שם דצריד מחשבה ואע"ג דנבלת בהמה טהורה בכ"מ א"צ מחשבה משום דמפרקת אסורה לב"נ ולא מהני מה שחושב להאכילה אח"כ והרמב"ם ז"ל לשיטתיה דס"ל דכל שאסור לישראל צריד מחשבה ולא איכפת לן בין דיחוי אהד לב' דחויין ובין אסור אף לב"נ ובין אסור רק לישראל א"כ לדידה השוחט בהמה טמאה ואף לאחר שתמות ג"כ צריכה מחשבה שהרי אסורה לישראל אלא דשחיטתו הוי מחשבה שהרי שוחטה להאכילה לעפ"ם ואף ששוחטה להאכילה כשתמות הרי גם אז אסורה לישראל וזו המחשבה מהני שתחול עליה שם אוכל אף כשהיא מפרקת דאין נ"מ בין אסורה לב"נ לאינה אסורה אלא לישראל וכיון שחישוב עליה להאכילה כשהיא אסורה לישראל הוי מחשבה ועיין מ"ש לעיל ס"ק ג']:

כתב רש"י ז"ל ר"פ העור והרוטב בשוחט בהמה טמאה לעפ"ם ועודה מפרקת מטמאה ט"א דדוקא לעפ"ם אבל שחטה לישראל לא משוי ליה אכלא דבטלה מחשבתו ע"ש ובפ"י הרא"ש ז"ל פ"א דטהרות כתב דאפילו שחט ישראל בהמה טמאה לעצמו לא משוי ליה מחשבתו אכלא דבטלה מחשבתו ע"ש והיינו דמחשבת איסור לא מהני ובזבחים ק"ה גבי נבלת עוף הטהור אי סגי בכזית לר"מ בדנקט לה בידו ופשטינו מההיא דנבלת עוף הטהור צריכה מחשבה ומטמאה ט"א בכביצה כו' וכתב רש"י ז"ל דע"כ לא מייירי בדנקט לה בפומא דא"כ אמאי צריד מחשבה א"ל מחשבה גדולה מזו ע"ש ואע"ג דהתם הוי מחשבה לישראל ומ"מ הוי מחשבה כשחושבה לעצמו צ"ל נהי דמחשבה באיסור לא מהני מעשה מהני ונקט לה בפומא הוי מעשה ואע"ג דבשוחט בהמה טמאה לעצמו איפא ג"כ מעשה ומ"מ לא מהני צ"ל דזה חשיב מעשה טפי אף זה יש לעיין דאף בשוחט בהמה טמאה לעפ"ם ע"כ האי מחשבה להאכילה לעפ"ם כשהיא מפרקת ואיפא אמ"ה הוי מחשבת איסור דאסור להאכיל אמ"ה לעפ"ם וכן באבר המדולדל אמרינן דצריד מחשבה וכתב רש"י ז"ל מפני שאסורה לב"נ ומאי מהני מחשבה הא אסור להאכיל אמ"ה לב"נ ע"כ נראה דזה דשוחט בהמה טמאה לישראל וכן לעצמו דלא מהני מחשבתו אין זה משום דמחשבת איסור לא מהני אלא דבהמה טמאה אינה עומדת לישראל לאכילה פלל ולא מהני מחשבה ובטלה דעתו: והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ חולין שם גבי השוחט בהמה טמאה לעפ"ם כתב אפילו לעפ"ם ע"ש דס"ל דכ"ש אם שוחטה לישראל דמהני וזה דהוי רבותא אפילו לעפ"ם נראה דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה דס"ל דכל שאסורה לישראל צריד מחשבה דבעינן לטומאת אוכלין שתהא עומדת לישראל א"כ מה מועיל כשחושבה לעפ"ם ואשמעין הכא רבותא דהיכא דאיפא מחשבה מהני אפילו חושבה לעפ"ם: ה) כתב רש"י ז"ל במתני' ר"פ העור והרוטב שם בשוחט בהמה טמאה לעפ"ם ועודה מפרקת ז"ל ואע"ג דלא חזיא לעפ"ם דבמיתה תליא מילתא לעפ"ם לב"נ ולא שריא להו שחיטה עד שתמות אפ"ה הואיל וישראל שחיט שחיטה מעלייתא היא ואשכחן דשחיטה שריא לגביה בטהורה הלכך משויא ליה מחשבתו אוכלא בשחיטה אף בטמאה לעפ"ם עכ"ל ונראה מדברי רש"י ז"ל דשחיטה בטמאה מהני לאלומי מחשבתו לאשוויי אוכלא דאע"ג דמחשבה לחודלא מהני במפרקת אם נחרה מ"מ כשעשה בה שחיטה מעלייתא משויא ליה מחשבתו אוכלא אף יש לעיין ל"ל כ"ז אמאי לא תהני מחשבה

לחוד ואף דאסורה לב"נ פשהיא מפרפסת הא באבר המדולדל ג"כ אסור לב"נ ומ"מ מהני מחשבה לחוד, והנה זה דהוצרה לרש"י ו"ל לומר דאע"ג דלא חזיא לעפוי"ם דבמיתה תליא מילתא ולא פתב משום דמפרפסת פחיה וחי אינו מקבל טומאה ומש"ה צריף שחיטה שלא תהא פחיה לענין ט"א נראה דס"ל פהראב"ד ו"ל פ"ג מהל' ט"א דאף בנחירה אין מפרפסת חשיב חיות לטהר מידי ט"א ע"ש רק מפרפסת בנחירה הטעם דאינו מטמא ט"א הוא משום דאפתי אינו אוכל דאסור לב"נ ומחשבה לחוד בלא שחיטה לא מהני: אמרינן בבכורות (י) גבי פטר חמור דפליגי ר"ש ורבנן אי מטמא ט"א פגון ששחטו להתלמד בו וכתב רש"י ו"ל ואי דשחטיה לשם שחיטה גמורה אפילו לר"ש הוי מחשבה ומטמא אלא בשחטו ע"מ להתלמד בו הלכות שחיטה ובהה פליגי דרבנן סברי הוה שחיטה משויא לה אוכל פשחיטה גמורה מעלייתא פדאמרינן בפ' העור והרונטב השוחט בהמה טמאה לעפוי"ם כו' ע"ש והיינו דלרבנן בשוחט בהמה טמאה לעפוי"ם א"צ כלל מחשבה לאכילה דהא בשוחט להתלמד ליפא כלל מחשבה לאכילה רק דהשחיטה עצמה חשיב כמו מחשבה והרגמ"ה שם פתב ששחטו לפטר חמור להתלמד בו הלכות שחיטה ולא לשם אכילה דהשתא האי שחיטה להתלמד גריעא היא מעריפה ומשחיטה סתם הלכך קסבר ר"ש דאינו מטמא טומאת אוכלין ורבנן סברי דחושבתו פגון לשום שחיטה בעלמא איפוין עכ"ל היינו ג"כ דהשחיטה אע"ג דאינה לאכילה הוי חשיבות לעשותה אוכל, עוד פתב רש"י ו"ל על הא דאמרינן שם דר"ש ורבנן פליגי בפלוגתא דר"א ונימוס בשוחט העורב להתלמד בו אי צריף מחשבה וס"ל לנימוס דדמו רק מכשיר לעלמא הא גופו צריף מחשבה וז"ל שם דמו מכשיר אם נפלו על הזרעים וכ"ש אם שחטו שחיטה גמורה דמו מכשיר אפילו לגופיה דשחיטתו הוי מחשבתו ואם נחרו ולא שחטו תו לא הוי פליג בה ר"א דנדאי לעלמא הוא דמכשיר דמו ולא לגופיה דאיהו גופיה לא מקבל טומאה בלא מחשבה עכ"ל, והנה יש לעיין מאי נ"מ בין שחיטה גמורה דאף נימוס מודה דמכשיר לגופיה בין נחירה דאף ר"א מודה דאינו מכשיר לגופיה בלא מחשבה דאם נחרו לאכילה הא איפא מחשבה לאכילה ואם נחרו שלא לאכילה אפילו אי שחטו כה"ג אף בשחיטה ס"ל לנימוס דאינו מכשיר לגופיה פגון בשחט להתלמד בו א"כ מאי נ"מ בין שחיטה לנחירה ואפשר לומר לעולם דמזירי בנחרו לאכילה מ"מ לא הוי מחשבה לאכילה משום דמחשבת חיים ל"ש מחשבה פדאמרינן בנדה (נ) וכיון דבנחירה מפרפסת פחיה א"כ צריף אח"כ מחשבה משא"כ בשחיטה דישאל בטמאה מקבלת טומאה פשהיא מפרפסת פדאמרינן בחולין א"כ בשוחט שחיטה גמורה לאכילה הוי מחשבה דהוי מחשבה בשעה שראויה לקבל טומאה אף לפי האמת נראה דהאי שחיטה גמורה דלכ"ע א"צ מחשבה הוא ג"כ לא בשוחט בשביל אכילה כ"א בשוחט סתם דבשוחט להתלמד אין טעמו של רש"י דאינו מטמא ט"א משום דאינו מכונן לאכול וליפא מחשבה לאכילה רק משום דהאי שחיטה לאו מעלייתא היא כמ"ש רש"י ו"ל שם וכן הרגמ"ה שם פתב דאף עריפה פשחיטה סתם מה שחיטה חושבו אף עריפה חושבתו ע"ש ומוכח דאף בשחיטה סתם לא בעינן לאכילה דהא עריפה אינה לאכילה וכן לקמן שם פתב דלהתלמד גרע משחיטה סתם ומעריפה ע"ש עוד פתב רש"י ו"ל על הא דאמרינן שם מאי איריא להתלמד אפילו להתעסק נמי ומשנינן אה"נ ומשום נימוס וז"ל להתעסק דמתפנין לחתונה דבר אחר דלאו לשחיטה איפוין להודיע פחו דאע"ג דשחטו להתלמד בו

דְּהוּי שְׁחִיטָה חֲשׂוּבָה טְפִי מְלֵהֲתַעֲסֵק אֶפ"ה אִיהוּ גּוֹפִיָּה לֹא מְטַמֵּא לִיהּ נִימוּס ע"ס וואע"ג דְּמִתְעַסֵּק כְּגוֹן זֶה דְּמִתְפָּוֶיִן לְחֵתְנֵהּ הָיִי שְׁחִיטָה פְּשָׁרָה וּמוּכָח מִכ"ז דְּתַלְי רַק בְּחֻשְׁבֵיבּוֹת הַשְׁחִיטָה וַיֵּשׁ בָּהּ מְדַרְגּוֹת לְהִתְעַסֵּק הִיא שְׁחִיטָה יוֹתֵר פְּחוּתָה וּלְהִתְלַמֵּד חֲשׂוּבָה יוֹתֵר וְשׁוֹחֵט סֵתֵם חֲשׂוּבָה עוֹד יוֹתֵר וּא"צ מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה דְּהַשְׁחִיטָה גּוֹפֵא הָיִי מִחֲשֶׁבֶה דְּמָה שְׁמִתְפָּוֶיִן לְשׁוֹחֵטוֹ הָיִי כְּמוֹ מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה וְכ"כ רַש"י ז"ל שֵׁם (ט' ע"ב) הַשׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְעַכּו"ם וּמְפָרְכֵסֵת מְטַמֵּאָה ט"א דְּמִהֲנִיָּא לָהּ שְׁחִיטַת יִשְׂרָאֵל לְמִהֲנִי מִחֲשֶׁבֶה הוֹאִיל וְשְׁחִיטָה דְּכַוְנָתָהּ חֲזִינָא לָהּ בְּבִהְמָה טְהוֹרָה ע"ש הֵינּוּ דְּהַשְׁחִיטָה עֲצָמָה הָיִי כְּמוֹ מִחֲשֶׁבֶה וְכִן עֲרִיפָה כִּינּוּן דְּמִצְוֹתוֹ בְּכָף אַע"ג דְּלִיפָא מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה חֲשִׁיבָא לְאַשׁוּוּיֵי אוּכְלָא כְּמוֹ מִחֲשֶׁבֶה וְתַלּוּי בְּחֻשְׁבֵיבּוֹת הַשְׁחִיטָה, אִף נִרְאָה דְּכ"ז הוּא רַק לְהַסְגִּיָּא בְּכּוֹרוֹת שֵׁם דְּאִף בְּשׁוֹחֵט לְהִתְלַמֵּד ג"כ ס"ל לְרַבֵּנּוּ בְּבִהְמָה טְמֵאָה דֹא"צ מִחֲשֶׁבֶה א"כ הַשְׁחִיטָה עֲצָמָה י"ל חֻשְׁבֵיבּוֹת לְאַחֲוִיתִי לָהּ תוֹרַת אֹכְלֵי אִף לְפִי הַמְּסַקְנָא שֵׁם דְּלְהִתְלַמֵּד לְכ"ע צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה וְאוּקְמִינּוּ פְּלִגְמִיָּהוּ דְּר"ש וְרַבֵּנּוּ בְּמִילֵי אוּחְרֵי ע"ש בְּשׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְעַכּו"ם צְרִיף דוּקָא מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה שְׁהָרֵי פְּתַב רַש"י ז"ל בַּפ' הָעוֹר וְהָרוֹטֵב דְּדוּקָא שׁוֹחֵט לְעַכּו"ם אֲבָל שׁוֹחֵט לְיִשְׂרָאֵל לֹא מְהַנִּי מִשׁוּם דְּבִטְלָה דְּעֵתוֹ וְנִהֵי דְּבִטְלָה דְּעֵתוֹ מִזְּהַ שְׁחִיטָה לְהִתְלַמֵּד לְיִשְׂרָאֵל אֲבָל מ"מ הָרֵי מִתְפָּוֶיִן לְשׁוֹחֵטוֹ וּמ"ש מִשׁוֹחֵט לְהִתְלַמֵּד וְע"כ דְּלִפִּי הַמְּסַקְנָא לֹא קִי"ל הֵכִי, הִנֵּה לְפִי הַסְּגִיָּא בְּכּוֹרוֹת דְּשְׁחִיטָה בְּעֲצָמָה מְהַנִּי אֲפִילוּ בְּלֹא מִחֲשֶׁבֶה לְאֹכִילָה כְּגוֹן הַשׁוֹחֵט לְהִתְלַמֵּד תְּקִשָּׁה מִתְּנִי דְּהַחֲלֵב בְּכַפְרִים צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה וְאַמַּי צְרִיף מִחֲשֶׁבֶה הָרֵי הִנֵּה עָלָיו שְׁחִיטָה גְּמוּרָה דֹאם שְׁחִיטַת בְּהֵמָה טְמֵאָה חֲשִׁיב לְאַשׁוּוּיֵי אוּכְלָא כ"ש שְׁחִיטַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה דְּהוּי שְׁחִיטָה גְּמוּרָה הִיא בְּשׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְהִתְלַמֵּד דֹא"צ מִחֲשֶׁבֶה ע"כ אִף הַחֲלֵב שְׁלֹו מְקַבֵּל טוֹמְאָה דְּבִבְהֵמָה טְמֵאָה אֵינּוּ חִילוּק בֵּין בְּשָׂרָה לְחֲלָבָה דְּמִצַּד עֲצָמָן שְׁנִיָּהֶם צְרִיכִים מִחֲשֶׁבֶה רַק הַשְׁחִיטָה מְהַנִּי לְהוּ א"כ אֲמַי לֹא מְהַנִּי שְׁחִיטַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה לְחֲלָבָה מִי עֲדִיף שְׁחִיטַת בְּהֵמָה טְמֵאָה מְטַהוֹרָה וְצ"ע: וְזֵהוּ דְּשׁוֹחֵט בְּהֵמָה לְעַכּו"ם וּמְפָרְכֵסֵת מְטַמֵּאָה ט"א וְדוּקָא יִשְׂרָאֵל בְּטְמֵאָה דִּי"ל שְׁחִיטָה בְּטַהוֹרָה אֲבָל עַכּו"ם בְּטְמֵאָה לֹא וְכִן אֲמַרִּינּוּ בְּחֻלִּין דֹאם שְׁהָה אוּ דְרַס בָּהּ אֵינֵה מְטַמֵּאָה וְכִן צְרִיף בְּדִיקַת סַכִּין ע"ש וואע"ג דְּבִטְמֵאָה ל"ש כָּל זֶה נִרְאָה הַטַּעַם מִשׁוּם דְּהוּי כְּמוֹ דְּאֲמַרִּינּוּ בְּכּוֹרוֹת שֵׁם גְּבֻלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה א"צ מִחֲשֶׁבֶה וְגְבֻלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה צְרִיכָה מִחֲשֶׁבֶה רַש"י אִף הַגָּמֵל וְהַחֲזִיר וְהָאֲרִנְבַת וְהַשֶּׁפֶן א"צ מִחֲשֶׁבֶה מִשׁוּם שִׁי"ל סִימֵן טְהָרָה וְכִן ר"א ס"ל שֵׁם דְּעוֹרֵב א"צ מִחֲשֶׁבֶה מִשׁוּם שִׁי"ל סִימֵן טְהָרָה וְכַתְּבוּ הַתּוֹס' שֵׁם אִף אִם נִחְרָה מְטַמֵּאָה ע"ש וואע"ג שְׁהֵן בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת כְּשֶׂאֵר בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת וְסִימֵן טְהָרָה שְׁלָהֶם אֵינּוּ מוֹעִילִים כְּלוּם וְכִן עוֹרֵב הָיִי כְּשֶׂאֵר עוֹפוֹת טְמֵאִים וְנִרְאָה מִזְּהַ דְּלַעֲגִין טוֹמְאָת אוּכְלִין כָּל הֵיכָא דְּדָמִי בְּמִקְצַת לְדָבָר שְׁמֵטְמֵא ט"א הוּא ג"כ מְטַמֵּא ט"א וְכִינּוּ דְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה מְטַמֵּאָה ט"א שְׁלֹא בְּמִחֲשֶׁבֶה אִף הַגָּמֵל וְהַחֲזִיר כו' דְּדָמוֹ לְהוּ בְּמִקְצַת ג"כ מְטַמֵּאִין וְכִן עוֹרֵב דוּמָה בְּמִקְצַת לְעוֹף טְהוֹר מְהַנִּי זֶה לְטוֹמְאָת אוּכְלִין וְכ"כ הַתּוֹס' בְּכּוֹרוֹת שֵׁם ע"ש וְה"נ כִּינּוּן דְּשׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְהוֹרָה וּמְפָרְכֵסֵת מְטַמֵּאָה ט"א ה"נ בְּשׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה אַע"ג דְּלֹא מְהַנִּי לָהּ שְׁחִיטָה הִיא דוּמָה בְּמִקְצַת לְבִהְמָה טְהוֹרָה שְׁחוּטָה וְזֵה מְהַנִּי לְט"א וְדוּקָא יִשְׂרָאֵל בְּטְמֵאָה אֲבָל עַכּו"ם בְּטְמֵאָה דֹאִיכָא ב' חֲסְרוֹנוֹת לֹא דָמִי אִף בְּמִקְצַת לְבִהְמָה טְהוֹרָה שְׁחוּטָה וְכִן אִם שְׁהָה אוּ דְרַס בָּהּ: הִנֵּה הָרֵאָבֵד ז"ל בַּפ"ג מֵהַל' ט"א כְּתַב דְּמְפָרְכֵסֵת לֹא חֲשִׁיב חִיּוֹת לְעַנְיָן ט"א אֲפִילוּ בְּנִחְרָה ע"ש וְאִף דְּלִכ"ד חֲשִׁיב

מפרקסת חיות נראה דס"ל דחיות של מפרקסת חשיב רק כמו חיות של אבר המנדל דאמרינו בחולין (קכ"ז) דלטנמאת נבלות חשיב חיות ולטנמאת אוכלין לא חשיב חיות ובגמרא מדמינן לה לתאנים שצמקו באיביהן ע"ש וה"נ ס"ל במפרקסת לטנמאת נבלות חשיב חיות ולט"א לא חשיב חיות ואין נ"מ בין נחירה לשחיטה ולהרמב"ם ז"ל דמפרקסת בנחירה אינו מטמא ט"א משום חיות ורק בשחיטה מטמא פניו דבטהורה מהני שחיטה במפרקסת לט"א ה"נ בטמאה ע"כ ס"ל דחיות של מפרקסת עדיף מאבר המנדל דהא אבר המנדל מקבל טנמאה במקומו בלא שחיטה (הנה יש לחקור ישראל בטמאה ומפרקסת להרמב"ם ז"ל זה דמטמאה ט"א אבל לא טנמאת נבלות הוא משום דהשחיטה עושה אותה רק כאבר המנדל דמטמא ט"א ולא טנמאת נבלות או השחיטה מבטלת חיות לגמרי ומש"ה מטמאה ט"א וזה דאינה מטמאה טנמאת נבלות הוא משום דאין שחיטה אפשר לגרום טנמאת נבלות ונהי דאין שחיטת טמאה מפקיעה מידי טנמאת נבלות מ"מ לאחותי לה טנמאת נבלות פשהיא מפרקסת דבלא שחיטה פשהיא מפרקסת אינה מטמאה טנמאת נבלות נמצא ששם שחיטה מהני לאחותי טנמאת נבלות ושם שחיטה הוא להפקיע טנמאת נבלות אי אפשר לה לאחותי ט"נ] יש לחקור בהריאה לאחר שנשחט הקנה דאמרינו כמאן דמנח בדיקולא דמי ונהי כמו אבר המנדל אי מקבל טנמאה פשהיהמה חיה פשאר אבר המנדל דמקבל טנמאה במקומו או אפשר פניו דהריאה היא בגופה נהי דחשיב כמו אבר המנדל מ"מ חשיב כמו טהרה בלועה דאינה מטמאה ועוד יש לחקור אי מקבלת הריאה הכשר בחיי הבהמה אי רק דטהרה בלועה אינה מטמאה אבל מקבלת הכשר או אפשר פניו דאינה ראויה לקבל טנמאה אינה מקבלת גם הכשר דהוי כמו הכשר קודם מחשבה דלא מהני או אפשר דל"ד דהתם קודם מחשבה אין תורת אכל עליו עדיין ול"ש הכשר משא"כ בבלוע דשם אכל עליו רק דבליעתו מטהרתו אפשר דמ"מ הכשר מקבל: ו) הנה באוכלין לטמא אחרים בעינן כביצה ולטנמאת עצמן איפא פלוגתא דדעת רש"י ז"ל בכמה מקומות וכן דעת הרמב"ם ז"ל דאוכלין מקבלין טנמאה בכ"ש מה"ת ודעת התוס' דמדאורייתא בעינן כביצה אף לטנמאת עצמן רק מדרבנן מקבלין טנמאה בכ"ש והר"ש ז"ל פי"ג דאהלות הוכיח מהא דאמרינו שם דפחות מכביצה אוכלין ממעטין בחלון דפחות מכביצה אינו מקבל טנמאה מדאורייתא ומש"ה ממעט וכתב דאע"ג דמקבל טנמאה מדרבנן פניו דמדאורייתא טהור ממעט מידי דהוי אעפ"ם שישב בחלון דממעט ואע"ג דגזרו עליהן שיהיו כזבין לכל דבריהם ע"ש, והנה הרשב"א ז"ל (שפת צ"א) גבי זרק פזית תרומה לבית טמא כתב דפחות מכביצה אוכלין אין מקבלין טנמאה אפילו מדרבנן והוכיח זה מההיא דאהלות דפחות מכביצה אוכלין ממעט בחלון ע"ש דאי הוי מקבל טנמאה אפילו מדרבנן לא הוי ממעט ופליג על הר"ש ז"ל דדבר המקבל טנמאה מדרבנן חוצץ, והנה יש להוכיח פהרשב"א ז"ל דאף דבר המקבל טנמאה רק מדרבנן ג"כ אינו חוצץ דאמרינו בתוספתא שבהיא הר"ש ז"ל באהלות פ' ט"ו מ"ב בטנמאה תחת השלחן הפאהיל פנגד הרבוע טמא משום דשלחן הוא דבר המקבל טנמאה ואינו חוצץ ע"ש ואע"ג דשלחן מקבל טנמאה רק מדרבנן לפי שהוא פשוטי כ"ע כדאמרינו בת"כ דשלחן וטבלא ודולבקי מקבלין טנמאה משום דמשמשין אדם ומשמשי אדם וזהו רק מדרבנן כמ"ש תוס' בכמה מקומות ומוכח דאף אי מקבל טנמאה רק מדרבנן ג"כ אינו חוצץ וזה שהוכיח הר"ש ז"ל מההיא דעפ"ם

שִׁישַׁב בְּחֵלוֹן דְּמַמְעֵט י"ל דְּלֹא גָזְרוּ טוֹמְאָה עַל הָעֶכּוֹ"ם מִמַּשׁ שִׁיְהִיָּה כְּזָב דְּבַעֲכוּ"ם ל"ש טוֹמְאָה פְּלִל רַק דְּגָזְרוּ עַל הַנּוֹגֵעַ בּוֹ דְּהוּי כְּמוֹ נּוֹגֵעַ בְּזָב וּמַש"ה הָעֶכּוֹ"ם עֲצָמוּ מִמְעֵט בְּחֵלוֹן וּבְזָה אֲתִי נְמִי שְׁפִיר מַה שְׁהַקְשָׁה הַר"ש ו"ל פ"ק דְּכָלִים עַל הָא דְאֲמַרִינֵן שָׁם דְּעַכּוּ"ם אֲסוּרִין לְכַנּוֹס לְחֵיל אֲבָל לְהַר הַבֵּית מִן־תְּרִין וְהַקְשָׁה הָא גָזְרוּ עַל הָעֶכּוֹ"ם שִׁיְהִיו כְּזָבִין לְכָל דְּבָרֵיהֶם וְזָב אֲסוּר בְּהַר הַבֵּית ע"ש וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּעַל הָעֶכּוֹ"ם עֲצָמוּ לִיפָא טוֹמְאָה פְּלִל אֲלֵא עַל הַנּוֹגֵעַ א"כ לְעַנְנֵן כְּנִיסָה לִיפָא טוֹמְאָה וְזָה שְׁאֲסוּר לּוֹ לְכַנּוֹס לְחֵיל י"ל דְּאִין זָה מִשּׁוּם עֲזָמִיָּה רַק מְחִיצָה בְּעֵלְמָא לְעַכּוּ"ם וּכְמוֹ עֲזָרַת כְּהֵנִים דְּאִין יִשְׂרָאֵל נְכַסִּים לְשָׁם אֲלֵא בְשַׁעַת צְרִכֵיהֶם וְכַדְאֲמַרִינֵן שָׁם כָּךְ צ"ל לְשִׁיטַת הַרְשָׁב"א ו"ל: הִנֵּה הַתּוֹס' פְּסָחִים (ל"ג ע"ב) כְּתָבוּ דָאָף אִם אוֹכַל מְקַבֵּל טוֹמְאָה פְּחוּת מְכַבֵּיצָה אִינוּ מְקַבֵּל הַכֶּשֶׁר פְּחוּת מְכַבֵּיצָה אִף בְּכָרִיתוֹת (י"ג) כְּתָבוּ הַתּוֹס' דְּזָהוּ רַק מְדַאֲרִינֵיהּ אֲבָל מְדַרְבְּנֵן מְקַבֵּל הַכֶּשֶׁר אִף פְּחוּת מְכַבֵּיצָה ע"ש וְנִרְאָה לְהַבִּיא רְאִיָּה דְאוֹכַל פְּחוּת מְכַבֵּיצָה מְקַבֵּל הַכֶּשֶׁר עכ"פ מְדַרְבְּנֵן דְאֲמַרִינֵן בְּסוּפָה דְאֲתְרוּג שֶׁל תְּרוּמָה וְשֶׁל מַע"ש לֹא יִטּוֹל וְאֲמַרִיסַק שָׁם הַטַּעַם מִפְּנֵי שְׁמִכְשִׁירוֹ ע"ש וְאֲמַאי לר"מ דס"ל הֵתָם דְאֲתְרוּג בְּכַאֲגוּז אֲמַאי לֹא יִטּוֹל דְכַאֲגוּז פְּחוּת מְכַבֵּיצָה כְּדַאֲמַרִינֵן בְּשַׁבַּת גַּבֵּי אֲבָנִים מְקַנְרְזוֹת וּא"כ אִינוּ מְקַבֵּל הַכֶּשֶׁר וּבְמַתְנִי שָׁם לֹא פְּלִיג ר"מ בְּהֵיא דְשֶׁל תְּרוּמָה לֹא יִטּוֹל כו' וְלְהַרְשָׁב"א ו"ל דְּפְחוּת מְכַבֵּיצָה אִינוּ מְקַבֵּל טוֹמְאָה אִף מְדַרְבְּנֵן קֶשֶׁה אֲמַאי לֹא יִטּוֹל שֶׁל תְּרוּמָה: אֲמַרִינֵן בְּעַדֵּיּוֹת דְאוֹכַל פְּרוּד מְצַטְרַף לְכַבֵּיצָה הֵינֵנוּ אִם נּוֹגֵעַ בְּכָל הַחֲתִיכוֹת שֶׁהֵם יַחַד כְּבִיצָה מְתַטְמָא וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ו"ל פ"ו מֵהַל' ט"א דְזָה דְנִקָּא אִם הֵם גּוֹשׁ אַחַד וְאִף דְלֹא חֲשִׁיב גּוּף אַחַד לְעַנְנֵן שְׁאֵם נִגַּע בְּמַקְצָתוֹ לְמַהוּי כְּנִגַּע בְּכּוֹלוֹ מ"מ מְהֵנִי זָה לְעַנְנֵן שְׁאֵם נִגַּע בְּכּוֹלוֹ שִׁיִּצְטְרַפוּ לְכַבֵּיצָה וְהַרְאָב"ד ו"ל כְּתָב שָׁם דְלֹא בְּעִינֵן שִׁיְהִיו גּוֹשׁ אַחַד רַק כָּל שֶׁהַחֲלָקִים נּוֹגְעִים זָה בְּזָה סְגִי לְעַנְנֵן לְהַצְטְרַף לְכַבֵּיצָה ע"ש וְהַמְשַׁנָּה אַחְרוּנָה פ"א דְטְהָרוֹת הוֹכִיחַ דָאָף נְגִיעַת הַפְּרוּדִים זָה בְּזָה לֹא בְּעִינֵן דְכָל שְׁנוֹגֵעַ הַטְהָרָה בְּחֲתִיכוֹת נְפַרְדּוֹת שֶׁהֵן יַחַד כְּבִיצָה טְמֵא וְהַבִּיא רְאִיָּה מְדַאֲמַרִינֵן שָׁם כְּבִיצָה אוֹכַל שְׁנֵי וְכַבֵּיצָה אוֹכַל שְׁלִישִׁי שְׁבָלְלוֹן זָה בְּזָה שְׁנִיחֻלְקֵן זָה שְׁלִישִׁי וְזָה לְעַצְמוֹ וְזָה לְעַצְמוֹ עַל כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה לֹא פְּסוּלוּהָ נְפִלוּ שְׁנֵיהֶם כְּאִחַת עֲשָׂאוּהוּ שְׁלִישִׁי וּמִשּׁוּם דְּבָכָל כְּבִיצָה אִיכָא חֲצִי בִיצָה שְׁנֵי וְאִף שְׂאִין נּוֹגְעִים זָה בְּזָה רַק שְׁנִפְלוּ שְׁנֵיהֶם כְּאִחַת מְצַטְרַפִּין לְכַבֵּיצָה לְפָסוּל אֵת הַתְּרוּמָה וְכַתֵּב שָׁם דְכְמוֹ שֶׁהָדִין בְּטוֹמְאָה כָּךְ הָדִין בְּטְהָרָה לְהַשִּׁיטוֹת דְלִקְבֵּל טוֹמְאָה נְמִי בְּעִינֵן כְּבִיצָה אִם הִיוּ שָׁם פְּרוּרִים שִׁיחַד הֵם כְּבִיצָה אִם נִגְעוּ כּוֹלָם בְּשַׂרְץ בב"א אוּ בְשָׂאֵר טוֹמְאוֹת מְצַטְרַפּוֹת לְהַטְמָא ע"ש אִף אִי אֲפָשֶׁר לומר כֵּן דְאֲמַרִינֵן בְּשַׁבַּת (צ"א) זְרַק כְּזִית תְּרוּמָה לְבֵית טְמֵא וְהִי' שָׁם פְּחוּת מְכַבֵּיצָה אוֹכְלִין מֵהוּ מְדַמְצַטְרַף לְעַנְנֵן טוֹמְאָה לְכַבֵּיצָה מְחִיב נְחִי לְעַנְנֵן שַׁבַּת וּפְשִׁטִינֵן מֵהֵיא דְשַׁתִּי הַלְחָם וְלַחֵם הַפָּנִים שִׁיעוּרֵן בְּכַגְרוּגְרוֹת וְלֹא אֲמַרִינֵן מְדַלְעַנְנֵן יוֹצֵא בְּכִזִּית כו' וְאֲמַרִינֵן הֵכִי הַשְׁתָּא הֵתָם מְדַאֲפָקִיָּה חוּץ לְחוּמַת הָעִזְרָה אֲפָסִיל לִיהָ בְּיוֹצֵא כו' הֵכֵא שַׁבַּת וְטוֹמְאָה בְּהַדִּי הַדְּדִי קְאָתִינֵן וְהֵינֵנוּ בְשַׁעַת הַיְנוּחַ עַל הָאֹכְלִין שְׂאֵז בָּא אִיסוּר שַׁבַּת אִזְ הוּי נְמִי הַטוֹמְאָה כַּמ"ש רש"י ו"ל וְתוֹס' ע"ש וְלְהַמְשַׁנָּה אַחְרוּנָה לֹא אֲתִי פְּלִל בְּהַדִּי הַדְּדִי דְתַכְרַף כְּשֶׁנְּכַנְס הַכְּזִית לְאוּרֵי הַבֵּית הַטְמָא מְתַטְמָא אִזְ יַחַד עִם הַפְּחוּת מְכַבֵּיצָה אוֹכְלִין שִׁישׁ שָׁם בְּבֵית מְאוּרֵי הַבֵּית שְׁהָרִי שְׁנֵיהֶם מְתַטְמָאִין יַחַד מֵהַבֵּית וְיַחַד אִיכָא כְּבִיצָה וְאִיסוּר שַׁבַּת לֹא הוּי עַד דְנַחַח וּמוֹכַח דַּעכ"פ בְּעִינֵן נְגִיעָה לְהַצְטְרַף לְכַבֵּיצָה: ז) אֲמַרִינֵן פ"ג דְטְהָרוֹת הָרוּטָב וְהַגְרִיסִין וְהַחֲלָב בְּזִמְן שֶׁהֵן

משקה טופח הרי אלו תחלה קרשו הרי אלו שניים חזרו ונמחו כפיצה מכונן טהור יותר מכפיצה טמא שפיון שיצאה טפה הראשונה נטמא בכפיצה והקשה הר"ש ז"ל כפיצה מכונן אמאי טהור וכי טומאה שבהו להיכן הלכה וקודם שנימוחו היו שניים וכדמקשינו בפסחים גבי טמא מת שפסח זיתים וענבים ותי' דהאי טהור הוא רק דש כשאר משקין אבל שניים כמו שהיו קודם נשאריו יש להקשות ברישא דמתני' דקתני בזמן שהי' מבע הם תחלה וכשקדשו אח"כ הם שניים ואמאי וכי טומאה שבהו להיכן הלכה ונראה כמה דאמרינו וכי טומאה שבהו להיכן הלכה הוא רק לאותה הטומאה שהיתה לה אם הנה הדבר על שנה אבל כשקבלה הטומאה שנים שהו משקין ועכשיו נהשוואכלין ואם הנה במצב של עתה בשעת קבלת הטומאה לא הנה רק שני לא שניף לומר שישארו עתה ראשון וז"ש הר"ש ז"ל שם בקרשו ה"ה שניים דהטעם הוא משום דהוי כאוכל שנגע במשקה ולא כתב משום טומאתו הראשונה דלעגן שישארו שניים נימא וכי טומאה שבהו להיכן הלכה נראה משום דהתם מיירי אף אם קודם כשהיו משקין נגעו בשני דכל הפוסל את התרומה מטמא המשקין להיות תחלה ועכשיו כשנקרשו ונעשו אוכל אילו נגעו עתה בטומאה זו לא הנה טמא כלל א"כ ל"ש בזה וכי טומאה שבהו להיכן הלכה א"כ לעגן שיהיו עתה שניים צריף לטעם משום נגיעה דהוי כאוכל שנגעו במשקין ונעשו שניים אבל אם המשקין נגעו בראשון ואח"כ קרשו הווי שניים מדין וכי טומאה שבהו להיכן הלכה והנה לפ"ז אם יגעו המשקין באב הטומאה ויקרשו ישארו תחלה פיון דאף אם היו נוגעין כמו שהו עתה היו ג"כ תחלה אמרינו וכי טומאה שבהו להיכן הלכה הנה התוס' פסחים בסוגיא דר"ח סגן הפהנים הקשו למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מה"ת וטומאת משקין לטמא אחרים ג"כ אינו מדאורייתא אף משפחת לה רביעי מה"ת וכתבו דלא משפחת לה אלא ע"י עצים ולבונה ע"ש ואמאי לא משפחת לה באוכל שנגע באדם או כלי שהנה ראשון ונעשה שני ואח"כ נגע ביה משקה כגון גריסין של תרומה כשהיו טופח ונעשו שלישי ואח"כ קרשו ונשאריו שלישי דטומאה שבהו להיכן הלכה ואח"כ נגע בהו משקה קדש ונעשה רביעי ועיין בצ"ח שצמד בזה ולפ"ז דלא אמרינו וכי טומאה שבהו להיכן הלכה אלא באופן שאם היתה הנגיעה במצב של עתה הנה ג"כ טמא א"כ הכא כשקרשו אילו היתה הנגיעה במצב של עתה לא הנה מתטמא דאין אוכל מטמא אוכל א"כ אף כשקבל טומאה כשהנה משקה ונטמא מה"ת עכשיו כשקרש ונעשה אוכל פקעה טומאתו: אמרינו בתוספתא לפי גרסת הר"ש ז"ל שם דהרוטב והחלב והגריסין קרשו א"צ מחשבה לאוכלין אף הרמב"ם ז"ל פ"ט מהל' ט"א ה"ב פסק דצריכים מחשבה לאוכלין ונראה דגרסא אחרת הנה לו בהתוספתא ונראה הטעם דצריכים מחשבה לאוכלין דהא אוכלין גמורים הם משום דתחלתן משקה וסופו אוכל דקודם שקרשו היו משקה ועתה נעשה אוכל וכמו להפך בתחלתו אוכל וסופו משקה דאמרינו בשלהי מכשירין דמש"ה סלי זיתים וענבים צריכים מחשבה משום דתחלתו אוכל וסופו משקה ע"ש דכל המשפחה מאוכל למשקה צריף מחשבה להיות עליהן שם משקה וה"נ כשמשתנה ממשקה לאוכל צריף מחשבה לעשותו אוכל: כתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מהל' תרומות זיתים וענבים שנטמאו סוחטין ועושה אותן תרומה ואם נטמאו אחר שנעשו תרומה וסוחטין פחות פחות מכפיצה הרי המשקה היוצא מהו מותר כו' והקשה הכ"מ שם בשם מהר"י קורקוס אמאי לא כתב הרמב"ם ז"ל ברישא בענבים

של חולין דסוחטן דוקא פחות פחות מפביצה וכתב לתרץ דמייירי שהם שנינים ואין שני עושה שלישי בחולין ומש"ה סוחט אפילו יותר מפביצה ע"ש וקשה טובא הא כל הפוסל את התרומה מטמא משקה חולין להיות תחלה א"כ בסוחט יותר מפביצה נגעו המשקין בכביצה ונעשו תחלה ומאי אכפת לן אם הענבים הם שני וצע"ג: ח) קי"ל בכל דוכתי דכל שסופו לטמא טומאה חמורה א"צ לא הכשר מים ולא הכשר שרץ והנה בחולין (קכ"א) אמרינו בשוחט בהמה טמאה לעפוי"ם צריף הכשר ומקשינו הכשר ל"ל הא סופו לטמא ט"ח אמר חזקיה הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מפזית והקשו בתוס' שם הא אמרינו בכריתות בתצי פזית מן הנבלה שהשלימה עם אוכלין אחרים לכביצה א"צ הכשר משום דאילו מצטרף לה עם חצי זית אחר מן הנבלה מטמא ט"ח ע"ש ונראה לומר לפי מה דאמרינו באהלות פ"ג באבר מן החי שנוחלק דר"י מטמא ומודה שאם נישל מן החי חצאים שהוא טהור ע"ש דכיון דלא היה ביה שיעורא מעולם אינו מצטרף כמ"ש הר"ש ז"ל שם א"כ ה"נ בנבלה דפחות מפזית מן הנבלה מצטרפת עם חצי זית אחר אבל אם פשעודה מפרפסת גררה על פחות פחות מפזית דלא הוי ביה שיעורא מעולם אינו מצטרף: אמרינו בחולין (קי"ח) דאוכלין פשם שאין מקבלין טומאה אלא לכשיתלשו פה אין מקבלין הכשר אלא עד שיתלשו והקשו בתוס' שם פינו דאין מקבלין הכשר איף אפשר שיקבלו טומאה ואי"ל פגון שהקשירו ואח"כ זרעו דכמו שבטלה טומאתו אם נזרע אח"כ ה"נ בטל הכשרו ע"ש ונראה לומר לפי מה דאמרינו בכריתות (כ"א) דמשפחת לה טומאה קלה בנבלה פגון פחות מפזית נבלה שצירפה לפחות מפביצה אוכלין וא"צ הכשר משום דראוי לצרף עוד חצי זית מן הנבלה וסופו לטמא ט"ח וכתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' ט"א ה"ו דפחות מפזית מן הנבלה והשלים עליו כביצה מאוכלין אחרים אין הפל צריף הכשר וכן פזית מן הנבלה והניחה בכצק עד שהשלים לכביצה אין הכצק הזה צריף הכשר הואיל וכל השיעור הזה מטמא במשא מפני פזית נבלה שבתוכו וכן פחות מפזית מבשר המת שהשלים עליו כביצה משאר אוכלין אין הפל צריף הכשר מפני בשר המת שבכלו ע"ש היינו דאף שאר האוכלין שצירף עמו ג"כ א"צ פינו שיש עמהם פזית או פחות מפזית מדבר שסופו לטמא ט"ח א"כ שפיר אצטריף דאין אוכלין מקבלין טומאה עד שיתלשו דמשפחת לה שהשלים עם האוכלין המחוברים פזית או פחות מפזית מן הנבלה או מבשר המת דאז הפל א"נ הכשר ומ"מ אינו מטמא ט"א מפני שהוא מחובר: והנה בכריתות שם מהדרינו למצוא גוונא בנבלה דמטמאה טומאה קלה בלא טומאה חמורה ויש לעיין אמאי לא אמרינו דמשפחת לה בקולית סתומה של נבלה דקולית סתומה כ"ז שלא נקבה אינו מטמא ואע"ג דהקולית הוא שומר להמוח משום דכתיב בנבלתה ולא בקולית סתומה דכיון דלא אפשר ליגע בגופה אינו מטמא ג"כ ע"י נגיעת השומר כדאמרינו בחולין (קכ"ו ע"ב) והקשו בתוס' שם הא אמרינו דחטה בקליפתה מטמאה ואע"ג דחטה סתומה בקליפתה ותי' דהתם מרבינו מקרא דזרע אשר זרע כו' אבל הכא גלי קרא דשומר לא הוי אלא באפשר ליגע ע"ש היינו דשומר דאוכלין שאני דנפקא לן מקרא אחרונה ואף דא"א ליגע בגופה מתטמא ע"י שומר משא"כ בשומר דנבלה א"כ האי קולית סתומה י"ל טומאה קלה בלא טומאה חמורה דלטומאת אוכלין הוי כשאר אוכלין דמתטמא ע"י השומר אף דא"א ליגע בגופה: אמרינו שם דמשפחת לה בנבלה טומאה חמורה בלא טומאה קלה בכזית מן הנבלה שחפהו בצק דטומאה

חמורה איפא במשא וטומאה קלה במגע דס"ל דבעינו בחד דנכתא ט"ח וטומאה קלה כמ"ש בתוס' שם וכגון זה דט"ח במשא וט"ק במגע ואמרינן שם דבמת לא משפחת לה טומאה קלה דתפיהו בצק טומאה בוקעת ועולה א"כ לעולם אית בה ט"ח ע"ש ויש לעיין הא מ"מ איפא נמי טומאה קלה בנוגע מן הצדדין דטומאה בוקעת רק למעלה ולמטה א"כ בנוגע מן הצדדין אית בה טומאה קלה א"כ מ"ש מנבלה דטומאה קלה במגע וטומאה חמורה במשא וצ"ע (וכן יש לעיין לר' יוסי דס"ל טומאה טמונה אינה בוקעת ועולה כדאמרינן בתולין (קכ"ה) א"כ משפחת לה טומאה קלה אף במת א"כ מנ"ל דדם מהלכי שמים מותר]: ובעיקר זה דסופו לטמא ט"ח א"צ הכשר יש לחקור אם זה רק לטומאה שבה דהא סופו לטמא ט"ח א"צ אף הכשר שרץ או גם מועיל לקבלת טומאה ממקום אחר דא"צ הכשר ונ"מ לפמ"ש התוס' פסחים (י"ז) דזה דאוקלין אין נעשין אב הטומאה הוא רק לטמא אדם או פלים אבל לאוקלין ומשקין נעשין אב הטומאה א"כ איכאנפקותא אם נגעו זה שסופו לטמא ט"ח במת אי מהני שיעשה אב הטומאה ע"י נגיעה זו בלא הכשר: אף בעיקר מ"ש התוס' דאוקלין נעשין אב הטומאה לטמא אוקלין יש לעיין מהתוספתא שביא הר"ש ז"ל מכשירין פ"ו מ"ז דדם מן המת מטמא שנים ופוסל אחד ואע"ג דדם מן המת אבי אבות הטומאה מ"מ אינו מטמא רק שנים ופוסל אחד משום דאין אוקלין נעשין אב הטומאה כפה שפי' הר"ש ז"ל שם ומוכח דאף לאוקלין אין נעשין אב הטומאה ואינו מטמא רק שנים ופוסל אחד וצע"ג: סימן מג.

טומאת משקין שבעה משקין הם הטל והמים והיין והשמן והדם והחלב והדבש והמים והדם י"ל תולדות כדאמרינן בפ"ו דמכשירין ע"ש: גרסינן במתני' במעילה ח' חטאת העוף נמלקה הוכשרה להפסל בטבול יום ובמח"כ כו' ואמרינן בגמרא ליפסל אין לטמוני לא מני רבנן היא דתניא אבא שאול אומר טבול יום תחלה לקדש רמ"א מטמא את הקדש ופוסל את התרומה וחכ"א כשם שהוא פוסל משקה תרומה ואוקלי תרומה כף הוא פוסל משקה קדש ואוקלי קדש אמר רבא לאבא שאול מעלה עשו בקדשים כו' וכתב רש"י ז"ל לאבא שאול נמי דאמר תחלה לקדש מותרצא נמי מתני' דודאי טבול יום מדאורייתא פוסל ואינו מטמא ורבנן עשו מעלה בקדשים דהוי טבול יום תחלה לקדש ומתני' בדאורייתא קתני דאינו אלא פוסל ע"ש, והנה יש לעיין האי חטאת העוף במאי אתכשר דהא דם קדשים אינו מכשיר ול"ש נמי מה דאמרינן בתולין (ל"ו) בפרה של זבחי שלמים והעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה דכתב רש"י ז"ל בשלמים דעורה לבפלים טרח להעבירה בנהר שיהא נוח להפשיט ע"ש ובחטאת העוף ל"ש זה וכיין דא"צ לזה שיפלו עליה מים אף אם נפלו אינו מכשיר דבעינו דניחא ליה דכל שלא לצורך אינו מכשיר כדאמרינן במכשירין ואי משום דחבת הקדש משיירתה הא ס"ל לרש"י ז"ל במנחות (כ"א) דחבת הקדש מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ע"ש א"כ הכא דאמרינן דהוכשרה להפסל בטבול יום מדאורייתא תקשה במאי אתכשר: ונראה דהכא אתכשר בדם חללים דהנה רש"י ז"ל פתב בתולין (קכ"א) גבי ישראל בטמאה ועכו"ם בטהורה צריך הכשר משום דאין זו דם שחיטה להכשיר וכתב דדם חללים נמי לא הוי להכשיר דחלל הוא מן העוון דכתיב על צוארי חלל רשע דס"ל דצד בית השחיטה לא מקרי צואר ע"ש וא"כ מליקה שהיא מן העוון הוי דם חללים ומכשיר ובדם חללים ודאי אין נ"מ בין קדשים לאינו קדשים דרק בדם שחיטה דמרבין מקרא דעל הארץ תשפכו כמים בעינו דם

הנשפף פמים פרט לדם קדשים שאינו נשפף פמים אבל דם חללים דנפקינן מדם חללים
ישתה אין נפקותא בין קדשים לאינו קדשים: והנה התוס' חולין (ל"ה ע"ב) דחו דברי
רש"י ו"ל שפכת דמש"ה ישראל בטמאה ועפ"ם בטהורה אינו מתפטר בדם חללים
משום דבחלל בעינן מן הצנאר וכתבו דאדרבה דצד בית השחיטה הוא דאקרי צנאר כמו
שמוכח מפ"ק וכתבו דדם חללים ל"ש בבהמה אלא באדם ומש"ה אינו מכשיר ע"ש
והנה להתוס' צ"ל בחטאת העוף דאפקשר בחבת הקדש ררוס לשחיטהו במנחות שם
דחבת הקדש דאורייתא: ונראה להביא ראיה לרש"י ו"ל דאמרין בת"כ בדם אש יכול
יכשיר את הזרעים ולא ק"ו הוא ומה דם בהמה דאינו מטמא טמאה חמורה מכשיר את
הזרעים דם השרץ שטמא טמאה חמורה אינו דין שיכשיר את הזרעים ת"ל לכם לכם
הוא טמא כו' ואי נימא דבהמה אינו מכשיר רק דם שחיטה א"כ מה שיניף למילף מק"ו
לשרצים הא בשרצים ל"ש דם שחיטה דהא אף דם שחיטה של בהמה טמאה אינו מכשיר
ולרש"י ו"ל אתי שפיר דדם חללים של בהמה מכשיר א"כ שיניף למילף מק"ו שאף דם
השרץ יכשיר: אמרינן בבכורות (י) אמר ר"י סח לי נימוס אחיו של יהושע הגרסי
שהשוחט את העורב להתלמד בו דמו מכשיר ר' אליעזר אומר דם שחיטה לעולם מכשיר
ומקשינן ר"א היינו ת"ק אלא לאו איסורו חושבו א"כ ת"ק סבר דמו מכשיר לעלמא
אבל לגופיה בעי מחשבה ואתי ר"א למימר דם שחיטה לעולם מכשיר ואפילו לגופיה
לא בעי מחשבה וכתב רש"י ו"ל ואם נחרו ולא שחטו תו לא הוי פליג בה ר"א דנדאי
לעלמא הוא דמכשיר דמו ולא לגופיה דאיהו גופיה לא מקבל טמאה בלא מחשבה והקשו
בתוס' תימה דדם נחירה מכשיר לעלמא דמה טעם מכשיר פינון דלא הוי דם שחיטה ודם
חללים ל"ש בבהמה אלא באדם ע"ש והנה אע"ג דרש"י ו"ל פליג על התוס' וס"ל דדם
חללים שיניף בבהמה מ"מ אי אפשר לומר דרש"י ו"ל פאן לשחיטה אגיל דהא ס"ל
בחולין דצד בית השחיטה אינו צנאר לענין דם חללים ונחירה היא ג"כ בצד בית השחיטה
דנחירה היא פסימנים: ונראה לומר בטעם רש"י ו"ל בבכורות משום דר"א לטעמיה
דס"ל לר"א פי"א דתרומות מ"ב דכל מי פירות כולן משקין הם ומטמאין [ועיין בפה"מ
שם] היינו דס"ל דלאו דוקא משקין דמרבינן מקראי מטמאין ומכשירין אלא כל שהוא
משקה מטמא ומכשיר וכיון דדם חשיב משקה אין נ"מ בין דם שחיטה לנחירה דמ"ש זה
מזה ורק לרבנן דמשקין חשיבי רק הנה דמרבינן להו מקראי וכדאמרין בתוספתא מנין
לדם שהוא משקה כו' מנין לנין שהוא משקה כו' מנין לשמן שהוא משקה כו' א"כ רק
דם שחיטה דמרבינן מקרא דעל הארץ תשפכנו פמים הוי משקה אבל דם נחירה לא א"כ
היא דבכורות דקאי אליבא דר"א שפיר כתב רש"י ו"ל דאף דם נחירה מכשיר דלר"א
הכל חשיב משקה: והנה התוס' בחולין שם הוכיחו דל"ש דם חללים בבהמה דהא אמרינן
(בשבת קמ"ג) דדם מגפתה של בהמה טהור ואי דם חללים שלה טמא להוי ג"כ דם
מגפתה טמא דהא דם מגפתו נפקא לן מדם חללים דמ"ל קטליה כוליה מ"ל קטליה פלגא
ע"ש אף הנה בעין זה יש להקשות על הא דאמרין בשבת שם דחלב האשה טמא שלא
לרצון שדם מגפתה טמא וכתב רש"י ו"ל דם מגפתה של אשה אם נגף רגלה או ידה כו'
ודם מגפתה יפרש בנדה דדם חללים הוא דמ"ל קטליה כוליה ומ"ל קטליה פלגא כו'
וחלב פדם מגפתה דדם נעפר ונעשה חלב ודם מגפתה סתמיה שלא לרצון הוא וטמא
ע"ש ויש לעיין א"כ היא גופא מנ"ל דדם מגפתה הוא משקה בין לרצון בין שלא לרצון

דְּהָא לִיכָא קָרָא לְדָם מִגְּפִתְהָ דְקָרָא הוּא רַק לְדָם חֲלָלִים רַק מ"ל קְטֻלְיָה פְּלִיגָה וּמ"ל קְטֻלְיָה פְּלִגָא הָא דָם חֲלָלִים הוּא לְרִצּוֹן בְּשִׁלְמָא לְהֶרְמַב"ם ו"ל דְּבַעֲיָנוּ רִצּוֹן הַבְּעֵלִים שְׁפִיר דְדָם חֲלָלִים ג"כ לְעוֹלָם אִינוּ לְרִצּוֹן אֲבָל לְהַתּוּס' וְהָרָאוּנוּ ו"ל דְּרִצּוֹן הוּא לְעוֹלָם רִצּוֹן שֶׁל עוֹשֵׂה הַמַּעֲשֵׂה א"כ דָם חֲלָלִים הוּא לְרִצּוֹן שֶׁל הַהוֹרָג א"כ מנ"ל לְדָם מִגְּפִתּוֹ שֶׁהוּא טָמֵא שְׁלֵא לְרִצּוֹן: פְּתַבּוּ הַתּוּס' חֲוָלִין שָׁם עַל הָא דְאֶמְרִינּוּ דָם חֲלָלִים יִשְׁתָּה פָּרֻט לְדָם קִילּוּחַ דְלֵא מְקָרִי דָם חֲלָלִים אֵלָא דָם הַיּוֹצֵא לְאֶחָ"מ שֶׁפְּכָר נַעֲשֵׂה חֲלָל וְלֵא קוֹדֵם לְכֹן ע"ש וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה מ"מ לְהוּי פְּדָם מִגְּפִתּוֹ וְנִרְאָה מְזֵה דְאֶזְלִינּוּ בְּתַר סוּף וְכִינוּ דְקְטֻלְיָה הוּי דָם חֲלָלִים וְלֵא דָם מִגְּפִתּוֹ וּבַעֲיָנוּ שְׁיִצֵּא הַדָּם אֶחָ"פ אַחַר שֶׁנַּעֲשֵׂה חֲלָל וּבְדָם מִגְּפִתּוֹ דְקְטֻלְיָה פְּלִגָא ג"כ בַּעֲיָנוּ שְׁיִצֵּא הַדָּם אַחַר שֶׁנֶּפֶץ הִינּוּ אַחַר דְקְטֻלְיָה פְּלִגָא וְאֵע"ג דְמַשְׁתַּחֲוִיָּה לְחַתְוָה בּוּ יֵצֵא דָם וְאִילוּ לֵא גָמַר הַרִיגְתּוֹ הוּי דָם מִגְּפִתּוֹ מ"מ פִּינוּ דְגָמַר הַרִיגְתּוֹ הוּי הַפֶּל דָם חֲלָלִים וְלֵא דָם מִגְּפִתּוֹ וּבְדָם חֲלָלִים בַּעֲיָנוּ שְׁיִצֵּא הַדָּם אֶחָ"פ וְכִיּוֹצֵא בְּזֵה אֲשַׁכְּחֵן בְּשַׁחֲיטָה דְאֶמְרִינּוּ בְּחֻלִין שָׁם לְמ"ד אֵינָה לְשַׁחֲיטָה אֵלָא לְבַסּוּף אִם נִתְקַנַּח הַדָּם בֵּין סִימָן לְסִימָן אִינוּ מְכַשִּׁיר דְדָם מִגְּפִתּוֹ הִיא אֲבָל יִשְׁנוּ לְדָם בְּשַׁעַת גָּמַר שַׁחֲיטָה אֶחָ"פ בְּגָמַר שַׁחֲיטָה חָל עַל הַפֶּל שָׁם דָם שַׁחֲיטָה ע"ש וְאֵע"ג דְתַחֲלָה הִיָּתָה דָם מִגְּפִתּוֹ חוֹזְרָת לְהִיּוֹת דָם שַׁחֲיטָה דַּעֲתָה כֹּל הַשַּׁחֲיטָה אַחַת הִיא וְה"נ אֵע"ג דְכַשְׁתַּחֲוִיָּה לְהוֹרָגוֹ הוּי אִזּוּ דָם מִגְּפִתּוֹ מ"מ כְּשֶׁגָמַר הַהִרִיגָה נַעֲשֵׂה עֲתָה הַפֶּל הַרִיגָה אַחַת וּבְטַל מְמַנּוּ שָׁם דָם מִגְּפִתּוֹ וּבְדָם חֲלָלִים בַּעֲיָנוּ שְׁיִצֵּא אֶחָ"פ וְיֵמָה שְׁיִצֵּא קוֹדֵם אִינוּ מְכַשִּׁיר וְנִרְאָה דָאִם מְשַׁתַּחֲוִיָּה לְהוֹרָגוֹ נָפַל הַדָּם עַל הַזְּרַעִים מְכַשִּׁיר אַף דְגָמַר אֶחָ"פ הַרִיגְתּוֹ פִּינוּ דְאִזּוּ אַפְתִּי הוּי דָם מִגְּפִתּוֹ וּכְמוֹ בְּשַׁחֲיטָה בְּנִתְקַנַּח הַדָּם דְרַק מְכָאן וְלִהְבָּא כְּשֶׁגָמַר הַשַּׁחֲיטָה נַעֲשֵׂה הַפֶּל דָם שַׁחֲיטָה ה"נ בְּדָם חֲלָלִים א"כ כ"ז דְלֵא גָמַר הַרִיגְתּוֹ דָם מִגְּפִתּוֹ הוּא וּמְכַשִּׁיר: וְהֵנָּה רַש"י ו"ל בְּכַרִּיתוֹת (כ"ב ע"א) פְּתַב ג"כ כְּהַתּוּס' דְדָם חֲלָלִים הוּא הַיּוֹצֵא לְאֶחָ"מ וְזֵה קְרוּי מְשַׁקָּה פָּרֻט לְדָם קִילּוּחַ שְׁאִינוּ לְאֶחָ"מ אִינוּ קְרוּי מְשַׁקָּה וְאִינוּ מְכַשִּׁיר אֵת הַזְּרַעִים ע"ש וְהֵנָּה יֵשׁ לְעִינֵינוּ א"כ לְמָה פְּתַב רַש"י ו"ל בְּחֻלִין בִּישְׂרָאֵל בְּטַמְאָה וְעַכּוּ"ם בְּטַהוֹרָה דְצָרִיף הַכָּשֵׁר דְאִינוּ מִתְכַּשֵּׁר בְּדָם חֲלָלִים מְשׁוּם שְׁאִינוּ מִן הַצְּנוּאָר תי"ל דְהִתְמַם הַהַכָּשֵׁר ע"כ בַּעֲיָנוּ רַק לְטַמְאָה כְּשֶׁהִיא מְפָרְכֶסֶת דְאֶחָ"פ א"צ הַכָּשֵׁר דְסוּפָה לְטַמְאָה טַמְאָה חֲמוּרָה א"כ כְּשֶׁהִיא מְפָרְכֶסֶת הַדָּם הַיּוֹצֵא מְמַנָּה הוּא מְחִיִּים וְלֵא לְאֶחָ"מ א"כ אִינוּ דָם חֲלָלִים וְאִינוּ מְכַשִּׁיר, וְהֵנָּה רַש"י ו"ל בְּחֻלִין שָׁם פְּתַב תְּרַתֵּי דְמַש"ה דָם שַׁחֲיטָה לֵא חֲשִׁיב דָם חֲלָלִים דְדָם חֲלָלִים בַּעֲיָנוּ ע"י גְּסָטְרָא וּמִן הַצְּנוּאָר ע"ש הִינּוּ דְלִשְׁטַתִּיָּה אֶזְזִיל דְדָם חֲלָלִים הוּא הַיּוֹצֵא לְאֶחָ"מ וְמַש"ה בַּעֲיָנוּ שְׁיִעֲשֵׂה גְּסָטְרָא דְמַשְׁתַּחֲוִיָּה רְאִשִּׁיָּהּ הוּא כְּמַת לְכ"ד כְּדָאֶמְרִינּוּ בְּחֻלִין (כ"א) וְהִינּוּ דְמַתְרִי טַעְמִי לֵא חֲשִׁיב דָם שַׁחֲיטָה דָם חֲלָלִים מְשׁוּם דְבַעֲיָנוּ לְאֶחָ"מ וּבַעֲיָנוּ מִן הַצְּנוּאָר, וְהֵנָּה הַתּוּס' בְּכַרִּיתוֹת שָׁם פְּתַבּוּ דְרַש"י ו"ל בְּחֻלִין (ל"ו) פְּלִיג עַמ"ש בְּכַרִּיתוֹת דְדָם חֲלָלִים הוּא הַדָּם הַיּוֹצֵא לְאֶחָ"מ וְס"ל שָׁם לְהַפְּדוּ דְדָם חֲלָלִים הוּא דְנִקָּא הַדָּם שֶׁנַּעֲשֵׂה בּוּ חֲלָל וְלֵא לְאַחַר שֶׁנַּעֲשֵׂה חֲלָל הִינּוּ הַדָּם שְׁיִוֹצֵא לְאֶחָ"מ אִינוּ מְכַשִּׁיר ע"ש וְהֵנָּה לְפִי שְׁטַת רַש"י ו"ל זֹו אֲדַרְבָּה אִי שְׁוֹנָיָא גְּסָטְרָא אִינוּ מְכַשִּׁיר דְכִינוּ דְשְׁוֹנָיָא גְּסָטְרָא הוּא מַת לְכ"ד וְדָם הַיּוֹצֵא לְאֶחָ"מ אִינוּ מְכַשִּׁיר: וְדָם שֶׁל בְּהֵמָה שְׁמַתָּה מְאֻלְיָה דְהִינּוּ דָם נְבִלוֹת פְּתַב רַש"י ו"ל בְּשַׁבָּת ע"ז דְמְטַמְא מְשׁוּם מְשַׁקִּין טַמְאִים וְכ"כ הֶרְמַב"ם ו"ל פ"א מַהֲל' אַבָּה"ט ה"ד וְכַתֵּב הַכ"מ שָׁם שֶׁהוּא מִהִירוֹשְׁלָמִי ע"ש וְכֹן נִמְי לְרַש"י ו"ל מְכַשִּׁיר שְׁהָרִי פְּתַב רַש"י ו"ל (חֻלִין ל"ה ע"ב) דְדָם הַמַּת הִינּוּ

בהמה שמתה מאליה ורק לר"ש אינו מכשיר אבל רבנו ס"ל התם דדם המת מכשיר ע"ש, והנה יש לעיין א"כ ל"ל בנבלת עוף הטאה ונבלת בהמה הטעם דא"צ הקשר משום דסופן לטמא טומאה חמורה תי"ל דהקשרו בדם נבלות שבהם פיון דחשיב משקה ואף שלא לרצון מכשיריו דמשקין טמאים מכשירין בין לרצון בין שלא לרצון מיהו אפשר לומר דזה דצריף לטעם דסופו לטמא ט"ח הוא במקום דצריף מחשבה פגון נבלת עוף הטאה בפקרים ונבלת בהמה טמאה בכ"מ דהקשר קודם מחשבה לא מהני פדאמרין בן חולין (קכ"ח) א"כ משפחת לה דקודם שחישב עליהן הוציא את דמן א"כ לאחר מחשבה תו ליכא הקשר ומתכשרי רק משום דסופן לטמא ט"ח אף הרמב"ם ז"ל פתב פ"ג מהל' ט"א דחלב בהמה טהורה שמתה צריף הקשר וא"צ מחשבה והוא מהתוספתא פ"ה דטבול יום ע"ש ואמאי צריף הקשר הא תכף פשמתה הוקשרה בדם נבלות שבה ונראה לומר דכמו דמגע בית הסתרים באוכלין לאו שמיה מגע לענין טומאה ה"נ ל"ש מגע לענין הקשר והאי דם נבלות שפונבלע בגופה אינו מכשיר א"כ יצא לחוץ ואף אי נימא דהקשר בית הסתרים ג"כ שמיה הקשר מ"מ נראה ודאי דכה"ג אינו מכשיר שלא לרצון ואע"ג דמשקין טמאים מכשירין בין לרצון בין שלא לרצון הא הרמב"ם ז"ל בפה"מ ריש מכשירין פתב הטעם משום דטומאתו והקשרו באין פאחת ע"ש א"כ ה"כא במגע בית הסתרים דאין המשקין מטמאין אותה ה"נ דאין מכשירין שלא לרצון א"כ משפחת לה זה דאצטריף לטעם דסופו לטמא טומאה חמורה פגון שהיה שלא לרצון: אף בעיקר מ"ש רש"י ז"ל בן חולין דדם בהמה שמתה מאליה מכשיר דהיינו דם נבלות קשה דבהדיא אמרין בירושלמי שקלים פ"ג ה"ב דדם נבלות מטמא ואינו מכשיר וצ"ל דאתיא אליבא דר"ש דס"ל דם המת אינו מכשיר וצ"ע: ב) פתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מהל' ט"א פל משקה שנסרח ונפסד ואינו ראוי לשתיית אדם אינו מקבל טומאה פדרף שאינו מכשיר פל משקה שנטמא ואחר שנטמא נפסד ונסרח ה"ז בטומאתו לעולם שאין המשקה יוצא ע"י הפלב לעולם והראב"ד ז"ל השיג עליו וכתב שאפילו לכתחילה מקבלין טומאה הואיל וראוין לבהמה ודוקא שהיו ראוין מתחלה לאדם והביא מהספרא אשר ישתה פרט למשקה סרוח דברי ר"א אמרו לו אין המשקין יוצאין לא ע"י פרה ולא ע"י עופות וכתב דזה דוקא בששהו ראוין מקודם לאדם אבל סרוחין מעיקרא לא והכ"מ פתב שם להרמב"ם ז"ל דהאי דא"ל אין המשקין יוצאין ע"י פרה מייירי פשכבר נטמא ואח"כ נסרח א"נ דלעולם לרבנו אף אם נסרח קודם שנטמא ג"כ מטמא רק הרמב"ם ז"ל פוסק כר"א דפליג והלכה פמותו דמשנה דין משקין לדין אוכלין ע"ש: והנה בירושלמי תרומות פי"א ה"ב מיייתנו פלוגתא דר"א ורבנו ואמרין שם דפליגי בששהו ראוין ואח"כ נסרחו ובסרוחין מעיקרא פליגי אמוראי אליבא דר"א דאיכא מ"ד דבסרוחין מעיקרא מודה ר"א לרבנו דמקבלי טומאה ואיכא ל"ד דאף בסרוחין מעיקרא פליג ולכ"ע אליבא דרבנו בסרוחין מעיקרא טמא ע"ש והנה הירושלמי הוא הפך דברי הראב"ד ז"ל דס"ל דסרוחין מעיקרא לא מקבלי טומאה וראוי ואח"כ נסרח מקבל טומאה וזהו דלא כר"א ודלא כרבנו דלרבנו בין סרוחין מעיקרא בין נסרח אח"כ מטמאין ולר"א בראוי ואח"כ נסרח ג"כ מטהר ואדרבה להירושלמי עדיף סרוחין מעיקרא לקבל טומאה מראוי ואח"כ נסרח דהא איכא ל"ד דבסרוחין מעיקרא מודה ר"א לרבנו דטמא ולהרמב"ם ז"ל להצד שכתב הכ"מ דפסק כר"א י"ל דפוסק כמ"ד בירושלמי שם דבין בסרוחין מעיקרא ובין

גסרחה אח"כ מטרה ר"א מיהו ס"ל להרמב"ם ז"ל דזהו דוקא קודם שנטמא אבל נטמא
ואח"כ גסרחה מודה ר"א דטמא, והנה הרמב"ם ז"ל דיקמה שם משקין לאוכלין שפכת פל
אוכל שפסד ונסרחה עד שאינו ראוי למאכל אדם אינו מקבל טומאה וכן משקה שפסד
ונסרחה ואינו ראוי לשתיית אדם כו' שפאמר אשר ישטה ע"ש וזה נמי כר"א דאמרינו
בירושלמי שם דר"א מדמה אוכלין למשקין דכמו באוכלין פתיב אשר יאכל ה"נ במשקין
פתיב אשר ישטה ע"ש ורבנן התם פליגי עליה וס"ל דשאני אוכלין ומשקין ואמרי לא
דומין אוכלין למשקין אי אמרת באוכלין שפן אוכל סרוח מעיקרא טהור תאמר במשקין
שפן משקה סרוח מעיקרא טמא ע"ש ע"כ גראה דהרמב"ם ז"ל פוסק כר"א וכהא"נ
שפכת הכ"מ: והנה בזה הירושלמי מתיישב מה דאמרינו בשלהי מכשירין דדמעת עינו
ומי האף ומי רגלים ועוד הוי משקה ומטמאין ומכשירין ואף שהו משקה סרוח וכבר
עמדו בזה המפרשים ז"ל ע"ש ובדברי הירושלמי אתי שפיר פיון שהו סרוחים מעיקרא
וסרוחין מעיקרא הוי משקה ולר"א דפליגי ואיפא למ"ד התם דאף בסרוחין מעיקרא פליגי
ומטהר הנה אמרינו שם בירושלמי דלמ"ד מטרה ר"א אף בסרוחין מעיקרא מ"מ מודה
במים של ים הגדול אע"ג דמלווחים הם ופרוחין מעיקרא שהוא משקה משום דכתיב
ולמקוה המים קרא ימים ע"ש היינו דהפתוב קראו משקה מהני אף בסרוחין א"כ ה"נ
בדמעת עינו ומי האף דבת"כ מפקינן בןלהו מקרא מנין לדמעת עינו שהוא משקה דכתיב
ותשקימו בדמעות שלישי ומנין למי האף שהוא משקה דכתיב ועפעפינו יזלו מים ע"ש,
והנה ההיא דפסחים (י"ח) בפרה ששתתה מי חטאת ואמרינו דבטלו במעיה משום דהוי
משקה סרוח ע"כ אתיא כר"א דמטהר בראוין ואח"כ גסרחה דקי"ל כר"א כפה דפסק
הרמב"ם ז"ל: אמרינו בטהרות פ"ט מ"ג המוהל היוצא מהן ר"א מטרה ונחמים מטמאין
אמר ר"ש לא נחלקו על המוהל היוצא מן הזיתים שהוא טהור ע"מ נחלקו על היוצא מן
הבור שר"א מטרה ונחמים מטמאין וכתב הרמב"ם ז' בפה"מ ר"א לא יחשבהו משקה
כו' ונחמים ישימוהו מתולדות השמן אמנם רש"א שהמוהל ד"ה אינו משקה אמנם הוא
מי פירות ומדרף שמן זית בעת סחיטתו שיערבהו מעט ממי הזיתים יתקבץ שמן זית
בתוך הבור כו' ואלו המים הם אותן אשר יאמרו נחמים שהו משקה ונטמא מפני השארת
שמן זית אשר בו עכ"ל, והנה יש לעיין טובא מאי איכפת לן אם המוהל מי פירות הו
ר"א ס"ל בתרומות דאף מי פירות טמאין כשאין משקין ועוד יותר קשה לר"ש דמפרש
פלוגתא דר"א ורבנן במוהל שיש בו צחצוחי שמן א"כ אפילו לר' נתן דמפרש בירושלמי
תרומות שם פלוגתא דר"א ורבנן במי פירות היינו שפלו בהן משקין כ"ש א"כ לכ"ע
מי פירות שפלו לתוכן משקין כ"ש לר"א טמא א"כ מ"ט במוהל היוצא מן הבור דמטהר
ר"א ובירושלמי תרומות שם מיתנין ההיא מתני' דהמוהל היוצא מהם דר"א מטרה
ונחמים מטמאין ואמרינו שם דטעמא דר"א דמטהר הוא משום דהוי משקה סרוח
ודייקנו מנה דר"א מטרה אף בסרוחין מעיקרא ורבנן לטעמיהו דמטמאין משקה סרוח
ע"ש ולהרמב"ם ז"ל דמפרש משום דהוי מי פירות צ"ע: אמרינו בפסחים (י"ח) בפרה
ששתתה מי חטאת דבטלו במעיה ואף טומאה קלה לית בהו משום דהוי משקה סרוח
והנה יש לעיין דאמרינו בתוספתא פ"ב דמכשירין בהמה שירדה מאליה המים העולין
בפיה ובמעיה בכי יותן ע"ש ואמאי בכי יותן הוא המים שבמעיה הוא משקה סרוח ועוד
אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל שלהי מקנאות פרה ששתתה מים טמאים ונהקאות

טמאים מפני שאין טהורין בגוף נסרחו או שיצאו מלמטה טהורין ע"ש ונראה מזה דאף כששתתן אפשר להם שלא יסרחו רק אם נסרחו או שיצאו מלמטה טהורין מיהו אפשר לומר דהתם פיון דמיירי ששתתה מים טמאים וכל שפבר נטמאו אינו מתטהר אא"כ נפסל משתיית הפלב כמ"ש הרמב"ם ז"ל ולזה דוקא היכא שיצאו מלמטה אף עדיין קשה דהא גם בהיא דפרה ששתתה מי חטאת ג"כ מיירי בשנטמאו ואח"כ נסרחו דהא טומאה קלה שבהם משום שנגעו בעצמן כמ"ש רש"י ז"ל או משום סופן לטמא ט"ח לפי פי' התוס' היתה להם קודם ששתתה ונראה דהיא דפסחים פליגי על התוספתא ונראה להביא ראיה דתלמודא דידן לא ס"ל פהתוספתא דבחולין (ל"ו) טרחינו לאשכוחי גוונא בבשר קדשים דאתכשר ואוקמינו בפרה של זבחי שלמים והעבירה בנהר ושחטה ועדיין משקה טופח עליה ופי' רש"י ז"ל דטורח להעבירה בנהר ולהשקותה משום סרסא דמשכא ומיירי דבשעת שחיטה עדיין משקה טופח עליה ונופל מן העור על הפשר ע"ש ול"ל לאוקמא דעדיין משקה טופח עליה תי"ל דכינו ששתתה המים שבמעיה מכשירין וכדאמרינו בתוספתא דהמים העולין במעיה בכי יתן וכל מעל"ע המים במעיה כדאמרינו בפסחים שם א"כ המים שבמעיה מכשירין הפשר ול"ל לאוקמא דעדיין משקה טופח עליה ונפל מן העור על הפשר ומוכח דס"ל דמים שבמעיה הוא משקה סרוח ואינו מכשיר: והנה במכשירין חשבינו מי רגלים והיוצא מן העין ומהאף בכלל משקין בתוספתא מייתינן קראי לכל מנין לדמעת עינו שהוא משקה ומנין למי האף שהוא משקה כו' אף למי רגלים לא מייתינן התם קרא ואפשר הטעם דמי רגלים א"צ קרא דאמרינו בזבחים (ע"ח) דמי רגלים מהני להו השקה וכתב רש"י ז"ל דמי רגלים מים הן ומהני להו השקה אבל רוקין אמרינו שם דלא מהני להו השקה ע"ש ואע"ג דרוקין חשבינו להו בשלהי מכשירין בתולדות למים צ"ל דרק הן תולדות למים אף אינן מים ממש ומי רגלים הן מים ממש והוי כשאר מים דמהני להו השקה א"כ אצטריך רק קראי לדמעת עינו ולמי האף שהן משקה אבל מי רגלים שהן מים ממש ולמים איפא קרא שהוא משקה אף לפ"ז יקשה הא הוי משקה סרוח ותקשה למ"ד מטהר ר"א אף בסרוחין מעיקרא דלא אשכחן דפליג ר"א על מי רגלים שאינן מכשירין דר"א פליג במכשירין שם רק על ש"ז דאינו מכשיר ועל מי רגלים מפלל דמוזה ע"ש: הנה במכשירין שם חשבינו בין המשקין דם הקזה לשתייה וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם דמיירי שחישב עליהן לשתיית אדם או לשתיית חיה ע"ש, ויש לעיין דהא הרמב"ם ז"ל ס"ל דאם נפסל משתיית האדם אף שראוי לבהמה אינו מטמא וכ"ש אי מתחילה הנה רק ראוי לבהמה דמה שעומד לבהמה אינו משקה ומה מהני מה דחשיב לשתיית חיה: ג) כתב הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' ט"א דמי פירות אין מקבלין טומאה כלל והראב"ד ז"ל השיג עליו וכתב דזה דאמרינו בתוספתא דמי פירות אינן לא אנוכל ולא משקה הוא רק משקין היוצאין מאליהן שהם זינעה בעלמא אבל אם סחטן למשקין ה"ה פעיקר הפירות ע"ש היינו דס"ל נהי דמי פירות אינן משקה אבל אנוכל הוי ומטמאין כגוף הפירות ובטעם הרמב"ם ז"ל נראה דס"ל דמי פירות הם במציאות משקה ולא אנוכל רק בת"כ ממעטינו מי פירות מדין משקה משום די"ל שם לנוי דאמרינו שם יכול מי תותים ומי רמונים ושאר כל מיני פירות ת"ל אפשר יבוא עליו מים מה מים מיוחדים שאין להם שם לנוי כו' ומוציא אני את מי תותים ומי רמונים כו' שי"ל שם לנוי ע"ש א"כ פיון דבמציאות הם משקין ולא אנוכלין אי אפשר

להם לטמאות טומאת אוכלין ומדין טומאת משקין אמעוט מקראי משום שי"ל שם לנוי אף בהתוספתא מכשירין הוא פדברי הרב"ד ז"ל דאמרין שם דם השחין ובעביות ותמצית בשר ומי פירות והמלח שנמתחו מטמאין ולא מכשירין ע"ש היינו דחשיבי אנכל אף איפא חילופי גרסאות בהתוספתא שם: ובמי פירות שנפלו לתוכן מים כ"ש פסק הרמב"ם ז"ל פט"ז מהל' ט"א דמתטמא וכתב הרב"ד ז"ל דזהו כר"מ בתוספתא דאמרין שם מי פירות שנפלו לתוכן מים כ"ש ר"מ מטמא וחכ"א הולכין אחר הרוב ואין הלכה כמותו נגד חכמים וכתב הכ"מ דהרמב"ם ז"ל גרס בהתוספתא איפכא דר"מ מטהר ורבנן מטמאים ע"ש ולענ"ד נראה דא"צ לזה דבירושלמי תרומות פי"א ה"ב מיתנין האי פלוגתא דר"מ ורבנן ואמרין שם דטעמא דר"מ דקסבר דמי פירות אין מבטלין ע"ש היינו דאין מי פירות יכולים לבטל המים אעפ"י שהן רוב והנה אמרין בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל מכשירין פ"ד מ"י בעצים שנפלו עליהן משקין טמאין דרבנן מטמאין ור"ש מטהר משום דרבן משקין שלהן על המשקין הטמאין א"ל ר"ש לרבנן ומה מי גשמים דעלולין לקבל טומאה מבטלין מי פירות דאין עלולין לקבל טומאה לא כ"ש א"ל חכמים מה למי גשמים שכן מטהרין את הטמאים תאמר במי פירות שאין מטהרין את הטמאים ע"ש א"כ ס"ל לחכמים דמי פירות אין מבטלין א"כ הרמב"ם ז"ל פוסק כרבנן דכאן דאין מי פירות מבטלין והיינו כר"מ דהתם: [אמרין פי"א דתרומות דבש תמרים וחומץ סתונניות וכל מי פירות ר"א מטמא משום משקה והר' ז"ל שם הביא מהירושלמי מ"ט דר"א דכתיב וכל משקה מ"ט דרבנן דכתיב אשר ישקה ע"ש ונראה דר"א לטעמיה דדריש כל פדאמרין בפסחים (מ"ג) וילרבנן יש קצת לעיין ל"ל קרא דאשר ישקה הו' אמרין שם בפסחים דרבנן לאדרשי כל] אמרין בתרומות דחומץ סתונניות הו' מי פירות והנה שאר חומץ מוכח ממכשירין פ"ג מ"ב דמכשיר ע"ש ויש לעיין הו' אינו מכשיר רק ז' משקין לבד וצ"ל דחומץ הוא בכלל יין ואע"ג דאפלגו רבי ורבנן בחומץ ויין אי מין אחד או ב' מינים צ"ל דפלוגתייהו הוא רק לענין מעשרות אבל לענין טומאה לכ"ע מין אחד הוא: (ד) הנה במשקין לטמא אחרים אי בעינן רביעית נחלקו רש"י ז"ל ותוס' ובחולין (פ"ז ע"ב) כתבו התוס' בחד תי' דלתרומה וקדשים לא בעינן רביעית אבל לחולין בעינן רביעית וכ"כ הר"ש ז"ל מכשירין פ"ו מ"ז ע"ש והנה בזה אפשר ליישב מה דאמרין במס' ידים פ"ב מ"ב נטל את הראשונים למקום אחד ואת השניים למקום אחר ונפל כפר של תרומה על הראשונים טמא כו' והקשו הכ"מ והתי"ט שם למה נקטו כפר של תרומה אף של חולין גמי דהא משקין הבאים מתמת ידים הם תחלה ומטמאין אף חולין ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דהא בנוטל ידיו מרביעית א"צ למים שניים כמ"ש הראשונים ז"ל והכא דקתני נטל את הראשונים למקום אחת והשניים למקום אחר ע"כ לא נטל מרביעית וכ"כ הרע"ב שם להדיא נטל את הראשונים למקום אחד שנטל את הראשונים בפחות מרביעית כגון דאתו משירי טהרה וצריך ליטול את השניים ע"ש ומש"ה דוקא כפר של תרומה דשל חולין אינו נטמא פניו דאין שם רביעית [יש לחקור משקין פחות מרביעית אי מטמאין משקין אחרים של חולין פניו דקי"ל כל הפוסל את התרומה מטמא משקה חולין להיות תחלה ולתרומה לא בעינן רביעית אי שייך זה גם לשיעורין או רק למדרגת הטומאה]: הנה אמרין בתוספתא שלהי מכשירין דם המת מטמא בכ"ש דברי ר"מ ר"א ברביעית אמר רבי נראין דר"מ בטומאה קלה

לטמא אַחד וְלפֿסול אַחד וְדברי ר"י בְּטומאה חמורה כו' ע"ש וְנראה מזה דְּכָל לְטומאה קלה מְטמא בכ"ש וְאף לְחולין דְּהא הֵכא לֹא מְפִלְגִינוּ רק בין טומאה קלה לְטומאה חמורה (וְהנה לפ"ז הָא דְאָמְרִינוּ בְּנדה רביעית דָּם שְׁנַבְלָעָה בְּכסות רואין אי מתְכַבֵּסַת וְיוצא מִמֶּנָּה רביעית דָּם טמא וְאם לֹאו טהור אין זֶה טהור מִמֶּשׁ רק טהור מְטומאה חמורה דְטומאה קלה מְטמא דָּם הַמַּת אף בְּפחות מְרביעית כְּדָאמְרִינוּ בְּתוספתא וּמְשָׁקִין טמאים מְטמאין פְּלִים]: הנה בע"ז ל"א אָמְרִינוּ ביי"נ דְּמְטמאין טומאת מְשָׁקִין בְּרביעית וּפ'י רש"י ז"ל דְאָי"ל טומאת עֶצְמָן רק אם נִגְעוּ בְּטומאה דְּהרי הוּ כְּשֶׁאֵר מְשָׁקִין דְּלְכָל טומאת מְשָׁקִין בְּעֵינוּ רביעית וְהתוס' פְּתָבוּ דא"צ לִיגע בְּטומאה רק גָּזְרוּ על יי"נ טומאת מְשָׁקִין וְכָתְבוּ בְּפסחים (י"ד) אע"ג דְּלְטומאת מְשָׁקִין א"צ רביעית שְׁאֵי הֵכא דְעֵיקָר הַטומאה שֶׁל סָתָם יֵינָם אֵינָה אֶלָּא מְדַרְבָּנָן וּמִש"ה צָרִיף רביעית ע"ש, וְהנה אָמְרִינוּ בְּתוספתא [הביאה הר"ש ז"ל שְׁלֵהֵי זְבִין] יֵין שְׁרָאָה אֶת הַעֲפוּ"ם מְנַסְכוּ אִם יֵשׁ בּוֹ כּוֹזֵית מְטמא טומאה חמורה וְאם לֹאו אֵינוּ מְטמא אֶלָּא טומאת מְשָׁקִין לְבַד ע"ש וְהנה הָאֵי טומאה קלה וְדאי אֵינָה אֶלָּא מְדַרְבָּנָן דְּמִדְאֹרְיָתָא פִּינוּ שְׁאֵין בָּהּ כּוֹזֵית וְאֵין בָּהּ טומאה חמורה מִנֵּין לָה טומאה קלה רק מְדַרְבָּנָן דְּגָזְרוּ על יי"נ טומאת מְשָׁקִין וּמ"מ מְטמא אף בְּפחות מְכּוֹזֵית א"כ כ"ש דא"צ רביעית וְצ"ל לְהתוס' דְּכְשֶׁגָּזְרוּ טומאה קלה על יי"נ על יי"נ מִמֶּשׁ גָּזְרוּ בכ"ש וְעַל סָתָם יֵינָם בְּרביעית אֶף על רש"י ז"ל קָשָׁה טוּבָא דס"ל דְּלֹא גָּזְרוּ טומאה על יי"נ פְּלָל וְהָאֵי מְטמא טומאת מְשָׁקִין הֵינּוּ אִם נִגְעוּ בְּטומאה וְה"ה כְּשֶׁאֵר מְשָׁקִין דְּלְכָל טומאת מְשָׁקִין בְּעֵינוּ רביעית אֵיף יִפְרַנְס הַתוספתא דְּמְטמא טומאת מְשָׁקִין בְּפחות מְכּוֹזֵית וְכ"ש בְּפחות מְרביעית: וְהנה בְּכריתות (י"ג) פְּתָבוּ הַתוס' דְּלְטומאת מְשָׁקִין א"צ רביעית וְנָה דְאָמְרִינוּ שֶׁם דְּמַעַת עֵינוּ וְדָם מִגְּפָתוֹ וְחָלַב הָאֵשָׁה מְטמאין טומאת מְשָׁקִין בְּרביעית הוּא מְשׁוּם דְּהִנְדָּה הֵם מְשָׁקִין רק מְדַרְבָּנָן וְקִרְאֵי אִסְמִכְתָּא בְּעֵלְמָא וּמִש"ה צָרִיף רביעית וְכֵן הִר"ש ז"ל מְכַשִּׁירִין פ"ו מ"ז הוֹכִיחַ זֶה מֵהֵיָא דְּבִרְכוֹת דְּמְשָׁקִין שְׁאֲחֹרֵי הַכּוֹס חוֹזְרִין וּמְטמאין אֶת הַכּוֹס וְאע"ג דְּמִסְתְּמָא לִית בְּהוּ רביעית וְכֵן מֵהֵיָא דְּפְסָחִים (י"ד) דְאִיפָא מְשָׁקִין בְּהַדִּי בְּשֶׁר וְסְתְּמָא אֵין בְּהֵם רביעית וְכָתְבֵי ג"כ דְּזֶה דְּדַמַּעַת עֵינוּ וְדָם מִגְּפָתוֹ וְחָלַב הָאֵשָׁה בְּעֵינוּ רביעית הוּא מְשׁוּם דְאֵינָן מְשָׁקִין אֶלָּא מְדַרְבָּנָן וְכָתְבֵי שֶׁם דְּזֶה דְאָמְרִינוּ בְּחִגְיָה (כ') גְּבִי מִפָּה זֹו אֲרַגְתִּיָּה בְּטִהְרָה שְׁאִמְרָה לר"י נִימָא נְפִסְקָה לִי וְקִשְׁרִתִּיָּה בְּפָה לֹאו מְשׁוּם דְּנִטְמָא הָרוּק מִחַמַּת יְדִיָּה שְׁהֵיזִים שְׁנִיּוֹת וְחִזֵּר הָרוּק וְנִטְמָא אֶת הַמִּפָּה דְּהָא לֹא מְטמא בְּפחות מְרביעית אֶלָּא בְּעוֹד שְׁלֹא נִאָּרַג בְּהַמִּפָּה שְׁיַעוֹר בְּגַד הָיְתָה נְדָה כו' ע"ש וְנִרְאָה מִזֶּה דְסוּבָר דְאָף רוּק הוּא רק מְשָׁקִין מְדַרְבָּנָן וְצָרִיף רביעית אֶף יֵשׁ לְעֵינֵינוּ ע"ז טוּבָא דְהָא אָמְרִינוּ בַּפ"ג דְּטָבוּל יוֹם הֵיָה אִוְכַל זֵיתִים פְּצוּעִים כו' כֹּל שְׁרוּצָה לְמוֹץ אֶת גְּרַעֲיָתוֹ וְנִפְלַע בְּגָדָיו וְעַל כֶּכֶר שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵא וְכָתְבֵי הִר"ש ז"ל דְּכָל שְׁרוּצָה לְמוֹץ גְּרַעֲיָתוֹ הַחֲשִׁיב הָרוּק שֶׁעַל הַגְּרַעֲיָן וְנִטְמָא בְּיָדָיו וְחִזֵּר וְנִטְמָא אֶת בְּגָדָיו ע"ש וְאֵף דְּנִדְאֵי הָרוּק שֶׁעַל הַגְּרַעֲיָן אֵין בּוֹ רביעית: וּבְטִהְרוֹת פ"א מ"ט פְּתָבוּ הִר"ש ז"ל דְּמְשָׁקִין טוּפַח מְטמא אַחֲרִים וְנִסְתַּפֵּק שֶׁם אֵי סְגִי בְּטוּפַח לְחוּד אוּ בְּעֵינֵינוּ טוּפַח לְהַטְפִּיחַ וּבִרְפ"ג פְּתָבוּ בְּפִשְׁטוֹת דְּבְעֵינֵינוּ טוּפַח לְהַטְפִּיחַ ע"ש וְהנה כֹּל מִחְלוּקַת הָרֵאשׁוֹנִים ז"ל בְּשִׁיעוֹר מְשָׁקִין הוּא רק לְטמא אֶבֶל לְהַכְשִׁיר לֹא מְצִינוּ שְׁיַעוֹר וְאִפְשָׁר דְאָף טוּפַח לְהַטְפִּיחַ לֹא בְּעֵינֵינוּ וְסְגִי בְּטוּפַח לְחוּד דְּטוּפַח לְהַטְפִּיחַ אֵינוּ דְּפָחוֹת מִזֶּה אֵינוּ מְשָׁקִין כֹּלָל דְּטוּפַח לְחוּד הוּא ג"כ מְשָׁקִין רק הוּא שְׁיַעוֹר בְּמְשָׁקִין וְלְטמא אַחֲרִים בְּעֵינֵינוּ שְׁיַעוֹר כְּמוֹ בְּאִוְכַלִּין הוּא שְׁיַעוֹר

כפיצה במשקין הוא טופח להטפוח אכל להכשיר פיו דלא מצינו שיעור אפשר דסגי בטופח לחודא: אמרינו ר"פ השוחט והמעלה ריה"ג אומר טמא שאכל את הטמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא א"ל אף טמא שאכל את הטהור פיו שנגע בו טמא והו וכתבו התוס' שם אע"ג דמשפחת לה שתחב לו חבירו בבית הבליעה סתמא דמילתא מיירי קרא אפילו בנותן לתוך פיו ע"ש והנה יש לעיין לרש"י ולהרמב"ם ז"ל דס"ל דחיבת הקדש דרבנן א"כ אפשר דמיירי קרא בשלא הנכשר ולא נטמא דהא עיקר קרא דטומאת הגוף פתיב בשלמים ודם קדשים אינו מכשיר ובחולין (ל"ו) טרחינו לאשפוחי גוונא שיהא בשר שלמים מוכשר ומוקמינו כגון שהעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה א"כ סתם שלמים אינו מוכשר ונראה לומר דאפילו אם אוכל אוכלין שאינן מוכשרין מ"מ באכילתו מתכשרין ע"י הרוק דרוק הוי משקה ומכשיר ואף דאמרינו בפ"ג דטבול יום דרוק מכשיר רק ברוצה למוץ את גרעינתו דרוק אינו משקה אלא כשהוא לרצון הא מסקינן שם רמ"א אם היה טבול יום אף שלא לרצון מכשיר דמשקין של טמא מכשירין לרצונו ושלא לרצונו ורבנן דפליגי עליה ה"מ הוא משום דאין טבול יום טמא אכל של טמא ממש לכ"ע משקין שלו מכשירין בכל גוונא ואף כשהרוק בתוך פיו ג"כ מכשיר דאמרינו בפ"ח דכלים מ"י באוכל דבלה בידיה מסנאבות והכניס ידו לתוך פיו לטול צרור ר"מ מטמא ור"י מטהר היינו דפליגי אם הנכשרה התרומה ברוק שפיו א"נ אם נטמא הרוק שפיו בידו כמה שפ"י רש"י ז"ל ותוס' עירובין (צ"ט), והנה בההיא דפ"ג דטבול יום בטהור שנגס מן האוכל ונפל על בגדיו ועל כפר של תרומה טהור כתב הר"ש ז"ל דהיינו כר"י בפ"ח דכלים ע"ש א"כ מאן דס"ל דהרוק מכשיר אף כשהוא בתוך פיו מכשיר כההיא דאוכל דבלה בידיה מסנאבות ומאן דס"ל דלא מכשיר אף כשנפל על כפר של תרומה ג"כ אינו מכשיר ובפ"ג דטבול יום מסקינן דאם היה טמא משקה שלו מכשיר בכל גוונא א"כ רוק של טמא לכ"ע מכשיר ואין חילוק בזה אם הרוק בתוך פיו או לאחר שפירש והנה אם ההכשר ע"י הרוק הוא מדאורייתא או מדרבנן תלי אי רוק הוא משקה מדאורייתא הנה דעת הר"ש ז"ל שהבאתי דרוק הוא ג"כ כמו דמעת עינו ודם מגפתו וחלב האשה דאינו אלא מדרבנן אדזהו רק לתי' אחד בתוס' פרייתות (י"ג) אכל לאידך תי' שם וכן בחולין אף דמעת עינו ודם מגפתו וחלב האשה ג"כ מה"ת וקראי לאו אסמכתא בעלמא וזה דמטמאין טומאת משקין ברביעית הוא רק לפסול את הגויה א"כ כ"ש רוק דמכשיר מדאורייתא א"כ לא משפחת לה טמא שאכל את הטהור שלא יטמא אותו: והנה בירושלמי חגיגה (פ"ג ה"ג) פליגי חזקיה ור"י בההיא דאוכל דבלה בידיה מסנאבות דהרוק מכשיר וס"ל לחזקיה דדנקא בדבלה דניחא ליה במשקין שפיו ולר"י אף בשאר אוכלין פן ומקשינן לחזקיה מההיא דהיו אוכלין ומשקין בתוך פיו והכניס ראשו לאור התנור דנטמאו אלמא הנכשרו ברוק שפיו ומתריצין דמיירי באוכלין שהיו מוכשרין מכבר ומקשינן שם לר"י מההיא דאוכלין אוכלין נגובין בידיה מסנאבות בתרומה ואי פל אוכלין מתכשרין ברוק אמאי מותר ומתריצין בזרק ע"ש: והנה לר"י דס"ל דכל אוכלין מתכשרין בפיו ע"י הרוק יש לעיין מההיא דתרומות (פ"ה) סאה של תרומה שנפלה לפחות מק' חולין טמאים דאוכלו נקודים או קלימת או ילושו במי פירות ע"ש ומאי מהני הא מתכשר באכילתו ברוק שפיו א"כ טימא הטמא את הטהור וצע"ג: וכן יש לעיין מההיא דפ"ו דמאי מ"ו דב"ה מתירין למפור זיתיו לע"ה שהוא רק נאמן

על המעשרות אף שאינו אוכל חוליו בטרה והביא הר"ש ז"ל שם מהירושלמי משום שדרך בנ"א לאכול זיתיהן טעוניהן היינו קודם שיכשרו א"כ אפשר שלא יבואו לידי טומאה ע"ש וקשה הא מ"מ יתכשרו ברוק שבפיו ויטמאו ואפילו לחזקה דס"ל דדוקא בדבלה שרוצה במשקין הא משקין של טמא לכ"ע מכשירין בין לרצון בין שלא לרצון כדאמרין בפ"ג דטבול יום וכינן דע"ה טמא הוא א"כ לעולם הוא מוכשר מיהו לשיטת הרמב"ם ז"ל דזה דאסור למכור לע"ה לח ויבש הוא משום דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י ולפמ"ש רש"י ז"ל בסוגיא דהמטמא והמדמע והמנסף דזה דאסור לגרום טומאה לחולין שבו"י הוא משום פרושים האוכלין חוליהן בטרה היינו דחיישינן שפא יאכלם אח"כ פרוש א"כ הכא דההכשר והטומאה הוא בפיו של ע"ה לא איכפת לן דשוב לא יאכלנו פרוש אבל גבי אשת חבר טוחנת עם אשת ע"ה שם פי' רש"י ז"ל דאסור לאכול חולין טמאים וכשמייע לע"ה גורם לו איסור א"כ זה דלא ימכור לע"ה לח ויבש הוא משום דגורם לו איסור שיכשיר ויטמא ויאכל חולין טמאים א"כ בזיתים אמאי שרי משום דדרך לאוכלן בלתי מוכשרין הא לעולם מתכשרי ברוק שבפיו וצ"ע: והנה בחגיגה (כ') גבי נימא נפקה לי וקשרתיה בפה כתבו התוס' שהיה שם רוק לח ובשעה שארגה נגעה ברוק וידיים שניות הן וחזר הרוק וטימא המפה כדין כלים שנטמאו במשקין והביאו שם מהיה דאוכל דבלה בידיים מסואבות דרוק הוי משקה ע"ש, והנה לר"י דס"ל בירושלמי דדוקא אוכל דבלה דרוצה במשקין שבפיו חשיב רוק משקה ואף לחזקה דפליג נראה דס"ל רק באוכל שאר אוכלין דהוי הרוק משקה אבל באינו אוכל כלל לא ודוקא ברוק שהוא על האוכל ולא דוקא להכשר דה"ה לטומאה דהא אמרינן בפ"ג דטבול יום טהור שנגס מן האוכל ונפל על בגדיו ועל כפר של תרומה טהור ועיין בר"ש ז"ל שם דמשקין של טהור כ"ז שלא חישבו אינו מטמא א"כ הכא איך נטמא הרוק שעל המפה בידיה: כתב הר"ש ז"ל שלהי מכשירין דדמעת עינה של בהמה טהור דקראי באדם פתיב ע"ש, והנה במי רגלים של בהמה איכא פלוגתא בתוספתא שלהי מכשירין לת"ק אין מכשירין ריב"י אומר קבלו בכלי ה"ה מכשירין ע"ש והנה בחולין (פ"ח) על הא דאמרין שם ושאר כל הטמאין בין קלין בין חמורין משקין היוצאין מהם כמשקה הנוגע בהם ואמרין קלין שרץ וחמורין זב כתב רש"י ז"ל קלין שרץ כגון מימי רגליו של שרץ הנמצאים בשלפוחית שלו ע"ש א"כ מי רגליו של שרץ טמא ונראה דאין זה דוקא אליבא דריב"י דס"ל דמי רגליו של בהמה משקה רק הכא פניו דמיירי בשל שרץ מת ומשקין של טמא גזרו עליהן אפילו אם אינו משקה גמור משום דלא בדילי אינשי מינה כדאמרין שם ונראה דזהו נמי הטעם דדם גבילות מטמא טומאת משקין כמ"ש הרמב"ם ז"ל והוא מהירושלמי שקלים ואמרין שם בירושלמי דמטמא ואינו מכשיר וממ"נ אי הוי משקה אמאי אינו מכשיר ונראה דאינו משקה רק לטמא פניו שהוא משקה היוצא מאב הטומאה גזרו עליהן טומאת משקין משום דלא בדילי אינשי מיניה וזה שייך רק לטמאות אבל לא להכשיר: ה) במשקין טמאים דמטמאין פלים ואם נטמאו אחוריהם אחוריהם טמא ותוכן טהור כתב הרמב"ם ז"ל פ"ז מהל' אבה"ט דה"ה אם נגעו בכ"ח מאחוריהן דנטמא אחוריהן וכתב הראב"ד ז"ל אין השכל נותן דהא גזרו חכמים במשקין אלא משום משקה זב וזכה ואם משקה הזב והזכה אין מטמאין כ"ח מאחוריהם כ"ש שאר משקין ע"ש, ונראה דהרמב"ם ז"ל לשטתיה אזיל דהנה אמרינן בבכורות (ל"ח) כל שאני"ל תוף בכ"ח

פנגדו בכלי שטרף אג"ל אחוריים לחלוקה ואם נטמא גבו במשקין נטמא תוכו ומקשינו בגמרא ואג"ל תוף בכלי שטרף מדאורייתא בר קבולי טומאה הוא הא בעינו דומיא דשק ומתרחיניו בהנה דחזו למדרסות ע"ש, והנה הרמב"ם ז"ל פסק בהל' פלים (פכ"ג ה"א) בפשוטי כ"ע אף הנה דחזו למדרסות זה דמתטמאין בשאר הטומאות הוא רק דרבנו ואע"ג דבפ"ב דב"ק ילפינו זה מק"ו מפפין קטנים ע"ש א"כ אפילו הנה דחזו למדרסות אין מתטמאין ממשקה זב וזבה מה"ת א"כ מאי משנינו בהנה דחזו למדרסות סוף סוף אין טומאתו במשקה זב וזבה מה"ת ולי"ל משום דמתטמאין מדבריהם דהא בעינו שיתטמאו מה"ת דהא מקשינו ואג"ל תוף בכלי שטרף מדאורייתא בר קבולי טומאה הוא דמדרבנן איכא פשוטי כ"ע אף דלא חזו למדרסות דמקבלי טומאה כגון השלחן והדולבקי כו' וכל הנה דמשמשין אדם ומשמשין אדם פדאמרינו בת"כ ומוכח מזה אף דעיקר הגזירה דמשקין מטמאין פלים היתה משום משקה זב וזבה דמתטמאין פלים מדאורייתא מ"מ גזרו אף בהנה פלים דאין משקה זב וזבה מטמא אותו רק בעינו פלי כזה שי"ל איזה טומאה מדאורייתא כגון בפשוטי כ"ע הנה דחזו למדרסות די"ל טומאה דאורייתא ע"י משכב הזב א"כ ק"ו הוא ומה פלים שאג"ל טומאה כלל מה"ת במשקה הזב כגון פשוטי כ"ע דחזו למדרסות מ"מ גזרו עליהן טומאת משקין פיון דשייך בהפלי איזה טומאה מדאורייתא כ"ש בכ"ח שיש להפלי טומאה מדאורייתא במשקה זב וזבה גופא מתוכן אע"ג דמאחוריהן אין מקבלין טומאה ממשקה זב וזבה לא איכפת לן פיון דבזו הפלי שייך איזה טומאה דאורייתא (ולכא למימר דשאני כ"ח דמזה הצד היינו מאחוריהן לית לה שום טומאה מדאורייתא דהא פלים הראונו למדרסות ג"כ מאחוריהן אין ראוינו למדרס ואג"ל מצד זה שום טומאה מ"מ מתטמאין שם במשקין אלא ודאי אזלינו בטר עיקר הפלי]: אף על הרמב"ם ז"ל יש לעיין טובא מההיא דפרה פ"י מ"ג קלל של חטאת שנגע באונקלין ומשקין טהור נתנו על גביהן חכמים מטמאין ומשום דאין כ"ח מתטמא מגבו ובנתנו ע"ג דטמא הוא משום דבעינו והניח במקום טהור ע"ש ולהרמב"ם ז"ל פיון דמשקין מטמאין כ"ח מאחוריהן ואמרינו בפ"ב מ"ח דלחטאת פלי שנטמא אחוריו נטמא תוכו א"כ קלל של חטאת שנגע במשקין נטמא פל הפלי וחוזר ומטמא את מי חטאת ואמאי אמרינו דקלל של חטאת שנגע במשקין טהור, והנה הרמב"ם ז"ל בפסקיו נראה דנזק מזה דכתב בפ"ד מהל' פרה ה"א ולא ע"ג השרץ מלבד אלאאפילו הניחו ע"ג אונקל שני וכיוצא בו מדבריהם הרי נטמא האפר שצאמר במקום טהור כו' ומשקין לא הזכיר שם קלל ונראה משום דמשקין אפילו לא הניחו עליהן רק נגעו בהן ג"כ נטמא האפר אף ממתני' קשה טובא: הנה מה שצאמר מההיא דבכורות דפשוטי כ"ע הנה דלא חזו למדרסות פיון דאג"ל טומאה מדאורייתא אין מתטמאין מחמת משקין וכן פי' רש"י ז"ל שם בלשון ראשון דאורייתא בר קבולי טומאה דנגזור עליהן טומאת משקין יש לעיין מדאמרינו בפכ"ה דכלים דהשלחן וטבלא שאג"ל לבזבז מתטמאין במשקין ואפלו רק בנטמא אחוריהן אם נטמא תוכו ואע"ג דשלחן וטבלא הם פשוטי כ"ע ולא חזו למדרסות ומ"מ מתטמאין במשקין וצ"ע [אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פלים פכ"ה מ"א דאם נפלו משקין על רוחבו של פלי מלגבו והוא טהור וכן השלחן אם נפלו משקין על רגלו טהור לגמרי ומימיהם של פהנים לא נמנעו מלהיות נותנין רגליו של שלחן ע"ג משקין טמאים ע"ש ויש לחקור בקדש דקי"ל אחוריים ותוף לתרומה ולא

לקדש ובקדש נטמא אַחוריו נטמא תוכו אם נפלו משקין על רוחבו של כלי או בשלחן
ע"ג רגליו אם נטמא אי לקדש טונמאת משקין הוי פשאר טונמאות דאין חילוק באינה
מקום נגעה הטונמאה או רק דלקדש באופן דלתרומה נטמא אַחוריו הקא נטמא הכל אכל
באופן דלתרומה לא נטמא כלל אף לקדש לא נטמא אַמרינו בתוספתא שהביא הר"ש
ז"ל שם בכרים וכסתות שהפכן נעשה אַחוריו תוכו ותוכו אַחוריו ע"ש, והנה יש לחקור
בנטמא אַחוריו ואח"כ הפכן דנעשה אַחוריו תוכו אם כל הפלי טמא פינו דכלי שנטמא
תוכו נטמא אַחוריו וכינון דתוכו טמא עתה הכל טמא או זה רק בשעת קבלת הטונמאה
אכל אח"כ אין הטונמאה מתפשטת]: ו) גרסינו בריש מכשירין משקין טמאין מטמאין
לרצון ושלא לרצון היינו דמטמאין ומכשירין יחד בין לרצון בין שלא לרצון וכתב
הרמב"ם ז"ל בפה"מ לפי שהטונמאה וההכשר באין פאחת אמנם אנו מצריכים המשקה
לרצון פשקדם לבדו להכין הזרעים לטונמאה ואח"כ יבא דבר המטמא והוא אמרו וכי
יופן כו' ואח"כ ונפל מנבלתם עליו כו' עכ"ל והנה הת"י בכריתות (י"ג) פתבו דזה
דמשקין טמאין מכשירין שלא לרצון הוא דוקא במשקין הבאין מגוף אכל נטמאו משרץ
לא ע"ש ונראה דלהרמב"ם ז"ל אפילו באין משרץ פינו דהטעם דההכשר והטונמאה באין
פאחת מ"ל המשקין באין מגוף מ"ל באין משרץ מיהו מה דנסיב לה הרמב"ם ז"ל מקראי
דכתיב וכי יופן כו' והדר ונפל מנבלתם כו' ודאי לא מצי מיירי במשקין הבאין מחמת
שרץ דהא קי"ל טונמאת משקין לטמא אחרים לאו דאורייתא אלא ע"כ במשקה זב וזכה
דהנה מטמאין אחרים מדאורייתא, אף יש לעיין דל"ל טעם שהן משקין טמאין ומש"ה
מכשירין שלא לרצון תי"ל שבאין מאדם טמא ואמרינו בפ"ג דטבול יום שמשקין של
טמא מכשירין לרצונו ושלא לרצונו ור"מ ורפנן פליגי התם במשקה טבול יום דס"ל
לרפנן אין טבול יום טמא והתם אין הטעם דהמשקה טמא דהא משקה של טבול יום
טהור גמור הוא פדאמרינו ברפ"ב דטבול יום ול"ש בזה טונמאתו והכשרו באין פאחת
אלא פינו דהמשקה בא מאדם טמא חשיב להכשיר שלא לרצון ורפנן פליגי רק בטבול
יום דאין טבול יום טמא א"כ במשקה זב וזכה א"צ לטעם דהמשקין טמאין והכשרו
וטונמאתו באין פאחת ונראה דאצטרף לטעם שהמשקה טמא לדם מן המת דמטמא אחרים
מדאורייתא ול"ש משקה של טמא דזה שייך רק בבא מאדם טמא וזה מחשיב את המשקין
אכל בבא מן המת ל"ש זה, והנה הת"י בכריתות שם פתבו דמשקין שיש תורת מעין
עליהם מכשירין שלא לרצון ואפילו באין מאדם טהור ע"ש ויש לעיין טובא דהא בפ"ג
דטבול יום פליגי ר"מ ורפנן במשקין של טבול יום אי מכשירין שלא לרצון אי טבול
יום אקרי טמא והתם ברוק איירי שהוא מעין גמור ע"ש ומוכח להדיא דמעין של טהור
אינו מכשיר שלא לרצון וצע"ג [והנה ז"ש הת"י שם דזה דמשקין טמאין דמכשירין
שלא לרצון היינו הבאין מגוף נראה דהיינו דמעת עינו ודם מגפתו וחלב האשה של זב
דמטמאין טונמאת משקין ברביעית דאינו מעין דהנה שהם מעין אף של אדם טהור מכשיר
כמ"ש שם]: והנה הר"ש ז"ל במכשירין שם פתב הטעם דמשקין טמאין מכשירין שלא
לרצון דמחמת טונמאתו חשיבי טפי ודכונותה אמרינו בשבת דכלי טמא חושב משקין ע"ש
ונראה דאיכא נפקותא בין טעם הרמב"ם ז"ל להר"ש ז"ל בדם מן המת אי צריך רביעית
מה"ת להכשיר שלא לרצון דלהרמב"ם ז"ל דהוא משום דטונמאתו והכשרו באין פאחת
א"כ בפחות מרביעית אינו מטמא אף להר"ש ז"ל דמחמת טונמאתו חשיב טפי לא בעינו

שיעורא פֿינן דֿהמשקה הוא טמא חשיב [יש לחקור הטהור לחטאת שנִטמא יָדוֹ אִי משקין שְׁלוֹ מְכַשְׁרֵינָא שְׁלֵא לְרַצוֹן לְחַטָּאת פֿינן דֿלחטאת נִטְמָא יָדוֹ נִטְמָא גּוֹפוֹ חָשִׁיב מְשָׁקִין שְׁל טְמָא אוּ פְּעִינָא דְנוֹקָא הַטְּמָא לְחֻלִּין]: אֲמַרִּינָא בְּפִי"ח דְּאֵהָלוֹת פֿיצַד בּוֹצְרִין בֵּית הַפֶּרֶס מִזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכְּלִים וְשׁוֹנִים וּבּוֹצְרִין וּמוֹצִיאִין חוּץ לְבֵית הַפֶּרֶס וְאַחֲרֵים מְקַבְּלִים מֵהֶם אִם נִגְעוּ אֵלָיו בְּאֵלֹו טְמָאִים פְּדַבְּרֵי ב"ה כּו' וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ז"ל פֿי"א מֵהַל' ט"א פֿיצַד בּוֹצְרִין בֵּית הַפֶּרֶס כּו' דֿהעֲנָבִים טְהוּרִים מְשׁוּם דְּזֵה דֿהבּוֹצֵר לְגַת הַנוֹכְשֵׁר הוּא רַק מִדְּבַרֵּיהֶם הִקְלוּ בְּגִזְיָהּ זֹו וְלֹא גָזְרוּ עָלָיו שְׂיֵהָא מְנוֹכְשֵׁר עַד שְׂיֵצֵא מִבֵּית הַפֶּרֶס ע"ש וּכ"כ בִּפְהַ"מ שָׁם וּכ"כ הַר"ש ז"ל שָׁם דֿאֵע"ג דְּמוֹדָה לִיָּה ב"ה לִב"ש דְּבּוֹצֵר לְגַת הַנוֹכְשֵׁר דֿהָא שְׂמִיק לִיָּה הִלֵּל לְשִׁמְאֵי בְּבֵית הַפֶּרֶס דְּרַבְּנָן לֹא הַנוֹכְשֵׁר אֶדְ הַרְאָב"ד ז"ל פְּתַב שָׁם שְׂאִין דְּעַתּוֹ מְקַבְּלַת שְׂיֵהִי אֹתוֹ הָעֲנָבִים הֵינָן הֵינָא מֵהֶן טְהוּר לְאוֹכְלֵי טְהוּרוֹת אֲבָל הֵם סָפֵק וּמִפְּנֵי מַה מִזִּין עַל הַבּוֹצְרִים פְּדֵי שְׁלֵא לְטְמָא חֻלִּין שְׁבֵא"י בְּיָדִים לְפִיכָד מְטַהְרִין אֹתוֹן מְטוֹמְאָה וְדֵאִית ע"ש, וְהִנֵּה עַל הַרְמַב"ם ז"ל וְדַעֲמִיָּה יֵשׁ לְעֵינָא דֿהָא אֲמַרִּינָא בְּשַׁבַּת (י"ז) דְּבּוֹצֵר לְגַת הַנוֹכְשֵׁר מְשׁוּם דְּחִיָּשִׁין שְׂמָא יִבְצְרָנוּ בְּקַנּוּפוֹת טְמָאוֹת וְאַמְרִינָא הַנִּיחָא לְמ"ד פְּלֵי טְמָא חוֹשֵׁב מְשָׁקָה כּו' דֿהֵינָא פְּלוּגְתָא דְּר"מ וְר"י בְּתוֹסְפָתָא בְּעֵרִיבָה שְׂיָרַד דְּלָף לְתוֹכָהּ בִּש"א ה"ז בְּכִי יִתֵּן כּו' בִּד"א בְּטְהוּרָה אֲבָל בְּטְמָאָה הַפֵּל מוֹדִים ה"ז בְּכִי יִתֵּן דְּבַרֵּי ר"מ רִי"א אַחַת טְמָאָה וְאַחַת טְהוּרָה בִּש"א בְּכִי יִתֵּן בֵּה"א אֵינּוּ בְּכִי יִתֵּן וְכַמָּה שְׂהִבִּיאוּ הַתּוֹס' שָׁם א"כ לְר"מ דְּכִלֵּי טְמָא חוֹשֵׁב מְשָׁקָה וְכִשְׂבָּצָרוּ בְּקַנּוּפוֹת טְמָאוֹת הַנוֹכְשֵׁר מְדֹאֲרִייתָא א"כ הָכָא דֿהִנֵּי בֵּית הַפֶּרֶס וְאִי בֵּית הַפֶּרֶס טְמָא א"כ הַכְּלִים טְמָאִים וְהַנוֹכְשֵׁר הָעֲנָבִים מְחַמַּת שְׂבָצָרוּ בְּקַנּוּפוֹת טְמָאוֹת א"כ ל"ש פֿאַן פֿלֵל גְּזִיָּהּ דֿהַבּוֹצֵר לְגַת הַנוֹכְשֵׁר דְּזֵהוּ רַק בְּבָצָרוּ בְּקַנּוּפוֹת טְהוּרוֹת וְכִינּוֹן דְּבֵית הַפֶּרֶס טְמָא הַפִּירוֹת נְמִי הַנוֹכְשֵׁר וְאִין חִלּוּק פֿלֵל בְּבֵית הַפֶּרֶס בֵּין פִּירוֹת מְנוֹכְשֵׁרִין לְאֵלֹו וְכִינּוֹן דְּפִירוֹת מְנוֹכְשֵׁרִין טְמָאִים בְּסָפֵק שְׁל בֵּית הַפֶּרֶס ה"נ אֵלֹו דְּמַמ"נ אִי בֵּית הַפֶּרֶס טְמָא א"כ ה"נ הַנוֹכְשֵׁרִין א"כ קֶשֶׁה לְר"מ דְּאָמַר דְּמוֹדִים ב"ש וּב"ה דְּכִלֵּי טְמָא חוֹשֵׁב מְשָׁקָה וְהָכָא ס"ל לִב"ה דְּבּוֹצְרִין בֵּית הַפֶּרֶס וְהָעֲנָבִים טְהוּרִים: וְהִנֵּה הַרְמַב"ם ז"ל אִי אֶפְשֵׁר לוֹ לְפָרֵשׁ פְּהַרְאָב"ד ז"ל דֿהַפִּירוֹת טְמָאִין מְסָפֵק וְזֵה דְּמִזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכְּלִים הוּא רַק שְׁלֵא לְטְמָא בְּטוֹמְאָה וְדֵאִית דְּאָסוּר לְגָרוֹם טוֹמְאָה לְחֻלִּין שְׁבֵא"י דֿהָא הַרְמַב"ם ז"ל ס"ל פ"ג מֵהַל' בְּכוּרִים דְּמוֹתָר לְגָרוֹם טוֹמְאָה לְחֻלִּין שְׁבֵא"י וְעֵינָא כ"מ פ"י מֵהַל' מְטְמָאֵי מו"מ ה"א וְאֵע"ג דֿהַרְמַב"ם ז"ל פְּתַב בְּפִי"ב מֵהַל' תְּרוּמוֹת ה"י דְּאִין בּוֹצְרִין עִם מִי שְׁעוֹשֶׂה פִּירוֹתָיו בְּטוֹמְאָה מִפְּנֵי הַתְּרוּמָה שְׂתַעֲשֶׂה בְּטוֹמְאָה הָכָא שְׂאֵנִי פֿינּוֹן דְּסוּף סוּף נִטְמָאוּ הָעֲנָבִים בְּטוֹמְאָת בֵּית הַפֶּרֶס דְּרַבְּנָן לְשַׁטַּת הַרְאָב"ד ז"ל וְאֶף תְּרוּמָה עֲצָמָה שְׁנִטְמָאת בְּוֹלַד הַטוֹמְאָה דְּרַבְּנָן מוֹתֵר לְטְמָאוֹתָהּ בְּטוֹמְאָה דְּאֹרִייתָא פְּדֹאֲמִינָא דְּר"ח סָגֵן הַפְּהָגִים וְאֵע"ג דְּטוֹמְאָת בֵּית הַפֶּרֶס הוּא סָפֵק וְתְרוּמָה שְׁנִטְמָאת בְּסָפֵק אָסוּר לְטְמָאוֹתָהּ בְּטוֹמְאָה וְדֵאִית שְׂאֵנִי בֵּית הַפֶּרֶס דֿהִנֵּה בִירוּשְׁלַמִי פְּסָחִים גְּבִי הוֹסִיף ר"ע עַל שְׁמֹן שְׁל תְּרוּמָה שְׁנִפְסַל בְּטְבוּל יוֹם שְׂמִדְלִיק אֹתָהּ בְּנֵר שְׁנִטְמָא בְּטְמָא מֵת מְקַשִּׁין לְמ"ד וְלֵד טוֹמְאָה דְּרַבְּנָן מוֹתֵר לְטְמָאוֹתָהּ בְּטוֹמְאָה דְּאֹרִייתָא וְהָכָא טְבוּל יוֹם נִטְמָא מֵת שְׂתִיָּהּ דְּאֹרִייתָא א"כ ר"ע אֵינּוּ מוֹסִיף כ"א גּוֹרַע וּמְתַרְצִין בְּטְבוּל יוֹם שְׁל בֵּית הַפֶּרֶס ע"ש אֵלְמָא דְּתְרוּמָה שְׁנִטְמָאת בְּטְבוּל יוֹם שְׁל בֵּית הַפֶּרֶס מוֹתֵר לְטְמָא בְּטוֹמְאָה דְּאֹרִייתָא וּכ"ש בְּתְרוּמָה שְׁנִטְמָאת בְּבֵית הַפֶּרֶס עֲצָמָה דְּמוֹתֵר לְטְמָאוֹתָהּ בְּטוֹמְאָה וְדֵאִית דְּבֵית הַפֶּרֶס ל"ד בְּזֵה לְשַׁאֲר סְפִיקוֹת מְשׁוּם דְּעַל בֵּית

הפּרס שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה וְלִהְרָאָב־ד' ו"ל דְּמַפְרֵשׁ מִשׁוּם דְּאָסוּר לְגָרוֹם טַוּמְאָה לְחֻלִּין
שְׂבֵא־י ע"כ צ"ל דְּלֹא ס"ל כִּהְתּוּס' דִּהִטְעַם דְּאָסוּר לְגָרוֹם טַוּמְאָה לְחֻלִּין שְׂבֵא־י הוּא
מִשׁוּם סָרְף תְּרוּמָה דְּהָא בְּתְרוּמָה עֲצָמָה מַה שְׁנִטְמָא בְּבֵית הַפְּרֵס מְוַתֵּר לְטַמָּא בְּטַוּמְאָה
וְדֵאִית וְכ"ש בְּחֻלִּין וְע"כ מַפְרֵשׁ פְּרִשׁ"י ו"ל שֶׁהוּא מִשׁוּם פְּסוּל הַגְּוִיָּה דְּאָסוּר לְפְסוּל
גּוּפוֹ, וְהִנֵּה בְּאוֹכַל אוֹכְלִין טַמְאִין מְסַפֵּק אֵינּוּ פּוֹסֵל גּוּפוֹ כְּדִאֲמַרְיֵן בְּתוֹסְפָתָא (וְהִבִּיאָה
הַרְמַב"ם ו"ל פט"ו מהל' אבה"ט ה"א) דְּהָאוֹכַל תְּרוּמָה תְּלוּיָה גּוּפוֹ טְהוֹר וְאִם יִטְמָא
הָעֲנָבִים בְּטַוּמְאָה וְדֵאִית יִפְסוּל אֶת גּוּפוֹ וְזֶה אָסוּר לְגָרוֹם וְאִף דְּעַל סַפֵּק בֵּית הַפְּרֵס שׁוֹרְפִין
תְּרוּמָה אֲפֻשָׁר דְּלִטְוּמְאָת הַגְּוִיָּה שֶׁהוּא מְדַרְבְּנָן כֹּל שֶׁהוּא סַפֵּק לֹא פְּסוּל הַגְּוִיָּה: אֲמַרְיֵן
בְּמַכְשִׁירֵין פ"ד מ"ו קוֹפָה שֶׁהִיא מְלֵאָה תְּנַרְמוּסִין וְנִתְנוּיָה לְתוֹף הַמְּקוּנָה כו' הָעֵלָם מִן הַמִּים
הַיֵּינּוּ שֶׁהָעֵלָם אָדָם טַמָּא הַתְּנַרְמוּסִין הַנּוֹגְעִים בְּקוֹפָה טַמְאִים לְפִי שֶׁהוֹכְשָׁרוּ וְהִקְשָׁה הַר"ש
ו"ל שֶׁם וְתִימָה מ"ש מִשֶּׁק מְלֵא פִירוֹת דַּפ"ק דְּלֹא הוֹכְשָׁרוּ בְּמִים הַנּוֹטְפִין מִן הַשֶּׁק כו'
ע"ש וְנִרְאָה דְּהָכֵא פִּינּוּ דְּהַקּוֹפָה טַמְאָה בְּשִׁבִּיל שְׁנַגְע בָּהּ הִטְמָא דְּמִיָּרִי שֶׁהָעֵלָן אַב
הַטַּוּמְאָה כַּמ"ש בַּפּה"מ שֶׁם וְכַדְמוּכַח לְהִדְיָא מִמֵּתְנִי שֶׁם דְּקַתְנִי הַנּוֹגְעִין בְּהַקּוֹפָה טַמְאִים
אֲלֵמָא הַקּוֹפָה טַמְאָה וְכִלִּי טַמָּא חוֹשֵׁב מִשְׁקָה וּמִש"ה הוֹכְשָׁרוּ וְסַתְמָא דְּמֵתְנִי כַּר"מ דְּכִלִּי
טַמָּא חוֹשֵׁב מִשְׁקָה מִשְׁא"כ בְּהִיָּה דְּשֶׁק מְלֵא פִירוֹת דְּלֹא מִיָּרִי בְּשֶׁק טַמָּא מִש"ה לֹא
הוֹכְשָׁרוּ דְּאִינּוּ לְרִצּוֹן: ז) כְּתָבוּ הַתּוּס' ב"ב (צ"ז ע"א) דְּבַגְשָׁמִים לְהַכְשִׁיר בְּעֵינֵן תְּרִתִּי
שִׁיחְשׁוּב אוֹתוֹ מִתְחַלָּה שִׁיחְי' מִשְׁקִין וְאַח"כ בְּעֵינֵן ג"כ דְּנִיחָא לִיה אֲבָל שְׂאָר מִשְׁקִין כְּגוֹן
מִים וַיֵּין וְשֶׁמֶן פִּינּוּ דְּנִיחָא מִמִּילָא הֵן מַכְשִׁירִין אֲפִילוּ לֹא יִחְשׁוּב אוֹתוֹ לְהִיּוֹת מִשְׁקָה ע"ש,
וְהִנֵּה בְּזֶה מִתְיַשֵּׁב קוֹשִׁיַת הַרְשָׁב"א ו"ל ר"פ הָעוֹר וְהָרֹטֵב דְּאֲמַרְיֵן שֶׁם כְּשֶׁם בְּאוֹכְלִין
אִין מְקַבְּלִין טַוּמְאָה עַד שִׁיִּתְלָשׁוּ כֵּן אִין מְקַבְּלִין הַכְּשֵׁר עַד שִׁיִּתְלָשׁוּ וְהִקְשָׁה דְּהָא הִטְעַם
דְּאִין מְקַבְּלִין טַוּמְאָה עַד שִׁיִּתְלָשׁוּ אֲמַרְיֵן בַּת"כ דַּא"כ טַמְאָתָא אֶת הַפֵּל א"כ כ"ש דְּאִין
מְקַבְּלִין הַכְּשֵׁר בְּמַחְוֶבֶר דַּא"כ הַכְּשָׁרְתָא אֶת הַפֵּל דְּהָא כֹּל הַזְּרַעִים יוֹרְדִין עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים
כְּשֶׁהֵן מְחוּבְּרִין וְכֵן עֲמָדוּ בְּזֶה בַּתּוּס' שֶׁם ע"ש וּלְפַמ"ש הַתּוּס' ב"ב אִין זֶה קוֹשִׁיאַ דְּבָמִי
גְּשָׁמִים בְּעֵינֵן תְּרִתִּי שִׁיחְשׁוּב עֲלֵיהֶן לְמִשְׁקָה וְאַח"כ יִפְלוּ לְרִצּוֹן א"כ נִהִי דְּהַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין
עַל הַזְּרַעִים לְרִצּוֹן מ"מ מְחוּסָר מִתְשַׁבְּהָ לְמִשְׁקָה, וְהִנֵּה הַתּוּס' ב"ב שֶׁם הִקְשׁוּ ע"ז מִהִיָּא
דְּהַמְעֵלָה פִּירוֹתָיו לַגַּג מִפְּנֵי הַכְּנִימָה וְיִרְדַּע עֲלֵיהֶן הַטֵּל אִם לְכַף נִתְפָּוִין ה"ה כְּכִי יוֹתֵן
וְאֵעִפ"י שְׁלֹא הִחְשִׁיב אוֹתוֹ מִתְחַלָּה לְהִיּוֹת מִשְׁקָה וְתִי דְּשָׂמָא טַל חָשִׁיב טְפִי לְהִיּוֹת מִשְׁקָה
מִמִּי גְּשָׁמִים ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵן דְּאֲמַרְיֵן בְּתוֹסְפָתָא פ"ג דְּמַכְשִׁירִין הָעֵלָה מִפְּנֵי הַכְּנִימָה
וְיִרְדַּע עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים אִם שְׂמַח כְּכִי יוֹתֵן ע"ש וּמוּכַח דְּאִף בְּגְשָׁמִים כֵּן: אֲמַרְיֵן בַּפ"ב
דְּמַכְשִׁירִין מִי שְׂפִיכוֹת שִׁיִּרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים אִם רֹב מִן הִטְמָא טַמָּא אִם רֹב מִן הַטְּהוֹר
טְהוֹר כו' אִימְתִי בְּזִמְן שֶׁקְדָמוּ מִי שְׂפִיכוֹת אֲבָל אִם קְדָמוּ מִי גְּשָׁמִים אֲפִילוּ כ"ש לְמִי
שְׂפִיכוֹת טַמָּא וְהִקְשָׁה הַרְאָב"ד ו"ל בַּפ"ב מִהִל' ט"א מֵאִי נ"מ אִם קְדָמוּ מִי שְׂפִיכוֹת אוֹ
קְדָמוּ מִי גְּשָׁמִים וּבְפִי' הָרֵא"ש ו"ל שֶׁם פְּתַב טַעַם הַחִילּוּק דְּאִם קְדָמוּ מִי שְׂפִיכוֹת הַמִּי
גְּשָׁמִים לֹא נִטְמָאוּ פִּינּוּ דְּלֹא אֲחֻשְׁבִּינְהוּ וּמִש"ה מְבַטְלִין אֶת הַמִּי שְׂפִיכוֹת אֲבָל אִם קְדָמוּ
מִי גְּשָׁמִים אֲפִילוּ כ"ש מִי שְׂפִיכוֹת שְׁנָפְלוּ עֲלֵיהֶן טַמְאִים פִּינּוּ שִׁיִּרְדוּ כְּכִר נִיחָא לְהוּ
וּמְקַבְּלִי טַוּמְאָה וְהוּא שִׁיִּרְדוּ לְתוֹף כְּלִי אֲבָל בְּקַרְקַע מְחוּבְּרִין נִינְהוּ וְלֹא מְקַבְּלִי טַוּמְאָה
עַכ"ל, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵן דְּמִי גְּשָׁמִים שִׁיִּרְדוּ לְכִלִּי אֲפִילוּ אִם הֵם כְּכִר בְּהַכְּלִי ג"כ אִין מְקַבְּלִין
טַוּמְאָה אִם לֹא אֲחֻשְׁבִּינְהוּ אַח"כ כְּדְמוּכַח לְהִדְיָא מַב"ב (צ"ז) דְּאֲמַרְיֵן שֶׁם בְּתַמְדָא דְּאִם

הוא מים אינו מכשיר משום דתמדו בְּמֵי גְשָׁמִים וּמְקַשְׁיָנָן וְכִינּוּן דְקָא שְׁקִיל וְרָמִי לְהוּ
לְמָנָא אַחְשְׁבִינְהוּ וְאַמְרִינּוּ ל"צ שְׁנַתְחַד מְאֵלָיו וְכִינּוּן דְנִגְיָד קָמָא קָמָא אַחְשְׁבִינְהוּ אָמַר ר"פ
בְּפָרָה שׁוֹתֶה רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן ע"ש וּמוֹכַח דְּמֵי גְשָׁמִים אַף שְׁיָרְדוּ מְאֵלֵיהֶן לְכָלִי לֹא אָמַרִינּוּ
דְנִיחָא לְהוּ וְלִהְיוּ מְשָׁקָה אַא"כ עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה כְּגוֹן דְנִגְיָד לְהוּ דְאַחְשְׁבִינְהוּ בְּזָה א"כ קְדָמוּ
מֵי גְשָׁמִים אֲמַאי אִין מְבַטְלִין לְהֵמִי שְׁפִיכוֹת, וְנִרְאֶה לֹמַר טַעַם הַחִילּוּק בֵּין קְדָמוּ מֵי
גְשָׁמִים לְקְדָמוּ מֵי שְׁפִיכוֹת דְהִנֵּה לְקַמְן פ"ד מ"י הִבִּיא הַר"ש ז"ל מֵהַתּוֹסְפֹתָא עַל מַתְנֵי
שָׁם בְּפִלּוּגְתָא דְר"ש וְרַבְּנָן בְּעֵצִים שְׁבָלְעוּ מְשָׁקִין טַמְאִים וְהִסִּיקוּן וְרַבּוּ הַמְשָׁקִין הַיּוֹצֵאִין
מֵהֶם עַל הַמְשָׁקִין שְׁבָלְעוּ דְר"ש מְטַהֵר וְרַבְּנָן מְטַמְּאִין וְאַמְרִינּוּ עֲלֵהּ בְּתוֹסְפֹתָא אָמַר ר"ש
ק"ו וְמָה מֵי גְשָׁמִים דְעֵלּוּלִים לְקַבֵּל טוֹמְאָה מְטַהֵרִין בְּרוּב מֵי פִירוֹת שְׂאִינּוּ עֵלּוּלִין לְקַבֵּל
טוֹמְאָה אִינוּ דִין שְׁיִטְהֵרוּ בְּרוּב אָמְרוּ לוֹ אִם אָמַרְתָּ בְּמֵי גְשָׁמִים שְׁמַטְהֵרִין אֵת הַטַּמְאִים
הֵינּוּ שְׁפֹשְׂרִים לְמֵי מְקוֹה תֹאמַר בְּמֵי פִירוֹת שְׂאִין מְטַהֵרִין אֵת הַטַּמְאִים ע"ש א"כ זֶה דְּמֵי
גְשָׁמִים מְטַהֵרִין בְּרוּב לֹא דִי בְּזָה שְׂאִינּוּ מְקַבְּלִין טוֹמְאָה וּבְעֵינָן ג"כ שְׂיֵהִיו יְכוּלִים לְטַהֵר
אֵת הַטַּמְאִים א"כ בְּיָרְדוּ הֵמִי גְשָׁמִים קוֹדֵם לְכָלִי דְהִכָּא מִיָּרִי שְׁיָרְדוּ לְכָלִי כַּמ"ש הָרָא"ש
ז"ל וְנַעֲשׂוּ שְׂאוּבִין וְאִין יְכוּלִים תּוֹ לְטַהֵר אֵת הַטַּמְאִים לֹא עֲדִיפִי מִמֵּי פִירוֹת שְׂאִינָם
עֵלּוּלִים לְקַבֵּל טוֹמְאָה כָּלִל וְאִין יְכוּלִים לְבַטֵּל אֵת הֵמִי שְׁפִיכוֹת אֲבָל בְּשִׁקְדָמוּ מֵי שְׁפִיכוֹת
לְהַפְּלִי תִיכְרַף כְּשִׁיּוֹרְדִין עֲלֵיהֶם הֵמִי גְשָׁמִים מְבַטְלִין אוֹתָן: עוֹד יֵשׁ לְעֵינָן לְפַמ"ש בְּפִי
הָרָא"ש ז"ל דְּמִיָּרִי שְׁיָרְדוּ הַשְׁפִּיכוֹת וְהֵמִי גְשָׁמִים לְכָלִי א"כ כְּשִׁקְדָמוּ מֵי שְׁפִיכוֹת שְׁהוּ
מְשָׁקִין טַמְאִים א"כ נְטָמָא הַפְּלִי דְמְשָׁקִין טַמְאִים מְטַמְּאִין כָּלִים א"כ כְּשִׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן מֵי
גְשָׁמִים נְהִי דְהֵמִי שְׁפִיכוֹת בְּטָלוּ בְּרוּב מ"מ לִיטְמָאוּ הֵמִי גְשָׁמִים אַח"כ מְחַמַּת הַפְּלִי דְהָא
מֵי גְשָׁמִים לְאַחַר שְׁיָרְדוּ לְכָלִי מְטַמְּאִין כַּמ"ש הָרָא"ש ז"ל שָׁם וּלְפַמ"ש דְּמֵי גְשָׁמִים אַף
לְאַחַר שְׁיָרְדוּ לְכָלִי אִם אִינוּ מְחַשְׁבֵּן לֹא מְקַבְּלִי טוֹמְאָה וְכַדְמוּכַח מֵהֵיכָא דב"ב אֲתִי שְׁפִיר
אָמַרִינּוּ פ"ב דְּמְכַשִּׁירִין מ"ד הַטּוֹרֵף אֵת גְּגוּ כו' וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְשָׁמִים אִם רוּב מִן הַטַּמְאִים
טַמְאִים וְאִם רוּב מִן הַטּוֹהוֹר טַהוֹר מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה טַמְאִי ר' יְהוּדָא אוֹמַר אִם הִתְחִילוּ לְנַטְרַף
ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינָן דְהָא ס"ל לְר"י מִין בְּמִינוּ לֹא בְטָל וְאִיךָ מְבַטְלִין לְר"י הֵמִי גְשָׁמִים
אֵת הַמֵּים הַטַּמְאִים וְהִנֵּה הַתּוֹסֵ' בְּמִנְחוֹת (כ"ב) הִקְשׁוּ לְר"י מֵתוֹסְפֹתָא דְטָבוּל יוֹם ע"ש
וְאַמַּאי לֹא הִקְשׁוּ מִמַּתְנֵי דְהִכָּא וְצ"ע]: אָמַרִינּוּ בְּתוֹסְפֹתָא וּמִיָּתִיב לָהּ בְּפ' בְּתָרָא דְע"ז
הַמְבַקֵּשׁ לְעֵשׂוֹת גִּתוֹ בְּטַהֲרָה כו' חוֹלְטֵן בְּרוֹתְחִין כו' וְיֵשׁ לְעֵינָן מֵאִי מְהִי הַגְּעֵלָה לְגִתוֹ
שְׁבָלְעוּ מְשָׁקִין טַמְאִים נְהִי שְׁפוּלְסִין ע"י הַגְּעֵלָה מְשָׁקִין שְׁבָלְעוּ מ"מ חוֹזְרִין וְכוּלְעִין דְהָא
מִש"ה עֲבָדִין הַגְּעֵלָה בִּס' אוֹ כְּשִׂאִינּוּ בִּנ"י וְהִכָּא ל"ש שְׂעֵשׂוּ הַגְּעֵלָה בִּס' דְלֹא בְטָלִי
הַמֵּים טַמְאִים בְּהַטְהוֹרִים אֲלָא אֲדַרְבָּה דְהַטַּמְאִים הַנְּפִלְטִים מְטַמְּאִין אֵת הַמֵּים שְׁמַגְעִיל
בְּהֶם וְאִין לֹמַר שְׁמַגְעִילֵן בְּמֵי גְשָׁמִים שְׂאִין מְקַבְּלִין טוֹמְאָה וּמְבַטְלִין אֵת הַטַּמְאִים דְּמֵי
גְשָׁמִים מְבַטְלִין מֵי שְׁפִיכוֹת דְהָא אָמַרִינּוּ בְּמַתְנֵי דְאִם קְדָמוּ מֵי גְשָׁמִים לְכָלִי אִין מְבַטְלִין
תּוֹ אֵת הֵמִי שְׁפִיכוֹת א"כ בְּהַגְעֵלָה לְעוֹלָם קְדָמוּ הַמֵּים שְׁמַגְעִיל בְּהֶן בְּהַפְּלִי לְהַמֵּים
הַנְּפִלְטִין ע"י הַגְּעֵלָה וְצ"ע: ח) הִנֵּה זֶה דְּמֵי גְשָׁמִים צְרִיכִים מְחַשְׁבָּה אִין זֶה רַק בְּמֵי גְשָׁמִים
דַּה"ה בְּסִלִי זִיתִים וְעֵנְבִים כְּדָאִמְרִינּוּ בְּשִׁלְהִי מְכַשִּׁירִין וּבְחֻלְבַּב בְּהִמָּה פְּלוֹגְתָא שָׁם ר"ע
וְרַבְּנָן ע"ש וְאַמְרִינּוּ בְּתוֹסְפֹתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל פ"ב דְטָבוּל יוֹם חוֹמֵר בְּאֹכְלִין
מְבַמְשָׁקִין דְאֹכְלִין א"צ מְחַשְׁבָּה לְאֹכְלִין מִשָּׂא"כ בְּמְשָׁקִין וְכַתְּבַר הַר"ש ז"ל דְּמְשָׁקִין
צְרִיכִים מְחַשְׁבָּה כְּשִׂאִינּוּ מְעַצְמָן מִן הָאֹכְלִין וְכֵן מֵי גְשָׁמִים ע"ש וְמִזֶּה נִרְאֶה דְסִלִי זִיתִים

וענבים שהם מנטפין וכן מי גשמים שצריכים מחשבה אין זה משום דאין עומדין לשתיה דא"כ אף באוכלין פן דהא אוכלין שאין עומדין לאכילה צריכים מחשבה אלא דין הוא במשקין דצריכים מחשבה ובזה שאני משקין מאוכלין וכן אמרינו בירושלמי תרומות פ"א ה"ב דאוכלין המיוחסין לאדם א"צ מחשבה ומשקין המיוחסין לאדם צריכים מחשבה ונראה דזהו נמי מה דאמרינו בפ"ג דטבול יום דרוק היכא דלא אחשביה אינו מטמא ומשום דכל משקה צריך מחשבה וזה דנין ושמן א"צ מחשבה הוא משום דכיון שנעשין בידי אדם א"ל מחשבה גדולה מזו אבל ביצאו מאליהן צריכים מחשבה וכן מי רגלים של בהמה לריב"י דחשיבי משקה בעינן שיקבלם בכלי פדאמרינו בתוספתא שלהי מכשירין דזהו דין בכל המשקין דצריכים מחשבה ונראה דה"ה דמעט עינו והיוצא מן האף שהן משקה ג"כ בעינן לרצון דלא עדיפי מרוק דדוקא לרצון ולא מצינו דמטמאין אף שלא לרצון אלא דם מגפתו ונחלב האשה פדאמרינו בשלהי מכשירין ומשום דדם מגפתו לא משפחת לה אלא שלא לרצון כמ"ש רש"י ז"ל (שבת קמ"ד) ונחלב האשה משום דדם נעפר ונעשה חלב כמ"ש רש"י ז"ל לשם אף נראה דזה דאמרינו בירושלמי ותוספתא דזהו דין במשקין דצריכים מחשבה הוא רק לרבנן אבל לר"ע אין זה דין במשקין דהא ר"ע קאמר בשלהי מכשירין דזה דמי גשמים צריכים מחשבה הוא משום דרובן אינו לאדם כ"א לארצות ואילנות ע"ש א"כ כה"ג אף באוכלין צריכים מחשבה וס"ל לר"ע התם בחלב בהמה אף כשיצאו מעצמן כיון דעומד לאדם א"צ מחשבה אף אנו לא קי"ל כר"ע ולרבנן נראה מפל הסוגיא התם שלהי מכשירין דכל משקה שייצא מעצמו צריך מחשבה א"כ זהו קולא במשקין דאוכלין כה"ג א"צ מחשבה ונראה דזה דבעינן במשקין לחשבן אינו רק לטומאה והכשר אלא דלא חשיב משקה כלל כ"ז דלא אחשבינהו דאמרינו בפ"ט דטהרות זיתים מאימתי מקבלין טומאה משזיעו זיעת המעטן ואמרינו שם דאם דעתו להוסיף בהמעטן אינו מכשיר ואע"ג דהיוצא הוא שמן כיון דדעתו להוסיף אין היציאה לרצון ואמרינו שם דאם נפלו עליהן משקין טמאים אינו טמא אלא מקום מגעו ע"ש ויש לעיין הא זו משקין מחברין את האוכלין וכיון שהיוצא הוא שמן נהי דאינו מכשיר משום דהוי שלא לרצון מ"מ לחברן שהמשקין הטמאים שנפלו על מקצתו שמכשירין ומטמאין את מקום מגען אמאי לא חשיב חיבור שייחשב הכשר וטומאה לכלו ונראה מזה דכל שייצאו שלא לרצון אין תורת משקה עליהן אף לענין חיבור וזה דאמרינו שם דאם אין דעתו להוסיף דנגמרה מלאכתו ונפלו עליהן משקין טמא הפל ע"כ אין הטעם לפי שהוכשרו בהשמן היוצא וכשנפלו משקין טמאים על מקצתו ונטמא הזית אותו הזית חוזר ומטמא את השמן והשמן חוזר ומטמא שאר הזיתים דהא לטמא אחרים בעינן כפיצה א"כ זית אינו מטמא אחרים וע"כ הוא משום דכל הזיתים חשיבי חיבור זה לזה בשביל השמן דזו משקין מחברין את האוכלין וכשיצא שלא לרצון אף לחבר אינו משקה, והנה בטבול יום פ"ג מ"ד איכא למ"ד דלאו דוקא זו משקין אלא אפילו מי פירות מחברין את האוכלין וצ"ל דהמשקה היוצא שלא לרצון גרע טפי ממי פירות דמי פירות משקין הן רק דאמעוט מטומאה ומתקשר משום די"ל שם לנוי פדאמרינו בת"כ אבל לחבר מחברין אבל יצאו מאליהן שלא לרצון אינו משקה כלל: והנה זה דמשקין צריכים מחשבה וכן מי גשמים שכתבו התוס' ב"ב (צ"ז) דצריך תרתי שייחשב שיהיו משקין וג"כ דניחא ליה על הפירות אין זה דצריך דוקא לחשוב

עליהן לשתייה דהא אמרינו במכשירין פ"ד מ"ב מי שיירדו עליו גשמים כו' אם גיער בכי גופן ואמרינו בכריתות ט"ו זב וט"מ שהיו מהלכין בדרך וירדו עליהם גשמים וסוחטין כשיצאו מן הדרך מכשירין ע"ש ואף דאינו מחשבו לשתייה דבעינן רק שיחשבו לאיזה דבר וכן מוכח מהתוספתא פ"ב דהמוצא מסמר לגשמים לצרכו וכן אוד לגשמים לעשותו פ"ח ה"ז בכי גופן, והנה אמרינו בטירות ובגדה י"ז דשגל לא אוכל ולא משקה חישב עליו למשקין מטמא טומאת משקין כו' ע"ש ויש לעיין מ"ש שגל דנקט הא פל משקין שפאין מאליהן ג"כ צריכים מחשבה וגם מי גשמים שהן משקה גמור צריכים מחשבה ולפ"ז אתי שפיר דהנפקותא בזה דמי גשמים שהן משקה בעצמם רק משקין צריכים מחשבה סגי במחשב עליהן לאיזה דבר אבל שגל שאינו לא אוכל ולא משקה צריך דוקא מחשבה לשתייה ובזה שאני שגל משאר משקין: הנה זה דחלב האשה מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון כתב רש"י ז"ל (שבת קמ"ד) משום דדם מגפתו הוא לעולם שלא לרצון ודם נעפר ונעשה חלב והר"ש ז"ל שלהי מכשירין השיג על רש"י ז"ל והקשה דא"כ ל"ל קרא לחלב האשה שהוא משקה דכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו תי"ל משום דדם נעפר ונעשה חלב ועוד דם ירוק לרבנו אמאי אינו מכשיר מי גרע מחלב ועוד ל"ל קרא לדם הנדה שהוא משקה דכתיב ממקור דמיה הא דם נדה הוא שנעפר ונעשה חלב ע"ש ונראה דנדאי לענין שיחשב משקה לקבולי טומאה לא שייה לומר דם נעפר ונעשה חלב דהא אפילו דם עצמו תלוי באיזה אופן שיצא דהא דם מגפתו חשיב משקה משום דמ"ל קטליה פולו ומ"ל קטליה פלגא אבל אם אותו דם עצמו יצא שלא ע"י מפה טהור (וכן בשחיטה אם אותו דם עצמו יצא ע"י נחירה ולא ע"י שחיטה אינו משקה) א"כ נהי דדם נעפר ונעשה חלב והוי כהדם עצמו מ"מ הרי הדם לא יצא ע"י מפה וליכא קטליה פלגא א"כ ודאי צריך קרא לחלב ולדם נדה שמשקיר אבל לענין שיטמא שלא לרצון שזהו משום חשיבות דכיון דדם מגפתו א"צ להיות לרצון א"כ יש להדם חשיבות אף בלא רצון וכיון דדם נעפר ונעשה חלב חשיב כהדם עצמו וא"צ להיות לרצון דלענין חשיבות אין נ"מ באיזה אופן יצא: אמרינו בירושלמי תרומות פ"א ה"ב דמשקה סרוח טמא ואוכל סרוח טהור משום דל"ד אוכלין למשקין דאוכלי בהמה לאדם אין באין במחשבה היינו דלא מהני בהו מחשבה לאדם תאמר במשקין שפן משקה בהמה לאדם באין במחשבה ע"ש ויש לעיין איך משפחת לה משקה בהמה כולל דהא אין מטמאין אלא ז' משקין לבד והנה משקין ראויין לאדם ולי"ל דמייירי בסרוח דהא אדרבה מינה ילפינן דמשקה סרוח טמא ואי מייירי ביתדן מתחלה לבהמה הא כה"ג אף באוכלין מהני מחשבה לאדם כדאמרינו בגדה נ' עולשין שזרעו לבהמה ונמלך עליהן לאדם צריכין מחשבה כשיתלשו הא לכשיתלשו מהני מחשבה ואפשר דהיינו מי גשמים ואליבא דר"ע דס"ל בשלהי מכשירין דזה דצריכים פנונה הוא משום דמי גשמים אין רובן לאדם אלא לארצות ולאילנות ומ"מ מהני מחשבה לאדם ובאוכלין כה"ג פל שרובן לבהמה או לדברים אחרים אפשר דלא מהני מחשבה לאדם אף דחוק זה בכוננת הירושלמי וצ"ע: כתב הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' ט"א ה"ג הנוטל מן הסלים ומן המשטיח של אדמה ואכל והותר וזרקן לגת אע"פ שהיין מנתז על הענבים לא הוכשרו והקשה הרמב"ם ז"ל פ"ג שזרקן לגת הלוא לזרעו זרק ולמה לא הוכשרו וכתב הכ"מ שם בטעם הרמב"ם ז"ל דכל שלקטו לכתחילה לאכילה אף שאח"כ זרקו לגת לא הנה בכלל הגזירה של בוצר

לגת הַנְּכָשֶׁר ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינַי דְּהֵכָא ל"ש אַל הַגְּזִירָה פְּלִל דְּהָא אֲמַרִּינָן בְּשַׁבַּת שָׁם דְּאִם
בְּצִרוּ בְּקִנְיָנֵי מְזֻנְפִּיּוֹת לַכ"ע הַנְּכָשֶׁר מְדַאֲרֵינָא דְּהַגְּזִירָה הֵימָּה בְּשַׁאֲרֵי קִנְיָנֵי גְזִירָה
מִשּׁוּם קִנְיָנֵי מְזֻנְפִּיּוֹת דְּבְּקִנְיָנֵי מְזֻנְפִּיּוֹת בִּינָן דְּאִין הַמְּשַׁקֵּה הוּלְךָ לְאַיְבוּד מְכַשִּׁיר
מְדַאֲרֵינָא א"כ כ"ש בְּנוֹתָן לְגַת עֲצָמוּ בִּינָן דְּאִין הַמְּשַׁקֵּין הוּלְכִין שָׁם לְאַיְבוּד דְּהַנְּכָשֶׁר
מְדַאֲרֵינָא (ט) הִנֵּה בְּהַנְּכָשֶׁר בְּעֵינָן שְׂפִילּוּ הַמְּשַׁקֵּין עַל הַפִּירוֹת בְּרִצּוֹן וְאַמְרִינָן נְמִי מְשַׁקֵּה
שְׂתַחֲוִילְתוֹ לְרִצּוֹן אַעפ"י שְׂאִין סוּפוֹ לְרִצּוֹן הֵינּוּ דְּאִם הֵי עַל דְּבָר תְּלוּשׁ בְּרִצּוֹן מְכַשִּׁירִין
אַח"כ אַף שְׂנַפְלוּ עַל הַפִּירוֹת שְׂלֵא לְרִצּוֹן, וְהִנֵּה אֲמַרִּינָן בְּכָרִיתוֹת (ט"ו ע"ב) זָב וְטָמֵא
מִת שְׂהִי מְהַלְכִין בְּדֶרֶךְ וַיִּרְדּוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים אַעפ"י שְׂפִיחֻטִּין מִצַּד הַעֲלִיּוֹן לְצַד הַתַּחְתּוֹן
טְהוּרִים שְׂאִין מְחַשְׁבִּין עַד שְׂיִצְאוּ מִכּוֹלֵן יִצְאוּ מִכּוֹלֵן ה"ה מְכַשִּׁירִין וְכַתְּבוּ הַתּוֹס' שָׁם
אַע"ג דְּכּוֹפָה הַקְּעָרָה שְׂלֵא יִלְקָה הַכּוֹתֵל אִינוּ בְּכִי יוֹתֵן הַתָּם מִשּׁוּם דְּלֵא נִיחָא לִיהַּ לְגִשְׁמִים
דְּאִתּוֹ וְה"נ אַע"ג דְּלֵא נִיחָא לִיהַּ מְעִיקְרָא מ"מ בִּינָן שְׂהוּא בְּעֲצָמוּ דְּנוֹחֵן לְהוֹצִיא מֵהֶם
הַמִּים אַחְשָׁבִינְהוּ וְהַשְׂמ"ק שָׁם הַבִּיא בְּשֵׁם הָרֵא"ש ו"ל אַע"ג דְּהֵנִי מְשַׁקֵּין רִצּוֹנוֹ הֵנִי
שְׂלֵא הֵנִי בְּעוֹלָם וְדוּמָה לְכּוֹפָה קְעָרָה עַל הַכּוֹתֵל בְּשָׁבִיל שְׂלֵא יִלְקָה שְׂאִנִּי הֵכָא בִּינָן
שְׂפִיחֻטִּין הַמְּשַׁקֵּין בְּיָדוֹ לְהוֹצִיאָן מִקְרִי לְרִצּוֹן עכ"ל הֵינּוּ דְּמַפְרָשִׁין דְּהַטַּעַם דְּלֵא יִלְקָה
הַכּוֹתֵל אִינוּ בְּכִי יוֹתֵן הוּא מִשּׁוּם דְּרִצּוֹנוֹ הֵנִי שְׂלֵא יִהְיֶה הַגְּשָׁמִים פְּלִל בְּעוֹלָם וּבְנִפְלִתָן
וְכֵן פִּי רַש"י ו"ל בְּחֻלִּין (ט"ז ע"א) אַע"ג דְּלֵא נִיחָא לִיהַּ מְעִיקְרָא מ"מ בִּינָן לְמִימַר הַטַּעַם דְּכָל אֲצוּלֵי
מְטִינְוּרָא לֹא חֲשִׁיבִי וְדַחֲוִין וְאַמְרִינָן דְּטַעֲמָא הוּא מִשּׁוּם דְּלֵא בְּעִי לְהוּ לְהֵנִי מְשַׁקֵּין פְּלִל
ע"ש, וְהִנֵּה אֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפָתָא פ"ב דְּמְכַשִּׁירִין הַמְּנִיחַ אֶת הָאוּד בְּגִשְׁמִים לְכַבּוֹתוֹ אִינוּ בְּכִי
יוֹתֵן וְאִם בְּשָׁבִיל פְּחָם ה"ז בְּכִי יוֹתֵן ע"ש וְאַע"ג דְּהַתָּם נִיחָא לִיהַּ בְּגִשְׁמִים וּבְנִפְלִתָן
לְכַבּוֹת הָאוּד וּמ"מ אִינוּ בְּכִי יוֹתֵן וְנִרְאָה מְזַה דְּלֵהַנְּכָשֶׁר בְּעֵינָן שְׂיַחְשׁוּב עַל הַגְּשָׁמִים
לְמַלְאכָה הַצְּרִיכָה לְגוֹפָה כְּמוֹ לְעַנְיָן שַׁבַּת וְאִם נִתְפַּנּוֹן לְכַבּוֹת אֶת הָאוּד שְׂלֵא יִבְעַר יוֹתֵר
אִין זֶה מְלַאכָה לְגוֹפָה רַק שְׂלֵא תִבְעַר יוֹתֵר וְרַק לְכַבּוֹתוֹ לְעֲשׂוֹת פְּחָם הוּא בְּכִי יוֹתֵן וְכְמוֹ
לְעַנְיָן שַׁבַּת וְכֵן אֲמַרִּינָן שָׁם בְּתוֹסְפָתָא הוֹצִיא מִסְמַר לְגִשְׁמִים לְכַבּוֹתוֹ אִינוּ בְּכִי יוֹתֵן אִם
בְּשָׁבִיל לְצַרְפוֹ ה"ה בְּכִי יוֹתֵן ע"ש דְּבְּעֵינָן שְׂיַהֲיֶה הַמְּשַׁקֵּין לְאַיְזָה תִּיקוֹן בְּקוּם וְעֲשֵׂה וְא"כ
קָשָׁה בְּהֵיא שְׂלֵא יִלְקָה הַכּוֹתֵל ל"ל לְטַעַם דְּאִינוּ רוּצָה בְּגִשְׁמִים פְּלִל וּבְנִפְלִתָן תִּי"ל
דְּאִינוּ תִּיקוֹן בְּקוּם וְעֲשֵׂה רַק לְמִנּוּעַ שְׂלֵא יִלְקָה וְאַפִּילוּ נִיחָא לִיהַּ בְּגִשְׁמִים וּבְנִפְלִתָן ג"כ
אִינוּ מְכַשִּׁיר וְצ"ע: וְכֵן יֵשׁ לְעֵינַי מִהֵיא דְּסוּפָה דְּאַמְרִינָן אֶתְרוּג שְׂל תְּרוּמָה לֹא יִטּוֹל
מִשּׁוּם שְׂמַכְשִׁירוֹ וְכַתְּבִי רַש"י ו"ל דְּנוֹתָן לְתוֹף הַמִּים שְׂלֵא יִיבֵשׁ וְכֵן מַה שְׂהַבִּיאוּ הַתּוֹס'
בַּע"ז נ"ט מְהִירוּשְׁלָמִי גְּבִי אֶתְרוּג הַבָּא מִקְסָרִין שְׂהוּא בְּחֻזְקָת מוֹכָשֶׁר מְפָנִי שְׂהִי מְזַלְפִין
עֲלֵיהֶם מִים שְׂלֵא יִכְמוֹשׁוּ ע"ש וְאַע"ג דְּהֵכָא הוּא רַק לְהַצִּיל שְׂלֵא יִכְמוֹשׁ וְכְמוֹ בָּאוּד שְׂלֵא
יִשְׂרַף וְאַמַּי הוּא בְּכִי יוֹתֵן וְאַפְשָׁר דְּשְׂאִנִּי הֵיכָא דְּנִפְל עַל דְּבָר אַחַר כְּמוֹ בָּאוּד וּמְסַמַּר
וְהַטַּעַם דְּמְכַשִּׁיר הוּא מִשּׁוּם דְּכָל מְשַׁקֵּה שְׂתַחֲוִילְתוֹ לְרִצּוֹן אַף שְׂאִין סוּפוֹ לְרִצּוֹן בְּזַה בְּעֵינָן
דְּנוֹקָא אִם הֵנִי בְּשָׁבִיל תִּיקוֹן בְּקוּם וְעֲשֵׂה אֲבָל בְּנִפְלוּ עַל הַפִּירוֹת עֲצָמָן כָּל שְׂהוּא לְרִצּוֹן
אַף אִם רַק כְּדִי לְהַצִּיל ג"כ מְכַשִּׁיר אֲבָל מְכַשִּׁיר אֲבָל מִכּוֹתֵל אַכְתִּי צ"ע: וּמ"ש הַתּוֹס' וְהָרֵא"ש ו"ל
בְּזָב וְט"מ שְׂמַהֲלִכִין בְּדֶרֶךְ דַּמְש"ה בְּסוּחֻטִּין וְיִצְא מִכּוֹלֵן מְכַשִּׁירִין וְאַף דְּלֵא נִיחָא לְהוּ
פְּלִל בְּהִנְיָה גְּשָׁמִים וְהוּי כְּמוֹ שְׂלֵא יִלְקָה הַכּוֹתֵל שְׂאִנִּי הֵכָא בִּינָן שְׂפִיחֻטִּין בְּיָדוֹ לְהוֹצִיאָן
מִקְרִי לְרִצּוֹן יֵשׁ לְעֵינַי דְּאַמְרִינָן פ"ד דְּמְכַשִּׁירִין בְּעִרְבָה שְׂיִרְד לְתוֹכָהּ הַדְּלָף דְּנִטְלָה
לְשׁוֹפְכָה אִינוּ בְּכִי יוֹתֵן וְאַע"ג שְׂשׁוֹפְכָה בְּיָדוֹ וּמַה לִּי אִם שׁוֹפֵף בְּיָדוֹ הַמִּים מִן הַעֲרִיבָה

ומ"ל אם סוחטן מבגדו הרי ג"כ שופכן לחוץ ועוד מ"ש מפירות שבללן פדי לנגבן דאמרינו במכשירין פ"ה מ"ג דאינו בכי יתן אע"ג דבללן בידי ונתם נמי הרי סוחטן פדי לנגב בגדו: פתב הרמב"ם ז"ל פי"ב מהל' ט"א ה"ו מי שיגדו עליו גשמים אפילו אב הטומאה המים שעליו אעפ"י שיגדו מצד העליון לצד התחתון טהורים והוא שינתקם מעליו בכל פחו כו' ועיין בכ"מ שם שפי' דברי רבינו דמייירי שהמים ירדו מאליהן מצד העליון לצד התחתון ואפילו יצאו מפולן טהורים והא דטהורים לאחר שיצאו מן הבגד הוא במנתקן בכל פחו שאל"כ בשעת פרישתן נתטמאו מחמת גיעתן בהטומאה אח"כ פתב הרמב"ם ז"ל ובזמן שהן טהורין אין מכשירין וכתב הכ"מ דהיינו בין שהמים עליו ובין שיצאו מן הבגד מפני שאינו לרצון ע"ש, והנה יש לעיין פינו דזה דטהורים פשיצאו מן הבגד הוא דוקא בנחזיון בכל פחו דלא נגעו בשעת פרישתן א"כ לענין הכשר אמאי אין מכשירין אז ומאי נ"מ לענין הכשר אם נתזין בכל פחו ללא נתזין היינו אם נגעו בטומאה או לא ואמאי פתב הרמב"ם ז"ל דבזמן שהן טהורין היינו בנתקן בכל פחו אין מכשירין עוד יש לעיין דהא הרמב"ם ז"ל מייירי שלא סחט אלא מעצמן יצאו הגשמים כמ"ש שם להדיא וכתב הרמב"ם ז"ל שם לבתר הכי ואם ניער בכי יתן ע"ש א"כ תקשה קושית התוס' והרא"ש ז"ל שם אמאי מכשירין הא לא ניחא ליה בגשמים ובנפילתן פלל ותי' דכיון שסחט בעצמו חשיב לרצון אף הרמב"ם ז"ל דמייירי שלא סחטן ויצאו מאליהן א"כ איך פתב דאם לא נחזיון בכ"כ טמאים ונראה להרמב"ם ז"ל דזה דאמרינו בשבת (י"א) בכופה הקערה ע"ג הפותל בשביל שלא ילקה משום דלא קא בעי למשקין פלל זהו רק להכשר דאינו בכי יתן [דארף בטומן פירותיו בנהר מפני הגנבים אינו בכי יתן וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ דהוי פלילה באונס דאינו רוצה בעצם הפלילה דאם אפשר להשלים פנונתו בלא פלילה הנה עושה פן ע"ש וכ"ש שלא ילקה הפותל דאינו רוצה עצם ירידת המים על הקערה רק להציל הפותל ואם לא ירדו הגשמים פלל ניחא ליה יותר דנדאי הוי פלילה באונס דאם הנה אפשר להשלים פנונתו שלא ילקה הפותל בלא פלילת הקערה הנה עושה] אבל לענין קבלת טומאה דבעינן רק שיחשב את מי גשמים פל שנעשה רצונו בהם שיצאו מבגדיו אע"ג דאם לא ירדו פלל הנה ניחא ליה יותר מ"מ השתא שיגדו עליו ואח"כ יצאו וניחא ליה בהאי יציאה סגי לקבלת טומאה ומש"ה בלא נתזין בכל פחו מקבליו טומאה בשעת פרישתן וז"ש הרמב"ם ז"ל דבזמן שהם טהורים אין מכשירין דהיינו אם נתזין בכל פחו אין מכשירין הוא משום דלענין הכשר פינו שרוצה יותר שלא ירדו פלל אין מכשירין כדאמרינו בשבת דהא מייירי הכא שיצאו מאליהן מבגדיו ומש"ה אין מכשירין וזה דאם לא נתזין בכל פחו מכשירין נראה הטעם משום פינו דבכה"ג נטמאו המשקין שנגעו בשעת פרישתן בהטמא ומשקין טמאים מכשירין בין לרצון ובין שלא לרצון ומש"ה מכשירין, פן נ"ל פירוש דברי הרמב"ם ז"ל: והנה הראב"ד ז"ל פתב שם הטעם בירדו מצד העליון לצד התחתון דטהורים הוא משום דבטלים אגב גופו אין נחשבין עד שיצאו ממנו במחשבה ע"ש, והנה יש לעיין ל"ל טעם דבטלין אגב גופו תי"ל דמי גשמים צריכים לעולם מחשבה כדאמרינו בכמה דוכתי וכ"ז דלא אחשבינהו אין מטמאין ונראה דמפרש דמה שהמים יורדין מצד העליון לתחתון חשיב ג"כ מחשבה והוי לרצון רק פינו שלא יצאו לגמרי בטלין אגב גופו ואינו משקה ונראה דהראב"ד ז"ל לשטתיה אזיל דס"ל בפ"י מה' ט"א דזה דמים טהורים בגוף דבלע

דבשעת נפילתו היו מחוברים אי אפשר להו להכשיר אף אח"כ: פתבו התוס' נדה (נ') גבי עולשין שלקטן והדיחן לבהמה ונמלה עליהן לאדם צריכות הכשר שני ואע"ג דעולשין סתמא לאדם ומשום דהדיחן לבהמה לא פקעי שם אךל מינייהו הטעם דצריכין הכשר שני הוא דשמא אין הכשר מועיל אף באוכל אדם אי הוי הכשר לצורך בהמה ע"ש, והנה יש לעיין טובא מי גרע ממשקה שתחילתו לרצון אעפ"י שאין סופו לרצון דכל שהיו המשקין על דבר תלוש לרצון המשקין בכי גופן אעפ"י שנפלו אח"כ על הפירות שלא לרצון ומ"ש מהמוריד את הבהמה לשותות דהמים העולין בפיה בכי גופן אעפ"י שהוא לצורך בהמה א"כ ה"נ בהדיחן לבהמה לא גרע מדבר תלוש אחר שהוא לרצון דהמים בכי גופן אעפ"י שאח"כ הן על הפירות שלא לרצון א"כ ברגע הראשון שהדיחן לבהמה לא גרע מדבר תלוש אחר וברגע השני מכשירי אף שלא לרצון פלל ולפמ"ש דאע"ג דאפשר למשקין להכשיר אף לאחר נפילה מ"מ בעינן דין נפילה ונהי מה שהדיחן לבהמה לא גרע מנפלו על דבר תלוש אחר לרצון מ"מ היכא דנפלו על דבר תלוש אחר לרצון בעינן שיפלו אח"כ על הפירות ואף דתו מכשירי אף שלא לרצון מ"מ בעינן נפילה על הפירות א"כ בכה"ג בתחילתו לרצון בעינן תרי נפילות דמה שנופלין על דבר תלוש לרצון מהני שאח"כ הן על הפירות אף שלא לרצון ומה שנופלין אח"כ על הפירות בין לרצון בין שלא לרצון מועיל שיכשיר א"כ הכא שהדיחן לבהמה דהיתה שם רק נפילה אחת אין נפילה אחת יכולה לעשות ב' פעולות שיעשה דין על המשקין שיהא אפשר להם אח"כ להכשיר שלא לרצון וגם יכשירו אח"כ ורק בנפלו על הפירות עצמן לרצון אז לא בעי תרי נפילות דלא בעינן אז שיעשה דין על המשקין שיהיה אפשר להם להכשיר שלא לרצון ובעינן רק הנפילה בשביל הכשר אף בהדיחן לבהמה דאין זה הכשר לרצון כיון שהיה ההכשר בשביל בהמה ומדין משקה שתחלתו לרצון בעינן תרי נפילות: אף בעיקר מ"ש דבעינן דבשעת נפילה על הפירות שיהיה עליהן תורת משקין ושהיו ראויין להכשיר יש לעיין מהא דאמרינן בחולין (ל"ו) בנתקנח הדם בין סימן לסימן דאם ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מכשיר דדם שחיטה הוא ואם אינה לשחיטה אלא לבסוף אינו מכשיר דדם מכה הוא ואם לא נתקנח הדם בינתיים בגמר שחיטה חשיב אף האי דם של תחילת שחיטה דם שחיטה ומכשיר אז וע"כ רק מכאן ולהבא נעשה האי דם דם שחיטה דאי למפרע א"כ אף נתקנח הדם קודם גמר שחיטה יכשיר אח"כ למפרע ואע"ג דבשעת נפילה לא היה משקה פלל שהיה אז דם מכה דאינו משקה פלל ומ"מ אח"כ בגמר שחיטה שחל עליו תורת דם שחיטה ונעשה משקה מכשיר אז ואף שבשעת נפילה לא היה הדם ראוי להכשיר א"כ כ"ש כשנפלו על הפירות היו המים מחוברים ואח"כ נתלשו אמאי לא יכשירו עתה כשהן תלושין דמה התם דבשעת נפילה לא היו עדיין משקה פלל כ"ש דבשעת נפילה היו רק מחוברין וצ"ע: אמרינן במכשירין פ"א מ"ו הנזכר בעדשים רש"א אינו בכי גופן וחכ"א בכי גופן וכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מ"ש דפליגי אם האי לחות היא רק זינעה או משקה הפה והר"ש ז"ל פ"י שם דפליגי אי חשיבי לרצון וכן שם באוכל שנומשמין באצבעו משקין שעל ידו רש"א אינו בכי גופן וחכ"א בכי גופן פ"י ג"כ דפליגי בזה דר"ש סבר דלחלח אצבעו נתפונן ולא לחלח ידו והקשה הר"ש ז"ל מ"מ להוי כמשקין שתחלתו לרצון אעפ"י שאין סופן לרצון ע"ש, והנה התוס' פסחים (כ' ע"א) כתבו דלשמואל דס"ל טומאת משקין דאורייתא ודריש יטמא ממש ולא

להכשר וליפא תרי קראי להכשר א"כ רק מחנפרין מכשרי ולא תלושין ע"ש וא"כ לפ"ז לר"ש דס"ל בפסחים שם דטומאת משקין אף לטמא אחרים דאורייתא תלושין לא מכשרי א"כ האי רוק דמכשיר משום תולדות למים כדאמרין בפ' בתרא דמכשירין פיון שהוא תלוש אינו מכשיר דלא עדיף ממים עצמן א"כ י"ל דזהו טעמו של ר"ש בנופח בעדשים ובאנכל שומשמן דאינו בכי יותן ואף דר' יהודה ס"ל ג"כ בפסחים שם דטומאת משקין דאורייתא וס"ל במכשירין פ"ו מ"ו דמי גשמים מכשירין שאני מי גשמים דחשיבי מחנפרין פמבאר בהרמב"ם ז"ל בכמה מקומות דמי גשמים צריכים תלישה לרצון דכל שלא הנה מעולם על דבר תלוש חשיבי מחנפרין לעגנו הכשר אבל אדם חשיב תלוש לעגנו הכשר וכמו השוטה לשותות דהמים העולין בפיו בכי יותן דחשיב תחלתו לרצון שהיו על דבר תלוש לרצון א"כ רוק הוא תלוש ואינו מכשיר אף יש לעיין דנראה מפ"ו דמכשירין מ"ב דלר"מ משקה הפה מכשיר ואע"ג דס"ל לר"מ בפ"ק דפסחים דטומאת משקין דאורייתא והנה אפשר לומר דמשקה הפה חשיב כמו מחנפרין לעגנוהכשר דבפסחים (ט"ז) עבדינו צריכותא אמאי אצטריך תרי קראי לתלושין ולמחנפרין ואמרין דאי תני מחנפרין משום דקיימי בדוכתיהו חשיבי אבל תלושין כו' א"כ משקה הפה נהי דאדם תלוש הוא לעגנו הכשר מ"מ אפשר דכל דהמשקין קיימי בדוכתיהו חשיבי כמחנפרין להכשר דזהו החשיבות של מחנפרין וצ"ע בזה: סימן מד.

חבורין. איבעיא לן בשבת (צ"א) זרק פזית תרומה לבית טמא מהו ומסקינן דמייירי פגון דאיפא פחות מכביצה אונקלין בבית והאי משלימו לביצה מאי מדמצטרף לעגנו טומאה מיחשיב נמי לעגנו שבת כו' והביא שם הרשב"א ז"ל בשם רב האי גאון דמייירי דהאי פחות מכביצה אונקלין שהיה בבית היו ג"כ של תרומה ותמה עליו הרשב"א ז"ל מאי איכפת לן אם האי פחות מכביצה הנה של חולין ע"ש, ונראה לתרץ דהנה אמרינן בתוספתא פ"ב דטבול יום עיסה שקראא שם חלתה בצפונה ה"ז חיבור ניטלה חלתה מתוכה וחסור לתוכה ה"ז אינו חיבור ע"ש והטעם דאם ניטלה חלתה וחסור לתוכה דאינו חיבור הוא משום דחולין ותרומה אין חיבור זה לנה מפני שעומד להפרידן זו מזו וזה הטעם נמי מה דאמרין בטהרות פ"א מ"ח מקרצת שהיתה תחלה והשיף לה אחרות כולן תחלה פירשו היא תחלה וכולן שניות היתה שניה והשיף לה אחרות כולן שניות פירשו היא שניה וכולן שלישות היתה שלישית והשיף לה אחרות היא שלישית וכולן טהורות בין שפירשו ובין שלא פירשו וכתב הר"ש ז"ל שם משום דמקרצת תחלה והשיף לה אחרות וכן אם היתה שניה והשיף לה אחרות פיון דלאחר שפירשו אשתמייר בהו טומאה חשיב חיבור ומש"ה קודם שפירשו כולן תחלה אבל מקרצת שלישית והשיף לה אחרות דאם פירשו לית בהו טומאה דאין שלישית עושה רביעי בתרומה הלכך אפילו לא פירשו לא חשיבי חיבור וטהורות ע"ש ואף דהקא כולן של תרומה מ"מ פיון דלאחר שפירשו זו טמאה זו טהורה א"כ עומד להפרידן זו מזו ואינו חיבור דכל שעומד להפרידן זו מזו לא חשיב חיבור כדאמרין בריש טבול יום המפריש חלות ע"מ להפריש ונשכו אינו חיבור מפני שכל שעומד להפריש זו מזו אינו חיבור ע"ש וכולין ותרומה לעולם עומד להפריש זו מזו ומש"ה ניטל חלתה וחסור לתוכה אינו חיבור וזה דבקרא שם חלתה בצפונה קודם שהפרישה הוי חיבור הוא משום דקודם שקרא שם הנה חיבור לא בטל החיבור ע"י שעתה עומד להפריש זו מזו דכל שהנה חיבור קודם אינו מתבטל החיבור

ע"י שאח"כ עומד להפרידן אא"כ התחיל לפרקן פדאמרינו בעוקצין פ"ב מ"ה ע"ש אכל בשניטל חלטה וחסר לתוכה אינו נעשה עתה חיבור מפני שעומד להפריד ולכן פתב רב האי גאון דמייירי שהפחות מפביצה אוכלין היו ג"כ של תרומה דאם היו של חולין אין נעשין חיבור עם הכזית של תרומה דתרומה וחולין אין נעשין חיבור זו לזו ואין מצטרפין יחד לכביצה: והנה הרשב"א ו"ל הקשה שם למה נקטו בגמרא דוקא שהי' שם פחות מפביצה אוכלין אפילו הי' שם פביצה אוכלין שינו למבעיא דהא האי פזית תרומה שזרק צריף צירוף עם הכביצה כדי להטמא וכן הקשו בתוס' שם ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דאם הי' שם פביצה אוכלין א"כ אותן אוכלין כבר נטמאו מהבית קודם שזרק ואפילו היו פולן של תרומה כמ"ש רב האי גאון מ"מ האי פזית תרומה קודם שצטרף עם הפביצה לא נטמא א"כ זו תרומה טהורה וזו תרומה טמאה ותרומה טמאה וטהורה אינן חיבור זו לזו וכדאמרינן בפ"א דטהרות במקראת שלישית והשיך לה אחרות דכיון שזו טמאה וזו טהורה אין נעשין חיבור זו לזו דאף להצטרף לכביצה בעינן חיבור דהא בעינן שיהיו גוש אחד כמ"ש הרמב"ם ו"ל פ"ו מהל' ט"א הי"ז ולא סגי במה שנוגעין זו בזו דבעינן חיבור וכל דעומדין להפרד זו מזו אינו חיבור כלל ואף להראב"ד ו"ל דסגי באוכל פרוז בנגיעת החלקים זו בזו אכל מ"מ נגיעה בעינן ולא סגי מה שהטהרה נוגעת בכל החלקים אלמא בעינן חיבור רק ס"ל דנגיעה עושה חיבור להצטרף לכביצה וכל שעומד להפרד זו מזו אין פאן דין חיבור כלל: אף זה מתנישב שפיר רק להרשב"א ו"ל שכתב שם דאין אוכל מקבל טומאה פחות מפביצה לא מדברי תורה ולא מד"ס ע"ש א"כ אם הי' שם פביצה אוכלין ונטמאו קודם מחמת הבית וזו הכזית לא נטמא הו"ל קודם הצירוף זו טמאה וזו טהורה ואין נעשין חיבור אכל להתוס' שכתבו בשבת שם דרק מדאורייתא אין אוכל מקבל טומאה פחות מפביצה אכל מדרבנן מקבל והיינו דהאיבעיא שם הוא מדמצטרף להטמא מדאורייתא מיחייב נמי לענין שבת י"ל פיון דמ"מ נטמא הכזית של תרומה שזרק מחמת הבית מדרבנן קודם שצטרף עם האוכלין ל"ש בזה דאין תרומה טהורה וטמאה מצטרפין זו עם זו פיון דזו ג"כ טמאה מדרבנן א"כ אמאי עומדין להפריש זו מזו הרי שניהם בשריפה דאם תרומה מקבלת טומאה מדרבנן בפחות מפביצה ג"כ נשרפת א"כ נשרפין יחד דאוכל שנטמא בטומאה דרבנן נשרפת עם האוכל שנטמא בטומאה דאורייתא פדאמרינו בסוגיא דר"ח סגן הפהנים א"כ אין עומדין להפרד זו מזו: הנה התוס' והרשב"א ו"ל שם תי' דמש"ה נקט פחות מפביצה אוכלין ולא פביצה פיון דקודם הצירוף כבר נטמאו שוב אין מצטרפין להתטמא עוד הפעם עם הכזית משום דשבעה לה טומאה דבעיא היא במנחות ע"ש, והנה בכריתות כ"א גפי נבלה דאמרינו דמשפחת בה טומאה קלה בלא טומאה חמורה פגון דאיכא פחות מכזית נבלה וצרפה לפחות מפביצה אוכלין פתבו התוס' שם אכל פזית וצרפה ליכא למימר דמהניא מחשבה לענין שיטמא האי פביצה אוכלין אחרים אפילו לא יגעו האוכלין בהנבלה רק בצירוף דא"כ לא מיישב מה דאמרינו בהמה שי"ל טומאה קלה דמשמע שיש נבלה שאין עליה רק טומאת אוכלין ואי הוי בה פזית הוי ביה ג"כ טומאה חמורה ע"ש אף בעיקר הדין מודו התוס' דכזית נבלה מצטרף עם פחות מפביצה אוכלין להטמא טומאת אוכלין לענין שאם יגעו אוכלין אחרים במקום הצירוף יטמאו ואף דאין לה שבעה לה טומאה יותר מכזית נבלה ומ"מ מקבל האי פזית נבלה יחד עם הפחות מפביצה אוכלין טומאת אוכלין

ג"כ דאין עולין מטומאתן אלא בשנוי מעשה כדאמרין (בסוכה י"ג) גב' הקוצר לסיכוף
אנ"ל ידות ואם קצרו לאכילה ואח"כ נמלה עליהן לסיכוף אמרינן שם דלא מהני משום
דכל הכלים יורדין לתוך טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא בשנוי מעשה ע"ש
פינן דמתחלה הנה לו תורת יד להכניס ולהוציא טומאה לא נפקע ממנה אלא בשנוי מעשה
וה"נ במשתתנה לחצי דלעת פינן דקודם הנה חבור להכניס ולהוציא אף דעתה זה אסור
ונה מותר ובשביל זה עומד לחתוך מ"מ שנוי מעשה לא הני ורק לענין מגע בית הסתרים
דאין זה עליה מטומאה אלא אדרבה ירידה לטומאה דיתטמא מקצתו ע"י מה שנוגע
במקצתו השני בזה אמרינן כמאן דמפרתי משום דעומדין לחתוך ולא חשיבי כדבר אחר
ולא הני מגע בית הסתרים ובההיא דמקראת שלישית והשיף לה אחרת ע"כ צ"ל הטעם
משום דמעיקרא אין נעשין חבור זה לזה דעומד להפרידן וא"צ שנוי מעשה דמעולם לא
נעשו חבור זה לזה: ב) בזבחים (ק"ה) איבעי לן הא דתניא חיבורי אוכלין ע"י משקין
חיבור לטומאה קלה ואינו חיבור לטומאה חמורה מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו
ראשון ושני כו' וכתב הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' אבה"ט ה"ו וחיבורי אוכלין ע"י משקין
ה"ה חיבור לטמא טומאת אוכלין והדבר ספק אם חשובין כגוף אחד למנות בהן ראשון
ושני ושלישי או חושבים זה האוכל שנגעה בו הטומאה ראשון והאוכל המחובר לו שני
ע"ש וכתב הכ"מ דהרמב"ם ז"ל מפרש פן האיבעיא בזבחים אם מונין בו ראשון ושני
היינו אם חיבור המשקין עושין אותן כגוף אחד או רק כנגיעה באוכל הראשון, והנה יש
לענין דאי ע"י חיבור משקין חשיב רק כנגיעה ואם האוכל הראשון הוא תחלה הפכר
השני רק שני א"כ ל"ל לחיבור משקין כלל תי"ל דהאוכל הראשון שנגע במשקין נעשו
תחלה כדין משקין שהם לעולם תחילה וא"כ האוכל השני שנגע במשקין נעשה שני
וא"צ לזה לחיבור משקין כלל וכעין זה כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מ"ב פ"א דטהרות מ"ט
גבי פפרות של הקדש שבתוך גומותיהן מים מקודשין כו' דאמרין אם יש ביניהם משקה
טופח הפל טמא וכתב משום שהפכר שנוגע בו הטומאה מטמא המשקין ונעשו תחלה
וחזרין המשקין ומטמאין הפכר השני וכן פולקם ונראה דהרמב"ם יסבור פרש"י ז"ל
במנחות (כ"ד) דניצוק מחבר את האוכלין ולא פהתוס' שם וא"כ צריך לחיבור משקין
באופן שחיבור המשקין הנה ע"י ניצוק דמדין שהאוכל הראשון מטמא המשקין לא נטמא
הפכר השני פינן דבעלמא ניצוק אינו חיבור א"כ המשקין שבקצה השני לא נטמאו ואין
מטמאין את האוכלין רק מדין חיבור עם הפכר הראשון נעשה הפכר שני: והנה ע"ז
שכתב הרמב"ם ז"ל דהדבר ספק אם מונין בו ראשון ושני כתב הרמב"ם ז"ל אינו פן
אלא כבר פשוטה בזבחים שאין מונין בו ראשון ושני וכתב הכ"מ שם וטעם רבינו נראה
שהוא מדגריס בפ' הקומץ רבה בעי ר' ירמיה צירוף פלי וחיבור מים מהו כו' וכינן דהא
דמאי להך וסלקא בתיקו ה"ה לאידך ואע"ג דר"א בר חייא פשטה מ"מ מידי ספיקא לא
נפקא ע"ש ואינו מוכן אמאי הא בעיא דפ' הקומץ רבה דומה להאיבעיא בזבחים דנימא
מדסלקא הך בתיקו ה"נ לההיא בזבחים ולענ"ד נראה דאדרבה מההיא דהקומץ רבה
איכא פשיטות להפך דמונין בהו ראשון ושני דאמרין שם חיבור מים וצירוף פלי ונגע
טבול יום מבחויז מהו כי תנן פלי מצרף הנ"מ דנגע מגנאי כו' ע"ש ואי אמרינן דע"י
חיבור משקין אין מונין בו ראשון ושני והוי הפכר השני רק כנגע בראשון הא טבול יום
רק פוסל ולא מטמא א"כ הפכר השני אף אם תחשבהו כאילו נגע בהפכר הראשון לא

נטמא פלל ואף לגרסת השמ"ק דלא גרסי שם ונגע טבול יום מבחויז ג"כ יש להוכיח משם דע"י חיבור מים חשיבי כגוף אחד דאי חיבור מים הוי רק כנגיעה א"כ מאי אפיעיא לן אי אמרינן תרתי צירוף פלי וחיבור מים דזה שנייה למפעיא רק אי צריף שניהם הצירוף פלי וחיבור מים לדבר אחד כגון שנגעה הטומאה במה שבפלי שיהא חשיב כאילו נגעה הטומאה במה שבחויז לזה צריף לשנים לצירוף פלי ולחיבור מים דהצירוף פלי מחברת הכפר שבפנים שלא נגעה בה הטומאה עם הכפר שבפנים שנגעה בו הטומאה וחיבור מים מחבר זה הכפר שבפנים שלא נגעה בו הטומאה עם הכפר שבחויז ובהו אפיע' לן דילמא חדא אמרינן תרתי לא אמרינן וצירוף פלי וחיבור מים אין מועילים שניהם יחדיו אף אי נימא דחיבור מים הוי רק כנגיעה דהוי כאילו כפר השני נוגע בראשון וזה שנייה אף בזא"ז דאם יטמא כפר בפ"ע ואח"כ יהיה חיבור משקין בין זה הכפר לכפר אחר ג"כ יטמא השני פיון דחיבור משקין חשיב כנגיעה א"כ מה שנייה לומר אי אמרינן תרתי צירוף פלי וחיבור משקין דהא אם יטמא איזה כפר ע"י צירוף פלי בלבד ואח"כ יחבר אותו הכפר עם כפר אחר ע"י משקין אטו לא יטמא הכפר השני דהא אונקל שנטמא ע"י צירוף פלי דינו כאונקל טמא לכל דבריו וא"כ עתה הוי כנוגע האונקל השני בראשון דנטמא השני א"כ כשעושה יחד צירוף פלי וחיבור משקין יטמא מקודם האי כפר שבפנים ע"י צירוף פלי ואח"כ יחזור ויטמא הכפר שבחויז ע"י חיבור משקין וע"כ דחיבור משקין עושה כגוף אחד ולא כנגיעה זה בזה והיינו שהשרץ שנגע בכפר זה הוי כנוגע גם בהשני וצירוף פלי הוא ג"כ דחשיב כגוף אחד א"כ אם נגע שרץ בכפר אחד בפנים שיהא חשיב כאילו נגע השרץ במה שבחויז צריכים להיות כל הכפרים כגוף אחד וזה ע"י צירוף פלי וחיבור משקין וצריכים להיות כולן כגוף אחד בבת אחת בשעת נגיעת הטומאה דאז אם הם כגוף אחד אם נגע השרץ באחד הוי כנוגע בכלן וחדא אמרינן תרתי לא אמרינן וכשנגע השרץ בפנים שיהא חשוב כאילו נגע השרץ בהכפר שבחויז דלזה בעינן תרתי צירוף פלי וחיבור מים זה לא אמרינן א"כ האי סוגיא דהקומץ הוא דמונין ביה ראשון ושני ונראה דזהו טעם הרמב"ם ז"ל שקתב דהדבר ספק אם הוא אם מונין ביה ראשון ושני דהסוגיא דמנחות פליג אסוגיא דזבחים דפשטינן דאין מונין בו ראשון ושני: ג) הנה באונקלין שיהיו חיבור זה לזה לא סגי בנגיעה כמ"ש תוס' חולין (קי"ח ע"ב) ד"ה אין ובמשקין ג"כ נראה דנגיעת משקין להדדי אינו חיבור וצריף שידחקו זה את זה דהוי כמו נשיכה באונקלין ונראה ראיה לזה מדאמרינן פ"ב דטבול יום חבית שנקבה ונגע טבול יום רי"א מפיה ומשוליה טמאה מן הצדדין מכאן ומכאן טהורה וכתב הר"ש ז"ל דמפיה הואיל וכל היין של מטה נעשה בסיס לעליון הוי חיבור ומשוליה גמי הואיל וכל היין נמשך אחר הנקב הוי חיבור אבל נקבה מצדיה מכאן ומכאן טהורה ע"ש ואף שנוגעין בהשאר לא הוי חיבור דבעינן או שיהיו בסיס או שימשך אחריו ונראה דזהו גמי מה דקי"ל דניצוק לא הוי חיבור ואף דאיכא נגיעה דכל הטפות נוגעות זו בזו לא הוי חיבור דנגיעה בלבד אינו חיבור אף במשקין וזה נראה ג"כ ממה דאמרינן בנדה (י"ז) שלג אינו לא אונקל ולא משקה חשיב עליו למשקין מטמא טומאת משקין נטמא מקצתו לא נטמא כולו נטהר מקצתו נטהר כולו היינו כשהשקו במקנה וכתב הר"ש ז"ל פ"ג דטהרות מ"ב תימה דלהקל הוי חיבור ולהחמיר לא הוי חיבור ות"י דלענין השקה פיון דשלג מעלה את המקנה א"כ נמצא דכשהושק מקצתו למקנה פהושק כולו שחרי

פולו נוגע זה בזה כו' ע"ש א"כ לענין טומאה אין נגיעה חיבור ואף דשילג מטמא מדין משקין ולא מדין אוכלין ומוכח דאף במשקין אין נגיעה חיבור ובשילג הוי נגיעה בלבד ואין החלקים דוחקין ואין נמשכים זה אחר זה ובזה אתי שפיר ג"כ מה שהעלו התוס' בגיטין (ט"ז) בסוף דבריהם דניצוק וקטפרס הוי חיבור למקנה ע"ש והטעם פיון דחזינו דשילג מעלה את המקנה וכשרה מקנה פולה משילג ואף דשילג ליפא חיבור כ"א נגיעה א"כ ע"כ במקנה סגי חיבור של נגיעה א"כ ה"ה בניצוק וקטפרס דאיפא נגיעה שהטפין נוגעין זו בזו ובזה אתי שפיר ג"כ פלוגתא דריב"נ ורבנן בטבול יום פ"ב מ"ה בשמן שהוא צף ע"ג היין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא השמן ריב"נ אומר שניהן חיבור זה לזה ובשבת (ק) בהנחת שמן ע"ג היין אי חשיב הנחה לענין שבת תלינו בפלוגתא דריב"נ ורבנן ע"ש ולכאורה מה זה דומה לעניני שבת אף לפמ"ש הר"ש ז"ל גבי חבית שנקבה מפיה ומשוליה דלזה שיהי' חיבור לטומאה בעינו או שיהיה בסיס לחברו או שישמשו אחריו א"כ ה"א שילג בשמן צף ע"ג היין ונגע בשמן שיפסול את היין בעינו שיהיה היין בסיס לו היינו אי חשיב הנחה עליו א"כ בשבת דבעינו ג"כ הנחה א"כ דמנין להדדי, והנה רבנן פליגי רק אם נגע בשמן לא פסל את היין אבל בנגע ביין לא פליגי על ריב"נ דשניהם חיבור זה לזה והטעם משום כמו התם בחבית שנקבה ונגע בשוליה דהפל טמא ומשום דהעליון נמשך אחריו דכל שנגע בתחתון אין החיבור משום בסיס אלא משום שהעליון נמשך אחריו א"כ ה"נ בשמן צף ע"ג היין ונגע בתחתון פיון דהשמן נמשך אחריו הוי חיבור ואע"ג דבחבית שנקבה מצדיה פליגי רבנן על ר"י וס"ל אף בנגע מצדיה הפל טמא צ"ל דס"ל דאף מצדיה הוי בסיס: ונראה דכמו דלקולא איפא חילוק במשקין בין הטפות רק נוגעות זו בזו ובין נמשכין זה"ז שאז הן כגוף אחד ואי איפא רק נגיעה אין נגיעת מקצתו בטומאה מטמא את פולו ה"נ להפך לענין מגע בית הסתרים דקי"ל באוכלין דאין מגע בית הסתרים שמה מגע נראה דה"נ במשקין דאם המשקין הם באופן שהן גוף אחד ורק מקצתו הוא טמא לא אמרינן שנטמא השאר משום שמקצת המשקה הטהור נוגע בהטמא ונטמא דגם במשקין חשיב כל המשקה כגוף אחד כמו באוכלין והוי מגע בית הסתרים ונראה ראיה לזה דבמשקין שיהי' ג"כ מגע בית הסתרים דאמרינן פ"ג דטהרות הרוטב והגריסין והחלב בזמן שהן משקה טופח הרי אלו תחלה קרשו ה"א שניים חזרו ונמחו כפיצה מכונן טהור כו' והקשה הר"ש ז"ל וכי טומאה שבהן להיכן הלכה כדמקשינן בפסחים (ל"ג) ות"י דהאי טהור הוא רק טהור מדין משקה שהוא תחלה אבל נשאר שניים כמו קודם ע"ש וקשה טובא פיון דהן עתה משקין כשנמחו נהי דכשנעשו משקה לא קבלו טומאה חדשה פיון דהיה כפיצה מכונן מ"מ פיון דנשאר שניים כמו שהיו קודם כמ"ש הר"ש ז"ל וקי"ל דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה דשני עושה משקין תחלה א"כ עתה כשהם שניים הרי מקצת משקין נוגעין זו בזו א"כ יעשו תחלה ולפ"ז פיון שהוא משקה אחד חשיב נגיעת בית הסתרים, והנה בפסחים (י"ח) גבי פרה ששתתה מי חטאת דבטלו במעיה פרכינן נהי דבטלו מטומאה חמורה טומאה קלה מיהא נטמאו וכתב רש"י ז"ל דטומאה קלה הוא דנטמאו מחמת עצמן דאין נגיעה גדולה ממה שהן נוגעין בעצמן והו"ל משקין שנגעו במי חטאת אף התוס' שם כתבו דהאי טומאה קלה הוא משום דסופן לטמא טומאה חמורה משום מי חטאת וכמו כל סופו לטמא ט"ח די"ל טומאה קלה והקשו פיון דבטלה הטומאה חמורה

בטלה נמי הקלה ע"ש ונראה דזה דלא פתבו הטעם דמקצת המשקין נוגעין במקצתו השני וא"כ נטמא משום נגיעה במי חטאת ולא תקשה קושית התוס' הוא משום דהוי מגע בית הסתרים ורש"י ז"ל דפי' משום נגיעה בעצמן ולא פי' משום סופן לטמא ט"ח נראה דס"ל דבמשקין ל"ש פלל סופו לטמא ט"ח דלא אשפחן זה רק באוכלין דנפקא לן מדתני דבי ר"י מה זרעים כו' והלימוד הוא רק באוכלין ולא במשקין והנה מרש"י ז"ל יש להוכיח דס"ל דטומאת בית הסתרים ל"ש במשקין: והנה יש לעיין בשלג דנטמא מקצתו אמאי לא נטמא פולו הא הפרידות של שלג נוגעות זו בזו כמ"ש הר"ש דמש"ה מהני בהו השקה א"כ נהי דאינו חיבור זה לזה מ"מ הפרידה שנטמאה תטמא הפרידה שהיא נוגעת בה מדין נגיעה וכן פולן דהא אין מונין במשקין וכן בניצוק פשיגעה הטמא במקצתו אמאי לא נטמא פולו משום נגיעה דכל הטפות נוגעות ומטמאות זו את זו והקא ל"ש מגע בית הסתרים דהא שלג וניצוק לא חשיבי גוף אחד דהא אינו חיבור זה לזה בשלמא להשיטות דלטומאת משקין בעינן רביעית שפיר דבכל טפה ליכא רביעית א"כ אי אפשר לה לטמא הטפה השניה אף לכל השיטות דלא בעינן רביעית קשה, והנה הר"ש ז"ל טהרות פ"א מ"ט גסתפק אי במשקין בעינן טופח להטפית או סגי בטופח לחוד אף ברפ"ג שם כתב בפשיטות דבעינן דוקא טופח להטפית ע"ש ונראה לומר אף אי בעינן טופח להטפית הוא רק לטמא אחרים דכל לטמא אחרים בעינן שיעורא וכמו באוכלין דלטמא אחרים בעינן כביצה אבל לטומאת עצמן לא בעינן שיעורא דאף לאוכלין טומאת עצמן הוא בכ"ש מדאורייתא או מדרבנן וכן להשיטות דבמשקין בעינן רביעית הוא ג"כ לטמא אחרים כמ"ש תוס' פסחים (י"ד) וטופח לחוד הוא ג"כ משקה רק בעינן שיעורא דטופח להטפית וזה שייך רק לטמא אחרים דבעינן שיעורא ומש"ה בשלג אין כל פרידה מטמאת את חברתה מדין נגיעה דלטמא אחרים בעינן טופח להטפית ובכל פרידה ליכא שיעור דטופח להטפית ואע"ג דהפרידה שנוגעת בהטומאה נטמאה דהא אמרינן נטמא מקצתו לא נטמא פולו הא מקצתו נטמא אבל לטמא אחרים בעינן שיעורא וכן הוא נמי בניצוק דבכל טפה ליכא שיעור דטופח להטפית ואינה מטמאת את חברתה: ד) ידות האוכלין נתרבו להכניס הטומאה ולהוציא ושומר גם לצרף ובחולין (ק"ח) פליגי אי יש יד לפחות מכונית ופי' רש"י ז"ל שאותו הפחות מכונית הנה עם כביצה אוכלין והתוס' פתבו דנגיעה אינו חיבור רק מייירי שהפחות מכונית הנה מחובר עם כביצה אוכלין רק הוא יד אף להפחות מכונית דאם הנה מגביה היד הנה עולה עמו רק הפחות מכונית ע"ש, והנה מזה יוצא דבר חדש דאע"ג שהוא יד לפחות מכונית מ"מ מכנסת טומאה לכל הכביצה אוכלין אעפ"י שאינו יד להם ומשום פיון שהוא יד למקצתו מכניס טומאה לאותו מקצת וכיון דאותו מקצת מחובר עם אוכלין אחרים עוברת הטומאה מזו לזו והנה לפ"ז נכנסת הטומאה ע"י ב' דינים של חיבור, ובזה יש ליישב קושית התי"ט טהרות פ"א מ"ב דאמרינן שם בגבלת עוף הטהור דהכנפים והנוצה מיטמאות ומטמאות ופי' הר"ש והרע"ב ז"ל שם דהיינו אם נגע שרץ בהכנפים והנוצה מתטמאות מדין יד והקשה התי"ט ל"ל נגיעת שרץ הא נבלת עוף הטהור א"צ לא הכשר מים ולא הכשר שרץ דסופה לטמא ט"ח ע"ש ולפ"ז איכא נפקותא אם נצטרף נבלת עוף טהור עם אוכלין אחרים לכביצה ונעשה חיבור עמהם ונגע שרץ בהכנפים והנוצה דנכנסת הטומאה להאוכלין שנצטרפו עמהם ואף שהכנפים והנוצה הוא יד רק להנבלה ולא לשאר האוכלין לא איכפת לן בזה

וכמ"ש בתוס', והנה בחולין (קי"ט) גבי שני שומרים מהו שיצטרפו אמרינן ת"ש ראב"ע
מטהר בשל פול ומטמא בשל קטנית מפני שרוצה במשמושן וכתב רש"י ז"ל דקס"ד דב'
וג' שרביטין מצטרפין לכביצה עם האוכלין אלמא ב' שומרינן מצטרפין לכביצה עם
אוכלין שבהם ובגמרא דחינו ואמרינן בקולחא ומשום ד' וכתב רש"י ז"ל משום דהוי יד
לכלהו שרביטין ע"ש ויש לעיין ל"ל משום דהוי יד לכלהו שרביטין אף אם הנה יד רק
לשרביט אחד סגי פינון שיחד יש באוכלין כביצה ומצטרפין האוכלין זה עם זה דאם אין
מצטרפין מאי מהני שהוא יד לכלהו שרביטין הא אין יד מהני לצרף א"כ אפילו אם אינו
יד אלא לשרביט אחד ג"כ מכניס טומאה לכלהו וכמו ביש יד לפחות מפזית אם הפחות
מפזית הוא עם אוכלין אחרים מכניס טומאה לכולן ונראה דאוכלין שכלל השרביטין אף
שמצטרפין לכביצה אין זה חיבור גמור רק הוי כמו אוכל פרוז דהוי חיבור להצטרף
לכביצה ולא הוי חיבור לענין שהנוגע בפרידה יהא חשיב כנוגע בכל הפרידות כדאמרינן
בעדיות ועיין ברמב"ם וראב"ד ז"ל פ"ו מהל' ט"א הי"ז דבעינן שיגע בכל הפרידות ע"ש
א"כ ה"א בעינן שיהא יד לכולהו שרביטין ואז מכניס טומאה לכלהו מדין יד והוי כנגיעה
בכל השרביטין אבל אם אין יד רק לשרביט אחד אין הטומאה עוברת משרביט לשרביט
דאינו גורף אחד שיעבור הטומאה מזו לזו דרק להצטרף לשיעור כביצה חשיבי חיבור
אבל היכא שהו חיבור גמור סגי אם הוא יד רק למקצתו: איבעיא לן בחולין (קכ"ח)
המשפתחה לחצי דלעת מהו שתעשה יד לחברתה ופי' רש"י ז"ל דהיינו דהחצי שהשתחה
יעשה יד להחצי השני לעיולי לה טומאת אוכלין ונהי דטומאה יוצאה לה מגופה היינו
טומאת עפ"ם האי טומאה מדרבנן והאיבעיא לענין טומאה דאורייתא לקבל טומאה מן
השרץ להביאה לחברתה להיות חברתה ראשונה כאילו נגעה עצמה בטומאה שניה
לטומאה פשיטא לן דלא הויא חברתה שהרי זו לא קבלה טומאה לעצמה ע"ש וזה
דדחקו לרש"י לאוקמא דהאיבעיא הוא רק לענין דאורייתא ולא כתב דנ"מ אף מדרבנן
ואף דהחצי דלעת שהשתחה י"ל טומאת עפ"ם מ"מ בשביל האי טומאה לא נטמאה
חצי השני משום דהוי מגע בית הסתרים נראה משום דבעי רש"י ז"ל לאוקמא אף למ"ד
חיבורי אוכלין כמאן דמפתי ויהינו היכא דמקצתו אסור ומקצתו מותר דעומד לחתוך
אמרינן כמאן דחתוך וכמ"ש תוס' חולין ע"ג וה"נ הרי חציו אסור בשביל עפ"ם וחציו
מותר א"כ ליטמא החצי דלעת השני מדין מגע שנגע בהחצי שהשתחה וזה דלא כתב
דנ"מ ג"כ מדרבנן וכגון דליכא בהחצי שהשתחה פזית דשיעור עפ"ם לטומאה הוא
פזית משום דא"כ החצי השני ג"כ אין בו פזית דהא מיירי שהשתחה לחצי א"כ תלוי
האיבעיא בפלוגתא אם יש יד לפחות מפזית, והנה בזה יש לעיין מ"ש רש"י ז"ל דהחצי
השני שניה לטומאה ודאי לא הוי שיהי זה לא קבלה טומאה לעצמה תי"ל פינון דהכא
מיירי לענין דאורייתא א"כ אפילו אי קבלה חברתה טומאה לעצמה ג"כ אי אפשר לזו
להיות שניה דהא אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא: הקשו התוס' חולין (קי"ז ע"ב) על
היהא דפסחים בענבים שנטמאו דאמרינן דורכן פחות פחות מכביצה דקסבר משקין
מפקד פקודי ואמאי לא נטמאו המשקין בנגיעת הקליפה משום שומר ע"ש ונראה לומר
דל"ש ידות ושומרינן במשקין פלל דדין ידות ושומרינן הוא רק דאף שאין ראוינן לאכילה
חשיבי כמו ראוינן ידות לענין להכניס ולהוציא ושומר אף להצטרף וכמ"ש התוס' חולין
(קכ"ח ע"א) ד"ה בהמה ושם ד"ה הרי דאם דבר אחר גורם להיך שלא הנה מקבל טומאה

אפילו אם הנה ראוי לאכילה כגון אם הנה היד איסורי הנאה לר"ש דבעינן אנכל שאתה יכול להאכילו לאחרים לא מהני אף מדין יד ע"ש דדין יד מהני רק לשוויי מה שאינו ראוי לאכילה פראוי לאכילה ומתטמא יחד עם האוכל דהוי פהאנכל עצמו והכא בענבים דמשקין מפקד פקודי הנה בלא"ה ראוי לאכילה אלא דאינו משקה א"כ מה שהנה הוא שומר למשקה אי אפשר להיות עליו שם משקה דדין יד ושומר עושה רק מה שאינו ראוי לאכילה פראוי לאכילה יד להכניס ולהוציא הטומאה ושומר אף לצרף ואנכל אי אפשר להיות משקה ומש"ה ל"ש יד ושומר למשקין וכן אמרינו להדיא בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ב דטבול יום חומר באנכלין מה שאין במשקין שהאנכלין י"ל ידות משא"כ במשקין ע"ש ונה דלא חשיב ג"כ שומרין נראה משום דשומר הוא להצטרף ונה ל"ש במשקין לפמ"ש רוב הראשונים ז"ל דמשקין מטמאין בכ"ש א"כ ל"ש בהן צירוף ושומר במשקין הוא ג"כ רק מדין יד להכניס ולהוציא ואין ידות במשקין: סימן מח ידים מסנאות.

גרסינו בחולין (ל"ג) השוחט בהמה וחייה ועוף ולא יצא מהם דם כו' ונאכלין בידיהם מסנאות ושמעין מפל הסוגיא שם דידיהם פוסלות את הקדש ואת התרומה ואת חולין שנעשו ע"ט קדש וע"ט תרומה ע"ש תו גרסינו בפ"ב דטבול יום קדשה שהיא מלאה משקין נגע בה טבול יום כו' ואם הנה משקה חולין הפל טהור ואם היו ידיו מסנאות הפל טמא ע"ש ושמעין מזה דידיהם מסנאות מטמאין משקה חולין: והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ בהקדמתו למס' ידים יצא לידון בדבר החדש וכתב דסתם ידים פוסלין רק את התרומה אבל משקין של חולין אין מטמאין אא"כ ודאי נטמאו ידיו ע"ש והנה בפ"ו מהל' ברכות פתב הרמב"ם ז"ל פל האוכל פת שמברכין עליו המוציא צריך נט"י ואעפ"י שהוא פת חולין ואעפ"י שאין ידיו מלוכלכות ואינו יודע להם טומאה לא יאכל עד שיטול שתי ידיו וכן פל שטבולו במשקה צריך נט"י תחלה ע"ש א"כ אף סתם ידים צריכים גטילה לפת של חולין ולטבולו במשקה וכ"כ להדיא בהקדמתו שם וצ"ל דאכילה שאני שהוא משום סרף תרומה וכיון דלתרומה סתם ידים טמאים ה"נ לאכילה דפת של חולין ומזה שפכת הרמב"ם ז"ל וכן דבר שטבולו במשקה מוכח דס"ל כפי' הקונטרס בפסחים (קט"ו) דזה דטבולו במשקה צריך גטילה הוא משום אכילה דהוי כמו נהמא ע"ש א"כ הוי נמי משום סרף תרומה דאי פהתוס' שפכתו שם דטבולו במשקה דצריך גטילה הוא רקשמא נגע במשקין וידיהם מטמאין את המשקין להיות תחלה א"כ להרמב"ם ז"ל דאין סתם ידים מטמאין משקין חולין איה פתב דלטבולו במשקה אף סתם ידים צריך גטילה: פתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהל' חו"מ בסדר של עה"פ ז"ל סדר עשיית מצות אלו בליל ט"ו כף הוא בתחלה מוזגין כוס לכ"א ומברך בפה"ג כו' ושונה ואח"פ מברך על נט"י ונוטל ידיו כו' מתחיל ומברך בפה"א ולוקח ירק ומטבל כו' ואח"פ מברך על נט"י ונוטל ידיו שניים כו' ויש לעיין אמאי לא קא חשיב שיתול ג"כ ידו אחת קודם שתניין כוס הראשון דהא אמרינו בברכות (מ"ג) כיצד סדר הסבה הביאו להם יין כ"א נוטל ידו אחת ונראה דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה אזיל דהטעם דצריך ליתול ידו אחת פתבו התוס' פסחים (קט"ו) הוא שלא יטמא היין בנגיעתו ויפסול גופו בשתיית משקין טמאים ע"ש א"כ הרמב"ם ז"ל דס"ל דאין סתם ידים מטמאין משקין חולין ושהיא דפ"ח מהל' חו"מ בסדר של עה"פ לא מייירי במי שידע שנגעו ידיו בטומאה אלא בסתם בנ"א דידיהם אינן אלא

סָתָם יָדִים וּמִשׁ"ה א"צ נְטִילָה קוֹדֵם שְׁתֵּינִית הַכּוֹס: אִךְ בְּזֶה יֵשׁ לַעֲיִין עַל הַרְמַב"ם ו"ל
בְּסֻדָּר עַה"פ שְׁכַתְּבָה וְאַח"כּ מְבַרְךָ עַל נִטְ"י וְנוֹטֵל יָדָיו שְׁנֵיהֶם כּו' וּמְבַרְךָ הַמּוֹצֵיא כּו' וְאַח"כּ
מְבַרְךָ עַל אֲכִילַת הַזֶּבַח וְאוֹכֵל בְּשֵׁר חֲגִיגַת י"ד וּמְבַרְךָ עַל אֲכִילַת פֶּסַח וְאוֹכֵל מִגּוּפוֹ שֶׁל
פֶּסַח כּו' ע"ש וַיֵּשׁ לַעֲיִין הֵא נְטִילָה לֹא מִהַנִּי לְקַדְּשִׁים וְצָרִיךְ דְּוָקָא טְבִילָה וְאַמַּאי לֹא
קָאָמַר שְׁקוֹדֵם אֲכִילַת הַזֶּבַח וְהַפֶּסַח מְטַבֵּיל יָדָיו בְּמַקְוֵה שֶׁל מ' סָאָה, וְהֵנָּה אֶפְשָׁר הֵינָּה
לוֹמַר דְּזֶה דְּלִקְדָּשׁ מְטַבֵּילִין הוּא דְּוָקָא בְּנִטְמָאוּ יָדָיו וְדָאֵי וְלֹא בְּסָתָם יָדִים וּבִירוּשְׁלָמִי
חֲגִיגָה פ"ב הִלְכָה ה' אֲמַרִּינָן כֵּן לְחַד תִּירוּצָא וּלְאַיְדֵי תִירוּצָא שָׁם אִף סָתָם יָדִים צָרִיכִים
טְבִילָה לְקַדְּשׁ ע"ש אִךְ הַרְמַב"ם ו"ל בְּהַקְדַּמְתּוֹ לַמַּס' יָדִים כְּתִב לְהַדְיָא דְאִף סָתָם יָדִים
שְׁאִינוּ יוֹדְעֵי אִם נִטְמָאוּ צָרִיכִים טְבִילָה לְקַדְּשׁ ע"ש וצ"ע: וְהֵנָּה ז"ש הַרְמַב"ם ו"ל דְּסָתָם
יָדִים פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה וְאִין מְטַמְּאִין מְשַׁקֵּין חֻלְיִין וְאִף דְּקִי"ל דְּכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה
מְטַמָּא מְשַׁקֵּה חֻלְיִין לְהִיּוֹת תְּחִילָה צ"ל לְהַרְמַב"ם ו"ל דְּהָאֵי פְּלִלָא הוּא רַק לְמַדְרַגַּת
הַטְּוִמְאָה שְׁמוֹדְרָגָה בְּטוֹמְאָה כְּזוֹ שְׁהִיא רְאוּיָה לְפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה כְּגוֹן שְׁנֵי לְטוֹמְאָה
מְטַמָּא מְשַׁקֵּה חֻלְיִין אֲבָל הֵכָא סָתָם יָדִים טְהוֹרוֹת לְגַמְרֵי לְחֻלְיִין וְהֵנָּה בְּזֶה ג"כ הַרְמַב"ם
ו"ל לְשִׁטְתָּיָה אֲזִיל דְּהַתּוֹס' חֲגִיגָה (י"ח ע"ב) ד"ה פִּינּוּן כְּתָבוּ דְאָם נָטַל יָדָיו לְשֵׁם חֻלְיִין
לֹא פָּסַל תְּרוּמָה בְּנִגְיַעְתּוֹ דְּאֵי פָּסַל א"כ אֲנִ"ל אָדָם אִף חֶבֶר אוֹכֵל חֻלְיִין בְּטְהָרָה שְׁלֵא
יְטַמָּא מְשַׁקֵּין מִשׁוּם דְּכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מְטַמָּא מְשַׁקֵּין חֻלְיִין לְהִיּוֹת תְּחִילָה ע"ש,
וְהֵנָּה הַרְמַב"ם ו"ל בַּפּה"מ שְׁלֵהֵי זָבִין כְּתִב וְכָל מִי שְׁנָגַע בְּתְרוּמָה בְּיָדָיו פָּסְלָה וְאֵעִפ"י
שְׁלֵא יָדַע שְׁיֵשׁ בְּיָדוֹ טוֹמְאָה עַד שְׁיִטְוֹל יָדָיו לְשֵׁם תְּרוּמָה ע"ש וס"ל שְׁאָם נָטַל יָדָיו שְׁלֵא
לְשֵׁם תְּרוּמָה פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וְא"כ קָשָׁה קוֹשֵׁית הַתּוֹס' אִיךְ מְשַׁכַּחַת לֵה חֻלְיִין בְּטְהָרָה
דְּכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מְטַמָּא מְשַׁקֵּין חֻלְיִין לְהִיּוֹת תְּחִילָה וּמוֹכַח ג"כ דְּהַרְמַב"ם ו"ל
ס"ל דְּזֶה דְּוָקָא בְּמַדְרַגַּת הַטְּוִמְאָה אֲבָל הֵכָא שְׁלֵא נָטַל לְשֵׁם תְּרוּמָה אֲלֵא לְשֵׁם חֻלְיִין לְגַבֵּי
חֻלְיִין יָדָיו טְהוֹרוֹת לְגַמְרֵי ל"ש בְּזֶה כָּל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה כּו': וְהֵנָּה בְּשִׁטַּת הַרְמַב"ם
ו"ל מִתְּנִישְׁבִּים דְּבָרֵי רַש"י ו"ל (עִירוּבִין צ"ט) גַּבֵּי הֵינָּה אוֹכֵל דְּבִלָּה בְּיָדִים מְסוֹנְאָבוֹת
וְהַכְּנִיס יָדוֹ לְתוֹךְ פִּי לְיִטּוֹל צָרוּר ר"מ מְטַמָּא כּו' וְכַתְּבֵי רַש"י ו"ל דְּמִיָּרִי בְּדְבִלָּה שֶׁל
תְּרוּמָה וְהוֹכְשָׁרָה בְּרוּק שְׁבָפִי וְנִטְמָאָה בְּיָדָיו וְהַתּוֹס' שָׁם הִקְשׁוּ עַל רַש"י ו"ל דְּאִף
בְּדְבִלָּה שֶׁל חֻלְיִין כֵּן דְּהָרוּק שֶׁהוּא מְשַׁקֵּה נִטְמָא בְּיָדָיו וְנִעְשׂוּ תְּחִילָה וְחֻזְרָה וּמְטַמָּא הַדְּבִלָּה
שֶׁל חֻלְיִין ע"ש וּלְפִי שִׁטַּת הַרְמַב"ם ו"ל אֲתִי שְׁפִיר דְּבִהֵיא דְּהֵינָּה אוֹכֵל דְּבִלָּה בְּיָדִים
מְסוֹנְאָבוֹת פִּי רַש"י ו"ל שָׁם דְּהֵינּוּ בְּסָתָם יָדִים שְׁלֵא נָטְלוּ ע"ש וְסָתָם יָדִים אִין מְטַמְּאִין
מְשַׁקֵּין חֻלְיִין א"כ לֹא נִטְמָא הָרוּק וְע"כ מִיָּרִי בְּדְבִלָּה שֶׁל תְּרוּמָה וְהוֹכְשָׁרָה בְּרוּק וְנִטְמָאֵת
בְּסָתָם יָדִים: אֲמַרִּינָן בְּבִרְכוֹת (נ"ב) ב"ש א"א נוֹטֵלִין לְיָדִים וְאַח"כּ מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וּבִה"א
מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וְאַח"כּ נוֹטֵלִין לְיָדִים וְאַמְרִינָן שָׁם מ"ט דב"ש דְּאָם יְמוֹזְגֵי תְּחִילָה שְׁמָא
יְטַמְּאוּ מְשַׁקֵּין שְׁאֲחֻזְרֵי הַכּוֹס מִחֻמַּת יָדָיו וְיִחְזְרוּ וְיִטְמָאוּ אֶת הַכּוֹס דְּאָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכּוֹס
שְׁנִטְמָא אֲחֻזְרֵי מִשׁוּם נִיצוּצוֹת וּב"ה לֹא חֲזִינֵי לְנִיצוּצוֹת וּמִשׁ"ה מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וְאַח"כּ
נוֹטֵלִין לְיָדִים ד"א מִשׁוּם תְּכַף לִנְט"י סְעוּדָה וְאַמְרִינָן מַאי ד"א ה"ק לֵהוּ ב"ה לִב"ש
לְדִידְכוּ דְאֲמַרִּיתוּ אָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכּוֹס שְׁאֲחֻזְרֵי טְמֵאִים דְּגִזְרִינָן מִשׁוּם נִיצוּצוֹת אִפ"ה
הָא עֲדִיפָא דְתְּכַף לִנְט"י סְעוּדָה ע"ש, וְהֵנָּה הַתּוֹס' פְּסָחִים (ק"ו ע"ב) הִקְשׁוּ לְפִי מַה
דְּמִסְקִינָן שָׁם דְּקִדְוִשׁ לֹא הָיָה הִסְפַּח הַדַּעַת בְּנִטְיָלָה הָא אֲמַרִּינָן בַּפ' א"ד לִב"ה דְּמוֹזְגִין אֶת
הַכּוֹס וְאַח"כּ נוֹטֵלִין לְיָדִים וּמְפָרֵשׁ טַעְמָא מִשׁוּם דְּתְּכַף לִנְט"י סְעוּדָה וְכִי מוֹזְגֵי הַכּוֹס הָיָה

טפי היסח הדעת מקידוש ותי' דשאני מזיגת הכוס שהוא בחמין וצריף דקדוק שלא יחסיר ולא יותיר והוי טפי היסח מקידוש ע"ש, והנה יש לעיין פניו דטעמא דתכף לנט"י סעודה הוא משום היסח הדעת אף קאמרי להו ב"ה לב"ש לדיכוכו דאמרייתו אסור להשתמש בכוס שאחוריו טמא משום ניצוצות אפ"ה הא עדיפא דתכף לנט"י סעודה הא לב"ש דאסור להשתמש בכוס שאחוריו טמא וס"ל דצריף ליטול תחילה קודם מזיגה דאם לא יטול תחילה יטמאו משקין שאחורי הכוס מחמת ידיו ויחזרו ויטמאו את הכוס א"כ למזיגה צריף נטילה א"כ אמאי הוי היסח הדעת בנטילה נהי דמזיגה צריף דקדוק מ"מ לעולם פשמוזג את הכוס בינדים טהורות אמאי לא נטמא הכוס דהא הוי היסח הדעת מידי פניו דצריף דקדוק וע"כ פניו דלזה גופא צריף ידים טהורות אין זה היסח הדעת מידי א"כ אמאי הוי המזיגה היסח הדעת בינדי לסעודה הא לזה גופא צריף נט"י כמו לסעודה ולהרמב"ם ו"ל אתי שפיר דאין סתם ידים מטמאין משקין חולין אבל לפת סתם ידים צריף נטילה א"כ לעולם במזיגת הכוס הוי היסח הדעת מידי רק הכוס לא נטמא דהיסח הדעת עושה רק סתם ידים וסתם ידים אין מטמאין משקין שאחורי הכוס ולא נטמא הכוס אבל לסעודה דהיסח הדעת פוסל בינדי משום דהו"ל סתם ידים הוי המזיגה היסח הדעת דא"צ לשמור ידיו בשביל מזיגת הכוס ומסח דעתיה: ובעיקר טומאת סתם ידים נראה אף דאמרינן משום ידים עסקניות הן אין זה טומאת ספק דחיישינן שמה נטמאו ידיו אלא טומאת ודאי היא דרבנן גזרו טומאת ודאי על סתם ידים שלא שמרו וידיים עסקניות הן הוא רק הטעם דמשום זה גזרו על סתם ידים אבל לאחר שגזרו הוי טומאה ודאית וראיה לזה דאמרינן בפ"ק דשבת דינדים תחילת גזירתן לשריפה וכתב הרמב"ם ו"ל פ"ח מהל' אבה"ט ה"ח דעל סתם ידים שורפין את התרומה ע"ש ואי סתם ידים הוא משום חשש שמה נטמאו א"כ לחשבינהו בהדי ו' ספיקות ששורפין את התרומה וכמו ספק בגדי ע"ה דטמאים משום ספק שמה נטמאו, ועוד אי סתם ידים הוא מדין ספק אמאי מברכין על נטילתו הא ספק דדבריהם לא בעי ברוכי וכמו דמאי דאין מברכין על הפרשותו משום דתקמים חששו שמה אינו מעושר והצריכו לעשר אינו טעון ברכה כדאמרינן בשבת (כ"ג) ה"ג תקמים חששו שמה נטמאו ידיו והצריכוהו לנטול ואמאי מברכין עליהם ומוכח דאין זה משום חשש שמה נטמאו רק דרבנן גזרו ודאי טומאה על סתם ידים, עוד נראה להביא ראיה מהירושלמי חגיגה פ"ב ה"ה דמקשינן שם על הא דתנא הנוטל ידיו למקדש צריף ליטול מי רביעית היינו לאכילת קדש הא לקדש צריף טבילה ומשנינן שם בחד תירוץ דכאן בינדים טמאות וכאן בסתם ידים דסתם ידים סגי בנטילה אף לקדש ע"ש ואי נימא דגזירה דסתם ידים היתה רק לחוש שמה נטמאו א"כ מאי מהני נטילה לסתם ידים דממ"נ אם נטמאו פניו דלקדש אין טומאת ידים מסתלקת אלא בטבילה ולא בנטילה א"כ מאי מהני שנוטל וע"כ דאין סתם ידים חששא שמה נטמאו אלא היתה גזירה מיוחדת ורבנן הטילו טומאה על סתם ידים ולזו הטומאה מהני נטילה: ב) כתב הרמב"ם ו"ל בהקדמתו לסדר טהרות דאף דינדים מטמאין משקין של חולין אותן המשקין אין מטמאין אוכלין של חולין כ"א של תרומה וכ"כ בפה"מ שלהי זבין דמשקין הבאים מחמת ידים אין מטמאין חולין כ"א תרומה ע"ש ולפ"ז הנ"מ בין סתם ידים לינדים טמאות הוא דסתם ידים אין מטמאין כלל משקין של חולין וינדים טמאות מטמאות משקין חולין רק על מנת לטמא תרומה, והנה בעירובין (צ"ט) באוכל דבלה

בְּיָדֵים מְסוּאָבוֹת וְהַכְּנִיס יָדוֹ לְתוֹךְ פִּיּוֹ לִיטוֹל צְרוּר ר"מ מְטַמֵּא פִּי רַש"י ו"ל דְּמַיְירֵי
בְּדַבְּלָה שֶׁל תְּרוּמָה וְהַנְּקָשָׁה בְּרוּק שֶׁפִּיּוֹ וְנִטְמָאת ע"י נְגִיעַת יָדָיו וְהַתּוֹס' פְּתָבו דְּמַיְירֵי
בְּדַבְּלָה שֶׁל חֻלְיִן וְהָרוּק נְטֵמָא ע"י יָדָיו וְחֹזֵר וְנִטְמָא אֶת הַדְּבָלָה וְהַרְמַב"ם ו"ל כְּלִים פ"ח
מ"י פִּי חֶדָא פְּרַש"י ו"ל וְחֶדָא פְּתוּס' דְּהֵינּוּ שֶׁנִּטְמָא הָרוּק שֶׁבְּתוֹךְ פִּיּוֹ ע"י יָדָיו וְחֹזֵר
הָרוּק וְנִטְמָא אֶת הַדְּבָלָה וּמ"מ פְּתַב שֶׁם דְּמַיְירֵי וְנִקָּא בְּדַבְּלָה שֶׁל תְּרוּמָה ע"ש וּמִשׁוּם
דְּלִשְׁיטְתִּיה אֲזִינֵל דְּמַשְׁקִין הַבָּאִים מִחֶמֶת יָדִים אִין מְטַמְּאִין רַק תְּרוּמָה א"כ ע"כ מַיְירֵי
בְּדַבְּלָה שֶׁל תְּרוּמָה וּבְמַכְשִׁירִין פ"ו מ"ג אָמְרִינּוּ כָּל הַבִּיצִים בְּחֻזְקַת טְהָרָה חוּץ מִשֶּׁל
מוֹכְרֵי מִשְׁקָה וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ו"ל בְּפֶה מ"מ כְּשֶׁהוּן הַבִּיצִים אֲצֵל מוֹכְרֵי מִשְׁקָה יִגְעוּ בָּהֶם
וַיִּדְיָהֶם בְּלוּלוֹת בְּמִשְׁקָה לְפִי שֶׁהוּן סוּמְכִין עַל קְלִיפְתָן וְכִשְׁנֹנְגַע בָּהֶן טַמֵּא טַמֵּא הַמִּשְׁקָה
אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְהִיא מְטַמֵּא אוֹתָהּ בְּקְלִיפְתָן ע"ש וְלָמָּה כָּתַב שֶׁיִּגְע אַח"כ הַטַּמֵּא בְּהַמִּשְׁקָה
תִּי"ל מִשׁוּם יָדִים עֲצָמָן כִּינּוּן שֶׁהוּן בְּלוּלוֹת בְּמִשְׁקָה נְטֵמָא הַמִּשְׁקָה מִחֶמֶת הַיָּדִים וּמְטַמֵּא
אֶת הַבִּיצִים וּמִשׁוּם דַּס"ל לְהַרְמַב"ם ו"ל דָּאִין מַשְׁקִין הַבָּאִים מִחֶמֶת יָדִים מְטַמְּאִין חֻלְיִן
וְכִינּוּן דְּבִיצָה בְּתְרוּמָה לִיכָּא הַנְּצָרָה לְזֶה שֶׁאֵח"כ יִגְע הַטַּמֵּא בְּהַמִּשְׁקִין: כָּתַב הַרְמַב"ם ו"ל
בְּפִי"א מֵהַל' מְקוֹנְאוֹת דְּמִים שְׁנֵיִם צָרִיף רַק לְתְרוּמָה וְלֹא לְחֻלְיִן וְנִרְאֶה דְּהַטַּעַם הוּא
מִשׁוּם דְּמִים שְׁנֵיִם הֵם לְטַהַר אֶת הַמִּים הֶרְאִשׁוּנִים שֶׁנִּטְמְאוּ מִחֶמֶת יָדָיו וְכִינּוּן דְּמַשְׁקִין
הַבָּאִים מִחֶמֶת יָדִים מְטַמְּאִין רַק תְּרוּמָה וְלֹא חֻלְיִן מִש"ה צָרִיף מִים שְׁנֵיִם רַק לְתְרוּמָה
וְלֹא לְחֻלְיִן עוֹד כָּתַב הַרְמַב"ם ו"ל פ"ח מֵהַל' אַבֵּה"ט דְּמַשְׁקִין הַבָּאִין מִחֶמֶת יָדִים אִין
מְטַמְּאִין כְּלִים ע"ש וְזֶהוּ ג"כ מִשׁוּם דַּס"ל דְּמַשְׁקִין הַבָּאִין מִחֶמֶת יָדִים אִין מְטַמְּאִין רַק
תְּרוּמָה א"כ כ"ש כְּלִים דָּאִין מְטַמְּאִין, וְהִנֵּה הַרְאָב"ד ו"ל הַקָּשָׁה שֶׁם עַל הַרְמַב"ם ו"ל
מִשְׁמַעְתָּתָא דָּאלוּ דְּבָרִים דְּאָמְרִינּוּ שֶׁם לְב"ש דְּנוֹטְלִין לְיָדִים וְאַח"כ מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס
דְּשָׂמָא יִטְמְאוּ מַשְׁקִין שְׁאֲחֹרֵי הַכּוֹס מִחֶמֶת יָדָיו וְיִחְזְרוּ וַיִּטְמְאוּ אֶת הַכּוֹס וּמוֹכַח דְּמַשְׁקִין
הַבָּאִין מִחֶמֶת יָדִים מְטַמְּאִין כְּלִים וְהַלַּח"מ פ"ז ה"ב כָּתַב דְּהַרְמַב"ם ו"ל סוֹתֵר דְּבָרֵי עֲצָמוּ
מֵה שְׁפִי בְּכַ"ה דְּכְלִים אֵהִיָּא דְּתַנּוּ רַמ"א לְיָדִים הַטַּמְּאוֹת וְהַטְּהוּרוֹת ע"ש הֵינּוּ
דְּאָמְרִינּוּ בְּמַתְנֵי שֶׁם כָּל הַכְּלִים י"ל אַחֲזִירִים וְתוֹךְ וַי"ל בֵּית צְבִיעָה רַמ"א לְיָדִים הַטַּמְּאוֹת
וְהַטְּהוּרוֹת וְפִי הַרְמַב"ם ו"ל בְּפֶה מ"מ ר"ל כִּי פֶּאֶשֶׁר הִיָּתָה יָדוֹ טַמְּאָה וְהִחְזִיקוּ בְּכָלִי בְּבֵית
צְבִיעָתוֹ נְטֵמְאוּ הַמִּשְׁקִין שֶׁבְּבֵית צְבִיעָתוֹ וְנִטְמְאָה בֵּית צְבִיעָתוֹ בְּלֹא סִפְק מִפְּנֵי אֵלוּ
הַמִּשְׁקִין הִנֵּה אַחֲזִירֵי הַכְּלִי לֹא תִטְמָא כּו' עכ"ל וּמְבֹאָר דְּבֵית צְבִיעָתוֹ נְטֵמָאת מִחֶמֶת
מַשְׁקִין הַבָּאִים מִחֶמֶת יָדִים רַק דְּאֲחֹרֵי הַכְּלִי לֹא נְטֵמְאוּ דְּאֲחֹרֵים וּבֵית צְבִיעָה חֲלוּקִין זֶה
מִזֶּה אֵלְמָא מַשְׁקִין הַבָּאִין מִחֶמֶת יָדִים מְטַמְּאִין כְּלִי, וְהִנֵּה הַכ"מ בְּפ"ז הִבִּיא בְּשֵׁם מְהַר"י
קוֹרְקוֹס דְּמְקוֹר הַרְמַב"ם ו"ל מֵהִירוּשְׁלָמִי פ' חוֹנָמֵר בְּקוֹדֶשׁ דְּאָמְרִינּוּ שֶׁם הָיוּ יָדָיו טַמְּאוֹת
וְאַחֲזִירֵי הַכּוֹס טְהוּרִים מִשְׁקָה לְחוּץ ע"ג הַכּוֹס וְאַחֲזוּ בְּבֵית צְבִיעָתוֹ פְּשִׁיטָא שְׂאִין מִשְׁקָה
מִיִּטְמָא מִן הַיָּד לְטַמֵּא אֶת הַכּוֹס ע"ש וְתַמּוּהָ לִי מֵאִי רֵאִיָּה מִשֶּׁם הָא זֶהוּ מִמֶּשׁ כְּמַתְנֵי
דְּכַ"ה דְּכְלִים וְהוּא ג"כ בְּתוֹסְפָתָא שֶׁהִבִּיא הַר"ש ו"ל שֶׁם וְהֵינּוּ דְּלִיָּדִים טַמְּאוֹת חֲלוּקִין
בֵּית הַצְּבִיעָה מְאַחֲזִירֵי הַכְּלִי וְכִשְׁאוֹחֲזוּ בְּבֵית צְבִיעָתוֹ נְטֵמָא רַק בֵּית צְבִיעָתוֹ ע"י הַמִּשְׁקִין
וְלֹא אַחֲזִירֵי הַכּוֹס אֲבָל בֵּית צְבִיעָתוֹ נְטֵמָא א"כ אֲדַרְבֵּה הוּי רֵאִיָּה לְהַפְּךָ דְּהָא בֵּית צְבִיעָתוֹ
נְטֵמָא בְּהַמִּשְׁקִין, וְהִנֵּה הַרְמַב"ם ו"ל בְּעֲצָמוּ בְּפִתְיָחַתוֹ לְסֹדֵר טְהוּרוֹת הִבִּיא רֵאִיָּה זֶה וְכַתֵּב
וּבְגִמְרָא חֲגִיגָה דִּירוּשְׁלָמִי אָמְרוּ פְּשִׁיטָא שְׂאִין מִשְׁקָה מִיִּטְמָא מִן הַיָּד לְטַמֵּא אֶת הַכּוֹס
עכ"ל וְלֹא הִבִּיא כָּלֵל דְּמַיְירֵי שְׁאֲחֲזוּ בְּבֵית צְבִיעָתוֹ וְנִרְאֶה דְּגִרְסָא אַחֲרַת הִיָּתָה לְהַרְמַב"ם

ז"ל בְּהִירוּשָׁלַיִם וּמֵיָרֵי הַתָּמִם בְּאַחֲזוֹ בְּאַחֲזוֹ הַכּוֹס עֲצָמָן: וְהִנֵּה בְּטַעַם הַרְמַב"ם ז"ל נִרְאָה דס"ל דְּכָל טוֹמְאָת יְדִים הוּא רַק לְתַרוּמָה וְלֹא לְחֻלְיִין וְכִדְאָמְרִינָן בְּשִׁבְתָּ שְׁלֵמָה גְזוּר לְקַדְשִׁים וְאַתּוּ אֵינְהוּ וּגְזוּר אַף לְתַרוּמָה וְזֶה דִּינֵי מְטַמְּאִין מִשְׁקִין חֻלְיִין הוּא ג"כ רַק ע"מ לְטַמֵּא אֶת הַתַּרוּמָה כִּי יֵשׁ מַעֲלוֹת שֶׁהֵם רַק בְּקַדְשׁ וּבְתַרוּמָה עֲצָמָה וַיֵּשׁ שֶׁהוּא לְצוֹרֵף תַּרוּמָה וְקַדְשׁ וּכְמוֹ מַעַל"ע שְׁבִנְדָה דְאָמְרִינָן בַּפ"ק דְּנִדְבָה שֶׁהוּא רַק לְקַדְשׁ וְאִיכָא לְמ"ד שֶׁהוּא אַף לְתַרוּמָה אֲבָל לְחֻלְיִין לִכ"ע לֹא וְאָמְרִינָן שֶׁם דַּמַּעַל"ע שְׁבִנְדָה מְטַמֵּא כ"ח הַמְּנַקֵּף צְמִיד פְּתִיל וְהֵינּוּ שְׂאֵם יִגְעוּ אֵלּוּ בְּקַדְשׁ אוֹ בְּתַרוּמָה יְטַמְּאוּ וְכֵן כָּל הִנָּף מַעֲלוֹת דַּפ' חֲנוּךְ בְּקַדְשׁ דְאָחוּרִים וְתוֹף וּבֵית צְבִיטָה לְתַרוּמָה וְלֹא לְקַדְשׁ הֵינּוּ שְׂאֵם נְטַמְּאוּ אַחוּרֵי נְטַמֵּא תוֹכוֹ לַעֲנִין שְׂאֵם יִגְעוּ אִם כ"פ בְּקַדְשׁ יְטַמְּאוּ וְה"נ יְדִים מְטַמְּאִין מִשְׁקִין חֻלְיִין לַעֲנִין שְׂאֵם יִגְעוּ בְּתַרוּמָה יְפָסְלוּ וְזֶה דְאִין יְדִים מְטַמְּאִין אוֹכְלִין חֻלְיִין ע"מ לְטַמֵּא תַרוּמָה הוּא מְשׁוּם דְּהֵינּוּ שְׂנִיִּים וְלִיכָא שְׁלִישֵׁי בְּחֻלְיִין א"כ אֵינּוּ שְׁנֵי שְׁנֵי שְׁנֵי אוֹכְלֵי חֻלְיִין אֲפִילוּ ע"מ לְטַמֵּא אִם כ"ח תַּרוּמָה אֲבָל מִשְׁקִין דְּנִעְשִׂין תַּחֲלָה לַעֲלוֹם ע"י שְׁנֵי רַק דְּלַחֲחוּלִין לִיכָא טוֹמְאָת יְדִים כָּלל וְכִטְהָרָה חֲשִׁיבֵי לְחֻלְיִין מ"מ מִתְטַמְּאוֹת ע"מ לְטַמֵּא אִם כ"ח תַּרוּמָה דְּלַצְנוּרָף תַּרוּמָה הֵינּוּ טַמְּאוֹת וְהוּי כְּשֶׁאֵר שְׁנֵי שְׁמִטָּא מִשְׁקִין חֻלְיִין וְכֵן מַעַל"ע שְׁבִנְדָה שֶׁהִיא אֵב הַטּוֹמְאָה וּמְטַמֵּא כָּלִים רַק טוֹמְאָתָהּ רַק לְקַדְשׁ אוֹ לְתַרוּמָה וְלֹא לְחֻלְיִין דְּלַחֲחוּלִין הִיא טְהָרָה גְמוּרָה מ"מ מְטַמֵּא כָּלֵי אַף שֶׁהִיא חֻלְיִין ע"מ לְטַמֵּא קַדְשׁ אוֹ תַרוּמָה וְזֶה דְּמִשְׁקִין הַבָּאִים מִחֻמַּת יְדִים אֵין מְטַמְּאִין מִשְׁקִין אוֹ אוֹכְלִין אַחֲרֵים שֶׁל חֻלְיִין אַף ע"מ לְחַזֵּר וְלְטַמֵּא תַרוּמָה הוּא מְשׁוּם דְּרַק מְדַרְגָּה אַחַת גְזוּרָה לְצוֹרֵף תַּרוּמָה וְקַדְשׁ וְלֹא ב' מְדַרְגוֹת וְכֵן בְּכָל מַעֲלוֹת לְצוֹרֵף קַדְשׁ כְּגוֹן אַחוּרִים וְתוֹף וּבֵית צְבִיטָה דְאֵר דְאֵם נְטַמֵּא אַחוּרֵי נְטַמֵּא תוֹכוֹ לְקַדְשׁ מ"מ אֵין אוֹתוֹ הַתוֹף מְטַמֵּא חֻלְיִין אַף ע"מ לְטַמֵּא קַדְשׁ וְכֵן בַּמַּעַל"ע שְׁבִנְדָה דְּמְטַמֵּא כ"ח הַמְּנַקֵּף צְמִיד פְּתִיל אֵין אוֹתוֹ כָּלֵי מְטַמֵּא כָּלֵי אַחַר אַף ע"מ לְטַמֵּא קַדְשׁ דְּלַצְנוּרָף גְזוּרָה לְצוֹרֵף דְּצוֹרֵף לֹא גְזוּרָה [וְעֵינָן מ"ש לַעֲיִל ס' מ'] וְזֶה דְאָמְרִינָן דְּמִים רֵאשׁוֹנִים שְׁיִצְאוּ חוּץ לְפָרֶק כְּשֶׁחֲזָרוּ חוּזְרִין וּמְטַמְּאִין אֶת הַיְדִים אֲלֵמָּא מִשְׁקִין הַבָּאִין מִחֻמַּת יְדִים חוּזְרִין וּמְטַמְּאִין אֶת הַיְדִים וְלֹא דוֹקָא הֵיךְ שֶׁל אוֹתָהּ נְטִילָה דְּמִשְׁקִין הַבָּאִין מִחֻמַּת יְדִים מְטַמְּאִין אַף יָד אַחֲרַת דְּזֶה דְאָמְרִינָן בְּחִגְיָה דְאֵין יָד מְטַמְּאָה אֶת חֲבֵרְתָהּ לְתַרוּמָה הוּא רַק בְּנִגְוָה אֲבָל הִתְהַ בְּלוּלָה בְּמִשְׁקָה מְטַמְּאֵת כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל פ"ב מֵהַל' אֲבָה"ט הִי"ב אֲלֵמָּא דְּמִשְׁקִין הַבָּאִין מִחֻמַּת יְדִים חוּזְרִין וּמְטַמְּאִין אֶת הַיְדִים וְאֵע"ג דְּמִשְׁקִין הַבָּאִין מִחֻמַּת יְדִים אֵין מְטַמְּאִין חֻלְיִין אַף ע"מ לְטַמֵּא תַרוּמָה וְהִכָּא מִשְׁקִין הַבָּאִין מִחֻמַּת יְדִים מְטַמְּאִין אֶת הַיְדִים ע"מ לְטַמֵּא תַרוּמָה הַטַּעַם הוּא דְּכִינּוּ דְּכָל טוֹמְאָת יְדִים שְׁיִיכָא רַק לְתַרוּמָה וְלַקְדָּשׁ דְּלִגְבֵי עֲצָמָן אֵין נַפ"מ בְּטוֹמְאָתוֹן דִּינָן בְּתַרוּמָה עֲצָמָה וְל"ד לְמִשְׁקִין וְאוֹכְלִין חֻלְיִין שְׁשִׁיף טוֹמְאָתוֹן אַף לִגְבֵי עֲצָמָן וְזֶה מוּכַח ג"כ מִדְּבָרֵי הַרְמַב"ם ז"ל מ"ש בַּפ"ה מ' טְהָרוֹת (פ"ב מ"ו) דְאֵין רְבִיעֵי בְּקַדְשׁ אִם כ"כ קִבֵּל טוֹמְאָתוֹ מִן הַקַּדְשׁ אוֹ מִן הַתַּרוּמָה אֲבָל מִן הַחֻלְיִין לֹא וְאֲפִילוּ אִם רַק הִרְאִישׁוֹן הִנֵּה חֻלְיִין וְהִשְׁנֵי וְהַשְּׁלִישִׁי קַדְשׁ אֵין עוֹשִׂין רְבִיעֵי בְּקַדְשׁ וְכ"כ ר"ש"י ז"ל סוּטָה (ל' ע"א) ע"ש וּמ"מ אָמְרִינָן בְּחִגְיָה דִּיךְ שֶׁהִיא שְׁנֵי מְטַמְּאֵת יָד אַחֲרַת לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ שְׁלִישִׁי לְקַדְשׁ וְהֵינּוּ שְׂאֵם תִּגַּע בְּקַדְשׁ יִהְיֶה רְבִיעֵי כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל פ"ב מֵהַל' אֲבָה"ט הִי"ב וְאֵמָּא הִיא לַעֲשׂוֹת רְבִיעֵי בְּקַדְשׁ בְּעֵינָן שְׁפָל הַטּוֹמְאָת שְׁבָאָה מִפְתָּן יֵה' אוֹ קַדְשׁ אוֹ תַרוּמָה וְהִכָּא הִשְׁנֵי וְהַשְּׁלִישִׁי הֵם יְדִים וּמוּכַח דִּינֵי כֵּן דְּכָל טוֹמְאָתוֹן שְׁיִיכָא רַק לְקַדְשׁ אוֹ לְתַרוּמָה

דינון פקדוש או כתרומה עצמה: והנה זה דמשקין הבאין מחמת ידים אין מטמאין רק תרומה אין זה דוקא בידיים דה"ה באוכל אוכלין טמאים ושותה משקין טמאים שנעשה גופו שני מטמא משקה חולין רק ע"מ לטמא תרומה ובזה אף הראב"ד ו"ל מודה וכמ"ש בפ"ח מהל' אבה"ט על הרמב"ם ו"ל שפתב שם באוכל אוכלין טמאים דאם נגע באוכלין עשאן שלישי ואם נגע במשקין אפילו חולין עשאן תחלה לטמא אוכלין ומשקין אבל לא לטמא פלים וכתב הראב"ד ו"ל אבל לא לטמא פלים ולא אפילו לטמא אוכלין של חולין שלא גזרו אלא לתרומה עכ"ל היינו דמשקין של חולין שנטמאו ואו מחמתו אין מטמאין רק אוכלין של תרומה לפי שלא גזרו אלא לתרומה ומ"מ מטמא הוא משקין של חולין והיינו ע"מ לטמא אוכלין של תרומה ולענון זה המשקין תחלה והכ"מ שם כתב דאף הרמב"ם ו"ל ס"ל פהראב"ד ו"ל בזה דמה שהמשקין מטמאין אוכלין ומשקין הוא רק של תרומה אלא שלא פירש ע"ש והפ"ה הרא"ש ו"ל בפ"ה פ"ח מ"ז פתב דכל הנהך שהו מי"ח דבר דהיינו אבל אוכלין טמאים כו' והבא ראשו ורובו במים שאובין כו' עושה משקין תחלה ע"מ לעשות שני בתרומה ע"ש ורק בתרומה ולא לחולין ומשום דלא גזרו אלא לתרומה, והנה ז"ש הרמב"ם ו"ל דמשקין מטמאין פלים והוא שיהיו אותן המשקין טמאין מחמת אב מאבות הטומאות בין של תורה בין של דבריהם אין הפוננה שיגעו המשקין עצמן בהאב דהא משקין שנגעו באוכלין שנגעו בש"ר ג"כ מטמאין פלים וכמ"ש הרמב"ם ו"ל פיון דהטומאה באה מחמת אב הטומאה של תורה או של ד"ס ולא אתי למעוטי רק ידים ואוכל אוכלין טמאים והבא ראשו ורובו במים שאובין כל הנהך דגזרו עליהן בי"ח דבר וכמ"ש הרמב"ם ו"ל פ"ח ה"י ופ"ט ה"א דכל הנהך לא גזרו רק לתרומה: והנה מה שפתב הלח"מ דהרמב"ם ו"ל סותר דברי עצמו שפתב בפה"מ פכ"ה דכלים על היהא דרמ"א לידיים הטמאות והטהורות דהיינו שהמשקין נטמאו מידי ומטמאין בית צביעתו של כוס אלמא משקין הבאין מחמת ידים מטמאין פלי ל"ק כלל דזה דאין משקין מחמת ידים מטמאין פלים הוא מחמת שאין משקין הבאין מחמת ידים מטמאין רק תרומה וכמ"ש הרמב"ם ו"ל בהקדמתו לסדר טהרות ומשום דידים לא גזרו אלא לתרומה אף זה רק אליבא דידן אבל ר"מ ס"ל בחולין (ל"ג) דיש ידים לחולין דידים ראשון לחולין ושניים לתרומה דאם הכניס ידיו לבית המנוגע ידיו תחלות אף לחולין ואם הן רק שניות פגון שנגעו בראשון הן רק לתרומה ע"ש א"כ פיון דס"ל לר"מ דטומאת ידים הן לחולין כמו לתרומה וכשהן תחלה מטמאין חולין וכשהן שניים הני פשאר שניים דלא מטמאין רק תרומה א"כ פיון דידים הם לחולין כמו לתרומה א"כ אף בידיים שניות שנגעו במשקין הני פמשקין שנגעו בשאר שני שטמאין חולין ואף פלים פיון דידים הם אף לחולין: ובשמעתא דא"ד בפלוגתא דב"ש וב"ה דלב"ש נוטלין לידיים ואח"כ מוזגין את הכוס שלא יטמאו משקין מחמת ידים ויחזרו ויטמאו את הכוס והקשה הראב"ד על הרמב"ם אלמא משקין הבאין מחמת ידים מטמאין פלי וב"ה פליגי התם רק משום דניצוצות לא שכיחא אבל בעיקר מודו נראה דג"כ ל"ק דהנה אמרינו בטהרות פ"י מ"ד הנותן מן הסלים ומן המשטיח של אדמה בש"א נותן בידיים טהורות ואם נתן בידיים טמאות טמאן דס"ל דהנכשרו ובה"א נותן בידיים טמאות ומפריש תרומתו בטהרה דס"ל דלא הנכשרו והקשה הר"ש ו"ל שם אמאי לא יתן בידיים טמאות פיון דמייירי הכא בחולין קודם שהפריש תרומה ואין ידים לחולין ותי' בסד תירוץ דס"ל פריש"א דידים תחלות

לחולין וכן תי' הרע"ב ו"ל שם ע"ש א"כ ס"ל לב"ש וב"ה דיש ידים לחולין דלב"ה זה דנותן בידיים טמאות הוא רק משום דלא הוה נקשרו א"כ שפיר ס"ל בשמעתתא דא"ד דמשקין הבאים מחמת ידים מטמאין פלים כשאר משקין טמאים ואנן לא קי"ל הכי וס"ל דאין ידים לחולין ומש"ה הרמב"ם ו"ל בכי"א מהל' ט"א ה"ד פסק בנותן מן הסלים דלא כב"ה דס"ל דנותן בידיים טמאות משום שלא הוה נקשרו ואף לא כב"ש ופסק פהתוספתא דצריף ליקח מהן בידיים טהורות כדי שלא יקח מהם הטמא ויטמאן עכ"ל היינו דצריף ליקח בידיים טהורות לא מפני שידים טמאות מטמאות אותן דאין ידים לחולין ולא כב"ש דאמרי דאם נתן בידיים טמאות טמאן אלא משום גזירה בעלמא שמה יקח מהם טמא מעליא ויטמאן דהוה נקשרו: פתב הכ"מ פי"א דמקנאות על הרמב"ם ו"ל שפתב דמים שניינים צריף רק לתרומה דמקורו מההיא דפ"ב דידים דתנו נטל את הראשונים למקום אחד והשניים למקום אחר ונפל כפר של תרומה על הראשונים טמא כו' ומדנקט כפר של תרומה מכלל דשל חולין טהור אלמא דאין מים ראשונים טמאים לחולין ע"ש אף אין זה כ"כ דיוק דהא פיוצא בו תנינן בפ"א דמקנאות במי גבאים שטה שמה ושהה טהור כו' נפל לתוכו כפר של תרומה אם הדיח טמא כו' והתם ע"כ לאו דוקא כפר של תרומה דאף של חולין נטמא שיהי המים טמאים וטעם הרמב"ם ו"ל הוא משום דלשיטתיה אגיל דאין משקין הבאים מחמת ידים מטמאין חולין כ"א תרומה: ג) אמרינן בשבת (י"ד) דגזרו טומאה על סתם ידים משום דהידיים עסקניות הן וכתב רש"י ו"ל ונוגעין בבשרו ובמקום הטנופת ויגנאי הוא לתרומה ורבותינו מפרשים חיישינן שמה נגעו ידיו בטומאה וקשיא לי א"כ ניהוש שמה נגע באב הטומאה ונמצא ראשון ויטמאה ויעוד מ"ש ידים לחודייהו בכל גופו נגזור לפסול תרומה שמה נגעו ידיו בטומאה ונטמא כל גופו ועוד לא תסגי להו בנטילה אלא בטבילה עכ"ל, ונראה מדברי רש"י ו"ל דס"ל דלא חיישינן שמה נגע בטומאה כלל ורק לנגיעת במקום הטנופת חיישינן אבל לנגיעה דטומאה אפילו הסיח דעתו משמירתו לא חיישינן וקשה הא קי"ל דבהיסא הדעת חיישינן לכל הטומאות ואף לטומאת מת חיישינן כדאמרינן בחגיגה ובזבחים דהיסח הדעת צריף הדאה גו"ז וזה דהיסח הדעת מידי דא"צ רק נטילה ע"כ מייירי דלא הסיח דעתו מהם לגמרי ושמן מנגיעה באב הטומאה ולא שמן רק מדברים המטמאין את הידים וא"כ ל"ק על רבותינו דכל גופו יהיה טמא, והנה בטורות פ"ז אמרינן מי שהיה טהור והסיע את לבו מלאכול ר"י מטהר שדרה טמאין פורשין ממנו ונחמם מטמאין היו ידיו טהורות והסיע את לבו מלאכול אעפ"י שאמר יודע אני שלא נטמאו ידיו ידיו טמאות שהידיים עסקניות וכתב בפ"י הרא"ש ו"ל שם דעסקניות הן ונגעו במקום הטנופת וצריכים נטילה לנגיעת תרומה אבל לא בשביל דחיישינן שמה נגעו בטומאה דא"כ ליקבעי כל גופו טבילה כו' ע"ש, ונראה דמזה ג"כ ל"ק על רבותינו דל"ד היסח הדעת מאכילת תרומה דרישא דס"ל לרבנן דכל גופו טמא להסיח דעתו מאכילה דסיפא דצריף רק נטילה דרישא מייירי בהסיע דעתו לגמרי מלאכול בתרומה אבל סיפא בהסיח דעתו מאותה סעודה צריף נטילה אף שדעתו לאכול למחר שהרי הדין כן שכל שהסיע דעתו מלאכול עתה צריף נטילה והטעם הוא דכשטובל עצמו בשביל אכילת תרומה הוא טובל עצמו על כל הזמן שירצה לאכול תרומה דהא א"צ טבילה על כל סעודה וסעודה א"כ ליכא היסח הדעת משמירת גופו כל שדעתו לאכול בתרומה למחר אבל בנטילה פיון דצריף נטילה על כל סעודה

וסעודה כל שהסיח דעתו מסעודה זו הוי ה'סח הדעת ואינו משמר את ידיו ומש"ה בסיפא בהסיח דעתו מלאכול דא"צ רק נטילה משום דעל גופו ליכא ה'סח הדעת פ'ון דדעתו לאכול למחר א"כ מטומאות המטמאות את כל הגוף ליכא ה'סח הדעת וא"צ רק נטילה בשביל טומאות הפוסלות את הידים, והנה לר"י דס"ל בהסיח דעתו לגמרי מלאכול בתרומה דטהור משום שפ'ן דרף טמאים פורשין ממנו ובגדים מודה דלא מהני יודע אני שלא נטמאו לפי שהידיים עסקניות א"כ אף ברישא בהסיח דעתו לגמרי מלאכול בתרומה פ'ון דהידיים עסקניות הן אפתי ליחוש שמה נגע בידיי באב הטומאה ונטמא כל גופו דהא ברישא מייירי שהסיח דעתו לגמרי מן התרומה אף בלא"ה קשה דקאמר ר"י הטעם שפ'ן דרף טמאים פורשין הימנו מ"מ נ'חוש שמה נטמא בשרץ ונבלה ובמת דל"ש האי טעמא וצ"ל דהנה טומאות לא שכיחי ואע"ג דבכל ה'סח הדעת חיישינן לכל הטומאות דהא אמרינן ה'סח הדעת צריף הנאה גו"ז שאני הכא דליכא ה'סח הדעת לגמרי שהרי משמר את עצמו רק שהסיע דעתו מלאכול בתרומה וצדיין אוכל הוא חולין בטרה רק דאין שמירת אוכלי חולין בטרה שמירה לאכילת תרומה ובזה לא חיישינן רק לטומאה הרגילה וכמו בגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואמרינן בחולין (ל"ה) דהוא דוקא במדרסות שמה תשב עליהן אשתו נדה אבל בפירי לא וכתב רש"י ז"ל שם דחיישינן שמה ישבה עליהן אשתו נדה ואע"ג דאנכלי תרומה מזדהרי בה שפיר מיהו לגבי קדש לא הוי שמירה וחישינן הואיל וטומאה מצויה היא אבל בפירי דאין טומאתו מצויה הוי שמירת תרומה שמירה כו' ע"ש א"כ ה"נ הכא בהסיע דעתו מלאכול בתרומה ובזה חיישינן רק לאדם טמא שזה טומאה מצויה אף דרף הטמאים פורשין ממנו וא"כ ל"ק נמי דליחוש שמה נגע בידיי באב הטומאה לפי דהידיים עסקניות פ'ון דמייירי ששמרון דהא אומר יודע אני שלא נטמאו רק אין שמירתן שמירה פ'ון דהסיע דעתו מלאכול לא חיישינן לשרץ ונבלה דלא שכיחי כמו ברישא ולאנשים טמאים דחיישינן הרי פורשין ממנו ולא חיישינן רק דנגעו בראשון דהנה שכיחי דהידיים עסקניות הן היינו באוכלין ובמשקין טמאים המטמאין את הידיים ולא את הגוף ומש"ה א"צ רק נטילה: הנה על רבותינו דס"ל דידיים הוא משום טומאה ולא משום נגיעה במקום הטנפות יקשה דהא אמרינן בהד'א ב'ומא (ל') הלכה בסעודה אדם יצא להשתין נוטל ידו אחת כו' ונראה לומר דהנה התוס' פסחים (קט"ו ע"ב) על הא דאמרינן שם דהנוטל ידיו לטיבול ראשון צריף לחזור ולטיבול משום פ'ון דאיכא הלילה ואנדתא מסח דעתיה הקשו מאי צריף להאי טעמא תי"ל דנטילה ראשונה לא היתה לשם קדושה אלא שלא יטמא את המשקין כו' ע"ש ונראה מזה דס"ל להתוס' דנט"י לאכילה הוא גדר אחר לגמרי מנט"י דנגיעה דבנגיעה הנטילה משום טהרה ולאכילה משום קדושה ונראה דיצא זה להתוס' מהא דאמרינן בברכות והתקדשתם זו מים ראשונים כו' דאכילה צריכה קידוש ידים וכ'ון דנטילה לאכילה היא קדושת ידים מש"ה נגיעה במקום הטנפות מועלת בהם דאשכחן דנגיעה במקום הטנפות מועלת בקדושת ידים וכמו בקידוש ידים ורגלים במקדש דאמרינן ב'ומא שם דיצא להטיל מים צריף קידוש ידים ורגלים ומקשינן בשלמא רגלים משום ניצוצות אלא ידים אמאי ואמרינן משום דמצוה לשפוף ע"ש ואדרבה משום טומאת ידים לא איכפת לן התם פדאמרינן בפ"ב דזבחים נטמאו ידיו א"צ לקדש דנגיעה במקום הטנפות מועלת בקדושת ידים וה"נ פ'ון דצריף קדושת ידים לאכילה נגיעה

במקום הטנופת מועלת בהם אבל לנגיעה בתרומה שהוא משום טהרה חיישינו רק לטומאה ולא לנגיעה במקום הטנופת: ונראה דכהנים האוכלין פת בעזרה דצריכים נט"י ואף דאין טומאת ידים במקדש דלאכילה אין זה משום טהרה כ"א משום קדושה וכמ"ש התוס', ובה נראה ליישב מה שהקשה הגה"ש על הק"ע בירושלמי חגיגה פ"ב ה"ה דמיתנין התם ההיא דהנוטל ידיו למקדש והיינו לקדש צריף ליטול מי רביעית ומקשינו הא לקדש צריף טבילה ומשנינו בחד תירוץא פאן לקדשי מקדש המקודשין צריף דוקא טבילה פאן לחולין שנעשו ע"ט הקדש סגי בנטילה וכתב הק"ע דקדשי מקדש המקודשין היינו מנחות והקשה עליו הגה"ש הא אין מנחות נאכלות אלא בעזרה ואין טומאת ידים במקדש ע"ש ולפ"ז מנחות פיון דפת הן דהא אמרינו במנחות (ע"ה) דמברכין עליהם המוציא א"כ צריף נטילה אף במקדש מיהו בזה יש לעיין אי צריף לזה טבילה דוקא פיון דמדין טהרה א"צ רק משום אכילת פת א"כ הוי כשאר אכילת פת דדיו בנטילה אף אפשר דכל לקדש בעי טבילה אף אם הוא בשביל הקדושה: אמרינו ביומא (ע"ט) הביאו לו לר"צ אוכל פחות מפביצה הנה נוטלה במפה כו' והקשו בתוס' שם הא פביצה בעי דוקא נט"י הא ר"צ שהוא פהו הנה אוכל ע"ט תרומה ואמרינו דהותרה מפה לאוכלי תרומה ותי' דדוקא בשעת אכילת תרומה עצמה התירו מפה ע"ש, והנה יש לעיין בשלמא בחולין דאין שני עושה שלישי בחולין ורק לאכילה צריף נטילה יש לחלק בין פביצה לפחות מפביצה דרק לאכילה חשובה בעי נטילה אבל לפמ"ש בתוס' דהיו שם חולין ע"ט תרומה דנפסלות בנגיעה מחמת ידים א"כ אם לא התירו מפה לחולין ע"ט תרומה דחיישינו שפא יגע בהן מאי נ"מ בין פביצה לפחות מפביצה ואפשר דזה דחיישינו שפא יגע הוא רק מדין משמרת דצריף לשומרן שלא יבואו לידי טומאה ולענין משמרת דתרומה ג"כ אשכחן שיעורא וכדאמרינו בפסחים ט"ו בחבית של תרומה שנשברה בגת העליונה כו' דאם יכול להציל רביעית בטהרה יציל כו' אלמא שאני למשמרת בין רביעית לפחות מרביעית ואפשר דבאוכלין השיעור פביצה דחיישינו בהו למשמרת טפי וחישינו שפא יגע בהם: אמרינו בבכורות (ל') מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו דהיינו אם קיבל עליו נט"י אף אם לא קיבל עליו שאר טהרות מקבלין אותו דנט"י חשוב דבר שלם ומקבלין אותו לזה וזה דמקבלין אותו היינו להיות נאמן לכל דבריו וסומכין עליו כמ"ש רש"י והרגמ"ה ז"ל שם, והנה יש לעיין למאי נ"מ שמקבלין אותו לנט"י ולא לשאר טהרות דהא אם נגע בטהרות בידי פיון דכל גופו בחזקת טומאה מטמא אותם ואי אפשר לומר דנ"מ אם נגע בטהרות דעל סתם ידים שורפין את התרומה כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ח מהל' אבה"ט ה"ח א"כ בלא קבלתו היו שורפין על מגעו ועכשיו שקיבל לכנפים וידיו בחזקת טהרה ושאר גופו אף דלא קיבל עליו הוי רק ספק טמא ועל ספק טומאה לא שרפינו מ"מ לי"ל הכי דאם לא קיבל על טהרת גופו הוי לזה כע"ה ועל ספק טומאת ע"ה שורפין את התרומה ואי מייירי הכי לענין נאמנות לגבי אחרים דכיון שקיבל עליו נט"י חשיב חביר לענין זה ונאמן וכשמעיד על אחרים שידיו של זה טהורות ולא נטמאו נאמן זה ג"כ אי אפשר לומר דהא אמרינו בפ"ז דטהרות דאם הסיע את לבו מלאכול אעפ"י שאמר יודע אני שלא נטמאו ידיו ידיו טמאות שהידיים עסקניות הן ע"ש א"כ ממ"נ אם האחר לא הסיע את לבו א"צ לעדותו של זה ואם הסיע לבו מה מועיל נאמנותו שלא נטמאו ידיו שאף הוא בעצמו אם

אומר יודע אני שלא נטמאו לא מהני דלא מהני עדות לידים פל שהסיע דעתו מלאכול ואי מיירי לענין שאחד שהיו ידיו טמאות וספק נגע בטהרות ספק לא נגע וזה מעיד שלא נגע הא בלא"ה טהור דכל ספק ידים ליטמא וליטמא טהור וצ"ע: ד) נקטינן בכמה דוכתי דאין טומאת ידים במקדשוהנה יש לחקור אם האי מקדש הוא דוקא בעזרה או פל הר הבית בכלל ואי נימא שהוא דוקא בעזרה פן אתי שפיר מה דאמרין בנזבחים (כ') נטמאו ידיו מטבילין וא"צ לקדש ע"ש ואמאי מטבילין הא אין טומאת ידים במקדש ואין לומר דמיירי שנטמאו בחוץ דא"כ תפשוט מאי דאיבעי לן התם אי יציאה מועלת בקידוש ידים דהא קתני הקא דא"צ לקדש וע"כ צ"ל דמיירי שהיה פל גופו בעזרה והוציא ידיו לחוץ ונטמאו שם דכה"ג אין יציאה מועלת בקידוש ידים פדאמרין שם יצאו ידיו ה"ה בקדושתו ולענין טומאת ידים פנין שהידיים היו בחוץ נטמאו שם אף זה שנייף לומר רק אם פל חוץ לעזרה חשיב חוץ לענין טומאת ידים דלענין קידוש ידים פל חוץ לחומת עזרה חשיב יציאה פדאמרין התם אכל אי נימא לענין טומאת ידים פל הר הבית בכלל מקדש לא משפחת לה נטמאו ידיו בלא יציאת גופו ואי נימא דאף הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש לענין טומאת ידים חשיבי חוץ הוי מתנישב מה שהקשה המנחת חינוך על רש"י ז"ל שכתב בחגיגה (י"ח ע"ב) במתני' דלקדש מטבילין דאם בא לאכול שלמים או חטאת ואשם לפהו יש מעלה דצריף טבילה במ' סאה והקשה המנחת חינוך הא אין חטאת ואשם מתאכלין אלא בעזרה ואין טומאת ידים במקדש ולפ"ז מיירי שאוכלין בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש שהם פחול לכל דבר חוץ מאכילה פדאמרין בנזבחים וה"ה דחשיבי חוץ לענין טומאת ידים, ובזה הוי מתנישב ג"כ מה דאמרין בחולין (ל"ג) השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהם דם כו' ונאכלין בידיים מסנאבות ומוקמינן לה בקדשים דצריכים נט"י והקא א"צ נט"י משום דלא הוה נט"י ומוחבינן עלה התם פמה תיובתי ע"ש ואמאי לא מקשינן ג"כ דע"כ עוף הוא ק"ק ואין נאכלין אלא בעזרה א"כ אפילו אם יצא מהם דם ג"כ נאכל בידיים מסנאבות דאין טומאת ידים במקדש ולפ"ז משפחת לה בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש: אמרין בירושלמי פסחים פ"ז ה"ו דפסח הבא בטומאת ידים הוי פסח הבא בטומאה וקשה נהי דס"ל דאף בטומאה דרבנן הוי פסח הבא בטומאה מ"מ הא אין טומאת ידים במקדש ובציון ירושלם הקשה פו, ונראה דהקא לא מיירי שהפגנים עשו אותו בטומאת ידים אלא מיירי שהיו רוב ישראל טמאי ידים פנין שאין יכולים לאכול הפסח לערב משום טומאת ידים הוי פסח הבא בטומאה ואע"ג דיכולים לטבול ידיהם ולאכול לערב מ"מ הוי כמו טמא שרץ דאין שוחטין וזורקין על טמא שרץ אע"ג דיכול לטבול ולאכול לערב דכיון דמחוסר מעשה שיהא ראוי לאכול פסחו אין שוחטין וזורקין עליו וכשרוב הצבור טמאי שרץ הוי פסח הבא בטומאה וה"נ בטומאת ידים (וזה דאמרין דכהנים בעבודתן פטורין מתפלה ש"י ותיבין בתפלה ש"ר ואע"ג דחייב אדם למשמש בתפלין בכ"ש ושעיה ואם לא הוי היסח הדעת מתפלין ותפלין מטמאין את הידיים ואיף עביד עבודה צ"ל ג"כ משום דאין טומאת ידים במקדש]: ה) אמרין בפ"ג דידיים המכניס ידיו לבית המנוגע ידיו תחלות דברי ר"ע כו' א"ל לר"ע היכן מצאנו שהידיים תחלה בכ"מ א"ל וכי היאף אפשר להן להיות תחלה אא"כ נטמא גופו חוץ מזה כו', והנה יש לעיין לפי מה דאמרין בחולין (ק"ו) דכ"ד החוצץ בטבילת הגוף חוצץ בנט"י וכתבו התוס' שם דבמיעוטו שאינו מקפיד אין לחוש

דבטבילה נמי אינו חוצץ ע"ש, והנה לפ"ז משפחת לה ידיו תחלות כגון שהיה טמא ונגע
בשרץ בידי ונטמאו ג"כ ידיו ונעשו תחלות ואח"כ טבל והיתה חציצה על ידיו ולגבי
ידיו היתה החציצה על רובן ולגבי כל הגוף היתה רק מיעוטו דלהגוף עלתה הטבילה
ונטהר ועל טומאת ידיו לא הועילה הטבילה ונשארו ידיו תחלות וכל גופו טהור ונראה
לומר דבכה"ג שהיה כל גופו טמא ונגע בטומאה בידי לא נטמאו ידיו כלל דאמרינן
בתוספתא פ"א דטהרות אהד טהור שידיו טמאות ואהד טבול יום שידיו טמאות מטמא
משקה חולין כו' ראב"ש אומר אין ידים לטבול יום היינו דס"ל לראב"ש דאין הבדל
בטבול יום בין היו ידיו טהורות ובין היו ידיו טמאות פמה שפי' הרמב"ם ז"ל בפה"מ
פ"א דטהרות מ"א דלא גזרו על ידיו של טבול יום ונראה הטעם משום דגזרו על הידים
בשביל תרומה וכיון דטבול יום בלא"ה פוסל את התרומה לא גזרו על ידיו כלל ואע"ג
דאיכא נפקותא לענין משקה חולין דידיים מסנאות מטמאין משקין חולין משא"כ בטבול
יום מ"מ הגזירה על הידים היתה בשביל תרומה רק כל הפוסל את התרומה מטמא משקין
להיות תחלה וכיון דטבול יום בלא"ה פוסל את התרומה לא גזרו על ידיו כלל ואע"ג
דלא קי"ל כראב"ש בהא כמ"ש הרמב"ם ז"ל שם מ"מ נראה מדפליגי בטבול יום בטמא
מעליא מודו רבנן דל"ש ביה טומאת ידים דרק בטבול יום דאיכא נפקותא למשקה חולין
ס"ל לרבנן דגזרו על ידיו אבל בטמא מעליא לכ"ע לא גזרו א"כ לא משפחת לה ידיו
תחלות דאם נטמא גופו לא נטמאו ידיו כלל: עוד נראה דאפילו אי נימא דשייך טומאת
ידים אף בטמא מעליא מ"מ אם נטמא גופו ונטמאו גם ידיו וטבל בחציצה שהוא רובו
לגבי ידיו ולגבי גופו מיעוטו נטהרו גם ידיו, ועוד יותר מזה נראה דאפילו טהור שנטמאו
רק ידיו והיתה חציצה על ידיו ולגופו היתה רק מיעוטו וטבל כל גופו אף דגופו א"צ
טבילה כלל דטהור הוא נטהרו ידיו, דהנה אמרינן בחולין שם עד כאן לחולין עד כאן
לתרומה היינו דלחולין צריף נטילה עד הפרק השני ולתרומה עד פרק השלישי והנה
כמו כן גם לטומאה דלחולין מתטמאין הידים רק עד פרק השני ולתרומה עד פרק
השלישי דהידיים מתטמאין ומתטהרין עד הפרק, והנה בנוטל ידיו ויצאו המים חוץ לפרק
וחזרו נטמאו ידיו דמש"ה הנוטל צריף שיגביה ידיו למעלה וא"כ אם נטל ידיו לחולין
ונטל עד הפרק השלישי כדן תרומה ויצאו המים מפרק השני לשלישי וחזרו נמצא דידי
טמאות לחולין דלחולין הפרק השלישי הוא חוץ לפרק אבל לתרומה ידיו טהורות
דלתרומה הפרק השלישי הוא תוך הפרק וזה לא מסתבר כלל שיהיו ידיו טהורות
לתרומה וטמאות לחולין וע"כ דרק לקולא אמרינן דלחולין רק עד הפרק השני אבל לא
לחומרא דכל שנטל נטילה כזו דמהני לתרומה כ"ש דמהני לחולין וה"נ אם היו ידיו
טמאות וגופו טהור וטבל כל גופו בחציצה שעל ידיו הן רובו ועל גופו רק מיעוטו נטהרו
ידיו משום כיון דאמרינן דלחטאת נטמאו ידיו נטמא גופו א"כ לחטאת כיון דצריף לטבול
כל גופו א"כ כיון דעל גופו החציצה היא רק מיעוטו וסלקא ליה טבילה א"כ לחטאת
נטהרו ידיו ע"י טבילה זו וזה אי אפשר דלחטאת מהני האי טבילה לטהר ידיו ולא לחולין
דכל דהוי טהרה לתמור כ"ש דהוי טהרה לקל (יש לחקור לר"ע דמכניס ידיו לבית
המנוגע דידי תחלות וכן לרבנן דעכ"פ הם שניות אי צריף להכניס כל ידיו לבית המנוגע
או סגי בהכניס רובן כיון דהידיים חשיבי כדבר בפ"ע דהא מתטמאות לעצמן ומתטהרות
לעצמן א"כ כמו בטומאת גופו דסגי בכניסת רובו ה"נ בטומאת ידיו דסגי בכניסת רובן

או אֶפְשֶׁר דֵּהֲטַעַם בְּגוּפוֹ דְסָגִי בְכַנִּיסַת רַבּוּפוּ הוּא מְשׁוּם דְשָׂדֵי מִיעוּטוֹ בְּתַר רַבּוּפוֹ אֶבֶל בְּכַנִּיסַת רַבּוּב יָדָיו וְכָל גּוּפוֹ בְּחוּץ אֲדַרְבֵּה שְׂדֵינָן הָאֵי מִיעוּט יָדַיִם שֶׁהֵן בְּחוּץ בְּתַר פֶּל גּוּפוֹ וְכִמוֹ דְאֶמְרִינָן בְּזַבְחִים (ק"ד) בְּיָצְאוֹ מִעוּטָן בְּרַבּוּב אֶבֶר דְלֹא שְׁבָקִינוּ רַבּוּבָא דְבִהְמָה וְאֲזַלִּינוּ בְּתַר רַבּוּב אֶבֶר]: אֶמְרִינָן בְּפ"ג דְיָדַיִם לר' יְהוֹשֻׁעַ דְּכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם לְהִיּוֹת שְׁנִיּוֹת וְהֵיךְ מְטַמֵּא אֶת תְּבַרְתָּהּ וְכָתְבוּ הַתּוֹסֵ' תְּגִיגָה (כ"ד ע"ב) דר"י הוּא דְנוֹקָא לְקַדֵּשׁ וְכ"כ הַר"ש ז"ל בְּמַס' יָדַיִם שָׁם ע"ש, וְהִנֵּה בְשִׁמְעַתְתָּא דְאֵלוּ דְבָרִים דְאֶמְרִינָן שָׁם לַב"ה דְמוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וְאַח"כּ נּוֹטְלִין לְיָדַיִם דְאֵין הַכּוֹס מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם בְּלֹא מְשָׁקָה דְאֵין פְּלִי מְטַמֵּא אֶדָם וְכָתַב רַש"י ז"ל דְקו"ל לְפָרְבָּנָן דְפְּלִיגִי עַלְיָה דר' יְהוֹשֻׁעַ בְּכָלִים שְׁנַטְטָאוּ בְּמִשְׁקִין וְאוֹמַר אֶת שְׁנַטְטָא בְּאֵב הַטְּנוּמָא אֶת הַיָּדַיִם וְשְׁנַטְטָא בְּנֹלַד הַטְּנוּמָא אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם שְׂאֵין שְׁנֵי עוֹשֶׂה שְׁנֵי ע"ש, וְנִרְאֶה מִזֶּה דְרַש"י ז"ל ס"ל דר"י אַף בְּעֵלְמָא קְאָמַר לָהּ דְשְׁנֵי מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם וְלֹא דְנוֹקָא לְקַדֵּשׁ דְהָא בְשִׁמְעַתְתָּא דַּא"ד לֹא מְיִירִי לְקַדֵּשׁ וְכֵן הוּא בִּירוּשְׁלַמִי תְּגִיגָה לְהַדְיָא דר' יְהוֹשֻׁעַ מוֹסִיף אֲמַתְנִי דְחוֹמֶר בְּקַדֵּשׁ דִּיד מְטַמֵּא אֶת תְּבַרְתָּהּ לְקַדֵּשׁ וְס"ל לר"י דְאֵף לְתְרוּמָה כֵּן ע"ש, וְהִנֵּה ז"ש רַש"י ז"ל דְאֵין הַכּוֹס שְׁנַטְטָא אַחֲוָרִיו ע"י מִשְׁקִין מְטַמֵּא הַיָּדַיִם בְּלֹא מְשָׁקָה מְשׁוּם דְלֹא קו"ל כַּר"י בְּהָא יֵשׁ לְעֵינָן תִּי"ל דְאֶפִּילוּ אֵי קו"ל כַּר"י בְּהָא דְשְׁנֵי מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם מ"מ הָא לֹא קו"ל כַּר"י בְּאַחֲוָרִי כָלִים שְׁנַטְטָאוּ בְּמִשְׁקִין דְפְּלִיגִי ר"א ור"י דר"א ס"ל דְמְטַמֵּאִין אֶת הַמִּשְׁקִין וְאֵין פּוֹסְלִין אֶת הָאֲנֹכְלִין וְאֶפִּילוּ דְתְרוּמָה ור"י ס"ל דְאֵף פּוֹסְלִין אֶת הָאֲנֹכְלִין שֶׁל תְּרוּמָה וּבְנֵדָה ז' פְּסָקִינוּ הַלְכָתָא כַּר"א מְשׁוּם דְאַחֲוָרִי כָלִים דְרַבְּבָנָן וְלֹא גְזָרוּ רַק לְטַמְאוֹת אֶת הַמִּשְׁקִין דְעֵלּוּלִין לְקַבֵּל טְנוּמָא ע"ש א"כ אַחֲוָרִי כָלִים אֵין מְטַמֵּאִין אֶת הַיָּדַיִם דְלֹא גְזָרוּ אֱלָא לְמִשְׁקִין בְּלַבַּד דְלֹא עֲדִיפֵי יָדַיִם מִתְרוּמָה, וְהִנֵּה כְמוֹ כֵּן יֵשׁ לְעֵינָן עַל הַרְמַב"ם ז"ל בְּפַה"מ פַּכ"ה דְכָלִים גְּבִי כָל הַכָּלִים י"ל אַחֲוָרִיִּים וְתוֹף וי"ל בֵּית צְבִיעָה רַמ"א לְיָדַיִם הַטְּמְאוֹת וְהַטְּהוּרוֹת אָמַר ר' יוֹסִי לֹא אָמְרוּ אֱלָא לְיָדַיִם הַטְּהוּרוֹת בְּלַבַּד, וְהִנֵּה הַר"ש ז"ל פִּי שָׁם דְמְיִירִי שֵׁישׁ שָׁם מִשְׁקִין בְּאַחֲוָרִי הַכּוֹס וְאַחֲוָרִי הַכּוֹס הָיוּ טְמֵאִין אַף אוֹחַז בְּיָדָיו בְּבֵית צְבִיעָתוֹ וְלֹא נְטָמָאוּ יָדָיו מְשׁוּם דְבֵית צְבִיעָתוֹ חֲלוּק מֵאַחֲוָרִי הַכּוֹס אַף הַרְמַב"ם ז"ל פִּי שָׁם דְמְיִירִי בְּלֹא מִשְׁקִין וְס"ל כַּר' יְהוֹשֻׁעַ דְשְׁנֵי מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם ע"ש, וְיֵשׁ לְעֵינָן אֶפִּילוּ אֵי ס"ל כַּר"י מ"מ פִּינּוֹן דְכָאֵן רַק אַחֲוָרִי הַכּוֹס טְמֵאִין וְלֹא כָל הַכּוֹס וְקו"ל דְאַחֲוָרִי כָלִים שְׁנַטְטָאוּ בְּמִשְׁקִין אֵין מְטַמֵּאִין רַק מִשְׁקִין וְאֵין פּוֹסְלִין אַף תְּרוּמָה אַף דְשָׂאָר שְׁנֵי פּוֹסֵל בְּהֵן וּמָה שֵׁיף לּוֹמַר דְכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם דְאֵף תְּרוּמָה אֵינוֹ פּוֹסֵל וְלִי"ל דְאֵף בְּהָא ס"ל לר' יוֹסִי כַּר' יְהוֹשֻׁעַ דְלְהַדְיָא בְּתוֹסְפָתָא ס"ל לר"י כַּר"א [דְאֶמְרִינָן שָׁם אַחֲוָרִי כָלִים שְׁנַטְטָאוּ בְּמִשְׁקִין ר' אֲלִיעֶזֶר אוֹמַר מְטַמֵּא אֶת הַמִּשְׁקִין כּו' ר"י אוֹמַר מְטַמֵּאִין אֶת הַמִּשְׁקִין וְפּוֹסְלִין אֶת הָאֲנֹכְלִין מִק"ו וּמָה טְבוּל יוֹם כּו' אָמַר ר' יוֹסִי רָאָה הַלְכָה זוּ הֵיאֵף נְחֻלְקוּ עַלְיָה אֲבוֹת הָרֵאשׁוֹנִים וְדָנוּ עַלְיָה דְבָרֵי תוֹרָה מִד"ס וְד"ס מִד"ת ע"ש וְהִינּוּ כַּר"א דְלִי"ל הָאֵי ק"ו מְשׁוּם דְמִדְאוּרֵיִתָּא לְדְרַבְּבָנָן לֹא עֲבָדִינוּ ק"ו כְּדִאֶמְרִינָן בְּנֵדָה (ז) וְעֵינָן בַּר"ש ז"ל פ"ב דְטְבוּל יוֹם מ"ב] [יֵשׁ לְחַקוֹר לר"י דְכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם אִם טְבוּל יוֹם מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם בְּנִגְיַעַתוֹ שֶׁהוּא ג"כ פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וְהָכָא לֹא קָתְנִי חוּץ מִטְבוּ"י כְּמוֹ בְּמִשְׁקִין]: (ו) אֶמְרִינָן בְּסוּטָה כָּל הָאוֹכֵל בְּלֹא נִיגוּב יָדַיִם כּו' וְהִנֵּה הַר"ש ז"ל בְּיָדַיִם פ"ב מ"ב נְסִתְפַק אֵי זֶה דְנוֹקָא בְּלֹא נָטַל מִיָּם שְׁנֵיִים דְהַמִּים הָרֵאשׁוֹנִים טְמֵאִים וּמִש"ה צְרִיף לְנַגְבָּן אֶבֶל בְּשִׁנְטַל שְׁנֵיִים שְׁהַמִּים טְהוּרִים

א"צ לנגבן או אף בשנטל שניים צריף לנגב ע"ש, והנה בברכות (נ"ב ע"ב) אמרין לב"ה דמוזגין את הכוס ואח"כ נוטלין לידים דאם יטול לידים תחלה שפא יטמאו משקין שבידיו מחמת אחורי הכוס ויחזרו ויטמאו את הידים דס"ל מותר להשתמש בכוס שאחוריו טמאים וכתבו התוס' אבל בתוך הסעודה ליכא למיחש שהרי אדם מנגב ידיו יפה קודם אכילה פדאמרין האוכל בלא נגוב ידים כו' אבל בשתיקה אין אדם מדקדק לנגב ידיו כ"כ ע"ש ואי נימא דזה דהאוכל בלא נגוב ידים כו' הוא דוקא בלא נטל את השניים א"כ ה"כא מיירי בלא נטל שניים א"כ אמאי אמרין גזירה שפא יטמאו משקין שבידיו מאחורי הכוס הא בלא"ה המים הראשונים טמאים הם ואף דאיכא נפקותא דמים ראשונים אף שטמאים הן מ"מ אין מטמאין את הידים כ"ז שלא יצאו חוץ לפרק ואם נטמאו מחמת הכוס מטמאין תיכף את הידים מ"מ נימא שבועה לה טומאה פיון דהמים הראשונים בלא"ה טמאים אין נטמאים עוד מחמת הכוס מיהו י"ל פיון דאיכא נפקותא לענין לטמא את הידים קודם פרישתו חשיבא הטומאה השנייה טומאה חמורה ונחלה על טומאה קלה, וכעין זה כתבו התוס' מנחות (כ"ד ע"ב) אף זה קשה לב"ש דאמרי נוטלין לידים ואח"כ מוזגין את הכוס פדי שלא יטמאו משקין שאחורי הכוס מחמת ידיו ויחזרו ויטמאו את הכוס ואמרין שם דלחששא דב"ה דאם יטול ידיו קודם שפא יטמאו משקין שבידיו מחמת אחורי הכוס ויחזרו ויטמאו את הידים לא חיישי ב"ש משום דס"ל דאסור להשתמש בכוס שאחוריו טמאין ע"ש הא מ"מ פיון דמיירי בשלא נטל שניים ומים הראשונים טמאים הם א"כ המים הראשונים שבידיו יחזרו ויטמאו את הכוס דהא האי סוגיא ס"ל דמשקין הבאין מחמת ידים מטמאין את הכוס א"כ מאי הועילו ב"ש במה שנוטל ידיו ואח"כ מוזג את הכוס וע"כ מיירי בשנטל אף שניים ומ"מ לאכילה צריף לנגב ומוכח דאף בשנטל שניים צריף לנגב: אמרין בברכות (מ"ג) הביאו להם יין כל אחד נוטל ידו אחת וכתבו התוס' פסחים (קט"ו) דהטעם שלא יטמא היין בנגיעתו ע"ש, ואע"ג דבפ' א"ד אמרין לב"ה דמוזגין את הכוס ואח"כ נוטלין לידים ולא חיישינן שפא טמא את היין צ"ל דרק בשעת מזיגה לא חיישינן שפא יגע ביין אבל בשעת שתיקה חיישינן אבל רש"י ז"ל כתב שם (נ"ב ע"א) דלב"ה מוזגין ושותין את הכוס תחלה קודם נטילה ע"ש וקשה מההיא דהביאו להם יין וצ"ע: סימן מו ספק טומאה ברה"י וברה"י.

נקטינן דספק טומאה ברה"ר טהור והנה בטירות פ"ה אמרין ב' שבילין אחד טמא ואחד טהור הלא באחד מהם וא"י באיזה מהם הלא כו' ר"ע מטמא ונחכמים מטהרין היינו משום דהוי ס"ט ברה"ר אחד שאמר נגעתי בזה וא"י אם הוא טמא ואם הוא טהור נגעתי וא"י באיזה משניהן נגעתי ר"ע מטמא ונחכמים מטהרין ר' יוסי מטמא בכלן ומטהר בשביל שדרף בנ"א להלך ואין דרפן ליגע ועיין בר"ש ז"ל שם מה שפי' בזה אף הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם כתב ז"ל ר' יוסי אומר א"א לאדם מללכת ברה"ר ולזה ספק שבילין טהור אמנם המגע אשר אינו הכרחי פל עוד שנסתפק אם נגע בו או לא נגע טמא עכ"ל וכ"כ הרע"ב ז"ל שם ע"ש ונראה פירושו דאמרין בתוספתא ובירושלמי שאלו את בן זומא מפני מה ס"ט ברה"ר טהור א"ל מפני שהציבור עושה את הפסח בטומאה בזמן שרובן טמאין ואם טומאה ודאית הותרה לציבור קו"ח לספק טומאה ע"ש היינו דלציבור הותרה ספק טומאה, והנה הרמב"ם ז"ל פט"ז מהל' אבה"ט כתב זה הטעם דאם טומאה ודאית הותרה לציבור ק"ו לספק טומאה וכתב ג"כ משום דכל הספיקות מדבריהם ע"ש וזה

דהנצרה לתרי טעמי הוא משום דזה דכל הספיקות מדבריהם הוא רק דליפא איסור דאורייתא בס"ט ברה"ר אבל למה התירו גם מדבריהם הלא כל הספיקות אסורים מדבריהם וס"ט ברה"ר מותר אף מדבריהם ולזה הנצרה הטעם דאם טומאה נדאית הותרה לציבור ק"ו ספק טומאה וזהו הטעם דהתירו ס"ט ברה"ר לגמרי דלצורה ציבור התירו וזהו הטעם לר' יוסי דמטמא בנגעתי בזה וא"י אם הוא טהור או טמא או בנגעתי וא"י באיזה מהן נגעתי ומטהר בשבילין שדרה בנ"א להלן ואין דרפן ליגע דכיון שדרה בנ"א להלן א"כ היתר הוא בשביל הציבור אבל בספק נגע אף שהוא ברה"ר פנין דאין דרה בנ"א ליגע ורק שזה נגע א"כ היתר הוא לצורה יחיד ולא לצורה רבים ולזה לא התירו וזהו שכתב הרמב"ם ז"ל דההילוך הכרחי והמגע אינו הכרחי וכיון דאינו הכרחי אין זה צורה ציבור: ונראה דזהו נמי מה דאמרינן בתוספתא שיהיאו התוס' סוטה (כ"ח) תמור בר"ה גבוה י' טפחים וטומאה נתונה ע"ג כו' הנה זה רוכב על תמורו וזה רוכב על תמורו אחד טמא ואחד טהור ספק נגעו זה בזה ספק לא נגעו ר"י מטמא ור' יוסי מטהר בנו של זה רוכב על כתפיו ובנו של זה רוכב על כתפיו אחד טמא ואחד טהור ספק נגעו זה בזה ספק לא נגעו ר' יעקב מטמא ור' יוסי מטהר היתה חבילה על כתפיו והרוק מדובק בפותל למעלה מ טפחים ספק הסיט ספק לא הסיט ר"י מטמא ור' יוסי מטהר שהיה ר' יעקב אומר כ"ש למעלה מי' טפחים בר"ה ה"ה כרה"י ור' יוסי אומר כל שדרה הילוכו בר"ה טהור ע"ש ויש לעיין הטעם דלמעלה מי"ט בר"ה שהוא כרה"י דזה דר"ה לשבת הוא עד י' טפחים הוא דגמרינן מארון דארון ט' וכפרת טפח הרי פאן י' דלמעלה מי"ט חשיב רשות אחרת כדאמרינן בסופה ומה זה שינוי לספק טומאה ובפ"ו דטהרות אמרינן להדיא דלא תלי טומאה בשבת דמקומות שהן רה"י לשבת הן ר"ה לטומאה ע"ש ונראה הטעם דלמעלה מי"ט הוא רה"י לטומאה דאמרינן בתוספתא פ"ט דטהרות פלים הנשטוחים בר"ה למעלה מי"ט טהורים דברי ר"מ רש"א אפילו למעלה מק' אמה טמאין ע"ש ומה שינוי היתם שיעור של י' טפחים דהא היתם לענין רה"י הוא ורה"י אף לשבת עולה עד לרקיע והטעם דטהור הוא משום דאין דרה ליגע שם ואף ברה"י לא חיישינן שמה נגע ור"ש דמטמא ס"ל אע"ג דלא שכיח שיגע למעלה מי' מ"מ טמא ברה"י אפילו עד ק' אמה וכן בטהרות פ"ח מ"א אמרינן הדר עם ע"ה בחצר ושכח פלים בחצר כו' ר"י אומר אף התנור טמא עד שיעשה לו מחיצה גבוה י' טפחים ע"ש ולמה שיעור המחיצה י' טפחים וע"כ משום שאין דרה ליגע למעלה מי' טפחים ואע"ג דברה"י לר"מ הוא לקולא דס"ל דהשטוח פלים ברה"י למעלה מי"ט טהורין ומשום דאין דרה ליגע שם אנו לא קי"ל כר"מ וס"ל דברה"י אף למעלה מק' אמה אף דאין דרה ליגע שם טמא דאף במידי דלא שכיח חיישינן לטומאה ובר"ה אדרבה למעלה מי"ט הוא לחומרא דלמעלה מי"ט טמא ומשום פנין דאין דרה ליגע למעלה מי"ט אין שם צורה הציבור וכמו לר' יוסי בעלמא בספק נגיעה דמטמא בר"ה משום דס"ל דאין דרה בנ"א ליגע ואין זה צורה הרבים ואנו ס"ל דרה בנ"א ליגע ומטהרינן בר"ה אף בספק מגע אבל למעלה מי"ט דאין דרה ליגע אין זה צורה הרבים וטמא, והנה ר' יוסי פליג היתם בתוספתא בתמור בר"ה גבוה י"ט וכן רוק מדובק בפותל למעלה מי"ט וס"ל כל שדרה הילוכו בר"ה טהור ע"ש, ונראה דלשיטתיהו אזלי פנין דס"ל לר' יוסי דלעולם בר"ה אין דרה ליגע א"כ אין נ"מ בין למעלה מי"ט למטה מי' א"כ כל שדרה הילוכו בר"ה

טהור בכל אנפן משום דדרף בנ"א להלן פמה דס"ל במתני' פ"ה דטהרות א"כ כ"ש דרף הילוכו טהור בין למעלה בין למטה וכל שאינו דרף הילוכו אלא בגייעה טמא בכל עגנו אבל רבנו דס"ל דלמטה מי"ט דרף ליגע ס"ל דר"ה לטומאה הוא דוקא במקום שדרף בנ"א בין להלן ובין ליגע אבל במקום שאין דרף בנ"א ליגע אינו ר"ה ואף דרף הילוכו טמא שם: עוד אמרינו בתוספתא [הביאה הר"ש ז"ל טהרות פ"ו מ"ג] יש דברים בר"ה ועשאום כרה"י קנפה בר"ה גבוהה י' טפחים וטומאה בתוכה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור הכניס ידו לתוכה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא ע"ש דקנפה גבוהה עשרה אף שעומדת בר"ה דינה כרה"י לטומאה וכל שונדאי הכניס ידו לשם א"כ הטרה וטומאה שניהם היו ברה"י ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא, והנה יש לעיין דאמרינו בנדה ב' מקנה שנמדד ונמצא חסר פל טהרות שנעשו ע"ג למפרע בין בר"ה בין ברה"י טמאות וכתב רש"י ז"ל בין שהמקנה עומדת בר"ה בין שעומדת ברה"י ע"ש והא שיעור מקנה הוא אמה על אמה ברום ג' אמות א"כ אפילו אם עומדת בר"ה מ"ש מקנפה גבוהה י' טפחים ועומדת בר"ה דדינה כרה"י לטומאה והכא הרי נדאי נכנס להמקנה ספק טבל שם ספק לא טבל שם א"כ לעולם הוי ברה"י וצ"ע: אמרינו בטהרות פ"ד מ"ו שני רוקין אחד טמא ואחד טהור תולין על מגעו ועל משאן ועל הסיטון ברה"י ועל מגעו בר"ה בזמן שהו לחין ועל משאן בין לחין ובין יבשין והביא שם הר"ש ז"ל מהתוספתא טעם החילוק בין מגע למשא בר"ה משום פיון דנשאוו ה"ה כרה"י וכן החילוק במגע בין לח ליבש הוא משום בנגע בלח נתלש עליו וכיון שנתלש עליו ה"ה כרה"י וברה"י תולין בין לח ובין יבש ע"ש דמה שעל האדם חשיב לעולם כרה"י וכן אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ו מ"ג היתה פפישה על כתיפו וכפר של תרומה כו' הכניס ידו לתוכה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא וכתב הכ"מ פ"כ מהל' אבה"ט הטעם משום דכל שעל כתיפו חשיב לעולם רה"י ע"ש, ונראה בזה ליישב מה שהקשו הראשונים ז"ל בהיה דפ"ק דנדה שחברותיה נושאות אותה במטה דהו"ל יד חברותיה וחשיב יש בו דעת לשאול והקשו הא חברותיה הן שמים והנדה עצמה הרי כאן שלש א"כ הו"ל ר"ה וכדאמרינו בפ' ב' גזירים דכל שלשה הו"ל ר"ה לעגן טומאה ע"ש ובזה אתי שפיר דמה שאדם נושא אפילו אם הוא עומד בר"ה חשיב רה"י א"כ הכא דנושאות אותה ואפילו אם ג' בנ"א נושאות אותה לא איכפת לן דמקום שיש שם ג' בנ"א חשיב המקום ר"ה אבל הכא פיון דנישא עליהן בטל הרשות של המקום ומה שעל האדם לעולם חשיב רה"י ואף דנישאת על ג' בנ"א הוי פטהרה מונחת על ג' רה"י כגון על ג' קנפות בר"ה גבוהות י"ט אבל ר"ה אין כאן פלל: אמרינו בירושלמי פסחים פ"ז ה"ז ציבור שנשטמא אחד מהם ואין ידוע איזהו ר' זעירא אמר יעשו בטומאה תני ר' הושעיה יעשו בספיקו והקשה הרי"ט אלגזי פ"ה דבכורות הא הוי ס"ט בר"ה פיון דאחד מן הציבור נשטמא וא"י איזהו וכדאמרינו בגזיר מי שאמר לשני גזירים ראיתי אחד מכם שנשטמא ואיני יודע מי הוא דאילו הנה המעיד עמהם הו"ל ס"ט בר"ה ואף היכא דכולם נכנסין בהספק חשיב ג"כ ר"ה דהא התוס' סוטה הקשו היה דג' נשים שהיו ישנות במטה אחת כו' דיהיה ס"ט בר"ה וכיון דהוי ס"ט בר"ה שהוא טהור נדאי מה שייך שיעשו בטומאה ע"ש, ונראה דהכא אין לדון מדין ס"ט בר"ה דהא בב' שבילין אחד טמא ואחד טהור והלף אחד באחד מהם והלף השני בשני אף ששניהם טהורים דכל אחד ואחד מטהרין מדין ס"ט בר"ה

מ"מ אם נגועו שניהם בכפר אחד הכפר טמא משום דאיכא ממ"נ דהא פתבו התוס' פתובות (כ"ז) דמש"ה אומרים להם זילו טבילו שמה יגעו שניהם בכפר אחד א"כ הכא בציבור שנטמא אחד מהם ואין ידוע איזהו אף דכל אחד טהור לעצמו מדין ס"ט בר"ה לענין עשיית הפסח השאלה היא על כל הציבור יחד דלפסח ראשון בעינן ציבור דמיעוטא לא עבדי בראשון כדאמרינן בפסחים (פ') א"כ השאלה אם יכול הציבור לעשות הפסח בראשון וכיון שאחד מהם נדאי טמא ואין ידוע איזהו ואם יעשה הציבור הפסח יהיה שם נדאי טומאה ל"ש לדון בזה מדין ס"ט בר"ה ובהא פליגי בירושלמי דר' זעירא סבר פיון דטומאה נידחת דהא כי יעשה הציבור הפסח יעשה אחד בטומאה ואשתרי בשביל ציבור וכיון דאשתרי טומאה אשתרי לגמרי ויכולים הכל לעשות בטומאה ומש"ה יעשו בטומאה כמו שאר פסח הבא בטומאה דאף הטוהרים יכולים לעשות בטומאה ור' הושעיא סבר דהיכא אמרינן בטומאה מדאשתריאשתרי הוא דוקא היכא דאשתרי טומאת רוב הציבור אשתרי נמי להמיעוט אף בשביל טומאה של אחד דאשתרי בשביל ציבור לא אשתרי בשביל זה שאר טומאות ומש"ה יעשו בספקין ולפ"ז ל"ק ג"כ מה שהקשה עוד הרי"ט אלגזי שם דניזיל בתר רובא פיון דרק אחד מהם נטמא וא"צ להיתר טומאה וכמ"ש התוס' גבי אמר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם דזה דאסור בכל הנשים הוא רק מדין קנסא אבל מדאורייתא אזלינן בתר רובא ול"ש קבוע פיון דאין האיסור נזכר במקומו ע"ש ולפ"ז ל"ש בזה ג"כ למיזל בתר רובא פיון דהשאלה היא על כל הציבור בב"א דנדאי איכא שם טומאה]: אמרינן פ"ו דטהרות שבילי בית גלגול וכיוצא בהן רה"י לשבת ור"ה לטומאה וכן שבילין המפולשין לבורות וכן בקעה בימות החמה רה"י לשבת ור"ה לטומאה ע"ש, והנה מצינו ג"כ חומרא בטומאה מבשבת שיש שהוא ר"ה לשבת ורה"י לטומאה כמה שהביאו התוס' סוטה (כ"ח) מהירושלמי דפלטאי בלילה הוי רה"י לטומאה ע"ש ואף דלענין שבת אין נפקותא בין יום ללילה ונראה דהחילוק הוא בזה דלשבת פיון שהוא ר"ה סגי אבל לענין טומאה בעינן ר"ה בשעת מעשה, וכן נראה ממה דאמרינן בב"ב (י"ב) מבואות המפולשין לר"ה ובקשו בני מבואות להעמיד להם דלתות בני ר"ה מעפבין עליהן סבור מיניה הנ"מ בד"א כדר"ז דד"א הסמוכות לר"ה כר"ה דמי ולא היא התם לענין טומאה אבל הכא זימנין דדחקי בני ר"ה ועיילי טובא ע"ש ומוכח דלענין טומאה לא מהני מה דזימנין עיילי רבים אבל לשבת סגי בזימנין דדחקי רבים ועיילי התם דהא לר"א צדי ר"ה כר"ה דמי לענין שבת ואמרינן בכתובות (ל"א) הטעם משום דזימנין דחקו רבים ועיילי התם ע"ש אלמא לשבת סגי בזימנין עיילי רבים ומש"ה פלטאי בלילה לשבת הוי ר"ה משום דביום מצוי שם רבים אבל לטומאה בעינן שכיחי רבים בשעת מעשה ומש"ה הוי רה"י: והנה מה שהביאו התוס' שם ראיה דר"ה בלילה חשיב רה"י לטומאה מההיא דהמאבד ביום ועבר עליו הלילה טמא אלמא דלילה חשיב רה"י לטומאה יש לעיין הא אף במאבד ברה"י ג"כ איכא חילוק בין עבר הלילה ללא עברה כדאמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל טהרות פ"ח מ"ג ע"ש א"כ לילה אין זה ענין לדון ר"ה ורה"י כלל וצ"ע: עוד הביאו שם התוס' מהירושלמי מה דחשיב רה"י לטומאה לפלטאי בלילה לחורבא ביום למבואות אפלות ביום ע"ש, והנה יש לעיין הא לאו דוקא מבואות האפלות הא כל מבוי הוא רה"י לטומאה כדאמרינן בפ"ג דטהרות חש"ו שנטמא במבוי כו' וכ"כ הרמב"ם ז"ל להדיא פ"ח מהל' אבה"ט ה"א שהמבוי הוא

רה"י לטומאה וצ"ע [הנה בשבילי בית גלגול דרה"י לשבת פתב הרמב"ם ז"ל שם
בפה"מ דלא ילך בקו המון עם ע"ש ויש לעיין הא הוא היפך הסוגיא בעירובין דאמרינן
שם בשבילי בית גלגול דדרסו בהו רבים ולר"י דרבים מבטלי למחיצות היו חייבין
עליהן משום ר"ה רק יהושע כל דלא ניתא תשמיתיה לא מסר לרבים ע"ש:] (ב) הנה
זה דס"ט ברה"י ס"ט הוא נוקא בדבר שישי בו דעת לשאול אבל דבר שאי"ב דעת לשאול
בין ברה"י בין בר"ה ספיקו טהור פתב הרמב"ם ז"ל פי"ז מהל' אבה"ט הממלא בכלי
ונתן בי' פלים ונמצא שרץ באחד מהן הוא טמא והפלים טהורין אעפ"י שפולן ספק שמה
השרץ בכלי שמילא בו הנה תחלה מפני שהו פלים ואין בהם דעת לישאל כו' וכן הממלא
בי' דליים זא"ז ונתן בי' פלים מדלי אחד לכלי אחד ואין ידוע הראשון מן האחרון ונמצא
השרץ בכלי אחד מהן הרי הט' פלים עם י' הדליים טהורים שאני אומר שמה בכלי זה
הנה השרץ מתחלתו ואם יש לדליים אוננים הרי כל הדליים עם כל הפלים טמאים כו'
והראב"ד ז"ל השיג על הרמב"ם ז"ל שפתב מפני שהו פלים ואין בהם דעת לישאל הא
הו"ל ס"ט הבאה בידי אדם ע"ש, והנה בבבא דרישא בממלא בכלי אחד ונתן בי' פלים
דכל הפלים בספק אע"ג דממ"נ אם השרץ הנה מתחלתו בהפלי שנמצא הרי הוא לבדו
טמא ואם הנה השרץ קודם בהפלי שעירה ממנו א"כ רק זו הפלי שעירה ממנו והפלי
שנמצא בו טמאים ומה ספק שיפך על כל הפלים ונראה משום משקין טמאים שמטמאין
פלים דאם הנה השרץ בהפלי שעירה ממנו ונטמא זו הפלי א"כ כל המים שעירה בו
נטמאו מחמת הפלי וחזרו ונטמאו את כל הפלים שעירה לתוכן ובבבא דסיפא בממלא י'
דליים ועירה לי' פלים מפל דלי לכלי דכל הפלים הו בספק ואע"ג דהספק הוא אם הנה
השרץ בכלי שנמצא או בדלי שעירה ממנו א"כ נהי דהדליים מעורבין ואינו ידוע מאיזה
דלי עירה לכלי זה וכל הדליים בספק אבל שאר הפלים אמאי הו בספק הנה לכמ"ש
הכ"מ שם דאיכא גמי ספק שמה הנה השרץ בבור ע"ש הוי ספק על כל הדליים שמה
נגעו בהשרץ בבור ונטמאו כל המים שדלה בהם וכל הפלים שעירה לתוכן נטמאו מחמת
משקין טמאים שמטמאין פלים רק בזה יש לעיין לטעם דאין בהם דעת לישאל תי"ל
משום דספק משקין לטמא אחרים טהור, ונראה דמש"ה נקט הטעם דאין בו דעת לישאל
שמספיק גם על הדלי שדלה ממנו שעליו הוא ספק שמה נגע בשרץ עצמו, והנה זה
שהקשה הראב"ד ז"ל הא הוי ס"ט הבאה בידי אדם וחשיב יש בו דעת לישאל י"ל
דהרמב"ם לשיטתיה אזיל שכתב בפה"מ טהרות פ"ד מ"ט בזורק פ"ר טמא בין המשקין
דחשיב אין בו דעת לישאל ע"ש דס"ל דזורק אין זה ס"ט הבאה בידי אדם פ"ן דבשעת
נגיעת הטומאה בהטהרות אינו אז בידי האדם א"כ ה"א שעירה המים מפלי אחד לי'
פלים ואם הנה השרץ בהפלי שעירה ממנו כל המים שעירה ממנו הם טמאים ומטמאין
את הפלים שעירה לתוכן אף פ"ן דבשעה שבאו המים לתוך הפלים שעירה לתוכן
וטימאו אותן אז אין המים בידו אין זה ס"ט הבאה בידי אדם אף על הפלי שעירה ממנו
יש לעיין אמאי היא טהורה הרי זו הפלי ודאי היתה בידי אדם ונראה משום דהספק הוא
שמה הנה השרץ בזו הפלי שעירה ממנו מקודם א"כ פ"ר נטמא זו הפלי קודם שעירה
בה וקודם שבאה בידי אדם וכשעירה בה ובאה בידי אדם לא מעלה ולא מוריד דכבר
שבעה לה טומאה א"כ אין זה ס"ט הבאה בידי אדם, אף לכמ"ש הנ"מ שם דאיכא ג"כ
חשש שמה הנה השרץ בבור ונגע שם בהדלי א"כ בחשש זה הו"ל פ"א בידי אדם דע"י

מעשיו שדלה בהפלי בא השרץ לפלי מיהו לפמ"ש הכ"מ שם דכשהשרץ בבור הו"ל ס"ט צפה ע"פ המים ע"ש אתי שפיר דעל ספק הנגיעה בשעה שדלה אין לטמאות דהו"ל אז ס"ט צפה ע"פ המים ואח"כ לאחר שדלה כשהשרץ כבר היה בהמים בהפלי והיה אז בידי אדם וספק נגע אז בהדלי הוי ג"כ ס"ט צפה דס"ט צפה הוא בין בכלים בין בקרקע כדאמרין בפ"ד דטהרות, ואע"ג דבעיא ולא אפשיטא במנחות אי אמרינן שבעה לה טומאה זהו דוקא בב' מיני טומאות כגון מדרס ומגע מדרס דאיכא נפקותא לדינא שאם עשאו אח"כ וילון דטהור מן המדרס וטמא משום מגע מדרס או עשורן שחילקו ונטמא אחד מהם והניחו בביסא ונגע טבול יום כו' דאיכא נפקותא מהטומאה השניה שמטמאת את הכל אבל שרץ שמונח על הפלי כיון שנטמא ל"ש שמטמא אותו כל שעה דבכה"ג ודאי שבעה לה טומאה וזה דהוצרך להרמב"ם ז"ל שנתערבו הדליים שדלה בהן ואינו ידוע הראשון מן האחרון דאז כולן בספק טומאה תי"ל דאם השרץ היה בבור א"כ נטמאו כל המים שם וכשדלה נטמאו כל הדליים מן המים ונטמאו אח"כ את כל הפלים שעירה לתוכן ועוד מה שינוי ס"ט צפה ע"פ המים שכתב הכ"מ דזה שינוי רק בחשש נגיעה בהשרץ דהשרץ צף ע"פ המים אבל הכא נטמאו הדליים ג"כ במים הטמאים שפבור וזה לא הוי צפה ונראה הטעם משום דמים שבקרקע אין מקבלין טומאה עד שייתלשו א"כ לא נטמאו המים בבור והחשש רק שמה נגעו הדליים בשרץ בשעת דלייה ואח"כ נטמאו המים שדלה כשנתלשו מחמת הדליים ונתרו ונטמאו את הפלים שעירה לתוכן ומש"ה הוצרך להרמב"ם ז"ל דמייירי שלא נודע הראשון מן האחרון דאינו ידוע באיזה דלה ראשון דאם ידוע שבאותו הדלי שעירה לתוך הפלי שנומצא בו השרץ דלה ראשון אין שאר הדליים והפלים בספק עוד וז"ש הרמב"ם ז"ל דאם יש אוננים להדליים הואיל ואפשר שיצאו המים ויתאחר בו השרץ כולן טמאים וכתב הכ"מ דשמה אחר שיצא המים נשאר בדלי ואח"כ נפל השרץ להפלי ע"ש הטעם משום דבכה"ג הוי ספק טומאה הבאה בידי אדם דאפשר דבשעת דלייה לא נגע הדלי בהשרץ ועלה עם המים וכשעירה להפלי אחר שיצאו המים נתאחר השרץ ונגע בהדלי ואח"כ נפל להפלי כמ"ש הכ"מ א"כ נגיעת השרץ בהדלי היה פשהיה בידי אדם ובזה מתיישב כל תמיהות הכ"מ שם אף מה שהקשה שם ביש אוננים להדליים אמאי שאר הטי' פלים שעירה לתוכן טמאים מה זה שינוי אליהן עדיין צ"ע, והנה הכ"מ שם כתב ליישב קושית הראב"ד על הרמב"ם שהקשה הא הוי ס"ט הבאה בידי אדם וכתב דס"ל להרמב"ם שמהאחר שלא נודע לאדם לא חשיבא באה בידי אדם ע"ש היינו דבשעה שהיה בידי אדם אז לא נודע הספק כגון הכא דאח"כ נמצא השרץ ונולד הספק על שאר הפלים אף קשה הא אמרינן בנדה בחברותיה נושאות אותה במטה דחשיב באה בידי אדם ואע"ג דבשעה שהיו נושאין אותה עדיין לא נודע הספק אלא אח"כ כשראתה]: אמרינן בתוספתא פ"ג דטהרות חש"ו ספיקו טהור מפני שאין בהם דעת לישראל אמר ר"ש בזו מדת הדין לוקה ע"ש ונראה דר"ש לטעמיה דס"ל בנדה (ג') גבי מקוה שנומדד ונמצא חסר דברה"י תולין דלא גמרינן מסוטה ס"ט ברה"י אלא ס"ט ברה"ה ע"ש וזה דאין בו דעת לישראל ספיקו טהור גמרינן מרה"י דסוטה כדאמרין בסוטה מה סוטה ברה"י טמא אף כל ברה"י טמא ומקום שבאת מה סוטה יש בו דעת לישראל אף כל דבר שי"ב דעת לישראל אבל ר"ש דלא גמר כלל ס"ט ברה"י מסוטה ל"ש למגמר ג"כ דבר שאי"ב דעת לישראל יהיה טהור ברה"י ול"ש ג"כ דר"ש לילף מדרב

גיידל דכתיב הבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ודאי טמא הוא דלא יאכל כו' וכתיב והבשר כל טהור יאכל כו' טהור ודאי הוא דיאכל כו' פאן שישי בו דעת לישראל פאן שאין בו דעת לישראל דהא לפי דרשא זו אם יש בו דעת לישראל טמא מדין ודאי ור"ש לא גמר כלל לס"ט ברה"י משום דרשא וקהי כשאר ספיקות שבתורה דטמא מדין ספק ותולין א"כ אין חילוק בין יש בו דעת לישראל לאין בו דעת לישראל: תו אמרינן בתוספתא שם ד' ספיקות אמרו חכמים בתינוק תינוק שהניחתו אמו כו' התחיל נכנס ויוצא בגדיו טהורים ואין עושין ע"ג טהרות ולא נמנעו ישראל והיינו שלא נמנעו ישראל אלא היו עושין ע"ג טהרות כמה שפי' הר"ש ו"ל ספ"ג דטהרות ע"ש ונראה בזה לומר מה דאמרינן בכתובות (כ"ו) זכורני כשאני תינוק ומורכב על כתפו של אבא והוציאוני מבית הספר והפשיטוני את כתנתי והטבילוני לאכול תרומה לערב כו' ולכאורה ל"ל למימר ומורכב על כתפו של אבא דהנה רש"י ו"ל פתב שם דזה דהיה צריך טבילה הוא משום שסתם תינוק מטפח באשפות ושרצין מצוין שם ע"ש ולזה היה צריך לומר וחרכב על כתפו של אבא דאם היה נכנס ויוצא הוא בחזקת טהרה ולא נמנעו ישראל לעשות ע"ג טהרות: פתב הרמב"ם ו"ל פט"ז מאבה"ט בד"א דדבר שאי"ב דעת לישראל ספיקו טהור בשעה הדבר שקול ואין שם חזקה אבל אם היה הדבר ידוע שחזקתו שנטמא ה"ז טמא ע"ש הנה אמרינן בגדה י"ג פהן שוטה מטבילין אותו ומאכילין אותו תרומה לערב ומשמרין אותו שלא יישן ישן טמא לא ישן טהור כו' היינו דחיישינן רק לטומאת קרי ויש לעיין אמאי לא חיישינן נמי לטומאת שרץ ואף לא ישן יאה טמא ואף לטומאת מת אמאי לא חיישינן ואמאי מטבילין אותו לאכול תרומה לערב הא אמרינן דהיסח הדעת משמירת גופו צריך הגזאה גו"ז דחיישינן אף לטומאת מת ושוטה א"ל היסח הדעת גדול מזה וצ"ל משום דשוטה אי"ב דעת לישראל והיסח הדעת לא עדיף מספק טומאה גמורה וזה דישן טמא וחישינן לקרי צ"ל כמ"ש הרמב"ם ו"ל דאין בו דעת לישראל הוא רק בספק השקול וטומאת קרי מצויה היא ואין זה ספק השקול ולפ"ז לאו דוקא שחזקתו שנטמא כמ"ש הרמב"ם ו"ל דהא בישן אין חזקתו שנטמא אלא כל שטומאתו מצויה אין מטהרין בזה משום אי"ב דעת לישראל, הנה אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל ספ"ג דטהרות תינוק שהניחתו אמו ומצאתו פמות שהוא טהור אמר ר"י בד"א בזמן שהניחתו מלןכלה אבל הניחתו נקי טמא מפני שהנשים מנשקות ומגפפות אותו א"ל לדבריה אפילו הניחתו מלןכלה טמא מפני שמעבירין אותו מפני רגלי אדם ומפני רגלי בהמה ע"ש היינו דחיישינן ביה רק לטומאה המצויה ולא שנטמא סתם בשרץ ולרבנן דלא חיישי להנשים מגפפות אותו טהור ואע"ג דבהיסח הדעת חיישינן לכל הטומאות ע"כ משום דהיסח הדעת לא אלים מספק טומאה ממש והוא אי"ב דעת לישראל אף יש לעיין ניהוש שמה נגע באדם טמא וכן בשוטה שאינו ישן ניהוש שמה נגע באדם טמא והו"ל ס"ט הבאה בידי אדם ולא מהני מה שאי"ב דעת לישראל דהא בהיסח הדעת חיישינן לכל הטומאות ואף לנגיעה באדם טמא ונראה מזה דזה דס"ט הבאה בידי אדם ס"ט הוא דוקא אם ודאי בא בידי אדם כגון הטהרה בידי אדם או הטומאה בידי אדם ספק נגע ספק לא נגע אבל בהיסח הדעת דאין פאן ריעותא של טומאה כלל רק דחישו בהיסח הדעת לטומאה ועשאוה כספק בזה אזלינן רק בטר דידקה וכיון דהוא אי"ב דעת לישראל ספיקו טהור ולא חיישינן שנגע בשום טומאה, והנה בזה אתי שפיר מ"ש התוס' חגיגה (כ"א ע"א)

על ההיא דבְּשֵׁר שְׁנַמְצָא בְּעֶזְרָה אֲבָרִים עוֹלוֹת חֲתִיכוֹת חֲטָאוֹת וּמִשְׁמַע שְׁעוֹלָה נִקְרִיבָה וְחֲטָאוֹת תֹּאכַל וְהָרִי נִפְסְלוּ בְּהִיסָח הַדַּעַת וְכֵן בְּסִפְיָן שְׁנַמְצָא בִּי"ד דְּשׁוֹחֵט בָּהּ מִיַּד הָא הָרִי הִיסָח הַדַּעַת וְתִי דְּהִיסָח הַדַּעַת הוּא רַק דְּוִמְיָא דְּהַסֵּל עַל פְּתִיפּוֹ וְהַמְּגַרְפָּה בְּתוֹכָהּ וְאָמַר לְבִי עַל הַסֵּל וְלֹא עַל הַמְּגַרְפָּה שְׁהִי בְּיָדוֹ וְאִסַּח דַּעַתוֹ אֲבָל הִיכָא שְׁלֵא הָיָו בְּיָדוֹ כְּגוֹן שְׁאָבַד ל"ש הִיסָח הַדַּעַת לִיפְסֵל ע"ש וְלִכְאוּרָה תְּמוּהָ פִּינּוֹן דְּהִיסָח הַדַּעַת חֲשֵׁשׁ טְוִמְאַה מ"ל הָיָה בְּיָדוֹ וְאִסַּח דַּעַתוֹ וּמ"ל לֹא הָיָו בְּיָדוֹ וְנִרְאָה מְשׁוּם דְּהִיסָח הַדַּעַת לֹא עֲדִיף מְסַפֵּק טְוִמְאַה גְּמוּר וְהָיָו סִפְיָן אוֹ בְּשֵׁר שְׁנַמְצָא בְּעֶזְרָה אִין בְּהֵם דַּעַת לִישְׁאֵל סִפְיָן טְהוֹר דַּמ"ש מִתִּינוּק שְׁהַנִּיחָתוֹ אִמוֹ וְכֵן שׁוֹטָה דְּהָרִי הִיסָח הַדַּעַת וְלֹא חִיְיָשִׁינּוֹן לְטְוִמְאַה אֲבָל הָיָה בְּיָדוֹ וְהִסִּיחַ דַּעַתוֹ דְּבִסְפֵּק טְוִמְאַה וְדָאִי כַּה"ג טְמָא דְּהָרִי ס"ט הַבָּאָה בִּיְדֵי אָדָם וְה"נ בְּהִיסָח הַדַּעַת מִיְהוּ בְּמִתְנִי' דְּשְׁקָלִים בְּבְשֵׁר הַנְּמַצָּא בְּעֶזְרָה אֲמָרִינּוֹן תְּעוֹבַד צוּרְתוֹ וְיִצָּא לְבֵית הַשְּׁרִיפָה וְאִין אוֹכְלִין וְאִין מְקָרִיבִין אוֹתוֹ וּבִירוּשְׁלָמִי אִיפָא לְמ"ד הַטַּעַם מְשׁוּם דְּנִפְסְלוּ בְּהִיסָח הַדַּעַת וְכִכְר הַקְּשׁוֹ מִזָּה עַל הַתּוֹס' א"כ לְהָאִי מ"ד בְּהִירוּשְׁלָמִי לְעוֹלָם בְּהִיסָח הַדַּעַת חִיְיָשִׁינּוֹן לְטְוִמְאַה וְאִף בְּנִאָבַד וְאִף בְּדָבָר שְׁאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל וְקָשָׁה אִיף מֵאֲכִילִין כְּהֵן שׁוֹטָה תְּרוּמָה בְּשְׁאִינּוֹ יִשָּׁן וְגַם מְהֵיָא דְּתִינוּק שְׁהַנִּיחָתוֹ אִמוֹ כּו' וְצ"ע וְעֵינּוֹן מ"ש בְּסִי' שְׁאֵח"ז]: אֲמָרִינּוֹן בְּחֻלְיִין ט' שְׁרִיץ בְּפִי חֻלְדָּה וְחֻלְדָּה מְהַלְכַת ע"ג כְּפָרוֹת שְׁל תְּרוּמָה סֵפֶק נִגַּע סֵפֶק לֹא נִגַּע סִפְיָקוֹ טְהוֹר וְאֲמָרִינּוֹן שְׁם הַטַּעַם מְשׁוּם דָּאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל, וְהִנֵּה הֶרְמֵב"ם ז"ל פִּט"ו מֵהַל' אֲבָה"ט ה"ז פְּתַב הַשְּׁרִיץ בְּפִי הַחֻלְדָּה וְחֻלְדָּה מְהַלְכַת ע"ג כְּפָרוֹת שְׁל תְּרוּמָה סֵפֶק נִגַּע סֵפֶק לֹא נִגַּע סִפְיָקוֹ טְהוֹר מְפִנִי שְׁלֵא נִחָה הַטְּוִמְאַה הִיָּתָה מְהַלְכַת בּוֹ וְנוֹגַעַת בְּכְפָרוֹת סֵפֶק חֵי סֵפֶק מֵת ה"ה טְהוֹרוֹת ע"ש הִיָּנּוֹ דְּנִקְטַת הַטַּעַם מְשׁוּם דְּהָרִי סֵפֶק טְוִמְאַה צָפָה וְלֹא מְשׁוּם דָּאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל וְנִרְאָה זֶה דְּלֹא פְּתַב הֶרְמֵב"ם ז"ל טַעַם דְּהַש"ס מְשׁוּם דִּישׁ נִפְקוּתָא בֵּין הִיָּתֵר דָּאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל וּבֵין הִיָּתֵר דַּס"ט צָפָה דְּבָאִין בּוֹ דַּעַת לִישְׁאֵל פְּתַב הֶרְמֵב"ם ז"ל דְּהוּא דְּנִקָּא בְּסִפְפֵּק הַשְּׁקוּל אֲבָל אִם חֻזְקָתוֹ שְׁנַטְמָא לֹא מְהַנִּי אִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל אֲבָל בַּס"ט צָפָה פְּסֵק בְּפִי"ד כַּר' יוֹסִי דְּאָמַר אֲפִילוֹ אִין שְׁם אֲלֵא מְלֵא אָדָם וְטְוִמְאַה אִף שְׁקָרוֹב לְנִדְאִי שְׁנַטְמָא ה"ז טְהוֹר עַד שְׁיַדַּע וְדָאִי שְׁנַגַּע ע"ש, וְהִנֵּה בְּהַדְּ בָּבָא דְּסִיפָא דְּנִקְטַת הֶרְמֵב"ם ז"ל בְּהַחֻלְדָּה מְהַלְכַת ע"ג כְּפָרוֹת וְנִדְאִי נִגַּעַת רַק סֵפֶק חֵי סֵפֶק מֵת אִיפָא פְּלוּגְתָא בְּזָה בְּתוֹסְפֵתָא פ"ד דְּטְהָרוֹת וּס"ל לְרַבִּי דְּטְמָא בַּכַּה"ג מְפִנִי שְׁחֻזְקַת שְׁרָצִים מְתִים בְּפִי הַחֻלְדָּה ע"ש וְהֶרְמֵב"ם ז"ל פְּסֵק כְּחֻכְמִים שְׁם דְּמְטְהָרִים וְהַטַּעַם מְשׁוּם דְּקִי"ל כַּר' יוֹסִי דְּאִף בְּמְלֵא אָדָם וְטְוִמְאַה ג"כ ס"ט צָפָה טְהוֹר וְלֹא מְהַנִּי מֵהַ שְׁחֻזְקַת שְׁרָצִים מְתִים בְּפִי הַחֻלְדָּה דְּבַס"ט צָפָה בְּעֵינּוֹן עַד שְׁיַדַּע וְדָאִי שְׁנַטְמָא כַּמ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל אִף מְטַעַם דָּאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל אִין לְטְהָר שְׁם פִּינּוֹן דְּחֻזְקָתוֹ שְׁהוּא טְמָא וּמְשׁוּם הָד בָּבָא דְּסִיפָא נִקְטַת הֶרְמֵב"ם ז"ל הַטַּעַם דַּס"ט צָפָה דְּמְהַנִּי לְב' הַכְּבוֹת אֲבָל בְּחֻלְיִין דְּמִיָּתִינוֹן רַק הַבָּבָא דְּרִישָׁא דְּסִפְפֵּק נִגַּע סֵפֶק לֹא נִגַּע אֲמָרִינּוֹן שְׁפִיר הַטַּעַם דָּאִי"ב דַּעַת לִישְׁאֵל: אֲמָרִינּוֹן בְּתוֹסְפֵתָא עֲרִיבָה שְׁהִיא טְמָאָה טְמָא מֵת וְכִכְר שְׁל תְּרוּמָה פְּרוּף בְּסִיב אוֹ בְּנִייר נִתּוֹן לְתוֹכָהּ וְיִרְדּוּ גְּשָׁמִים וְנִתְמַלֵּא וְנוֹתֵר ה"ה צָף ע"פ הַמִּים סֵפֶק נִגַּע בְּצַדִּי עֲרִיבָה סֵפֶק לֹא נִגַּע סִפְיָקוֹ טְהוֹר מְפִנִי שְׁזָה סֵפֶק טְהָרָה צָפָה כּו' וְהִבִּיאָה הֶרְמֵב"ם ז"ל פִּי"ד מֵאֲבָה"ט ה"ה וְכַתְּבֵן וְיִרְדּוּ לְתוֹכָהּ מִי גְּשָׁמִים וְנִתְמַלֵּא וְנִפְשֵׁט הַנִּייר וְהָרִי הַכְּפָר צָף ע"פ הַמִּים וְהַנִּייר מְבַדִּיל בֵּינוֹ וּבֵין הַמִּים וְסִפְפֵּק נִגַּע צִדּוֹ בְּעֲרִיבָה כּו', וְהִנֵּה ז"ש דְּנִפְשֵׁט הַנִּייר וְהַנִּייר מְבַדִּיל בֵּינוֹ וּבֵין הַמִּים הִיא מְשׁוּם דַּל"כ פִּינּוֹן דְּהַמִּים נְטְמָאוֹ מִחֻמַּת הָעֲרִיבָה

א"כ הפּר נטמא בּנדאי מַחמת המים ומש"ה ע"כ מִיָּרִי שֶׁהַגִּיּוֹר מְבַדֵּיל בֵּין כּפָר לַמִּים וְלִפְא נְגִיעַת הַכּפָר בַּמִּים וּאֵע"ג דְּמִי גְשָׁמִים אֵין מְקַבְּלִין טַנְמָאָה אֵא"כ חִיָּשֵׁב עֲלֵיהֶן מִיהוּ אִיפָא לְמ"ד דְּכָלִי טַמָא חוֹשֵׁב מִשְׁקָה א"כ הֵכָא דְהַעֲרִיבָה הִיא טַמָא מֵת חוֹשֵׁב הַמִּשְׁקָה אָף יֵשׁ לַעֲיִינוּ בֵּינוּ דְּמִיָּרִי הֵכָא שֶׁהַגִּיּוֹר מְבַדֵּיל בֵּין כּפָר לַמִּים וְאֵין הַכּפָר נוֹגַע בַּמִּים א"כ אֵמָאי הו"ל טְהָרָה צָפָה הָא הָוֵי כְּטְהָרָה בְּכָלִי וְכָלִי צָפָה וּבְטַנְמָאָה כַּה"ג דְּשַׁרְץ בְּכָלִי וְכָלִי צָף ע"פ הַמִּים חִשְׁיב יֵשׁ לַטַנְמָאָה מְקוּם וְכַמָּה שְׁפָסַק הַרְמַב"ם ז"ל פִּי"ד ה"ד וצ"ע: אֲמַרִּינוּ בַּפ"ו דְּטְהָרוֹת ד' סְפִיקוֹת ר"י מְטַמָא וְחַכְמִים מְטַהְרִין הַטַמָא עוֹמֵד וְהַטְהוֹר עוֹבֵר כּו' הַטַנְמָאָה בַּרַה"י וְהַטְהָרָה בַּרַה"ה כּו' סְפִיק נִגְעָה סְפִיק לֹא נִגְעָה סְפִיק הַאֲהִיל סְפִיק לֹא הַאֲהִיל ר"י מְטַמָא וְחַכְמִים מְטַהְרִין וְכַתְבַּר הַר"ש ז"ל שֶׁם דְּסְפִיק הַאֲהִיל סְפִיק לֹא הַאֲהִיל לֹא קָאֵי עַל הַטַמָא עוֹמֵד וְהַטְהוֹר עוֹבֵר וְהִיָּנוּ מְצוֹרַע עוֹמֵד דְּזָה דְּבַעוֹמֵד וְעוֹבֵר טְהוֹר הוּא מְשׁוּם דְּאֵין לַטְהָרָה מְקוּם וְאֲמַרִּינוּ בְּנִזִיר דְּסְפִיק טַנְמָאָה צָפָה מְטַהְרִין רַק בְּסְפִיק מַגַּע אֲבָל לֹא בְּסְפִיק אֲהֵל ע"ש אָף הַרְמַב"ם ז"ל כְּתַב פִּט"ו מֵאֲבַה"ט ה"ה סְפִיק עוֹמֵד וְעוֹבֵר פִּיצַד מְצוֹרַע שִׁיּוֹשֵׁב תַּחַת הָאֵילָן וְהַטְהוֹר עוֹבֵר סְפִיק הַאֲהִיל עָלָיו הָאֵילָן סְפִיק לֹא הַאֲהִיל כּו' סְפִיקוֹ טְהוֹר ע"ש וְקָשָׁה קְוָשִׁית הַר"ש ז"ל דְּהָא אֲמַרִּינוּ בְּנִזִיר דְּבְטַנְמָאָת אֲהֵל לֹא אֲמַרִּינוּ ס"ט צָפָה וְנִרְאָה דְּמְצוֹרַע שְׂאֵנִי דְּהָאֵי אֲהֵל כְּמַגַּע הוּא דְּזָה דְּמְצוֹרַע מְטַמָא בְּאֲהֵל מְפִקִּינוּ בַּת"כ מְדַכְתִּיב מְחוּץ לַמַּחְנֶה מוֹשְׁבֵו מוֹשְׁבֵו טַמָא וְאֵין זֶה טַנְמָאָת אֲהֵל דְּהָא הַטַמָא עוֹבֵר וְהַטְהוֹר יוֹשֵׁב אָף שֶׁהוּא בְּאֲהֵל אֲחַד טְהוֹר דְּבַעֲיָנוּ מוֹשְׁבֵו וְכַשֶּׁהֲטַמָא רַק עוֹבֵר אֵין זֶה מוֹשְׁבֵו וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת עוֹשִׂין לוֹ מְחִיצָה י' טְפָחִים וְאָף שֶׁהוּא עִמּוֹ בְּאֲהֵל אֲחַד כִּיּוֹן שִׁישׁ שֶׁם מְחִיצָה י"ט אֵין הַשְּׂאֵר בְּכָלִל מוֹשְׁבֵו דְּאֵין זֶה טַנְמָאָת אֲהֵל רַק הַמּוֹשֵׁב שְׁלוֹ טַמָא בַּפ"ע וְכַמָּאן דְּמִלְּיָא טַנְמָאָה דְּמִיָּא א"כ בְּסְפִיק אֵם נִכְנַס לְמוֹשְׁבֵו הָוֵי סְפִיק מַגַּע וְכַמּוֹ דְּאֲמַרִּינוּ בְּחוּלִין (קכ"ה) בְּטַנְמָאָה רְצוּצָה דְּמִאֲהִיל נוֹגַע הוּא מְשׁוּם דְּכַמָּאן דְּמִלְּיָא טַנְמָאָה דְּמִיָּא ע"ש וְנִרְאָה נְמִי בְּטַנְמָאָה רְצוּצָה וְטְהָרָה צָפָה סְפִיק הַאֲהִיל סְפִיק לֹא הַאֲהִיל דְּטְהוֹר דְּהָאֵי אֲהֵל נוֹגַע הוּא: ג) חֲקַר הַש"ש (ש"ו פכ"ג) בַּס"ט בַּרַה"י וְע"א אֹמֵר שֶׁהוּא טְהוֹר אֵם נֶאֱמַן כִּיּוֹן דְּחֻזְקַת טְהָרָה לֹא מְהַיָּי בַּס"ט בַּרַה"י אֲפָשָׁר דְּאָף ע"א לֹא מְהַיָּי וְהִבִּיא רְאִיָּה מֵהַתּוֹס' רַפ"ק דְּחוּלִין בְּטַמָא שְׁשַׁחַט בְּמוֹקְדָּשִׁין דְּחִיָּשִׁינּוּ שְׂמָא יִגַע בְּבִשָּׁר וּמְקַשִּׁינּוּ בְּבָרִי לִיסְגִי וּמְשַׁנִּינוּ דְּלִיתָא קָמוּ דְּלִשְׁיִילָהּ וְכַתְבּוּ בַּתּוֹס' וְאֵע"ג דְּעִזְרָה ר"ה וְהִזָּה לְנוּ לַטְהָרָה מְסַפֵּק הָאֵי סְפִיק ל"ד לְשַׁאֲרָה סְפִיק כּו' וְאֵי אֵיָּרִי בְּבָמָה אֲתִי שְׁפִיר הִיָּינוּ דְּבְבָמָה הָוֵי ס"ט בַּרַה"י וּמ"מ אֲמַרִּינוּ דְּבְבָרִי לִיסְגִי אֲלָמָא דְּמַהִיָּמֵן ע"א בַּס"ט בַּרַה"י וְאֵח"כ דְּחָה שֶׁם רְאִיָּה זֹו וְכַתְבַּר דְּשַׁאֲנֵי הֵתָם דְּהָוֵי בְּיָדוֹ שְׁלֹא לִיגַע וּמַש"ה נֶאֱמַן ע"ש וְנִרְאָה לְהַבִּיא רְאִיָּה מֵהַתּוֹס' פְּסָחִים ט' גַּבֵּי מְדוּרוֹת הָעַפּוֹ"ם דַּכ"מ שֶׁהַחֻזְלָה וְהַחֻזִיר יְכוּלִין לְהִלְוֵהּ א"צ בְּדִיקָה וְאֲמַרִּינוּ שֶׁם בְּגִמְרָא הַטַעַם מְשׁוּם דְּאֵימּוֹר הָוֵי אֵימּוֹר לֹא הָוֵי וְאֵת"ל הָוֵי אֵימּוֹר אֲכַלְתִּיהָ וְהַקְשׁוּ בַּתּוֹס' הָא מְדוּרָה הָעַפּוֹ"ם הוּא רַה"י וּבַרַה"י אָף ס"ס טַמָא וְכַתְבּוּ וִי"ל דַּל"ד הָף סְפִיקָא לְשַׁאֲרָה סְפִיקוֹת דְּאֵמָאי אֵי"ל לְמִימַר שִׁיְהִיָּה שֶׁם גַּפְל וְדְּמִי לְסְפִיק בִּיאָה א"נ אֵימּוֹר אֲכַלְתִּיהָ עָדִיף מְשַׁאֲרָה סְפִיקוֹת דְּסְפִיק הַרְגִיל הוּא וְקָרוֹב לְנִדְאֵי כּו' ע"ש א"כ לְהַתִּיל הַשְּׁנִי בַּתּוֹס' בְּמְקוּם דְּאֵין הַחֻזְלָה וְהַחֻזִיר יְכוּלִין לְהִלְוֵהּ הו"ל ס"ט בַּרַה"י רַק הֵיכָא דִּיכּוּלִין לְהִלְוֵהּ טְהוֹר מְשׁוּם דְּזָה הַסְפִיק דְּאֲכַלְתִּיהָ הָוֵי קָרוֹב לְנִדְאֵי, וְהִנֵּה בְּאֲהֵלוֹת פִּי"ח אֲמַרִּינוּ בְּמְדוּרָה הָעַפּוֹ"ם וְאֵם הִזָּה עָבַד אוֹ אֲשֶׁה מְשַׁמְרִין אוֹתוֹ א"צ בְּדִיקָה ע"ש הִיָּינוּ דְּנֶאֱמַנִין שְׁלֹא הִזָּה שֶׁם גַּפְל וְאָף דְּבָלֹא עֲדוּתָן הָוֵי ס"ט בַּרַה"י וּמוֹכַח דַּבַּס"ט בַּרַה"י ע"א נֶאֱמַן

לטהר: אף בעיקר נראה פהתן הראשון בתוס' דמדור העכו"ם אין בו משום ס"ט ברה"י דאמרינן בתוספתא דאהלות על מדור העכו"ם תולין ריב"י אומר אף שורפין ע"ש א"כ לת"ק דתולין מוכח דאין זה ס"ט ברה"י דבס"ט ברה"י שורפין ובירושלמי פסחים בסוגיא דר"ח סגן הפהנים מיייתנו להאי תוספתא ואמרינן שם דטעמא דריב"י דשורפין הוא משום דס"ל בעלמא דעל תלויה דרבנן שורפין ע"ש דשורפין על ספקות שהן מדרבנן א"כ לכ"ע אין מדור העכו"ם בכלל ס"ט ברה"י: עוד הביא שם הש"ש ראיה דע"א נאמן בס"ט ברה"י ממתני' פ"ה דטהרות עד אומר נטמא ועד אומר לא נטמא כו' ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט וכתב דהתם ע"כ מייירי דכבר נסתפק הספק ברה"י או בר"ה אם נטמא אם לא דלי"ל דהספק נתהנה עפ"י העדים א"כ בעד אומר נטמא וע"א לא נטמא אמאי טמא הא אין ע"א מהימן היכא דאתחזק התיירא ואף להפוסקים דנאמן ע"א אף באתחזק התיירא עכ"פ היכא דבאו בב"א הו"ל ע"א בהכחשה ואמאי טמא ברה"י וע"כ מייירי דכבר נסתפק בלא עדותו אם נטמא ומשמע דנקא משום שאומר עד נטמא הא אי לאו עד שאומר נטמא הנה נאמן ע"א לומר לא נטמא בס"ט ברה"י ע"ש, ונהנה ז"ש דמייירי שפבר נסתפק אם נטמא אינו מועיל ללך דהא בר"ה אף אם פבר נסתפק בלא עדותו אם הוא טמא הא בשביל זה הספק הוא טהור דס"ט בר"ה ספקו טהור א"כ אמאי אמרינן ע"א נטמא וע"א לא נטמא בר"ה ספקו טהור מכלל דבלאו האי ע"א דאומר לא נטמא הנה נאמן ע"א לטמא אף בר"ה ומה מועיל לזה במה שנסתפק פבר אם נטמא אם לא ואי נימא דכללא הוא בכ"מ היכא שפבר היו מסופקים בהדבר נאמן א"כ ע"א אף נגד חזקה אינו נראה כן מהירושלמי רפ"ג דיומא גבי הרואה אומר ברקאי ומקשינן איך ע"א נאמן להעיד שהוא יום וכן מקשינן שם בגולד ביה"ש איך ע"א נאמן להעיד שהנה עדיון יום להתירמילה בשבת ומשנינן גליא האי מילתא היינו דהוי מילתא דעבידא לגלויי ע"ש ואע"ג דבלא עדותו ג"כ נסתפק לנו אם הוא יום או לילה דהא בשביל זה מעמידין אותו על הגג לראות אם פבר עלה השחר וכן בגולד ביה"ש אלמא דאף בכה"ג אין ע"א נאמן להתיר דבר שהנה קודם בחזקת איסור וא"כ ה"ה לאסור דבר שהנה קודם בחזקת היתר אף בעיקר האי מתני' דטהרות ע"א אומר נטמא וע"א לא נטמא נראה דנדאי מייירי כפשוטו דליכא ספק חוץ מעדותו, ונהנה הצעת המשנה שם כף היא עד אומר נטמא והוא אומר לא נטמאתי טהור שנים אומר נטמא ושנים אומר לא נטמא בין ברה"י בין בר"ה וע"א לא נטמא אשה אומרת נטמא ואשה אומרת לא נטמא ברה"י טמא בר"ה טהור ע"ש וזו היא ממש פמתני' דכריתות (י"א) באמרו לו אכלת חלב עד אומר אכל ועד אומר לא אכל אשה אומרת אכל ואשה אומרת לא אכל מביא אשם תלוי ע"א אכל והוא אומר לא אכלתי פטור שנים אומר אכל והוא אומר לא אכלתי ר"מ מחייב כו' וזה דע"א נאמן משום דמייירי בשותק ע"ש וה"נ אילו ע"א מעיד על טהרות בעולם שנטמאו ודאי אינו נאמן אבל הכא מייירי בע"א אומר על גופו שנטמא והו"ל כע"א אומר אכלת חלב וכיון דשתיק נאמן ואי מכחישו הא אמרינן שם במתני' ע"א אומר נטמאת והוא אומר לא נטמאתי טהור וכל שמעיד על גופו שנטמא והלה שותק נאמן וכמו באומר נטמא וטהרותיך בפניך והלה שותק דנאמן ובעד אומר נטמאת ועד אומר לא נטמאת הוי כמו

התם ע"א אומר אכלת חלב ועד אומר לא אכל דמביא אשם תלוי דחשיב כספק עם ריעותא דמביא אשם תלוי והכא בטומאה כה"ג דהוי ספק עם ריעותא ברה"י ס"ט ובר"ה ס"ט: הביא הר"ש ז"ל בטהרות שם מהתוספתא שנים אומרים נטמא ושנים אומרים לא נטמא ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט והקשה שם הר"ש ז"ל מההיא דפ' בכל מערבין גבי תרומה ונטמאת ספק מבעוד יום נטמא ספק משחשכה נטמא רמ"א ה"ז חמר גמל ופרכינן עלה מההיא דנגע באחד בליילה כו' דר"מ מטהר ובר"ה איירי ומשנו רבה ור"י דמתני' בב' פתי עדים אחת אומרת מבעוד יום נטמא ואחת אומרת משחשכה נטמא אלמא בב' פתי עדים אין מטהרין בר"ה והש"ש תי' משום דהתם הוי ס"ט למפרע ע"ש, ונראה דאפילו להשיטות דטומאה דלמפרע ג"כ ילפינן מסוטה היינו דכשנולד לנו הספק אנו ממשיכים דין ס"ט ברה"י ובר"ה גם על הזמן של קודם על כל הזמן שהוא בכלל הספק הכא שאני פנין דשנים אומרים מבעוד יום נטמא ושנים אומרים משחשכה דהו"ל ב' פתי עדים המכחישים זא"ז ובקלמא בב' פתי עדים שמכחישים זא"ז אומרינן דכח אחת מהם אמת והשניה משקרת רק דאינו ידוע איזה מהם א"כ הכא פנין דאיכא עדים שיודעין אם מבעוד יום נטמא או משחשכה ודין ס"ט דילפינן מסוטה הוא רק היכא דליכא בירור על הדבר אבל היכא דאיכא בירור אין זה בכלל ספק א"כ קודם שבאו העדים לב"ד היו שם עדים פשרים בדבר הראוין להעיד בב"ד אם מבעוד יום נטמא או משחשכה ואז לא הנה עומד שיבואו עוד עדי שקר לב"ד ויכתישום א"כ קודם הנה בירור על הדבר רק לאחר שבאו לב"ד ובאו עוד שנים עדי שקר והכחישום ובטל הבירור פנין דלב"ד הוא עתה תרי ותרי ואוקי תרי להדי תרי וכיין דעתה ליכא עוד בירור על הדבר הוי כשאר ספיקות דברה"י ס"ט בר"ה ס"ט אף זה שייך רק מפאן ולהכא אבל למפרע אי אפשר להמשיך דין ס"ט בר"ה וברה"י פנין דאז הנה בירור על הדבר א"כ בשנים אומרים מבעוד יום נטמא ושנים אומרים משחשכה נטמא פנין דהשתא ודאי טמא רק דנין על העת של קודם על אותו הזמן קודם שבאו העדים לב"ד אי אפשר לדון בה מדין ס"ט בר"ה וברה"י פנין דאז היו עדים על הדבר הראוין לבוא לב"ד וכיין דאין יודעים עתה איזו עדים הן עדי האמת א"כ הוי כשאר ספיקות וה"ז חמר גמל: כתבו התוס' נדה (י"ז) גבי דם הנמצא בפרוזדור דאין שורפין עליו את התרומה תימה פנין דהוי ס"ט א"כ בר"ה טהור ודאי וברה"י טמא ודאי ושורפין וי"ל כדפי' לעיל דמסוטה לא ילפינן טומאה דאתיא ע"י ראית גופה לכן בכ"מ ספק וצ"ע במכלתא גבי דם תבוסה דמשמע דספק יצא מחיים ספק לאחר מיתה ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט ע"ש ויש לעיין מה ענין ההיא דדם תבוסה לספק ראיה דזה דאמרינן שם ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט היינו הנוגע בהדם ברה"י ס"ט ובר"ה ס"ט כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ב מהל' ט"מ א"כ הו"ל טומאת מגע והספק אם בקמה שנגע הוא טמא או טהור הוי כנגע בספק שרץ ספק צפרדע או נגע באחד וא"י אם חי או מת דכה"ג ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט פדאמרינן בטהרות רפ"ו המסוכן ברה"י והוציא והו לר"ה והחזירוהו לרה"י כשהוא ברה"י ס"ט כשהוא בר"ה ס"ט ואין לומר דהתוס' לא יפרשו כהרמב"ם ז"ל שהיא דדם תבוסה אלא היא דברה"י ס"ט בר"ה ס"ט היינו אם יצא הדם בר"ה או ברה"י דמספקינן על הדם עצמו אם הוא טהור או טמא וכשיצא בר"ה אומרינן דס"ט וכשיצא ברה"י אומרינן דס"ט הא הא דם הוי אי"ב דעת לישאל ואין זה ג"כ ס"ט הכא בידי אדם דאם יצא הדם לאחר מיתה דאז הדם טמא אז אין כפאן דעת לישאל כלל

וע"כ האי ברה"י ס"ט בר"ה ס"ט קאי על הנוגע ונראה דס"ל להתוס' דספק ראיה דלא גמרינן מסוטה אינו רק על טומאת הרואה עצמו אף אם נגע באחד וספק על מי שנגע בו אם הוא נטמא ע"י ראיה או לא אין דנין על הנוגע מדין ס"ט בר"ה וברה"י פנין דהספק הוא ספק ראיה וכן נראה נמי מדברי התוס' ריש נדה שכתבו דמעל"ע שפנדה אין דנין אותו בדין ס"ט בר"ה וברה"י ומיהו בדבר שאי"ב דעת לישראל טהור במעל"ע מדמקשינן לקמן אמתני' דבר שאי"ב דעת לישראל הוא ומוקמינן בשחברותיה נושאות אותה במטה וכתבו בת' השני הטעם משום דספק ראיה לא גמרינן מסוטה ומש"ה טמא אף בר"ה אבל דבר שאי"ב דעת לישראל טהור משום דזה ילפינן מדבר גידול ושינוי בטומאת בשר קדש טומאה ע"י ראית הזב ע"ש היינו דבאו לתרץ אמאי מקשינן מפדי האי מטה אי"ב דעת לישראל כו' ולזה פתבו דאי"ב דעת לישראל אף בספק ראיה טהור ואע"ג דהאי מטה מגע הוא ולא ראיה שישבה עליה וספק אם נטמאה המטה ע"י ישיבתה או לא ומוכח ג"כ דס"ל להתוס' אפילו לגבי הנוגע מ"מ פנין דעצם הספק הוא אם מי שנגע בו הנה טמא ע"י ראיה או לא ספק ראיה הוא ולא גמרינן מסוטה וזה בספק שרץ ספק צפרדע וכן בנגע באחד ספק חי ספק מת דגמרינן מסוטה הוא משום דספק חי ספק מת אין זה ספק ראיה דספק ראיה דלא גמרינן מסוטה הוא ספק ראיה ממש דהיינו אם הטומאה ע"י ראית הגוף, והנה לפ"ז יש לעיין אמאי קרי לדם תבוסה ספק ראיה מה זה ענין לראיה דהתם הספק אם יצא הדם מחיים וא"כ לא הנה הדם בהגוף בשעת מיתה ולא נטמא ע"י המיתה או יצא לאח"מ והנה הדם בהגוף בשעת מיתה ונטמא ע"י מיתה א"כ המיתה היא הגורמת הטומאה ולא ראיה ומ"ש משאר ספק חי ספק מת דהספק הוא ג"כ אם נטמא ע"י מיתה או לא ונראה לומר דשאני דם מן המת משאר טומאות שבמת דכ"ז שהדם מובלע בהמת ולא יצא ממנו עדיין אין לו טומאה והטומאה חלה עליו כשיוצא מן הגוף וא"כ הו"ל ראיה שהוא ראית הגוף והני ספק ראיה דספק יצא הדם מחיים ולא נטמא ע"י ראית הגוף או יצא לאחר מיתה ונטמא ע"י ראית הגוף, ונראה ראיה לזה דטומאת הדם הוא בשעת יציאה מן הגוף דאמרינן במעילה י"ז נשפך על הרצפה כו' איהל על פולו טמא ומקשינן והא אמר ר"ח רביעית דם שהגיס בה טהורה אלא לאו ש"מ פאן בכולו פאן במקצתו ופי' רש"י ז"ל זה דמאהיל על פולו טמא הוא היכא דאתי האי רביעית ממת שלם ולהכי חשיב דמטמא באהל והא דקתני שהגיס בה טהור שהיה מונח שם מקצת מת ופירש ממנו אותו דם אע"ג דאית ביה רביעית הואיל ואינו בא ממת שלם לא חשיב ואינו מטמא באהל ע"ש וקשה הא תכף כשמת הנה מת שלם ונטמא כל הדם שהרי הוא ממת שלם א"כ אח"כ כשחתך מקצת המת ויצא אח"כ הדם במה נטהר אותו הדם ומוכח דהטומאה על הדם חל כשיוצא מן הגוף ובעיני דוקא שיצא ממת שלם וכיון דהיציאה מן הגוף זהו המטמא את הדם הו"ל טומאת ראיה דיציאה מן הגוף זה מקרי ראיה ואף דהתוס' במעילה שם לא ניחא להו בפ' רש"י ז"ל ע"ש מ"מ י"ל דבעיקר הדין לא פליגי דבדם המת הטומאה חלה רק בשעת יציאתו מן הגוף: בנדה ג' מיייתינן פלוגתא דר"ש ורבנן במקנה שנמדד ונמצא חסר כל טהרות שנעשו ע"ג למפרע בין בר"ה בין ברה"י טמאות רש"א בר"ה טהורות ברה"י תולין ומוקמינן לפלוגתיהו דרבנן סברי פנין דאיכא תרתי לריעותא פנדאי טומאה דמאי ור"ש סבר דלא חשיב נדאי טומאה ומש"ה בר"ה טהור וברה"י תולין דלא גמרינן מסוטה ס"ט ברה"י ואבע"א ה"ט דר"ש

דיליף סוף טומאה מתחילת טומאה מה תחלת טומאה ספק נגע ספק לא נגע בר"ה טהור ה"נ ספק טבל ספק לא טבל ורבנן לא גמרי סוף טומאה מתחלת טומאה דהתם גברא בחזקת טהרה הכא גברא בחזקת טומאה ע"ש, הנה אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"ח דמקנאות מרחץ שבלגיה עכו"ם היינו דאיפא חשש שאיבה בזמן שמטהרת שלא פתחה לר"ה טהורה ולר"ה טמאה ופי' הר"ש ו"ל משום דס"ט ברה"י ס"ט ובר"ה ס"ט ע"ש ויש לעיין הא כמאן אתיא דלא פר"ש ודלא פדרבנן דהתם לרבנן בין בר"ה בין ברה"י טמא ולר"ש ברה"י רק תולין ומה התם לרבנן הוי נדאי טמא משום הכא תרתי לריעותא והכא חדא לריעותא וכאן בספק שאיבה נראה דל"ש חזקת מקנה פלל דאם היה שאוב א"כ מתחילתה בפסול היתה ואפילו אי ידעינן שהיתה פשרה קודם ומ"מ פסלינו פינן דיש שם עכו"ם וכדאמרינן בתוספתא שם במעשה ברום בית ענת דפסלוה משום שאני אומר עכו"ם נכנסו וזלפוה בלילה וחרו ומלאו אותה בחילון מ"מ ל"ש העמד מקנה על חזקתה דאם זלפוה ומלאו אותה בקילון א"כ מקנה אחרת היא וזו תחילתה בפסול היא א"כ איפא רק העמד טמא על חזקתו ואימור לא טבל וכנגדה ליפא חזקה פלל ובכה"ג לרבנן נדאי טמא בין בר"ה בין ברה"י ואי כר"ש ברה"י אמאי טמא הו"ל למימר תולין דהא ס"ט ברה"י בעלמא ס"ל תולין ואפשר דאתיא כר"ש והכא דברה"י טמא אין זה משום דילפינן מסוטה רק משום חזקת טומאה דהעמד טמא על חזקתו ואימור לא טבל וחזקת מקנה ליפא הכא פנגד מש"ה טמא מדין נדאי אף לפ"ז צ"ל דלר"ש ס"ט בר"ה ספיקו טהור אפילו היכא דאיפא חזקת טומאה גמורה דהא הכא בר"ה טהור אף עוד יש לעיין מה זה שייך לדין ס"ט בר"ה וברה"י פלל הא הכא הוי ספק מים שאובין למקנה והוא מן הספיקות שטהרו חכמים פדאמרינן בטהרות פ"ד היינו דטהרו בין ברה"י בין בר"ה ואי נימא דהכא לא הוי ספק השקול אלא קרוב יותר שהוא שאוב וכה"ג לא התירו א"כ ל"ש זה לס"ט בר"ה וברה"י דזה דוקא בספק השקול אבל ספק הרגיל לא גמרינן מסוטה כמ"ש תוס' פסחים (ט' ע"ב) ע"ש דדין ס"ט בר"ה וברה"י הוא רק בספק השקול: ד) כתבו התוס' פתובות (כ"ח) בשדה שפחורש בו קבר שהוא בית הפרס ואמרינן דבית הפרס דרבנן דמש"ה הוא רק מדרבנן משום דהוי ס"ט בר"ה ע"ש היינו דבית הפרס שהוא ברה"י הוא מדאורייתא, והנה יש לעיין דאמרינן פי"ח דאהלות פיצד בוצרין בית הפרס מזין על האדם ועל הכלים כו' ואע"ג דבוצר לגת הוקשר הוא דוקא לטומאה דאורייתא אבל לבית הפרס דרבנן אינן מוקשרין ע"ש וקשה אמאי הוי רק טומאה מדרבנן הא אמרינן בשלהי טהרות פרם שלפני הבוצרין רה"י לטומאה א"כ נטמאו הבוצרין והענבים מדאורייתא מדין ס"ט ברה"י ונראה לומר דאף התוס' ס"ל דחשש של בית הפרס זה דחיישינן שמא הוליה המחרישה עצם כשעורה הוא רק מדרבנן ורק דהתוס' כתבו שם דאף מקום הקבר הוא כשאר בית הפרס ואינו אלא מדרבנן ובמקום הקבר נדאי הוי ספק גמור דמנ"ל שהמחרישה הוציאה את כל הטומאה משם ולא נשאר אף עצם כשעורה ולזה כתבו דהוי ס"ט בר"ה פינן דאפשר שלא נשאר שם פלום הוי ס"ט בר"ה ונהיא דכיצד בוצרין בית הפרס י"ל דלא מיירי במקום הקבר עצמו אף צ"ע אם זהו פנונת התוס': ובעיקר מ"ש התוס' דאף מקום הקבר עצמו דינו כשאר בית הפרס ואינו אלא מדרבנן ואינו מטמא באהל ושרי ע"י גיפוח יש לעיין טובא דהא אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פי"ז דאהלות החורש ע"ג הקבר וכן החורש ע"ג

הָאָרוֹן אֶפִּילוֹ מִשְׁקָעִין בְּרוֹבְדִין וּבְאֲבָנִים וְאֶפִּילוֹ עַל גְּבִיָּהֶן רוּם שְׁתֵּי קוֹמוֹת ה"ז עוֹשֶׂה בֵּית הַפָּרֶס ע"ש וּאֵע"ג דְּנֻדָּאֵי לֹא נִגְעוּ בְּהַטְּוִמָאָה א"כ אִיֵּךְ אֶפְשָׁר לְטַהַר מְקוֹם הַקְּבָר דְּהָא וְדָאֵי הִמַּת עֲדִינָן בְּהַקְּבָר שְׁלֵא הוֹלִיכָה הַמַּחְרִישָׁה כְּלוּם וְזֶה דְּעוֹשֶׂה בֵּית הַפָּרֶס הוּא מִשּׁוּם דְּלֹא פְּלוּג רַבְּנָן בְּבֵית הַפָּרֶס אֲבָל לְטַהַר מְקוֹם הַקְּבָר אִיֵּךְ אֶפְשָׁר: אֲמַרְיִנָּן בְּכַתּוּבּוֹת שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר הֵלֶךְ בְּאֶחָד מֵהֶם וְעָשָׂה טְהוֹרוֹת כּו' דְּטַהוֹרִין מִשּׁוּם דְּהוּי ס"ט בַּר"ה וְכַתּוּב רַש"י ז"ל שֵׁם ב' שְׁבִילִין א' טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר הִיָּינוּ דְּאֶחָד מִב' שְׁבִילִין טָמֵא וְאִינוּ יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶם ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינָן א"כ הו"ל שְׂדֵה שְׁנֵאָבֵד בּוֹ קָבַר הִיָּינוּ שְׂיָדוּעַ שְׂיֵשׁ שֵׁם קָבַר וְאִינוּ יָדוּעַ אִם בְּמְקוֹם זֶה אוֹ בְּמְקוֹם זֶה וְהוּי בֵּית הַפָּרֶס וּבֵית הַפָּרֶס טָמֵא בֵּין בַּרְה"י בֵּין בַּרְה"ה וְהַר"ש ז"ל פָּתַב בְּאֵהָלוֹת פִּי"ח דְּשְׂדֵה שְׁאָבֵד בְּהַ קָבַר בַּרְה"י טָמֵא מֵה"ת וּבַר"ה טָמֵא מִדְּרַבְּנָן ע"ש אֲבָל מִדְּרַבְּנָן עַכ"פ טָמֵא וְאִמָּאֵי אֲמַרְיִנָּן הֵכָא דְּטַהוֹר, וְהִנֵּה בְּמַתְנֵי רַפ"ה דְּטַהוֹרוֹת אֲמַרְיִנָּן ב' שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר הֵלֶךְ בְּאֶחָד מֵהֶם וְאִינוּ יָדוּעַ בְּאֵיזָה מֵהֶן הֵלֶךְ כּו' הִיָּינוּ שְׂיָדוּעַ אֵיזָה הַטָּמֵא וְאֵיזָה הַטָּהוֹר רַק דָּא"י בְּאֵיזָה מֵהֶם הֵלֶךְ אִיֵּךְ לְרַש"י ז"ל צ"ע: ה) פָּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ט מֵהַל' ט"מ דְּבָר יָדוּעַ שְׁפָל אֵלוֹ הַטְּוִמָאוֹת וְכִיּוּצָא בְּהֶן שְׁהֶן מִשּׁוּם סָפַק ה"ה שֶׁל דְּבַרְיֵהֶן וְאִין טָמֵא מֵה"ת אֲלֵא מִי שְׁנֵטְמֵא טְוִמָאָת וְדָאֵי אֲבָל כָּל הַסְּפִיקוֹת בֵּין בְּטוֹמָאוֹת בֵּין בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת כּו' אִין לְהֶם אֲלֵא מִד"ס כּו' וְכַתְּבוּ ע"ז בַּס' בְּנֵי יַעֲקֹב וּבַס' בְּתֵי פְּהוּנָה דְּהַרְמַב"ם ז"ל ס"ל דְּכָל דִּין ס"ט בַּרְה"י דַּס"ט הוּא רַק מִדְּבַרְיֵהֶם וְזֶה דְּיַלְפִינָן מִסּוּטָה הוּא רַק אֲסַמְכְּתָא בְּעֵלְמָא וְהַקְּשָׁה עֲלֵיהֶם הַר"ט אֶלְגָּאזִי פ"ה דְּבַכּוֹרוֹת דְּמָה יַעֲנוּ לַמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל פ"ז מֵהַל' ק"פ יַחֲדִיד שְׁנֵטְמֵא בַּסְּפַק רַה"י ה"ז יַדְחָה לְפָסַח שְׁנֵי וְצִיבּוֹר שְׁנֵטְמֵא בַּסְּפַק רַה"י יַעֲשׂוּ כּוֹלָן בְּטוֹמָאָה וְאִי הוּי רַק מִדְּרַבְּנָן אִיֵּךְ יַעֲשׂוּ כּוֹלָן בְּטוֹמָאָה ע"ש, וְהִנֵּה מְזָה דְּיַחֲדִיד גְּדַחָה לְפָסַח שְׁנֵי ל"ק דָּאִף בְּטוֹמָאָה דְּרַבְּנָן ג"כ גְּדַחָה לְפָסַח שְׁנֵי דְּהָא בֵּית הַפָּרֶס בְּלֹא גִּיפּוּחַ לֹא הוֹמַר לְפָסַח אִף שֶׁהוּא מִדְּרַבְּנָן וְאִם הֵלֶךְ בְּלֹא גִּיפּוּחַ גְּדַחָה לְפָסַח שְׁנֵי וְזֶה דְּצִיבּוֹר עֲבָדֵי בְּטוֹמָאָה דְּקִשָּׁה לְהַרְמַב"ם ז"ל כִּינּוּן שֶׁהוּא רַק מִדְּרַבְּנָן אִיֵּךְ עֲבָדֵי בְּטוֹמָאָה הִנֵּה מְלַבֵּד דְּאֲמַרְיִנָּן בִּירוּשְׁלַמִּי דְּפָסַח הֵבֵא בְּטוֹמָאָת יָדִים הוּא פָּסַח הֵבֵא בְּטוֹמָאָה וְאֵע"ג דְּטוֹמָאָת יָדִים הוּא רַק מִדְּרַבְּנָן דָּאִף אִי גִימָא דְּהַרְמַב"ם ז"ל לֹא פָּסַק כְּהִירוּשְׁלַמִּי שְׁהָרִי לֹא הִבִּיא דִּין זֶה דְּפָסַח הֵבֵא בְּטוֹמָאָת יָדִים הוּא פָּסַח הֵבֵא בְּטוֹמָאָה מ"מ כִּינּוּ דְּהַטַּעַם דַּס"ל דַּס"ט בַּרְה"י טָהוֹר מִדְּאֲוִרֵיָּתָא הוּא מִשּׁוּם דְּכָל הַסְּפִיקוֹת מִדְּבַרְיֵהֶן הִיָּינוּ דְּסְפִיקָא דְּאֲוִרֵיָּתָא מֵה"ת לְקוֹלָא הֵכָא דְּהַצִּיבּוֹרִנְטָמָא בַּס"ט בַּרְה"י לְעַנְיָן הַטָּמְאִים אִין נ"מ כָּלֵל לְעַשְׂיָת פָּסַח דְּבִין אִם הֵם טָהוֹרִין וּבִין טָמְאִין עוֹשִׂין הַפָּסַח דְּהָא טוֹמָאָה הוֹמַרָה לְצִיבּוֹר רַק אִם הֵם טָהוֹרִים וְלֹא נְטָמְאוּ מִיַּעוֹט הַטָּהוֹרִים אֲסוּר לְהֶם לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה וְאִם הַצִּיבּוֹר טָמְאִים אִף הַטָּהוֹרִים יְכוּלִים לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה א"כ כָּל הַשְּׂאֵלָה הוּא רַק עַל הַטָּמְאִים אִם יְכוּלִים לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה א"כ לְהַפֵּךְ כִּינּוּן שֶׁהוּא סָפַק אִם מוֹתֵר לְהֶם לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה מְסַפִּיקָא מוֹתֵרִין לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה דְּסְפִיקָא מֵה"ת לְקוֹלָא וְאִף בְּטוֹמָאָה וְדָאִית יְכוּל לְעַשׂוֹת הַצִּיבּוֹר כִּינּוּן שֶׁהוּא סָפַק וְסְפִיקָא לְקוֹלָא וּמִש"ה עוֹשִׂין בְּטוֹמָאָה וְאִף דְּמִדְּרַבְּנָן סְפִיקָא דְּאֲוִרֵיָּתָא לְחוּמְרָא הֵכָא שְׁרִי אִף מִדְּרַבְּנָן דְּהָא מִדְּרַבְּנָן הוּא וְדָאֵי טוֹמָאָה דְּהָא ס"ט בַּרְה"י טָמֵא מִדִּין וְדָאֵי א"כ יְכוּלִים לְעַשׂוֹת בְּטוֹמָאָה בֵּין מִדְּאֲוִרֵיָּתָא בֵּין מִדְּרַבְּנָן אִיֵּךְ זֶה תְּלוּי אִי שׁוֹחֲטִין וְזוֹרְקִין עַל טָמֵא שְׂרָץ וְעַל טָמֵא מַת בּוֹ שְׁלוֹ דְּלָמָּד שׁוֹחֲטִין וְזוֹרְקִין עָלָיו אֵע"ג דְּטָמֵא הוּא כִּינּוּן דְּרָאוּי לְאֲכִילָה בְּעָרֵב דְּלִדְיָה זֶה דָּאִין טָמֵא רָאוּי לְעַשׂוֹת פָּסַח הוּא רַק מִשּׁוּם

דהוי שלא לאוכליו פיון דאינו ראוי לאכילה בערב א"כ בספק טמא פיון דספיקא דאורייתא מה"ת לקולא ויכול לאכול בערב א"כ אפילו אי קמי שמיא גליא שהוא טמא ג"כ הפסח פשר כי אין טומאת הבצעים מניעה מהקרבת הפסח רק דהוי שלא לאוכליו וכיון דמותר לו לאכול בערב מדין ספיקא דאורייתא מה"ת לקולא הו"ל לאוכליו א"כ בצביבור שנטמא בס"ט ברה"י א"צ כלל להיתר טומאה בצביבור דאפילו אי נטמאו ג"כ הקרבן פשר בלא דחיית טומאה פיון שראוי לאכול בערב אף הרמב"ם ז"ל לשיטתיה דפסק דאין שוחטין וזרקין על טמא שרץ ועל טמא מת בז' שלו ואף דראוי לאכול בערב פיון דטמא הוא רחמנא דחיה מפיסח א"כ הכא פשהצביבור טמאים מספק אי קמי שמיא גליא דטמאים הם זה שפסקו פשר הוא משום דטומאה הותרה בצביבור רק דספיקא דאורייתא מה"ת לקולא ותופסין צד ההיתר ואין חוששין שמיא איסור הוא אבל הכא הוי איפקא דלהצביבור אין נפקותא דבכל אנפן יכולים לעשות הפסח רק הנ"מ להמיעוט שהם טמאין טומאת נדאי אם יכולים לעשות פסח א"כ צריף לתפוס צד ההיתר ואומרים ששהצביבור טמא וא"כ אף הם מותרין לעשות הפסח: הביא שם הר"ט אלגאזי דעת המהרלב"ח בשיטת הרמב"ם ז"ל דלעולם ס"ל דמה דילפינו מסוטה אין זה אסמכתא רק כמו סוטה שהוא רגלים לדבר ה"נ בטומאה בספק הקרוב לנדאי הוי ספיקו טמא מה"ת וז"ש הרמב"ם ז"ל פ"ט מהל' ט"מ דכל אלו הטומאות שהן משום ספק ה"ה של דבריהן הוא רק בספק השקול ובה"ס דס"ט ברה"י ספיקו טמא הוא רק מדרבנן ע"ש אף אי נימא כן בדעת הרמב"ם ז"ל ע"כ זה דאין בו דעת לישראל ספיקו טהור דילפינו ג"כ מסוטה או מדרב גידל אינו אלא אסמכתא שהרי כתב הרמב"ם ז"ל דזה דאין בו דעת לישראל ספיקו טהור הוא רק בספק השקול וכיון דבספק השקול לעולם אף יש בו דעת לישראל הוא רק מדרבנן א"כ ע"כ כל דין שאין בו דעת לישראל הוא רק מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא: אמרינו בירושלמי ספ"ח דפסחים נזיר שנטמא בספק רה"י ואינו בפסח ר' הושעיה רבה אמר הנזיר מגלח ר"י אמר אין הנזיר מגלח דתנינו תמן כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייבין עליה על ביאת מקדש כו' יחיד שנטמא בספק רה"י בפסח ידחה לפסח שני ר"י אמר משלחין אותו לדרף רחוקה כו' ציבור שנטמא בספק רה"י בפסח ר"י אמר יעשו בספיקן ר' הושעיה רבה אמר יעשו בטומאה כו' וכתב הר"ט אלגאזי דפליגי אי זה בס"ט ברה"י ספיקו טמא הוא לכל דבר אף שיהא הנזיר מגלח עליה וחיובין על ביאת מקדש ולפסח הבא בטומאה וכתב דהרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ז מהל' ק"פ דצביבור שנטמא בספק רה"י דעושין בטומאה פסק כר' הושעיה רבה רק מירי בספק הקרוב לנדאי דבה"ס דס"ט ברה"י טמא מדאורייתא כמ"ש המהרלב"ח אבל בספק השקול ס"ל להרמב"ם ז"ל שהוא רק מדבריהם ע"ש: אמרינו בתוספתא פ"ז דאהלות פותל שבין ב' בתים וטומאה בתוכו הבית הקרוב לטומאה טמא ונהקרו לטהרה טהור מחצה על מחצה שניהם טמאים רא"א שורפין עליה את התרומה ואין חייבין עליהם על ביאת מקדש ע"ש ויש לדון אמאי שורפין את התרומה ואין חייבין על ביאת מקדש ונראה משום דמחצה על מחצה הוא ספק משום דא"א לצמצם וכמ"ש הרמב"ם ז"ל פכ"ד מהל' טומאת מת ה"ד ע"ש ומש"ה אין חייבין על ביאת מקדש דאפשר שהטומאה קרובה יותר להבית השני וזה דשורפין את התרומה משום דהוי ס"ט ברה"י דבית רה"י הוא וזה דאין חייבין על ביאת מקדש הוא משום דעל ס"ט ברה"י אין חייבין על ביאת

מקדש עכ"פ בספק השקול וכשיטת הרמב"ם ז"ל, ובתוספתא פ"ה דנזירות אמרינו
טומאה שנתונה ע"ג פותל אפילו מחצה על מחצה וכן עדר בהמה כו' אין נזיר מגלח
עליהו ואין חייבין עליהו על טומאת מקדש וקדושו ע"ש וזה דאין הנזיר מגלח עליו הוא
ג"כ משום דאין הנזיר מגלח על ס"ט ברה"י בספק השקול, והנה זה דמחצה על מחצה
דנין אותו מדין ספק מוכח פן מהתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פי"א דנגעים צמר רחלים
וצמר גמלים שטרפן זה בזה אם רוב של רחלים מטמא בנגעים ואם רוב של גמלים אינו
מטמא בנגעים מחצה על מחצה מטמא בנגעים רש"א הואיל וספק נגעים להקל מחצה
על מחצה טהור ע"ש ומה שינוי מחצה על מחצה לספק נגעים וע"כ משום דמחצה על
מחצה הוי ספק דא"א לצמצם והוי ספק נגעים ולהקל: והנה הרמב"ם ז"ל פכ"ד מהל'
ט"מ ה"ד פסק במעזיבה שהיא לאויר וטומאה בתוכה מחצה על מחצה הבית טמא והעומד
מלמעלה כנגד הטומאה טמא והשיג עליו הראב"ד ז"ל הוה מחלוקת ר"מ ור"ש היא
בתוספתא ולמה פסק כר"מ הוה ר"מ ור"ש הלקה פ"ר"ש וכתב הכ"מ בתי' השני על
הרמב"ם ז"ל שהוא מפרש דפלוניתיהו דר"מ ור"ש הוא באפשר לצמצם או לא וס"ל
לר"מ א"א לצמצם ומש"ה הבית טמא והעומד מלמעלה טמא וכיון דקי"ל בעלמא דא"א
לצמצם מש"ה פסק כר"מ ע"ש אף אי אפשר לומר פן דפלוניתיהו דר"מ ור"ש הוא
באי אפשר לצמצם היינו דס"ל לר"ש אפשר לצמצם דהא גבי צמר רחלים שנתערב עם
צמר גמלים מחצה על מחצה ר"ש דן אותה מדין ספק אלמא ס"ל דא"א לצמצם: הנה
אמרינו פי"א דכלים העושה פלי מן החלמא ומן הגללים אם רוב מן החלמא טמא רוב
מן הגללים טהור מחצה על מחצה טמא ואמרינו בירושלמי נזיר פ' כ"ג ר' זריקה בשם
רב המנונא תני פלי שחציו מן החלמא וחציו מן הגללים אין חייבין עליו על ביאת מקדש
ע"ש וצ"ל ג"כ הטעם משום שהוא ספק דא"א לצמצם ומש"ה אין חייבין על ביאת מקדש
(וצ"ל דבהתוספתא דאהלות ר"א גרסינו ולא ר' אליעזר דר' אליעזר ס"ל כריה"ג
דאפשר לצמצם כדאמרינו בבכורות י"ח) ומפל אלו התוספתות יש להוכיח פשיטת
הרמב"ם ז"ל בס"ט ברה"י: ו) הקשו התוס' פסחים (ט"ו) גבי חבית שנולד בה ספק
טומאה כו' היכא מיירי אי ברה"י ס"ט מדין נדאי ואי ברה"י ס"ט וכתבו דמשפחת לה
תרומה תלויה מדאורייתא כגון שנגע בב' חביות ברה"י ואינו יודע באיזה מהם נגע
דהשתא שתייהו תלויות ד"ת דלא ילפינן מסוטה לטמא ברה"י אלא דבר שיכול להיות
אמת כדאמרינו פ' ב' נזירים ובנזיר נ"ז פתבו התוס' דזה רק ברה"י אבל ברה"י טהורים
אף דאחד מהם נדאי טמא משום דס"ט ברה"י לא ילפינן מסוטה רק מוקמינן אחזקת טהרה
ע"ש, והנה הרמב"ם ז"ל כתב פי"ט מהל' אבה"ט בב' שבילין א' טמא וא' טהור והלך
בא' מהם ועשה טהרות והלך חבירו בהשני ועשה טהרות אם נשאלו בב"א או נשאל עליו
ועל חבירו טהרותיהו נשרפות שהרי נדאי אחת מהן טמאה ואפי' כפר אחד טמא שנתערב
במאה פירות טהורין כולן טמאין וישרפו ע"ש וכתב המל"מ דס"ל להרמב"ם ז"ל כל
שיש שם נדאי טמאה הכל נשרף, והנה דברי הרמב"ם ז"ל הוא מהתוספתא פ"ו דטהרות
רי"א אם אמרו שנים היינו ובשני שבילים הלכנו ושתי טהרות עשינו אומרים להם טמא
שאפילו טמאה אחת שנתערבה במאה טהורות כולן טמאות עכ"ל ולא קתני שם נשרפות
מיהו התם משמע דהאי טמאות נשרפות דלעיל שם אמרינו גבי הלך א' מהם ועשה
טהרות והלך חבירו בשני ועשה טהרות אלו ואלו מונחות וה"ה מוכיחות דתלויות וכאן

קתני טמאות מפלל דדינן פטמאות ממש [ונה דאמרין דאפילו טמאה אחת שנתערבה בק' טהורות פולן טמאות ואע"ג דתרומה טמאה עולה בק"א צ"ל דמיינרי בדבר חשוב שאינו בטל וכן הרמב"ם ז"ל שכתב ואפילו פפר אחד טמא שנתערב בק' פפרות טהורות פולן טמאות וישרפו ע"כ מיינרי בכפרות של בעה"ב שאינן בטלות] והנה יש לעיין על הרמב"ם ז"ל דאמרין בתרומות פ"ה מ"א סאה תרומה טמאה שגפלה לפחות מק' חולין או למעשר ראשון או למעשר שני או להקדש בין טמאין בין טהורין ירקבו והביא שם הר"ש ז"ל מהירושלמי גיחא טהורה ירקבו וטמאין ירקבו דבגפלו לפחות מק' חולין טהורים מש"ה ירקבו ואין נשרפין משום דכינן שגפלה לפחות מק' הוא מדומע והוי הפל תרומה והוי פתרומה טמאה שנתערבה בטהורה דאסורה באכילה משום טמאה ובהדלקה משום תרומה טהורה דאסור לשרוף תרומה טהורה ע"ש ומוכח דתרומה טמאה שנתערבה עם טהורה אסור לשרוף אלא ירקבו אף גם על התוס' קשה שכתבו דתלויה מה"ת היינו שנגע בא' מב' חביות וא"י באיזה מהם נגע דהוי נמי תרומה טמאה שנתערבה בטהורה וישניהם תלויות והתם אמרינן דיירקבו דתרומה תלויה אסור להפסידה וכאן צריף להניחה במקום שתרקב והתוספתא דטהרות אחי שפיר דקתני רק טמאה אחת שנתערבה בק' טהורות פולן טמאות ולא קתני ישרפו והיינו רק שיירקבו ולא קתני ג"כ תלויות כבבא דרישא דכאן אינן תלויות רק ירקבו, והנה הרמב"ם ז"ל בעצמו פסק כהיא דתרומות בפ"ד מהל' תרומה הי"א וז"ל שם סאה תרומה טמאה שגפלה לפחות מק' חולין או מעשר ראשון או מע"ש או הקדש בין טמאין בין טהורין הואיל ונדמע הפל פתרומה טמאה שאסורה באכילה לפל והרי הפל אסור לעולם ומייחין אותו עד שיירקבו בד"א בדבר שאין דרכו להאכל חי אבל בדבר שדרכו להאכל חי לא יניחו שמה יתקל בהן ויאכל מהן אלא ידליק הפל פדרף שמדליקין תרומה טמאה ע"ש: ונראה לתרץ דהנה המל"מ תמה שם על הרמב"ם ז"ל בפ"ט מהל' אבה"ט בטימאה שנתערבה עם טהורה דכולן ישרפו איף ישרפו פולן הא יש שם ג"כ טהורה ואיף מותר לשרוף תרומה טהורה ע"ש ונראה דהרמב"ם ז"ל לשטתיה אזיל דאמרין בפסחים ל"ד שתילי תרומה שנטמאו ושתלן טהורין מלטמא ואסורין מלאכול ומקשינן שם בגמרא אמאי אסורין מלאכול ומסקינן משום דאין זריעה לתרומה דמעלה היא כמו במי החג שנטמאו והשיקן לאחר הקדשן טמאים דאין זריעה להקדש משום מעלה ה"נ אין זריעה לתרומה אף הרמב"ם ז"ל פי"א מהל' תרומות הכ"ג כתב הזורע תרומה טמאה אעפ"י שהגידולין טהורין ה"ה אסורין באכילה הואיל והתרומה שזרעה אסורה באכילה היתה כבר נדחו ע"ש והוא מהירושלמי תרומות דהטעם הוא הואיל ונדחו אידחו וכן במי החג שנטמאו ואם"כ השיקן אמרינן בירושלמי שם הטעם הואיל ונדחו ידחו דס"ל דדין תרומה כדין קדשים לענין דיחוי, והנה אמרינן בפ' התערבות דכל הזבחים שנתערבו בתטאות המתות או בשור הנסקל ימותו פולן ואמרינן שם בגמרא דאם קרבן לא מרצי ואף דלאחר שחיטה בטל האיסור בההיתר משום דהו"ל דחוי וכן באברי תמימים שנתערבו באברי בע"מ וקרב ראשו של אחד דהוי דחוי ע"ש ומוכח דכל שנגאסר משום תערובות הו"ל דחוי א"כ בתרומה טמאה שנתערבה עם טהורות באופן דלא בטלה הטמאה דאף הטהורות נפסלו משום דיחוי א"כ אין כאן תרומה כשרה פלל ומש"ה הפל ישרפו אבל בסאה תרומה טמאה שגפלה לפחות מק' חולין טהורין דע"י דמוע הוי הפל תרומה והוי פתרומה טמאה

שְׁנֵת עֶרְבָה בְּטְהוֹרָה כְּדֹאֲמַרִּינּוּ בִּירוּשְׁלָמִי בְּזֶה שְׁפִיר אֲמַרִּינּוּ דְּאִין שׁוֹרְפִין מִשׁוּם תְּרוּמָה טְהוֹרָה שְׁבִיה דְּאָסוּר לְשׁוֹרֵף כְּדֹאֲמַרִּינּוּ בִּירוּשְׁלָמִי וְהָכָא ל"ש שְׂאֵף הַטְּהוֹרָה נִפְסְלָה מִשׁוּם דְּחוּי דְּהָא הָכָא הו"ל דְּחוּי מְעִיקְרָא דְּהָא קוֹדֵם שְׁנֵת עֶרְבָה לֹא הָיוּ חֻלְוִין תְּרוּמָה כָּלֵל רַק ע"י דְּמוּע נַעֲשׂוּ תְּרוּמָה וְאִז לֹא הָיוּ רְאוּיִן לְאֲכִילָה מִשׁוּם תַּעֲרוּבַת הַטְּמֵאָה א"כ הַתְּרוּמָה לֹא הָיְתָה מֵעוֹלָם רְאוּיָה לְאֲכִילָה וְקו"ל דְּדְּחוּי מְעִיקְרָא ל"ש דְּחוּי א"כ הַטְּהוֹרָה לֹא נִפְסְלָה וְאָסוּר לְשׁוֹרְפָה וּמִש"ה תְּרַקַּב כְּדֹאֲמַרִּינּוּ בִּירוּשְׁלָמִי: וְהִנֵּה בְּזֶה יֵשׁ לְעֵינֵינוּ עַל הַרְמַב"ם ז"ל שֶׁפָּתַח בְּהַל' אֲבָה"ט בְּנִשְׂאָלוּ שְׁנֵי הֵם בְּב"א אוֹ עָלְיוּ וְע"ה דְּטְהוֹרוּתֵיהֶן נִשְׂרָפוֹת מִשׁוּם דְּוִדָּאִי אִיפָּא טְמֵאָה וְאִפְּלוּ כְּפָר טְמֵא שְׁנֵת עֶרְבָה בְּק' כְּפָרִין טְהוֹרִין כְּוָלָן מְטַמְּאִין וְיִשְׂרָפוּ ל"ל לְטַעַם זֶה תִּי"ל דְּבַכְפָּר פִּינוֹן שֶׁהוּא נֶאֱכָל כְּמוֹ שֶׁהוּא חֵי א"כ לְעוֹלָם הוּא בְּשִׂרְיָפָה וּמִשׁוּם תְּקֵלָה וּכְמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל בְּפ"ה דְּתְרוּמוֹת: וְהִנֵּה עַל הַיְּרוּשְׁלָמִי דְּאֲמַרִּינּוּ בְּסָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שְׁנֵת עֶרְבָה לְפָחוֹת מִק' חוֹלִין טְהוֹרִין דִּיִּרְקָבוּ דְּמִש"ה אִין שׁוֹרְפִין דְּע"י דְּמוּע נַעֲשֶׂה הַכֹּל תְּרוּמָה וְאָסוּר לְשׁוֹרֵף תְּרוּמָה טְהוֹרָה יֵשׁ לְעֵינֵינוּ הָא הֵיא תְּרוּמָה טְהוֹרָה ג"כ הֵיא תְּלוּיָה דְּהָא עַל כָּל חֲטָה וְחֲטָה הוּא סָפֵק אִם הֵיא הַטְּמֵאָה אוֹ הַטְּהוֹרָה וְהַכֹּל אֵינּוּ רְאוּיִן לְאֲכִילָה וְזֶה דְּבַעֲלָמָא אֲמַרִּינּוּ דְּתְרוּמָה תְּלוּיָה אָסוּר לְשׁוֹרֵף אִף דְּאֵינָה רְאוּיָה לְאֲכִילָה אֲמַרִּינּוּ בְּכַמָּה דְּוִכְתֵּי מִשׁוּם שְׂמָא יָבוֹא אֵלֶיהָ וְיִטְהַרְנוּ וְתֵהָא רְאוּיִן לְאֲכִילָה א"כ הָכָא בְּנֵת עֶרְבָה הַטְּמֵאָה עִם הַטְּהוֹרָה אִם יָבוֹא אֵלֶיהָ וְיֵאמֵר אֵיזוֹ חֲטִין הֵם הַטְּמֵאִים וְאֵיזוֹ הַטְּהוֹרִין א"כ לֹא יִהְיֶה אִז עוֹד דְּיָמוּע כָּלֵל שְׁהָרִי הָכָא מֵיִירִי דְּנִתְעַרְבָה סָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה בְּפָחוֹת מִק' חוֹלִין טְהוֹרִין א"כ יָדוּע שֶׁהַטְּמֵאִין הֵן שֶׁל תְּרוּמָה וְהַטְּהוֹרִין שֶׁל חוֹלִין א"כ אִם יָבוֹא אֵלֶיהָ וְיֵאמֵר אֵיזָה הֵן הַטְּמֵאִים וְאֵיזוֹ הַטְּהוֹרִין א"כ לֹא יִהְיֶה עוֹד דְּמוּע כָּלֵל א"כ הַחוֹלִין לֹא יִהְיוּ עוֹד תְּרוּמָה דְּזֶה שֶׁהֵן תְּרוּמָה הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַדְּיָמוּע א"כ מַה שְׁיִיָּד דְּמִש"ה לֹא יִשְׂרָפוּ שְׂמָא יָבוֹא אֵלֶיהָ וְיִטְהַרְנָה וְיֵאמֵר אֵיזוֹ חֲטִין הֵן הַטְּהוֹרִין הָרִי אִז לֹא יִהְיוּ עוֹד תְּרוּמָה א"כ לֹא יִהְיוּ אִז נֶאֱכָלִין בְּתוֹרַת תְּרוּמָה כ"א בְּתוֹרַת חוֹלִין וְצ"ע: וְהִנֵּה זֶה דְּאִף בְּנֵת עֶרְבָה תְּרוּמָה טְמֵאָה עִם חוֹלִין טְמֵאִים יִרְקָבוּ אֲמַרִּינּוּ בִּירוּשְׁלָמִי שֶׁם עַל דְּעִתֵּיהָ דְּחֻזְקֵיהָ נִיחָא דַס"ל אִין מְדַלִּיקִין בְּחֲטִין מְפִי הַתְּקֵלָה וְלר"י דְּלֹא חֲזִיֵּשׁ לְתַקְלָה בְּחֲטִין מְקַשְׁיִין אֲמַאי לֹא יְדַלְקוּ וּמִשְׁנִינּוּ סָבַר ר"י כְּהָדָא שְׂמָא יִמְצָא בְּהֵן תְּקֵלָה וְכַתְּבַר הַר"ש ז"ל וְאֵע"ג דְּאוּקְמִינּוּ בְּכ"ש בְּשִׁלְיָקְתָא וּמְאִיסְתָא דְּלֹאֲחַר שְׁנִטְמָאוּ שׁוֹלְקוֹן וְאִח"כ זוֹרְקוֹן לְבִין הַעֲצִים הָכָא ר"י מוֹדֵה דְּדִימוּע קִיל לְאֵינְשֵׁי וְאִיפָּא לְמִיחַשׁ טְפִי ע"ש וְלְהַתּוֹס' בְּפִסְחִים שֶׁם שְׁפָתָבוּ דְּדוֹקָא אִם הָיוּ כְּפָר מְאוּסִים שְׂרִי אֲבָל לְשׁוֹלְקוֹן לְכַתְּחִילָה אָסוּר אֲתִי שְׁפִיר טְפִי דְּהָכָא לֹא מֵיִירִי בְּשִׁלְיָקְתָא וּמְאִיסְתָא וְלכ"ע אָסוּר, וְהִנֵּה ז"ש הַרְמַב"ם ז"ל דְּדָבָר שְׁנֵת עֶרְבָה כְּמוֹ שֶׁהוּא חֵי יִשְׂרָף מְפִי הַתְּקֵלָה הוּא ג"כ מִהַיְּרוּשְׁלָמִי שֶׁם כְּמ"ש הַכ"מ וְיֵשׁ לְעֵינֵינוּ הָא הָיוּ סְבָרוֹת הַפּוֹכוֹת דְּזֶה דְּחֲטִין יִרְקָבוּ וְלֹא יִשְׂרָפוּ אֲמַרִּינּוּ שֶׁם בִּירוּשְׁלָמִי שֶׁהוּא מְפִי הַתְּקֵלָה אֲלָמָא יִרְקָבוּ עָדִיף טְפִי מְשִׂרְיָפָה לְעֵינֵינוּ תְּקֵלָה וּבְדָבָר שְׁנֵת עֶרְבָה כְּשֶׁהוּא חֵי אֲמַרִּינּוּ דִּישְׂרָף מְפִי הַתְּקֵלָה אֲלָמָא דְּשִׂרְיָפָה עָדִיף טְפִי וְאִפְּשֵׁר דְּבַחֲטִין עָדִיף טְפִי דִּיִּרְקָבוּ מִלְּשִׂרְיָפָה דְּחֵיִישִׁינּוּ דְּבִשְׂעָה שְׁעוֹסָק בְּשִׂרְיָפָתָן יָבוֹא לִידֵי תְּקֵלָה וְגָרַע טְפִי מִיִּרְקָבוּ אִף דְּבִיִּרְקָבוּ ג"כ אִיפָּא חֲשֵׁשׁ תְּקֵלָה וּבְדָבָר שְׁנֵת עֶרְבָה כְּשֶׁהוּא חֵי דִּיכּוֹל לְזוֹרְקוֹ בִּין הַעֲצִים וּמְמַאֲסִי עָדִיף שְׂרִיפָה מִיִּרְקָבוּ הִנֵּה הִבִּיא הַכ"מ שֶׁם מִהַיְּרוּשְׁלָמִי דְּזֶה דִּיִּרְקָבוּ הוּא בְּדָבָר שְׂאִין זָרְכוּ לְהַבְּלֵל אֲבָל בְּדָבָר שְׁנֵת עֶרְבָה לְהַבְּלֵל שׁוֹרְפִין מְפִי הַתְּקֵלָה וְכַתְּבַר הַרְמַב"ם ז"ל גִּירְסָא אַחֲרַת הָיָה לוֹ בְּהַיְּרוּשְׁלָמִי וְגוֹרְס לְהַאֲכִיל בְּמָקוֹם לְהַבְּלֵל וְהֵינּוּ

שְׁנֵאֵכָל כְּמוֹ שֶׁהוּא חַי ע"ש, וּלְפָרֵשׁ הַיְרִיבֵי שְׁלֵמוֹ לְפִי גִינְרָסָא שְׁלֵנוּ נִרְאָה דְהַנ"מ בֵּין דְּבַר שְׁדַרְפוּ לְהַבְלִיל וּבֵין דְּבַר שְׁאִין דְּרַפּוּ לְהַבְלִיל הוּא דְבַדְבָר שְׁדַרְפוּ לְהַבְלִיל כְּגוֹן מְשַׁקֵּין אוֹ חֲטִין בְּחֲטִין אִם יִשְׁפַח וַיֹּאכַל מֵהֶם וַדַּאי יָבוֹא לִידֵי תַּקְלָה שְׁיֵאכַל וַדַּאי אִיסוּר שְׁהָרִי וַדַּאי יֵשׁ שֵׁם אִיסוּר שְׁהָאִיסוּר גְּבַלְל בְּהַקְיָתָר אַבְל דְּבַר שְׁאִין דְּרַפּוּ לְהַבְלִיל כְּגוֹן שְׁנִתְעַרְבַּ סָאָה בְּסָאִין אֶפְיָלוּ אִם יִשְׁפַח וַיֹּאכַל ג"כ הוּא רַק סְפַק אִם יֹאכַל אִיסוּר כַּה"ג לֹא תִיַּשְׁיֵנוּ: וְהִנֵּה לְהַרְמַב"ם ו"ל יֵשׁ לְעֵינֵינוּ אִיךָ מִשְׁפַּחַת לָהּ תְרוּמָה תְלוּיָהּ מִדְּאוּרֵייתָא דְאִם נִגַע בְּאַחַד מִב' חֲבִיּוֹת וְא"י בְּאִיזָה מֵהֶם לְהַרְמַב"ם ו"ל כַּה"ג שְׁנִיָּהּ נְשַׁרְפִין כִּינּוּן דְּוַדַּאי אַחַת מֵהֶן טְמֵאָה וְנִרְאָה דְמִשְׁפַּחַת לָהּ בְּנִגַע בְּאַחַד מִב' חֲבִיּוֹת אַחַת שֶׁל תְרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חֲוָלִין דְכַה"ג אִיךָ לְהַרְמַב"ם ו"ל אִין נְשַׁרְפִין דְזָה דְוָקָא הֵיכָא דְוַדַּאי יֵשׁ שֵׁם תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁהִיא בְּשַׁרְיָפָה אַבְל הֵכָא דְאַפְשָׁר שְׁאִין כָּאֵן תְרוּמָה טְמֵאָה כָּלֵל הֵנִי כְּשֶׁאָר תְלוּיּוֹת וּמ"מ ל"ש הֵכָא בְרַה"י ס"ט כִּינּוּן דְּוַדַּאי אַחַת מִן הַחֲבִיּוֹת טְהוּרָה כַּה"ג לֹא יִלְפִינוּ מִסּוּטָה דְלַעֲנֵנוּ אִי יִלְפִינוּ מִסּוּטָה אִין נ"מ אִם הוּא חֲוָלִין אוֹ תְרוּמָה, עוֹד נִרְאָה לּוֹמֵר דְאִם הִנֵּה הַסְפַּק בְּהַכְשָׁר אִם הֵנִי כְּשֶׁרָה הַתְרוּמָה אוֹ לֹא זֶה ל"ש לְמַגְמַר מִסּוּטָה וְלוֹמֵר בְּרַה"י ס"ט בְּר"ה ס"ט דְאִין הַסְפַּק בְּעֵצָם הַטְּוֵמָאָה רַק אִם הוּא רְאוּי לְקַבֵּל טְוֵמָאָה א"כ מִשְׁפַּחַת לָהּ כַּה"ג תְרוּמָה תְלוּיָהּ מִדְּאוּרֵייתָא: הִנֵּה הַרִי"ט אֶלְגָּאִי פ"ה דְכְּכוּרוֹת הַקְשָׁה לְהַשְׁיִטוֹת בְּדַעַת הַרְמַב"ם ו"ל דְכָל דִּין ס"ט בְּרַה"י הוּא רַק מְדַרְבְּנוּ וּמִדְּאוּרֵייתָא סְפִיקֵי טְוֵמָאוֹת הֵם כְּשֶׁאָר סְפִיקֵי אִיסוּרִין דְמַה"ת לְקוּלָא וְאִיךָ הֵיכָא דְאַקְבַע טְוֵמָאָה כְּגוֹן שְׁרִיץ וְצַפְרִדַּע וְאִינוּ יוֹדַע בְּאִיזָה מֵהֶם נִגַע אַע"ג דְבְּעֵלְמָא אַקְבַע אִיסוּרָא אִיסוּר מַה"ת שְׁאִנִי טְוֵמָאָה דְאִיכָא חֲזַקַת טְהָרָה וְאִוִּי חֲזַקַת טְהָרָה לְבַהֲדִי אַקְבַע אִיסוּרָא וְהֵנִי כְּסַפְקֵי הַשְׁקוּל וְכָל הַסְפִיקוֹת מִדְּבַרֵיהֶם א"כ אִיךָ מִשְׁפַּחַת לָהּ לְהַרְמַב"ם ו"ל תְרוּמָה תְלוּיָהּ מִדְּאוּרֵייתָא דְדַרְשֵׁינוּ הַרְאוּיָהּ לָהּ שְׁמוֹר כּו' כִּינּוּן דְסְפִיקָא דְאוּרֵייתָא מַה"ת לְקוּלָא א"כ רְאוּיָהּ לָהּ הִיא וְאַמְאִי פְטוּר מִשְׁמִירְתָּהּ ע"ש וְנִרְאָה דְזָה דְבַתְרוּמָה בְּעֵינֵינוּ רְאוּיָהּ לָהּ שְׁמוֹר הֵינֵנוּ רְאוּיָהּ לָהּ בְּתוֹרַת מִצְוֹת אַכִּילַת תְרוּמָה וְנִהִי דְסְפִיקָא דְאוּרֵייתָא מַה"ת לְקוּלָא וּמִן הַרְמַב"ם לְאַכּוּל תְרוּמָה תְלוּיָהּ הוּא רַק כְּמוֹ אַכִּילַת שְׁאָר חֲוָלִין אַבְל אִם יֵשׁ מִצְוָה בְּאַכִּילְתָּהּ דְתְרוּמָה טְמֵאָה לִיכָא מִצְוָה בְּאַכִּילְתָּהּ כִּינּוּן דְפְסוּלָה הִיא וּבְפְסוּל ל"ש מִצְוָה כְּמוֹ שְׁאָר קְדָשִׁים פְּסוּלִים דְאַמְרִינוּ בַּפ' דִּם חֲטָאֵת גְּבִי כְּשֶׁרָה שְׁבַלְעָה מִפְסוּלָה דְלִיתִי עֲשֵׂה דְכְּשֶׁרָה וְתַדְחָה ל"ת דְפְסוּלָה אַבְל הַפְסוּלָה בְּעֵצָמָה לִיכָא בָּהּ עֲשֵׂה כָּלֵל א"כ בְּתְלוּיָהּ אִי אִיכָא מִצְוָה בְּאַכִּילְתָּהּ אֲדַרְבָּה כִּינּוּן דְהֵנִי סְפַק אִי אִיכָא מִצְוָה וְכִינּוּן דְסְפִיקָא דְאוּרֵייתָא מַה"ת לְקוּלָא לִיכָא מִסְפִּיקָא חַיִּיב מִצְוָה וְזָה דְבְּעֵינֵינוּ בְּשִׁימּוֹר תְרוּמָה שְׁתֵּהא רְאוּיָהּ לָהּ הֵינֵנוּ רְאוּיָהּ לְשֵׁם מִצְוֹת אַכִּילַת תְרוּמָה: ז) גְּרַסִּינוּ פ"ד דְטְהָרוֹת אֵלוּ סְפִיקוֹת שְׁטְהָרוֹ חֲכָמִים כּו' סְפַק מְשַׁקֵּין לִיטְמָא טְמָא וּלְטְמָא אַחֲרִים טְהוּר כּו' וְהִנֵּה בְּגִלְיוֹן הָרָא"ש ו"ל שֵׁם כְּתוּב וַא"ת כִּינּוּן דְבְּמְשַׁקֵּין יֵשׁ טְוֵמָאָה וְטְמָא הַסְפַּק בְּהֵן אַמְאִי לֹא חֲשִׁיב לִיָּה לְעֵיל גְּבִי ו' סְפִיקוֹת שְׁשׁוּרְפִין עֲלֵיהֶן אֵת הַתְרוּמָה וְלִימָא עַל ז' סְפִיקוֹת שְׁוֹרְפִין אֵת הַתְרוּמָה כּו' ע"ש וְנִרְאָה מְזָה דַס"ל דְסְפַק מְשַׁקֵּין לִיטְמָא טְמָא הֵינֵנוּ דְטְמָא אִיךָ בְּר"ה דְאִי רַק בְּרַה"י וְכְשֶׁאָר סְפִיקֵי טְוֵמָאוֹת מַה שִׁינִי דְלַתְנִי ז' סְפִיקוֹת דְשׁוּרְפִין דְהִנֵּה ו' סְפִיקוֹת דְשׁוּרְפִין הֵינֵנוּ דְשׁוּרְפִין עֲלֵיהֶן בֵּין בְּר"ה בֵּין בְּרַה"י וְכֵן הוּא דַעַת הַרְמַב"ם ו"ל דְסְפַק מְשַׁקֵּין לְטְוֵמָאָת עֲצָמָן אִינּוּ כְּשֶׁאָר סְפִיקֵי טְוֵמָאוֹת דְיִלְפִינוּ לְהוּ מִסּוּטָה שְׁכְּתוּב בַּפּה"מ שֵׁם מ"ט גְּבִי סְפַק מְשַׁקֵּין לִיטְמָא טְמָא פִּיצַד טְמָא שְׁפִשְׁט רְגְלוֹ לְבִין מְשַׁקֵּין טְהוּרִין סְפַק נִגַע סְפַק לֹא נִגַע כּו' הִנֵּה כְּכַר טְמָאָה בְּיָדוֹ וְזַרְקָה לְבִין מְשַׁקֵּין טְהוּרִין סְפַק

נגע ספק לא נגע כו' וכתב הרמב"ם ז"ל והביא המשל באיש טמא וכפר טמא להודיענו שאין הבדל בין היות הספק נופל במי שיש בו דעת לישראל או שאין בו דעת לישראל הנה ספק המשקים לעונן אם נטמאו בעצמן טמא עכ"ל דס"ל דזורק חשיב אי"ב דעת לישראל הרי ס"ל להדיא דבספק משקין לטומאת עצמן אף אי"ב דעת לישראל טמא ואינן פשאר טומאות ונראה דיצא זה להם מדקתני ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים טהור א"כ כמו לטמא אחרים טהור בכל ענין בין בר"ה בין ברה"י ה"נ ליטמא טמא בכל ענין דאי ליטמא דינו פשאר ספיקות ל"ל למתני כלל ליטמא טמא לתני רק ספק משקין לטמא אחרים טהור: ונראה ראיה לדבריהם דבספק משקין אין דינו מדיני ס"ט בר"ה וברה"י דאמרינן בירושלמי שלהי חגיגה גבי משעבר הרגל מעבירין על טהרת העזרה ומטבילין את כל הפלים ומקשינן שם הנהו פלים דאיטמו במאי אי בשאר טומאות אף כל הפלים צריכים טבילה ומסקינן דאיטמו בספק משקין ומקשינן תמן תנינן ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים טהור ומשנינן כאן לקודש כאן לתרומה חומר הוא בקודש ע"ש וקשה נהי דחומר הוא בקודש דספק משקין אף לטמא אחרים טמא בהם מ"מ הא עזרה ר"ה לטומאה פדאמרינן בפסחים א"כ יהיו טהורים מדין ס"ט בר"ה פנין דהוי ספק משקין הוי כספק שרץ ספק צפרדע שנגעו באחר דבר"ה ספיקו טהור ונראה מזה דבמשקין ליכא דין ר"ה ורה"י כלל דליטמא טמא בכל ענין ולטמא אחרים טהור בכל ענין ולקודש חומר הוא בקודש דלטמא אחרים הוי כמו לטומאת עצמן: אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ד דטהרות השרץ שנגמץ אף על שפת הבור של גת לתרומה ספיקו טמא ולפועלין ספיקו טהור והקשה הר"ש ז"ל מזה על התוספתא דהעריבה שהיתה טמאה טמא מת וכפר של תרומה פרוף בסיב או בנייר נתון לתוכה וירדו גשמים ונתמלא ונותר ה"ה אף ע"פ המים ספק נגע בצדי העריבה ספק לא נגע ספיקו טהור אלמא דאף לתרומה מטהרין ס"ט צפה ע"פ המים ע"ש ולהרמב"ם וקרא"ש ז"ל אתי שפיר דנדאי אף לתרומה מטהרין ס"ט צפה ושאני הכא בשרץ שנגמץ אף על שפת הבור של גת דלתרומה היינו להכשיר היין לתרומה דנימא שלא נטמא א"כ הו"ל ספק משקין לטומאת עצמן ולזה טמא בכל ענין וכמו דטמא בר"ה ואף בדבר שאי"ב דעת לישראל ה"נ בצפה ולפועלין היינו בהחשך שפא נגעו הפועלין בהשרץ בזה מטהרין משום טומאה צפה וזה דקתני לתרומה היינו להכשיר היין לתרומה משום דלחולין אף היין טהור שזהו מן הספיקות שטהרו חכמים ספק החולין וכתב הרמב"ם ז"ל היינו לאוכלי חולין בטהרה שכל הספיקות טהורין לגבן נאז"ל אלא טומאה ודאית ע"ש ועוד דבשרץ אף על שפת הבור ספק נגע בהיין לבד שהוא טומאה צפה הוי ג"כ אי"ב דעת לישראל ומ"מ מטמאין ומוכח פהרמב"ם ז"ל דבמשקין אף אי"ב דעת לישראל ספיקו טמא אף נראה דזה דבמשקין בכל ענין טמא ודאי זה אינו אלא מדרבנן דמדאורייתא ודאי אין חילוק בין משקין לאוכלין דאשכחן כמה חומרות שהחמירו חכמים במשקין, (כתב הרמב"ם ז"ל פי"ד מהל' אבה"ט ה"ח וכן אם נכנסו משקין שהם טמאין מספק לאויר החבית הרי החבית טהורה והמשקין שבתוכה טהורין שאינן מתטמאין אלא מן החבית ע"ש והוא מהתוספתא פ"ה דטהרות ועיין בכ"מ שם וקשה ל"ל טעם שהמשקין שבהחבית טהורין לפי שאין מתטמאין אלא מחמת החבית הא אף אם מתטמאין מחמת המשקין טמאין ג"כ טהורין דהא ספק משקין לטמא אחרים טהור כמה שפסק הרמב"ם ז"ל שם וכל התוספתא שם אזיל למ"ד דספק

משקין לאוכלין טמאים ולכלים טהורים ע"ש ולפיכך הוצרך לטעם שאין המשקין מתטמאין אלא מחמת החבית אף על הרמב"ם ז"ל צ"ע: בטהרות פ"ד שם חשבנו בהדי ספיקות שטיהרו חכמים ספק ד"ס כגון אכל אוכלין טמאים כו' וכן ספק ידים כו' והקשה המשנה אחרונה והרש"ש ז"ל ל"ל למחשב בתרתי ספק ד"ס וספק ידים קא ספק ידים הוא ג"כ ספק ד"ס ע"ש ונראה דספק ידים שהתירו אין זה משום שהוא מד"ס אלא בשביל שהוא ספק ידים וכן מוכח מהתוספתא פ"י דפרה דאמרינן שם פל ספק הטהור לתרומה טהור לחטאת חוץ מן הידים מפני שהוא ספק הגוף ע"ש היינו משום דלחטאת נטמאו ידיו נטמא גופו וקשה הא זה דכל הספק הטהור לתרומה טהור לחטאת הוא ג"כ ספק הגוף דכל ספק הטומאות הן ספק הגוף ומ"ש מאוכל אוכלין טמאין ואיך שהן מד"ס וספיקו טהור לתרומה וטהור לחטאת אעפ"י שהוא ספק הגוף ומוכח מזה דהא דספק ידים טהור לתרומה אינו משום שהם מד"ס דלאו בכל ד"ס הקילו רק מפני שהן רק טומאת ידים אבל לחטאת שהן טומאת הגוף ספיקו טמא ומש"ה תני להו בתרתי ספק ד"ס וספק ידים: אמרינן בתוספתא פ"ה דטהרות זילף משקין טמאין וטהורין בתוך הבית ואח"כ נמצאו משקין על כפר של תרומה ונטלה לשאול ה"ז טהורה המתין לה עד שנגבה ה"ז טמאה והראב"ד ז"ל פי"ד מהל' אבה"ט כתב הטעם משום מראית העין דלאחר שנגבה הרואה לא ידע שמחמת ספק משקין מטהרין אותה אף הרמב"ם ז"ל כתב שם דקודם שנגבה טהור משום דספק משקין לטמא אחרים טהור אבל הניח הפכר עד שנגבה ה"ז טמאה בספק שספק טומאה ברה"י טמא ונהרי אין כאן משקין אלא כפר שהוא ספק טמאה ספק טהורה ע"ש ואף שהטומאה היא טומאת משקין לטמא אחרים שהוא מדרבנן וא"כ מאי נ"מ אם יש שם משקין או אין שם משקין ונראה דזהו נמי טעמו של הרמב"ם ז"ל דבטהרות שם חשבנו לספיקות שטיהרו חכמים ספק ד"ס לחוד וספק משקין לטמא אחרים לחוד ומוכח דזה דספק משקין לטמא אחרים טהור אין זה רק משום דהוי מדרבנן רק בספק משקין הקלו לטמא אחרים אבל כל שאינו ספק משקין אלא ספק אוכלין שאין כאן משקין אלא כפר שספיקו אם טמא אם טהור אף שזו היא הטומאה עצמה של ספק משקין לא הקלו כיון שאין שמו עליו דעתה אין זה ספק משקין וכמו בספק ידים דאם הוא ספק הגוף אף דהספק הוא זה הספק עצמו של טומאת ידים לא הקלו כיון שאין שמו עליו דלא הקלו אלא בטומאת ידים ולא בטומאת הגוף ה"נ הקלו בספק משקין ולא בספק אוכלין: בתרומות פליגי ר"א ור"י בחבית של תרומה שנגשברה בגת העליונה ותחתיה חולין טמאים אם אינו יכול להציל רביעית בטהרה ס"ל לר"א דתירד ותטמא ואל יטמא בי"ד ור"י ס"ל דאף יטמאנה בי"ד וכתב רש"י ז"ל בפסחים ט"ו דהיינו לקבלן בכלים טמאים, והנה הרמב"ם ז"ל כתב פי"ב מהל' תרומה ה"ד חבית שנגשברה בגת העליונה והתחתונה טמאה אם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לאו יציל בי"ד בלא נט"י ואעפ"י שהוא מטמאה כמו שיתבאר בענין טהרות ע"ש ויש לעיין למה כתב דהיינו שיציל בי"ד בלא נט"י ולא כתב בפשוטו שיציל בכלים טמאים ונראה דלשיטתיה אזיל דכתב שם לעיל דמותר לטמאות תרומת חו"ל בטומאה של תורה ואעפ"י שאינה טמאה אלא בארץ העמים שהוא מדבריהם מפני שעיקר תרומת חו"ל הוא רק מדבריהם ע"ש ונראה מזה דבתרומת א"י כה"ג שאם נטמאה בטומאת ארץ העמים אסור לטמאותה בטומאה של תורה ואף דטומאת ארץ העמים היא טומאה

ששורפין עליה את התרומה ומוכח דפוסק כמ"ד בסוגיא בר"ח סגן הפהגים דמטומאה דרבנן לטומאה דאורייתא אסור לטמאות והנה הרמב"ם ז"ל פוסק בהל' אבה"י דטומאת משקין לטומאת עצמן הוא מה"ת ולטמא אחרים מדרבנן א"כ הכא שהקבית נשברה בגת העליונה והתחתונה טמאה וסופו שיגרד היין למטה ויטמא מן היין הטמא א"כ סוף היין ליטמא בטומאה דרבנן דהא טומאת משקין לטמא אחרים רק מדרבנן א"כ איה מותר להציל היין בכלים טמאים הא יטמא בטומאה דאורייתא דטומאת משקין לגבי עצמן דאורייתא ומה לאחר שכבר נטמא בטומאה דרבנן אסור לטמאות בטומאה דאורייתא כ"ש קודם ומשום הפסד חולין התירו רק לגרום הטומאה בידיים מה שסופו להטמא ממילא ואין אומרים בזה ירד ויטמא ולא יטמא ביד אבל מה שאסור אף לאחר שנטמא כ"ש דאסור קודם ומש"ה פתב הרמב"ם ז"ל דיצילנה רק בידי בלא נט"י שזהו ג"כ טומאה דרבנן וזה מותר פניו שעומד להטמא בטומאה דרבנן: אמרינן בטירות פ"ד דזה דספק ד"ס טהור הוא פגון אכל אוכלין טמאים כו' אבל דבר שהוא אב הטומאה והוא מדברי סופרים ספיקו טמא ע"ש.

והנה יש לעיין דאמרינן במקנאות פ"ו מ"ז ספק כשפופרת הנוד ספק שאינה כשפופרת הנוד פסולה מפני שהיא מן התורה וכן פזית מן המת וכזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ והביא שם הר"ש ז"ל מהתוספתא פזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ ספק יש בהן כשעור ספק אין בהן כשעור ספיקו טמא שכל דבר שעיקרו מן התורה ושעורו מדברי סופרים ספיקו טמא ע"ש וקשה הא אפילו אי הוי עיקרו מד"ס הנה ספיקו טמא דהא גבלה ושרץ אבות הטומאות הן וכן במתני' שם אמאי נקט הטעם מפני שהוא מה"ת ונראה דפלוגתא דמתניתי היא, והנה הר"ש ז"ל פ"ב דמקנאות גבי מקנה שנמדד ונמצא חסר דכל טהרות שנעשו ע"ג למפרע טמאות ואמרינן שם בד"א בטומאה חמורה אבל בטומאה קלה פגון אכל אוכלין טמאים כו' וכתב הר"ש ז"ל לטומאה חמורה שננטמא באב הטומאה דמטמאתו מן התורה ותמה עליו התי"ט הא באב הטומאה אפילו אי הוא מד"ס ג"כ ספיקו טמא כדאמרינן בטירות ועיין במל"מ] ונראה דטעמו של הר"ש ז"ל הוא משום דמתני' דמקנאות פליגי על ההיא דטהרות וכמה שמוכח מההיא דפ"ו: אמרינן בכריתות י"ג התירו למגע טמא מת להניק את בנה ובנה טהור ומקשינן בגמרא בנה אמאי טהור פניו דיינק חלב אטמי ליה מחלב ואמרינן ה"ט דבנה טהור דספק נק כשעור ספק לא ינק ואת"ל ינק ספק ינקו באכילת פרוס ספק ינקו ביותר מכדי אכילת פרוס ע"ש ומשום דהוי ס"ס וכמ"ש הר"ש ז"ל מקנאות פ"י מ"ז וקשה טובא ל"ל ס"ס אף בספק אחד סגי דהא הוי ספק ד"ס דהיינו אכל אוכלין טמאים כו' שהוא מן הספיקות שטהרו חכמים כדאמרינן בפ"ד דטהרות וצע"ג: סימן מו.

היסח הדעת. הקשו התוס' חגיגה (כ"א) בספין שנמצא בי"ד דשוחט בה מידי אמאי אינו נפסל הספין בהיסח הדעת וכמו לבו על הסל ולא על המגריפה דנפסל בהיסח הדעת ות"י דל"ש היסח הדעת לפסול רק דומיא דהתם שהיה בידו ואסח דעתיה הימנה אבל היכא שאין בידו פגון שאבד ל"ש היסח הדעת לפסול והביאו ראיה לזה מבשר הנמצא בעזרה אברים עולות כו' ומשמע דמקריבין אלמא לא נפסלו בהיסח הדעת ע"ש, והנה התוס' פסחים (י' ע"ב) פתבו דגזרו על פלים הנמצאים ולא גזרו על אוכלין הנמצאים ע"ש א"כ אוכלין הנמצאים הם בחזקת טהרה ונראה ג"כ דס"ל כהתוס' דחגיגה דבמאבד ל"ש היסח

הדעת ויש לעיין דאמרינו בטהרות פ"ח מ"ג המאבד ביום ומצא ביום טהור ביום ומצא
בלילה כו' זה הכלל כל שעבר הלילה או מקצתו טמא ע"ש ו'התוס' (סוטה כ"ח) הוכיחו
מזה דפלטין בלילה היא רה"י לטומאהאלמא איכא חשש טומאה במאבד רק יש נ"מ בין
ר"ה לרה"י, והנה בשקלים בבשר הנמצא בעזרה אמרינו להדיא דתעובר צורתו ונצאו
לבית השריפה וכבר עמדו מזה על התוס' חגיגה שפיתבו שמקריבין אותן ובירושלמי שם
איכא פלוגתא דאמוראי באבריים אמאי אין מקריבין אותן ואם היו חתיכות שהן חטאות
אמאי אין נאכלין איכא ל"ד משום שמה נותר הוא ואיכא ל"ד משום דנפסלו בהיסח
הדעת, ובמשנת אליהו שם פתב דטעם מ"ד דלא חיישינן משום היסח הדעת הוא משום
דעזרה ר"ה היא והוי ס"ט בר"ה ובשר הנמצא בירושלים דאמרינו במתני' שהן זבחים
שקלים ג"כ לא נפסלו בהיסח הדעת משום דירושלים ר"ה היא לאתר שנפרצו בה פרצות
ואף אי ירושלים פרמלית היא לענין טומאה אף פרמלית חשיב ר"ה ע"ש והיינו פההיא
דטהרות דמאבד ביום כו' דתלי אי הוי ר"ה או רה"י וכמ"ש תוס' בסוטה ואע"ג דמפלגין
בין עבר הלילה ללא עבר י"ל דעזרה חשיבא לעולם ר"ה אף בלילה, והנה לפ"ז דהיסח
הדעת פוסל רק ברה"י ולא בר"ה דלא עדיף היסח הדעת מספק טומאה ההיא דהושיט
ידו בסל והסל על פתכו והמגרפה בתוך הסל דאם לבו על הסל ולא על המגרפה דנפסלה
בהיסח הדעת צ"ל משום דכל מה שעל פתכו של אדם חשיב לעולם רה"י לטומאה
כדאמרינו בתוספתא בהיתה פפשה על פתכו דחשיב לעולם מה שבפפשה רה"י אף אם
האדם הוא בר"ה ע"ש וזה דאמרינו (בפסחים ל"ד) גבי לול קטן הנה בין כבש למזבח
ששם היו זורקין פסולי חטאת העוף ותעובד צורתו כו' ודייקינו מינה דהיסח הדעת פסול
טומאה ומש"ה טעון עיבוד צורה היינו דכשזרקו ללול איכא היסח הדעת כמ"ש בתוס'
שם ואע"ג דעזרה היא ר"ה צ"ל דהאי לול הוי כמו חורי ר"ה דחשיבי רה"י לענין טומאה
אף בעיקר מ"ש המשנת אליהו בבשר הנמצא בעזרה משום דעזרה ר"ה לטומאה נראה
דא"צ לזה דאמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ח דטהרות מ"ג המאבד ומוצא בתוך
הבית ה"ז טהור מפני שהן בחזקת המשתמר וכתב הר"ש ז"ל משום דבביתו של חבר
לא שכיחי עכו"ם ונשי ע"ה ע"ש א"כ כ"ש בעזרה דאסור לכנוס שם בטומאה ואין
עכו"ם ונשי ע"ה נכנסין לשם דאף נשים חברות אמרינו דאשה בעזרה מנין א"כ לא גרע
עזרה מביתו של חבר דבמאבד שם לא חיישינן לטומאה ואפשר דשאני התם דמייירי
במאבד פלים דאין מקבלין רק מאב הטומאה וחישינן רק לעכו"ם ונשי ע"ה דשאר
אבות הטומאות לא שכיחי ולא חיישינן להו ובביתו של חבר דלא שכיחי אף עכו"ם ונשי
ע"ה לא חיישינן כלל לטומאה אבל בבשר הנמצא בעזרה דמקבלי טומאה אף מראשון
ושני חיישינן אף בעזרה דהני שכיחי ומש"ה צריף משום דעזרה ר"ה היא אף יש לעיין
דמפמה מקומות מוכח דהיסח הדעת פוסל בעזרה דאמרינו (בפסחים ל"ד) דהציץ מרצה
על היסח הדעת אי היסח הדעת פסול טומאה אלמא איכא היסח הדעת בעזרה ועוד
אמרינו בכריתות כ"ו בחטאת העוף הבאה על הספק אם משנמלקה נודע תקבר אמר רב
וכיפר ומקשינן אי הכי אמאי תקבר לפי שאינה משתמרת וכתב רש"י ז"ל דנפסלה
בהיסח הדעת דשמה נטמאה ע"ש אלמא איכא היסח הדעת בעזרה בשלמא ההיא דציץ
מרצה על היסח הדעת איכא לאוקמא פגון שהיא כלול דחשיב חורי ר"ה אבל ההיא
דחטאת העוף הבאה על הספק דקתני תקבר הרי בכל ענין תקבר ומוכח דהיסח הדעת

מזוהמין ומים טמאים ע"ש ולענ"ד הוא בפשוטו דאפילו מים טהורין פיון דשופכין אותן לחוץ נפסלו שם בהיסח הדעת והם בחזקת טומאה: ובגס חנופה זה שהיו פל השמנים בחזקת טומאה אף אי עדיין לא גזרו על העכו"ם שיהיו פזבין לכ"ד י"ל שנפסלו בהיסח הדעת דחיישינן לכל הטומאות חוץ מזה שהיה חתים בחותמו של כ"ג שא"א לו ליטמא אף זה רק לפי מה דאמרין בירושלמי דאף במאבד נפסל בהיסח הדעת אף נראה דלמאן דס"ל בירושלמי דאף במאבד נפסל בהיסח הדעת ע"כ חשש היסח הדעת לטומאה אינו אלא מי"ח דבר ואילך דאמרין בירושלמי פסחים פ"א ה"ו דו' ספיקות ששורפין עליהן את התרומה בי"ח דבר גזרו עליהן רק לתלות ובאושא גזרו עליהן שריפה ע"ש א"כ קודם י"ח דבר היו טהורין לגמרי ובכלל של ו' ספיקות הוא ג"כ פלים הנמצאים א"כ קודם י"ח דבר היו טהורין לגמרי וא"כ ע"כ אין היסח הדעת פוסל אלא מי"ח דבר ואילך אף נראה דהתם בגס חנופה א"צ להיסח הדעת שהוא חשש טומאה דחיישינן שפא נטמאו רק פיון שהיה השמן ברשות עכו"ם אף שהניחו פלים מלאים שמן ומצאו פלים מלאים שמן מנ"ל שהוא אותו השמן דילמא אותו השמן ולפיה עכו"ם ומלאים שמן אחר דהא אף בישראל אמרינן כה"ג דהמוצא פלי וכתוב עליה תרומה מותרין שאני אומר אשפתד היה מלא תרומה ועכשיו מלא חולין ואף שנדאי היתה שם תרומה אמרינן דאחר הוא ואף לקולא אמרינן פן כ"ש לחומרין וכן במקנה שהיא ברשות עכו"ם אפילו היתה בחזקת פשרה פסולה כדאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ח דמקנאות דאמרין אותו המים זלפיה עכו"ם ומלאו בקילון ע"ש והשמן של העכו"ם נדאי הוא בחזקת טומאה בכל הטומאות [ועוד פיון דגזרו על שמן אינו ממשקה ישראל] ורק אותו שהיה חתום בחותמו של כ"ג היה מוכח שהוא אותו השמן שהניחו דהכל משתמר בחותם אחד חוץ מן היין ולא חיישינן לאחלופי ואף למאן דבעי חותם בתוך חותם שייך רק בשולח ביד עכו"ם דטרח לזיופא אבל הכא שהכל היה בידי העכו"ם ל"ש טרח לזיופא ומש"ה אותו הפך היה פשר ומשום היסט עכו"ם לא חיישינן דעדיין לא גזרו טומאה על העכו"ם: אמרינן ביבמות קט"ו המוצא פלי וכתוב עליה ת' תרומה ד דימוע וכתב רש"י ז"ל ואינו נאכל אלא לפהגים ויש לעיין לפהגים אמאי נאכל הא נפסלו בהיסח הדעת ואפילו אי ס"ל כהתוס' דלא גזרו על אוכלין הנמצאים מ"מ בכלים הרי משנה שלמה בטהרות דהמאבד אם עבר עליה הלילה או מקצתה טמא א"כ הפלי שהתרומה בתוכה טמא דהא הכא אינו ידוע אימתי נאבדה א"כ נטמאת התרומה מחמת הפלי ואפשר דלא חיישינן דנאבדה מאתמול ומסתמא נאבדה ביום שנמצאה אף לא משמע פן מדברי רש"י ז"ל (פסחים ע') גבי ספין שנמצא בי"ד שוחט בה מיד בי"ג שונה ומטביל כתב רש"י ז"ל והא לא חיישינן שפא נאבדה ימים רבים דנדאי היום נפלה ממנו דמתוך שבשעת הרגל העם רב אינו שוהה שם במקום נפילתה שלא תמצא ע"ש א"כ רק בזמן הרגל לא חיישינן שפא נאבדה כפיה ימים הא לא"ה חיישינן: (ב) הנה בכלים הנמצאים כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' אבה"ט דחיישינן אף לטומאת מת וצריכין הנאה אף בעה"מ פ"ק דפסחים כתב דלא חיישינן בכלים הנמצאים לטומאת מת וכן מוכח מדברי התוס' שם (י"ט ע"ב) ד"ה אין ע"ש, והנה בפסחים י"ט אמרינן דלא גזרו על פלים הנמצאים בירושלים ואמרין פלים תנינן פל הפלים הנמצאים בירושלים דרף ירידה לבית הטבילה טמאים הא דעלמא טהורין היינו דרבך אותן דמוכחא מילתא שהן טמאים הא לא"ה טהורין

ואמרין לטעמך אימא סיפא דרף עליה טהורין הא דעלמא טמאין היינו דוקא היכא דמוכחא מילתא שהן טהורין שהן דרף עליה מבית הטבילה ע"ש ויש לעיין אי חיישינן ג"כ לטומאת מת מה ראיה מעליה מבית הטבילה שהן טהורין דהא הרבה טבילות יש בטומאת מת דאין הנזאה בלא טבילה דצריד טבילה לקבל הנזאה כמ"ש התוס' מגילה כ' א"כ אפשר דזו הטבילה שהטבילוה פשמצא דרף עליה הנה קודם הנזאת שלישי או שביעי ועדיין טמאה היא ונראה דהרמב"ם ו"ל לשיטתיה אגיל דס"ל בפ"א דפ"ה דליפא רק טבילה אחת בטומאת מת היינו אחר כל הנאותיו ע"ש א"כ אתי שפיר דלאחר טבילה טהור הוא אבל להתוס' דס"ל דאיפא פמה טבילות בטומאת מת ע"כ ס"ל דלא חיישינן בכלים הנמצאים לטומאת מת: אמרין בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"ח דטהרות מ"ג המאבד והמוצא ברה"י טמאין מדרס וטמא מת ברה"ה ועבר הלילה טמאין מדרס וטהורין טמא מת ע"ש, והנה זה דבר"ה אף עבר הלילה לא חיישינן לטמא מת לא תקשה על הרמב"ם ו"ל שכתב דבכלים הנמצאים חיישינן לטמא מת ואף אם נמצאו ברה"ה דשאני הדין דתוספתא דמייירי שמצאן המאבד שיודע שקודם שאבדו היו טהורין והחשש רק שנטמאו בשעת אבידה לזה בר"ה לא חיישינן לטמא מת אבל בכלים הנמצאים שמצאן אחר אפשר שהיו טמא מת קודם שאבדו אף הרמב"ם ו"ל פי"ח מהל' אבה"ט ה"ז כתב מי שאבד לו פלי ומצאו ברה"י ה"ז טמא מדרס וטמא טמא מת אבד לו ברה"ה כו' אבד ביום ומצאו בלילה או שאבד ביום ומצאו ביום שלאחריו ה"ז בחזקת טמא כו' וכתב הרמב"ד ו"ל בתוספתא ברה"ה אבד ביום ומצאו בלילה טמאין מדרס וטהורין מטמא מת ברה"י טמא מדרס וטמא מת וכתב הכ"מ דכא להשיג על רבינו שכתב דבר"ה אבד ביום ומצאו בלילה ה"ז בחזקת טומאה ומשמע דקאי ארישא היינו כמו באבד ברה"י דטמא מדרס וטמא מת ע"ש ונראה דס"ל להרמב"ם ו"ל דזה דגזרו על פלים הנמצאים היינו ג"כ דחיישינן שנטמאו בשעת אבידה דהא ה"כא מייירי שמצאן המאבד דיודע דקודם לא נטמא ולטעמיה אגיל דס"ל דכלים הנמצאים חיישינן לטומאת מת ואין חילוק בכלים הנמצאים בין ר"ה לרה"י, אף ע"כ ס"ל ג"כ דבכלים הנמצאים איפא ג"כ חשש טומאת מת שנטמא קודם שאבדו שהרי כתב בספין הנמצא בי"ג דשונה ומטביל היינו דצריד הנזאה שניה ומשום דעשאו פאילו יום י"ג שביעי שלו היינו דההנזאה הראשונה כבר עשו הבצלים ועתה זמנה של הנזאה שניה אלמא חיישינן לטומאת מת קודם שאבדו והכא לחשש טומאת מת בשעת אבידה שיהא צריכה עוד הנזאה גו"ז לא חיישינן משום דלא חיישינן שפא עבר עליהן הלילה דבשעת הרגל מוצאין מיד כמ"ש רש"י ו"ל או משום דבירושלים בשעת הרגל אין הטמאין מצויין ולא חיישינן שפא נטמאו בשעת אבידה וכנראה מדברי הרמב"ד ו"ל שם אף בעלמא בכלים הנמצאים ברה"י או ברה"ה ועבר עליהן הלילה חיישינן לטומאת מת משום ב' חששות שפא היו טמאין קודם שנטמאו וגם שפא נטמאו בשעת אבידה כף ע"כ צ"ל בשיטת הרמב"ם ו"ל ולבעה"מ דלא חיישינן בכלים הנמצאים לטומאת מת ע"כ זהו רק בנמצא ברה"ה אבל ברה"י הא אמרין להדיא בתוספתא דחיישינן לטומאת מת: והנה הרמב"ד ו"ל בפ"א גבי ספין הנמצא בי"ג כתב בסוף דבריו ו"ל אבל מ"מ רואה אני את רבינו דבירושלים קא מייירי שאין הטמאין מצויים שם שאם נמצא חוץ לירושלים פיון שנמצא ברה"ה בי"ד אמאי שוחט בה מיד תי"ל משום מגע עוברים ושבים ע"ש וקשה טובא אמאי חיישינן למגע עוברים ושבים

הא אמרינו דהמוצא בר"ה אי לא עבר הלילה טהור לגמרי והכא ע"כ לא חיישינו שמה
באבדה מאתמול דהא מחלקינן בין נמצא בי"ד לנמצא בי"ג וכמ"ש רש"י ז"ל משום
דברגל שערבים מצויין מגביהין אותן מיד לאחר נפילה ועוד יותר קשה שכתב פיו
שנמצא בר"ה אמאי שוחט מיד נחוש למגע עוברים ושבים ומפלל דאי נמצא ברה"י
שפיר דמי הא אדרבה בנמצא ברה"י חמיר טפי וכדאמרינן בתוספתא דאם נמצא ברה"י
טמא מדרס וטמא מת וכמ"ש הרמב"ד ז"ל בעצמו בפ"ח וצ"ע: כתב הרמב"ד פ"ח מהל'
אבה"ט דאף במאבד ומוצא ברה"י ג"כ איכא חילוק בין עבר הלילה ללא עבר דאם אבד
ביום ומצאו בו ביום אף ברה"י טהור ונחלק בזה על הרמב"ם ז"ל שם דברה"י אין חילוק
בין עבר הלילה ללא עבר ולעולם טמא ע"ש, והנה יש לעיין הא דאמרינן בתגיגה כ'
בנפלה מעפונתו אמר לחברו תנה לי ונתנה לו טמאה וכן נתחלפו כלים של שבת בכלים
של חול נטמאו הא בו ביום אף ברה"י לא חיישינו לטומאה ומניח ושוכח קיל טפי
ממאבד כדאמרינן בתוספתא וכמה שהביא הרמב"ם ז"ל בפ"ח שם וכתב ומפני מה לא
החמירו במניח ושוכח כמאבד מפני שאינו מצוי תמיד לא גזרו עליו ע"ש ואפילו אי נימא
בנפלה מעפונתו ונתחלפו לו שכית טפי מ"מ לא עדיף ממאבד ולהראב"ד ז"ל כל שלא
עבר הלילה או מקצתה אף ברה"י לא חיישינו לטומאה וצ"ע: כתבו התוס' חגיגה (כ"ב
ע"ב) דבנפלה מעפונתו וכו' וכן טבל ודרס על בגדי חבר לא חיישינו לטומאת מת פיו
דלא שכיחי לא גזרינן ליה ע"ש ונראה דכוננת התוס' להתוספתא דבמאבד ברה"י
חיישינו למדרס ולטמא מת ומניח ושוכח ברה"י טמא מדרס וטהור מטמא מת וכתב ע"ז
הרמב"ם ז"ל הטעם דמש"ה לא החמירו במניח ושוכח כמאבד מפני שאינו מצוי תמיד
לא גזרו ע"ש וס"ל להתוס' דה"נ נפלה מעפונתו דלא שכית וכיון דלא שכית לא גזרו
עליהו טומאת מת וכדאמרינן בתוספתא: ג) הקשו התוס' חולין (ט' ע"ב) גבי צלוחית
שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה טמא שאני אומר אדם טמא נכנס לשם וכיסה וא"ת
דהכא תלינן באדם טמא וכן בפ"ק דפסחים גבי קורדום שאבד בבית ואילו בפ"ק דנדדה
גבי פכר הנתונה ע"ג הדף תלינן באדם טהור ואומר ר"ת דה"ט הכא ונדפסחים משום
דגזרו על ספק כלים הנמצאים אבל על ספק אוכלין לא גזרו ע"ש, הנה הכ"מ בפ"ב
מהל' מטמאי מו"מ הט"ז כתב רבינו נשאל אמאי הכא תלינן באדם טמא ומטמאין לכל
טהרות שבבית מספק מ"ש מהא דאמרינן בפ"ק דנדדה גבי פכר של תרומה שנתונה ע"ג
הדף ומדף טמא נתון תחתיה אעפ"י שאם נפלה א"א א"כ נגעה טהורה כו' והשיב גבי
קורדום אמרינן אדם נכנס ונטל הקורדום ועשה בו צרכיו והחזירו לזוית אחרת וה"ז
בחזקת רשע ששואל שלא מדעת גזלן הוא והרשע פחות מע"ה שהוא בחזקת טמא אבל
בכפר אין לומר כן שאין אדם שואל כפר להחזירו בעצמו שאין בדבר תועלת שהרי אינו
פלי שיעשה בו מלאכה ואילו נכנס לבית אדם רשע הנה נוטלו והולך לו ולפיכך אנו
אומרים לא נכנס פאן אלא חבר שחזקתו טהור עכ"ל, והנה יש לעיין דבכפר נהי דליכא
הוכחה שהוא ע"ה מ"מ ליכא ג"כ הוכחה שהוא חבר וזה שלא גנבו הא אף ע"ה אין
חשודים על הגזל כדאמרינן בכולא סוגיא דגיטין (ס"א) ואף לאחלופי לא חשידי רק
היכא דאמרה בר בי רב ליכול חמימי ואנא איכול קריא ע"ש וא"כ הוי רק פסתם בנ"א
דאינו ידוע אם חבר אם ע"ה א"כ ידוע שנכנס פאן אדם ואינו ידוע אם טהור אם טמא
ואמרינן בטהרות פ"ה מי שישב בר"ה ודרס אהד על בגדיו הולכין אחר הרוב היינו אם

רוב אנשי המקום טמאים או טהורין ואמאי לא ניזל הקא בטר רוב, ונראה לפי מה דאמרין בתוספתא דהמאבד והמוצא בתוך הבית טהור מפני שהוא בתוקת המשפמר וכתב הר"ש ז"ל דלא שכיחי עפ"ם ונשי ע"ה בביתו של חבר ע"ש וע"כ אף ע"ה לא שכיחי דא"כ אמאי הוא בתוקת המשפמר אלא דלא שכיחי טמאים בביתו של חבר והקא בכפר של תרומה דמייירי שהיה בבית כמ"ש הרמב"ם ז"ל לא שכיחי שם טמאים והוי לעולם שם רוב טהורין ותלינן בטהור חוץ מהיקא דמוכח שהיה שם ע"ה פגון בקרדום ששאל שלא מדעת אף בזה יש לעיין מ"ש הרמב"ם ז"ל ואילו נכנס לבית אדם רשע היה נוטלו ולפיקה אנו אומרים לא נכנס פאן אלא חבר שחזקתו טהור מאי מהני שהיה שם חבר הא הקא מייירי בכפר של תרומה ובגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה וחבר מטמא את התרומה ולגבי תרומה חבר וע"ה שוין ומנין שהיה הנכנס אוכל תרומה וזה נדאי דמסתמא לא אמרינן דרוב החברים הם אוכלי תרומה וצ"ע: והנה בעיקר בסתם בנ"א דחיישינן לטמאים אי החשש הוא שמה זב הוא או רק משום ע"ה הנה דעת התוס' שבת (ט"ו ע"ב) גבי סתם רוקין ששורפין את התרומה שהוא משום רוק של ע"ה וכתבו דגזרו על רוקן שיהיו פזבין וכן דעת רש"י ז"ל בכתובות (כ"ד) גבי הקדר שהניח קדרותיו דהחיצוניות טמאות משום חפופי דבני ר"ה וכתב רש"י ז"ל משום בגדי ע"ה שעוברין עפ"י אירן ע"ש אף הרמב"ם ז"ל פתב בפי"ג מהל' אבה"ט בסתם רוקין דטמאים הוא משום דחיישינן שמה של זב הוא וכן בפה"מ פ"ז דטהרות גבי הקדר שהניח קדרותיו כו' דאמרין שם רי"א באגודות הפל טמא [לפי גירסת הרמב"ם ז"ל] וכתב לפי שפעמים מניע הזב הפל ויהיו טמאים בהיסט הזב ע"ש היינו דחיישינן לזב דאין ע"ה מטמא בהיסט ויש לעיין על הרמב"ם ז"ל דחיישינן לזב גמור מההיא דהגנבים שנכנסו לבית דמטמאין רק כ"ח הפתוחים אבל המוקפין צמיד פתיל לא ומשום דחיישינן רק לע"ה ולא לזב וע"ה אינו מטמא בהיסט, ונראה לומר לפי מה דאמרין בפ"ה דטהרות מי שישב בר"ה ובא אחד ודרס על בגדיו או שרקק ונגע ברקו על רוקו שורפין את התרומה ועל בגדיו הולכין אחר הרוב ישן בר"ה ועמד פליו טמאים היינו דעל רוקו אין הולכין אחר הרוב ואף דרוב אנשי המקום טהורין ג"כ שורפין וכתב הר"ש ז"ל משום דגזרו על ספק הרקין חומרא בעלמא ועל הישן בר"ה ועמד דכליו טמאים ולא אזלינן בטר רובא פתב הר"ש ז"ל דישן שאני דחיישינן שמה רוב בנ"א דרסו על בגדיו ע"ש דכה"ג ל"ש למיזל בטר רובא היקא דהרבה בנ"א נגעו דחיישינן שמה אחד מהם טמא א"כ בספק רוקין אף דרוב אנשי המקום טהורין טמא דגזרו על ספק רוקין דלא ליזל בטר רובא א"כ בטמאים גופא אף כי זב הוא מיעוט חיישינן ברזק של זב ובההיא דהקדר שהניח קדרותיו שהוא מפני חיפופי דבני ר"ה דחיישינן לנגיעת הרבה בנ"א ג"כ לא אזלינן בטר רובא וחישינן לזב אבל בההיא דהגנבים שנכנסו לבית אזלינן בטר רובא ולא חיישינן לזבין ורק לע"ה משום דסתם גנב ע"ה ובעיקר מ"ש הר"ש ז"ל בישן דמש"ה לא אזלינן בטר רוב משום דחיישינן לנגיעת הרבה בנ"א נראה דא"צ לזה דבישן פיון שלא ראה מי שדרס על בגדיו חיישינן שמה אשה דרסה על בגדיו וכמו בגנבים שנכנסו בבית דאמרין אם יש שם אשה או עפ"ם הפל טמא אף כ"ח המוקף צמיד פתיל ומשכבות ומושבות דשמה נדה היא וכיון דגם נשים הולכות בר"ה הרי יש שם אשה וחישינן שמה דרסה וכמו בגנבים לבית פיון שהיתה שם אשה חיישינן שמה דרסה וטמאין המשכבות והמושבות וכן

אמרין בטְהָרוֹת שֵׁם הַמַּנִּיחַ ע"ה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לְשִׁמְרוֹ בְּזִמְנֵי שְׂאִינוֹ רוֹאֵה אֶת הַנִּכְנָסִין וְאֶת הַיּוֹצֵאִין הַכֹּל טָמֵא וְאֵף הַמְשַׁכְּבוֹת וְהַמּוֹשְׁבוֹת דְּחִיּוּשֵׁינוּ שְׂמֵא נִכְנָסָה שֵׁם אִשָּׁה וְדָרְסָה עָלֶיהֶן כַּמ"ש הַר"ש ז"ל כִּינֵן דְּאִינוּ שׁוֹמְרֵן וְכ"ש בַּר"ה דְּשִׁכְחֵי נְשִׁים שֵׁם כִּינֵן דְּיִשָּׁן חִיּוּשֵׁינוּ שְׂמֵא דָרְסָה עַל בְּגָדָיו, וְהִנֵּה לְהַרְמַב"ם ז"ל אֶתִּי שְׂפִיר מַה דְּאִמְרִינוּ בְּטְהָרוֹת בְּהַקְדָּר שְׁהַנִּיחַ קְדֻרוֹתָיו כּו' דְּרִי"א בְּאַגְוֹדוֹת הַכֹּל טָמֵא וְאֵף הַפְּנִימִיּוֹת וְכַמ"ש בַּפּה"מ שְׂפַעְעָמִים מְנִיעַ הַזָּב הַכֹּל וְיִהְיֶה טָמֵאִים בְּהִקְסֵט הַזָּב דְּבִאַגְוֹדוֹת פְּשִׁמְסִיט מְקַצְתוֹ מְסִיט אֶת כְּלוֹ וְכַמ"ש הַגַּם הַפְּנִימִיּוֹת טָמֵאִין אֲבָל לְרַש"י ז"ל דְּחִיּוּשֵׁינוּ רַק לַע"ה וְאִין ע"ה מְטָמֵא בְּהִקְסֵט רַק בְּמַגַּע מ"ש אַגְוֹדוֹת מְמוֹתְרוֹת וְכַבֵּר עֲמֵד בְּזֵה הַר"ש ז"ל וְכַתֵּב וְקִצַּת קִשָּׁה מ"ט דְּר"י דְּמַחְלֵק בֵּין מְוֹתְרוֹת לְאַגְוֹדָה ע"ש וְנִרְאֶה לְפָרֵשׁ מִשׁוּם דְּאַגְוֹדָה חָשִׁיב הַכֹּל חִיבוּר זֶה לְזֶה כְּדִאִמְרִינוּ בַּפ"ב דְּפָרָה הַסְּלִים שְׂבִקְנָתָל הִינֵנוּ סְלִים הַקְּשׁוּרִים זֶה בְּזֵה לְהוֹלִיכֵן עַל הַחֲמוּר חִיבוּר לְטוֹמְאָה וְאִין חִיבוּר לְהַזָּאָה דְּהִנֵּי חִיבוּר רַק מְדַרְבְּנֵן ע"ש וְכַמ"ש כִּי נְטָמֵא חִיּוּשֵׁינוּ נְטָמֵא הַפְּנִימִיּוֹת וְס"ל לְר"י אַע"ג דְּהִקָּא הוּא רַק חָשֵׁשׁ טוֹמְאָה שְׂמֵא נִגַּע ע"ה וְהַחִיבוּר הוּא רַק מְדַרְבְּנֵן מ"מ מְטָמֵאִינוּ הַכֹּל מִשׁוּם חָשֵׁשׁ זֶה: ד) בַּפְּסָחִים (ל"ד) פְּלִיגֵי ר"י וְר"ל בְּהִקְסֵט הַדְּעַת אִי רַק פְּסוּל טוֹמְאָה אוֹ פְּסוּל הַגּוֹף וְאִמְרִינוּ שֵׁם דְּאִי פְּסוּל הַגּוֹף א"צ עִיבוּד צוּרָה וְנִשְׁרַף מִדְּבַתוֹס' שֵׁם אִי הִקְסֵט הַדְּעַת פְּסוּל הַגּוֹף א"כ בְּתַרוּמָה תְּלוּיָה דְּס"ל לְר"י אִם הִיָּתָה מְנוּחָת בְּמִקּוֹם הַמְּוֹצֵנֶע יִנְיַחָהּ בְּמִקּוֹם הַתְּנוּרָה וְאִמְרִינוּ גְרָמָא אִין בְּיָדִים לֹא וְאִמְרֵי אִינוּ מְוֹתֵר לְשׁוֹרְפָה מִיָּד פְּשִׁמְסִיט דְּעַתוֹ מְמַנָּה ע"ש, וְהִנֵּה בִירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים פ"א ה"ח מְקַשְׁיָנוּ כְּעִין זֶה בְּחִמְצָה בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ אֲמָאִי אִין שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה כִּינֵן דְּאִסוּר בְּאַכִּילָה מְדַרְבְּנֵן א"כ אִיכָּא הִקְסֵט הַדְּעַת וְלִמָּאן דְּס"ל הִקְסֵט הַדְּעַת פְּסוּל הַגּוֹף אֲמָאִי אִין שׁוֹרְפִין וְמְתַרְצִינֵן דְּמ"מ הוּא מְשַׁמְרָה שְׂלֵא תִגַּע בְּטְהָרוֹת אַחֲרוֹת הִינֵנוּ שְׂלֵא תִתְעַרֵב בְּטְהָרוֹת אַחֲרוֹת הָרְאוּיּוֹת לוֹ כַּמ"ש הַמְּפָרְשִׁים ז"ל שֵׁם דְּלַעֲנִין פְּסוּל הַגּוֹף חָשִׁיב זֶה שְׂמֵא וְאֵף דְּאִינוּ מְשַׁמְרוּ לְצוּרָה עֲצָמוֹ אֲלֵא שְׂלֵא יִפְסוּל טְהָרוֹת אַחֲרוֹת אִין זֶה הִקְסֵט הַדְּעַת א"כ ה"נ בְּתַלוּיָה אֵף דְּמַנִּיחַ בְּמִקּוֹם הַתְּנוּרָה לְגְרוּם לָהּ טוֹמְאָה מ"מ הִרִי מְשַׁמְרָה שְׂלֵא תִגַּע בְּטְהָרוֹת אַחֲרוֹת וְשְׂלֵא תִתְעַרֵב בָּהֶם וְלִפְסוּל הַגּוֹף סְגִי בְּזֵה, וְהִנֵּה בַּפְּסָחִים שֵׁם מְקַשְׁיָנוּ מִהֵיֵא דְּלוּל קִטָּן הִנֵּה בֵּין כָּבֵשׁ לְמַזְבֵּחַ שְׂשֵׁם הִיוּ זוֹרְקִין פְּסוּלֵי חֲטָאֵת הָעוֹף וְתַעֲבוּד צוּרָתוֹ וְיִצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה וְאִי הִקְסֵט הַדְּעַת פְּסוּל הַגּוֹף ל"ל עִיבוּד צוּרָה וְהַקְּשׁוֹ בְּתוֹס' דְּלָמָּא מִיְיָרִי בַּפְּסוּל בְּדָם וּבְכַעֲלִים דְּטָעוֹן עִיבוּד צוּרָה וְתִ' ר' אֶלְחָנָן דְּמ"מ אַחַר שְׂנִזְרַק בְּלוּל יֵשׁ בּוֹ הִקְסֵט הַדְּעַת ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לַעֲיִין אֲמָאִי לֹא מְקַשְׁיָנוּ בְּגִמְרָא מְכָל פְּסוּל בְּדָם וּבְכַעֲלִים דְּטָעוֹן עִיבוּד צוּרָה אֲמָאִי לֹא הִנֵּה תִכְף כְּשִׁנְפָסֵל בְּדָם וּבְכַעֲלִים הִקְסֵט הַדְּעַת כִּינֵן דְּאִינוּ רְאוּי עוֹד וְיִשְׁרַף מִיָּד וְלִפ"ז כִּינֵן דְּעִדִּין מְשַׁמְרִין אוֹתוֹ שְׂלֵא יִתְעַרֵב בְּאַחֲרוֹת אִין זֶה הִקְסֵט הַדְּעַת אֲבָל כְּשִׁזְרָקִין אוֹתוֹ לְלוּל שְׁהִנֵּה מְיֻחָד לְפְסוּלֵי חֲטָאֵת הָעוֹף אִי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְהִתְעַרֵב בְּכַשְׁרִים אִיכָּא הִקְסֵט הַדְּעַת וְיִשְׁרַף מִיָּד: סִימָן מ.ח.

טוֹמְאָת מַגַּע וּמִשְׂאָ וְהִקְסֵט. אִמְרִינוּ בְּשַׁבָּת (פ"ג) דְּנִדָּה אִינָה לְאַבְרִים וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ח מֵהַל' מְטָמֵאִי מו"מ ה"ד זָב שְׁהַכְּנִיס יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ לְאוּרִי כ"ח הוֹאִיל וְלֹא נִגַּע בּוֹ מִתּוֹכוֹ וְלֹא הִנִּידוֹ ה"ז טְהוֹר שְׂאִין הַנִּדָּה וְכִיּוֹצֵא בָּהּ מְטָמֵאִין לְאַבְרִים וְכַתֵּב ע"ז הַרְאָב"ד ז"ל כִּי מֵאַחַר שְׂאוּרִי מְטָמֵא בְּמַגַּע לָמָּה אִין הַתְּנוּרָה טָמֵא וְמֵה שְׂאִמְרוּ אִין הַנִּדָּה מְטָמֵא לְאַבְרִים לֹא ע"ז הַדְּרָךְ נֶאֱמַר כּו' ע"ש וְהַרְמַב"ם ז"ל ס"ל דְּטוֹמְאָת אוּרִי אִין זֶה מְדִין מַגַּע שְׂנוֹגַע

באורו רק דין מיוחד דכל ששטומא באורו בטמא הפלי ובעיניו שיהא כל השטומא באורו וכיון דנדה וכיצא בה אינו לאברים דאין אבר מהם שטומא בפ"ע בהכניס ידו או רגלו לאויר כ"ח אינו בטמא, והנה אמרינו בתוספתא לפי גירסת הכ"מ פי"ד מהל' אבה"ט ה"ח טמא מת שפשט ידו לאויר הקבית ספק נגע ספק לא נגע ספק אוכלין ומשקין טמא והפלי טהור וכתב הרמב"ם ז"ל שם דהספק הוא אם נגע בהמשקין או לא והפלי טהור מפני שאינה בטמא אלא מחמת המשקין וספק משקין לטמא אחרים טהור ע"ש ויש לעיין הך דאין הכניס ידו לאויר הקבית אמאי אין הקבית בטמא מחמתו דטמא מת אב השטומא הוא ומטמא כ"ח באויר והכא קבית של חרס הוא שמתטמא באויר וכדמוכח מסיפא שם דקתני וכן אם נכנסו משקין שהן טמאין מספק לאויר הקבית כו' אלמא מייירי בקבית שמתטמא באויר ולהרמב"ם ז"ל אתי שפיר דכמו נדה או זב שפשט ידו או רגלו לאויר כ"ח אינו בטמא ה"נ בטמא מת דאף טמא מת אינו לאברים דאין אבר ממנו שטומא בפ"ע דזה בכל שטומא האדם, והנה בפ"ח דכלים אמרינו מגע טמא מת שהיו אוכלין ומשקין לתוף פיו הכניס ראשו לאויר התנור טהור טמא והו' שהמשקין בטמא מחמתו וחרו וטמא את התנור פדין משקין טמאים שמתמאין פליה ע"ש ולהרמב"ם ז"ל לאו דוקא מגע טמא מת דאף פיו מת עצמו אין התנור מתטמא מחמתו אלא מחמת המשקין אף בפה"מ שם משמע דקט דוקא מגע טמא מת שהוא ולד השטומא שאינו מטמא פלי רק משקין וחרוין המשקין ומטמאין הפלי מדין מטמאיה לא טמאוי כו' ע"ש ואפשר דהכניס ראשו שאני מהכניס אבר אחד דהוי כמו נכנס פולו דגופו בטר ראשו גרידא, והנה להראב"ד ז"ל דאויר הוי מדין מגע דכל שנוגע באויר טמא יש לעיין א"כ איך משפחת לה כ"ח שמיטמא מתוכו פלל דהא תיקף פשונכנסה השטומא באורו פבר בטמא הפלי ואמרינו בתוספתא [שהביא הר"ש ז"ל פלים פ"ב מ"א] פלי נתר בש"א מטמאין מתוכן ומאורין ככ"ח ומאחוריהן פכלי שטף כו' אלמא משפחת לה מתוכן בלא אויר ולהרמב"ם ז"ל אתי שפיר שאם הכניס זב או נדה את ידו שאינו מתטמא באויר ואם נגעה מתוכן בטמא מחמת מגעו ונראה דלהרמב"ם ז"ל לאו דוקא באדם פן אלא פל השטומאות פגון פזית מן הנבלה בעיניו שיהא פל הכזית באויר הכ"ח דבעיניו שתהא פל השטומא באורו דמ"ש מנדה וזב נהי דאינו לאברים מ"מ הרי מקצת השטומא באויר הפלי רק דס"ל דבעיניו פל שיעור השטומא שראוי לטמא באורו של פלי וה"נ בכזית מן הנבילה ואם נגעה השטומא מתוכו אף אם אין פל הכזית באורו בטמא א"כ להרמב"ם ז"ל משפחת לה מגע בלא אויר בכל השטומאות: ונראה דאף להראב"ד ז"ל משפחת לה שטומא תוכו בלא אוירו בטומא אהל דאף דס"ל להראב"ד ז"ל דהנוגע באויר חשיב פנוגע פגוף הפלי ואם הכניסה נדה באויר הרי נגעה באורו דס"ל בזה דכ"ח מטמא מאורו היינו שחידשה תורה בכ"ח דהאויר חשיב פחלק מן הפלי מ"מ לענין אהל אמרינו פי"א דאהלות מ"ח הסודות בבית ומנורה בתוכה והפרח שלה יוצא וכפישתה נתונה עליו והשטומא בבית דלב"ה אף המנורה טהורה ואע"ג דהפרח באהל השטומא ומשום דבתר דידה אזלינו ולא בתר פרחיה והיא בתוף הבית קיימא כמ"ש הר"ש ז"ל שם ואע"ג דאם נגע טמא בהפרח בטמא המנורה שהרי הוא חלק מן המנורה בזה שאני אהל ממגע דמגע פי נוגע במקום אחד מהפלי איפא נגיעה בכל הפלי שהרי נוגע בהפלי ובאהל פשהשטומא מאהלת על חלק מהפלי זה דנטמא פל הפלי אע"ג דליפא אהל על פל הפלי הוא משום

דְּשִׁדְיֵנוּ כֹּל הַכְּלִי בְּתֵר הָאֵי מְקַצֵּת שְׂמֵאֲהֶלֶת עַל הַטְּוֹמָאָה וְחֹשִׁיב כְּאִילוּ כְּנֹלָה בְּאֲהֶל וְכִמּוֹ לְהַפְּדָה אִם הַטְּהָרָה מֵאֲהֶלֶת רַק עַל מְקַצֵּת מֵהַטְּוֹמָאָה זֶה דְּנִטְמָא הוּא מִשּׁוּם דְּשִׁדְיֵנוּ כֹּל הַטְּוֹמָאָה בְּתֵר הָאֵי מְקַצֵּת שְׂהַטְּהָרָה מֵאֲהֶלֶת עֲלֶיהָ כִּמ"ש הִר"ש ו"ל ר"פ אֲרַנְבָּה וְכִינּוּן דְּהַפְּרַח אֵינּוּ חֵלְק חֻשׁוֹב מֵהַכְּלִי לֹא שְׁדִינּוּ מְנוּרָה בְּתֵר פְּרַח אֲלֵא אֲדַרְבָּה שְׁדִינּוּ הַפְּרַח בְּתֵר הַמְּנוּרָה וְלֹא נִטְמָא בְּאֲהֶל וְאֵע"ג דְּבִמְגַע נִטְמָא ע"י הַפְּרַח, וְהִנֵּה לְהִרְאָב"ד ו"ל נְהִי דְּחִדְּשָׁה תוֹרָה דְּבַכ"ח הָאֹוִיר חֻשִׁיב כְּמֹו חֵלְק מֵהַכְּלִי וְנִטְמָא הַכְּלִי ע"י נְגִיעַת טְוֹמָאָה בְּאֹוִירוֹ מ"מ לְטְוֹמָאָת אֲהֶל אִם מֵאֲהִיל הַטְּוֹמָאָה עַל אֹוִירוֹ בְּלִבְד וְלֹא עַל גּוּף הַכְּלִי לֹא נִטְמָא הַכְּלִי דְלֹא עֲדִיף הָאֹוִיר מִפְּרַח דְּאֵף שֶׁהוּא חֵלְק מֵהַכְּלִי מ"מ אֵינּוּ חֵלְק חֻשׁוֹב וְלֹא שְׁדִינּוּ הַכְּלִי בְּתֵר הַפְּרַח כ"ש בְּאֹוִיר שְׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ וְרַק דְּגִילְתָּה תוֹרָה בַּכ"ח שְׁחֻשִׁיב כְּמֹו חֵלְק מֵהַכְּלִי אֲבָל שְׂיָהָא כְּמֹו חֵלְק חֻשׁוֹב לֹא גִילְתָּה וְכִינּוּן דְלֹא שְׁדִינּוּ הַכְּלִי בְּתֵר הָאֹוִיר זֶה שַׁכ"ח מִתְּטָמָא בְּאֲהֶל הַמֵּת הוּא רַק מִשּׁוּם דְּמֵאֲהִיל עַל גּוּף הַכְּלִי מִתּוֹכוֹ א"כ מִשְׁפַּחַת לָהּ טְוֹמָאָת תּוֹכוֹ בְּלֹא אֹוִירוֹ: הִנֵּה בְּטְוֹמָאָת מִשְׂא יֵשׁ לְחַקּוֹר אִם נִשְׂא רַק מְקַצֵּת הַטְּוֹמָאָה כְּגֹוֹן שְׂהִיָּה לְפָנָיו כְּזִית מִן הַנְּבִלָה וְהִסִּיט רַק מְקַצֵּתָהּ אִם נִטְמָא וְכֵן בְּהִיסָט אִם הִסִּיט הַזָּב מְקַצֵּת הַכְּלִי אִם נִטְמָאָת כֹּל הַכְּלִי, וְהִנֵּה בְּזָה אִם הִסִּיט מְקַצֵּת הַכְּלִי יֵשׁ לְפִשְׁט מֵהַתּוֹס' עִירוֹבִין (כ"ז ע"א) גְּבִי כֹּל שְׂהִיָּב נִישְׂא עֲלֵיו טְמָא כְּתִבּוֹ אִם נִפְרָשׁ דְּבְהִיסָט אֵיירִי שְׁמִסִּיט כְּנֹלוֹ הָוִי כֹּל דְּנֹקָא אֲבָל אֵי מֵיירִי בְּעֲלִיוֹנוֹ שֶׁל זָב שְׂאִינוֹ מְסִיט כְּנֹלוֹ וְשְׁמַקְצָתוֹ נִגְרַר בְּאֲרִיז דְלֹאוֹ הִיסָט הוּא כְּדָאֵמֵר בַּת"כ אֵיזְהוּ מְגַע שֶׁהוּא כְּנֹלוֹ הָוִי אוֹמֵר זֶה הִסִּיטוֹ מְסַפֵּק לִר"י אֵי שְׂיִיף בַּכ"ד אֵי הָוִי דְּוִמְיָא דְּמִשְׁכְּבוֹמוֹשֵׁב שְׂאִינוֹ נוֹהֵג אֲלֵא בְּדָבָר הָרְאוּי לְכֹף ע"ש א"כ מוֹכַח דְּבְהִיסָט בְּעִינּוּ שְׂיָסִיט אֶת כְּנֹלוֹ, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינּוּ דְאֲמַרִּינוּ בַּפ"ה דְּזַבִּין מְקַצֵּת טְמָא עַל הַטְּהוֹר וּמְקַצֵּת טְהוֹר עַל הַטְּמָא טְמָא ע"ש א"כ סְגִי אֵי רַק מְקַצֵּת הַטְּהוֹר עַל הַזָּב וּלְהַתּוֹס' ע"כ הוּא מִשּׁוּם הִיסָט וְלֹא מִשּׁוּם עֲלִיוֹנוֹ שֶׁל זָב דְּהָא מְסַפְקָא לְהַתּוֹס' אֵי עֲלִיוֹנוֹ שֶׁל זָב נוֹהֵג רַק בְּדָבָר שְׂרְאוּי לְהִיּוֹת עֲלֵיו הִינּוּ רַק בְּבִגְד שְׂרְאוּי לְעֲלִיוֹנוֹ אֲלֵמָא בְּזָב שְׂהִסִּיט מְקַצֵּת הַטְּהוֹר ג"כ נִטְמָא אֵע"ג דְּבְעִינּוּ מְגַעוֹ שֶׁהוּא כְּנֹלוֹ וְצָרִיף לְחֵלְק בֵּין אֲדָם לְכֹלִים וְאֲפָשֵׁר דְּהַחֲזִיקוֹק הוּא כְּמֹו לְעַנְיָן בִּיאָה בְּמְקַצֵּת שְׁפָתָיו הַתּוֹס' זְבָחִים צ"ה דְלָמ"ד בִּיאָה בְּמְקַצֵּת שְׂמָה בִּיאָה בְּכֹלִים ל"ש זֶה הוֹאִיל וְיָכוֹל לְחַתּוֹכוֹ לֹא חֻשִׁיב כְּנֹכַס כְּנֹלוֹ ע"ש הִינּוּ דְבָאֲדָם כְּשֶׁהַכְּנִיס מְקַצֵּת גּוּפוֹ חֻשִׁיב בִּיאַת כֹּל הָאֲדָם בְּמְקַצֵּת מִשְׂא"כ בְּכֹלִים כִּינּוּ דְיָכוֹל לְחַתּוֹכֵן אֵיכָא רַק בִּיאַת אוֹתוֹ הַמְקַצֵּת וְתוֹ לֹא וְה"נ בְּהִיסָט בְּהִסִּיט מְקַצֵּת גּוּפוֹ שֶׁל הַטְּהוֹר כְּגֹוֹן רֵאשִׁי אֲצַבְעוֹתָיו כְּדָאֵמֵרִינוּ בְּתוֹסְפָתָא שֶׁם חֻשִׁיב שְׁמִסִּיט אֶת כֹּל הָאֲדָם בְּמְקַצֵּת וְזֶה סְגִי בְּזָב אֲבָל בְּבִגְד כְּשִׁמְסִיט אֶת מְקַצֵּתוֹ הוֹאִיל וְיָכוֹל לְחַתּוֹכוֹ אֵיכָא רַק הִיסָט שֶׁל אוֹתוֹ הַמְקַצֵּת וְזֶה לֹא מֵהִנֵּי דְבְעִינּוּ מְגַעוֹ שֶׁהוּא כְּנֹלוֹ וְנִרְאָה דְזֶהוּ טַעְמוֹ שֶׁל ר"ש דְּפָלִיג בְּזַבִּין שֶׁם וס"ל דְּמְקַצֵּת טְמָא עַל הַטְּהוֹר טְמָא וּמְקַצֵּת הַטְּהוֹר עַל הַטְּמָא טְהוֹר ע"ש דִּר"ש אֵינּוּ מְחַלְק בֵּין אֲדָם לְכֹלִים וְכִינּוּן דְבְעִינּוּ מְגַעוֹ שֶׁהוּא כְּנֹלוֹ בְּעִינּוּ שְׂיָסִיט אֶת כֹּל הַטְּהוֹר: וְכִשְׂהַטְּהוֹר נוֹשֵׂא מְקַצֵּת הַטְּוֹמָאָה אֵי נִטְמָא הִנֵּה אֲמַרִּינוּ בְּתוֹסְפָתָא וְהִבִּיאָה הֶרֶמְב"ם ו"ל פ"ו מֵהַל' אֲבַה"ט הַנּוֹגַע בְּצִמְרָן נְבִלָה וּבְנִימֵי מְרַכָּב מְטָמָא בְּגָדִים שְׂאֵי אֲפָשֵׁר שְׂיָגַע בְּדָבָרִים אֵלוֹ שְׂלֹא יְסִיט אוֹתָן ע"ש הִינּוּ דְאֵי אֲפָשֵׁר שְׂיָגַע בְּצִמְרָן נְבִלָה שְׂלֹא יְסִיט אֶת הַצִּמְרָן וְכֵן בְּנִימֵי מְרַכָּב אֲלֵמָא דְבְהִיסָט מְקַצֵּת סְגִי מִיהוּ י"ל דְּהַתָּם שְׂאֵנִי דְצִמְרָן שֶׁל נְבִלָה הוּא יָד כְּדָאֵמֵרִינוּ בַּפ' הָעוֹר וְהָרוֹטָב דְנִימִין שֶׁל נְבִלָה הָוִי יָד א"כ י"ל כְּמֹו לְעַנְיָן מְגַע דְּנִגִיעַת הַיָּד חֻשִׁיב כְּנִגִיעַת כְּנֹלוֹ וְכֵן בְּאֲהֶל אִם הַטְּוֹמָאָה בַּחוּץ וְהַיָּד כְּגֹוֹן הַעֲצָם

בפנים הבית טמא כדאמרין בר"פ העור והרוטב דחשיב כאילו הטומאה בפנים ה"נ י"ל לענן משא דכל שהסיט את הצמר שהוא יד הוי כהסיט את כל הטומאה וכן נימי המרפב הוי יד דכל אבות הטומאות אתרבו לידות כמו מת וטומאת ע"ז דילפינו במה צד מנבלה ותנור כמ"ש תוס' תולין שם, והנה באדם בנושא מקצת אדם טמא מבואר בזבין שם דלכ"ע מקצת טמא על הטהור טמא והתם ע"כ הטומאה משום משא ומוכח דכשהטהור נושא מקצת גופו של הזב טמא, והנה אמרינו בפ"ק דכלים למעלה מבועל נדה זובו של זב ורקו וש"ז שהו מטמאין במגע ובמשא וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ והרע"ב ז"ל אבל בבוועל נדה נהי דמטמא במשא אלו מטמאין בכ"ש אבל בועל נדה עד שישא את פולו ע"ש ומוכח דאם הטמא הוא אדם בעינו דוקא שישא את פולו ויש לעיין מ"ש מהא דאמרינו מקצת הטמא על הטהור טמא, והנה להרע"ב י"ל דמש"ה שאני זב מבועל נדה לענן משא דלפמ"ש הר"ש ז"ל פ"ק דכלים דבכל טומאת משא בעינו שסיט את הטומאה היינו שנייד ממקומו אף אם הייתה הטומאה על הטהור ולא הסיטו ממקומו אין זה משא חוץ מן הזב וכתבנו שמשאין במשא אפילו באבן מסמא היינו אעפ"י שאינו מסיט את הזב רק הזב נישא עליו ומכביד עליו טמא ע"ש א"כ י"ל פיו דטומאת משא בזב הוא רק ע"י שהזב מכביד עליו ואין הטהור עושה כלום שאינו מזיזו ממקומו א"כ טומאת משא בזב הוא ע"י מעשה הזב א"כ כל שהזב מכביד עליו טמא ואפילו אי מכביד עליו רק במקצת גופו שהרי כל הזב עושה הפעולה ע"י שמכביד עליו במקצת גופו א"כ כל הזב עושה הפעולה על כל הטהור שמכביד על הטהור אבל בשאר טומאת משא שהוא ע"י היסט דהיינו ע"י פעולת הטהור שסיט את הטמא ממקומו וכיון שסיט רק את מקצת הטמא לא מהני בעינו שסיט את כל הטומאה אף להרמב"ם ז"ל א"א לומר כן שפסק בריש הל' טומאת מת דכל המטמאין במשא מטמאין באבן מסמא אעפ"י שלא הסיט אותן ויש לעיין מ"ש זב מבועל נדה לטומאת משא וצ"ע: והנה בהתוספתא שהביא הרמב"ם ז"ל פ"ו מהל' אבה"ס דהנוגע בצמר נבלה ובנימי מרפב מטמא בגדים משום דא"א לנגיעה בלא היסט חשבינו שם נמי מי חטאת שיש בהם כדי הזאה והקשה שם הכ"מ דהא אמרינו בפ"ק דכלים למעלה מהם נבלה ומי חטאת ש"ב כדי הזאה שהם מטמאין את האדם במשא לטמא בגדים וחשוכי בגדים במגע אמאי אין מטמאין בגדים במגע אמאי הא א"א שלא יסיט אותן ע"י מגעו ות"י בשם הפה"י קורקוס ז"ל דנ"מ לאם היו המים קרושין כגליד דליכא היסט ע"ש ולענ"ד יש להסתפק טובא במי חטאת שהגלידו אי מטמאין כלל דאמרינו בתוספתא פ"ח דפרה מי חטאת שהגלידו וחזרו ונמוחו פשרים המחו באור פסול ובחמה פשר ע"ש ובעודן קרושין פסול וכשנימוחו תלוי אם המחו בחמה דחזרין לכמו שהיו או המחו באור דאינו חזרין דכשהו גלודין אינו מי חטאת ואמרינו בתוספתא פ"ק דכלים חומר בנבלה ממי חטאת ומי חטאת שייבשו הרי אלו טהורין נבלה שייבשה אם יכולה לשרות ולחזור לכמות שהיתה ה"ז טמאה ע"ש א"כ מי חטאת אף אם יכולין לחזור כמו שהיו מ"מ בשעה שהו יבשין טהורין דטומאת מי חטאת הוא רק כשהו מים, (וליישב גושית הכ"מ נראה לפמ"ש הרמב"ם ז"ל דהנושא מי חטאת לצורה אינו מטמא א"כ משכחת לה באופן שהמשא היה לצורה והמגע שלא לצורה כגון בשעה שמערב האפר בהמים דאמרינו עליו לערבן ואפשר לערב בלא גיעה והוא עירבן בידי דמה שמנדנד המי חטאת הוא לצורה ורק המגע שלא לצורה ונטמא

רק הוא ולא בגדיו פדין נוגע במי חטאת]: עוד יש לחקור בטומאת משא אם שנים עשו את המשא כגון שהסיטו את הנבלה אי מתטמאין אי בעינן שיעשה כל אחד את כל המשא ולא את מקצת המשא, והנה בזה אינו יכול וזה אינו יכול יש להביא ראיה דטמאין דאמרין בתוספתא אהלות שהביא הר"ש ז"ל שם פ"ב] בפלוגתא דר"א ונחכמים אי גולל ודופק מטמא במשא ואמרין שם מעשה בבית דגון שביהודה באחד שמת עה"פ והלכו לקבורו ונכנסו הנשים וקשרו החבל בגולל ומשכו האנשים מבחוץ והלכו האנשים ועשו פסחיהן לערב היינו דמיתנין מזה דגולל אינו מטמא במשא ע"ש ואע"ג דהכא רבים משכו את הגולל כדקתני ומשכו האנשים מבחוץ ומ"מ אילו גולל מטמא במשא היו נטמאו אף בזה יכול וזה יכול עדיין יש להסתפק דהא גם בטומאה שייך לאיפלוגי בין זה יכול לזה אינו יכול דהא בשפת שם מיתנין עלה מזב שישב על המטה וד' תליות תחת רגלי המטה כו': ב) מהדברים המטמאין במגע ובמשא הם רוקו של זב ומימי רגליו וש"ז, והנה הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' מטמאי מו"מ הי"ד פתב ה"ה אומר ברקו וכי רוק הזב בטוהור ומימי רגליו וש"ז א"א שלא יהיה בהם צחצוחי זיבה כ"ש ע"ש והנה בהש"ס מציינו זה רק בש"ז שא"א בלא צחצוחי זיבה והרמב"ם פתב זה אף למימי רגליו וכתב שם הכ"מ מקור מהת"כ דאמרין יכול יהיו מי רגלים סותרין כמו הש"ז סותרת כו' והא אין ש"ז סותרת אלא משום צחצוחי זיבה אלמא דאף מי רגלים א"א בלא צחצוחי זיבה והקשה שם הכ"מ הא בגמרא ילפינן מימי רגליו מקרא דזאת ואח"כ הביא שם מפה"מ פ"ק דכלים שפתב רבינו דש"ז ומי רגלים תרנוייהו נפקא מקרא דזאת לפי שאי אפשר להם בלא צחצוחי זיבה ע"ש ונראה דזה דאצטריך קרא דזאת אע"ג דא"א להם בלא צחצוחי זיבה הוא משום קושית התוס' נדה כ"ב שהקשו איך אמרין בש"ז של זב דמטמא במשא לפי שא"א בלא צחצוחי זיבה ואע"ג דליכא קרא והא לענן סתירה אצטריך קרא דש"ז סותרת אע"ג דלא אפשר בלא צחצוחי זיבה ומשום דפתיכא בהו ש"ז מש"ה אצטריך קרא ותי' שם דזה דמטמא ר"י ש"ז של זב במשא משום דא"א בלא צחצוחי זיבה הוא רק בראה ביום של זיבות דאז יש בו רוב זיבות וחשיב בעין ע"ש, והנה הרמב"ם ז"ל לא חילק בזה וכתב דרוק הזב וש"ז ומי רגליו כ"א משלשתן אב הטומאה דין תורה ומטמא בכ"ש במגע ובמשא כו' ולא חילק ביניהם דרוק מטמא כל ז' והנה רק ביום ראיה ומש"ה פתב דש"ז ומי רגליו תרנוייהו נפקי מקרא דזאת דאע"ג דא"א להם בלא צחצוחי זיבה אצטריך קרא כמו בסתירה: אף יש לעיין דאמרין בזבחים (ע"ט) רי"א משום ר"ג אין דם מבטל דם ואין רוק מבטל רוק ואין מי רגלים מבטלין מי רגלים דמין במינו לא בטל ואמרין שם נמי חרסן של זב כו' פעם ראשון ושני טמא כו' בד"א שנתן לתוכו מים אבל לא נתן לתוכו מים אפילו עשירי טמא דמין במינו לא בטל ע"ש ואמאי הני מין במינו פיון דמי רגלים טמאין מפני שא"א להם בלא צחצוחי זיבה א"כ הך המי רגלים של הטהור צריכים לבטל הצחצוחי זיבה דמי רגלים של הזב עצמו אי אפשר להם לבטל הצחצוחי זיבה שבהם מפני שבאין יחד בתולדה וכמ"ש המרדכי אבל מי רגלים של הטהור מבטלין הצחצוחי זיבה של הטמא דהא ע"כ להרמב"ם ז"ל לרבנן דס"ל דמי רגלים מבטלין מי רגלים ע"כ המי רגלים של הטהור מבטלין הצחצוחי זיבה של הזב א"כ אמאי חשיב לר"י מין במינו וצ"ע: אמרין בירושלמי שבת פ"א ה"ד אמר ר' יוחנן ש"ז של עפושם טהורה לפי שא"א לשי"ז בלא מי רגלים ע"ש [ועיין בק"ע

שם], והנה לר' יוחנן יש לעיין ל"ל לר' יהושע הטעם דש"ז של זב מטמא במשא לפי שא"א בלא צחצוחי זיבה תי"ל לפי שא"א לש"ז בלא מי רגלים ומי רגלים של זב ג"כ מטמא במשא ולהרמב"ם ו"ל אתי שפיר דאף זה דמי רגלים מטמאין הוא ג"כ לפי שא"א להם בלא צחצוחי זיבה א"כ הטומאה היא רק משום צחצוחי זיבה ולפי הירושלמי י"ל דש"ז רק א"א בלא מי רגלים וזה דאמר ר' יהושע דא"א לש"ז בלא צחצוחי זיבה הוא ג"כ בשביל מי רגלים דא"א למי רגלים בלא צחצוחי זיבה ולפ"ז אתי שפיר התוספתא פ"ה דזבין לפי הגירסא אשר לפנינו דש"ז של זב מטמא במשא לפי שא"א בלא מי רגלים ע"ש ולא פליג התוספתא על תלמודא דידן דש"ז מטמא במשא לפי שא"א בלא צחצוחי זיבה [נראה דזה דאמרינן דש"ז של עפ"ם טהורה הוא רק מטומאה חמורה אבל טומאה קלה י"ל דהא ש"ז חשיב משקה כדאמרינן בשלהי מכשירין ובזה אין חילוק אם הוא מישראל או מעפ"ם וכיון דנוגע בעפ"ם שהוא כזב נטמא כשאר משקין טמאין], והנה על הרמב"ם ו"ל יש לעיין כיון דזה דמי רגלים טמאין הוא משום דא"א להם בלא צחצוחי זיבה א"כ זבה נדה ויולדת אמאי מי רגלים שלקהם טמא כמ"ש הרמב"ם ו"ל שם בעצמו ואי נימא דגם בדיקהו א"א בלא צחצוחי זיבות שלקהם דהיינו דם א"כ מי רגלים שלקהו ליטמאו לח ויבש דהא דם הנדה מטמא לח ויבש וזו לא שמענו שמי רגלים של זבה חמורין משל זב ועוד יולדת מא"ל הא טומאת יולדת אינו תלוי בראיה כלל [אמרינן בתוספתא פ"ה דטהרות מי רגלים של עפ"ם הולכין אחר הרוב ר' יהודה אומר רביעית בסאתים ע"ש היינו ר"י לטעמיה דמין במינו לא בטל ואין מי רגלים מבטלין מי רגלים מיהו של עפ"ם דאינו אלא מדרבנן בטל רביעית בסאתים וכמו גבי ציר כדאמרינן בחולין (צ"ט) ומשום דאינו אלא מדרבנן כמ"ש בתוס' שם ומזה קשה על השעה"מ שכתב דאף בדרבנן אינו בטל לר"י ורק התם בציר משום דזיעה בעלמא בטל רביעית בסאתים הא במי רגלים של עפ"ם ל"ש זה ומ"מ בטל רביעית בסאתים]: יש לחקור להשיטות דמי רגלים של זב טומאתו בשביל עצמן אי מהני להו השקה לטהרן דהא מהני השקה למי רגלים כדאמרינן בזבחים (ע"ח ע"ב) דמי רגלים מים הם ומהני להו השקה, והנה לפמ"ש רש"י ו"ל שם דמש"ה לא מהני השקה למי חטאת לפי שהן אב הטומאה ע"ש א"כ ה"נ למי רגלים של זב לא מהני השקה אף להתוס' שכתבו שם דזה דלא מהני השקה למי חטאת הוא רק מעלה דרבנן כמו דאין זריעה להקדש יש לחקור במי רגלים של זב אי מהני להו השקה הנה לפי מה דאמרינן בשלהי מקנאות דשתה מים טמאים טבל ונקיטאן טהורים לפי פי' הר"ש והרמב"ם ו"ל פ"י מהל' ט"א דהטעם הוא משום השקה דהגוף אינו חוצץ א"כ יש לעיין מה דאיבעיא לן בגדה (מ"ג) זבה שנעקרו מי רגליה ונרדה וטבלה אי אזלינן בתר עקירה ע"ש הא אפילו אי אזלינן בתר עקירה דלאחר עקירה אין חשובין עוד כגופה ואף דנטהרה נשארין בטומאתן מ"מ ליטהרו בשעת טבילה משום השקה וכמו בשתה מים טמאים וטבל דאין הגוף חוצץ להשקה ונראה מזה דמי רגלים של זב לא מהני להו השקה ויש לעיין מ"ש ממי חטאת דמהני להו השקה מדאורייתא אף שהן אב הטומאה: אמרינן בב"ק (כ"ה) דש"ז של זב מטמא במשא מק"ו מרוק מה טהור בטהור טמא בטמא טמא בטהור כו' ומקשינן שם דקא מייתי לה בין למגע ובין למשא נימא דיו לבא מן הדין כו' והכא לא מיפרך ק"ו דאהני ק"ו למגע ואהני דיו לאפוקי משא וכ"ת למגע לא אצטרף ק"ו דלא גרע מגברא טהור כו', והנה בתוס' רעק"א

ז"ל פ"ק דכלים הקשה להרמב"ם ז"ל דש"ז לרואה בכ"ש לנוגע בכעדשה א"כ לא
מיפרך ק"ו דאיצטריך אף למגע דבזב ש"ז אף נוגע בכ"ש פשאר מעינות ע"ש, והנה
עוד יש לעיין לפי מה דאמרינן בשבת פ"ו דזה דפולטת ש"ז לאחר ג' ימים טהורה הוא
דוקא בפ"י מן האשה אבל פירש מן האיש מטמאה כ"ז שהיא לחה ע"ש אלמא דלאחר ג'
ימים ג"כ עדיין לחה היא א"כ איצטריך ק"ו אף למגע בבא עליה זב ופולטה ש"ז לאחר
ג' ימים דמדין ש"ז טהור פשאר פולטת לאחר ג' ימים והכא בזב פיון דהוי מעין דאתי
מק"ו מרוק א"כ הוי פשאר מעינות דמטמאין כ"ז שהיא לחה דפולטת לאחר ג' ימים ג"כ
הוא לח כדמוכח מההיא דשבת, וצ"ל פיון דלאחר ג' ימים טהור מדין ש"ז ה"נ נטהר
מדין מעין אי זה דש"ז של זב טמא הוא משום דאתי מק"ו מה טהור בטהור כו' טמא
בטהור כו' דלאחר ג' ימים אינו עוד טמא בטהור ואף דקודם ג' ימים היתה טמא מדין מעין
נפקע טומאתו אח"כ אבל למ"ד דש"ז הוא משום דא"א בלא צחצוחי זיבה ודאי פולטת
ש"ז של זב טמא כ"ז שהוא לח וכן ש"ז שאין גופו מרגיש וכן ש"ז קטן של זב למ"ד
דש"ז של זב ילפינו מק"ו כל הני טהורין דאינו טמא בטהור אבל למ"ד א"א בלא צחצוחי
זיבה נראה דאין לחלק, והנה בש"ז של מצורע וכן של בועל נדה אי יש לו מעינות נראה
דהוי איפכא דלמ"ד דיליף מק"ו מה טהור בטהור כו' זה שיניף ג"כ בהנהגה אבל למ"ד
שא"א בלא צחצוחי זיבה בדידהו ל"ש זה, [אמרינן בפ"ק דזבין לר"י בראה קרי בשני
שלו סותר הפל נכתב הר"ש ז"ל שם הטעם לפי שבשני איכא צחצוחי זיבה טפי וחשיב
בעיניה לפיכך סותר כל שלפניו ע"ש, והנה יש לעיין פיון דחשיב הזיבה בעיניה וסותר
הפל כמי זיבה גמורה א"כ בראה שנים ובשלישי ראה ש"ז? הא חייב בקרבן כמו ראה
זיבה פיון דחשיב הזיבה בעיניה ומ"ש לסתור מקרבן וזו לא שמענו דש"ז מחייב בקרבן]:
הנה בב"ק שם אמרינן ש"ז של זב מטמא במגע ואינו מטמא במשא דברי ר' אליעזר
ר"א אף מטמא במשא ויש לעיין דאמרינן בת"כ הביאו הר"ש ז"ל פ"א דכלים] ר"א
והנושא אותן מה ת"ל יכול אין לי מטמא אלא אלו בלבד מניין שכבת זרעו ומימי רגליו
נדם הנדה ת"ל והנושא אותם לרבות כל האמור בענין ע"ש ומוכח מזה דס"ל לר"א
דש"ז של זב מטמא במשא אף מהתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"י דפ"ה מ"א משמע
דס"ל לר"א כמתמודא דידן דאינו מטמא במשא דאמרינן שם הסיט את השרץ ואת הנבלה
ואת ש"ז ר"א מטהר ר"י מטמא דס"ל לר"א דלא חידשו דבר בפ"ה וכיון דבעלמא אין
מטמאין במשא ה"נ לפ"ה ע"ש וקשה הא פיון דכל אדם הוא פזב לענין חטאת כדאמרינן
במתני' שם א"כ ש"ז אמאי אינו מטמא במשא [ובנבלה כתב הר"ש ז"ל דמייירי שאין בה
כזית] ונראה דר"א לטעמיה דאין ש"ז של זב מטמא במשא [כתב התי"ט פ"ק דכלים
להרע"ב דאף זיבה לנוגע שיעורו כעדשה ע"ש ויש לעיין א"כ איך ס"ל לר"י דש"ז של
זב מטמא במשא לפי שא"א בלא צחצוחי זיבה הא בצחצוחי זיבה ליכא כעדשה]: (ג)
בנדה (ל"ד) איבעי לן ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא מקום זיבה מעין
הוא או דילמא לאו מעין הוא והקשו בתוס' שם דתפשוט דלאו מעין הוא דאי מעין הוא
ל"ל קרא שהזב טמא דהא מיד שראה משוהו של ראייה שניה מיד נעשה זב למ"ד זוב
מטמא במשוהו דלא בעי כחתימת פי האמה ומשוהו שני לטמא פדיון מעין דאי אפטר לטפה
שלא תתחלק לשני משהויים ע"ש, והנה בנדה מ"ג איבעי לן עכו"ם שהרהר וירד וטבל
את"ל בטר עקירה אזלינן הנ"מ לחוקרא אבל לקולא לא או דילמא ל"ש ועוד איבעי לן

זָבָה שֶׁנֶעְקְרוּ מִי רִגְלֶיהָ וַיִּרְדָּה וְטָבְלָה אֶת"ל בְּתֵר עֲקִירָה אֲזֵלִינוּ הַנ"מ ש"ז דְּלֹא מְצִי נִקְיֵט
לֵה אָבֵל מִי רִגְלֶיהָ דְּמְצִי נִקְיֵט לֵה לֹא אוֹ דִילְמָא ל"ש וּבִתְרִינוּיָהוּ סְלֵקָא בְּתִיקוּ ע"ש א"כ
לֹא הָוִי מְצִי לְמִפְשֵׁט הַאִיבְעִיָא אִי מְקוּם זִיבָה מְעִין הוּא מְדַאצְטְרִיף קָרָא לְזוּבוּ שְׁהוּא
טָמֵא וְתִי"ל דְּבִמְשָׁהוּ רֵאשׁוֹן נַעֲשָׂה זָב וּמְשָׁהוּ שְׁנִי הָוִי מְעִין דְּהָא אִי אֲזֵלִינוּ בְּתֵר עֲקִירָה
אֲפִילוּ לְקוֹלָא א"כ כְּשִׁיבָא מִמְּנוּ מְשָׁהוּ רֵאשׁוֹן שֶׁנַּעֲשָׂה ע"י זָב הַמְשָׁהוּ הַשְּׁנִי כְּבָר נַעֲקָרָה
דְּלִטְוִמָאֵת הָאָדָם וְדֵאִי אִינוּ נַעֲשָׂה זָב עַד שְׁיִוצֵא לְחוּץ כְּדִאֲמַרִינוּ בְּגִמְרָא דְּאִינוּ מְטָמֵא
בְּפָנִים כְּבַחוּץ א"כ עֲקִירַת הַמְשָׁהוּ הַשְּׁנִי הֵימָּה קוֹדֵם שֶׁנַּעֲשָׂה זָב וְאִי אֲזֵלִינוּ בְּתֵר עֲקִירָה
אֲפִילוּ לְקוֹלָא הוּא טְהוֹר א"כ זֶה תְּלוּי רַק בְּהַאִיבְעִיָא הֵרֵאשׁוּנָה אִי אֲזֵלִינוּ בְּתֵר עֲקִירָה
לְקוֹלָא דְּזוּבוּ הָוִי כִּש"ז דְּלֹא מְצִי נִקְיֵט לֵה וְכִינוּ דְּהוּא אִיבְעִיָא וְלֹא אֲפִשִׁיטָא אִי אֲזֵלִינוּ
בְּתֵר עֲקִירָה אֲפִילוּ לְקוֹלָא א"כ אִי אֲפִשֵׁר לְמִפְשֵׁט ג"כ הַאִיבְעִיָא אִי מְקוּם זִיבָה מְעִין
הוּא: בְּנִדָּה ל"ג בְּעֵי רַמב"ח פּוֹלְטָת ש"ז מְהוּ שְׁתַּסְתֹּר בְּזִיבָה רוֹאֵה הֵימָּה וְסוֹתְרַת אוֹ
דִילְמָא נּוֹגַעַת הֵימָּה וְלֹא סְתָרָה אָמַר רַבָּא כו' נְהִי נְמִי דְּסְתָרָה כְּמָה תְּסְתֹר תְּסְתֹר ז' דִּיָּה
כְּבוֹעֵלָה כו' וְהִבִּיא הָרֵא"ש שֵׁם בְּשֵׁם ר"ת דְּרַב"ח לֹא מִבְּעִיָא לִיָּה אֲלֵא בְּאִשָּׁה שְׂבָא עֲלֶיהָ
זָב וּפְלִטָה דְּהָא אֲמַרִינוּ דִּיָּה כְּבוֹעֵלָה וּבוֹעֵלָה אִין ש"ז סוֹתֵר בּוֹ אֲלֵא מְשׁוּם דֵּא"א בְּלֹא
צַחְצוּצֵי זִיבָה ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵינוּ דֵּא"כ אֲפִילוּ פְּלִטָה לְאַחַר ג' יָמִים ג"כ תְּסְתֹר דְּהָא
אֲף לְאַחַר ג' יָמִים ג"כ עֲדִינֵינוּ לְחָה הִיא כְּדִאֲמַרִינוּ בְּשַׁבַּת פ"ו וְכִינוּ דְּזֶה דְּסוֹתְרַת בְּפוֹלְטָת
כְּשִׂבָא עֲלֶיהָ זָב הוּא רַק מְשׁוּם צַחְצוּצֵי זִיבָה דְּאִית בָּהּ א"כ מֵאִי נ"מ בֵּין תוֹף ג' לְאַחַר ג'
דְּזֶה דְּבַעֲיָנוּ רֵאוּיָה לְהַזְרִיעַ הוּא רַק בִּש"ז וְלֹא בְּזִיבָה א"כ לְאַחַר ג' יָמִים ג"כ תְּסְתֹר
וְאֲפִשֵׁר לֹמַר לְפִי מַה דְּאֲמַרִינוּ בַּת"כ גְּבִי ש"ז סוֹתֵר יָכוֹל אֲף מִי רִגְלִים יִסְתְּרוּ ת"ל זֹאת
הֵינּוּ מְשׁוּם דְּאֲף מִי רִגְלִים א"א לְהוּ בְּלֹא צַחְצוּצֵי זִיבָה וְכַמ"ש הַכ"מ א"כ רַק צַחְצוּצֵי
זִיבָה דְּפִתִּיכֵי בִּש"ז סוֹתְרִין א"כ לְאַחַר ג' יָמִים פִּינוּ דְּהַש"ז אִינָּה רֵאוּיָה עוֹד לְהַזְרִיעַ אִין
עוֹד תּוֹרַת ש"ז עֲלִיָּהוּ אֲף הַצַּחְצוּצֵי זִיבָה אִינוּ סוֹתְרִין דְּהָוִי כְּמוֹ פְּתִיכֵי בְּמִי רִגְלִים דְּאִינוּ
סוֹתְרִין וְהִנֵּה לִפ"ז זָב קָטָן שְׁרָאָה ש"ז אִינוּ סוֹתֵר אֲף יוֹם אֶחָד אַע"ג דֵּא"א בְּלֹא צַחְצוּצֵי
זִיבָה פִּינוּ דְּהַש"ז שְׁלוֹ אִינוּ מְטָמֵא הוּ' כְּמוֹ פְּתִיכֵי בְּמִי רִגְלִים דְּאִינוּ סוֹתֵר: הִנֵּה לְפִי ר"ת
דְּפוֹלְטָת ש"ז דְּסוֹתְרַת מִיָּגְרִי בְּבֹא עֲלֶיהָ זָב וּמְשׁוּם צַחְצוּצֵי זִיבָה צ"ל דְּאֲף עַל הַצַּחְצוּצֵי
זִיבָה חֲשִׁיבָא רוֹאֵה דְּאִי נּוֹגַעַת אֲמֵאִי סוֹתְרַת דְּבִאִישׁ ש"ז דְּפִתִּיכֵי בְּהוּ צַחְצוּצֵי זִיבָה סוֹתֵר
מְשׁוּם דְּחֲשִׁיב רוֹאֵה עֲלִיָּהוּ וְאֲף דֵּאִין אִשָּׁה מְטָמְאָה בְּלוֹכוֹן צ"ל דְּרַק בְּלוֹכוֹן שְׁלֵה אִינָּה
מְטָמְאָה אָבֵל עַל לוֹכוֹן שְׁלֵ אִישׁ פִּינוּ דְּרוֹאֵה הִיא מְטָמְאָה, וְהִנֵּה לִפ"ז לר"י דְּאָג"ל בִּפ"ק
דְּזַבִּין דְּרוֹאֵה ש"ז בְּשִׁנֵי סוֹתֵר הַפֵּל לְפִי שְׂאֵז הַרְבֵּה זִיבָה פְּתִיכֵי בִּש"ז וְחֲשִׁיבָא בְּעֵינֵיהּ
כַּמ"ש הַר"ש ז"ל שֵׁם א"כ בְּבֹא עֲלֶיהָ זָב בְּשִׁנֵי שְׁלוֹ וְאַח"כ פְּלִטָה סוֹתְרַת הַפֵּל וַיֵּשׁ לְחַקוֹר
בּו' שְׁלֵה שְׂבָא עֲלֶיהָ זָב בְּשִׁנֵי שְׁלוֹ וּפְלִטָה כְּמָה סוֹתְרַת פִּינוּ דְּחֲשִׁיב כְּהַזִּיבָה בְּעֵינֵיהּ א"כ
סוֹתְרַת פֵּל ז' אוֹ פִּינוּ דְּאֲמַרִינוּ דִּיָּה כְּבוֹעֵלָה וְבוֹ לֹא מְשַׁכַּחַת לֵה שְׁיִסְתֹר יוֹתֵר מִב' יָמִים:
חֲקַר הַמְשָׁנָה אַחְרוּנָה בְּמִקְנוֹאוֹת גְּבִי נְכָרִית שְׁפִלְטָה ש"ז מִיִּשְׂרָאֵל טְמֵאָה כו' בְּגִדּוֹל שְׂבָא
עַל הַקְּטָנָה פְּחוּתָה מִבַּת ג"ש וִי"א וּפְלִטָה אִם הַש"ז מְטָמֵא פִּינוּ דְּלֹא בַּת בִּיאָה הִיא וְאַע"ג
דְּנְכָרִית שְׁפִלְטָה ש"ז מִיִּשְׂרָאֵל טְמֵאָה שְׂאֵנִי נְכָרִית דְּבַת בִּיאָה הִיא וְהִבִּיא רֵאָיָה מְדַאֲמַרִינוּ
בְּנִדָּה פּוֹלְטָת חִי"ל מְשׁוּם מְשַׁמְשֵׁת דִילְמָא אִיָּרִי בְּגִדּוֹל הַבָּא עַל הַקְּטָנָה דְּמְשׁוּם מְשַׁמְשֵׁת
לִיכָא וּמְשׁוּם פּוֹלְטָת אִיכָא אֲלֵמָא דְּאֲף מְשׁוּם פּוֹלְטָת לִיכָא ע"ש אֲף נְרָאָה דְּקְטָנָה שְׁפִלְטָה
ש"ז מְגִדּוֹל וְדֵאִי הַש"ז טְמֵא וּמ"ש לְחַלְקֵינוּ בֵּין נְכָרִית שְׁפִלְטָה ש"ז שְׁלֵ יִשְׂרָאֵל וּבֵין קְטָנָה

משום דנכרית בת ביאה היא הא בשבת (פ"ו) איבעי לן בש"ז במעיי בהמה אי פלטה לאחר ג' ימים אי טמאה הא בתוך ג' ימים ודאי טמאה ולא גרע קטנה מבהמה ורק בזה יש לחקור בגדול שבא על הקטנה ופלטה אי חשיבא רואה כשאר פולטת דקי"ל רואה היא וסותרת בזיבה ואפשר דזה שייך רק בבת ביאה דנעשה הש"ז כדמה כמ"ש הרמב"ם ז"ל אבל בשאינה בת ביאה הוי הש"ז רק כמנחם בקונפסא ואינו שייך בה ראיה ואינה סותרת ואינה מטמאה בפנים כבחוץ ולא הוי אלא נוגעת (הנה לפי מה דאמרין דפולטת ש"ז רואה היא יש לחקור אי משתלחת חוץ לב' מחנות כמו בעל קרי דמשתלח חוץ לב' מחנות דהוי טומאה יוצא מגופיה): ד אמרין במגלה ובת"כ בנזב ונזה שראו בו' שלקחם אחר הטבילה דסותרו ומטמאין למפרע מ"מ אין מטמאין כ"ח בהיסט ודרשינו לה מקרא דכתיב וטהר טהור מלטמא כ"ח בהיסט וכתב הרמב"ם ז"ל פ"ה מהל' מטמאי מו"מ זב ונזה גדולה שטבלו ביום ז' שלקח לא יתעסקו בטהרות עד לערב שמה יראו טומאה ויסתרו כו' אעפ"י שהן עושין מו"מ למפרע אין מטמאין כ"ח בהיסט מאחר שטבלו אעפ"י שחזרו וראו טומאה וסותרו הכל וכל כ"ח שהסיתו עד שלא ראו טהור עכ"ל ונראה מדבריו דכ"ח שהסיתו אחר שראו טמא ויש לעיין פיו דלטומאת כ"ח בהיסט אין סותרין עוד שפבר טהרו לענין זה א"כ להוי האי ראיה כראיה ראשונה של זב דאינו מטמא כ"ח בהיסט ונראה לומר להרמב"ם ז"ל ל הטעם פיו דזב בראיה ראשונה אינו מטמא כ"ח בהיסט וכינון דהראיה ביום ז' לאחר טבילה סותרת לענין כל דבר חוץ מלענין כ"ח בהיסט א"כ לענין הטומאה של הראיה הראשונה שלו סתר הכל פיו דע"י הראיה זו לא היה מטמא כ"ח בהיסט וכינון דהראיה הראשונה שלו ע"י סתירה זו נשארה בהקפה מצטרפת עם הראיה שראה עתה ונעשה עתה זב בעל ב' ראיות דמטמא כ"ח מכאן ולהבא בהיסט אף בזה יש לעיין פיו דזה דמטמא כ"ח מכאן ולהבא הוא משום דנעשה עתה זב בעל שתי ראיות א"כ ליצטרף בדיקה דראיה שניה אינה מטמא באונס ונראה דהכא א"צ בדיקה משום דהטעם משנזקק לטומאה אין בודקין אותו אמרין בגזיר משום דרגלים לדבר וכתב רש"י ז"ל שרגלים לדבר שלא בא מחמת אונסו אלא מחמת זיבה ממש א"כ הכא נהי דלענין טומאת כ"ח חשיב ראיה שניה מ"מ פיו דלשאר דברים סתר הכל ונעדיין זב הוא מחמת ראיותיו הראשונים א"כ איכא רגלים לדבר דהא לסתור לשאר דברים א"צ בדיקה ומשום דרגלים לדבר: הקשו בתוס' נדה, (ע"א ע"ב) על רש"י ז"ל בפסחים על הא דמקשינן שם לר"י דאמר מקצת היום ככול אלא מעתה זבה גדולה לר"י היכא משכחת לה ומשנינן ברואה בשני ביה"ש וכתב רש"י ז"ל הא דלא משנינן ברואה בלילות משום דלמ"ד מקצת היום ככולו לילה חשיבא ספירה והקשו בתוס' הא אמרין בגדה שם ברואה בתוך י"א וטבלה לערב ושמשו דחייבין בקרבן אלא דספירת ערב לאו ספירה היא וכן במגלה אמרין דכולן שעשו משעלה עמוד השחר פשר משמע דבלילה לא הוי ספירה ע"ש ונראה לענ"ד לומר על קושית רש"י ז"ל אמאי אמרין ברואה ב' ביה"ש ולא משנינן שראתה בלילות דלכאורה קשה מאי פרכינן התם בפסחים לר"י זבה גמורה היכא משכחת לה נהי דמקצת היום ככולו וכבר עבדה שימור מ"מ שפיר מצטרף הראיה של אתמול עם הראיה של היום דהא בנזב אם ראה ראיה אחת היום ואחת למחר ואף דראיה אחת בנזב הוא כבעל קרי וכשטבל בו ביום טהור גמור הוא ומ"מ אם ראה למחר מצטרפת הראיה של אתמול אף כשנטהר ממנה לגמרי עם ראיה של

היום לעשותו עתה זב גמור, והנה זה דמקשינו לר"י דמקצת היום פכולו זבה גדולה היכא משפחת לה הוא משום דבעינו שתראה רצופים שלא יהיה יום מפסיק ביניהם [ועיין תוס' נזיר (ט"ז ע"א) ד"ה זבה] א"כ לר"י דמקצת היום פכולו פינו דאיכא מקצת היום בינתים הני פהפסק יום א"כ ה"נ בראתה בלילות תחילת הלילה חשיב הפסק משום דמקצת היום פכולו ואע"ג דלענו ספירה בעינו דוקא יום פדאמרינו במגלה אבל לענו הפסק מהני אף לילה ועל תחלת לילה אמרינו מקצת היום פכולו וחשיב הפסק ומש"ה משנינו דחזי בב' בין השמשות דליכא תחלת הלילה בהפסק: אמרינו בנבחים (כ"ט) גבי פיגול אמר ר"א פוף אנוה לשמוע כו' וכי מאחר שהנכשר יחזור ויפסל א"ל ר"ע הרי זב ונזה ושומרת יום פנגד יום שהיו בחזקת טהרה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה ע"ז שאעפ"י שהנכשר שיחזור ויפסל וכתב רש"י ז"ל דזב ונזה שפסקו והתחילו למנות ימי ספירן ומנו דו"ה ימים ואח"כ ראו דסתרו והקשו בתוס' הא זה אינו קרוי בחזקת טהרה אלא מייירי בז' שלהם לאחר שטבלו ע"ש ונראה הטעם דלא פ"י רש"י ז"ל פן משום דבנזיר (ו' ע"ב) אליכא דרב מתנה ס"ל לר"א דמקצת היום פכולו [ועיין בתוס' שם] א"כ בזב ונזה בז' שלהם לאחר טבילה אין סותרין כמו לר"י משום דמקצת היום פכולו א"כ מה מושיב ר"ע לר"א זב ונזה יוכיחו כו' אף אתה אל תתמה כו' הא אליכיה זב ונזה אין סותרין פלל בז' שלהם ולכך פ"י רש"י ז"ל דמנה רק דו"ה ימים דלכ"ע סותרין: חקר השמ"ק פרייתות ח' בהשמות בזב ונזה שלא טבלו בז' שלהם וראו בח' אי סותרין את מנינם והביא ראיה מדאמרינו שם דזב שראה ג' ראיות בליל ח' דמביא קרבן ודוקא בליל ח' הא ביום ז אינו מביא דכל ראיה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן אלא דבליל ח' אין זו ראיה הסותרת ודחה שם דאפשר דמייירי שפכר טבל וכתב דיש מביאין ראיה לזה מפ' בנות פותים ע"ש, והנה התוס' פ' בנות פותים (ל"ו ע"א) הביאו ראיה לזה ממה דאמרינו שם שבווע בתרא לא פסקה כו' אף דחו שם ראיה זו ע"ש, והנה יש להביא ראיה מדאמרינו בפסחים (פ"א) דלא משפחת לה לר"י טומאת התהום דזיבה פינו דס"ל מקצת היום פכולו א"כ אינו סותר אח"כ למפרע ואמרינו שם דלא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד ואמרינו למעוטי מאי למעוטי טומאת התהום דשרץ ומקשינו הניחא למ"ד אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ אלא למ"ד שוחטין וזורקין למעוטי מאי ואמרינו למעוטי טומאת התהום דזיבה ומקשינו לר"י דלא משפחת לה טומאת התהום דזיבה למעוטי מאי ומתריצין דסבר ר"י אין שוחטין וזורקין ע"ט שרץ ולמעוטי טומאת התהום דשרץ ע"ש ויש לעיין דילמא לעולם ס"ל לר"י שוחטין וזורקין על טמא שרץ ומשפחת לה שפיר טומאת התהום דזיבה בשחט עליו בשביעי שלו קודם שטבל דהא למ"ד שוחטין וזורקין ע"ט שרץ ה"נ על זב בשביעי שלו קודם טבילה פדאמרינו בפסחים צ' ואח"כ ראה ונהי דלר"י מקצת היום פכולו מ"מ לא עדיף לר"י בז' שלו מלרבנו בח' שלו ואי פל שלא טבל סותר אפילו בשמיני כ"ש בז' שלא טבל וראה דסותר וש"מ דלאחר ספירה תו אינו סותר אפילו לא טבל א"כ ה"נ לר"י ב"ז פינו שפלה הספירה תו אינו סותר מיהו אפשר לומר דכה"ג טומאת התהום לא הותרה לו דאמרינו בנזיר ירד לטבול מטומאת מת ונמצא מת שקוע בקרקע הפערה שחזקת טמא וכתבו התוס' דהלכה דטומאת התהום הוא רק אם הנה קודם בחזקת טהרה ע"ש וה"נ פינו דלא טבל בז' שלו א"כ בשעת שחיטת הפסח הנה טמא לא הותרה לו טומאת התהום אף לפ"ז

צ"ל דלאו דוקא מטומאה לטומאה אמרינו כן פההיא דירד לטבול מטומאת מת אלא אפילו באותה טומאה עצמה ואפילו טומאה שאינה מונעתו משחיטת הפסח פההיא דהקא דהא ס"ל שוחטין וזורקין על זב בז' שלו כל שהוא בתוקת טומאה לא הותרה לו טומאת התהום וצ"ע בזה: הנה בכריתות שם גבי ראה ג' ראיות בז' שלו דלא מייתי קרבן משום דכל ראיה שהיא סותרת לא מייתי לידי קרבן פתב השמ"ק ספק בדינו אם נאמר נמי כן אם ספר יום או יומים ואח"כ ראה ג' ראיות אם יביא קרבן עליהם אם שביעי דוקא אבל ביום ד' או ה' או ו' מביא שפיר קרבן עליהם או שמא לאו דוקא שביעי דה"ה בשאר ימים אם הציזיק בפפירה יום או יומים עכ"ל ולכאורה קשה מאי מספקא ליה הא משנה צרוכה פ"ק דזבין בראה שמים ובשני הפסיק ובשלישי ראה אחת דפטור מן הקרבן ומוכח דאף אם ספר רק יום אחד מ"מ אין הראיה של אח"כ מחייבו בקרבן וצ"ל להשמדק דאיכא ב' דברים חדא דלחייב קרבן בעינו רצופין שלא יפסיק ביום בין הג' ראיות ואיכא נמי כל ראיה שהיא סותרת לא מייתי לידי קרבן א"כ בראה שמים ובשני הפסיק ובג' ראה אחת ה"מ אין הטעם משום דכל ראיה שהיא סותרת כו' אלא משום דליכא ג' ראיות רצופין דאיכא הפסק יום ורק בראה ג' ראיות רצופין בד' או בה' או בו' דאז הפטור רק משום דכל ספירה שהיא סותרת כו' בזה מספקא להשמ"ק אם זה רק בז' שלו או אפילו קודם אף מהרמב"ם ז"ל נראה שהם דבר אחד שכתב פ"ג מהל' מחו"כ כל ראיה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן כיצד ראה ב' ראיות והפסיק יום או יומים והרי מונה ז' ימים נקיים ובתוף הז' ראה ראיה של זוב אינה מצטרפת לשנים אלא סותרת כו' ע"ש אלמא אף דהיכא דליכא ג' ימים רצופין ג"כ הטעם דאינו מביא קרבן הוא משום דכל ראיה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן.

והנה יש לחקור בראה שני ימים ובשלישי ראה קרי וברביעי ראה ראיה שלישית אי סייב בקרבן ונראה דתלוי בזה דלהשמ"ק דלבד דראיה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן איכא נמי דין דצריף רצופין ליכא הכא קרבן שהרי אין כאן ג' ימים רצופין אף להרמב"ם ז"ל דכל הטעם הוא רק משום דכל ראיה שהיא סותרת אינה מביאה לידי קרבן הכא הראיה השלישית אינה סותרת שהרי לא מנה רק יום אחד ובאותו היום ראה קרי וש"ז סותר יום אחד א"כ אין בידו ספורים כלל א"כ הראיה השלישית אינה ראיה שסותרת: פתב השמ"ק שם דמשמע דכליל ח' לאו ראי' שסותרת היא דלאחר ז' נקיים אף קודם טבילה אינה סותרת וכתב וכן אשה שטבלה ושמשוה ונמצא טבילה פסולה למפרע לא אמרינו פולטת ש"ז שהיא תפלגת תסתור ע"ש ומשום דלאחר ז' נקיים אינה סותרת אפילו אי לא טבלה וכתב דיש לדחות ראיה זו די"ל דאיירי הכא כליל ח' אחר טבילה ע"ש, והנה יש לעיין בשלמא בראה זיבה כליל ח' קודם טבילה שייך לומר אף שהוא לאחר ספירתו פניו דעדיין לא טבל סותר הפל אבל פולטת ש"ז אחר ז' נקיים כגון כליל שמיני מה שייך שתסתור פניו דש"ז אינו סותר רק יום אחד היינו היום שהיא רואה בו וכינון שפליטה בשמיני אם תסתור את השמיני ולא יעלה לה למנון מה בכך הא א"צ רק ז' נקיים וצ"ע: פתב הרמב"ד ז"ל בת"כ על הא דאמרינו שם ואיש אשר ישכב עם טמאה לרבות הבא על שומרת יום כנגד יום וכתב דאם בא עליה בראשון יהיה שומר ואם ראתה אח"כ ג' ראיות יהיה מונה שבעה ואם לאו יטבול ויטהר לערב ע"ש היינו דס"ל דכשראיתה ג' ימים חל עליה דין טומאת שבעה למפרע ומש"ה הבוועל ג"כ מונה ז',

והנה זה ודאי אם ראתה אח"כ ג' ימים דהיא מונה זו משעיה שפוסקת הוא מונה הז' שלו משעת ביאה דזה שראתה אח"כ פ' ואינה יכולה להתחיל ולמנות זה אינו שייך אל הנוגע דאטו אם תראה ותסתור כמה פעמים ימנה פמותה וכן בבא עליה בראשון שלה ואח"כ ראתה עוד ראיה אחת למחר דצריכה להיות שומרת את יום השלישי הוא שומר רק את היום שאחר ביאתו פיון דראתה רק ב' פעמים והיא רק שומרת יום א"כ הוא ג"כ שומר רק יום והוא שומר רק את היום שאחר ביאתו דזה דראתה עוד יום וסתרה יום השנימור אינו שייך אליו, והנה לפ"ז יש להקשות מה דאמרין בפסחים דלא משפחת לה לר"י טומאת התהום דזיבה אמאי הא משפחת לה בבא על שומרת יום ב"ג אחר ראיה ראשונה שלה ואח"כ ראתה בב' ביה"ש של י"ג וי"ד דנעשית זבה גדולה אף לר"י א"נ התחילה לראות ב"ג ושופעת עד י"ד בלילה והוא בא עליה ב"ג ובי"ד עשה פסחו דאם לא תראה עוד היא בעלת שתי ראיות ושומרת יום פנגד יום א"כ הוא ג"כ שומר יום היינו יום י"ד וראוי לאכול פסחו לערב וכשראתה אח"כ עוד ביה"ש של י"ד ונעשית זבה גמורה אגלאי מילתא שהוא הנה טמא ז' והוי טומאת התהום, [יש לחקור לפי מה שפסק ר"ת דימי נדה שאינה רואה בהם אין עולין לספירת זיבתה דכיון שיש עליה טומאת נדה אין זו נקיים ע"ש ב"ב ונעשה בועל נדה פיון שהוא פנדה אם הימים הטמאים שלו עולין לספירת זיבתו], (כתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' מו"מ דבועל נדה אהד המערה ואהד הגומר טמא וכתב הכ"מ דמקור הרמב"ם ז"ל ממתני' פ' הבא על יבתו ובת"כ וכתב המל"מ דזה דכתב הכ"מ ממתני' דפ' הבא על יבתו לפי הנראה היינו דתנו גבי יבמה אהד המערה וא' הגומר וכן הבא על א' מפל העריות כו' ואם מרן פנון לזה הם דברים תמוהים דמאי ענין טומאה אצל איסור ביאה כו' אלא דרבינו כתב דין זה מהא דאמרין בת"כ אם שכב ישכב לרבות את המערה ע"ש ונראה דמקור הרמב"ם ז"ל היא גמרא ערוכה בנדה ט"ו גבי שקהתה פדי שתרד מן המטה וכו' רע"א אף מטמאה את בועלה למפרע ר"י בנו של ריב"ז אומר בעלה נכנס להיכל ומקטיר קטורת ומקשינן תי"ל דהוי בעל קרי ומשנינן דלא גמר ביאתו ע"ש ומוכח דאף אם לא גמר ביאתו אם הנה מטמא למפרע הנה טמא משום בועל נדה, והנה רש"י ז"ל כתב שם בשלא גמר ביאתו ואפ"ה לר"ע מטמאה את בועלה דהערה בנדה כגמר ביאה דכתיב את מקורה הערה ע"ש והיינו מקרא דמרכה הערה לאיסור דמזה מפקינן בפ' הבא ע"י הערה כגמר ביאה דאמרין מנדה דכתיב את מקורה הערה וס"ל לרש"י ז"ל דאמרין מזה אף לטומאה והוא ממש כדברי הכ"מ אף קשה דבת"כ מפקינן מקרא דאם שכב ישכב וצ"ע]: סימן מט טומאת מת בפיגיה כ"ג כתב הרש"ש ז"ל אומר אני דבר חדש דכלים שנגעו במת דחרב ה"ה פחלל והנוגע בהן טמא טומאת ז' אם נגע באותן הפלים בז' שלהם אחר הנזה הנוגע עולה לרגלן וא"צ רק טבילה וכן אם נגע בפלים שנגעו במת אחר הנזה ראשונה אין הנוגע טעון רק הנזה אחת כמו אותן הפלים וכן אם נגע בשני או בשלישי שלהם לעולם עולה לרגלן וכן פלים שנגעו באדם דטמאין טומאת ז' הפלים עולין לרגלן של זה האדם וכתב פיון דאצטרף קרא לבעל נדה שאינו עולה לרגלה מכלל דשאר הנוגעין עולין לרגלן של זה שנגעו בו ע"ש: ונראה ראיה להרש"ש ז"ל דאל"כ לר"מ דס"ל בחולין ע"ב גבי שלשה על שלשה שנגחלק דמגע בית הסתרים שמייה מגע וטמא מגע מדרס וכן סדין טמא מדרס ועשאו וילון דטהור מן המדרס וטמא מגע מדרס ומשום דנגע בעצמו

כְּדֹאֲמַרִּינָן בְּמִנְחוֹת כ"ד א"כ לְעוֹלָם כְּלִי מִתְּכֶת שְׁנָגַע בְּמַת דְּחָרַב ה"ה כְּחָלָל בּו' שְׁלֵהָם אַחַר הַזָּאָה אִזְ אִיכָא ג"כ נְגִיעָה בְּעֶצְמָן וְטַמְאִין ג"כ טַוּמְאָת ז' מְשׁוּם דְּנוֹגְעִין בְּעֶצְמָן דְּהוּי כְּכֹלִים כְּכֹלִים דְּטַמְאִין טַוּמְאָת ז' א"כ יְטַמְאוּ עוֹד ז' וְיִצְטָרְכוּ עוֹד הַזָּאוֹת בְּשְׁלִישֵׁי וְשְׁבִיעֵי א"כ לִפ"ז כְּלִי מִתְּכֶת שְׁנִטְמְאוּ בְּמַת יְהִי טַמְאִים י"ד יָמִים וְיִצְטָרְכוּ ד' הַזָּאוֹת וְזוֹ לֹא שְׁמַעְנוּ וְזֶה רְאִיָּה גְדוּלָה לְהַרְשָׁ"ש ו"ל: אִיךָ יֵשׁ לְעֵינֵי מַהֵיָּא דִּיּוּמָא ח' דְּאֲמַרִּינָן שְׁם בַכ"ג בִּיּוּה"כ דְּמִזִּין עָלָיו כָּל ז' יָמֵי פְרִישָׁה וּמְקַשִּׁינָן בְּשִׁלְמָא רֵאשׁוֹן שְׁמָא שְׁלִישֵׁי שְׁנֵי שְׁמָא שְׁלִישֵׁי שְׁלִישֵׁי שְׁמָא שְׁלִישֵׁי וְכו' אֶלָּא רְבִיעֵי ל"ל הַזָּאָה כָּלֵל לֹא בְּשְׁלִישֵׁי אִיכָא לְסַפּוּקֵי וְלֹא בְּשְׁבִיעֵי אִיכָא לְסַפּוּקֵי וְכו' ע"ש וְלְהַרְשָׁ"ש ו"ל אֲמַאי לִיכָא לְסַפּוּקֵי הָא שְׁמָא נִגְעָ בִּיּוֹם קוֹדֵם פְּרִישָׁתוּ בְּכֹלִים שְׁנָגַעוּ בְּמַת בְּשְׁלִישֵׁי שְׁלֵהָם לְאַחַר הַזָּאָה א"נ נִגְעָ בִּיּוֹם פְּרִישָׁתוּ בְּכֹלִים בְּרְבִיעֵי שְׁלֵהָם דְּהָא אִיךָ בִּיּוֹם פְּרִישָׁתוּ חִיְיָשִׁינָן לְנְגִיעָה דְּהָא אֲמַרִּינָן שְׁם שְׁלִישֵׁי שְׁמָא שְׁלִישֵׁי וְכִינּוּן דְּעוֹלָה לְרַגְלָן א"כ בְּרְבִיעֵי לְפְרִישָׁתוּ הוּא שְׁבִיעֵי שְׁלוֹ וְטַעוֹן הַזָּאָה: הַקְּשׁוּ הַתּוֹס' סוּטָה (כ' ע"ב) עַל הָא דְּאֲמַרִּינָן טַמְא מַת מוֹתֵר בְּמַחְנֵה לְוִיָּה וְלֹא טַמְא מַת בְּלַבַּד אֲמַרוּ אֶלָּא אֲפִילוּ מַת עֲצָמוּ שְׁנָאֲמַר וְיִקַּח מְשָׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עֲמוּ עֲמוּ בְּמַחְצֵתוֹ וְהַקְּשׁוּ דְּהָכָא מְשַׁמַּע דְּמַכְנִיס מַת חֲמִיר מְטַמָּא מַת וּבְעִירוּבִין אֲמַר שְׁמוּאֵל הַמַּכְנִיס טַמְא שְׁרִץ לְמַקְדָּשׁ חִיְיָב שְׁרִץ עֲצָמוּ פְטוּר מְשׁוּם דְּאִי"ל טְהָרָה בְּמַקְנָה וְתִי דְּהִתָּם מִיִּירֵי בְּמַכְנִיס שְׁרִץ שְׁלֹא נִגְעָ בּוֹ וְהָכָא ה"פ וְלֹא טַמְא מַת בְּלַבַּד אֲמַר לְאַחַר שְׁפִירָשׁ מִן הַטַּוּמְאָה אֶלָּא אֲפִילוּ מַת עֲצָמוּ דְּהוּי טַוּמְאָה בְּחִיבּוּרִין בְּמַכְנִיסוֹ דְּחֲמִירָא טַפִּי מְטַוּמְאָה שְׁלֹא בְּחִיבּוּרִין כְּדֹאֲיִתָּא בַע"ז ע"ש, וְהִנֵּה הַתּוֹס' לְשִׁטְתֵּיהוּ דַּס"ל בַּע"ז שְׁם דְּטַוּמְאָה בְּחִיבּוּרִין הוּא מְדֹאֲוִרֵיִתָּא אֶבֶל לְהַשִּׁיטוֹת דַּס"ל דְּטַוּמְאָה בְּחִיבּוּרִין הוּא רַק מְדַרְבְּנָן א"כ אִיךָ מִיִּיתִינָן רְאִיָּה מְקַרָּא דְּוִיקַח מְשָׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עֲמוּ הָא מְדֹאֲוִרֵיִתָּא לִיכָא דִּין טַוּמְאָה בְּחִיבּוּרִין וְאִינוּ אֶלָּא כְּטַמְא מַת בְּלַבַּד אֶבֶל בְּתַר דְּגִזְרוּ רַבְּנָן טַוּמְאָה בְּחִיבּוּרִין וּבְשִׁעַת חִיבּוּרוֹ הוּא אֲבִי אֲבוֹת הַטַּוּמְאָה כְּמוֹ מַת עֲצָמוּ מִנ"ל דְּמִוֹתֵר, וְנִרְאָה לֹמַר דְּרֵאִיתָ הַש"ס הוּא מְאֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִין בְּאֲרוֹן וְאוֹתוֹ אֲרוֹן שֶׁל מִתְּכֶת הָיָה כְּדֹאֲמַרִּינָן בְּסוּטָה י"ג ע"ש וְחָרַב ה"ה כְּחָלָל וְה"ה כְּמַת עֲצָמוּ וְגַם י"ל טְהָרָה בְּמַקְנָה וּמ"מ מוֹתֵר בְּמַחְנֵה לְוִיָּה וְאֵע"ג דְּעַל חָרַב ה"ה כְּחָלָל אִין חִיְיָבִין עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ מִיְהוּ הַרְמַב"ם ו"ל כְּתַב פ"ג מֵהַל" בִּיאַת מְקַדָּשׁ הַנוֹגַע בְּכֹלִים שְׁנָגַעוּ בְּאֲדָם שְׁנָגַע בְּמַת אוֹ שְׁנָגַע בְּאֲדָם שְׁנָגַע בְּכֹלִים הַנוֹגְעִין בְּמַת אַעפ"י שֶׁהוּא טַמְא רֵאשׁוֹן לְעֵינֵי תְרוּמָה וְכו' ה"ז פְטוּר עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ וּמְשׁוּם דְּהוּי טַוּמְאָה שְׁאִין הַנְּזִיר מְגַלַּח עָלָיָה שְׁטַוּמְאָתוֹ הוּא מִדִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל וְאֵח"פ כְּתַב הַרְמַב"ם ו"ל שְׁם יִרְאָה לִי שְׁאִינוּ לוֹקָה אֶלָּא עַל בְּגָדִים שֶׁהֵן אַב הַטַּוּמְאָה כְּגוֹן בְּגָדִים שְׁנָגַע בָּהֶן זֶה הַטַּמְא לְמַת שֶׁהֵן אַב הַטַּוּמְאָה וְכו' ע"ש וְאֵע"ג דְּהִנְךָ בְּגָדִים שְׁנָגַעוּ בְּטַמְא מַת זֶה שֶׁהֵן אַב הַטַּוּמְאָה הוּא ג"כ מִדִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל דְּאוֹתָן הַבְּגָדִים נַעֲשׂוּ כְּמוֹ הַטַּמְא מַת עֲצָמוּ וְנִרְאָה מְזֵה דְרַק אִם עֵיקַר טַוּמְאָתוֹ הוּא מִדִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל כְּגוֹן הַנוֹגַע בְּכֹלִים שְׁנָגַעוּ בְּאֲדָם שְׁנָגַע בְּמַת דְּבִלָּא דִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל הִנְךָ כְּלִים הֵם רֵאשׁוֹן וְאִין מְטַמְאִין אֲדָם כָּלֵל א"כ כָּל טַוּמְאָתוֹשְׁל הַנוֹגַע בָּהֶן הוּא רַק מִדִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל וְכֵן הַנוֹגַע בְּאֲדָם שְׁנָגַע בְּכֹלִים שְׁנָגַעוּ בְּמַת דְּבִלָּא דִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל אִין הַנוֹגַע טַמְא כָּלֵל כַּה"ג אִין חִיְיָבִין עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ אֶבֶל הַכְּנִיס בְּגָדִים שְׁנָגַע בָּהֶן הַטַּמְא מַת דְּבִלָּאוּ דִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל הֵם ג"כ טַמְאִים וְרַק בְּעֵינֵי עַל הַכְּנָסַת כְּלִים שֶׁיְהוּ בְּמִדְרָגָה שֶׁל אַב הַטַּוּמְאָה לֹא אִיכְפַת לָן אִם זֶה הֵן מִדִּין חָרַב ה"ה כְּחָלָל וְה"נ אִי גִימָא דְּטַמְא מַת

מותר במחנה לוי'ה ומת עצמו אסור היינו דלמחנה לוי'ה אינו חייב עד שיהיה במדרגת של אבי אבות הטומאה א"כ אסור נמי להכניס כלי מתכת שנגעו במת שהן כמת עצמו ואע"ג שהוא מדין חרב ה"ה פחלל מ"מ פיון דבלאו חרב ה"ה פחלל הם ג"כ טמאים רק בעינו מדרגה של אבי אבות הטומאה זה לא איכפת לן אם הוא משום חרב ה"ה פחלל: פתב הרב"ד ו"ל פ"ג מהל' ט"ו דזה דאין חייבין על ביאת מקדש על חרב ה"ה פחלל דכל טומאה שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין על ביאת מקדש הוא משום דבנזיר פתיב טמא ראש נזרו ובמקדש פתיב את מקדש ה' טמא הקא מייתי קרבן על טומאתו והקא מייתי קרבן על טומאתו ע"מ שזה מביא זה מביא ע"ש ונהה אי אפשר לומר פן דאמרין בירושלמי נזיר פ' כ"ג ה"ג דעל טומאות שאין הנזיר מגלח עליהן אם אכל תרומה ג"כ אינו לוקה כמו דאין חייבין על ביאת מקדש ע"ש ואע"ג דבתרומה ליפא קרבן אמרינן בת"כ דהנוגע במרכב ובמי חטאת חייבין על ביאת מקדש ונהה הר"ש ו"ל פ"ק דאהלות פתב דמאן דפטר ברביעית דם על טומאת מקדש ה"נ פוטר על משכב ומושב ומרכב ע"ש והטעם נראה לפמ"ש הר"ש ו"ל שם לעיל דמש"ה אינו חייב על כלים שנגעו במת משום דבעינו דומיא דטומאות דכתיבי בקראי דטומאה יוצאה מגופן ע"ש וא"כ ה"נ משכב ומושב ומרכב דטומאתן הוא משום שישב עליהן ה"נ מחמת גרם של טמא אחר ואין זה טומאה יוצא מגופן ונהה הגר"א ו"ל הגיה שם בדברי הר"ש ו"ל ע"ש ונראה דבעיקר הדין מודה דלהר"ש ו"ל אין חייבין על משכב ומושב ומרכב: פתב הרמב"ם ו"ל פ"ה מהל' ט"מ הי"ג דכלים שנגעו במת אע"ג דחרב ה"ה פחלל מ"מ מטמאין רק במגע ולא במשא ובאהל וכן דעת רש"י ו"ל חולין ע"א אבל דעת התוס' שם וכן דעת הר"ש והרע"ב ו"ל באהלות דאף במשא ובאהל מטמאין ע"ש, ונהה אמרינן בפ"ה פ"י פל הראוי לטמא טומאת מת רא"א אינו מיזף לחטאת רי"א מיזף כו' וכתב הר"ש ו"ל פל הראוי לטמא טומאת מת כגון כלים דלאו בני מדרס דלא מטמו במשא בשום ענין אינו מיזף היינו דלא מטמא במשא והביא שם מהתוספתא דכל הראוי לטמא טומאת מת אינו מיזף לחטאת משום דלא חידשו טומאה בחטאת מעשה בשמיעה איש כפר עותני שהיה בידו לגין מלא מי חטאת ונהגף את הדלת שפפתח טמא מת תלוי בה ובא ושאל את ריב"ז וא"ל צא ונהה את מיזף דלא חידשו טומאה לחטאת היינו טומאה שא"א להיות להדבר לא חידשו אף לחטאת וכמה שהביא הר"ש ו"ל שם בההיא דחגיגה שלא אמרו קורדון מטמא מושב אף לחטאת וכיון דכלים שאינן בני מדרס אין ראוי לטמא במשא אף לחטאת פן ור"י דס"ל מיזף ס"ל דחידשו טומאה לחטאת ע"ש וקשה אפילו אי לא חידשו טומאה לחטאת אמאי אינו מטמא במשא והא האי מפתח שהגיה את הדלת הוא כלי מתכת ואם נגע במת חרב ה"ה פחלל ומטמא אף במשא ואפילו אם הוא טהור ג"כ אמאי אין מטמא במשא כמו כלים הראיין למדרס דמיזף לחטאת ומטמאין במשא בין טמא בין טהור פיון דראוי לטומאת משא טמא לחטאת ה"נ האי מפתח פיון דראוי לטומאת משא טמא לחטאת ונראה מזה פ"ש"י והרמב"ם ו"ל דחרב ה"ה פחלל מ"מ אינו מטמא במשא א"כ כלים שאין ראויין למדרס ל"ש בהו טומאת משא פלל וה"נ לפ"ה דלא חידשו טומאה בפ"ה מה שאי אפשר לה להיות במציאות ור"י דאמר מיזף סבר דחידשו טומאה בפ"ה כדאמרין שם: פתב הרמב"ם ו"ל שם הטעם דכלים שנגעו במת דאין מטמאין במשא ובאהל משום שהמשא במת עצמו אינו מפורש ובטומאת אהל

הוא אומר אדם כי ימות באהל כו' ע"ש ונראה פירושו פיון דמשא במת אינו מפורש בקרא וזה דמת מטמא במשא כתב הרמב"ם ז"ל בריש הל' ט"מ ז"ל אין טומאת משא במת מד"ס אלא דין תורה ונראה לי ששיתק ממנו הפתוב כו' לפי שטמא בפ"י אפילו טומאת אהל כ"ש משא ע"ש וא"כ פיון דבכלים שנגעו במת ליפא טומאת אהל דכתיב אדם כי ימות באהל א"כ מנ"ל בהו טומאת משא, והנה אמרינו בספרי וקביאה הרמב"ם ז"ל שם דילפינו משא מק"ו מנבלה מה נבלה שהיא טומאת ערב ואינה מטמאה באהל מטמא במשא המת לא כ"ש, וראיתי להמנחת חינוך רס"ג שהקשה בגולל ודופק אמאי אין מטמאין במשא ומשום דלא פתיב בהו משא נילף מק"ו מנבלה כמו מת עצמו דלא פתיב ביה משא וילפינו בק"ו מנבלה ע"ש ותמוה דהא אמרינו בספרי זוטא דזהו טעמו של ר"א דגולל ודופק מטמאין במשא משום דילפינו מק"ו מנבלה ורבנו פרכי מה לנבלה שפן מטמאה במשא לאחר פרישה תאמר בגולל ודופק שאינו מטמא במשא לאחר פרישה ע"ש: והנה חרב שנגע בעצם פשעורה אפילו להשיטות דחרב מטמא באהל ודאי לא עדיף החרב מהטומאה שהוא בא מחמתה וחרב הבא מחמת פרונו רב דרקב בעצמו בטמא במשא ובאהל ואינו מטמא במגע להשיטות דהחרב אתרבי לכל הטומאות גם החרב פן דמטמא במשא ובאהל ולהרמב"ם ז"ל דחרב אינו מטמא רק במגע יש לחקור ה"ה דהרקב בעצמו אינו מטמא במגע כ"ש החרב נמצא דבתרונו רב ל"ש פלל חרב ה"ה פחלל או אפשר פיון דזה דרקב אינו מטמא במגע הוא משום דא"א ליגע בכולו א"כ בחרב דל"ש זה מטמא במגע אף אפשר דמ"מ ל"ש בזה חרב ה"ה פחלל פיון דלא משפחת לה טומאת מגע ברקב פלל וצ"ע בזה מיהו לטומאת ערב נראה ודאי דהפלי שנטמא ברקב המת מטמא אחרים טומאת ערב במגע אף דהרקב בעצמו אינו מטמא במגע, והנה יש לחקור בחרב הבא מחמת ארץ העמים ובית הפרס אי הוי פארץ העמים ובית הפרס עצמו פיון דטומאתו הוא ג"כ מדין טומאת מת או אפשר פיון שזו רק מדרבנו על החרב לא גזרו אף מהרמב"ם ז"ל פ"ה הי"א יש לדייק דס"ל דאף באלו יש דין חרב ה"ה פחלל ע"ש: יש לחקור בחרב פיון שהוא פחלל אם יש בו דין טומאה בחיבורין כמו במת עצמו דיקרב בדיקרב מסאב והנה אמרינו בפ"י דפ"ה אוחז הוא הטהור בקרדום הטמא בכנפו ומזה עליו כו' וכתב הא"ר שם דבכנפיו גרסינו ואפילו נגע הקרדום במת והוא אבי אבות הטומאה דהקרדום עושה כנפו האחד אב הטומאה והכנף השני נעשה ראשון ואינו מטמא אדם ע"ש ואע"ג דהוי טומאה בחיבורין דהכנף הראשון נוגע בהקרדום שהוא אבי אבות הטומאה ואז נוגע בהכנף השני מ"מ אין הכנף השני נעשה אב הטומאה ונראה דאין דין טומאה בחיבורין בהחרב וכן יש להוכיח ממ"ש הר"ש ז"ל פ"ז דאהלות על הא דאמרינו שם באהל טומאה מתוכו הנוגע בו מתוכו טמא טומאת ז' מאחוריו טמא טומאת ערב ופי' הר"ש ז"ל דהאהל עצמו חשיב כב' פלים ותוכו חשיב ככלים שנגעו במת דחרב ה"ה פחלל ומש"ה הנוגע בו טמא טומאת ז' ואחוריו הוי ככלים בכלים ומש"ה הנוגע בו טמא טומאת ערב ע"ש ואע"ג דבשעה שנוגע באחוריו ואחוריו נוגעין אז בתוכו שדינו פחלל א"כ בנוגע בו מאחוריו אמאי אינו טמא טומאת ז' ונראה מזה ג"כ דאין דין חיבורין בחרב כ"א במת עצמו: (ב) קבר סתום מטמא פל סביביו וכתב הרמב"ם ז"ל פי"ב ה"ו ארונות של עץ שמניחין בהן את המתאין פקבר כו' וכתב הראב"ד ז"ל כי הרמב"ם ז"ל הוציא דבר זה ממלתיה דראב"צ דאמר מדלגין היינו ע"ג ארונות של מתים וכו' ומאותה

השמועה בנה זה הבגן וטעה פי הארונות שהיו עומדין בשדה של אבן היו כו' ע"ש ונראה לענ"ד כי הרמב"ם ז"ל הוציא זה החילוק בין ארונות של אבן לארונות של עץ דארונות של עץ אין חשבין כקבר מהירושלמי פסחים פ"ח ה"ח ופ"ק דמו"ק דאמרין שם המעביר ארון ממקום למקום אין בו משום ליקוט עצמות א"ר אחא הדא דאת אמר בארון של אבן אבל בארון של עץ יש בו משום ליקוט עצמות ע"ש והיגו דארון של אבן חשיב כקבר א"כ אין בו משום ליקוט עצמות דהוי כמעביר המת עם הקבר שלו אבל ארון של עץ אינו כקבר א"כ כשנוטל הארון מקברו ומעבירו למקום אחר הוי ליקוט עצמות: תרנוד רב מטמא במשא ובאהל ואינו מטמא במגע ובחולין (קכ"ה) אמרינן מאן תנא דקרי לאהל נוגע ר' יוסי דתניא ר"י אומר מלא תרנוד רב מטמא במגע ובמשא ובאהל בשלמא במשא ובאהל הא קא טעין ליה לכוליה והא קא מאהיל על כוליה אלא נוגע הא לא נגע בכוליה אלא לאו ש"מ מאי נוגע מאהיל ע"ש ויש לעיין אמאי לא משפחת לה מגע בכוליה הא משפחת לה שהכניסו לאויר כ"ח דאיפא מגע בכולו ואי משום דבלא מגע נמי נטמא הפלי משום אהל דמאהיל על שולי הפלי מ"מ משפחת לה בכ"ח שניקב בפחות ממוציא זית דלא נטהרה הפלי והכניס התרנוד רב דרף פיו כנגד הנקב שבשולי הפלי דאינו מאהיל על הפלי ומ"מ מדין אויר שהוא טומאת מגע נטמא שהרי הטומאה באוירו של פלי וצ"ע: רביעית דם מטמא במגע ובמשא ובאהל ואמרין פ"ג דאהלות מ"ג רביעית דם שנתבלעה בתוך הבית הבית טהור ובלעה בכסות אם מתכבסת ויוצא ממנה רביעית דם טמאה כו' נשפך באויר אם היה מקומו קטפרס והאהיל על מקצתו טהור היה אשפרו או שקרש טמא כו', והנה יש לעיין רביעית דם שקרש אמאי טמא הא חסר מהשיעור דהא אמרינן בשבת (ע"ז) דרביעית דם שקרש עומד על פזית ורביעית הוא ביצה ומחצה שהוא ג' זיתים א"כ כשקרש הרי נפחת מרביעית, והנה הרעק"א ז"ל בת"ש סי' קנ"ד רוצה לומר דשיעור פזית ורביעית שיעור אחד פיון דרביעית של משקין לעולם כשנקרש עומד על פזית א"כ שיעור אחד דרביעית במשקין הוא כמו פזית בקרושין ע"ש אף התוס' זבחים (ק"ט ע"א) ד"ה עולה לא ס"ל פן [ועיין מ"ש לעיל סי' י"א סק"ב ד"ה אד] אלא פזית ורביעית שני שיעורים הם ע"ש א"כ רביעית דם שקרש ועמד על פזית הוי כפזית מן המת שצמק ונפחת מפזית דטהור כדאמרין במנחות (נ"ד ע"ב) אע"ג דלא נחסר מבשר המת פלום פיון דחסר שיעורא טהור דכמות שהן עתה משערין ע"ש ומדין פזית בש"ר א"א לטמאות את הדם לאחר שנקרש משום דדם גזעו מחליף כמ"ש התוס' שבת שם, ונראה דרביעית דם שאני פיון דזה דצריך בדם רביעית הוא משום דכתיב נפש ואין נפש פחות מרביעית א"כ אין השיעור של הדם רביעית רק שיעור נפש היינו שיעור שיכול לחיות בו א"כ הכזית דם של עתה שהוא אותו הרביעית שקרש א"כ בזה הכזית הרי יכול לחיות ואיפא נפש: אמרינן בבכורות נ"ה זכריותא דקמא כפדא דאמר ר"י כפד שנימוח מטמא ברביעית ע"ש, והנה כפד קודם שנימוח ודאי שיעוריה כפזית פיון שהוא דם הוי כדם שקרש דשיעוריה כפזית, והנה יש לעיין מה בין כפד לבשר דהא בש"ר שנימוח ג"כ מטמא דאמרין בגזיר מ"ט דנצל היינו בש"ר המת שקרש ומנהל שהרתיח היינו שנימוח הבשר ונעשה משקה ואח"כ קרש ועיין ברש"י ז"ל שם ואמרין שם בגמרא דאי ידעינן ודאי שהוא מן המת אפילו לא קרש אח"כ ג"כ מטמא ע"ש א"כ מה בין כפד לבשר דתרונייהו כשניחו מטמא ואי משום השיעור הא אמרינן דהאי נצל

כְּשֶׁקָרַשׁ שְׂעוּרוֹ בְּכוּזָת א"כ קוֹדֵם שְׁקָרַשׁ הוּא רְבִיעִית דְּכָל מִשְׁקִין שְׁקוֹרְשִׁין רְבִיעִית
שְׁלֵהֶם עוֹמְדִין עַל פְּזוּת א"כ לֹא אֲשַׁפְּחוּ נִפְקוּתָא בֵּין בְּשָׂר לְדָם א"כ מֵה שְׂיִינָה לְוֹמֵר
דְּזִכְרוּתָא דְּכַבְדָּא דְּמָא דַּאר"י כְּבִד שְׂנִימוּחַ שְׂעוּרִיהַ בְּרְבִיעִית הָא אַף בְּבִשָּׁר כֵּן וצ"ע:
וּבְרְבִיעִית דָּם מִב' מֵתִים פְּלִיגִי ר"ע וְחֻכְמִים וְהִקְשׁוּ הַתּוֹס' נְזִיר (נ' ע"ב) כִּינּוּ דְקִי"ל דְּאִין
חִיבוּרֵי אָדָם חִיבוּר רְבִיעִית דָּם מִב' מֵתִים אִיךְ מִצְטָרְפִין וְתִי' דְּזֵה דְרְבִיעִית דָּם הֵבֵא מִב'
מֵתִים מְטַמֵּא לר"ע הוּא רַק בְּאֵהֶל דְּמֵאֵהִיל עַל פְּלוֹן אֲבָל בְּמַגְעֵ אִינוּ מְטַמֵּא ע"ש, וְהֵנָּה
לְהִרְאָב"ד ו"ל יֵשׁ לְעֵינֵינוּ שְׁפָתַב בַּפ"ד דְרְבִיעִית דָּם שְׂנִשְׁפָּה עַל הָאֲסָקוּפָה וְנִעֲשֶׂה מְקוּמוֹ
קְטֻפְרָס דְרְבִיעִית דָּם חֲלוּקָתוֹ מְטַהֲרָתוֹ אַעפ"י שְׂמֵאֵהִיל עַל פְּלוֹן מִשּׁוּם דְרְבִיעִית דָּם נִקְרָא
נִפְשׁ וְאִין נִפְשׁ אַא"כ הוּא מְחֻבָּר ע"ש א"כ כִּינּוּ דְלֵאֵהֶל ג"כ בְּדָם בְּעֵינֵינוּ חִיבוּר רְבִיעִית
דָּם הֵבֵא מִב' מֵתִים אֲמַאי מְטַמֵּא בְּאֵהֶל הָא אִין חִיבוּרֵי אָדָם חִיבוּר, וְעוֹד יוֹתֵר יֵשׁ לְעֵינֵינוּ
אִיךְ מִשְׁפַּחַת לָהּ רְבִיעִית דָּם אֲפִילוּ מִמַּת אֲחֵד שְׂיִטְמָא בְּמַגְעֵ אַף לְהַתּוֹס' הָא אֲמַרִּינוּ בְּנְזִיר
שֵׁם חֵלֶב הַמֵּת שְׁהֵיָה שְׁלֵם וְהִתִּיכּוּ טָמֵא וְאִי ס"ד אִין נִיצוּק לְאַוּכְלִין שְׁלֵם וְהִתִּיכּוּ נְמִי
לִיטְהַר וְכַתֵּב רַש"י ו"ל כְּשֶׁמְרִיקוּ מְפָלִי לְכָלִי הֵנִי נִיצוּק וְאִינוּ חִיבוּר וּמֵה שְׂמִתִּיכּוּ אִינוּ
חִיבוּר דְּאִין חִיבוּרֵי אָדָם חִיבוּר ע"ש א"כ אִיךְ מִשְׁפַּחַת לָהּ רְבִיעִית דָּם שְׂיִטְמָא בְּמַגְעֵ
דְּכִשְׂפִיצָא הַדָּם מִן הַמֵּת אַף לְכָלִי הֵנִי נִיצוּק דַּמ"ל מְפָלִי אֶל כָּלִי וּמ"ל מִן הַמֵּת אֶל כָּלִי
וְכִינּוּ דְאִז אִינוּ חִיבוּר תּוֹ לֹא מְהֵנִי חִיבוּר דְּאִין חִיבוּרֵי אָדָם חִיבוּר וצ"ע: הֵנָּה לַכַּמ"ש
הִרְאָב"ד ו"ל דְרְבִיעִית דָּם שְׂנַחֲלַק אַף בְּמֵאֵהִיל עַל פְּלוֹן טְהוֹר מִשּׁוּם דְּבִעֵינוּ נִפְשׁ וְאִין
נִפְשׁ אֲלֵא כְּשֶׁהוּא מְחֻבָּר מְתִינֵשׁב קוֹשִׁיַת הַתּוֹס' יוֹמָא פ"א מ"ט לְרַבְּנָן דְרְבִיעִית דָּם הֵבֵא
מִב' מֵתִים אִינוּ טָמֵא אֲמַאי הָא כֹּל שְׂטוּמָאָתוֹ וְשְׂעוּרוֹ שׁוֹיֵן מִצְטָרְפֵי ע"ש, וְלְהִרְאָב"ד ו"ל
דְרְבִיעִית דָּם שְׂנַחֲלַק אַף מֵאֵהִיל עַל פְּלוֹן טְהוֹר וְאִיךְ דְּלִיכָא חֲסָרוֹן בְּהִשְׂעוּר שְׁהֵי מֵאֵהִיל
עַל כָּל הַשְׂעוּר רַק כָּל שְׂאִינוּ יַחַד אִיכָּא חֲסָרוֹן בְּעַצְמוֹת הַטְּוּמָאָה שְׂאִינוּ נִפְשׁ א"כ ל"ש
בְּזֵה כֹּל שְׂטוּמָאָתוֹ וְשְׂעוּרוֹ שׁוֹיֵן מִצְטָרְפִין דְּזֵה הוּא רַק לְצִירוּף שְׁל הַשְׂעוּר אֲבָל לֹא
לְעַצְמֵיּוֹת הַטְּוּמָאָה וּבְזֵה פְּלִיגִי דְרַבְּנָן ס"ל דְּנִפְשֵׁת כְּתִיב וְאִין דָּם מִב' מֵתִים מְקַרִי נִפְשׁ:
בְּנִדָּה כ"ז בְּהֵיָה דְשְׁלִיָא בְּבֵית רַש"א נִימוּק הַנִּלְדַּד עַד שְׁלֵא יֵצֵא וְאֲמַרִּינוּ מ"ט דר"ש
וְכַתֵּב רַש"י ו"ל נְהִי דְנִימוּק מ"מ הו"ל כְּרַקֵּב שְׁל מֵת וְכַנְצֵל אַף הַתּוֹס' כְּתִבוּ שֵׁם דְּנִפְל
שְׁבִשְׁלִיָא אִין עֲלִיו תּוֹרַת נִצָּל וְרַקֵּב וְאִינוּ מְטַמֵּא אֲלֵא מִשּׁוּם מֵת שְׁלֵם ע"ש, וְהֵנָּה
בִּירוּשְׁלָמִי נְזִיר פ' כ"ג ה"ב אִיכָּא פְּלוּגְתָא בְּזֵה אִם יֵשׁ רַקֵּב לְנִפְל וְהֵנָּה הַמְשַׁנָּה אַחֲרוֹנָה
בְּנִדָּה שֵׁם הַקְּשָׁה עַל הַתּוֹס' מ"מ לְטַמֵּא הַנִּלְדַּד מִשּׁוּם רְבִיעִית דָּם שְׂזֵהוּ תַחֲלַת יִצִּירְתּוֹ אַף
זֵה ל"ק דְּאֲמַרִּינוּ שֵׁם בִּירוּשְׁלָמִי דְמֵאֵן דַּס"ל דְּאִין רַקֵּב לְנִפְל ה"נ אִין רְבִיעִית דָּם שְׁלוֹ
מְטַמֵּא ע"ש: הַקְּשׁוּ הַתּוֹס' יוֹמָא פ"א כִּינּוּ דְאֲמַרִּינוּ דְּכָל שְׂטוּמָאָתוֹ וְשְׂעוּרוֹ שׁוֹיֵן מִצְטָרְפִין
אֲמַאי אֲצִטְרִיף לר"ע קָרָא לְרְבִיעִית דָּם הֵבֵא מִב' מֵתִים שְׂמִצְטָרְפֵי וּמ"ט דְרַבְּנָן דְּפְלִיגִי
עֲלֵיהּ וְתִי' דְמִיָּרִי בְּרְבִיעִית דָּם הֵבֵא מִב' גְּפָלִים שְׂאִין לֹא בְּזֵה וְלֹא בְּזֵה רְבִיעִית מְתַחֲקִלָּה
ע"ש וְקִשְׁהָ הָא בִּירוּשְׁלָמִי אִיכָּא פְּלוּגְתָא דְאֲמוֹרָאִי אִי דָּם הַנְּפָלִים מְטַמֵּא אַף בְּרְבִיעִית
א"כ לְמ"ד דְּאִין דְּמֵן מְטַמֵּא כָּלִל בְּמַאי פְּלִיגִי ר"ע וְרַבְּנָן אַף בְּחֻסָּם נִקְטוּ הַתּוֹס' דְמִיָּרִי
מִבָּא הַדָּם מִב' גְּפָלִים דְאִין בְּאִינוּ נִפְל ס"ל לר"ע וְרַבְּנָן דְּמִשְׁפַּחַת לָהּ שְׂאִין רְבִיעִית דָּם
כְּכָל אֲחֵד דְאֲמַרִּינוּ בְּמִתְנֵי דָּם הַקְּטוֹן שְׂיִצָּא כְּלוֹן וְאִין בּוֹ רְבִיעִית רַע"א כ"ש וְחַכ"א אִינוּ
טָמֵא עַד שְׂיָהָא בּוֹ רְבִיעִית ע"ש: אֲמַרִּינוּ בִּירוּשְׁלָמִי שֵׁם דְּלְמ"ד אִין רַקֵּב לְנִפְל ה"נ
אִין רְבִיעִית דָּם לְנִפְל אֲבָל עֲצָם כְּשְׂעוּרָה שְׁלוֹ לַכ"ע מְטַמֵּא ע"ש וְיֵשׁ לְעֵינֵינוּ מ"ש רַקֵּב

ורביעית דם דפליגי ועצם פשעורה לכ"ע מטמא ונראה משום דאין רקב מטמא אא"כ
בא ממת שלם כדאמרין בנזיר ופליגי אי נפל מקרי מת שלם פנין שלא נגמר ומאן דס"ל
די"ל רקב ס"ל דבדידיה משערינו וכינון שלא חסר ממה שהיה מת שלם קרינו ביה ומ"ס
פנין שלא נגמר לאו מת שלם הוא לענין רקב וכן רביעית דם לפמ"ש רש"י במעילה י"ז
על הך דאמרין שם פאן בכולו פאן במקצתו דבעינן דוקא רביעית דם הפא ממת שלם
ע"ש ומש"ה רביעית דם תלוי ברקב אבל עצם פשעורה שלו לכ"ע מטמא: פתב הרמב"ם
ז"ל פ"ג ה"ח מלא חפנים ועוד מעפר הנמצא תחת המת כו' ואינו ידוע מה טיבו אם הוא
רקב שמטמא באהל או אינו אלא עפר שנתלקח בנצל המת ודמו ה"ז מתטמא במשא
ובאהל שהרי יש במלא חפנים ועוד מלא חפנים רקב ונראה לי שאף זו טומאה מד"ס
ע"ש ויש לעיין אמאי לא יהיה ברה"י טמא מדאורייתא וכמו ברביעית דם תבוסה ספק
יצא מחיים ספק יצא לאח"מ דאם נגע ברה"י ס"ט כמ"ש הרמב"ם ז"ל בעצמו פ"ב הי"ד
ה"נ פנין דהוי ספק אם הוא רקב אם לא יהיה מגעו ברה"י טמא מדאורייתא, ואפשר
שמ"ש הרמב"ם ז"ל דהוי רק מד"ס אין זה בשביל הספק רק משום דנתערב ג"כ מעט
עפר קברות דהא ס"ל לר"ש דטהור לגמרי ומשום דסופו פתחילתו דנעשה לו דבר אחר
גלגלין וס"ל להרמב"ם ז"ל דזה דפליגי רבנן עליה דר"ש הוא.

רק מדרבנן אבל מדאורייתא מודו דנעשה גלגלין אף לפ"ז בתרנוד רקב הפא מב' מתים
שכתב הרמב"ם ז"ל ברפ"ד דטמא אמאי לא כתב ג"כ שהוא מדרבנן דהא בנזיר מקשינו
על הך דקברו ב' מתים זע"ז דנעשו גלגלין מההיא דתרנוד רקב הפא מב' מתים טמא
ומתריצין שקברו זה בפ"ע וזה בפ"ע ע"ש אף לר"ש דסופו פתחילתו א"כ פמו דקודם
נעשו גלגלין זה לזה ה"נ לבסוף א"כ לרבנן הוא רק מדרבנן, ונראה יותר דמ"ש הרמב"ם
ז"ל במלא חפנים ועוד עפר קברות שהוא רק מדרבנן הוא רק מה שמטמאין אף ברה"ר:
הקשו התוס' בנדה שם לר"ש דאמר נימוק הולד עד שלא יצא ואמרין משום בטיול
ברוב נגעו בה הך אמרינו בבכורות דמהני בטיול רק לטומאת מגע אבל לא למשא
דטומאה כמאן דאיתא דמי ואמאי אינו מטמא באהל ע"ש.

ונראה דר"ש לטעמיה דאמרין בתוספתא טהרות פ"ה זב שהניח פיו עפ"י הכוס ונמלך
שלא לשותו המסיטו טהור שתה ממנו כ"ש המסיטו טמא משום משקה פיו רש"א רבו
משקין שבו על משקין שבפיו ע"ש אלמא דס"ל דמהני בטיול ברוב אף לטומאת משא,
ונראה דזה טעמייהו דרבנן דמטמא להו בהיסט ואע"ג דנדאי רבו משקין שבו על משקה
פיו משום דלמשא לא מהני בטיול דטומאה כמאן דאיתא דמי: ג) האהל עצמו מטמא
טומאת אהלים וחשיב כמת עצמו ואמרין בפ"ז דאהלות באהל הטומאה בתוכו הנוגע בו
מתוכו טמא טומאת ז' ומאחוריו טמא טומאת ערב וכתב הר"ש ז"ל דבאהל של פשתן
איירי דמטמא טומאת אהלים וזה הענין של משנה זו דצד פנימי של אהל וצד חיצון שבו
כב' פלים חשיב להו כו' והיינו טעמא דנחשב לשנים כשהטומאה בתוכו פנין דמציל
מלהיות טומאה בוקעת ועולה אין לו פח לטמא הנוגע בחוץ טומאת ז' כו' ומ"מ האהל
עצמו בין מבפנים בין מבחוץ טמא טומאת ז' דהו"ל פכלים בכלים כו' ודוקא לאחר שיצא
המת מן האהל דבעודו באהל אף הנוגע מבחוץ טמא טומאת ז' כו' עכ"ל, והרא"ש ז"ל
כתב שם דהיינו טעמא דנחלק האהל לב' פלים פנין דמציל על טומאה שבתוכו מלהיות
בוקעת ועולה אעפ"י שהאהל עצמו טמא על פרחין היינו טעמא משום שנחלק לשנים

והעליון מציל עכ"ל וכ"כ ברפ"ח בסקורטיא וקשבליא בזמן שהן עשויין אהלים שחוצצין בפני הטומאה כתב הרא"ש ז"ל ואעפ"י שהן עצמן טמאין שהאהל נחלק לשנים ע"ש, והנה הנפקותא בין פ"ה הר"ש להרא"ש ז"ל הוא דלהר"ש ז"ל זה דהאהל חשיב כב' פלים הוא תוצאה ממה שהוא חוצץ דכיון שהוא חוצץ מלהיות הטומאה בוקעת ועולה אג"ל כח לטמא הנוגע מבחוץ ט"ז ולהרא"ש ז"ל הוי איפכא דזה דחוצץ אף שהוא מקבל טומאה הוא משום דחשיבי כב' פלים כמ"ש ברפ"ח ובפשוטו דס"ל להרא"ש ז"ל פהתוס' שבת דזה דדבר המקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה אף באהל פן זה דהאהל חוצץ ס"ל דהוא משום דנחלק לשנים וצד העליון חוצץ אף קשה צד העליון אמאי מציל נהי דצד העליון אינו פמת עצמו רק פכלים פכלים משום דנחלק לשנים מ"מ עכ"פ טמא הוא דהא הנוגע מאחוריו ג"כ טמא טומאת ערב ודבר הטמא אינו חוצץ אף אם הוא רק ראשון לטומאה ונראה דלעולם ס"ל להרא"ש ז"ל פשיטות הראשונים ז"ל דהאהל חידוש הוא דאעפ"י שהוא מקבל טומאה חוצץ בפני הטומאה אף זהו דקשה ליה להרא"ש ז"ל הוא כיון דהאהל מטמא טומאת אהלים וחשיב פמת עצמו פנדאמריןו פריש אהלות בפפוד התחוב באהל דא"ל אין האהל מתחשב ופי' הר"ש ז"ל דמש"ה אין האהל מתחשב משום דהאהל חשיב פמת עצמו ע"ש א"כ האהל עצמו מטמא באהל ואפילו להשיטות דחרב ה"ה פחלל ומ"מ אינו מטמא באהל שאני דחשיב פמת עצמו דאין האהל טמא משום קבלת טומאה פמו דחרב רק ה"ה פמת עצמו ומש"ה אינו מן המנין ואף דהחרב מן המנין וא"כ איהו משפחת לה שיציל האהל מלטמא הרי הוא עצמו מטמא באהל וג"כ ל"ש שיציל על המת שבתוכו ואף דכללא דכל דבר המקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה אין זה בהאהל עצמו מ"מ כיון דהאהל עצמו חשיב פמת אינו שייך שיציל על מת והטעם דהאהל חוצץ בפני הטומאה הוא משום דנחלק לשנים וחשיבי כב' פלים א"כ צד העליון דהוי רק פכלים פכלים ואינו מטמא טומאת אהלים מציל על צד התחתון ועל המת מלהיות הטומאה בוקעת ועולה ומה שצד העליון טמא פדין פלים פכלים לא איכפת לו דבאהל ליכא דין דכל המקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה, אף יש לעיין דהכא מוכח דס"ל להרא"ש ז"ל דאף בפעה שהמת בתוכו ג"כ האהל חשיב כב' פלים שהרי כתב דהאהל חוצץ על המת משום דנחלק לב' פלים ובריש אהלות בפפוד התחוב באהל פי' הרא"ש ז"ל דמייירי שתחוב באהל מאחוריו בפעה שהמת בתוכו ע"ש ואי צד החיצון של האהל חשיב רק פכלים שנגעו פמת א"כ האי שפיר אמאי דינו פחלל וכיון דשפוד התחוב באהל מבחוץ אמרינו בו חרב ה"ה פחלל משום דנגע באהל דחשיב פמת עצמו א"כ ע"כ צד החיצון ג"כ פמת עצמו מ"ש צד החיצון דחוצץ בפני הטומאה ומ"ש פנימי דאינו חוצץ שהרי דינו שנה: והנה מ"ש הר"ש ז"ל דמייירי באהל של פשתן דמטמא טומאת אהלים והאהל צד פנימי שלו וצד החיצון חשיבי כב' פלים והפנימי מטמא טומאת אהלים והצד החיצון חשיב פכלים פכלים יש לעיין הא זה שהאהל מקבל טומאה הוא חידוש דהא קבוע בארץ ובשל פשתן גלי קרא דמטמא א"כ זה שייך רק להצד הפנימי שטומאתו הוא טומאת אהלים אבל הצד החיצון שאין טומאתו אהלים רק פכלים שנגעו פכלים א"כ הוי פשאר פלים וכיון שהצד החיצון הוא ג"כ מחובר לקרקע אמאי מקבל טומאה וצ"ע: יש לחקור זה דקי"ל דדבר המקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה אם ידות של הטומאה כיון שמכניסין ומוציאין הטומאה אינו חוצצין או כיון דאין טומאתו

מצד עצמן חוצצין, והנה לעגן סופה דקי"ל ג"כ דדבר המקבל טומאה אין מספכין בו אמרינו בסופה (י"ג) דה"ה לידות דהא אמרינו שם דצריף שירבה הפסולת על האוכלין ועל הידות ע"ש דידות ג"כ תשיב דבר המקבל טומאה ואי נימאדאף לעגן תציצה פן תתיישב קושית התוס' חולין (קכ"ו) בכלל שאכל בשר המת ומת הפלב ומנוח על האסקופה דאם יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה ולא בעינו שיהא בחלל הצואר פותח טפח והקשו נהי דהבשר אינו ממעט מטפח דהוי דבר המקבל טומאה ואינו חוצץ בפני הטומאה אף העצמות אמאי אין ממעטין ע"ש ולפ"ז פיון דהבשר הוא גבלה א"כ העצמות המתקבצין לבשר הם ידות כדאמרינו בפ' העור והרנטב דהפצם תשיב יד ונשיבי ג"כ דבר המקבל טומאה ואין חוצצין בפני הטומאה, (יש לעיין דבר המקבל טומאה אמאי אינו ממעט מפותח טפח דזה דחלון שיעורו בפותח טפח הוא בעשוי לתשמיש כדאמרינו בפ"ג דחלון שהוא למאור שיעוריה במלא מקדח ולתשמיש בטפח ואם נעשה מאליו שיעורו כמלא אגרוף וזה דלתשמיש בפותח טפח הוא משום דבהאי שיעורא חזי לתשמיש וכמ"ש הר"ש ז"ל שם וכמה שהביא שם מספרי זוטא פתוח כל הפתוח לצנרף טמא מכאן אמרו העושה מאור בתחלה שיעוריה כמלא מקדח להשמיע את הקול ולהדליק את הנר שיעוריה בפותח טפח ע"ש א"כ פותח טפח שחצצו בדבר המקבל טומאה דע"כ מייירי שפטלו שם דאם לא בטלו אף דבר שאינו מקבל טומאה אינו ממעט כדאמרינו בב"ב כ' נהי דדבר המקבל טומאה לא תשיב תציצה מ"מ פיון דאינו ראוי עוד לתשמיש א"כ הוי כחלון שעשוי למאור ואם"כ בנה בית חוצה לה דאינו ראוי עתה למאור דבטל השיעור של מלא מקדח כדאמרינו במתני' שם א"כ ה"נ פיון שהחלון הוא עתה מועט מפותח טפח ואינו ראוי לתשמיש וחלון שאינו ראוי לתשמיש שיעוריה כמלא אגרוף]: כתב הרמב"ם ז"ל פי"ב דארונות של עץ שמניחין בהן את המת אינן פקבך אבל אם יש בין פסוי הארון והמת גובה טפח חוצץ והעומד ע"ג הארון טהור מה"ת ע"ש ויש לעיין הא ארון של עץ הוא דבר המקבל טומאה ואיך חוצץ בפני הטומאה, ונראה משום דארונות הם כ"ע הבא במדה דגובהו של אדם הוא אמה על אמה ברום ג' כדאמרינו ביומא ל"א א"כ כ"ש דהארון שיעוריה פן ושיעור כ"ע הבא במדה הוא אמה על אמה ברום ג' כדאמרינו בתוספתא פלים ב"מ פ"ה ע"ש א"כ אין מקבלין טומאה (וחוצצין: ד) ארץ העמים ובית הפרס טומאתן מד"ס וגוש הבא מארץ העמים ומבית הפרס מטמא במגע ובמשא ושיעוריה פחותם המרצופין וכתב הר"ש והרע"ב ז"ל פ"ד דטהרות דעפר של ארץ העמים מספקין ברקב של מת, והרמב"ם ז"ל שם בפה"מ כתב משום ספק עצם כשעורה ע"ש וכן בבית הפרס הספק הוא על עצם כשעורה כדאמרינו בכמה דוכתי, והנה אמרינו פי"ג דאהלות אלו שאין ממעטין את הטפח כו' ולא לבינה מבית הפרס דברי ר"מ וחכ"א הלבינה ממעטת מפני שעפרה טהור ופי' הר"ש ז"ל שם ב' פירושים להפ' הראשון בין ר"מ ובין רבנן דהקא ס"ל כרבנן דר"ש בתוספתא דלבינה מבית הפרס טמאה וטעמא דרבנן דהקא דממעט הוא מפני שאם מחזירה לעפרה עפרה טהור משום דבבית הפרס ובארץ העמים בעינו דוקא גוש אבל אם עשה ממנו עפר לא, ובפ' השני כתב דרבנן דהקא ס"ל כר"ש דלבינה מבית הפרס טהורה דלא אמרו אלא גוש כברייתו והני קאמרי מפני שעפרה של בית הפרס טהור ואפילו גיבלו את"כ הילקף האי לבינה נמי טהורה וכן פי' הרא"ש ז"ל שם כפי' השני ע"ש, והנה יש לעיין אפילו אי ס"ל כרבנן דר"ש דלבינה

מבית הפרס טמא דחשיב כמו גוש מבריייתו מ"מ האי לבינה אמאי אינה ממעטת את הטפח דגוש מבית הפרס חיישינן לעצם פשעורה אפילו אם יש שם עצם פשעורה מ"מ שאר העפר אמאי אינו ממעט דהא הכא לעגנן למעט את הטפח אפילו אי איכא טפח מצומצם אינו ממעט ואמאי שאר העפר אינו ממעט ונראה מזה דאף דטומאת בית הפרס הוא משום דחיישינן לעצם פשעורה מ"מ הטילו חכמים טומאה על כל הגוש ובלבינה של ארץ העמים אי ממעט חקר המל"מ ורצה לומר דלבינה של ארץ העמים לכ"ע אינו ממעט וגוש מבית הפרס וגוש מארץ העמים נדאי אינו ממעט ע"ש ואף בגוש ולבינה של ארץ העמים נהי דחיישינן לעצם פשעורה או לרקב מ"מ הרי יש פאן ג"כ עפר ודעפר יחויז, ונראה דאף בארץ העמים פן אע"ג דהגזירה היתה משום עצם פשעורה או רקב הטילו טומאה על כל הגוש ושיעורן של טומאה זו הוא פחותם המרצופין וכמו שאר טומאות של מת שכל טומאה י"ל שיעור שלו כמו כזית בשר ותרווד רקב בגוש של ארץ העמים ובית הפרס נתנו חכמים השיעור של חותם המרצופין: והנה זה דאמרינן דלבינה מבית הפרס אינה ממעטת בחלון הוא ע"כ מייירי בשיטלה שם דאם לא ביטלה אפילו דבר שאינו מקבל טומאה אינו ממעט כדאמרינן בב"ב כ', והנה התוס' בב"ב שם הקשו באוכלין שהניחן בחלון אמאי אמרינן דאין ממעטין משום דבר המקבל טומאה אינו ממעט הא כיון דע"כ מייירי בשיטלן שם א"כ תו לא מקבלי טומאה דהא אמרינן בית שחצו בזרעים בטלו היינו שביטלו אגב הבית ותו' כיון דמעיקרא הוי אוכלא בעינן שנוי מעשה ע"ש א"כ בלבינה שהניחה בחלון וביטלה שם דנתבטלה אגב הבית והוי כמו שבנאה בבית דא"ל בגין גדול מזה כיון שהניחה בחלון וביטלה שם ומ"מ אמרינן דאינו חוצץ דלא מהני מה שנעשה מחוץ לחדר בפני הטומאה כיון דלא בטלה טומאתו ע"י זה, והנה יש לעיין לפ"ז פותל של לבנים איך חוצץ בחו"ל לכמ"ש המל"מ דלבינה מארץ העמים לכ"ע אינו חוצץ ומ"ל לבינה אחת שביטלה מפותל של לבנים ואיך רשאים הפהגים להפנס במקום שפותל מפסיק בין הטומאה ואף שפהגי חו"ל רשאים להטמא בארץ העמים ואינן מחוייבין לעלות לא"י פתבו האחרונים ז"ל הטעם דכמו דרשאינן הפהגים שבא"י להטמא בארץ העמים ללמוד תורה ולישא אשה ה"נ הפהגים שנוולדו בחו"ל כיון שלא פשעו לא גזרו עליהן ורשאינן להטמא בארץ העמים אבל הכא כיון דדבר טמא אינו חוצץ א"כ נמצא שנטמאים הפהגים בהמת עצמו וזהו נדאי אסור ונה לא שמענו שלא יהא פותל של לבנים בחו"ל חוצץ ויהיו הפהגים אסורים להפנס ונראה לומר דזה דקהגי חו"ל אינן מחוייבין לעלות לא"י אין זה כמ"ש האחרונים ז"ל דכיון שלא פשעו התירו להם להטמא בארץ העמים אלא דלגבי טומאת פהגים של בני חו"ל לא גזרו כלל טומאה על ארץ העמים וכעין זה פתבו התוס' (במגלה י') גבי שמעתי שמקריבין בבית חוניו בזה"ז כו' והקשו הא הוי בטומאה של ארץ העמים ותו' דלגבי זה לא גזרו חכמים טומאה ע"ש והתם ע"כ לא גזרו טומאה כלל דאי רק התירו האיסור א"כ הקרבן יהנה פסול משום טומאה וא"כ לגבי פהגי חו"ל גוש של ארץ העמים חוצץ בפני הטומאה ואף דלגבי בני א"י הוא טמא לגבי חציצה בפני הטומאה תלוי אם הוא טומאה לגביה כדאמרינן בתוספתא פ"ה דאהלות בכ"ח שהוא בחלון וכנס לתוכו מי חטאת ואפר חטאת מציל על מי חטאת ואינו מציל על התרומה משום דלגבי תרומה הפלי נטמא מחמת מי חטאת ודבר טמא אינו חוצץ אבל למי חטאת כיון דאין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת חשיב הפלי

טהור וחוצץ ואמרינו שם היו שם כלים טהורין לחטאת וטמאים לתרומה דלגבי זה שהוא טהור מציל ע"ש וה"נ פינו דלגבי טומאת פהגים הוא טהור לגבי זה הוא מציל: בעיקר אי הפהגים בזה"ז מונהרין על הטומאה דעת הרמב"ד ו"ל פ"ה מהל' נזירות דכהנים בזה"ז פינו דטמאים הם אינו מונהרין מלטמאות והמל"מ פ"ג מהל' אבל הקשה עליו דהא מצינו בגמרא בכמה מקומות דהאמוראים היו מציינים את הקברות מפני הפהגים פגון ר' בנאה וחקריו ובזמן האמוראים הרי היו פולן טמאי מתים דס"ל להמל"מ בדעת הרמב"ד ו"ל דליפא איסור פלל בזה"ז להטמא וכתב שם די"ל דס"ל להרמב"ד ו"ל דבזמן האמוראים ג"כ הנה להם אפר פרה וכדאמר עולא חברייא מדפו בגלילא ונדאי שהנה להם אפר פרה, וזכורני שראיתי במקום אחד דכשגלו לבבל הולכו עמהם אפר פרה ע"ש, והנה יש לעיין דאמרינו במגלה כ"ו ההוא בי פנשפתא דיהודאי רומאי דהוי פתיח לההוא אנדרונא דהוי מחית ביה מת ונהו בעי פהגי למיעל לצלוני אתו אמרו ליה לרבא כו' ואמאי לא היו הפהגים יכולים להפגס ואפילו אי נימא דבזמן האמוראים הנה להם אפר פרה מ"מ האי בי כנישפתא שהנה במחוזא שהוא בבבל כמ"ש רש"י ו"ל שם בבבל ודאי לא הנה להם אפר פרה דנטמא האפר בארץ העמים וזה שכתב המל"מ זכורני שראיתי במקום אחד דכשגלו לבבל הולכו עמהם אפר פרה אמנם פן הוא בתוספתא פ"ב דפרה דאמרינו שם מפה את הזכר ונרתע לאחוריו כו' מעשים אלו עשו פשעלו מן הגולה דברי ר"י רש"א אפרן ירדה עמהם לבבל ועלה אמרו לו ונהלא נטמא בארץ העמים אמר להם לא גזרו טומאה בארץ העמים אלא לאחר ששעלו מן הגולה ע"ש א"כ זה דוקא פשעלו בימי עזרא אבל בזמנו של רבא שפבר גזרו על ארץ העמים אי אפשר להיות אפר פרה בבבל ומוכח להדיא דאף בזה"ז איסור לפהגים להטמא, אי ארץ העמים מטמא באהל פליגי בזה רש"י והתוס' והרמב"ם ו"ל ועיין במל"מ פ"א מהל' ט"מ שהאריה בזה דבארץ העמים ליכא טומאת אהל כ"א טומאת אויר ומש"ה בעינן דוקא שיכנסו ראשו ורובו לארץ העמים וכן פלים עד שיכנסו רובן ע"ש ויש לעיין דאמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"ח דאהלות ביבין היוצאין מארץ העכו"ם לא"י עושין להן סריגות וממעטן עד פחות מטפח ע"ש ומוכח דארץ העמים מטמא באהל ומביא את הטומאה בפותח טפח כשאר דין טומאת אהל]: אמרינו בפ"ח דאהלות פיצד בודקין בית הפרס מביא את העפר שיכול להסיטו ונותן לתוף כברה כו' ומודים ב"ש וב"ה שבודקין לעושה פסח ואין בודקין לתרומה כו' ע"ש ויש לעיין אמאי אין בודקין לתרומה ומ"ש מגל טמא שנתערב בב' גלים טהורים ובודקו שלשפון ונמצאו טהורים דאמרינו בנדה ס"א דחכמים מטהרים ותלינו דעורבין שקלוה להטומאה ומה התם דנדאי היתה שם טומאה סמכינו אבדיקה אף לטהרות כ"ש בבית הפרס דעיקר הטומאה הוא רק בספק, והנה בנדה שם פ"א רש"י ו"ל גל טמא שהנה שם פזית מן המת וי"ל דבכזית מן המת סמכינו אבדיקה אבל לעצם כשעורה לא סמכינו אבדיקה אף לפ"ז גל טמא הוא דוקא בכזית מן המת ולא בעצם כשעורה אף הרמב"ם ו"ל כתב סתם גל טמא שנתערב כו' ונראה דנדאי בדיקת בית הפרס שמביא פל העפר ונותן לתוף כברה דקה בדיקה מעלייתא היא וסמכינו עלה וזה דאין בודקין לטהרות נראה שהוא מטעם אחר דהא אמרינו בתוספתא דאהלות דהחורש ע"ג הארון ואפילו משוקעין ברוכדין ובאבנים ואפילו ע"ג רום ב' קומות ה"ז עושה בית הפרס ע"ש ואע"ג דנדאי לא הוליה המתרישה עצם כשעורה ואין לה בדיקה

גדולה מזו ומ"מ עושה בית הפך דבית הפך הוא ג"כ משום קנסא דהא אמרינן בפ"ז דאהלות החורש את שאינו שלו אינו עושה בית הפך וכתב הר"ש ז"ל שם משום דל"ש למקנסיה וזה החורש והטיח בסלע או שניער המחרשה עד שם עושה בית הפך הוא משום דשיעור בית הפך הוא עד מקום שיכול המחרשה להוליך אילו הנה שם עצם כשעורה א"כ אפילו בך את בית הפך מ"מ לא עדיף מחרש ע"ג רום ב' קומות אע"ג דבדוק הוא מתחלתו, ובזה אתי שפיר מה דאמרינן בפסחים צ"ב דבית הפך לא העמידו דבריהם במקום פרת דבדקין לעושה פסח ע"ש וצריך לפרש דזה דלא העמידו דבריהם היינו מה דסמכינו אבדיקה וקשה מה שינוי לא העמידו דבריהם שהרי בך וזה דסמכינו אבדיקה מה שינוי בזה לומר לא העמידו דבריהם ולפ"ז דבית הפך לבד חשש דעצם כשעורה הוא ג"כ טמא מצד עצמו כל שחרש את הקבר דאפילו חרש על רום ב' קומות ובזה ל"ש בדיקה וזה דהתירו לעושה פסח כל שבדק וליכא תו חשש עצם כשעורה הוא משום דלא העמידו דבריהם במקום פרת והתירו לו טומאת בית הפך היכא דליכא חשש עצם כשעורה ועפר בית הפך כל העפר טמא כמה שהוכחנו מההיא דלבנה של בית הפך אינה ממעטת בחלון דלבד חשש של עצם כשעורה איכא טומאה על עצם בית הפך וכל העפר הוא טמא ובזה לא העמידו דבריהם במקום פרת: אמרינן בירושלמי פסחים פ"ח ה"ח יחיד שנטמא בספק רה"י בפסח ר' הושעיא אמר ידחה לפסח שני ר"י אמר משלחין אותו בדרך רחוקה דפליגי אי ס"ט ברה"י טומאתו מדין ודאי או מדין ספק כמ"ש המפרשים ז"ל שם ואמרינן שם אתיא פיו דמר ר"י נטמא בטומאת בית פך משלחין אותו בדרך רחוקה ומשום דטומאת בית פך הוא ספק משלחין אותו בדרך רחוקה כמ"ש הק"ע שם וע"כ מייירי בבית הפך בלא ניפוח דע"י ניפוח הרי הוא עושה פסחו ויש לעיין פיו דיש עצם בבית הפך לשלחו בדרך רחוקה א"כ בית הפך לאחר בדיקה אמאי עושה פסחו ומשום דלא העמידו דבריהם במקום פרת ישלחו אותו בדרך רחוקה ונראה דבבית הפך לאחר בדיקה דליכא חשש עצם כשעורה רק טומאתו משום דגזרו על בית הפך אף היכא דליכא חשש עצם כשעורה א"כ טומאתו מדין ודאי ואם יעמידו דבריהם שאם הוא פאן אינו עושה את הפסח אין עצם לשלחו בדרך רחוקה דאמרינן דרך רחוקה לטהור ואין דרך רחוקה לטמא ולאו דוקא לטמא דאף בערל אמרינן כן (בפסחים צ"ד ע"ב) דכל שיש סיבה אחרת דא"י לעשות פסחו בלא דרך רחוקה אינו שייך בו דרך רחוקה כמ"ש רש"י ז"ל שם וכיון דאם יהיה פאן אי אפשר לו לעשות פסחו דהעמידו דבריהם בטומאת בית הפך וכיון דיש רשות לחכמים לבטל בשוא"ת וא"י לעשות פסחו משום לא תסור אין דרך רחוקה מועלת לו כלל ומש"ה לא העמידו דבריהם במקום פסח אבל בנטמא בבית הפך קודם בדיקה דדין ודאי טומאה של בית הפך לא העמידו במקום פסח ונשאר רק החשש שפא נגע בעצם כשעורה דחכמים חששו לזה פיון דאינו אלא מדין ספק משלחין אותו בדרך רחוקה וכמו בס"ט ברה"י לר"י דאם הוא טהור שלא נגע הרי יכול לעשות פסח אלא שאינו יודע משלחין אותו בדרך רחוקה דממ"נ אם הוא טמא ה"ה טמא ואם הוא טהור ה"ה בדרך רחוקה, (וכן בארץ העמים נהי דגזרו משום רקב או עצם כשעורה י"ל טומאה עצמית כמ"ש לעיל ואף במקום דליכא חשש של טומאה ג"כ י"ל טומאה עצמית דאמרינן בתוספתא דארץ

העמים אפילו בתולה שקלה טמא ואף דליכא התם חשש טומאה כלל וכן אמרינו שם דארץ העמים אי"ל טהרה דלא מהני שום בדיקה לארץ העמים]: סימן נ.

טומאת צרעת בכתובות פ' המדיר אמרינו לא תימה ר"י לא אגזיל בתר חזקה דגופא פלל אלא פי לא אגזיל ר"י בתר חזקה דגופא היכא דאיכא חזקה דממונא כו' דתנו אם בהרת קדמה לשער לבן טמא כו' ואם ספק טמא ור"י אומר פהה כו' והקשו בתוס' מ"ט דרבנן דלא אגזילי בתר חזקה דגופא ותי' דמייירי שנוסק לטומאה שהיה בו נגע שחין או מכזה והיה מוחלט ממנו וקודם שנטהר נולד בו ספק ואחר שנטהר מן הראשון לא נשאר בו אלא ספק זה ע"ש, והנה יש לעיין הא ליטהר מן הצרעת הראשונה כיון שהיה מוחלט בו טעון תגלחת ואם שנייר ב' שערות לא עשה ולא כלום א"כ ממ"נ אם לא גילח אותן הב' שערות לבנות שבבהרת החדשה א"כ לא עשה ולא כלום ונשאר בטומאתו של הבהרת הראשונה ואם גילחן א"כ טהור הוא אף מהשני דהא כשנתלשו השער לבן מן הבהרת ואפילו נתקצרו מפדי לכוף ראשן לעיקרון טהור ואין לומר דמייירי בשער שבתוך החוטם דאותו השער אינו טעון גילוח הא תוך החוטם אינו מטמא בבהרת כדאמרינו פ"ו דנגעים ואין לומר דזה שכתבו התוס' דקודם שנטהר מן הבהרת הראשונה נולד בו ספק זה ואחר שנטהר מן הראשון לא נשאר בו אלא ספק זה לא נטהר ממש אלא רק נרפא ובא עתה לגלח ספק אם רשאי לגלח אותן הב' שערות דאם בהרת קדמו וסימני טומאה הם אסור לגלחן ל"ה חזק דלענין אם רשאי לגלח אותן הב' שערות ליכא חזקה ולא מהני בזה מה שהיה נזקק לטומאה דלגלח אותן הב' שערות לא היה לעולם בחזקת איסור אף עוד יותר קשה דאמרינו (בסנהדרין פ"ז) גבי זקן ממרא דנגעי אדם משפחת לה בפלוגתא דר"י ורבנן בבהרת קודם לשער לבן כו' ופי' רש"י ז"ל דמשפחת לה לענין פרת דאם נכנס למקדש דלרבנן חייב ולר"י פטור והתוס' פתבו דמשפחת לה בנגע בכפר של תרומה וקידוש בו את האשה דלרבנן דטמא הכפר אינה מקודשת ולר"י מקודשת ע"ש והכא ע"כ צ"ל דכבר נטהר מן הבהרת הראשונה לגמרי דאם לא נטהר א"כ חייב על ביאת מקדש מחמת צרעת הראשונה וכן אם נגע בכפר של תרומה נטמא וע"כ מייירי שפכר עשה בשביל הבהרת הראשונה ב' התגלחיות של ימי חלוטו וימי ספירו שנטהר לגמרי מן הראשונה וא"כ ממ"נ אם גילח אותן הב' שערות א"כ נטהר גם מן הבהרת החדשה ואם לא גילחן א"כ לא עשה ולא כלום ונשאר בטומאתו הראשונה ואין לומר ג"כ משום דמדרבנן תולש סימני טומאה אי"ל טהרה חזק דזה דוקא אם תולש לאחר שנוחלט בהן ועוד דהכא בזמן ממרא ע"כ מדאורייתא הוא דהא דרשינן מקרא בין נגע לנגע בפלוגתא דר"י ורבנן ואין לומר דמייירי דאחר שעשה ב' התגלחיות של ימי חלוטו וימי ספירו של הבהרת הראשונה קודם שטבל אז נולד בו זה הספק דהא אפילו אם שער לבן קודם לבהרת ג"כ הוא מצורע מוסגר והספק אם בהרת קודם לשער לבן או שער לבן קודם לבהרת הוא אם הוא מוסגר או מוחלט ונ"מ אם הוא טעון פריעה ופרימה ואם הוא מוחלט לעולם דאם הוא מוסגר טהרתו תלוי ביומי וטבילה ולזה מייירי שהיה לו נגע אחר והיה מוחלט ממנו די"ל חזקת מוחלט ומש"ה נעשה עתה מוחלט מספק ואי מייירי שנולד ספק זה לאחר שעשה ב' התגלחיות להבהרת הראשונה הא מצורע בימי ספירו טומאתו אינו אלא פשרץ ולאחר ב' התגלחיות א"כ רק טבילה לבד לטהרתו ומצורע מוסגר חמור ממנו בכל הדברים א"כ מה שייך לומר שנתזיקהו בשביל זה למוחלט ולא למוסגר מטעם

חזקה ועוד דהר"ש ז"ל שלהי פ"ד דנגעים הביא דעת ר"ת וכתב להדיא דמיקרי שנוולד לו ספק זה קודם שנתרפא מן הראשונה ע"ש היינו קודם ב' התגלחות וצע"ג: הגה תגלחת מצורע דוחה איסור דהקפה והשחתה וכן דוחה הנזירות וביבמות ה' פתבו התוס' דלא ילפינו מזקנו דעשה דוחה ל"ת נעשה דהוי ל"ת נעשה שאינו שנה בכל וכתבו שם דלא ילפינו בעלמא ממצורע דעשה דוחה ל"ת נעשה שאינו שנה בכל דשאני עשה דמצורע דגדול השלום ע"ש ובגמרא אמרינן שם לבתר הכי דראשו אתי לנזיר דתגלחת מצורע דוחה איסור נזירות ואמרינן דשאני נזירות דאיתא בשאלה דאלת"ה הא דקי"ל אין עשה דוחה ל"ת נעשה נגמור מהכא דדחי אלא שאני נזירות דאיתא בשאלה ע"ש ונראה דשפיר ילפינו מזה לעלמא דעשה דוחה ל"ת נעשה דאיתנהו בשאלה ולא אמרינן דשאני מצורע דגדול השלום דלבר תגלחות של מצורע לטהרתו איכא נמי תגלחת הנתק דכתיב בו והתגלח ואמרינן בת"כ גבי גילוח הנתק והתגלח אפילו נזיר פן לפי שנאמר תער לא יעבור על ראשו שומע אני אפילו מנוגע ת"ל והתגלח אעפ"י שהוא נזיר ע"ש והתם ל"ש גדול השלום דאין זה תגלחת של טהרה רק צורך ההסגר שיהא ניכר הפשיון ומוכח דעשה דמצורע אף היכא דל"ש גדול השלום ג"כ דוחה עשה ול"ת דאיתנהו בשאלה: כתב האור שמש דזה דמגלח סביבות הנתק הוא משום רפואה וזה דמשייר ב' שערות סביבות הנתק הוא כדי שיהיה ניכר הפשיון ע"ש אף אי אפשר לומר פן דאמרינן בתוספתא פ"ד דנזיר פיצד הותר מקלל תגלחת מצורע מוחלט ה"ז מגלח ואצ"ל מצרעתו אלא אפילו ליתן סימן לנתקו אם פשה ואם לא פשה ע"ש ומבואר להדיא דזה דמגלח הוא כדי ליתן סימן לנתקו אם פשה אם לא פשה והטעם פיון דפשיון הוא כ"ש ואפילו נתקה שיערה אחת הוי פשיון ואם אינו מגלח אינו ניכר אם ניתק שיערה אחת אבל כשמגלח ומשייר רק ב' שערות סביבות הנתק אף אם ניתק שיערה אחת ניכר והנה אם גילח הנתק היינו אותן הב' שערות סביבות הנתק לוקה וכתב הראב"ד ז"ל דלוקה כמו תולש סימני טומאה לפי שאינו ניכר הפשיון ע"ש וקשה אמאי אינו ניכר הפשיון הא גילוח הנתק הוא קודם הסגר א"כ אפילו גילח אף אותן הב' שערות סביבות הנתק הא לאחר הסגר שהוא בסוף ז' ימים כבר יצמחו דהא במצורע כשמגלח לטהרתו אחר ז' ימים של ימי ספירו מגלח עוד הפעם ומוכח דבז' ימים כבר גדלו שערותיו כדי לכוף ראשו לעיקרו והטעם דאינו ניכר הפשיון כשמגלח אף אותן הב' שערות סביבות הנתק הוא משום נהי דבסוף ז' כשנראה להפכה כבר צמחו אותן השערות אף שער של כל הראש שגילח ג"כ צמחו כמותן ואינו ניכר הפשיון דאין הפשיון ניכר רק כשמגלח כל הראש ומשייר ב' שערות סביבות הנתק דאז בסוף שבוע אותן השערות גדולות משאר הראש ואם ניתקה מהן שיערה אחת ניכר: הגה בתגלחת הנתק דדרשינן בת"כ והתגלח אף אם נזיר מגלח לפי שנאמר תער לא יעבור על ראשו יכול אפילו מנוגע ת"ל והתגלח אעפ"י שהוא נזיר יש לעיין מ"ש דמרבין מקרא דתגלחת הנתק דוחה נזירות ולא מרבין נמי שדוחה איסור הקפה והשחתה וכמו בתגלחת טהרה דאצטריך קרא דראשו שדוחה הקפה וזקנו שדוחה השחתה ומאן דדריש לראשו שדוחה נזירות ס"ל דהקפת כל הראש ל"ש הקפה כדאמרינן ביבמות והכא בתגלחת הנתק אמאי אצטריך קרא רק לנזירות ולא להקפה והשחתה ואפילו אי ס"ל הקפת כל הראש ל"ש הקפה הא בגילוח הנתק ליכא הקפת כל הראש דהא משייר ב' שערות סביבות הנתק ונראה דמש"ה בתגלחת הנתק

אצטריף רק קרא לנזירות ולא להקפה והשקפה משום דתגלחת הנתק הוא בכ"ד ולא בעינו דוקא תער פדאמרינן בת"כ והתגלח בכ"ד וליפא איסור השקפה ורק לנזיר אצטריף דאיסור תגלחתו הוא ג"כ בכ"ד אף על הקפה יש לעיין לפמ"ש תוס' ריש שבועות דאיסור הקפה הוא ג"כ בכ"ד אמאי לא אצטריף קרא להקפה ואין לומר דבתגלחת הנתק לא בעינו פועין תער דבכה"ג אף איסור הקפה ליפא כמ"ש תוס' שם דא"כ אף בנזיר כה"ג ליפא לאו אלא עשה דקדוש יהיה כמ"ש תוס' נזיר (ל"ט ע"ב) א"כ איהו אמרינן בת"כ לפי שנגאמר תער לא יעבור על ראשו כו': נראה דמצורע והוא נזיר פשגלח לטהרתו משנייר שערה אחת מראשו דבתגלחת מצורע רק אם שנייר ב' שערות מעפבות בו ובנזיר אפילו גילח שערה אחת לוקה וכינון דלמצנה דצבעתו אין שערה אחת מעפבת ובנזיר איפא איסור על כל שערה ושערה איהו מותר לו לגמור תגלחתו וכמו ביבום בחייבי לאוין פיון דלמצות יבום סגי בהעראה אסור לו לגמור ביאתו: אמרינן בת"כ שם יכול תהא תגלחת הנזיר דוחה לתגלחת הנתק בזמן שהוא ספק היינו שיהא מותר לגלח אותן ב' שערות שסביבות הנתק ת"ל ואת הנתק לא יגלח ע"ש ויש לעיין למה נקט בזמן שהוא ספק וכבר עמדו בזה המפרשים ז"ל וכתבו דעל נדאי צרעת לא אצטריף לאשמעינן דלא דחי וא"צ רק לספק [עיין בהתוה"מ] ונראה דבנדאימצורע לא משפחת לה כלל תגלחת נזיר דהא נזיר מגלח על קרבנותיו ואי אפשר לו להביא קרבנות נזירות בזמן שהוא מצורע דמצורע אינו משלח קרבנותיו ואף בדיעבד אינו מרצה שהרי פתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מהל' ביאת מקדש הי"א דמגודה יש בו ספק אם משלח קרבנותיו דהוא איבעיא דלא אפשיטא לפיכך אם הקריבו עליו נרצה ע"ש ומוכח דבמצורע דנדאי אינו משלח קרבנותיו אינו נרצה וכינון דאינו מרצה אף בדיעבד מה שייף לומר שידחה מצות תגלחת נזירות לאיסור צרעת פיון שהוא פסול בקרבן ואף אי עשה דוחה ל"ת הפסול לא בטל אבל פשהו ספק מצורע דאז אם הביא קרבנותיו הורצה וכמ"ש הרמב"ם ז"ל במגודה פיון דהוי ספק אם משלח קרבנותיו אם הקריבו עליו נרצה אם בספיקא דדינא פן כ"ש בשאר ספיקות ואם מצות נזירות דוחה איסור מצורע הנה אפשר לו לגלח ומש"ה אצטריף קרא דלא דחי: אף בעיקר פי' דברי הת"כ נראה דמש"ה אצטריף קרא רק לספק ולא לנדאי דבתגלחת הנתק איפא נמי משום תולש סימני טומאה לפי שאין הפשיון ניכר וכמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"י ה"א ובתולש סימני טומאה איפא עשה ול"ת פדאמרינן בשבת קל"ב ואין עשה דנזירות דוחה ל"ת ועשה דמצורע אף בספק מצורע דל"ש בו שיהא הפשיון ניכר דכינון שהוא ספק אינו מסגירו כלל דכל ספק נגעים להקל עד שלא נזקק לטומאה וכינון דאינו מסגירו מה שייף שאין הפשיון ניכר שאין פשיון רק בשעת הסגר א"כ ל"ש בו משום תולש סימני טומאה מיהו בתגלחת הנתק איפא לאו בפ"ע דהנתק לא יגלח והרמב"ם ז"ל פתב דאותו הקלאו אינו עובר רק אם מגלח בתער ואף דאין הכהן מסגירו על הספק זהו רק דין דכהן שא"י לא להסגירו ולא להחליטו מספק אף באיסור הבועלים אם הוא נתק אסור לגלחו וכמו בהרות טהורות דאסור לקנצצן אף דאינו שייף אל ראית פהו כלל פיון דשם נגע עליו ובספק נתק אסור לגלחו מספק וכינון דגילוח הנתק מצד עצמו איפא רק לאו הו"א דתגלחת נזיר דוחה לאיסור תגלחת הנתק אצטריף קרא דלא דחי: עוד נראה לפירוש דברי הת"כ דבנדאי מצורע ל"ש שידחה תגלחת נזירותו איסור דהנתק לא יגלח דאף אם ידחה אי אפשר

שִׁיעֵלָה לוֹ הַתְּגַלְחַת לְנִזְרָתוֹ פִּינּוֹן דְּכָל הָרֹאשׁ חַיִּיב לְגַלַּח בְּשִׁבִיל צְרַעְתּוֹ דְּכַתִּיב וְהַתְּגַלְחָה וְאִין תְּגַלְחַת צְרַעְתּוֹ עוֹלָה לוֹ לְהַתְּגַלְחַת נִזְרָתוֹ כְּדָאֲמַרִּינּוּ בְּנִזְרָה (ס' ע"ב) דְּשָׂאֵלוּ אֶת ר"ש בְּנִזְרָה וּמְצוּרַע אֲמַאי אִין תְּגַלְחַת עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן וְאֲמַרִּינּוּ שְׁם דְּאִין תְּגַלְחַת שְׁל יְמֵי סְפִירוֹ עוֹלָה לְנִזְרָתוֹ מִשּׁוּם דְּזָה לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים וְזָה לְאַחַר זְרִיקַת דְּמִים וְשִׁל צְרַעְתּוֹ וְטוֹמְאָתוֹ אִין עוֹלִין זָה לְזָה מִשּׁוּם דְּזָה לְאַחַר בִּיאַת מִים וְזָה קוֹדֵם בִּיאַת מִים ע"ש הִיָּינוּ דְּאִין שְׁנֵיהֶם שְׁוִים וּכ"ש בְּתְּגַלְחַת הַנְּתִיקָה דְּלִפְאֵי כָּלֵל לֹא זְרִיקַת דְּמִים וְלֹא בִיאַת מִים דְּאִינוּ עוֹלָה לְהַתְּגַלְחַת נִזְרָתוֹ וְרַק בְּסַפֵּק מְצוּרַע פִּינּוֹן דְּאִינוּ מְסַגִּירוּ ה"נ אִינוּ מְגַלְחֵהוּ דְּהַגְּלִיחַס הוּא בְּשִׁבִיל הַסֵּגֵר וְכִינּוֹן דְּבִשְׁבִיל צְרַעְתּוֹ א"צ לְגַלַּח אִם יִדְחָה תְּגַלְחַת נִזְרָתוֹ לְאִיסוּר תְּגַלְחַת הַשְּׁעָרוֹת סְבִיבוֹת הַנְּתִיקָה עוֹלָה תְּגַלְחַת כָּל הָרֹאשׁ לְנִזְרָתוֹ דְּבִשְׁבִיל צְרַעְתּוֹ לִיכָא עָלָיו מְצַנַת גִּילּוּחַ כָּלֵל: (ב) כְּתִב הָרַמְבַּם ז"ל פִּי"א תְּגַלְחַת הַמְצוּרַע וְטְבִילָתוֹ וְהִזְאוּתוֹ אִין מְעַכְבִּין זא"ז וְכְתִב הָרַמְבַּם ז"ל דְּאֲדַרְבָּה הֲלֹא הוּ מְעַכְבִּין טְהָרָתוֹ וְכְתִב הַכ"מ דְּהָרַמְבַּם ז"ל כְּתִב רַק דְּאִינוּ מְעַכְבִּין זא"ז הִיָּינוּ שְׁאִין אַחַת מְעַכְבַת חֲבָרְתָהּ ע"ש וְנִרְאֶה דְּמַקוֹר הָרַמְבַּם ז"ל הוּא מִהִירוֹשָׁלַיִם מְגִילָה פ"א ה"ח דְּפְלִיגֵי ר"י וּר"א בְּפִרְחָהּ בּוֹ מִתּוֹךְ הַסֵּגֵר אִי טְעוֹן צְפָרִים וְאֲמַרִּינּוּ שְׁם דְּלֹכ"ע אִינוּ טְעוֹן תְּגַלְחַת דְּאִין תְּגַלְחַת אֲלֵא בְּטָהוֹר מִתּוֹךְ הַחֲלִט ע"ש וּמוֹכַח דְּשִׁינְיָ צְפָרִים בְּלֹא תְּגַלְחַת דְּאִינוּ דְּבָר אַחַד דְּהוּ טְהָרוֹת מִיְנוֹחֻדוֹת וְזָהוּ דְּאִין מְעַכְבִּין זא"ז: הִנֵּה בְּהִזְאוּת דָּם הַצְּפוֹר פְּלִיגֵי תַנְאֵי בְּפִי"ד אִי מְזָה לְאַחַר יָדוֹ אוֹ עַל מְצָחוֹ וְאֲמַרִּינּוּ בְּתוֹסְפָתָא דְּפְלִיגְתִּינְהוּ רַק לְכַתְּחִילָה וְאִם הִיָּזָה עָלָיו בַּכ"מ פֶּשֶׁר וַיֵּשׁ לְחַקוֹר בְּהִיָּזָה עָלָיו בְּבֵית הַסְּתָרִים אִי מְהִי דְּבְּהִזְאוּת מִי חֲטָאֵת אִיכָא קְרָא לְמַעוּטֵי בֵית הַסְּתָרִים וְהָכָא לֹא אֲשַׁכְּחֵן קְרָא וְנִרְאֶה דְּהִזְאוּת מְצוּרַע שְׁמִזָּה דָּם הַצְּפוֹר לְאַחַר יָדוֹ ז' פְּעָמִים צָרִיף מְנַן דְּאֲמַרִּינּוּ בַת"כ גְּבִי הִזְאוּת יוה"כ דְּצָרִיכִין מְנַן מִשּׁוּם דְּכַתִּיב שְׁבַע פְּעָמִים דְּפְעָמִים מְשָׁמְעוּ לְשׁוֹן מְנַן וְכְתִב שְׁם הַגְּבוּרָה אָרִי דַכ"מ דְּכַתִּיב פְּעָמִים צָרִיף מְנַן וְדַקְדַק מִמִּתְנִי' דְּפָרָה דְּאֲמַרִּינּוּ שְׁם הִיָּזָה מְשִׁישִׁית שְׁבִיעִית וְכו' דְּהִזְאוּת פָּרָה צָרִיכוֹת מְנַן וּמִשּׁוּם דְּכַתִּיב בָּהּ שְׁבַע פְּעָמִים ע"ש וַא"כ ה"ה לְהִזְאוּת מְצוּרַע דְּכַתִּיב שְׁבַע פְּעָמִים דְּצָרִיף מְנַן, וְהִנֵּה בִּשְׁחִיטַת הַצְּפוֹר בְּעֵינֵינוּ עַל כ"ח עַל מִים חַיִּים וַיֵּשׁ לְחַקוֹר אִי כְּלֵי נִתְרָה פֶּשֶׁר דְּלַעֲנִין טוֹמְאָה דְּכְלֵי נִתְרָה דִּינוֹ כַּכ"ח מְרַבִּינוּ לָהּ בַת"כ מְקַרָא וְכוּן לַעֲנִין שְׁבִירַת כ"ח בְּמַקְדָּשׁ מְרַבִּינוּ ג"כ בַּת"כ כְּלֵי נִתְרָה מְקַרָא וְהָכָא לֹא אֲשַׁכְּחֵן קְרָא לְזָה: אֲמַרִּינּוּ בְּפ' י"ד מ"ה גִּשְׁפָּה הַדָּם תָּמוֹת הַמְּשׁוֹלַחַת מִתָּה הַמְּשׁוֹלַחַת יִשְׁפָּה הַדָּם וּבַת"כ מְפָקִינוּ לָהּ מְקַרָא דְּכַתִּיב וְאֵת הַצְּפוֹר הַחֲזִיקָה יִקַּח אֹתָהּ וּפִי' הַמְּפָרְשִׁים ז"ל דְּבְעֵינּוּ רַק אֹתָהּ שְׁנִזְדוֹנוּגָה עִם זוֹ וְלֹא אַחֲרָת וַיֵּשׁ לַעֲנִין תִּינַח מִתָּה הַמְּשׁוֹלַחַת יִשְׁפָּה הַדָּם וְאִי אֲפָשֶׁר לְקַחַת מְשׁוֹלַחַת אַחֲרָת פִּינּוֹן דְּלֹא גִזְדוֹנוּגָה עִם זוֹ הַשְּׁחוּטָה אֲבָל גִּשְׁפָּה הַדָּם תָּמוֹת הַמְּשׁוֹלַחַת אֲמַאי יִקַּח אַחֲרָת וַיִּזְנוּג עִם זוֹ הַמְּשׁוֹלַחַת הַחֲזִיקָה וַיִּתְחִיל בְּטָהָרָה דַּמ"ש זוֹ מֵאַחֲרָת, וְנִרְאֶה דְּזָה דְּגִשְׁפָּה הַדָּם תָּמוֹת הַמְּשׁוֹלַחַת הוּא מִטְעָם אַחַר דְּאֲמַרִּינּוּ בְּחוֹלִין (ק"מ) דַּב' צְפָרִים חִיּוֹת טְהוֹרוֹת לְמַעוּטֵי שְׁלֵא יִזְנוּג אַחֲרָת לְמְשׁוֹלַחַת לְטָהַר מְצוּרַע אַחַר וְכְתִב הָרַמְבַּם ז"ל בְּפִי"א דְּמְשׁוֹלַחַת לְאַחַר שְׁשִׁילְחָה מוֹתֵר לְטָהַר בָּהּ מְצוּרַעִים אַחֲרִים מֵאַחַר שְׁנִשְׁפַלְחָה וּמוֹתֵר בְּאַכִּילָה ע"ש וַא"כ זָה דְּקוֹדֵם שְׁנִשְׁפַלְחָה שְׁלֵא יִזְנוּג עִם אַחֲרָת לְטָהַר מְצוּרַע אַחַר הוּא מִשּׁוּם פִּינּוֹן דְּקוֹדֵם שְׁלִילוּתָהּ אִיסוּרָה בְּאַכִּילָה אִינָה רְאוּיָה לְטָהָרַת מְצוּרַע דְּבְעֵינּוּ טְהוֹרוֹת הִיָּינוּ מוֹתֵרוֹת בְּאַכִּילָה א"כ ה"ה לְאוֹתוֹ מְצוּרַע בְּגִשְׁפָּה הַדָּם שְׁיִזְנוּג אַחֲרָת לְמְשׁוֹלַחַת וַיִּתְחִיל בְּטָהָרָה פִּינּוֹן דְּזוֹ אִיסוּרָה בְּאַכִּילָה אִינָה רְאוּיָה לְטָהָרַת מְצוּרַע דַּמ"ש

מצורע זה ממצורע אחר מיהו בעלמא פשנאסרת המשולחת בשחיטת חביתה או בלקיחה לא איכפת לן דאזלינן בתר התחלת הטירה וכיון דבשעת לקיחה היו שניהם מותרות שפיר דמי אבל הכא פשיטתחיל בטירה מחדש וינווג המשולחת עם אחרת א"כ בשעת הלקיחה אחת מהן אסורה ולא מהני כמו דלא מהני לטהר מצורע אחר: אמרינן בכ"ד דנגעים נטל עץ ארז ואזוב ושני תולעת וכרכן בשירי הלשון כו' הנה זה דכרכן הוא משום דצריכים להיות באגודה וכן נראה מהת"כ דצריכים להיות באגודה דאמרינן שם יקח אותה מלמד שמפרישה לעצמה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזוב וטבל מה ת"ל יכול הואיל ולא היתה עמם בכלל אגודה לא תהא בכלל טבילה כו' ויש לעיין מנ"ל דצריכים להיות באגודה, והנה בפרה ג"כ אשפחן כה"ג דאמרינן בארז ואזוב ושני תולעת כרכן בשירי הלשון ואמרינן ביומא (מ"א) למה פורכן כדי שיהיו פולין באגודה דברי רבי ראב"ש אומר כדי שיהא בהן פוך ויפלו לתוך שריפת הפרה, והנה זה דצריכים ה"ם להיות באגודה כתב רש"י ז"ל משום דכתיב ולקח הפהן עץ ארז כו' צריכים להיות נלקחים בב"א והת"י שם כתבו הטעם לפי שהם דברים קטנים והידור מצוה הוא זה ומשום הריב"א ז"ל הביאו שם דילפינן לקיחה לקיחה מאגודת אזוב במצרים ע"ש והנה פל הגוף טעמי שייכי ג"כ במצורע אלא לראב"ש דס"ל דלא בעי אגודה רק מש"ה פרכן כדי שיהא להם פוך ויפלו לתוך שריפת הפרה קשה הא במצורע ל"ש זה ולמה הנה פורכן וצ"ע: יש לחקור במצורע לאחר תגלחת הראשונה פשוטבל אי מותר לו תכף להפנס למחנה ישראל או צריך קודם הערב שמש, והנה בשפת (קל"ב) על הא דאמרינן שם דזה דאינו קוצץ בהרתו כדי לעבוד עבודה הוא משום דגברא הוא דלא חזי כתב רש"י ז"ל דמחוסר טבילה והערב שמש דטבול יום דמצורע פמצורע דמי ע"ש, והנה בזבחים (ל"ב ע"ב) כתב רש"י ז"ל דזה דאמרינן טבול יום דזב פזב דמי הוא ג"כ למחנותם ע"ש א"כ פיון דטבול יום דמצורע פמצורע דמי אסור לו לכנוס למחנה ישראל קודם הערב שמש אף נראה דבמצורע יודה רש"י ז"ל דזה דטבול יום דמצורע פמצורע אין זה למחנותם דכל דין טבול יום הוא רק לקדש ולא לחולין דלחולין טבול יום הוא טהור גמור דהא טבל ועלה אוכל במעשר אף דמעשר אסור בטומאת הגוף דלענין חולין טהור גמור הוא וה"נ לכנוס למחנה ישראל דמחנה ישראל הוא חולין וילענין חולין הערב שמש לא מעלה ולא מוריד וטבול יום דזב פזב דמי שנייה רק לענין קדשים פגון פסח הבא בטומאה דלגבי קדשים טבול יום טמא הוא רק שאר טומאות הותרו בפסח הבא בטומאה אבל לא טומאת זיבות וטבול יום דזב שם טומאת זיבות עליו ולא הותר בפסח הבא בטומאה ומחנה לוייה ס"ל לרש"י ז"ל דשם מקדש עליו וביאת מקדש הני כמו קדשים דטבול יום חשיב ביה פטמא ואף במחנה לוייה רק זב אסור ולא שאר טומאות טבול יום דזב פזב דמי ושם טומאת זיבות עליו אבל למחנה ישראל שהוא חולין טבול יום טהור גמור הוא ול"ש ביה איסור להפנס במחנה ישראל, והנה לפמ"ש התוס' יומא (ל' ע"ב) דמצורע בימי ספירו מותר לכנוס לו אף במחנה לוייה אי מותר תכף לאחר טבילה דתגלחת ראשונה לכנוס למחנה לוייה קודם הערב שמש נראה דאסור ואפילו להתוס' בזבחים שם דטבול יום דזב.

פזב דמי אין זה למחנותם הא התוס' כתבו שם דטבול יום ומחו"כ יחד אסור במחנה לוייה פדאמרינן בגזיר (מ"ה) א"כ ה"נ הכא במצורע שהוא טבול יום וגם מחו"כ אסור לו

במתנה לוי' וז"ש התוס' דבימי ספירה מותר לו להפגס למתנה לוי' אע"ג שהוא עדיין צריך טבילה בז' שלו וגם מחו"כ ואם טבול יום ומחו"כ אסור במתנה לוי' א"כ כ"ש קודם טבילה צ"ל דס"ל להתוס' דהפפרה שמביא המצורע הוא על ימי חליטו שלו ולא על ימי ספירו ועל ימי חלוטו אינו עוד טבול יום שהרי טבל בתגלחת ראשונה והטבילה שצריך עוד הוא על טומאת ימי ספירו ואין שניהם על דבר אחד וכה"ג אינו אסור במתנה לוי' כמ"ש תוס' שם בזבחים במצורע שחל ז' שלו בעה"פ וראה קרי בו ביום דמותר לו לכנוס למתנה לוי' ואע"ג שהוא טבול יום וגם מחו"כ ומשום דטבול יום הוא לקריו ומחו"כ לצרעתו ע"ש: יש לחקור לאחר תגלחת ראשונה שמונה ז' ימים אי יום שמגלח בו וטובל אי עולה הוא למנין ז' היינו אי סוף היום של ימי חלוטו עולה לימי ספירו, והנה בזב וזבה אפילו לר"י דמקצת היום פכולו ומקצת היום עולה למנינו הוא דוקא בסוף חשבוננו אבל בתחילת חשבוננו לא דאמרינן ורב פכותאי אמר לשמעתייה א"כ ה"נ במצורע בתחילת ימי ספירו דאין סוף היום עולה לתחלת חשבוננו אף נראה דמצורע הוי כמו נדה דסוף היום עולה לה לתחלת חשבונה שכתבו התוס' נדה (ע"ב ע"א) הטעם דבנדה סוף היום עולה לתחילת חשבונה ולא בזבה משום דנדה א"צ נקיים מש"ה עולה לה מן החשבון אבל זבה דצריכה נקיים יום שפוסקת דאינו טהור אינו עולה למנין ע"ש וא"כ בספירתו של מצורע דא"צ נקיים סוף היום עולה לו בחשבון: אמרינן בסוטה (ט"ז) תניא והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו כלל את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו פרט ואת כל שערו יגלח חזר וכלל כו' מה הפרט מפרש מקום פנוס שער ונראה כו' מאי רבי שיער הרגלים מאי מיעט שיער בית השחי ודכולא גופא והלכתא מגלח פדלעת דתנו בא לו להקריף את המצורע מעביר תער על כל בשרו וקתני סיפא ביום השביעי מגלחו תגלחת שנייה בתגלחת ראשונה אמר רב אשי מתני' מני ר"י דדריש כללי ופרטי פדלעת מני ר"ע דדריש ריבויי ומיעוטי דתניא והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו ריבה כו' מאי מיעט שיער שבתוך החוטם וכתב רש"י ז"ל פדלעת מני הא דקתני מגלחו תגלחת שנייה פראשונה ר"ע היא ע"ש ונראה מרש"י ז"ל דרישא דקתני דמעביר תער על כל בשרו אתי אפילו לר"י וטעם רש"י ז"ל נראה דר"י ור"ע דפליגי דמר דריש כללי ופרטי ומר ריבויי ומיעוטי הוא רק בתגלחת שנייה דהתם נאמרו כללי ופרטי פדלעת מני ר"ע והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו כלל כו' אבל בתגלחת ראשונה דליכא כללי ופרטי לכ"ע מגלחו פדלעת אף קשה דאמרינן בת"כ גבי תגלחת ראשונה ויגלח את כל שערו יכול אף בית הסתרים ודין הוא נאמר תגלחת בימי ספירו ונאמר תגלחת בימי גמרו מה תגלחת האמור בימי ספירו פרט לבית הסתרים אף תגלחת האמור בימי גמרו פרט לבית הסתרים אם הקל כו' ת"ל כל שערו לגז"ש מה כל שערו האמור בימי ספירו פרט לבית הסתרים אף כל שערו האמור בימי גמרו פרט לבית הסתרים ע"ש ומוכח דמאן דס"ל בתגלחת שנייה פרט לבית הסתרים ה"ה לתגלחת ראשונה דגמרינן מגז"ש א"כ אדרבה מתני' דמגלח תגלחת שנייה פתגלחת ראשונה ד"ה היא רק רישא בתגלחת ראשונה אי מגלחו פדלעת תנאי היא: ונראה דבשיעור התגלחת ג' מחלוקת בדבר דלר"י בעינן מקום פינוס שער ונראה ולא רבי רק שיער הרגלים ולר"ע מגלח הפל חוץ משער של תוך החוטם ובת"כ אמרינן יגלח את כל שערו יכול אף בית הסתרים ת"ל גבות עיניו מה ג"ע ונראה פרט לבית הסתרים אי מה גבות עיניו מקום פינוס שער ונראה כו' מנין לרבות

כַּיְנוּס שְׁעַר וְאִינוּ נִרְאָה פִּיזוּר שְׁעַר וְאִינוּ נִרְאָה ת"ל וְאֵת כָּל שְׁעָרוֹ יִגְלַח, וְהִנֵּה הֵרָא"מ וְהֵק"א כְּתָבוּ דְאֵתִי כו"ע דְּדַרְרִישׁ רִיבּוּיִי וּמִיְעוּטֵי וְהֵאֵי בֵּית הַסְּתָרִים הֵיִינוּ שְׁעַר הַחֲנוּטִים וּמִתְנִי' דְּנִגְעִים פ"ב מ"ד דְּקַתְנִי פְּדָרָה שְׁנִרְאָה לְנִגְעוֹ כִּי נִרְאָה לְתַגְלַחְתּוֹ ר"י הֵיא דְּדַרְרִישׁ כְּלָלִי וּפְרָטִי עֵינֵן בַּהֲתוּה"מ שָׁם] אִךְ קָשָׁה דְּהָא אֲמַרִּינוּ בְּסוּטָה דְּלִר"י דְּדַרְרִישׁ כְּלָלִי וּפְרָטִי רַבִּי רַק שְׁיַעַר הַרְגָּלִים וּמִמְעֻטֵינוּ שְׁיַעַר דְּכּוֹלָא גּוּפָא וּמִתְנִי' דְּכַדְרָה שְׁנִרְאָה לְנִגְעוֹ כִּי נִרְאָה לְתַגְלַחְתּוֹ וְהֵיִינוּ דכ"מ שְׁרָאוֹי לְנִגְעִים מְעַכְב בְּתַגְלַחַת כּו"ש הֵר"ש ז"ל שָׁם א"כ שְׁיַעַר דְּכּוֹלָא גּוּפָא צָרִיךְ תַּגְלַחַת וְהֵר"ש ז"ל שָׁם מִיִּתִּי עָלָה הֵיא דֵהֵת"כ ע"ש ע"כ נִרְאָה דֵּלְהֵר"ש ז"ל ע"כ ג' מַחְלֻקָת בְּדָבָר וְהֵיא דְּנִגְעִים פ"ב וְהֵת"כ אִינוּ לֹא כו"ש וְלֹא כו"ע וּמִמְעַט רַק בֵּית הַסְּתָרִים הֵיִינוּ כ"מ שְׁאִינוּ רְאוּי לְנִגְעַ וְלֹא יוֹתֵר, יֵשׁ לְחַקּוֹר לְמִתְנִי' דְּנִגְעִים דְּכַדְרָה שְׁנִרְאָה לְנִגְעוֹ כִּי נִרְאָה לְתַגְלַחְתּוֹ דְּבֵית הַסְּתָרִים א"צ גִּילּוּחַ מִשּׁוּם דָּאִין הַמְּקוֹם רְאוּי לְטַמָּא בְּנִגְעִים קַמַּט בְּשַׁעַת גִּילּוּחַ וְחִזּוֹר וְנִתְפַּשֵּׁט קוֹדֵם שְׁגָמַר טְהָרְתּוֹ צָרִיךְ גִּילּוּחַ אוֹ כִּינּוֹן שְׁפָכֵר יְצֵא יְדֵי תַּגְלַחְתּוֹ א"צ גִּילּוּחַ:] ג) הַקּוֹצֵץ בִּהְרָתוֹ לּוֹקֵה וְעוֹבֵר בְּלֹא וַעֲשֵׂה וְכֵן הִתּוֹלֵשׁ סִימְנֵי טוֹמְאָה וְהַמְּכַנּוּהָ אֵת הַמְּחִיזָה עוֹבֵר בל"ת כְּדִאֲמַרִּינוּ פ"ז דְּנִגְעִים וּבִשְׁבַת (קל"ב) אֲמַרִּינוּ דְּצָרַעַת דּוֹחָה עֲבוּדָה דְּאֶסוּר לּוֹ קוֹץ בִּהְרָתוֹ כְּדִי לְעַבְדָּה עֲבוּדָה וּבִתּוֹס' ד"ה הַדֵּר נְחָלְקוּ שָׁם אֲלִיבָא דְרַב סְפָרָא אִי אִיפָא קָרָא לְזָה דְּצָרַעַת דּוֹחָה עֲבוּדָה וְשָׁם לְעֵיל ד"ה מַה הִבִּיאוּ מִקְרָא דְּוַיִּשְׁלַחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צְרוּעַ וְכָל זָב וְכָל טַמָּא לְנַפְשׁ וְדַרְשִׁינוּ דִּי"ל שְׁעָה שְׁזָבִין וּמִצְרָעִין מְשַׁפְּלִיחִין וְאִין טַמְאֵי מִתִּים מְשַׁפְּלִיחִים וְאִינָה זֶה פֶּסַח הֵבֵא בְּטוֹמְאָה אֲלֵמָא דְּצָרַעַת דּוֹחָה עֲבוּדָה דָּאֵם לֹא יִקְצֹצוּ בִּהְרָתוֹ וְכָתְבוּ דְּנִימָא דְּקָרָא אֵתִי לכו"ז שְׁעוֹדוֹן עֲלֵיהֶם דְּמִשְׁפַּלְחִין אֲבָל מִק"ו גִּילְף שְׁיִקּוּץ בִּהְרָתוֹ בְּשִׁבִיל עֲבוּדָה הֵיִינוּ וְמַה שְׁבַת שְׁדוֹחָה אֵת הַמִּלָּה וְהִמִּלָּה דּוֹחָה אֵת הַצָּרַעַת כּו' ע"ש וְדוֹחַק הוּא דְּכִינוּן שְׁמַחְוִיב לְקוֹץ בִּהְרָתוֹ לְמַה מְשַׁפְּלַח בְּעוֹדוֹן עָלָיו יְקוֹץ וְנִרְאָה דְּמִש"ה אִין לְהִבִּיא רְאָיָה מֵהֵאֵי קָרָא דְּצָרַעַת דּוֹחָה עֲבוּדָה דִּי"ל דְּקָרָא אֲצִטְרִיךְ לְנִתְקִימַם שְׁהַחֲלִט בְּפִסְיוֹן דְּבִנְתָּק אִינוּ שְׁיִיךְ לְקוֹץ דְּנִתְקַ א"צ שְׁיִנּוּי הָעוֹר כּו"ש הַרְמְב"ם ז"ל וְהוּא מֵהֵת"כ רַק שְׁנִיטַק הַשְׁעַר בְּיַדִּישְׁמִים א"כ אִינוּ שְׁיִיךְ בְּזָה קְצִיצָה דְּרַק בְּשִׁאָר נִגְעִים שְׁהִסִּימֵן טוֹמְאָה הוּא מִרְאָה הָעוֹר כְּשִׁקּוֹצֵץ זֶה הָעוֹר אִין עוֹד בּוֹ נִגְעַ אֲבָל נִתְקַ שְׁהִסִּימֵן טוֹמְאָה הוּא מַה שְׁאִי"ב שְׁעַר מַה שְׁיִיךְ שְׁיִקּוּץ וְכִינוּן דְּאִינוּ שְׁיִיךְ בּוֹ קְצִיצָה אֲצִטְרִיךְ קָרָא לְאֲשַׁמְעִינוּ דְּמִשְׁפַּלְחַת מִן הַמַּחֲנֶה אִף בְּשַׁעַת שְׁאִין טַמְאֵי מִתִּים מְשַׁפְּלִיחִין: וְזֶה דְּאֲמַרִּינוּ דְּמְכַנּוּהָ אֵת הַמְּחִיזָה עוֹבֵר בל"ת יֵשׁ לְחַקּוֹר אִם מְכַנּוּהָ אֵת הַבְּהֵרַת עֲצָמָה אִי עוֹבֵר דְּאֲמַרִּינוּ בֵּת"כ דָּאֵם הִיָּה הַבְּהֵרַת בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְאֵת"כ נַעֲשֵׂה שְׁחִין וּמְכַנּוּהָ חֲכָמִים מְטַהְרִין וְכַתְּבֵהֵר"ש ז"ל פ"ט מ"ב דְּאִינוּ טְהוֹר מִמֶּשׁ רַק יִרְאָה בְּתַחֲזִילָה ע"ש א"כ יֵשׁ לְחַקּוֹר אִם עוֹבֵר בְּמְכַנּוּהָ אֵת הַנִּגְעַת כִּינּוֹן דְּאִינוּ מְטַהֵר הַבְּהֵרַת לְגַמְרֵי רַק יִרְאָה בְּתַחֲזִילָה, וְנִרְאָה לְהִבִּיא רְאָיָה מֵהֵיא דְּשְׁבַת שָׁם דְּאֲמַרִּינוּ דְּצָרַעַת דּוֹחָה עֲבוּדָה וּמִקְשִׁינוּ דְּיִקּוּץ בִּהְרָתוֹ וְיַעֲבֹד עֲבוּדָה וְאֲמַרִּינוּ דְּהוּי עֲשֵׂה וּל"ת וְאִין עֲשֵׂה דּוֹחָה ל"ת וַעֲשֵׂה וְקָשָׁה דְּעֵצִינּוּ: כִּינּוּהָ הַבְּהֵרַת וְיִהְיֶה הַדִּין דְּיִרְאָה בְּתַחֲזִילָה א"כ עַד שְׁלֹא יְבוֹא אֲצֵל פְּהֵן יְכוֹל לְעַבְדָּה וְלַעֲשׂוֹת פֶּסַחוֹ וּמִשּׁוּם קוֹצֵץ בְּהָרוֹת טְהוֹרוֹת ל"ש בְּזָה דְּמְכַנּוּהָ אִין זֶה קוֹצֵץ דְּנִדְאֵי מוֹתֵר לְכוֹוֹת בְּהָרוֹת טְהוֹרוֹת דְּמַעֲיַקְרָא בְּהָרַת וְהַשְׁתָּא בְּהָרַת רַק מַעֲיַקְרָא בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְעַתָּה בְּמְכַנּוּהָ וְרַק בְּבְהָרוֹת טְמֵאוֹת כִּינּוֹן דְּמִשְׁנָה אוֹתוֹן וְהַדִּין דְּיִרְאָה בְּתַחֲזִילָה בְּזָה יֵשׁ לְחַקּוֹר אִי מוֹתֵר וּמוֹכַח מֵהֵיא דְּשְׁבַת דְּאִף בְּכַה"ג אֶסוּר: וְהִנֵּה זֶה דְּאֶסוּר לְקוֹץ בְּהָרוֹת טְהוֹרוֹת כְּתָבוּ הַתּוֹס' הֵיִינוּ לְאַחַר הַפְּטוֹר דְּאִף שְׁנַפְטֵר מ"מ עֲדִינוּ

להולד בו סימני טומאה כמו המגלח את הנתק הני כמו תולש סימני טומאה זה דאמרין דהמכונה את המחיה עובר בל"ת להראב"ד ז"ל לאו דוקא את המחיה דאף אם פינוה סביב הבהרת ילקה דאינו ראוי לפשיון דאין הבהרת פושה לתוך המכה, (יש לחקור לרש"י ז"ל דס"ל בשפת דנה דבהרות טהורות דאסור לקוצצן היינו בזהק אם יש איסור לקוץ בהרת פחותה מפגרים דלכאורה בהרת פחותה מפגרים חמור מבוהק דבוהק א"י לבוא לידי טומאה לעולם משא"כ פחות מפגרים יכול להצטרף עם חצי גריס אחר אם יולד לו אח"כ אף אפשר דכל פחות מפגרים לאו שם נגע עליו כלל, והנה בקוצץ בהרתו של חברו הקוצץ ודאי עובר פדמוכח משבת (קל"ג) דאמרין באומר אבי הבו לקוץ בהרת בנו קא מכנון ויש לחקור אם יש איסור אף על הנקצץ אי מותר לקוץ בהרתו ע"י עפ"ם אי אחד הקוצץ ואחד הנקצץ במשמע: [ד] גרסינו בריש שבועות מראות נגעים שפתיים שהן ד' בהרת ענה כשילג שניה לה סיד ההיכל שאת פצמר נקי שניה לה קרום ביצה וסדר לבגנותו לשיטת הרמב"ם ז"ל כשילג לבנה מכולן ואח"כ צמר נקי ואח"כ סיד ההיכל ואח"כ קרום ביצה ולמטה מקרום ביצה הוא בוהק וטהור, והנה בנגעים פ"ז אמרינן אלו בהרות טהורות שהיו בו קודם למתן תורה בעפ"ם ונתגזיר בקטן ונולד בקטן ונגלה כו' נשתנו מראיהו בין להקל בין להחמיר פיצד להקל היתה פשילג ונעשית פסיד ההיכל וכצמר לבן וכקרום ביצה כו' פיצד להחמיר היתה פקרום ביצה ונעשית פצמר לבן כו' ראב"ע מטהר ר"א חסמא אומר להקל טהור להחמיר תראה בתחילה רע"א בין להקל בין להחמיר תראה בתחילה ע"ש, והנה לכאורה תמוה לר"א חסמא מ"ש נשתנו להקל היינו לנגע שלבגנותו פחותה מנשתנו להחמיר לנגע שלבגנותו יתרה הרי כל מראות נגעים נגע ומ"ש האי נגע מהאי נגע אטו אי לבגנותו יתרה הוא יותר נגע וכבר עמדו בזה עיין במשנה אחרונה] ונראה הטעם דהנהו בהרות טהורות כגון שנולד בעפ"ם ונתגזיר או בקטן עד שלא נולד כו' פיון דהנהו הן בהרות טהורות לגמרי ואין להם דין נגע כלל לשום דבר הוי פעור הבשר א"כ בנשתנה להקל היינו לנגע שלבגנותו פחותה אין זה נגע שהרי היא פהה מעור בשרו והוי פגרמני שנולד לו בהרת דנראית בו פהה וס"ל דכל אחד נראה בבשרו וה"נ פיון דהבהרת הראשונה חשיב פעור בשרו נעשית עתה פהה וטהור אבל נשתנה להחמיר לנגע שלבגנותו יותר מן הראשונה שפיר מתטמא פיון שהוא עמוק מעור בשרו וכן לר"ע דס"ל בנשתנו מראיהו בין להקל בין להחמיר יראה בתחילה ואע"ג דבעלמא קי"ל דנשתנו מראיהו חשיב פאותו הנגע עצמו בין מתוך הסגר בין לאחר הפטור כדאמרין בתוספתא פ"ב ולית מאן דפליג עלה ואמאי ס"ל הקא לר"ע דיראה בתחילה והטעם דאף ר"ע ס"ל דהקא חשיב הנגע פעור בשרו דל"ד לנגע אחר הפטור דשם נגע עליה דהא אם יולד לו סימני טומאה מחיה או פשיון אף לאחר הפטור טמא כשנשתנה חשיב שנשתנה הנגע ממראה למראה וחשיב פאותו הנגע עצמו אבל הנהו בהרות טהורות דטהורות לגמרי דאין מטמאין בשום אופן אין זה נגע כלל וחשיב פעור הבשר וכשנשתנה מראהו למראה נגע אחר הרי עתה נולד בו נגע ור"ע לטעמיה דס"ל ברפ"ב בגרמני כושי דהפל נראה כבינוני ולא משגחינו פעור בשרו א"כ בנשתנה מראיהו בין להקל בין להחמיר יראה בתחילה וראב"ע דס"ל נשתנה מראיהו בין להקל בין להחמיר טהור ס"ל דאף הנהו דטהורין מ"מ תורת נגע עליהו והוי כנשתנה נגע ממראה למראה לאחר הפטור דטהור וזה נכון בעזה"ת: יש לחקור לר"א

חֲסָמָא דַּיֵּשׁ נִפְקוּתָא בְּנִשְׁתַּנּוּ מִרְאִיָּהוּ בֵּין לְהַקְלֵל וּבֵין לְהַחְמִיר בְּבִהְרַת וְנִעְשִׂית בִּהְרַת פְּתוּכָה וְכוּן לְהִרְאָבִ"ד ו"ל דס"ל דְּצָמַר נָקִי וְסִיד הֵהִיכַל לְבִנוּיָת שְׁנִיָּהֶם שְׁנָה רַק זֶה נוֹטָה לְלוֹבֵן הַשְּׁלֵג וְהַצָּמַר נוֹטָה לְלוֹבֵן אַחַר אִם נִשְׁתַּנָּה מִזֶּה לְזֶה אִם חָשִׁיב לְהַקְלֵל אוֹ לְהַחְמִיר: הִנֵּה הֶרְמֵב"ם ו"ל ס"ל דְּכָל מִרְאוֹת נִגְעִים מְצַטְרְפִין זַע"ז וְהִרְאָבִ"ד ו"ל.

ס"ל דְּרַק אָב מְצַטְרַף עִם תּוֹלְדָה דִּידָהּ, וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר לְהִרְאָבִ"ד ו"ל אִם הִנֵּה בּוֹ בִּהְרַת כְּשֶׁלֶג וְסָמוּף לֵה פְּקָרוּם בִּיצָה דְחָשִׁיבֵי כַב' נִגְעִים וּפְשָׁתָהּ הִנְגַע שֶׁל שְׁלֵג עַל הִנְגַע פְּקָרוּם בִּיצָה שְׁנִעְשִׂית כְּשֶׁלֶג אִי זֶה חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן לְהִנְגַע דְּהָא הִנְגַע שֶׁל מִרְאָה שְׁלֵג נִתְגַּדְּלָה מִבְּרֵאשׁוּנָה אִי בְּעֵינֵי דְנוֹקָא שְׁתַּפְּשָׂה לְעוֹר הַבָּשָׂר שְׁאִין שָׁם נִגַע, עוֹד יֵשׁ לְחַקוֹר אִם הִנֵּה נִגַע כְּמִרְאָה שְׁלֵג וְנִגַע שֶׁל קָרוּם בִּיצָה מְקַפְּתָהּ וּבִתּוּף הַבִּהְרַת הַפְּנִימִית מְחִיָּה אִם זֶה סִימָן טוֹמְאָה אִף לְחִיצוֹנָה כִּינּוּן דְּהִנְגַע הַפְּנִימִית מְפָסְקָת וּבְמִתְנִי' אֲמַרִּין רַק הַקִּיף הַשְּׁחִין אוֹ הַבּוֹהֵק לְמַחֲזִיָּה אִינָה סִימָן טוֹמְאָה וְדוֹקָא בּוֹהֵק שְׁהוּא לְמַטָּה מִד' מִרְאוֹת נִגְעִים אֲבָל נִגַע אַחַר אֲפָשָׁר דְּאִינוּ מְפָסִיק: הִנֵּה לְהִרְאָבִ"ד ו"ל דְּאִין בִּהְרַת עִם קָרוּם בִּיצָה מְצַטְרְפִין וְצָמַר לָבוֹן שְׁהוּא הַשְּׁאֵת מְצַטְרַף עִם קָרוּם בִּיצָה שְׁהוּא תּוֹלְדָה דִּידָהּ וְכוּן שְׁאֵת מְצַטְרַפָּת עִם הַבִּהְרַת כְּדִילְפִינּוּ בְּגִמְרָא מְקַרְאֵי וַיֵּשׁ לְדוֹן בִּהְרַת כְּחִצֵּי גָרִיס וּקָרוּם בִּיצָה כְּחִצֵּי גָרִיס וּשְׁאֵת כְּחִצֵּי גָרִיס בִּינֵיהוֹן מֵה דִּינוּ אִי חָשִׁיב כַב' בְּהִרְוֹת דְּהַשְּׁאֵת מְצַטְרַפָּת עִם שְׁנִיָּהֶם א"כ מְצַטְרַפָּת עִם הַבִּהְרַת לְכַגְרִיס וְהוּי נִגַע וְכוּן מְצַטְרַף עִם הַקָּרוּם בִּיצָה לְכַגְרִיס וְהוּי נִגַע שְׁנֵי וַיֵּשׁ כָּאֵן ב' נִגְעִים אִף קֶשֶׁה לּוֹמַר זֶה שְׁאוֹתוֹ הַחִצֵּי גָרִיס שֶׁל שְׁאֵת יִשְׁמַשׁ ב' נִגְעִים וְאִם נֹאמַר שְׁאִין כָּאֵן אֲלֵא נִגַע אֶחָד יֵשׁ לְחַקוֹר עִם אִינָה מֵהֶם מְצַטְרַף הַשְּׁאֵת דְּהָא אִיכָּא נִפְקוּתָא לְדִינָא כְּגוֹן אִם הִנֵּה שְׁעָרָה אַחַת בְּהַשְּׁאֵת וּשְׁעָרָה אַחַת כְּחִצֵּי גָרִיס אַחַר עִם מִי מְצַטְרַף לְשַׁעַר לָבוֹן וְאֲפָשָׁר כִּינּוּן שְׁיֵשׁ חִצֵּי גָרִיס שְׁאֵת בְּאֲמַצַע דְּמְצַטְרַף עִם שְׁנִיָּהֶם אִז כְּוָלוֹן מְצַטְרְפִין זַע"ז וְאִף הַקָּרוּם בִּיצָה מְצַטְרַף עִם הַבִּהְרַת וְחָשִׁיב הַכֹּל נִגַע אֶחָד וְצ"ע (בְּזֶה: ה) אֲמַרִּין פ"ו מ"ז כ"ד רֵאשִׁי אַבְרָם שְׁבָאָדָם שְׁאִינּוּ מִיִּטְמְאִין מִשׁוּם מְחִיָּה דְּבְעֵינּוּ לְכָל מִרְאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן וְכַתֵּב הֶרְמֵב"ם ו"ל פ"ג ה"ח בִּהְרַת שְׁהִיָּתָה בְּרֵאשִׁי אַבְרָם מִן הָאֲבָרִים וְהַמְחִיָּה בְּאֲמַצַע הַבִּהְרַת בְּרֵאשִׁי הָאֲבָר אִינָה סִימָן טוֹמְאָה מְפָנִי שְׁהַמְחִיָּה חוֹלְקָת אֵת הִנְגַע וְנִמְצָא מְקַצְתוֹ שׁוֹפֵעַ וְיוֹרֵד מְכָאֵן וּמְקַצְתוֹ שׁוֹפֵעַ וְיוֹרֵד לְכָאֵן וְנֹאמַר בְּנִגְעִים וְרֵאשִׁי הַכֹּהֵן שְׁהִיָּתָה רוֹאֵה הִנְגַע כְּוָלוֹן כְּאֵחַת וְאֵחַת כְּכַתֵּב הֶרְמֵב"ם ו"ל וְכָל רֵאשִׁי אַבְרָם אֵלוֹ שְׁהִיָּה מְקוֹמָן יוֹשֵׁב כְּגָרִיס מְטַמְאִין בְּנִגְעִים אֲבָל אִם הָיוּ עֲגוּלִין כְּרוֹב בְּרִיַּת בַּנ"א טְהוֹרִין וְכוּ', וְהִנֵּה עַמ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל מְפָנִי שְׁהַמְחִיָּה חוֹלְקָת כְּתֵב הִרְאָבִ"ד ו"ל לֹא יִמְצָא דְבָר זֶה אֲלֵא בְּשְׁאִין בְּרֵאשִׁי הָאֲבָר מְקוֹם יוֹשֵׁב כְּגָרִיס וְא"כ לְמָה אֲמָרוּ בְּרֵאשִׁי אַבְרָם שְׁאִין מְטַמְאִין בְּבִהְרַת וְלְמָה תְּפָסוּ שְׁאִין מְטַמְאִין בְּמְחִיָּה וְיָמָה לְשׁוֹן חֲלוּקָה בְּמְחִיָּה וְהִלֵּא הוּא מְחִשְׁבוֹן הַגָּרִיס וְאִם יֵשׁ מְקוֹם לְגָרִיס גַּם יֵשׁ מְקוֹם לְמַחֲזִיָּה אֲלֵא לֹא תְּפָסוּ מְחִיָּה אֲלֵא מְפָנִי שְׁהִיָּה חֲלוּקָה לְמַעְלָה וְאֵילוֹ הִנֵּה מְקוֹם שְׁיַעַר הָיוּ אוֹמְרִים ג"כ שְׁיַעַר וְאֵילוֹ הִנֵּה רֵאשִׁי לְפִשְׁיוֹן הִנֵּה ג"כ מְזַכִּיר פְּשִׁיּוֹן אֲלֵא שְׁרוּב רֵאשִׁי אַבְרָם הִלְלוּ אֲפִילוֹ לְגָרִיס אִינָם רֵאשִׁי כ"ש לְפִשְׁיוֹן וְעוֹד י"ל לְפִיכֹף תְּפָס מְחִיָּה לְפִי שְׁרֵאשִׁי אַבְרָם הִלְלוּ מְעַכְבִּין בְּפִרְיָחָה אֲשֶׁמוּעֵינּוּ הִכָּא אַע"ג דְּלְבַסּוּף מְטַמְאִין מִשׁוּם מְחִיָּה מִתְחַלְּהָ מִיָּהָא לֹא מְטַמְאוּ לְפִי שְׁאִין מְקוֹם בִּהְרַת כְּגָרִיס עַכ"ל, וְהִנֵּה מַמ"ש הִרְאָבִ"ד ו"ל דְּאִם הִנֵּה רֵאשִׁי לְפִשְׁיוֹן הִנֵּה מְזַכִּיר פְּשִׁיּוֹן וּמַש"ה אִינוּ מְזַכִּיר פְּשִׁיּוֹן מִשׁוּם שְׁרוּב רֵאשִׁי אַבְרָם הִלְלוּ אִף לְגָרִיס אִינָם רֵאשִׁי כ"ש לְפִשְׁיוֹן נִרְאָה דְּאִף אִם הִנֵּה בֵּית מוֹשְׁבֵן כְּגָרִיס מְצוּמָצֵם ג"כ לֹא הִנֵּה מְטַמְא בְּפִשְׁיוֹן דְּבְעֵינּוּ שְׁהִיָּה

ראוי לגרים ופשייון ואם פשה מן הצדדין לא הוי פשייון כמו שהבחרת עצמה לא מהני מה ששופע על הצדדין דבעינו לכל מראה עיני הפהן ובעינו שיהא נראה פולו פאחד ה"נ בעינו שהבחרת והפשייון יהיו נראין פאחד והנה לפ"ז בהפך אם היתה הבחרת על הצדדין ופשה על ראשי אברים ג"כ לא מהני דבעינו שיראה הבחרת והפשייון פאחד וקשה דהא אמרינן פ"ח מ"ז הבא כולו לבן יסגיר וכו' וכולן שחזרו בהן ראשי אברים ה"ה פמות שהיו פרוה במקצתו טמאה היינו על מקצת ראשי אברים טמאה משום פשייון פשאר נגע אלמא דפשייון מהני על ראשי אברים ונראה דזהו נמי הטעם דקתני כ"ד ראשי אברים שאין מטמאין משום מחיה וחד תני אלו מקומות באדם שאינן מטמאין בבחרת כו' ולא ערבן יחד דיש חילוק ביניהון דבאלו מקומות שאין מטמאין בבחרת קתני ג"כ ה"ה ואין הנגע פושה לתוכן אבל הנה ראשי אברים נהי דאין מטמאין בבחרת אבל הבחרת פושה לתוכן דלא בעינו שיהא ראוי לראות הנגע עם הפשייון פאחת, עוד נראה דמש"ה קתני דראשי אברים אין מטמאין במחיה ולא קתני אין מטמאין בבחרת פמה שהקשה הר"אב"ד ז"ל משום דראשי אברים ראונן שפיר לטמא בבחרת דאם יש חוץ לראשי אברים פגרים הפל נגע אף מה שעל ראשי אברים אף שא"י לראות פל הנגע בב"א דא"צ לראות פל הנגע בב"א וסגי אם יכול לראות פגרים מן הנגע בב"א וכל מה שנמשך ממנה הפל נגע אחד דהא הבא פולו לבן א"י לראות הפהן פל הנגע בב"א ומ"מ יסגיר ונ"מ אם פשה הנגע לצד אחר וכנסה מהראשי אברים פשיעור שפשה לא חשיב פשייון שלא נתגדלה הבחרת ממה שהיתה דהפל נגע אחד הוא וכן אסור לקוץ אף מה שעל ראשי אברים אף משום מחיה אין מטמאין דאף אי איכא בחרת פגרים חוץ לראשי אברים ועל ראשי אברים מחיה אין מטמאין דבעינו שיראה הפהן הנגע ומחיתה פאחד וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם ואעפ"י שהמחיה בתוך הנגע שלא יראה הנגע בכללו וגם המחיה בפשט אחד ע"ש דבעינו ראית הנגע והמחיה פאחת: כתב הכ"מ שם על קושית הר"אב"ד על הרמב"ם שכתב מפני שהמחיה חולקת את הנגע והקשה דמה לשון חלוקה במחיה והלוא הוא מחשבון הגרים דס"ל לרבינו שאילו היתה בחרת פגרים בראש אחד מאברים אלו אפשר שיהיה נראה פולו פאחד אבל מתוך שהמחיה בתוכה אין העין שולט בכל הבחרת פאחד ע"ש ויש לעיין א"כ במחיה אינו מטמא אבל בשאר דברים כמו שער לבן ופשייון אמאי אינו מטמא שהרי שפיר ראוי לפשייון פינו דבלא מחיה ניכר פולו לעין והרמב"ם ז"ל בעצמו כתב שם דראשי אברים שלא יהיה מקומן יושב פגרים טהור לגמרי וי"ל דהרמב"ם ז"ל לטעמיה אגיל דס"ל בפ"ו בבחרת הסמוכה לראש כו' דטהור דס"ל דאינו טמא אא"כ ראוי לכל סימני טומאה לפשייון ולמחיה ולשער לבן וכמה שכתבשם הר"אב"ד ז"ל בדעת הרמב"ם ז"ל א"כ ה"נ בראשי אברים פינו דאין ראוי למחיה טהורין לגמרי והר"אב"ד ז"ל ג"כ לשיטתיה אגיל דס"ל ה"ה דכל שראוי לסימן אחד ג"כ טמא ומש"ה פתב פאן דמחיה לאו דוקא דה"ה דלשער לבן ולפשייון אינו ראוי: אמרינן בפ"ז באלו בחרות טהורות נולד בקמט ונגלה דקמט אינו ראוי לטמא בנגעים משום דבעינו לכל מראה עיני הפהן דאדם נראה פעודר וכו' ויש לחקור פנולדה הבחרת פשה נגלה ואם"כ נעשה קמט אם נטהר פינו דבשעת ראית פהן הנה גלוי והחליטו וכינון דאם"כ א"צ ראית פהן לא איכפת לן בקמט אף אפשר דבעינו ראוי לראית פהן מתחילתו ועד סופו אף נראה יותר דהקפידא הוא רק בשעת ראית פהן וכן בבית האפל דאין פותחין בו חלונות

לראות את נגעו ודאי דבבית המןחלט אם יסתנם חלונותיו לא יטהר בשביל זה וכן נראה
ממתני' רפ"ז דחשיב שם באלו בהרות טהורות היו בראשו בזקן בשחין ובמכה ובקדח
ובמורדין חזר הראש והזקן ונקרחו וכו' וחשיב ג"כ קמט ונגלה ובתר הכי חשבינן שם
במתני' פל שתחילתו וסופו טמא הראש והזקן עד שלא העלו שער וכו' השחין והמכה
והקדח עד שלא נעשו צרבת וכו' ולא חשיב שם ג"כ גלוי ונעשה קמט וחזר ונתגלה
ונראה הטעם משום דכל שהיה גלוי בשעה שזולדה הבהרת ואח"כ נעשה קמט אפילו
לא חזר ונתגלה ג"כ טמא דכל שהטהרה הוא רק משום דבעינן ראוי לראיה זה מהני רק
בתחילתו וכן בראשי אברים דאין מטמאין משום דבעינן לכל מראה עיני הפהו שיראה
פל הנגע בב"א אם מתחילה לא היו על ראשי אברים וחזרו לראשי אברים דמשפחת לה
אליבא דר"ע דס"ל בבהרת פגרים ופשה פגרים ועוד והלכה האום דטמא דחשבינן
להפשיון אפילו פשהלכה האום לאותו נגע עצמו ולא לנגע אחר ולא חשיב לה פרבנן
לנגע אחר ויראה בתחילה א"כ בבהרת שהיתה אצל ראשי אברים ופשה על ראשי
אברים ויחד היה הפשיון פגרים ועוד דפשיון מהני ג"כ על ראשי אברים ואח"כ הלכה
האום לר"ע טמא דחשבינן לה לאותו נגע עצמו אף שהלכה האום וא"צ ראיה בתחילה
א"כ אותו הנגע חזרה עתה על ראשי אברים נראה דבכה"ג לא נטהר הבהרת אף שעמה
היא על ראשי אברים פיון דא"צ עתה ראית פהו לא איכפת לן אם הבהרת על ראשי
אברים: ו) אמרינן בפ"ד מ"ו בהרת פגרים ובה מחזה פעדשה ושער לבן בתוך המחזה
הלכה המחזה טמאה משום שער לבן ור"ש מטהר מפני שלא הפכתו הבהרת דהמחזה
הפכתו ולא הבהרת דס"ל לר"ש דבעינן שיערה ולא שער מחיתה וכן אמרינן שם בהרת
היא ומחיתה פגרים ושער לבן בהרת והלכה המחזה דס"ל לר"ש דטהור משום שער
לבן משום שלא הפכתו הבהרת פגרים ע"ש דס"ל לר"ש דלגבי שער לבן אין המחזה
שייך להבהרת פלל וכיון דבלא המחזה אין בהרת פגרים פשוט בזה השער לבן ואח"כ
פשה הבהרת את המחזה הוי כמו בפעלמא בהרת פחות מכגריס ובה שער לבן ואח"כ
נעשית פגרים דטהור ולרבנן המחזה בכלל הבהרת אף לענין שער לבן, והנה לענין פשיון
נראה דלכ"ע אין המחזה חשובה בהבהרת דהא אמרינן בפ"ו מ"ג בהרת ובה מחזה
פחותה מפעדשה נתמעטה המחזה ר"מ מטמא דחשיב לה פשיון ע"ש ואע"ג דס"ל לר"מ
דמחזה פחות מפעדשה מצטרפת לכגריס וכמה שהביא שם הר"ש ז"ל מהתוספתא וכן
מחזה פעדשה ובהרת פגרים חוץ מן המחזה נתמעטה המחזה חשיב פשיון לר"מ כמ"ש
הר"ש ז"ל שם ע"ש ואע"ג דהמחזה היא ג"כ מהנגע וכשנתמעטה המחזה לא פשה הנגע
פלל ששיעור הנגע הוא כמה שהיה ואף רבנן דפליגי על ר"מ הוא רק משום דס"ל דאין
הנגע פושה לתוכה וע"כ דלגבי פשיון אין המחזה חשובה פלל מהנגע כמו לר"ש לגבי
שער לבן וכשפשה הבהרת למקום המחזה חשיב פשיון: אמרינן בפ"ד מ"ז בהרת ובה
מחזה ופשיון הלכה המחזה טמא משום הפשיון ויש לעיין לפי מה דקי"ל פרבנן דמחזה
פחותה מפעדשה אינה מצטרפת לכגריס כמה שהביא הר"ש ז"ל מהתוספתא א"כ
פשהלכה המחזה אמאי טמא דהא פשוטתה פחות מפעדשה א"כ נפחתה הבהרת מכגריס
א"כ אח"כ פשהלכה המחזה פולה וכשה בהרת דיש בהבהרת עתה פגרים הוי בהרת
פגרים ונפחת מכגריס ואח"כ חזרה לכגריס דחשיב עתה פנגע חדש ויראה בתחילה
ואמאי טמאה משום פשיון וצ"ל דמיירי בהרת שיש בה פגרים חוץ מן המחזה א"נ

שְׁהִלְכָה לָהּ הַמְחִיזָה בַּב"א אֶף כִּמוֹ כּוֹ יֵשׁ לַעֲיִין בְּבִהְרַת פְּגָרִים וּבָהּ מְחִיזָה כְּעַדְשָׁה וְהוֹחֵלְטָה וְאַח"כּ הִלְכָה הַמְחִיזָה דְטָהוּר וְאַמְאִי הָאֵל כְּשִׁנְתַּמְעֻטָה הַמְחִיזָה נִפְתְּחָה הַבְּהֵרַת מִפְּגָרִים וְאַח"כּ כְּשִׁנְתַּכְפֹּסָה כָּל הַמְחִיזָה נַעֲשֶׂה עוֹד הַפְּעַם הַבְּהֵרַת פְּגָרִים הַגּוֹי עֲתָה נִגְעַת חֻדְשׁ וְכִמוֹ כְּשִׁעַר הַפְּקוּדָה שְׁהִיָּה שְׁעַר לָבֵן בְּבִהְרַת וְנִתְמַעְטָה הַבְּהֵרַת מִפְּגָרִים וְאַח"כּ חֻזְרָה לְכַגְרִים דְחָשִׁיב נִגְעַת חֻדְשׁ וּמְקָרִי שְׁהַפְּכָתָה חֲבָרְתָה ע"ש א"כ בְּהוֹחֵלְט בְּמְחִיזָה וְאַח"כּ הִלְכָה אֲמַאי טָהוּר לְגַמְרֵי יִרְאֶה בְּתַחֲלִילָה וְכֵן בְּהִיא דפ"ד מ"ו בְּפִלּוּגְתָא דְר"ש וְרַבְּנָן בְּבִהְרַת הִיא וּמְחִיזָתָה פְּגָרִים וְשְׁעַר לָבֵן בְּתוֹךְ הַבְּהֵרַת וּס"ל לְרַבְּנָן דְּאֵם הִלְכָה הַמְחִיזָה טְמֵאָה מִשּׁוּם שְׁעַר לָבֵן הָאֵל פִּינוֹן כְּשִׁנְתַּמְעֻטָה הַמְחִיזָה מְכַעַדְשָׁה פִּינוֹן דְּמְחִיזָה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה אֵינָה מְצַטְרַפֶּת לְכַגְרִים א"כ נִפְתְּחָה הַבְּהֵרַת מִפְּגָרִים וְאַח"כּ כְּשִׁנְתַּכְפֹּסִית כָּל הַמְחִיזָה חֻזְרָה הַבְּהֵרַת לְכַגְרִים א"כ אֲמַאי טְמֵא מִשּׁוּם שְׁעַר לָבֵן הָאֵל הַגּוֹי מִמֶּשׁ שְׁעַר הַפְּקוּדָה דְאַפְּלִיגִי בָּהּ ר"ע וְרַבְּנָן בְּבִהְרַת פְּגָרִים וּבָהּ שְׁעַר לָבֵן וְנִתְמַעְטָה מִפְּגָרִים וְאַח"כּ חֻזְרָה דַּס"ל לְרַבְּנָן דְּהוֹי שְׁעַר הַפְּקוּדָה וְטָהוּר וְצָרִיף ג"כ לֹמַר דְּמִיָּרִי שְׁהִלְכָה כָּל הַמְחִיזָה בַּב"א אֶבֶל דְּחֻסְק לֹמַר דְּמִיָּרִי דְּנֹקָא בְּכַה"ג וְצ"ע בְּזָה: וְהִנֵּה לר"מ דַּס"ל מְחִיזָה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה מְצַטְרַפֶּת לְכַגְרִים מְחִיזָה עֲגוּלָה אוֹ אֲרוֹנָה נִרְאֶה נִדְאִי דְּמְצַטְרַף לְכַגְרִים דְּחֻסְרוֹן שֶׁל עֲגוּלָה אוֹ אֲרוֹנָה הוּא מִשּׁוּם חֻסְרוֹן שְׁיַעוּר דְּבַעֲיָנוּ כְּעַדְשָׁה מְרֻבַּעַת וּמְחִיזָה שְׁאֵינָה מְבוֹצְרֶת אִי מְצַטְרַף לר"מ לְכַגְרִים נִרְאֶה דְּלֹא מְצַטְרַף דְּכָל שְׁאֵינָה מְבוֹצְרֶת חָשִׁיב הַמְחִיזָה חוּץ לְנִגְעַת דְּמְחִיזָה אֵינָה מְצַרְפֶּת אֶת הַבְּהֵרַת לְהִיּוֹת אַחַת דְּהָא אֲמַרִּינָן פ"ו מ"ה בְּהֵרַת פְּגָרִים וּמְחִיזָה כְּעַדְשָׁה מִקְפָּתָה וְחוּץ לְמְחִיזָה בְּהֵרַת דְּהַחִיצוּנָה לְהַחֲלִיט מִשּׁוּם הַמְחִיזָה וְהַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר וְלֹא חֻשְׁבִּינוּ לְחִיצוּנָה וְלַפְּנִימִית לְבִהְרַת אַחַת אַע"ג שְׁאִין דְּבָר מִפְּסִיק בֵּין הַפְּנִימִית לְהַמְחִיזָה שֶׁל הַחִיצוּנָה וּמוּכַח מִזֶּה דְּמְחִיזָה אֵינָה מְצַרְפֶּת אֶת הַבְּהֵרַת לְהִיּוֹת אַחַת דְּבַעֲיָנוּ צִירוּף בְּהַבְּהֵרַת עֲצָמָה א"כ מְחִיזָה שְׁאֵינָה מְבוֹצְרֶת אֲדַרְבָּה חוֹלְקַת אֶת הַבְּהֵרַת לְשָׁנִים דְּלַגְבֵי הַבְּהֵרַת הַפְּנִימִית הַמְחִיזָה מִקְפָּתָה אֵינָה מְבוֹצְרֶת וְאִי מְחִיזָה שְׁאֵינָה מְבוֹצְרֶת מְשַׁלְמַת לְכַשְׁיַעוּר פִּינוֹן דְּהַמְחִיזָה מִקְפָּתָה מְשַׁלְמַת לְהַפְּנִימִית וְגַם שְׁיִיכָא לְהַחִיצוּנָה אִיף אֲפֻשֶׁר שְׁיַחֲשִׁבוּ כַּב' בְּהֵרֹת אֶלֶּא נִדְאִי מְחִיזָה שְׁאֵינָה מְבוֹצְרֶת אֵינָה שְׁיִיכָת לְהַבְּהֵרַת כָּלֵל כֵּן נִרְאֶה לַענ"ד, [יֵשׁ לְחַקוֹר בְּבִהְרַת וּבָהּ מְחִיזָה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה וְשְׁעַר לָבֵן בְּהַמְחִיזָה לְרַבְּנָן דְּפִלְיָגִי עֲלֵיהּ דְּר"ש וּס"ל דְּשְׁעַר לָבֵן מְטַמֵּא אֶף בְּמְחִיזָה דְּדַרְשֵׁי וְשְׁעַר בְּנִגְעַת מ"מ אִי זֶה דְּנֹקָא בְּמְחִיזָה כְּעַדְשָׁה דְּמְצַטְרַפֶּת לְהַבְּהֵרַת לְכַשְׁיַעוּר אֶבֶל פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה פִּינוֹן דְּלֹא מְצַטְרַף לְהַבְּהֵרַת לְכַגְרִים אֵין הַמְחִיזָה שְׁיִיף כָּלֵל לְהַבְּהֵרַת וְאִין שְׁעַר לָבֵן מְטַמֵּא שָׁם]: הִנֵּה בְּהִיא דְּבִהְרַת פְּגָרִים וּמְחִיזָה כְּעַדְשָׁה מִקְפָּתָה וְחוּץ לְמְחִיזָה בְּהֵרַת דְּהַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר וְהַחִיצוּנָה לְהַחֲלִיט פְּלִיג עֲלֵהּ ר' יוֹסִי בְּמַתְנִי וּס"ל דְּאִין הַמְחִיזָה סִימָן טוֹמְאָה לְחִיצוּנָה שְׁהַבְּהֵרַת לְתוֹכָהּ דַּס"ל דְּכַה"ג לֹא חָשִׁיב מְבוֹצְרֶת נִתְמַעְטָה וְהִלְכָה לָהּ ר"ג אוֹמֵר אִם מִבְּפָנִים הִיא כְּפֹלָה וְכו' רַע"א בֵּין כְּפֹד וּבֵין כְּפֹד טָהוּרָה דַּס"ל כַּר"י דְּאִין הַמְחִיזָה סִימָן טוֹמְאָה לְחִיצוּנָה וְהַר"ש ז"ל שָׁם מ"ו הִבִּיא מֵהַתּוֹסְפֹתָא דְּלַר"ע פְּנִימִית לְהַסְגִּיר וְהַחִיצוּנָה טָהוּרָה וְהַקְּשָׁה הַחִיצוּנָה אֲמַאי אֵינָה לְהַסְגִּיר פִּינוֹן דְּאִין הַמְחִיזָה סִימָן טוֹמְאָה לָהּ א"כ הוֹי כְּבִהְרַת בְּלֹא מְחִיזָה ע"ש, וְהִנֵּה לְפִי מַה שְׁפִי הַר"ש ז"ל בְּמַתְנִי דְּמִיָּרִי שְׁהַבְּהֵרַת הַחִיצוּנָה מִקְפָּתָה לְהַמְחִיזָה בְּרוּחָב כְּעַדְשָׁה שְׁזָהוּ שְׁיַעוּר הַבְּהֵרַת הַמְקַפָּתָא הַמְחִיזָה ע"ש אֲתִי שְׁפִיר בְּפִשּׁוּטוֹ דְּכִינוּן דַּס"ל לַר"ע דְּאִין הַמְחִיזָה סִימָן טוֹמְאָה לְחִיצוּנָה דְּאֵינָה מְבוֹצְרֶת אֵינָה מְצַטְרַפֶּת עִמָּה לְכַגְרִים דְּהו"ל כְּמִקְיָה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה פִּינוֹן דְּלֹא הוֹי סִימָן טוֹמְאָה אֵינָה מְצַטְרַפֶּת לְכַגְרִים

וכינן דהבהרת החיצונה מקפתה רק פעדשה ליפא פגריס ומש"ה החיצונה טהורה: אַמְרִינן פ"א מ"ה גבי יום ז' ש'ל הַסְגֵר שְחָל לְהִיּוֹת בַּשָּׁבֶת דְּמַעֲבִירִין אוֹתוֹ לְאַחַר הַשָּׁבֶת וַיֵּשׁ בַּדָּבָר לְהַקְלִי וּלְהַחֲמִיר כִּי צַד לְהַקְלִי וְכוּ' הֵיטָהּ בּוֹ מַחְיָה וְהַלְכָה לָהּ וְכוּ' מִיַּעֲטָה הַשָּׁחִין וּמַחְיַת הַשָּׁחִין הַמְכֻנָּה וּמַחְיַת הַמְכֻנָּה וְכוּ' וְכַתֵּב הַר"ש ז"ל שֶׁם דְּמִיַּעֲטָה הֵינּוּ שְׁפָחָתָהּ מִפְּעֻדָּשָׁה ע"ש וְנִרְאָה מִזֶּה דָּאם מִיַּעֲטָה הַשָּׁחִין וְהַמְכֻנָּה אֶת הַמְּחִיָּה וְעַדִּין נִשְׁאַרָה בְּהַמְּחִיָּה פְּעֻדָּשָׁה טָמֵא וְכ"כ הַרְמַב"ם ז"ל פ"י גְּבִי הַמְכֻנָּה אֶת הַמְּחִיָּה דְּכָל שְׁלֵא הוֹעִיל מַעֲשֵׂיו אֵינוֹ לֹקֵה כִּי צַד וְכוּ' כְּנוֹה מִקְצַת הַמְּחִיָּה וְנִשְׁאַר מִמֶּנָּה פְּעֻדָּשָׁה אֵינוֹ לֹקֵה שְׁהָרִי הוּא טָמֵא כְּשֶׁחִיָּה ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינֵינוּ אֲמָאִי טָמֵא הָרִי נִסְמְכָה הַמְכֻנָּה לְהַמְּחִיָּה דְּבִמְקוֹם שְׁכֻנוֹה אֵין הַמְּחִיָּה הַנִּשְׁאַרְתָּ סְמוּכָה לְבִהְרַת שְׁהַמְכֻנָּה מִפְּסִיקָה וְכוּ' בְּמִיַּעֲטַת הַשָּׁחִין אֶת הַמְּחִיָּה וְנִשְׁאַר בָּהּ פְּעֻדָּשָׁה דְּבִמְקוֹם שְׁמִיעֵט הָרִי נִסְמַךְ לָהּ הַשָּׁחִין וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ז"ל בַּפ"ג ה"ג דָּאם הַקִּיף הַשָּׁחִין וְהַמְכֻנָּה אֶת הַמְּחִיָּה אוֹ שְׁנִסְמַךְ אֶחָד מֵהֶם לְמַחְיָה מַצְדָּה אֵינָה סִימָן טוֹמָאָה וּבַפ"ז מ"ד הֵבִיא הַר"ש ז"ל מֵהַתּוֹסְפֹתָא דָּאם סְמַךְ שָׁחִין לְמַחְיָה אֶפְּלוֹ כ"ש טְהוֹר וְאִי נִימָא דְּמִיַּרְי הֵכָא שְׁכֻנוֹה בְּאַמְצַע הַמְּחִיָּה וּמִיַּעֲטָה אֶבְל לִיכָא הַפְּסֵק בֵּין הַמְּחִיָּה לְבִהְרַת אִף נִרְאָה דָּאף בְּכַה"ג טְהוֹר דְּאַמְרִינן בַּתּוֹסְפֹתָא שְׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל פ"ו מ"ו גְּבִי בִהְרַת כְּגָרִיס וּמַחְיָה פְּעֻדָּשָׁה מִקְפָּתָהּ וְחוּץ לְמַחְיָה בִּהְרַת דַּס"ל לַר"י דָּאֵין הַמְּחִיָּה סִימָן טוֹמָאָה לְחִיצוֹנָה וְאַמְרִינן עֲלֵהּ בַּתּוֹסְפֹתָא דַּס"ל לַר"י דְּרֹאֵין אֶת הַבִּהְרַת הַפְּנִימִית כְּאֵילוֹ הִיא שָׁחִין וְאִם בָּא הַשָּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹךְ הַמְּחִיָּה טְהוֹרָה כְּדְאַמְרִינן בַּת"כ ע"ש אֶלְמָא בִּהְרַת וּבִתּוֹכָהּ מַחְיָה וּבְתוֹךְ הַמְּחִיָּה שָׁחִין טְהוֹר דְּהָא הֵכָא הַבִּהְרַת הַפְּנִימִית בְּתוֹךְ הַמְּחִיָּה וְרֹאֵין אוֹתָהּ כְּאֵילוֹ הִיא שָׁחִין וְטְהוֹר וְצ"ע: אַמְרִינן בַּתּוֹסְפֹתָא שְׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל פ"ז מ"ד בְּמַחְיָה תִּתְּרָה מִפְּעֻדָּשָׁה וְכְנוֹה פְּעֻדָּשָׁה וְהַלֵּךְ הַמּוֹתֵר טָמֵא דְּקִנְסִינן לִיהּ מִשּׁוּם דְּטִיָּהָר עֲצָמוֹ ע"י כְּוִיָּה אֲמַר ר"י בַּד"א שְׁנַעֲשֵׂה בְּמוֹתֵר זֶה בִּהְרַת אֶבְל נַעֲשֵׂה בְּמוֹתֵר זֶה שָׁחִין טְהוֹר מִפְּנֵי שְׁנִסְמַךְ לָהּ הַשָּׁחִין וְאַפְּלוֹ לֹא הֵיטָהּ כְּנוֹה ג"כ טְהוֹר לֹא קִנְסִינן לִיהּ ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינֵינוּ א"כ אֶפְּלוֹ כְּנוֹה כָּל הַמְּחִיָּה אִם נַעֲשֵׂה מִקְצַת הַבִּהְרַת שָׁחִין אֶצֶל הַמְּחִיָּה ג"כ לִיטְהַר דְּאַפְּלוֹ אִי לֹא הֵיטָהּ כְּנוֹה ג"כ הֵיטָהּ טְהוֹר דַּמ"ל נִסְמַךְ הַשָּׁחִין בְּמַחְיָה עֲצָמָה אוֹ בְּהַבִּהְרַת הָרִי מ"מ הַשָּׁחִין מִפְּסִיק וְאַמָּאִי אַמְרִינן בְּכְנוֹה אֶת הַמְּחִיָּה דְּאַי"ל טְהַרָה עַד שְׁתַּמְעֵט בִּהְרַתוֹ מִכְּגָרִיס הָא אִם נַעֲשֵׂה מִקְצַתָּה שָׁחִין ג"כ לִיטְהַר: ז) אַמְרִינן פ"ח מ"ו פְּרִיחָה בְּכוֹלוֹ אֶבְל לֹא בְּבוֹהֵק טָמֵא חֲזָרוּ בּוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים כְּמִין בּוֹהֵק טְהוֹר חֲזָרוּ בּוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים פְּחוֹת מִפְּעֻדָּשָׁה ר"מ מְטָמֵא וְחַכ"א בּוֹהֵק פְּחוֹת מִפְּעֻדָּשָׁה סִימָן טוֹמָאָה בְּתַחֲלָה וְאֵין סִימָן טוֹמָאָה בְּסוֹף דַּר"מ ס"ל דָּאם חֲזָרוּ בּוֹ כְּמִרְאָה בּוֹהֵק וְאִף פְּחוֹת מִפְּעֻדָּשָׁה ג"כ הֵוִי סִימָן טוֹמָאָה בְּסוֹף וְרַבְּנָן ס"ל דָּאם חֲזָרוּ כְּמִרְאָה הַבּוֹהֵק אֶפְּלוֹ יוֹתֵר מִפְּעֻדָּשָׁה ג"כ אֵינוֹ סִימָן טוֹמָאָה לְבַסּוֹף כַּמ"ש הַר"ש ז"ל שֶׁם וְנִרְאָה דַּר"מ לְטַעֲמָה דְּאַמְרִינן בַּת"כ בְּרְאִשֵׁי אֲבָרִים שְׁנַתְּגַלוּ אֲמַר ר"מ וְכִי מִשּׁוּם מַחְיָה הֵן מְטָמְאִין וְהֵלֵא אֵין מְטָמְאִין בְּרְאִשֵׁי אֲבָרִים אֶלֵא גְזִירַת מְלֵךְ הִיא אֶפְּלוֹ כ"ש ע"ש דָּאם מֵה שְׁנַתְּגַלָּה אַח"כ הֵיטָהּ מְטָמֵא מִשּׁוּם מַחְיָה לֹא הֵיטָהּ בּוֹהֵק מְטָמֵא דְּבוֹהֵק אֵינוֹ מַחְיָה כְּדְאַמְרִינן בַּת"כ וְנִרְאָה דַּל"מ זֶה דְּרְאִשֵׁי אֲבָרִים שְׁנַתְּגַלוּ דְּטָמֵא הוּא מִשּׁוּם דְּעַתָּה אֵין עוֹד פְּרִיחָה בְּכוֹלוֹ וּמִש"ה מְטָמֵא בְּשַׁחְזוֹר כ"ש וְכוּ' בּוֹהֵק כְּמוֹ בְּתַחֲלָה דָּאם לֹא פְּרִיחָה בְּבוֹהֵק טָמֵא וְלַרְבָּנָן פְּרִיחָה אִף שְׁבִטְלָה אֵינָה חוֹזֶרֶת וּמְטָמְאָה וְהַטּוֹמָאָה רַק מִשּׁוּם כְּשֶׁר חִי וּבְעֵינֵינוּ כְּשֶׁר חִי וְלֹא בּוֹהֵק כְּמוֹ שְׁאַר מַחְיָה וְכוּ' כְּעֵינֵינוּ פְּעֻדָּשָׁה כְּדִין מַחְיָה: וְהִנֵּה בְּפְרִיחָה בְּכוֹלוֹ אִם חֲזָרוּ פְּעֻדָּשָׁה וְנַעֲשֵׂה מְקוֹמוֹ צְרָבַת

השחין נראה דלכ"ע טמא ואע"ג דצרכת השחין לאו מחנה היא מדאמרין וחכ"א בזה ופחות מפעדשה סימן טומאה בתחלה ואין סימן טומאה בסוף ואמאי לא קא חשיב נמי צרכת השחין דסימן טומאה בתחילה דאמרין שם מ"ה דדוקא אם בשעת פריחה היו מורדין ואח"כ נעשו צרכת אין מעפבין הא בשעת פריחה היו צרכת מעפבין ואי בסוף אין מעפבין אמאי לא חשיב להו וכן הרמב"ם לא חשיב צרכת השחין בין דברים המעפבין בפריחה מתחילה ואין מעפבין בסוף וקצת משמע מזה דבחזרת הפריחה לא בעינו מחנה גמורה דצרכת השחין לאו מחנה היא דהא אמרין נכנס מחנית השחין ומתיית המכה לתוך המחנה טהור ואף שפכת הרמב"ם ז"ל דאם חזר בו בשר פמראה הבנהק טהור עד שיראה בו פעדשה בשר חי שנאמר ביום הראות בו בשר חי ולא בזהק ע"ש ואף דצרכת השחין ג"כ אינו בשר חי אפשר דבשר חי אמי רק למעוטי בזהק ודוחק ואפשר ג"כ דמתני' וכן הרמב"ם ז"ל תני ושייר ולעולם אם חזר בו פעדשה צרכת השחין טהור וצ"ע בזה: הנה הרמב"ם ז"ל פסק דפחות מפעדשה אינו מעפב את הפריחה והנה ממתני' דפ"ח מ"ה דפרחה בכולו אבל לא בחצי עדשה סמוך לראש ולזקן וכו' מוכח דפחות מפעדשה מעפב הפריחה ע"ש, והנה הכ"מ בפ"ז ה"ו פתב דגרסא אחרת היתה להרמב"ם ז"ל במשנה שם וגרס פרח בכולו אבל לא בראש ובזקן כו' או בכחצי עדשה סמוך להם ה"ז טהור ע"ש והנה הר"ש ז"ל ס"ל דפחות מפעדשה מעפב את הפריחה מתחילה ע"ש והנה להר"ש ז"ל אמי שפיר מה דנקט במתני' סמוך לראש או לזקן דהוי רבותר דא"א לטמא שם משום מחנה דאינה מבוצרת דהוי סמוך לראש ולזקן או לשחין ולמכה שאין שם נגע ואשמועינן אע"ג דאין בהם פעדשה וגם אינה מבוצרת וא"א לטמא משום מחנה מ"מ בתחילה מעפבין את הפריחה אבל להרמב"ם ז"ל דגריס במתני' טהור יש לעיין מ"ש דנקט סמוך לראש ולזקן נתי פרח בכולו חוץ מפחות מפעדשה טהור: יש לחקור בפרח בכולו ואח"כ קצץ מקצת בהרתו אי טמא כמו חזרה ונתגלה מקצתה ואפשר דתלוי בזה דלמ"ד בנתגלו ראשי אברי דצריך פעדשה משום דבעינו מחנה א"כ מה שקצץ נהי דליכא שם בהרת מ"מ מחנה נמי לא הוי אבל למ"ד דלא בעי פעדשה דאין זה משום מחנה רק גזיה"כ היינו פיון דעתה ליכא פריחה בכולו טמא א"כ ה"נ בקצץ מקצת בהרתו פיון דעתה ליכא פריחה בכולו טמא: יש לחקור בפרחה במקצתו ואח"כ נולד שחין או מכה במקום הפנוי אי חשיב פריחה פיון דשחין ומכה אין מעפבין את הפריחה א"כ הרי עתה פרח בכולו או אזלינן בתר שעת פריחה פיון דבשעת פריחה לא היתה פריחה בכולו אין זו פריחה ואפשר כמו להפך בפרחה בכולו ולא בשחין ומכה ואח"כ נעשו צרכת דאמרין דטהור ואע"ג דהשתא לא הוי פריחה בכולו משום דאזלינן בתר שעת פריחה והוי פריחה בכולו ה"ה איפכא בפרח במקצתו ואח"כ נעשה מקום הפנוי שחין או מכה דאזלינן בתר שעת פריחה וא"כ לפ"ז להרמב"ם ז"ל דפסק בפ"ז בפרחה בכולו ולא בשחין ומכה ואח"כ נעשו צרכת דטמא (דהיתה לו גרסא אחרת במשנתנו כמ"ש הכ"מ שם היינו דאזלינן בתר השתא ולא בשעת פריחה א"כ אפשר דה"נ להפך.

פיון שעתה נעשה שחין או מכה והוי פריחה בכולו טהור והנה אי נימא פן דחשיב פריחה בכולו יש לחקור בפרח במקצתו אי מותר לכוות מקום הפנוי פדי שיטהר מדין פריחה דל"ד לתולש סימני טומאה ומכונה את המחנה דאסור דהתם עושה מעשה בגוף הבהרת

לטהרו אבל הקא מכונה במקום הפנוי מבהרת וע"י זה מטהר הנגע משום פריחה בכולו: אמרינו דהפורח מן הטמא טהור ומן הטהור טמא דאמגטטה מן הבהרת ואם"כ פריחה בכולו הוי פשאר פשיון דטמא ואמרינו בשלהי פ"ח הוחלט והלכו להם סימני טומאה ועד שלא הספיק להראותו לפהו פרח בכולו טהור דכ"ז שלא הראה לפהו עדיין טמא הוא והוי פורח מן הטמא דטהור ויש לחקור בהלכה הבהרת פולה ולא הספיק להראותו לפהו עד שפרח בכולו דדוקא בהלכו רק סימני טומאה והבהרת נשארה וכ"ז שלא הראה לכהן לא נטהרה הבהרת והוי פורח מן הטמא אבל פשהלכה הבהרת פולה נהי דלא הספיק להראותו לפהו מה שיניד שהוא פורח מן הטמא שהרי אין פאן נגע פלל והוי עתה פבא לבן מתחילה דטמא, והנה אי אפשר לומר דזה דאמרינו דהפורח מן הטמא טהור אזלינו בתר גברא וכיון דגברא טמא הו"ל פורח מן הטמא וא"כ ה"נ הלכה הבהרת פולה פיון דגברא אפתי טמא כ"ז שלא הראה לפהו כדאמרינו בתוספתא פ"ק דנגעים הלך נגעו אפילו לאחר ג' שנים ה"ה בטומאתו עד שיאמר לו פהו טהור הוא דא"א לומר דאזלינו בזה בתר גברא דאמרינו פ"ח מ"ו ב' בפרות אחת טמאה ואחת טהורה פריחה מזו לזו ואם"כ פריחה בכולו טהור ובתוספתא איכא פלוגתא בזה ר' נחמיה ס"ל אם מטמאה לטהורה פריחה טהור ואם מטהורה לטמאה טמא ומשום דהוי פורח מן הטהור דטמא וטעמא דרבנן דמטהרי בכל גוונא פתב הר"ש ז"ל שם משום פיון דפריחה מטהורה לטמאה נטמאה הטהורה משום פשיון והו"ל פורח מן הטמא ע"ש ואי אזלינו בתר גברא פיון שיש בו גם בהרת טמאה א"כ טמא הוא ומ"ל מאיזה מהם פריחה וע"כ דאזלינו בתר הנגע דבעינו שתפרח מבהרת טמאה א"כ אם אין שם בהרת פלל מה שיניד שפורח מן הטמא אף יש להביא ראיה דאף בהלכה הבהרת פולה קודם ראית פהו ג"כ טהור בפריחה דאמרינו בשלהי פ"ז בקוצץ בהרתו במתפנין דטמא עד שתפרח בכולו ע"ש ואמאי מתטהר כשפריחה בכולו אדרבה פיון דמדאורייתא נטהר בקציצת בהרתו א"כ עתה כשפריחה בכולו הו"ל פורח מן הטהור וטמא מדאורייתא וע"כ פיון דלא טהרו אותו משום קנסא הו"ל אם"כ כשפריחה בכולו פורח מן הטמא דטהור ומיכח דאף אם הלכה הבהרת פולה קודם ראית פהו חשיב אם"כ פורח מן הטמא וצ"ע הא בעינו שתפרח מבהרת טמאה ואין פאן בהרת פלל וצ"ל דחשבינו מקום בהרת אף שהלכה לה פאילו יש שם בהרת והוי פורח מן הטמא ודחשק וצ"ע בזה: הנה התי"ט פ"א פתב בשם מהר"מ ז"ל על הא דאמרינו שם דד' מראות נגעים דמצטרפין זע"ז לטמא ההופך פולו לבן לאחר הפטור ואף דכבר תני שם לעיל לטמא את הנולד לו פשיון לאחר הפטור וכתב דנ"מ לאם פשה לתוכה דמשום פשיון טהור דאין הנגע פושה לתוכה וטמא משום הפך פולו לבן לאחר הפטור ע"ש, והנה לפי דברי המהר"ם ז"ל דפריחה לאחר הפטור אין זה משום פשיון רק הוי סימן טומאה בפ"ע יש הרבה נפקותות בין פשיון לאחר הפטור ובין פריחה לאחר הפטור שאם הנה בכולו נגע חוץ מצרבת השחין והמכה או שלא בקרחת וגבחת ולאחר הפטור נהפך פולו לבן דמדין פשיון אין לטמאותו דאין הבהרת פושה לתוך צרבת השחין והמכה וכן לקרחת וגבחת אבל את הפריחה מעכב א"כ לא הנה פולו לבן עד עתה ועתה כשפריחה עליהו נטמא משום הפך פולו לבן לאחר הפטור: הנה הפא פולו לבן מתחילה יסגיר ואמרינו בפ"ח מ"ט הפא פולו לבן ובו מחיה פעדשה פריחה בכולו ואם"כ חזרו בו ראשי אברים רי"א כחזירת ראשי אברים בבהרת גדולה וכתב

הר"ש ז"ל בלשון שני פשבא פולו לכן ובו מחנה והחלט ואח"כ פרח בכולו ונתגלו ראשי אברים אינו טמא דהכא הטרה לא היתה משום הפריחה רק משום דנתפסה המחנה וכל שאין הטרה מחמת הפריחה אין חזרת ראשי אברים מטמאתו ע"ש, והנה יש לעיין דא"כ אף בבהרת קטנה ובה מחנה פעדשה והחלט בו ואח"כ פרח בכולו וחזרו ראשי אברים יהיה טהור דג"כ אין הטרה מחמת הפריחה רק משום דנתפסה המחנה וצ"ל בבהרת קטנה נהי דנתפסה המחנה ע"י שפחה בכולו מ"מ הא איכא פשיון בפריחה בכולו וצריך להיות טמא בשביל הפשיון והטרה הוא משום דפריחה בכולו א"כ ע"כ הפריחה בכולו מטהרתו ומש"ה חזרו ראשי אברים טמא משא"כ בבא פולו לכן ובו מחנה ופריחה בכולו דהכא אי אפשר לטמאותו משום פשיון דפשה על המחנה דאין הנגע פושה לתוכה וכיון דליכא פשיון נטהר בכיוסי המחנה א"כ א"צ לטהרת פריחה בכולו ומזה נראה דבפריחה בכולו איכא לעולם פשיון המטמאתו רק דהפריחה מטהרתו מן הפשיון ומש"ה בבהרת קטנה ובו מחנה ופריחה בכולו וחזרו ראשי אברים טמא, והנה בזה יובן מה דאמרנו בירושלמי מגילה פ"א ה"ח לר"י דפרח בכולו מתוך הסגר טעון צפרים ואע"ג דבשאר טהרות מתוך הסגר אינו טעון צפרים ונראה הטעם דצפרים בעינן רק על נגעים עם סימני טומאה ועל נגעים בלא סימני טומאה ליכא צפרים ומש"ה הטהור מתוך הסגר אינו טעון צפרים משום דהטהור מתוך הסגר ע"כ לא היו בו סימני טומאה מעולם אבל בפריחה מתוך הסגר איכא לעולם סימן טומאה שהוא פשיון רק שהפריחה מטהרתו והוי פנוי בו סימני טומאה ונטהר מהם דטעון צפרים: והנה מדברי הר"ש ז"ל מוכח דאף בכולו לכן ג"כ שייך אין הנגע פושה לתוכה דאם לא בבא פולו לכן ובו מחנה כעדשה ופריחה בכולו אמאי אינו צריך לטהרת הפריחה הא איכא פשיון במה דנתפסית המחנה אף דמן הסברא נראה הנה לומר דבכולו לכן ל"ש לתוכה פיון דכולו לכן חוץ ממקום אחד פיון דליכא חוץ אחר להנגע זהו החוץ שלו אף גם מדברי הר"ש ז"ל פ"י מ"ט ג"כ נראה דבכולו נגע ג"כ שייך תוך שהביא שם מהתוספתא גבי נתק הבא פולו נתק וסגור כו' נולד בו שער שחור מן הצד טהור חזר וניתק טמא משום פשיון וכתב הר"ש ז"ל דמש"ה נקט מן הצד דאין הנגע פושה לתוכה ע"ש ומוכח דאף בכולו נתוק ג"כ הדין כן, והנה בפ"ק גבי מראות נגעים דמצטרפין זע"ז להחליט את הנולד בו פשיון לאחר הפטור והדר קתני ולהחליט את שהפך פולו לכן לאחר הפטור וכתב המהר"ם ז"ל דמש"ה תני לה בתרתי דאם הפך פולו לכן לצד פנים של הנגע דמשום פשיון אינו טמא דאינו פושה לתוכה וטמא משום הפך פולו לכן לאחר הפטור הנה ס"ל ג"כ דכולו לכן שייך פשיון לצד פנים מיהו ס"ל דמ"מ טמא דזהו סימן טומאה בפ"ע מה שהפך פולו לכן לאחר הפטור ואין זה משום פשיון, אף לפ"ז יש לעיין אמאי חשיב בפ"ג מ"ג דעור הבשר מטמא בשלשה סימנים אמאי לא קא חשיב נמי בהפך פולו לכן שהוא ג"כ סימן טומאה לאחר הפטור: (ח) הביא הר"ש ז"ל פ"ד מ"י מהתוספתא דאם נולדה בהרת פגרים אצל בהרת הישנה והסגירו משום חדשה ובסוף השבוע פשתה הישנה מחליטו כאילו פשתה החדשה דמצטרפין ליחשב כנגע אחד ע"ש, ויש לעיין דזה גופא יחשב פשיון מה שנולדה החדשה אצל הישנה דמה בין זה לפשיון וצ"ל דפשיון מקרי רק אם התחיל לפוש מצד הנגע אבל מצד אחר אף שהגיעה לבהרת אין זה פשיון, וכן נראה מההיא דפ"ו מ"ה בהרת פגרים ומחנה כעדשה מקפתה וחוץ למחנה בהרת כו' נתמעטה המחנה

והלכה לה ר"ג אומר אם מבפנים היא כלה כו' היינו שהבהרת הפנימית התחילה לכסות המחנה הוי סימן פשיון להפנימית ואם מבחוץ שדינו הפשיון להחיצונה ועיין בהר"ש ז"ל שם אלמא דפשיון מקרי אם התחיל לפוש מצד הבהרת, אף לפ"ז יש לעיין דאמרין ברפ"ה פל ספק נגעים טהור חוץ מזה היינו ספק שער לכן קודם לבהרת ועוד יותר מי שהיה בו בהרת פגרים והסגירה בסוף שבוע וקרי היא פסלע ספק שהיא היא ספק שאחרת באה תחתיה היינו שמא הלכה לה הראשונה ואחרת באה תחתיה טמא ע"ש ויש לעיין הא אפילו אם לא הלכה לה הבהרת הראשונה ונשארה במקומה מ"מ איך אפשר לטמא משום פשיון שמא אחרת נסמכה לה ואין זה פשיון, והנה זה דלא תישיבין שמא הלכה ובאה אחרת במקומה הוא משום דמוקמינן אחזקת הגוף שלא הלכה הבהרת אבל על מה שנתוסף יש לעיין איך אפשר לטמאותו משום פשיון מספק שמא אחרת נסמכה לה דמנ"ל שהתחילה לפוש מצד הבהרת דילמא מצד אחר ואחרת היא ובזה ל"ש חזקת הגוף ואפשר משום דקרוב יותר שהבהרת הישנה פשטה ולא שנוולדה בהרת אחרת: והנה המשנה אחרונה מפרש שהיא דבהרת פגרים והסגירה ובסוף שבוע ה"ה פסלע ספק שהיא היא ספק אחרת באה תחתיה דמייירי דאינו מפיר מקום הבהרת ממך והספק שמא אחרת באה סמוך למקום שהיתה שם הראשונה דאם יודע שמקומה ממך ומסופק רק שמא אחרת באה למקום זה אין כאן צד לטהר אפילו אם אחרת היא כדאמרין פ"ד מ"ז ע"ש היינו דאמרין שם דבתוך ימי הסגר אפילו הלכה ונזרה ה"ה כמו שהיתה אף דחזק לומר דמשנתנו מייירי באינו מפיר מקום הבהרת הישנה ולפמ"ש הוא בפשוטו דמייירי לעולם שהבהרת פסלע היא במקומה הראשון אף פינו דזה דאמרין דבהרת שהלכה ונזרה בתוך ימי הסגר ה"ה פמות שהיתה הוא דוקא בנזרה למקומה הראשון כמ"ש הר"ש ז"ל שם א"כ אפילו אם הנגע שהוא פסלע היא על מקומה הראשון היינו שהמקום שהיה שם בהרת פגרים הוא בכלל המקום ששם עתה הבהרת פסלע מ"מ פינו שעתה הבהרת פסלע שיש בו פמה גריסין אם הלכה לה הבהרת הראשונה ונולדה בהרת אצלה ופשטה על מקום הבהרת הראשונה לא הוי בנזרה הבהרת הראשונה פינו שהתחיל לפוש במקום הבהרת החדשה דחשיבא פנגע חדש שהרי נולדה במקום אחר שדין הפשיון בתרה א"כ בהסגיר בהרת פגרים ובסוף שבוע ה"ה פסלע אף אם מקום הבהרת שהסגירה בכלל הבהרת פסלע עדיין איכא ספק שמא הלכה הבהרת ואחרת באה תחתיה אצלה ופשטה על מקום הבהרת הראשונה: פתב הראב"ד ז"ל פי"ב מ"ד בפשיון הרחוק דבזה שנים אדם לבתים ובגדים דהפשיון הקרוב בכ"ש והרחוק בכגרים ועיין בכ"מ שם מ"ש בפ"י הראב"ד ז"ל לת"כ שדייק זה דאף באדם פשיון הרחוק פגרים מטמא ממה דאמרין במתני' בשחין ומכנה ובוהק שחולקין בין אדם לפשיון ודוקא הנה שאין ראוי לפשיון חולקין בין האדם לפשיון אבל עור הבשר שראוי לפשיון אינו חולק בין אדם לפשיון והיינו אם הפשיון פגרים דפשיון הרחוק הוא פגרים ע"ש וקשה הא בבגדים אף אם מפסיק מה שאינו ראוי לפשיון ג"כ טמא דאמרין פי"א מ"ז קייטא שיש בה פספסין צבועים ולבנים פושין מזה לזה היינו מלבן ללבן ואף שהצבוע מפסיק ביניהן ע"ש ואף דהצבוע אינו ראוי לפשיון ומוכח דאם פשיון הרחוק מטמא לא מהני ביה הפסק ומדמהני הפסק באדם צ"ל משום דפשיון הרחוק אינו מטמא בו פלל וכמ"ש התי"ט לשיטת הרמב"ם ז"ל: פתב הרמב"ם ז"ל פ"ד ה"ד השחין והמכנה והבוהק ומחזית השחין כו'

שְׁהוּ חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּשִׁיּוֹן אֵינוֹ סִימָן טוֹמְאָה הַסְּגִירוֹ וְהִלְכוּ לָהֶן עַד שְׁנִמְצָא הַפְּשִׁיּוֹן סְמוּךְ לָאוֹם ה"ז מִן־חֶלֶט עכ"ל, וְהִנֵּה בַּפ"ק דְּנִגְעִים בַּהֵיא דְּאִין רֹאִין אֶת הַנִּגְעִים בְּשֶׁבֶת דִּישׁ בְּזֶה לְהַקֵּל וְלְהַחְמִיר פִּיצַד לְהַחְמִיר כּו' הֵתָם מִיִּירֵי שְׁהַסְּגִירוֹ וּבִתּוֹף יְמֵי הַהֶסְגֵּר נוֹלַד פְּשִׁיּוֹן וְשִׁחִין אוֹ בּוֹהֵק חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּשִׁיּוֹן וּבְשֶׁבֶת בְּסוֹף הַהֶסְגֵּר קוֹדֵם רְאִינִית הַפֶּהוּ הִלְכוּ לָהֶם וּבְשֶׁעַת רְאִינִית פֶּהוּ נַעֲשֶׂה הַפְּשִׁיּוֹן סְמוּךְ לָאוֹם וְטָמֵא וְהֵתָם הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּכָל מָה שְׁנַעֲשֶׂה בְּתוֹף יְמֵי הַסְּגֵר לֹא חָשִׁיב כְּלָל דְּאָף אִם הִלְךָ הַנִּגַּע לְגַמְרֵי וְחִזַּר בְּתוֹף יְמֵי הַסְּגֵר ה"ה כְּמוֹ שְׁהִיָּה וְכִינּוֹן שְׁהַסְּגִירוֹ בְּלֹא פְּשִׁיּוֹן וּבְסוֹף יְמֵי הַהֶסְגֵּר יֵשׁ בּוֹ פְּשִׁיּוֹן כְּדִינוֹ שֶׁהוּא סְמוּךְ לַבְּהֵרֵת טָמֵא אִף הֶרְמֵב"ם ז"ל מִיִּירֵי שְׁהִיָּה בּוֹ קוֹדֵם הַסְּגֵר פְּשִׁיּוֹן וְשִׁחִין וּבּוֹהֵק חוֹלְקֵהוּ מִן הָאוֹם וְהַסְּגִירוֹ כְּנִגְעַת בְּלֹא פְּשִׁיּוֹן וְאִח"כ הִלְכוּ לָהֶם וְכִינּוֹן דַּל"ש פְּשִׁיּוֹן כְּלָל קוֹדֵם הַסְּגֵר וּמָה שִׁיָּיָה שְׁהִיָּה בּוֹ פְּשִׁיּוֹן וְשִׁחִין וּבּוֹהֵק חוֹלְקֵהוּ צ"ל דְּמִיִּירֵי בַּהֶסְגֵּר שְׁנֵי שְׁהִיָּה בּוֹ בַּהֶסְגֵּר רֵאשׁוֹן פְּשִׁיּוֹן וְשִׁחִין וּבּוֹהֵק חוֹלְקֵהוּ וְהַסְּגִירוֹ שְׁנִית פְּשִׁיּוֹן לֹא פְּשִׁיּוֹן וְאִח"כ הִלְכוּ לָהֶם עַד שְׁנִמְצָא הַפְּשִׁיּוֹן סְמוּךְ לָאוֹם ה"ז מִן־חֶלֶט, וְיֵישׁ לְעִינֵינוּ פִּינּוֹן בְּשֶׁעַת שְׁנוֹלַד הַפְּשִׁיּוֹן חִלְקֵהוּ הַשִּׁחִין אוֹ הַבּוֹהֵק וְלֹא הִיָּה אִזּוֹ פְּשִׁיּוֹן כ"א כְּנִגְעַת אַחַר דְּכָל שֵׁישׁ הַפְּסֵק חָשִׁיב כְּנִגְעַת אַחַר לְשִׁיטַת הֶרְמֵב"ם ז"ל דְּפְשִׁיּוֹן הֶרְחֹק אֵינוֹ מְטָמֵא בְּאֵדָם א"כ עֵתָה כְּשֶׁנִּתְחַבֵּר אִמְאֵי חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן הָא שְׁתֵּי בְּהֵרֹת שְׁנִתְחַבְּרוּ לֹא חָשִׁיב זֶה פְּשִׁיּוֹן לְזוֹ [כְּאֶמְרֵינוּ גַּבֵּי בְּהֵרֵת כְּגָרִיס וּמַחֲזִיחַ כְּעֶדְשָׁה מִקְפָּתָהּ וְחוּץ לְמַחֲזִיחַ בְּהֵרֵת כּו' נִתְמַעְטָה וְהִלְכָה לָהּ רג"א אִם מְפָנִים הִיא כְּלָה סִימָן פְּשִׁיּוֹן לְפָנִימִית כּו' אִם מִבְּחוּץ הִיא כְּלָה הִינּוֹ שְׁהַחִיצוּנָה הַתְּחִילָה לְכַסּוֹת הַמַּחֲזִיחַ עַד שְׁפִלְתָּהּ הַחִיצוּנָה טְהוֹרָה וְהַפְּנִימִית לְהַסְּגִיר כַּמ"ש הַר"ש ז"ל שֵׁם וְאִף שְׁנִתְחַבְּרוּ הַחִיצוּנָה עִם הַפְּנִימִית אֵין זֶה פְּשִׁיּוֹן לְפָנִימִית] וְאֶפְשָׁר הִיָּה לֹאמַר דְּהַשִּׁחִין וְהַבּוֹהֵק שֶׁהִלְכוּ לָהֶם זֶה גּוֹפֵא חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן שְׁעֵתָה נִהְפְּכוּ לַבְּהֵרֵת וְאֵע"ג דְּשִׁחִין וּמְכוּהַ הַמְּפָסִיק מִיִּירֵי שְׁהִיָּה עֲלֵיהֶן בְּהֵרֵת קוֹדֵם רַק פִּינּוֹן שְׁהִיָּה שֵׁם שִׁחִין אוֹ מְכוּהַ חָשִׁיב הַפְּסֵק בְּבְהֵרֵת שְׁבַעֲוֹר הַבְּשָׂר לַפְּשִׁיּוֹן שְׁלֹו מ"מ אִף בַּכַּה"ג פִּינּוֹן דִּתְחִלָּה הִיָּה שִׁחִין אוֹ מְכוּהַ וְעַכְשָׁיו נִהְפְּכוּ לַבְּהֵרֵת שְׁל עוֹר הַבְּשָׂר אֶפְשָׁר דְּזֶה חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן לְנִגְעַת שְׁל עוֹר הַבְּשָׂר אִף מִלְשׁוֹן הֶרְמֵב"ם ז"ל שְׁפִתְבּוֹ וְהִלְכוּ לָהֶן עַד שְׁנִמְצָא הַפְּשִׁיּוֹן סְמוּךְ לָאוֹם נִרְאֶה דְּהַפְּשִׁיּוֹן הֵרֵאשׁוֹן זֶהוּ חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן עֵתָה דְּאִם הַפְּשִׁיּוֹן הוּא מִחֲמַת הַשִּׁחִין וְהַבּוֹהֵק שֶׁהִלְכוּ לָהֶם א"כ ל"ל עַד שְׁנִמְצָא הַפְּשִׁיּוֹן סְמוּךְ לָאוֹם אֶפְּלוֹ אִם לֹא הִלְכוּ רַק מִקְצַת הַשִּׁחִין וְהַבּוֹהֵק ג"כ לְיִטְמָא, וְנִרְאֶה מִזֶּה דַּס"ל לְהֶרְמֵב"ם ז"ל דְּמָה שֶׁהִלְךָ הַשִּׁחִין לֹא חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן פִּינּוֹן שְׁהִיָּה שֵׁם בְּהֵרֵת אִף קוֹדֵם וּבְבּוֹהֵק דְּנִדְּאֵי הַנִּגַּע פּוֹשֵׁה לְבּוֹהֵק כַּמ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל פ"ד ה"ג צ"ל דְּהָכָא מִיִּירֵי בְּאִנּוֹן דְּהַבּוֹהֵק הַתְּחִיל לְהַתְּפֹסוֹת מֵהַצַּד הַשְּׁנִי וּבַכַּה"ג לֹא חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן וְטָמֵא רַק מִשּׁוּם דְּהַפְּשִׁיּוֹן הֵרֵאשׁוֹן נִתְחַבֵּר עִם הָאוֹם וְקָשָׁה אִיף נַעֲשֶׂה עֵתָה פְּשִׁיּוֹן מָה שְׁהִיָּה קוֹדֵם נִגַּע בַּפ"ע וְצ"ע: כְּתֵב הֶרְמֵב"ם ז"ל בַּפ"ג בְּהֵרֵת כְּגָרִיס וּבְשָׂר חַי כְּעֶדְשָׁה אוֹ יוֹתֵר מִקִּיפָה מִבְּחוּץ וּבְהֵרֵת שְׁנִיָּה מִקְפָּתָת אֶת הַבְּשָׂר חַי הֵרֵי הַבְּהֵרֵת הַפְּנִימִית לְהַסְּגִיר וּבְהֵרֵת הַחִיצוּנָה לְהַחֲלִיט שְׁהֵרֵי הַמַּחֲזִיחַ בְּאֶמְצָעָה נִתְמַעְטַת הַבְּשָׂר חַי שְׁבִינִיָּהֶן אוֹ שְׁהִלְךָ כְּנִלוֹ בֵּין שְׁהִיָּה מִתְמַעְטַת כְּנִלוֹהַ בְּפָנִים בֵּין שְׁהִיָּה מִתְמַעְטַת מִבְּחוּץ הֵרֵי הֵן כְּבְהֵרֵת אַחַת שְׁאֵין בָּהּ סִימָן טוֹמְאָה עכ"ל וְהִינּוֹ כַּר"ע בַּפ"ו מ"ה וְכַפִּי פִי הֶרְמֵב"ם ז"ל בְּמִשְׁנָה שֵׁם ע"ש וְיֵישׁ לְעִינֵינוּ כְּטַעַם הַדְּבָר כְּשֶׁפְּנִלוֹהַ מִבְּפָנִים אִמְאֵי לֹא יִהְיֶה זֶה פְּשִׁיּוֹן לְפָנִימִי, וְנִרְאֶה לֹאמַר הַטַּעַם פִּינּוֹן דְּהַשְׁתָּא נַעֲשׂוּ בְּהֵרֵת אַחַת כַּמ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל א"כ מְקוֹם הַפְּשִׁיּוֹן הוּא עֵתָה בְּתוֹף הַבְּהֵרֵת וְאֵין הַבְּהֵרֵת פּוֹשֵׁה לְתוֹכָהּ וּבְזֶה פְּלִיגֵי ר"ע וּר"ג דַּר"ג סָבַר בְּתֵר מַעֲקָרָא אֲזַלִּינוּ וְכִינּוֹ

בְּשִׁעָה שֶׁפִּשְׁתָּהּ הָיָה ב' בְּהָרוֹת וְהָיָה הַפְּשִׁיּוֹן חוֹצֵה לָהּ טָמֵא וּר"ע סָבַר דְּאֶזְלִינָן בְּתַר הַשְּׁתָּא וְכִינָן דְּהַשְּׁתָּא מְקוּם הַפְּשִׁיּוֹן הוּא בְּתוֹכָהּ אֵין זֶה פְּשִׁיּוֹן, אִף מִלְּשׁוֹן פּה"מ שֶׁם שִׁכְתָּב טַעְמָא דר"ע דְּכִמּוֹ שְׁלֵא נִחְשׁוֹב פְּשִׁיּוֹן לְמַחְזֵה שְׁבִתוֹכָהּ וְלִזְה חֲחִיצוֹנָה טְהוּרָה כֵּן לֹא נִחְשְׁבָה פְּשִׁיּוֹן לְמַחְזֵה שְׁבִתוֹךְ חֲבַרְתָּה כו' נִרְאֶה דְּמִפְּרָשׁ דְּכָל בְּשַׁר הַמְּוֹקֵף בְּהֵרַת אֵין הַמְּקוּם רְאוּי לְפִשְׁיּוֹן לְשׁוּם נִגְעָה: הִנֵּה בְּהֵרַת שְׁפָנְסָה וּפְשִׁתָּה אוֹ שְׁפִשְׁתָּה וּכְנֹסָה פְּלוּגְתָּא דר"ע וְחֻכְמִים בּפ"ד מ"ז וְכַתָּב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ד ה"ט בְּהֵרַת שְׁפָנְסָה אַחַר הַפְּטוּר וּפְשִׁתָּה לְכַמוֹת שְׁהִיְתָה ה"ה בְּטְהַרְתּוֹ וְכַתָּב הַרְאָב"ד ז"ל זֹה הַפְּסָקָא בְּמִשְׁנֵה נִגְעִים שֶׁר"ע מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהְרִין וְאִינָה מְתִינְשִׁבֵת אֶלָּא בְּבְהֵרַת פְּגָרִים שְׁאֵם הִיְתָה יוֹתֵר מִפְּגָרִים לֹא הָיוּ חֻכְמִים מְטַהְרִים וְזוֹ הִיא הַשְּׁאֵלָה שְׁשָׂאֻ אֶת ר"א בְּהֵרַת פְּסָלַע עֲלֵתָה לְתוֹךְ יָדוֹ כו' וְכַתָּב הַכ"מ כַּתָּב הַרְאָב"ד בְּהֵרַת שְׁפָנְסָה כו' גְּבִי שְׂאֵלוֹ אֶת ר"א אֲמַרִינָן שְׁמָא תְּכַנְסֵה וְתִפְשִׁיָה מִשְׁמַע לְהִדְיָא שְׁאֵם פְּנֹסָה וְאַח"כּ פְּשִׁתָּה לְכַמוֹת שְׁהִיְתָה טְמֵאָה וּלְכַף הַנְּצָרָה לְהַעֲמִיד לְזוֹ בְּבְהֵרַת פְּגָרִים וְרַבִּינוּ שְׁלֵא פִּירְשׁוּ אֵין עֲלֵיו הַשְּׂגָה לוֹ הַנּוֹחַ שְׁהִיְנוּ מְוַכְרְחִים לְפָרֵשׁ פְּהַרְאָב"ד ז"ל מִפְּנֵי שֶׁהוּא ז"ל בְּסִפְרוֹ זֶה מְחַבֵּר וְלֹא מְפָרֵשׁ ע"ש וְנִרְאֶה דִּל"ק כִּלְלַעַל הַרְמַב"ם ז"ל מֵהֵיכָּא דְשָׂאֻ אֶת ר"א כו' דְּלִפִּי שְׁמִפְרָשׁ הַרְמַב"ם ז"ל בְּפַה"מ שֶׁם בְּמִי שֶׁעֲלֵתָה לְתוֹךְ יָדוֹ בְּהֵרַת פְּסָלַע וּמְקוּמָה צָרְבֵת הַשְּׁחִין א"ל יִסְגֹּר א"ל לְמָה כו' א"ל שְׁמָא תְּכַנְסֵה וְתִפְשִׁיָה וְכַתָּב שֶׁם ז"ל שְׁמָא תְּכַנְסֵה בְּיוֹם ז עַד שֶׁתְּשׁוּב פְּגָרִים וְיִפְטוּר אוֹתוֹ הִכְהֵן וְאַחַר זֶה תִּפְשִׁיָה בְּשָׂאֵרִית הַשְּׁחִין עַכ"ל א"כ מִיִּירֵי הֵתָם שְׁפָנְסָה קוֹנְדָם הַפְּטוּר וּפְשִׁתָּה לְאַחַר הַפְּטוּר וְהַרְמַב"ם ז"ל בְּפִסְקֵי שֶׁם כַּתָּב דְּכַנְסָה וּפְשִׁתָּה שְׁנִיָהֶם אַחַר הַפְּטוּר ה"ה בְּטְהַרְתּוֹ וְא"כ אֵינוֹ עֹנֵן לְהֵיכָּא דְשָׂאֻ אֶת ר"א דַּס"ל לְהַרְמַב"ם ז"ל דְּבִפְשִׁיּוֹן אֶזְלִינָן בְּתַר שְׁעַת הַפְּטוּר דָּאֵם פְּשִׁתָּה מְרַאֲיֵית הִכְהֵן בְּשְׁעַת הַפְּטוּר חֲשִׁיב פְּשִׁיּוֹן וְהִכָּא בְּכַנְסָה לְאַחַר הַפְּטוּר וּפְשִׁתָּה לְכַמוֹת שְׁהִיְתָה כִּינָן דְּלֹא פְּשִׁתָּה יוֹתֵר מִשְׁעַת הַפְּטוּר טְהוּר אֲבָל מִתְּנִי דְשָׂאֻ אֶת ר"א דְּמִיִּירֵי שְׁפָנְסָה קוֹנְדָם הַפְּטוּר וּפְשִׁתָּה לְאַחַר הַפְּטוּר כִּינָן דְּפְשִׁתָּה מְכַמוֹת שְׁהִיְתָה בְּשְׁעַת הַפְּטוּר מְקַרֵי פְּשִׁיּוֹן וְטַעַם הַחֲזִילִיק נִרְאֶה פְּשׁוּט דְּלִסְיַמְנֵי טוֹמְאָה בְּעֵינֵי רַאֲיֵית כְּהֵן כְּמוֹ לְהַנְגַע עֲצָמוֹ א"כ הִיכָּא שְׁפָנְסָה וּפְשִׁתָּה שְׁנִיָהֶם לְאַחַר הַפְּטוּר דַּע"כ מִיִּירֵי דְלֹא הִרְאֶה לְכַהֵן קוֹנְדָם כְּשְׁפָנְסָה דְמָה שְׁיִיף אִז רַאֲיֵית כְּהֵן כִּינָן שְׁפָבֵר גְּפֵטֵר דְּהָא מִיִּירֵי לְאַחַר הַפְּטוּר וְכִנְיוּס אֵינוֹ סִימָן טוֹמְאָה אֶלָּא אֲדַרְבֵּה סִימָן טְהָרָה א"כ עֲתָה כְּשִׁיבֵת פְּשִׁתָּה לְכַמוֹת שְׁהִיְתָה וּמִרְאֶה לְכַהֵן הָרִי אֵין הִכְהֵן רוּאָה הַפְּשִׁיּוֹן דְּהַנְגַע הוּא עֲתָה כְּמוֹ שְׁהִיְתָה בְּשְׁעַת רַאֲיֵית הִכְהֵן בְּשְׁעַת הַפְּטוּר וְזֶה שְׁאוּמֵר לוֹ הַמְּצוֹרֵעַ דְּכַנְסָה וְאַח"כּ פְּשִׁתָּה אִינָה כְּלוּם דְּהָא אֲמַרִינָן דָּאֵין כְּהֵן אַחַר יְכוּל לְטַמֵּא בְּפְשִׁיּוֹן וְאַמַּאי לוֹמֵר לוֹ הַמְּצוֹרֵעַ שְׁפִשְׁתָּה וְע"כ דְּצָרִיף שְׁיִפִּיר הִכְהֵן הַפְּשִׁיּוֹן וְזֶהוּ רַאֲיֵית הַפְּשִׁיּוֹן א"כ הִכָּא כְּשְׁפָנְסָה וּפְשִׁתָּה אֵין הִכְהֵן רוּאָה הַפְּשִׁיּוֹן אֲבָל כְּשְׁפָנְסָה קוֹנְדָם הַפְּטוּר וּפְשִׁתָּה לְאַחַר הַפְּטוּר הָרִי הִכְהֵן רוּאָה הַפְּשִׁיּוֹן שְׁפִשְׁתָּה מְכַמוֹת שְׁהִיְתָה בְּשְׁעַת רַאֲיֵיתוֹ בְּשְׁעַת הַפְּטוּר, וְהִנֵּה גְּבִי נִתְקִים כַּתָּב הַרְמַב"ם ז"ל בּפ"ח ה"ג הִבָּא כְּלוֹל נְתוּק וְנוֹלְדוֹ לוֹ שְׁעָר שְׁחוּר טְהוּר הִלְךְ הַשְּׁעָר שְׁחוּר טָמֵא מִשׁוּם פְּשִׁיּוֹן ע"ש וְאֵע"ג דַּה"נ הָיוּ כְּנֹסָה וּפְשִׁתָּה דְּכְשָׁנוֹלְד שְׁעָר שְׁחוּר כְּנֹסָה וּכְשִׁהֲלֵךְ פְּשִׁתָּה וְהָיוּ פְּשִׁיּוֹן וְאִף דְּהַרְמַב"ם ז"ל פִּסְק בּפ"ד דְּכַנְסָה וּפְשִׁתָּה אֵין זֶה פְּשִׁיּוֹן וּלְפַמ"ש שְׁפִיר דְּהֵתָם גְּמִי מִיִּירֵי שְׁנוֹלְד הַשְּׁעָר שְׁחוּר בִּימֵי הַסֵּגֵר כְּדָאֲמַרִינָן בְּתוֹסְפָתָא שֶׁהִבִּיא הַרְאָב"ד ז"ל שֶׁם וְעֵינֵן בְּכ"מ שֶׁם וּבְזֶה שְׁפָנְסָה בְּתוֹךְ יָמֵי הַסֵּגֵר וּפְשִׁתָּה לְאַחַר הַסֵּגֵר אִף לְהַרְמַב"ם ז"ל הָיוּ פְּשִׁיּוֹן וְכַהֲיָא דְשָׂאֻ אֶת ר"א כִּינָן דְּהִיְתָה רַאֲיֵית כְּהֵן בְּאַמְצַע: וְאַדְרַבֵּה יֵשׁ לְעֵינֵן מ"ט

דר"ע דמטמא בכנסה ופשתה שניהם לאחר הפטור הא ליכא ראזית פהן והנה הר"ש ז"ל פ"ד מ"ז פתב בלשון אחד דבעינן בפני הכהן עצמו שפשתה וכןסה, והנה בפשתה וכןסה לכמות שהיה דמטמא ג"כ ר"ע יש לעיין טובא ממ"נ אי לא חשבתה כלל מה שבינתים וחשבינן רק כמה שהיתה קודם וכמה שהיא עתה הרי הנגע עתה פתחילתה וליכא פשיון ואי חשבינן מה שפשתה בינתים לפשיון א"כ הרי עתה כשפנסה הרי הלך הפשיון וכל פשיון שהלך טהור וצ"ל דזה דאמרינן דאם הלך הפשיון טהור הוא דוקא כשפכר החליטו הפהן בפשיון והלך הפשיון טהור והכא מיירי שלא החליטו הפהן בינתים דאין הילוף הפשיון מטהר רק אחר שהחלט בו אף דחוק גדול הוא דאם לא הוחלט בינתים איך יכול הפהן להחליטו עתה בפשיון שפכר הלך לו, והנה הכ"מ פתב שם בפשתה וכןסה דאין טעם להחליט ע"ש ונראה דהוקשה לו זה והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ מפרש דר"ע פליג ג"כ בתוך ימי הסגר אם פשה באמצע הסגר ובסוף הסגר חזר לכמות שהיה ע"ש והנה יש לעיין דהא ר"ע גופיה קאמר בפ"ז מ"ד בתולש סימני טומאה בתוך הסגרו דטהור לפי שלא טמאו הפהן והיננו דבתוך ימי הסגרו נולדו לו סימני טומאה ותלשן וטהור אף מדרבנן דלא קנסין ליה וכ"ש דטהור מדאורייתא ואף שנוולדו בו סימני טומאה בתוך הסגר ולא טמאו הפהן בהם אם תלשן בתוך הסגר טהור וכ"ש שהלכו מאליהן הסימני טומאה בתוך הסגר דטהור וא"כ פשתה וכןסה בתוך ימי הסגר לר"ע אמאי טמא ומ"ש פשיון משאר סימני טומאה ועוד קשה דאמרינן בפ"ק רע"א חל להיות בתוך השבת מעבירין אותו אחר השבת ויש בדבר להקל ולהחמיר כיצד להקל כו' הנה בו פשיון והלך לו פשיון כו' דטהור ע"ש ומוכח דלר"ע אם בתוך ימי הסגר פשתה וכןסה טהור וצע"ג: ובעיקר בפשתה וכןסה דמטמא ר"ע וכתב הכ"מ דאין טעם להחליט פתב ע"ז התי"ט פ"ד מ"ז דסברת ר"ע היא דהתורה לא הקפידה אלא על שתפשה וזהו דדייק הרמב"ם ז"ל בפירושו שכתב שהנגע ככר נמשך בגוף ע"ש והנה לפ"ז בהא פליגי ר"ע ורבנן דלרבנן פשיון הוי כשאר סימני טומאה כמו שער לבן ומחיה דכשעודם בו טמא וכשהלכו להם טהור דעמידתו זהו מטמאתו ומש"ה כשהלכו להם טהור ה"נ בפשיון וכשפשה ואח"כ פנס טהור ור"ע ס"ל דשאני בזה פשיון משאר סימני טומאה דאין עמידת הפשיון המטמא אלא מה שפשה בגוף היא המטמא ואפילו הלך לו וי"ל דר"ע ורבנן בהא לטעמייהו אזלי דר"ע ס"ל בפ"ד מ"ט בבהרת כגריס ופשתה כחצי גריס ועוד והלכה מן האום כחצי גריס טמא דחשיב האום והפשיון אחד והפשיון נעשה אום ומצטרפת עם מה שמשאר מן האום לכגריס א"כ דין פשיון הוא רק בהרגע שפשה ואח"כ נעשית אום כמו בהרת עצמה א"כ אי אפשר לומר שעמידת הפשיון הוא המטמא דאח"כ ליכא פשיון כלל דכטל שמו ממנו נעשה הוא בהרת גדולה א"כ ליכא חילוק בין הלך הפשיון אח"כ ללא הלך פיון דבלא"ה אין עוד תורת פשיון עליו אבל רבנן סברי התם דאין הפשיון מצטרף עם דלעולם מה שהיה קודם חשיב אום ומה שפשה הוי פשיון א"כ שפיר ס"ל דפשיון הוי כשאר סימני טומאה דעמידתו בבהרת זהו המטמא אותה והיכא שפשתה וכןסה בתוך ימי הסגר ודאי אף ר"ע מודה שאין זה פשיון וכמה שהוכחנו לעיל והטעם הוא דכ"מ שנעשה בתוך ימי הסגר לא משגחינן כלל דאפילו הלכה וחזרה בתוך ימי הסגר ה"ה פמות שהיתה: והנה לשיטת הראב"ד ז"ל בכנסה ופשתה דמפרש פלוגתייהו דר"ע ורבנן בבהרת כגריס וכןסה ואח"כ פשתה יש לעיין מ"ט דר"ע דמטמא דכיון

דכנסה ונעשית פחות מכגריס הרי הלכה הנגוע ואח"כ פשפשה והיא עתה כגריס ה"ז נגע חדש ותראה בתחילה וכמו הלכה וחקרה לאחר הפטור וצ"ל דר"ע לטעמיה דס"ל בפ"ה מ"ג בשער הפקודה בהלכה הבהרת וחקרה דהשער לבן אינו מטמא דמקרי שהפקתה חכמתה דבהרת אחרת היא אבל אם נפקתה מכגריס וחקרה לבן א"ל לר"ע שם דהשער לבן של קודם מטמא דאם נפקתה מכגריס וחקרה לא חשיב לה ר"ע לנגע אחר ולא הוי כהלכה וחקרה מיהו יש לעיין בשער הפקודה עצמה בנפקתה הבהרת מכגריס וחקרה למה צריף ר"ע לשער לבן כלל אמאי לא מטמא משום פשיון דהא ס"ל לר"ע בבהרת כגריס וכןסו וחקרה לכמות שהיתה דחשיב פשיון וצריף לחלק דזה דס"ל לר"ע בבהרת כגריס דכנסה ואח"כ פשטה טמא הוא ונקא לאחר הפטור אבל מתוך החלט כמו התם דהחלט בשער לבן ואח"כ נפקתה מכגריס ואח"כ חזר לא חשיב פשיון ולפ"ז לאחר הפטור חמיר טפי וצריף ליתן טעם לזה ונראה הטעם דלאחר הפטור כגון שעמד בעיניו ב' שבועות ופטרו או הלכו סימני טומאה ונשארה הבהרת כגריס וכשראה הפהו וטרו מ"מ דין בהרת נשאר עליו שהרי פשה לאחר הפטור טמא א"כ בשעת הפטור נעשה דין על הנגע אף שטהורה עתה שאם תפשה אח"כ תטמא ומה שפנס ופשה ס"ל לר"ע דחשיב פשיון וראיית הפהו באמצע היינו בשעה שפנס ל"ש כיון שפטרו ומה שייף ראיית פהו אח"כ כשפנס הא אין כניסה סימן טומאה אבל בהחלט בשער לבן ונפקתה הבהרת מכגריס דטרו הפהו אינו שייף שעשה שטהרו הפהו מחמת שנפקתה מכגריס שיהא עתה דין על הנגע שאם תפשה יהיה טמא שהרי אין כאן נגע כלל דפחות מכגריס לאו נגע היא ואין עליה שום דינים כלל וא"כ בראיית פהו כשפנסה נעשה עליה דין בהרת פחותה מכגריס דאינה בהרת כלל ול"ש עליה דין פשיון א"כ אף אם פשטה שחקרה לכגריס אינו מטמא בפשיון דכ"ז שלא חל על הנגע מתחילה דין שיטמא בפשיון אינו מטמא בפשיון ובזה שאני פשיון משער לבן ומחיה דשער לבן ומחיה מטמאין בתחילה כשבא אצל פהו ובו בהרת עם שער לבן או מחיה טמא אבל פשיון אפילו רואה הפהו שפוששה והולך אין זה פשיון ופשיון מטמא רק אחר שעשה הפהו על הנגע דין הסגר שאז נעשה דין אם תפשה שיטמא וכן בפשיון בן יומו כדאמרין בתוספתא בהרת ובה סימני טומאה החליטו והלכו להן סימני טומאה ובה אצל פהו ופטרו ואח"כ נולד לו הפשיון זהו פשיון שמשמא בן יומו ע"ש דע"י ראיית הפהו כשפטרו נעשה דין על הנגע שיטמא בפשיון דכל שהפנה עושה חלות על הנגע כשמשקרו או פוטר נעשה עליו ג"כ דין שיטמא בפשיון וכ"ז שאין הפהו עושה על הנגע אינה חלות היינו כשרואה הפהו בתחילה שפוששה והולך אינו מטמא בפשיון אבל בהחלט בשער לבן ונפקתה הבהרת מכגריס שאז פטרו הפהו אז החלות שעשה הפהו על הנגע כשפטרו אי אפשר להיות עליה דין שיטמא בפשיון דפחות מכגריס אינו נגע כלל: הקשה הראב"ד ז"ל בפ"ד שם לר"ע דפשתה ואח"כ פנסה דטמא הא בבהרת כגריס ופשה פחצי גריס והלכה מן האום פחצי גריס ס"ל לר"ע דתראה בתחילה ואמאי לא יהיה טמא הרי פשתה וכןסו ועיין בכ"מ שם שביאר קושית הראב"ד ז"ל וכתב שמצא במשניות מוגהות כתוב על אותה משנה דרע"א תראה בתחילה דזו המשנה אינה בנוסחת הרמב"ם ז"ל ע"ש, והנה פן נראה להדיא דגרסא אחרת היה להרמב"ם ז"ל במתני' ממה דאמרין שם פ"ד מ"י בהרת כגריס ופשטה כגריס נולד לפשיון מחיה או שער לבן והלך לה האום ר"ע מטמא ופי' הרמב"ם ז"ל שם בפ"מ

דר"ע מטמא משום פשיון ע"ש ואע"ג דמעיקרא פגרים והשתא פגרים חשיב ליה לר"ע פשיון וע"כ משום דהוי פפשטה וחקרה וינסה א"כ אם בבהרת פגרים ופשטה פגרים ואח"כ הלכה לה האום אע"ג דעתה היא בתחילה וגם הלכה לה האום לגמרי חשיב ליה פשיון כ"ש בהרת פגרים ופשטה פחצי גרים והלך מן האום פחצי גרים דלא הלכה האום לגמרי דחשיב ליה פשיון וטמא ולא יראה בתחילה אבל בפ"י הרא"ש ז"ל שם כתב בהיה דבהרת פגרים ופשטה פגרים ונולדה לפשיון מחיה או שער לכן זה דר"ע מטמא הוא משום שער לכן או מחיה אבל משום פשיון לא פיון דלא פשה טפי משיעורא קמא ע"ש והוא משום דהרא"ש ז"ל גרים לעיל בבהרת פגרים ופשה פחצי גרים והלך מן האום פחצי גרים דלר"ע יראה בתחילה ע"ש דלא חשיב פשיון א"כ ה"ה הכא אבל מן הרמב"ם ז"ל מוכח שהיה לו גרסא אחרת וכמ"ש הכ"מ: והנה בזה אתי שפיר מה דאמרין בפ"ק גבי חל להיות בתוך השבת מעבירין אחר השבת ויש בדבר להקל ולהחמיר פיצד להקל היה לו פשיון והלך הפשיון או שהלכה לה האום או שנתמטטה ואין בזה ובזה כגרים היינו יחד האום והפשיון ע"ש ויש לעיין הא אפילו יש בזה ובזה פגרים הוי ג"כ להקל דהא ליכא עתה פשיון ואף דהתם קאי אליבא דר"ע דאמר מעבירין אותו אחר השבת הא ס"ל לר"ע בהרת פגרים ופשטה פחצי גרים והלכה מן האום פחצי גרים דעכשיו האום עם הפשיון יחד פגרים דתראה בתחילה וא"כ אם היה רואה בשבת פשפשה היה מחליטו ועכשיו יראה בתחילה א"כ הוא להקל ולגרסת הרמב"ם ז"ל כפמ"ש הכ"מ אתי שפיר דס"ל לר"ע בכה"ג דטמא א"כ ליכא קולא אא"כ אין בזה ובזה פגרים: הנה בהיה דבהרת פגרים ופשטה פחצי גרים והלכה מן האום פחצי גרים דרע"א יראה בתחילה וחקמים מטהרין כתב התי"ט בשם מהר"ם ז"ל דה"ה איפכא דהלכה מן האום פחצי גרים ואח"כ פשטה פחצי גרים דמטהרי רבנן ולא חשיב נגע חדש ליראות בתחילה ושפך נטהר ונתבטל פשנפחתה מפגרים ע"ש היינו פשנפחתה מפגרים ונטהר נטהר ג"כ לענין שאין אותו החצי גרים הנותר ראוי להצטרף לחצי גרים שיולד אח"כ להיות נגע חדש הנה הרמב"ם ז"ל כתב בפ"ד ה"ח בהרת שטתרה מתוך הסגר או מתוך החלט שהלכו ממנו סימני טומאה אין מסגירין בה לעולם והוא מהתוספתא והכ"מ הביא שם בשם מהר"י קורקוס וא"ת וכיון שטתרה מתוך הסגר מה יחזור להסגר ע"ש, והנה לפי דברי המהר"ם ז"ל אתי שפיר דאצטרף לטתרה מתוך הסגר ונעשית פחות מכגרים ואח"כ נולד חצי גרים אחר דלא יסגור דלא אמרינן שיחשב כנגע חדש דיסגור אלא פיון דהאי חצי גרים הנשאר נטהר בין מתוך הסגר בין מתוך החלט אינו יכול לשמש עוד לנגע אחר להסגור אף בעיקר מה שחידש המהר"ם ז"ל דה"ה איפכא דהלכה האום פחצי גרים ואח"כ פשה פחצי גרים ג"כ מטהרין חקמים ולא יראה בתחילה יש לעיין הא בשער הפקודה אליבא דר"ע מי שהיה בו בהרת פגרים ובה' שערות והלך ממנה פחצי גרים והניח שער לכן במקום הבהרת וחזר דר"ע מטמא ורבנן דמטהרי התם הוא משום דהוי שער הפקודה דאין השער לכן מטמאין דמקרי שלא הפכתה הבהרת אלא הפכתה חברתה אבל בשער לכן שיולדו עתה מטמאין אף רבנן ולהמהר"ם ז"ל אין כאן נגע כלל פיון שנפחתה הבהרת מפגרים ונטתרה שוב אין מה שנושארא ראוי להצטרף עם מה שנוולד אח"כ א"כ מה שייך לומר שהפכתה חברתה הא אין כאן נגע כלל ע"כ נראה לומר דדוקא קתני במתני' שפשטה פחצי גרים ואח"כ הלכה מן האום פחצי גרים אבל לא איפכא ואם

הַלְכָה מִן הָאוֹם פְּחָצֵי גָרִים וְאִח"כ פְּשֻׁתָּה פְּחָצֵי גָרִים לִכ"ע יִרְאֶה בַתְּחִילָה דְעַל חָצֵי גָרִים ל"ש טְהָרָה וּל"ש לֹמֵר שְׂכָבָר נְטִהָרָה הַבְּהֵרֶת פִּינּוּ דְעֵתָהּ הִיא חָצֵי גָרִים וְחָצֵי גָרִים אֵינָה פְלוֹם וּל"ש עָלֶיהָ שׁוֹם דִּינִים וְהוּי כְּבִהְרֶת חָצֵי גָרִים בַּתְּחִילָה דְאִם נוֹסֵף אִח"כ עָלָיו עוֹד חָצֵי גָרִים הוּי נִגְע חֲדָשׁ וְיִרְאֶה בַתְּחִילָה וּבְפֻשְׁתָּהּ פְּחָצֵי גָרִים וְאִח"כ הַלְכָה מִן הָאוֹם פְּחָצֵי גָרִים הַטַּעַם דְּלַרְבָּנּוּ לֹא יִרְאֶה בַתְּחִילָה הוּא מְשׁוֹם דְּאוֹתוֹ הַחָצֵי גָרִים שְׁנִיתוֹסֵף הֵינָה קוֹנְדָם מְשַׁמֵּשׁ פְּשִׁינּוּ לְהַנְגִיעַ הָרָאוֹן אֵינּוּ יָכוֹל לְשַׁמֵּשׁ עֵתָהּ אִם לִנְגַע חֲדָשׁ וּבְבִהְרֶת פְּגָרִים וּפְשֻׁתָּה כְּגָרִים וְעוֹד וְהַלְכָה הָאוֹם דִּס"ל לְרַבָּנּוּ דִּירְאֶה בַתְּחִילָה הַתָּם הוּא פִּינּוּ דְהַפְּשִׁינּוּ הוּא יוֹתֵר מִגָּרִים וַיֵּשׁ בְּהַפְּשִׁינּוּ שְׁיַעוֹר נִגְע א"כ מַתְּחִילָה פְּשִׁנּוּלִיד הַפְּשִׁינּוּ הֵינָה מְשַׁמֵּשׁ פְּשִׁינּוּ וְגַם פְּנִינָה בַפ"ע פִּינּוּ שְׁיַשׁ בּוֹ שְׁיַעוֹר נִגְע וּכְשֶׁהֲלֵךְ הָאוֹם נִשְׁאַר דִּינוֹ בְּתוֹר נִגְע בַפ"ע מִשָּׂא"כ בְּפְשִׁינּוּ פְחוֹת מִגָּרִים: וְהֵינָה בְּבִהְרֶת פְּגָרִים וּפְשֻׁתָּה פְּחָצֵי גָרִים וְהַלְכָה מִן הָאוֹם פְּחָצֵי גָרִים דִּר"ע מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהֲרִין וְכֵן בִּהְרֶת פְּגָרִים וּפְשֻׁתָּה כְּגָרִים וְעוֹד וְהַלְכָה לֵה הָאוֹם דִּר"ע מְטַמֵּא וְחֻכְמִים יִרְאֶה בַתְּחִילָה ס"ל לִר"ע דְּהָאוֹם וְהַפְּשִׁינּוּ חֲדָשׁ הוּא וּכְשֶׁהֲלֵכָה הָאוֹם אוֹ שְׁנִיתֵמְעֻטָּה עַדִּין תּוֹרֶת נִגְע הָרָאוֹן עָלֶיהָ וּלְרַבָּנּוּ כָּל שְׁנִיתֵמְעֻטָּה הָאוֹם מִכְּגָרִים אֵין הַפְּשִׁינּוּ מְצַטְרֵף עִמָּה לְכְּגָרִים וּבִהְלָכָה הָאוֹם וְנִשְׁאַר הַפְּשִׁינּוּ הוּי פְּנִינָה אַחַר וְיִרְאֶה בַתְּחִילָה, וְהֵינָה יֵשׁ לְחֻקוֹר מִי שֶׁהֵינָה מְחַלֵּט בְּשַׁעַר לְבָן וְאִח"כ פָּרַח בְּכוֹלוֹ וְאִח"כ הַלְכָה הָאוֹם הֵינָה לְרַבָּנּוּ דְהָאוֹם וְהַפְּשִׁינּוּ חָשִׁיב כִּב' נִגְעִים וּבִהְלָכָה הָאוֹם וְנִשְׁאַר הַפְּשִׁינּוּ יִרְאֶה כְּבַתְּחִילָה נִרְאֶה דֵּה"נ יִרְאֶה כְּבַתְּחִילָה פִּינּוּ שֶׁהַלְכָה הָאוֹם וּלִר"ע דְּחָשִׁיב אִם וּפְשִׁינּוּ חֲדָשׁ בְּפָרַח בְּכוֹלוֹ וְאִח"כ הַלְכָה הָאוֹם הוּי פְּנִינָה אֲפָשָׁר דְּהִיכָא ס"ל לִר"ע דְּהָאוֹם וְהַפְּשִׁינּוּ אַחַת הוּי הַנ"מ פְּשִׁינּוּ הַמְטַמֵּא אֲבָל פָּרַח בְּכוֹלוֹ דְּהוּי פְּשִׁינּוּ הַמְטַהֵרוֹ לֹא וּלִכ"ע יִרְאֶה בַתְּחִילָה: ט) שְׁיַעוֹר שַׁעַר לְבָן לְטַמֵּא הוּא ב' שְׁעָרוֹת כְּדִי לְכוֹף רָאוֹן לְעִיקְרוֹ וּבְעֵינֵי בִהְרֶת קוֹדֵם לְשַׁעַר לְבָן וּבְכָאוּ שְׁנִינָה פְּאָחַד הַבְּהֵרֶת וְהַשַּׁעַר לְבָן כְּתִב הִר"ש ז"ל פ"ד מ"א דְּזֵה דְּאִמְרִינָן בִּהְרֶת וּבָה ב' שְׁעָרוֹת לֹא דְּאוֹתוֹ בִּהְרֶת וּשְׁעָרוֹת בְּהַדִּי הַדִּי אֵלָּא הַבְּהֵרֶת קוֹדֵם וְאִח"כ בָּאוּ הַשְּׁעָרוֹת ע"ש וְהַשְּׂמ"ק פְּתוּבוֹת פ' הַמְדִיר כְּתִב דְּאִם אֲתוּ בִּהְרֶת וּשַׁעַר לְבָן בְּהַדִּי הַדִּי טַמֵּא וְהוֹכִיחַ דְּאִי הוּי טְהוֹר א"כ בְּשַׁעַר לְבָן וּבִהְרֶת סָפֵק זֶה קוֹדֵם כּו' אִיכָּא ס"ס לְטַהֲרוֹ סָפֵק קוֹדֵם הַשַּׁעַר לְבָן סָפֵק אֲתוּ בְּהַדִּי הַדִּי ע"ש] וְהֵינָה אִמְרִינָן בַפ"ד דְּנִגְעִים מ"ג יֵשׁ בְּמַחְזֵה מַה נִּשְׂאִין בְּשַׁעַר לְבָן שְׁהַמְחִיזָה מְטַמֵּא הַפּוֹכָה וְשָׁלֵא הַפּוֹכָה מִשָּׂא"כ בְּשַׁעַר לְבָן וּבִת"כ דְּרִישׁ לֵה מְקָרָא דְּמַחְזֵה מְטַמֵּא שָׁלֵא הַפּוֹכָה וְהֵינָה זֶה אִי אֲפָשָׁר לְהִיּוֹת שְׁתַּקְדוּם מַחְזֵה לְבִהְרֶת דְּמַחְזֵה הוּא בְּשַׁעַר פְּרִיא הֵינּוּ שְׁיַשׁ בְּאִמְצַע הַבְּהֵרֶת מְקוֹם נִשְׂאִין שֵׁם בִּהְרֶת א"כ מַה שְׁיַיָּךְ לֹמֵר קוֹנְדָם הַבְּהֵרֶת שֶׁהֵינָה שֵׁם מַחְזֵה דְּקוֹנְדָם הַבְּהֵרֶת כָּל הַגּוֹף הוּא בְּשַׁעַר פְּרִיא וְלֹא מְשַׁפְּחֵת לֵה אֵלָּא כִּב"א שְׁנוֹלְדָה הַבְּהֵרֶת וּבְתוֹכָהּ פְּעֻדָּשָׁה נִשְׂאִין שֵׁם בִּהְרֶת וְזֵה מְקָרִי שְׂאִינָה הַפּוֹכָה א"כ הַפּוֹכָה מְקָרִי דוֹקָא שְׁנוֹלְדָה אַחַר הַבְּהֵרֶת וְא"כ בְּשַׁעַר לְבָן דְּבְעֵינֵי דוֹקָא הַפּוֹכָה בְּעֵינֵי דוֹקָא שְׁתַּקְדוּם הַבְּהֵרֶת לְשַׁעַר לְבָן אֲבָל כִּב"א טְהוֹר דְּהָא אִמְרִינָן יֵשׁ בְּמַחְזֵה מַה נִּשְׂאִין בְּשַׁעַר לְבָן: כְּתִב הַרְמְב"ם ז"ל פ"ב ה"ד אֵין שַׁעַר לְבָן סִימָן טוֹמְאָה עַד שְׁיַיָּהּ בְּגוֹף הַבְּהֵרֶת פִּיצַד בִּהְרֶת וּבָה שְׁחִין אוֹ מְכוּנָה אוֹ בְּנֵהק אוֹ מְחִינֵת הַשְּׁחִין כּו' וּשְׁתִּי שְׁעָרוֹת לְבָנוֹת בְּתוֹף הַשְּׁחִין אוֹ הַמְכוּנָה אוֹ הַבְּנֵהק שְׁבָתוֹף הַנְּגַע אֵינּוּ סִימָן טוֹמְאָה וְה"ז כְּבִהְרֶת נִשְׂאִין בָּהּ שַׁעַר לְבָן וְיִסְגּוֹר כּו' הֵלְכוּ לֵהֶם הַשְּׁחִין וְהַבְּנֵהק וְהַמְכוּנָה כּו' וְנִמְצָא שְׁתִּי הַשְּׁעָרוֹת בְּתוֹף הַבְּהֵרֶת בְּגוֹפָה בְּסוֹף שְׁבוּעַ הָרָאוֹן אוֹ בְּסוֹף שְׁבוּעַ הַשְּׁנִי ה"ז מְחַלֵּט ע"ש וַיֵּשׁ

לענין פנין דמתחילה הנה השער לכו בהבנה ולא הנה מטמא ועכשיו הוא בבהרת א"כ הוי פקדום שער לכו לבהרת ומתני' דפ"ק דקתני ביצד להחמיר הקיף השחין את שתייהו כו' או שחלקן השחין כו' והבנה והלכו להם דמחליטין אותו התם מיירי דהפל הנה בתוך ימי ההסגר ושהסגירו בלא שער לכו ובתוך ימי ההסגר נולד לו שער לכו והקיפו השחין והבנה ובשבת בשעת ראית הפהו הלכו להם פי כל מה שנעשה בתוך ימי ההסגר לא חשיב כלל דאפילו הלכה הבהרת לגמרי וחוזה ג"כ ה"ה פמות שהיתה דבהסגר משגחינו רק מה שהיה בתחילת ההסגר ובסופו ולא מה שנעשה בתוך ההסגר וכיון דהסגירו בלא שער לכו ובסוף ההסגר יש שער לכו בבהרת טמא אף הרמב"ם ו"ל דמיירי שהיה קודם הסגר שער לכו בבנה אשר בתוך הבהרת שהרי כתב הרמב"ם ו"ל דהוי בבהרת בלא שער לכו ויסגור א"כ אח"כ פשהלך הבנה ועתה השער לכו בבהרת א"כ הוי פקדום שער לכו לבהרת וצ"ל דס"ל להרמב"ם ו"ל דדוקא קדם שער לכו להבהרת ממש טהור אבל הוי השער לכו קודם באופן דאין מטמאין כגון שהיו בבנה שבתוך הבהרת ואח"כ הלך הבנה טמא אף קשה מהא דאמרין בפ"ד מ"ו בהרת פגרים ובה מחזה פעדשה ושער לכו בתוך המחזה והלכה המחזה דר"ש מטהר לפי שלא הפכתו הבהרת דס"ל דשער לכו אינו מטמא במחזה שבתוך הבהרת וכשהלכה המחזה ועכשיו השער לכו בהבהרת ג"כ טהור דחשיב שלא הפכתו הבהרת א"כ כ"ש שאם הנה השער לכו בבנה שבתוך הבהרת דהבנה אינו שייך להנגע כלל דאם אח"כ הלך הבנה ועתה השער לכו בהבהרת דחשיב שלא הפכתו הבהרת ואף רבנו דמטמאי התם הוא רק משום דס"ל דשער לכו מטמא בתוך המחזה כדאמרין בת"כ דדרשי ושער בנגע דכל שהיה השער לכו בנגע אף בהמחזה הוי סימן טומאה אבל פשהיה בבנה דלא הוי השער לכו סימן טומאה לכ"ע פשהלך אח"כ הבנה חשיב לא הפכתו הבהרת וצע"ג: כתב הכ"מ שם עמ"ש הרמב"ם ו"ל דאין שער לכו סימן טומאה עד שיהיה בגוף הבהרת וכו' בפ"ק דנגעים תנן על ב' שערות לבנות נסמך השחין לשתייהו או לאחת מהן הקיף השחין את שתייהו או את אחת מהן או חלקן השחין ומחזית השחין ומחזית המכה והבנה להקל וא"ת הא קי"ל שער לכו הוי סימן טומאה גם בשחין ומכה וא"כ דל בהרת מהכא תי"ל משום שחין ומכה שיש בהם שער לכו וי"ל משפחת לה כגון שהיה מכה טריה ונקרא מורד ואינו מטמא ע"ש וקשה הרי קתני התם במתני' נמי מחזית השחין ומחזית המכה והיינו צרבת דמטמא בנגעים ובעיקר הקושיא י"ל דמיירי שאין בהשחין פגרים א"נ שקדם שער לכו להשחין: יש לחקור בבהרת פגרים ופשהתה והוחלט ואח"כ פרהה בכולו ונולד לו שער לכו לרבנו דמטהרים בפ"ח מ"ב שער לכו אחר פריחה אם אח"כ פנסה כל הפשיון ונעשה כבתחילה פגרים אי טמא משום שער לכו אי מקרי שלא הפכתו הבהרת פיון דבשעה שנולד השער לכו הנה הבהרת טהור מדין פריחה או מ"מ פיון דבזו הבהרת נולדה ול"ד לשער לכו שהיה בבהרת והלכה ואח"כ חזרה דבהרת של עתה השער לכו קדם או שהיה בהרת פחצי גרים ובה שער לכו ואח"כ נוסף עוד חצי גרים דטהור דדרשינו בת"כ שהפכתו כולה ולא שהפכתו מקצתה אבל הכא הרי הפכתה כולה שכל הבהרת של עתה קדמה לשער לכו ול"ד ג"כ לבהרת ובה מחזה ושער לכו בתוך המחזה והלכה המחזה דר"ש מטהר דהתם קודם הוי בהמחזה ועתה בהבהרת או אפשר כל בשעה שנולד השער לכו היתה הבהרת טהורה מאיזה טעם שיהיה מקרי שלא הפכתה

הבהרת: בשער הפקודה בבהרת ובה שער לבן והלכה הבהרת וחזרה דעקביא בן מהללאל מטמא פתב הרע"ב ו"ל בפ"ה דעדיות מ"ו וכן בפ"ה הרמב"ם והראב"ד ו"ל שם דטעמו משום שהרי נהפך שער לבן בבהרת עוד פתב הראב"ד ו"ל דא"נ דקסבר עקביא פיון ששער לבן עומד במקומו עדיין לא נרפא הנגע וכמי שלא הלכה הבהרת דמי ע"ש היינו ללישנא קמא לא דריש עקביא ב"מ כלל שהפכתה ולא שהפכתה חכרתה וכל שאיזה בהרת הפכתה סגי ולישנא בתרא בעי שתהפוך זו הבהרת רק ס"ל פיון דשער לבן עומד וחזרה הבהרת אין האחרת אלא זו, והנה יש נפקותא לדינא בין הנה תרי לישני בבהרת ובה שער לבן והלכה הבהרת ונולדה בהרת אחרת בסמוך לה ופשתה עד שהכניסה לתוכה את השער לבן וכנסה הבהרת מצד אחר שיעור שפשתה לכאן דליפא לטמא משום פשיון דבכה"ג פיון דנולדה הבהרת במקום אחר ודאי אין זו הבהרת שהלכה וללשון שני לכ"ע אינו סימן טומאה ולישנא קמא כל שהפכתו בהרת בעולם הוי סימן טומאה: אמרינו בת"כ שאלו תלמידיו את ר"י בהרת ובה שער שחור חיישינו שפא מועט מקומה את הבהרת מכגריס א"ל ובה שער לבן חיישינו שפא מיעט מקומה את הבהרת מכגריס א"ל אי אמרת בשער לבן שסימן טומאה תאמר בשער שחור שאינו סימן טומאה א"ל הרי שיש ו' שערות לבנות כולן הן סימני טומאה אלא שנים חוששין אנו על המותר שפא מיעט מקומן הבהרת מכגריס א"ל אי אמרת בשער לבן שהוא מין טומאה תאמר בשער שחור שאינו מין טומאה א"ל אף שער שחור הופך והוא מין טומאה וכו' ע"ש, והנה יש לעיין בשער לבן שקדם את הבהרת אי ממעט מכגריס דהא אינו סימן טומאה וגם אי אפשר להפך עוד לסימן טומאה כמו שער שחור אי זה מקרי מין טומאה לפי שבקלמא שער לבן אם באה אחר הבהרת טמא דל"ד לו' שערות לבנות שפולן כאן מין טומאה רק דסגי בשנים ואם ינשרו שנים יהיה טמא מחמת האחרים וכיון דאפשר להם להיות סימן טומאה בזו הבהרת חשיב מין טומאה וכמו שחורות דאם יהפכו ללבן יהיו סימן טומאה אף שער לבן שקדם לבהרת אינו יכול להיות כאן סימן טומאה לעולם, והנה יש לחקור בשער לבן שקדם את הבהרת ואח"כ שנולדה הבהרת הן שחור ושוב נתלבנו אי טמא דכיון שהשער לבן הוי קודם הבהרת ולא הוי סימן טומאה א"כ מה שהושחרו לא מעלה ולא מוריד וה"ה כמו שהיו וכשנתלבנו אח"כ וחזרו כמו שהיו קודם לא נולד בהם פלום דחזרו כמו שהיו קודם או אפשר דמ"מ פיון דהושחרו בינתיים ונהפכו אח"כ ללבן חשיב הפכתו הבהרת, והנה אי נימא פן אתי שפיר בשער לבן שקדם לבהרת דאינו ממעט הבהרת מכגריס דהוי מין טומאה בבהרת זו דאפשר להם להשחיר ולחזור ללבן: והנה בפ"ד מ"ד אמרינו דזה דבהרת ובה שער לבן או שער שחור אין חוששין שפא מיעט השער את הבהרת מפני שאין בו ממש וכתב בפה"מ לפי ששיעור הנקב אשר יוצא ממנו השער מעט מזער ואין לו שיעור מוחש עכ"ל וקשה אמאי אין בו ממש הא שיעור כגריס הוא ל"ו שערות ואם הוי בהבהרת ט"ז שערות ה"ה חצי גריס ונראה דזה דכגריס הוא ל"ו שערות הוא עם מה שביניהם אבל בבהרת ובו שער שחור דמה שביניהם הוא בהרת דרק במקום השערות עצמן ליפא בהרת ומקום השערות עצמן אי"ב ממש, והנה בזה אתי שפיר מה דאמרינו בגילוח הנתק דמשייר ב' שערות סביבות הנתק כדי שיהא הפשיון נזכר ול"ל ב' שערות בשערה אחת סגי דהא פשיון אג"ל שיעור א"כ נזכר הפשיון אם ינתקו ולפ"ז אפשר דאם ינתק שיערה אחת אין זה פשיון אף דפשיון הוא כ"ש מ"מ

מקום שערה אחת אי"ב ממש כלל ואין זה פשיון אבל פשמייר ב' שערות ונתקו א"כ אף מה שביניהם הוא נתק והוי פשיון שיש בו ממש: י) אמרינו ברפ"ז אלו ביהרות טהורות כו' השחין והמכה והקדח עד שלא נעשו צרבת ונעשו צרבת וחי רב"י מטמא שפתחלתו וסופן טמא וחקמים מטהרין וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ עד שלא נעשו צרבת ענינו שהתחדש הנגע בו בהיותו פדין עור הבשר קודם שפתפשט בעור ותהיה בהרת טמאה בלי ספק ואחר זה נולד צרבת אשר טהר זאת הנגע אשר היה בעור הבשר בחידוש השחין או המכה כמו שהתבאר כו' עוד חיו השחין והמכה ר"ל שחזרו לדין עור הבשר וחזר זה הנגע טמא וחקמים מטהרין לפי שהם אומרים מאשר נדחה כו' עכ"ל, והנה אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל בפ"ט הסגירו בשחין ולבסוף שבוע נעשה עור הבשר בעור הבשר ולבסוף שבוע נעשה שחין יראה בתחילה ע"ש וקשה אמאי הקא חכמים מטהרין לגמרי דכשנולד הנגע בעור הבשר ואח"כ נעשה שחין אין חכמים מטהרין לגמרי אלא יראה בתחילה א"כ פשחזר עוד הפעם לעור הבשר אמאי מטהרין אותו לגמרי ומה שינוי הואיל ואידידי בינתים הוא אף בינתים לא אידידי להיות טהור לגמרי ונראה דזה דאמרינו הקא שנדחה בינתים הוא משום דאי אפשר להיות צרבת השחין או המכה א"כ היה קודם מורדיו דהא צרבת השחין נפקא לן בת"כ מדכתיב פי יהיה בו שחין ונרפא א"כ כשנולד הבהרת בעור הבשר ואח"כ נעשה שחין א"כ כשהיה מורד אז נטהר לגמרי וכיון שנדחה שוב אינו מטמא וזה דאמרינו בתוספתא דהסגירו בעור הבשר ובסוף שבוע נעשה שחין או מכה דיראה בתחילה ואינו טהור לגמרי ואע"ג דהיה מורד בינתים הסגר שאני דבהסגר לא משגחינו כלל מה שנעשה בתוך ימי הסגר דאפילו הלכה לגמרי הבהרת וחזרה דנדאי נטהרה בינתים אמרינו דה"ה כמות שהיתה דבהסגר משגחינו רק על תחילת ההסגר ועל סופו ולא ע"מ שנעשה בינתים וכיון שהסגירו בעור הבשר ואח"כ נעשה צרבת השחין תראה בתחילה ונה שהיה מורד בינתים לאו פלום הוא, ובזה מתנישב מה שהקשה הר"ש ז"ל בפ"ט ממה דאמרינו בת"כ והיה במקום השחין שאות לבנה שיקדים השחין לשאת ולא שיקדים השאת לשחין רב"י אומר קרוי הוא במקומו עד שלא בא לשם כיצד היה בעור של הבשר עד שלא נעשה שחין ונעשה שחין רב"י מטמא וחקמים מטהרין והקשה הר"ש ז"ל הא בתוספתא אמרינו דחכ"א יראה בתחילה וכאן חכמים מטהרין ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דרק בהיא דתוספתא דמירי בהסגר דהסגירו בעור הבשר ולבסוף שבוע נעשה שחין ובהסגר לא משגחינו ע"מ שנעשה בתוך ימי הסגר יראה בתחילה אבל ההיא דת"כ דלא מירי בהסגר כיון שנולד בעור הבשר ואח"כ נעשה שחין כיון שהיה מורדיו בינתים ונטהר בינתים שוב אינו מטמא וחקמים דהקא במתני' דכיון דנדחה בינתים טהור דהא הוי ממש כמתני' דהקא דמה אם חזר עוד הפעם לעור הבשר כמו שהיה מטהרים חכמים משום, טהרה שבינתים כ"ש בלא חזר, והנה זה דנקט במתני' דחזרו לעור הבשר לרבנן אצטריף דאף פשחזרו לעור הבשר מטהרין אבל לרב"י אף שלא חזר לעור הבשר ג"כ טמא דכל שנולד הנגע בעור הבשר ואח"כ נעשה צרבת השחין מטמא רב"י כדאמרינו בת"כ וזה דקאמר רב"י במתני' מפני שפתחלתו וסופן טמא אצטריף רק משום אידי דחשיב התם כגון הראש והזקן עד שלא העלו שער כו': אמרינו במתני' שם נולד בהרת בשחין ובמכה ובקדח המורדיו ואח"כ נעשה צרבת טהור ויש לעיין איך אפשר להיות צרעת במורדיו

שְׁהָרִי כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ה ה"א דְּמוֹרְדִין הֵינּוּ שְׁנַפְשֵׁט הָעוֹר מִחַמַּת הַמְּכֹה ע"ש
וְצָרַעַת הֵינּוּ שְׁיִלְבִּין מְקוֹם מִן הָעוֹר כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל רִישׁ הַל' ט"ז וְכִינּוּן דְּלִיכָא עוֹר
כָּלֵל מַה שְׁיִיךְ צָרַעַת שָׁם, וְהִנֵּה אֲמָרִינוּ בְּנִגְעִים פ"ו אֵלּוּ מְקוֹמוֹת שְׁאִין מְטַמְּאִין בְּבִהְרַת
וְקָא חֲשִׁיב הֵתָם נְמִי הַצְּפוֹרָן וְכַתְּבֵהּ הַר"ש ז"ל מְשׁוּם דְּאִינוּ עוֹר בְּשָׁר ע"ש וּמְדַאצְּטָרִיךְ
לְאַשְׁמוּעֵינוּ נִרְאֶה דְּשִׁיךְ בִּהְרַת אִף שְׁלֵא עַל הָעוֹר רַק דְּטָהוֹר דְּבַעֲיָנוּ עוֹר בְּשָׁר וְאַפְשָׁר
דְּזֵהוּ הַטַּעַם דְּשִׁחִין וּמְכֹה הַמוֹרְדִין טָהוֹר מְשׁוּם דְּלִיכָא עוֹר וְנִגְעָ בְּעֵינוּ דְּוָקָא בְּעוֹר מ"מ
זֶה מֵהֵנִי מַה שְׁנוֹלֵד הַבִּהְרַת בְּמוֹרְדִין שְׁאָם נַעֲשׂוּ אַח"כ צָרְכַת וְנַעֲשֶׂה עוֹר וְעַתָּה הִנֵּגַע עַל
הָעוֹר דְּטָהוֹר אִף עַתָּה כִּינּוּן שְׁהִיָּה הִנֵּגַע שָׁם קוֹדֵם עַל הַבְּשָׂר: יא) כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל רפ"ח
נִגְעֵי הָרֵאשׁ וְהִזְקָן הוּא שְׁיִפְלוּ הַשְׁיִעָר שְׁבָהֶם מְעִיקָרוּ וְיִשְׁאַר הַמְּקוֹם פְּנוּי וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא
נֶתֶק כּו' בֵּין שְׁהִיָּה מְרָאֵהוּ עֲמוּק בֵּין שְׁלֵא הִיָּה עֲמוּק כּו' וְכַתְּבֵהּ ע"ז הָרַאב"ד ז"ל אִין
מִהַתּוֹסְפֵתָא נִרְאֶה שְׁיִישׁ שִׁנּוּי בְּעוֹר הַנֶּתֶק אֲבָל מִמַּד"ר ת"כ נִרְאֶה שֶׁא"צ שִׁנּוּי הָעוֹר
כָּלֵל ע"ש, וְהִנֵּה הַר"ש ז"ל פ"י מ"י כְּתַב דְּהַחֲלוּק בֵּין נֶתֶק לְקַרְחָת וּגְבַחַת דְּנֶתֶק חוּזָר
וּמִגְדֵּל שְׁעָר אֲבָל קַרְחָת וּגְבַחַת אִין מְגַדְלִין שְׁעָר לְעוֹלָם וְהַכ"מ רפ"ח כְּתַב לְהַרְמַב"ם
ז"ל דְּנִקְרַח קִצַּת הָרֵאשׁ הוּא נֶתֶק דְּקַרְחָת וּגְבַחַת וְנֶתֶק אֲחָד הוּא אֵלּא כְּשִׁישׁ בּוּ בִּהְרַת
נִידוֹן כְּדִין הַנּוֹזֵף שָׁם וְכִשְׁאִין בִּהְרַת נִידוֹן בְּשְׁעָר צְהוּב דִּק וּפְשִׁיּוֹן ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵינוּ
דְּאֲמָרִינוּ בְּכּוֹרוֹת רפ"ז דְּהַקּוֹרַח פְּסוּל לְעַבּוּדָה אִיזָה קַרַח כָּל שְׁאֵי"ל שִׁיטָה שְׁלֵא שְׁעָר
מְנוֹקֶפֶת מֵאֲזוֹן לֵאמֹר וְאִם י"ל ה"ז כְּשָׁר ע"ש וְאִי קַרְחָת שְׁנִקְרַח מִקִּצַּת הָרֵאשׁ אִף שְׁאִין שָׁם
כְּלוּם הֵנִי נֶתֶק א"כ הו"ל מְצוֹרַע וּפְסוּל לְעַבּוּדָה וּבִשְׁי"ל שִׁיטָה שְׁלֵא שְׁעָר מְנוֹקֶפֶת מֵאֲזוֹן
לֵאמֹר אִמָּאִי כְּשָׁר וְאִי מִיִּירֵי שְׁבָא אֲצֵל כְּהֵן וְהַסְּגִירוּ ב' הַסְּגָרוֹת וְעַמַּד בְּעֵינֵינוּ דְּנִטְהַר מ"מ
הָא אֲמָרִינוּ בְּשַׁבַּת (קל"ב) דְּאִף בְּנִגְעִים טָהוֹרִים פְּסוּל לְעַבּוּדָה וְהֵינּוּ עַמַּד בְּעֵינֵינוּ כַּמ"ש
הַתּוֹסֵף רִישׁ שְׁבוּעוֹת, וְהִנֵּה שִׁיטַת הַרְמַב"ן ז"ל דַּנ"מ בֵּין קַרְחָת לְנֶתֶק שְׁהַנֶּתֶק הוּא שְׁיִמְרַט
אֲמַצְעוֹת הָרֵאשׁ וְהַשְׁעָר מִקִּיף אֵת הַנֶּתֶק מְכַל צַד וְקַרְחָת וּגְבַחַת הוּא בְּשִׁימְרַט אַחֲרֵי
הָרֵאשׁ אוֹ לְפָאֵת פְּנוּי כְּלוּל, וְהִנֵּה אִף ע"ז יֵשׁ לְעֵינֵינוּ מֵהֵיָּא דְּכּוֹרוֹת דְּאֲמָרִינוּ שָׁם בְּגִמְרָא
דְּאִם מְנוֹקֶף שִׁיטָה שְׁלֵא שְׁעָר בֵּין מְלַפְנֵינוּ בֵּין מְלַאחְרֵינוּ כְּשָׁר וְלֵא חֲשַׁבֵּינוּ לִיָּה לְמַצּוֹרַע
דְּפְסוּל לְעַבּוּדָה: וְהִנֵּה בְּנֶתֶק שְׁעָר שְׁחוֹר הוּא סִימָן טָהוֹרָה אֲחָד הַצּוּמָח וְאֲחָד הַמְּשׁוֹנָר רַק
בְּמְשׁוֹנָר בְּעֵינֵינוּ שְׁיִהָא מְבוּצָר וְהַצּוּמָח אִף מִן הַצַּד הוּא סִימָן טָהוֹרָה אֲמָרִינוּ בַּת"כ וְשְׁעָר
שְׁחוֹר צֻמַח בּוּ כּו' אִין לִי אֵלּא צוּמַח בְּתַחֲזִילָה וּמְשׁוֹנָר בְּסוּף מִנֵּינֵינוּ לְמְשׁוֹנָר בְּתַחֲזִילָה
וְצוּמַח בְּסוּף כּו' וְהַקְּשָׁה הַר"ש ז"ל פ"י מ"ג אִיךְ מְשַׁכַּחַת לָהּ מְשׁוֹנָר בְּסוּף וְכַתְּבֵהּ
דְּמְשַׁכַּחַת לָהּ בְּנֶתֶק שְׁתַּחֲזִילָתוֹ כְּגָרִיס וְהַסְּגִירוֹ וּבְסוּף שְׁבוּעָה פְּשָׁה אוֹ נוֹלֵד בּוּ שְׁעָר צְהוּב
וְחוֹר וּפְשָׁה עַדֵּינוּ עַד כְּסָלַע וּבְאֹתוֹ פְּשִׁיּוֹן נְשָׂאָרוֹ ב' שְׁעָרוֹת ע"ש וְכֵן לְקַמָּן מ"ח עַל
הַתּוֹסְפֵתָא גְּבִי שְׁכַנְס שְׁעָר שְׁחוֹר מִן הַצַּד כְּתַב דְּהֵינּוּ שְׁפָשָׁה הַנֶּתֶק וּבְאֹתוֹ פְּשִׁיּוֹן נְשָׂאָרוֹ
ב' שְׁעָרוֹת שְׁלֵא נִתְקוּ ע"ש וְיֵשׁ לְעֵינֵינוּ הָא שְׁעָר שְׁחוֹר שְׁצַמְחוּ בְּפְשִׁיּוֹן אִין מְצִילוֹת כַּמ"ש
הַר"ש ז"ל שָׁם מ"ה וְאִם הַצּוּמַח אִינוּ מְצִיל כ"ש הַמְּשׁוֹנָר וּבְעֵיקָר מַה שְׁהַקְּשָׁה הַר"ש
ז"ל עַל הַת"כ אִיךְ מְשַׁכַּחַת לָהּ מְשׁוֹנָר בְּסוּף נִרְאֶה דְּהִנֵּה וְדֹאִי אִם יִמְרוֹט שְׁעָרוֹ אֲצֵל
הַנֶּתֶק וְאִם"כ יִצְמַחוּ אִין זֶה צוּמַח מִן הַצַּד שְׁמַצִּיל דְּצוּמַח הוּא שְׁמַתְחִילָה הִיָּה שָׁם נֶתֶק
וְא"כ מְשַׁכַּחַת לָהּ שְׁפִיר שְׁמָרַט שְׁעָר רֵאשׁוֹ וּסְבִיבוֹת מַה שְׁמָרַט נוֹלֵד אַח"כ נֶתֶק וְאִם"כ
צְמַחוּ הַשְׁעָרוֹת שְׁמָרַט וְהֵנִי מְשׁוֹנָר בְּסוּף דְּכְשִׁנּוֹלֵד הַנֶּתֶק לֹא טִיָּהַר אוֹתוֹ הַשְׁעָר כִּינּוּן
שְׁמָרַט וּבְעֵינֵינוּ בְּשְׁעָר שְׁחוֹר כְּדִי לְכוּף רֵאשׁוֹן לְעֵיקָרוֹ: וּבְעֵיקָר מַה שְׁחִידַשׁ הַר"ש ז"ל

פ"י מ"ה דשער שחור דצמחו בפשיון אין מצילות מידי שער צהוב כתב זה על הא דאמרינו שם ההלכות בפשיון הלך הפשיון וחסר הפשיון וכן בשער צהוב כו' ה"ה כמו שהיה, וכתב הר"ש ז"ל הלך הפשיון היינו שחורו שערות וצמחו במקום שפשה וחסר הפשיון שלאחר שצמחו חזרו ונתקו או שלא חזרו ונתקו אלא שפא שער צהוב ה"ה בהלכות פמות שהיה ושערות שחורות שצמחו בפשיון אין מצילות מידי שער צהוב שלא צמחו בנתק אלא בפשיון ע"ש דקשה להר"ש ז"ל בהלך הפשיון היינו ע"כ שצמחו שם שער שחור א"כ אמאי אין מצילות משער צהוב ולפ"ז הוצרך לחדש דשער שחור שצמחו בפשיון אין מצילות, אף יש לתרץ גם בלא חידוש זה דמייירי שגדלו שם שער שחור שאין בו כדי לכוף ראשו לעיקרו דמדין שער שחור אינו נטהר אבל הפשיון הלך אם גדל שם שער כזה דנתק אין שם דנתק הוא שיפול השער מעיקרו כמ"ש הרמב"ם ז"ל: והנה לפמ"ש הר"ש ז"ל דשער שחור שצמחו בפשיון אין מצילות יש לחקור בשער צהוב הגדל בפשיון אי מטמא ומשפחת לה כגון שפשה ואח"כ נולד שער צהוב וכיסה את כל הפשיון דהפשיון הלך אף דשער צהוב הוא סימן טומאה דאטו מי שלא ניתק שער ראשו פלל רק שערותיו הוא שער צהוב דק הוא טמא דנתק הוא שינתק השער רק דשער צהוב הוא סימן טומאה בנתק וא"כ כיון דהשער צהוב כיסה הפשיון אין שם פשיון עוד ואינו טמא משום פשיון רק יש לחקור אם טמא מדין שער צהוב כיון שנולד בפשיון ולא בהאום: הנה מצינו נפקותא בין נתק לשאר נגעים דבשאר נגעים פשפוסה מקצת הבהרת ונתמעטה המקום שפנס אין עליו דין בהרת כלל ואם יהיה במקום הזה אח"כ שער לכו אינו פלום ובנתק היכא דצמח שער שחור מן הצד טהור מדין שער שחור המטהר ואע"ג דבאותו מקום שצמח אין עוד נתק כלל דנתק הוא שניתק השער וכשצמח השער מן הצד אותו מקום פנס הנתק וכדאמרינו נתק שהחליטו בפשיון הלך הפשיון וחסר כו' דהלך הפשיון היינו דגדל שם שער וזהו פינוסו כמ"ש הר"ש ז"ל א"כ לעולם פשצמח שער שחור מן הצד הרי פנס הנתק ואותו המקום ששם השער אינו שייך עוד להנתק כלל א"כ איך מטהר עתה השער שחור שאר הנתק ואם נולד אח"כ שער צהוב בהנתק השער שחור מטהרו ואף שעומד עתה חוץ לנתק נמצא דמקום שהיה תחילה הנתק אעפ"י שאין שם עתה י"ל דין דשער שחור שבו סימן טהרה לכל הנתק: אמרינו פ"י מ"ז ב' נתקים זה לפני זה ושיטה של שער מפסקת ביניהן נפרץ ממקום אחד טהור כו' וכתב הר"ש ז"ל דהך מילתא דמאי להיא דפ"ו בהרת פגרים ומחיה פעדשה מקפחה וחוצ למחיה בהרת והתם שדינו מחיה המקפת בתר בהרת החיצונה ומטמאין וה"נ שדינו שיטה של שער המקיף בתר נתק החיצון ומטהרין והביא הר"ש ז"ל שם מהת"כ איש להביא את הנתק נתק בתוך נתק דברי ר"ע וכתב הר"ש ז"ל דר"ע לטעמיה דס"ל גבי בהרת ומחיה מקפחה כר"י דמסגיר את שתייהו והך שיטה של שער נמי לא שדינו לה לא בתר חיצון ולא בתר פנימי וכתב הר"ש ז"ל דאם נפרץ ממקום אחד לר"ע ולר"י שניהם טמאים משום פשיון ע"ש וקשה איך מתטמא החיצון משום פשיון הא אין הנתק פושה לתוכו וכדאמרינו שם בפ"ו גבי בהרת ומחיה מקפחה כו' דאם נתמעטה המחיה מבחוץ החיצונה טהורה שאין הבהרת פושה לתוכה ע"ש וגם הנתק אין פושה לתוכו כמ"ש הר"ש ז"ל פ"י מ"ט וצ"ע: כתב הרמב"ם ז"ל פ"ח הי"ב מי שהיה בראשו נתק פגרים ופשה הנתק על כל ראשו ולא נשאר שם שיער כלל אלא פחות משתי שערות ה"ז טהור כו' ויש

לענין מנ"ל להרמב"ם ז"ל דשערה אחת אינה מעפכת בפריחת הראש, ואפשר דהרמב"ם ז"ל לטעמיה בזה דכמו בפריחת הגוף ס"ל דאין פחות מפעדשה מעפכת בפריחה אף מתחילה וה"נ שערה אחת בפריחת הראש ואע"ג דכעדשה מקום שלו ב' שערות על ב' שערות ס"ל דב' שערות בראש י"ל חשיבות כמו מקום של ב' שערות על ב' שערות בגוף: הנה יש לחקור בנתק שניתק אח"כ כל הראש דטהור משום פריחה אם אח"כ פנס מעט שנוקדו שם שערות שחורות דמדין שער שחור לא נטהר דאין שער שחור מטהר בפשיון כמ"ש הר"ש ז"ל אם טמא הוא כיון דעפשה ליכא פריחה בכלולו והינינו למ"ד דלא אמרינו בנתק כיון שטיהר שעה אחת שוב אג"ל טומאה ואפשר דתלוי בזה דלר"מ בפריחת הגוף וחרו בו ראשי אברים דאין הטומאה משום מחנה רק משום דעפשה ליכא פריחה בכלולו י"ל דה"נ בנתק אכל מאן דס"ל התם בחזרת ראשי אברים דטמא משום פשר חי ובעינו דוקא כעדשה א"כ בנתק דל"ש פשר חי אין חזרת מקצתו מטמא: אמרינו רפ"י לר"ע דשער צהוב דק היינו לקוי וקצר וכתב הר"ש ז"ל שם בלשון אחד דהיינו קצר משיעור דתנו גבי שער לבן בפ' בא סימן ע"ש היינו פדי שינטל בזוג [הרמב"ם ז"ל כתב להדיא דשער צהוב בעינו דוקא פדי לכוף ראשו לעיקרו דלא כהר"ש ז"ל בלשון זה], והנה יש לעיין הא אמרינו דשער צהוב שקדם להנתק מציל כמו שער שחור ותימא הא לא עדיף שער צהוב להציל משער שחור ושער שחור ודאי דינו כשאר שער וצריך שיעור שער פדי שינטל בזוג א"כ איך אמרינו דב' נתקים ושיטה של שער מפסקת ונפרצו מב' מקומות דטהור משום דמה שביניהן הוא שער שחור להציל והא הנה שערות הם ארופים ומוכח דשער שחור לא הוקש לשער צהוב, ועוד יש לעיין מדאמרינו פ"י מ"ג אחת צהובה ואחת שחורה אין מצילות ובת"כ מפקינן לה מקרא ושער שחור אג"ל אלא שחור כו' א"כ למה נאמר שחור השחור מציל הצהוב אינו מציל איזה צהוב שאינו מציל כו' אלא שהיו בו ב' שערות אחת צהובה ואחת שחורה כו' הייתי אומר הואיל ואין מצטרפין לטומאה יצטרפו לטהרה ת"ל שחור שחור מציל צהוב אינו מציל ע"ש ואיך אפשר לומר דהצהוב יצטרף עם השחור להציל הא הצהוב להציל לא עדיף מהשחור והא אין בו כשיעור שינטל בזוג ואי מיירי שיש בו השיעור א"כ ארוך הוא ומצטרף עם השחור דהא שער צהוב ארוך מציל פדאמרי' בתוספת: אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ד מ"ה בהרת וחוט יוצא ממנה ב' בהרות וחוט יוצא מזו לזו אם יש בו רוחב ב' שערות זוקקין ליטמא בשער לבן ובפשיון אבל למחנה אינו מצטרפן עד שיהיה בו רוחב כגריס ראב"ש אומר כשם שאין מצטרפין ליטמא במחנה עד שיהיה בו רוחב כגריס כף אין זוקקין ליטמא בשער לבן ובפשיון עד שיהא בו רוחב כגריס וכתב הר"ש ז"ל דכה"ג פליגי נמי גבי נתקים, והנהגרסינן בתוספתא פ"ד נתק וחוט יוצא הימנו ב' נתקין וחוט יוצא מזה לזה אם יש בו רוחב ב' שערות זוקקין ליטמא בשער צהוב דק ובפשיון להציל בציומום אבל במשאור אינו מציל עד שיהיה בו רוחב כגריס ראב"ש אומר כשם שאינו מציל בשעור עד שיהא בו רוחב כגריס כף אין זוקקין ליטמא בשער צהוב דק ובפשיון להציל בציומום עד שיהא בו רוחב כגריס ע"ש, והנה יש לעיין למה צריך לענין להציל במשאור שיהא בו רוחב כגריס בשלמא התם לענין מחנה שפיר בעינו שיהא שם כגריס כיון דמחנה כעדשה ב' שערות על ב' שערות וצריכה להיות מבוצרת א"כ זהו שיעור

פגרים ב' שְׁעָרוֹת עַל ב' שְׁעָרוֹת וְשִׁיעוֹר ב' שְׁעָרוֹת מְקַפְתָּה מִכָּל צַד אֲבָל הֵכָא לְעֵנִין
לְהַצִּיל בְּמִשְׁנָאָר נְהִי דְבַעֲיָנָן ג"כ מְבוֹצָר מ"מ הַשְׁעָר שְׁחוֹר צְרִיף לְהִיּוֹת רַק ב' שְׁעָרוֹת
וּא"צ לְהִיּוֹת ב' שְׁעָרוֹת עַל ב' שְׁעָרוֹת וּא"כ אַף חֲבוּצָרִין שִׁיעוֹר ב' שְׁעָרוֹת מְקַפְתָּן מִכָּל
צַד אֲפֹתֵי לִיכָא ל"ו שְׁעָרוֹת שֶׁהוּא שִׁיעוֹר שֶׁל גְּרִיס [וְזֶה דְבַעֲיָנָן בְּעֵלְמָא נִתְקַּם פְּגָרִיס הוּא
מִהִתְקַשׁ דְּנִגְע הַנִּתְקַּם מֵה נִגְע פְּגָרִיס אַף נִתְקַּם פְּגָרִיס כְּדָא מְרִינָן בַּת"כ], וְאֲפֹשֶׁר זֶה דְקַתְּנִי
בַּתּוֹסְפָתָא עַד שְׁיָהָא בּו רֹחֵב פְּגָרִיס וְלֹא קַתְּנִי עַד שְׁיָהָא בּו פְּגָרִיס א"צ לְהִיּוֹת פְּגָרִיס רַק
רֹחֵב פְּגָרִיס דְּבִמְקוֹם הַב' שְׁעָרוֹת הַשְׁחוֹרוֹת צְרִיף לְהִיּוֹת שִׁיעוֹר ב' שְׁעָרוֹת מִיְמִינָן וּב'
שְׁעָרוֹת מִשְׁמַאלָן כְּדִי שְׁיָהָא מְבוֹצָר וְזֶהוּ רֹחֵב פְּגָרִיס שִׁיעוֹר ו' שְׁעָרוֹת אֲבָל בְּאַנְרָף א"צ
פְּגָרִיס אַף גְּבִי מַחֲזִיָּה קַתְּנִי נְמִי פְּהֵאִי לְיִשְׁנָא עַד שְׁיָהָא בּו רֹחֵב פְּגָרִיס וְהֵתָּם וְדֹאִי רֹחֵב
לְאו דְּוָקָא דְבַעֲיָנָן שְׁיָהָא פְּגָרִיס שְׁלָם וּצ"ע בְּזֵה: יב) הַבְּגָדִים מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים וְאִינוּ מְטַמְּא
אֲלֵא צָמֵר וּפְשִׁתִּים וְהַצְּבוּעִים אִינָן מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים הַעוֹרוֹת מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים עוֹרוֹת הֵימָן
אִין מְטַמְּאִין וְאִם חִיבֵר לֶהֱנִן מִן הַגָּדֵל בְּאַרְצָן אֲפִילוּ חוּט אֲפִילוּ מְשִׁיחָה דְּכָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל
טוֹמְאָה טַמָּא, וְהִנֵּה כַה"ג אֲמָרִינָן בְּכָלִים פִּי"ז מִי"ג גַּם לְשָׂאָר טוֹמְאוֹת דְּמַה שְׁבִימִם טְהוֹר
וְאִם חִיבֵר לֶה מִן הַגָּדֵל בְּאַרְצָן אֲפִילוּ חוּט וְאֲפִילוּ מְשִׁיחָה טַמָּא ע"ש, פְּתַב הַר"י מִסְמְפוֹנֵט
דְּזֵה דְחִיבֵר לֶה מִן הַגָּדֵל בִּיבְשָׁה טַמָּא הֵינּוּ דְרַק מַה שֶׁהוּא מִהִיבְשָׁה טַמָּא וְלֹא מַה שֶׁהוּא
מִן הֵימָן וְהַמִּל"מ פ"א מַה' כָּלִים הַקְּשָׁה עָלָיו לִפְנֵי מִשְׁמַח"ש הַמְּהַר"ם ז"ל דְבַעֲיָנָן שְׁיָהָא בְּגָדֵל
בִּיבְשָׁה גַע"ג א"כ מֵאִי אִיזְטָרִיף דָּאִם חִיבֵר לֶה מִן הַגָּדֵל בִּיבְשָׁה דְטַמָּא פִּינָן שִׁישׁ בְּהַגָּדֵל
בִּיבְשָׁה שִׁיעוֹר טוֹמְאָה פְּשִׁיטָא דְהוּא טַמָּא וְתִי' שֵׁם דְאַצְטָרִיף דְחֹשִׁיב חִיבּוֹר וְאִם נִגְע בְּמַה
שְׁבִימִם נְטַמָּא מַה שְׁבִיבְשָׁה ע"ש אַף זֶה שִׁיף רַק לְעֵנִין שְׂאָר טוֹמְאוֹת שְׁמַקְבֵּל מַה שְׁבִיבְשָׁה
טוֹמְאָה ע"י נְגִיעַת הַטוֹמְאָה בְּמַה שְׁבִימִם אֲבָל זֶה דַּתְּנָן גְּבִי נְגָעִים נְמִי כַה"ג קִשָּׁה הָא שֵׁם
ל"ש זֶה דָּאִין טוֹמְאָתוֹ ע"י מַגָּע א"כ לְמֵאִי אֲצָטָרִיף שְׂאִם חִיבֵר לֶה מִן הַגָּדֵל בִּיבְשָׁה דְטַמָּא
וְנִרְאָה דְבִנְגְעִים ג"כ הוּי נְפִקוּתָא דַּנ"מ לְעֵנִין פְּשִׁינָן דָּאִם מַה שְׁגָדֵל בִּימִם מְפָסִיק בֵּין הַגָּדֵל
בִּיבְשָׁה מ"מ פּוֹשָׁה מְזָה לְזָה וְאֵע"ג דְּמַה שְׁגָדֵל בִּימִם אִינוּ רְאוּי לְיִטְמָא בְּנִגְעִים דְהוּי כְּמוֹ
בְּגָד שֶׁל פְּסָפְסִין שְׁפוֹשָׁה מְזָה לְזָה הֵינּוּ מְלָכָן לְלָכָן וְאַף שֶׁהַצְּבוּע מְפָסִיק בְּאַמְצָע וְהַצְּבוּע
אִינוּ רְאוּי לְנִגְעִים וְאֲשִׁמוּעֵינָן הֵכָא דְחֹשִׁיב חִיבּוֹר מַה שְׁבִימִם לְמַה שְׁבִיבְשָׁה כַמ"ש הַמִּל"מ
וְכִינּוּ דְהוּי חִיבּוֹר א"כ בְּגָד אֶחָד הוּא וּפּוֹשָׁה מְזָה לְזָה אַף שְׂמָה שְׁבִימִם מְפָסִיק: וְהִנֵּה לְעֵנִין
חִיבּוֹר שְׂאִנִי נְגָעִים מְשָׂאָר טוֹמְאוֹת דְאַמְרִינָן בַּתּוֹסְפָתָא שֶׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל פִּי"א מִי"א
חֲנוּמֵר בְּטוֹמְאָת מַת מְבַנְגְעִים כּו' חִיבּוֹרִין לְטוֹמְאָת מַת וְאִין חִיבּוֹרִין לְנִגְעִים וּפִי' הַר"ש
ז"ל כְּגוֹן הֵהִיא דְשְׁנֵי דְפִי חֲלוּק דְנִרְאָה נִגְע בְּאֶחָד מֵהֶן הָרִי הַשְּׁנֵי טְהוֹר כְּדָא מְרִינָן שֵׁם
מ"ט ע"ש הֵינּוּ אַע"ג דְּבַכַּה"ג בְּשָׂאָר טוֹמְאוֹת הוּי חִיבּוֹר בְּנִגְעִים אִינוּ חִיבּוֹר וְנִרְאָה
הַטַּעַם דְשְׂאִנִי נְגָעִים לְעֵנִין זֶה מְשָׂאָר טוֹמְאוֹת מְשׁוּם דְחִיבּוֹר שִׁיף רַק לְעֵנִין מַגָּע אוֹ אֶהֱל
דְנִגְיַעְתּוֹ בְּזֵה חֹשִׁיב ג"כ לְנִגְיַעָה בְּזֵה הֵינּוּ דְהוּי כְּמוֹ שְׁנִגְע אַף בְּזֵה וְכֵן הַמְּאֵהִיל ע"ז הוּי
פְּהֵאֵהִיל ע"ז אֲבָל בְּנִגְעִים דָּאִין זֶה טוֹמְאָה בְּשִׁבִּיל אִיזָה מְעִשָׂה רַק בְּגָד שִׁישׁ בּו נִגְע טַמָּא
א"כ חִיבּוֹר כְּזֵה שְׂאִינוּ עוֹשָׂה אוֹתוֹ לְבָגָד אֶחָד אַף דְהוּי חִיבּוֹר לְזֵה ל"ש זֶה לְעֵנִין נְגָעִים
פִּינָן דְכְּזֵה הַבְּגָד לִיכָא נִגְע, וְהִנֵּה אֲמָרִינָן בַּתּוֹסְפָתָא לַר' נְחֻמְיָה דְתַפְרִיָּה לֹא חֹשִׁיב חִיבּוֹר
לְעֵנִין נְגָעִים וְאַף דְבְּכָל הַטוֹמְאוֹת תַּפְרִיָּה חִיבּוֹר דְרַק בְּגָד שֶׁהוּא תַּפּוֹר בְּכָלֵאִים אֲמָרִינָן
דְחִיבּוֹר לְטוֹמְאָה וְאִינוּ חִיבּוֹר לְהִזָּאָה מְשׁוּם דְסוֹפּוֹ לְקוֹרְעוֹ אֲבָל כָּל תַּפְרִיָּה חִיבּוֹר לְכָאן
וּלְכָאן וְלֹא אֲשַׁכְּחֵן ר' נְחֻמְיָה דְפְּלִיג עָלָה וְנִרְאָה דְזֵהוּ הַטַּעַם דְלְנִגְעִים מְהִינִי רַק חִיבּוֹר כְּזֵה

שְׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹן לְבָגְד אֶחָד מִמֶּשׁ וּס"ל לר"נ דְּתַפְיָרָה לֹא מְשׁוּי לִיָּה לְבָגְד אֶחָד מִמֶּשׁ אֲבָל
בְּשָׂאָר טוֹמְאוֹת דְּבַעֲיָנוּ רַק שְׂיָהָא חֲשִׁיב חִיבּוּר זֶה לְזֶה מְהֵי תַפְיָרָה, וְהֵיָה הַר"שׁ ו"ל
בְּכָלִים פִּי"ט מ"א הִבִּיא מֵהַתּוֹסְפָתָא דְטוֹלָה חוּט הַנְּי חִיבּוּר בְּשָׂאָר כָּלִים וְלֹא בַכ"ח מְשׁוּם
דְּאִין חִיבּוּר בַכ"ח ע"ש וְנִרְאָה דְהֵתָם הַטַּעַם פִּינּוּ דַכ"ח מְטַמָּא מִתּוֹכוֹ וְלֹא מִגִּבּוֹ וְאֵע"ג
דְּלַעוֹלָם הַנוֹגַע בְּמַקְצַת דְּבָר חֲשִׁיב נְגִיעָה בְּכּוֹלּוֹ א"כ בְּנוֹגַע בְּגִבּוֹ הָא אֵיכָא נְגִיעָה אַף
בְּתוֹכוֹ מִדִּין חִיבּוּר שְׁהָרִי גִבּוֹ מְחַוְבָּר לְתוֹכוֹ וְע"כ דַּבְכ"ח ל"ש חִיבּוּר פִּינּוּ דְבַעֲיָנוּ מִתּוֹכוֹ
בַעֲיָנוּ שְׂיָגַע בְּתוֹכוֹ מִמֶּשׁ וְא"כ הַטוֹלָה בּוֹ חוּט וְנִגַּע בְּחוּט פִּינּוּ דְלֹא נִגַּע בְּתוֹךְ הַפְּלִי טְהוּר,
[יֵשׁ לְחַקּוֹר בְּאֵלּוּ שְׁעוֹרוֹתֵיהֶן בְּבִשְׂרָן וְכו' וְכוֹלָן שְׂעִיבְדָן כּו' אִם לְאַחַר שְׂעִיבְדָן אִם י"ל
דִּין עוֹר לְטַמָּא בְּנִגְעִים]: אֲמַרִינּוּ פִי"ב מ"ב בְּגָד שְׂלֹא אָרַג בּוֹ גַע"ג וְנִרְאָה בּוֹ נִגַּע וְאַח"כ
אָרַג בּוֹ גַע"ג טְהוּר ע"ש דְּאֵף מְפָאן וְלִהְבָּא טְהוּר דְהָנִי דּוּמִיָּא בְּנִגְעֵי אָדָם בְּנוֹלָד בְּעַפּו"ם
וְנִתְגַּיֵיר דְטְהוּר פִּינּוּ דְבִשְׂעָה שְׁנוֹלָד הִנְגַּע לֹא הִיָּה רְאוּי לְקַבֵּל טוֹמְאָה מִיָּהוּ הֵתָם אֵיכָא
פְּלוּגְתָא בְּשִׁינָה אַח"כ אֵת מִרְאֵהוּ וּס"ל לר"ע בְּשִׁינָה אֵת מִרְאֵי דִירְאָה בְּתַחֲזִילָה וְהִכָּא
לֹא מְפִלְגִינּוּ וְאֲפִילוּ אִם נִשְׁתַּנָּה אַח"כ הִנְגַּע כְּשֶׁהַשְּׁלִים גַע"ג מִיִּרְקָרַק לְאַדְמָדָם ג"כ טְהוּר
וְנִרְאָה הַטַּעַם פִּינּוּ דְהִנְגַּע הָרֵאשׁוֹן שְׁנוֹלָד כְּשֶׁהִיָּה פְחוּת מִגַע"ג אִין תּוֹרַת נִגַּע כָּלִל וְכִשְׁהִיָּה
יִרְקָרַק אוֹ אֲדָמָדָם הָנִי כְּצָבוּע בִּיָּדֵי שְׂמִים דְּאִינוּ מְטַמָּא בְּנִגְעִים כָּלִל א"כ אוֹתוֹ הַמְקוּם
שֶׁל הִנְגַּע אִינוּ רְאוּי לְטַמָּא בְּנִגְעִים עוֹד: אֲמַרִינּוּ בְּתוֹסְפָתָא בְּגָד הַמְּוֹסָגָר צָבָעוּ אוֹ שְׂמִכְרוּ
לְעַפּו"ם טְהוּר הִיָּינוּ לְאַחַר שְׂקָרַע מִמֶּנּוּ הִנְגַּע צָבָעוּ אוֹ מְכָרוּ כַמ"ש הַר"שׁ ו"ל, וְהֵיָה יֵשׁ
לְחַקּוֹר אִם חִזּוּר וְלִקְחוּ מִן הַעַפּו"ם אִם חִזּוּר לְדִינוּ לְעִנְיָן שְׂאָם יִחִזּוּר הִנְגַּע יִשְׂרָוּף וְלֹא
יְהִיָּה הַדִּין דִּירְאָה בְּתַחֲזִילָה כְּשֶׂאָר קוּנָה כָּלִי מִן הַעַפּו"ם דְּבָגְד שֶׁל עַפּו"ם אִין זֶה טְהָרָה
גְּמוּרָה דַּהַר"שׁ ו"ל כְּתַב דַּמְש"ה הַלּוֹקַח בְּגָד מִנּוֹגַע מִן הַעַפּו"ם יִרְאָה בְּתַחֲזִילָה וְעַפּו"ם
שְׁנוֹלָד נִגַּע בְּגוֹפּוֹ וְנִתְגַּיֵיר אֲמַרִינּוּ דְטְהוּר דַּל"ד דְּהִכָּא הָאִי בְּגָד חֲזִי לְנִגְעִים אֲלֵא שְׂרִשׁוֹת
עַפּו"ם מְעַכָּב ע"ש הִיָּינוּ דְמָה שְׁהַבְּגָד שֶׁל עַפּו"ם אִין זֶה שְׂאִין הַבְּגָד רְאוּי כָּלִל לְנִגְעִים
רַק שְׂרִשׁוֹת עַפּו"ם מוֹנֵעַ לְעִשׂוֹת בּוֹ דִינִים הַמְּפוֹרְשִׁין בְּנִגְעִים וְכִשְׂפָא לְרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
עוֹשִׂין בּוֹ דִינָא דִירְאָה לְפָהֵן א"כ אֲפִשֶׁר ה"ה בְּבָגְד הַמְּוֹסָגָר שְׂמִכְרוּ לְעַפּו"ם אַף דְּבַהֲיּוֹתוֹ
בְּרִשׁוֹת עַפּו"ם לִיכָא עָלָיו דִינִים שֶׁל טוֹמְאָה אֲבָל עַל עֲצָם הַבְּגָד לֹא נוֹלָדוּ ג"כ דִינֵי טְהָרָה
וְכִשְׂחִזּוּר וְלִקְחוּ חִזּוּר לְדִינוּ: אֲמַרִינּוּ פִי"א מ"ח דְּשִׁיעוֹר שְׂתִי וְעָרַב לְטַמָּא בְּנִגְעִים כְּדִי
לְאַרְוֵג בּוֹ גַע"ג ע"ש, וְהֵיָה יֵשׁ לְחַקּוֹר לר"ש דַּס"ל בְּעֵלְמָא דַּגַע"ג שְׂאֲמָרוּ חוּץ מִן הַמְּלָל
אִם גַּם הִכָּא כּו, וְהֵיָה בְּשִׁבְתָּ כ"ט כְּתַב רַש"י ו"ל טַעְמּוֹ שֶׁל ר"ש דְּכִינּוּ דְדָרְךָ תּוֹפְרֵי
בְּגָדִים לְמָלּוֹל וְגַע"ג סוֹפּוֹ לְתַפְנוֹר לְטֵלָאֵי בְּבָגְד עָנִי לְכֵן אַחְשָׁבִיָּה לְהִיּוֹת כָּלִי הַלְכָּף צָרִיף
לְהִיּוֹת בּוֹ יוֹתֵר כְּשִׁיעוֹר הַמְּלָל כְּדִי שְׂיָהָא הַטֵּלָאֵי לְבָגְד גַע"ג וְלִרְבִּנּוּ דַּגַע"ג מְכַוְּנוֹת מְשׁוּם
דְּבַהֲכִי אַחְשָׁבִיָּה אַע"ג דְּכִשְׂיִתְפְּנוֹר לֹא הָנִי גַע"ג ע"ש הִיָּינוּ דַר"ש אֲזִיל בְּתַר לְבַסּוּף דְבַעֲיָנוּ
דְּכִשְׂיִתְפְּנוֹר יְהִיָּה בּוֹ גַע"ג וְרַבִּנּוּ אֲזִילֵי בְּתַר הַשְׂתָּא אַף זֶה שְׂיָיָף רַק בַּגַע"ג מִמֶּשׁ דְּחֲשִׁיבּוֹתוֹ
מִחַמַּת דְּעוֹמֵד לְעִשׂוֹת טֵלָאֵי לְבָגְד אֲזִיל ר"ש בְּתַר לְבַסּוּף אֲבָל בְּשְׂתִי וְעָרַב זֶה דְבַעֲיָנוּ כְּדִי
לְאַרְוֵג בְּהֵם גַע"ג אִין זֶה דְּחֲשִׁיבּוֹתוֹ מְפִנֵי שְׁעוֹמֵד לְאַרְוֵג בּוֹ גַע"ג דְּהָא אֲפִילוּ כְּוָלוּ שְׂתִי
אוֹ כְּוָלוּ עָרַב ג"כ טַמָּא אַף דְּאִינוּ רְאוּי לְאַרְוֵג בּוֹ גַע"ג רַק הָנִי שְׂיָעוֹרָא בְּעֵלְמָא כְּדִי לְאַרְוֵג
בּוֹ גַע"ג שְׂתִי וְעָרַב א"כ אֲפִשֶׁר דַּל"ש בְּזֶה חוּץ מִן הַמְּלָל: אֲמַרִינּוּ בְּבָגְד הַמְּוֹסָגָר צָבָעוּ
אוֹ שְׂמִכְרוּ לְעַפּו"ם טְהוּר וְיֵשׁ לְחַקּוֹר אִי מוֹתֵר זֶה לְכַתְּחִילָה פִּינּוּ שְׂמִטָּה נִגַּעוּ וְנִרְאָה
דְּלִמְכּוֹר לְעַפּו"ם וְדֵאִי מוֹתֵר פִּינּוּ דְּאִינוּ עוֹשֶׂה שׁוּם מַעֲשֶׂה בְּהִנְגַּע עֲצָמוּ אַף בְּצָבָעוּ יֵשׁ

לחקור אי הוי כמו קיצץ נגעו מן הכגד שהוא בלאו פדאמריןו בספרי או פיון דהכא אינו עושה מעשה בהנגע עצמו לטהרו רק עושה מעשה בהטלית שלא יהיה ראוי לטמא בנגעים דהצבוע אינו מטמא בנגעים אף נראה דאף בכה"ג אסור דבנגעי אדם אם מכונה את הבהרת ועושה אותה מורדין דאין מורדין ראוי לטמא בנגעים ודאי אסור דאל"כ יכול אדם לטהר בהרתו ויעשה פסחו, עוד יש לחקור אם מותר לשרוף לגמרי כגד המנוגע קודם שהגיע זמנו לשריפה כגון כגד המוסגר דזה דאמרין דהקורע נגע מתוך הכגד לוקה התם הוא דמטהר שאר הכגד אבל הכא פשוטו כפול לגמרי וליכא כגד כלל אפשר דשרי ולפ"ז כגד המוחלט שנתערב במוסגרין יכול לשרוף את כולו [זה דאמרין דכגד של עכו"ם אינו מטמא בנגעים יש לחקור שנתפוח עכו"ם מה דינו]: כגד המנוגע שמסגירו ובסוף שבוע ראשון עמד בעיניו מכבס ומסגיר וכן הכהה בראשון אבל הפושה שרף בשבוע שני העומד שרף והכהה קורע ושורף מה שקרע וצריך מטלית ר' נחמיה אומר א"צ מטלית ונראה דר' נחמיה לשיטתיה אזיל דס"ל בתוספתא דתפירה אינו חיבור לנגעים א"כ לא מהני מטלית ועיין ר"ש ז"ל פי"א מ"ט: כתב הרמב"ם ז"ל רפי"ב בכהה בשבוע שני דקורע ושורף מה שקרע ומכבס הנשאר ומטבילה ע"ש וכתב תרתי דמכבסו ומטבילו היינו דהאי פיבוס הוא בז' סממנים ויש לעיין מנ"ל להרמב"ם ז"ל זה דמה שנשאר טעון פיבוס דבמשנה לא אשכחן לכיבוס רק פשמסגיר ונראה דלמד זה מהתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פי"א מ"ה דאמרין שם הכהה בתחילה למראה שלישי כבס למראה שני רש"א יכבס ויסגיר וחכ"א אינו יזקוק לו וכתב הר"ש ז"ל בלשון אחד דזה דקתני ברישא יכבס הוא אף לרבנן דכיבוס מיהא בעי ע"ש אלמא דאף דלרבנן טהור לגמרי מ"מ בעי פיבוס ומכאן למד הרמב"ם ז"ל דכל הנפטרין צריכין פיבוס: הנה בכהה בשבוע שני שדינו לקרוע שנתערב עם אותן שפכה בשבוע ראשון שדינו להסגיר נראה דאינו קורע הנגע מכולן דהא הקורע הנגע מן הכגד עובר בל"ת ולכבס כולו וליהסגירן כדיון אלו שטעונוין הסגר ג"כ נראה דאסור דשמא ע"י פיבוס יסור הנגע דהא אמרין בכיבס וסר ממנו הנגע דיכבס שנית וטהור וע"כ דאף אם סר הנגע ע"י פיבוס ג"כ נגע הוא דהא צריך פיבוס שני דהיינו טבילה א"כ איה שרי זה שפכה בשבוע שני שאין דינו בכיבוס לכבסו שמא יסור הנגע ומסיר הנגע בלאו ומ"ל מסיר הנגע ע"י קריעה ומ"ל ע"י פיבוס מיהו אותן שדינו לכבסן א"כ מצותן בכף אבל זה שמצותו בקריעה ולשרוף מה שקרע אין שרי בכיבוס שהרי מסיר בזה הנגע ומטהרו ומוציאו מידי קריעה וא"כ יש לחקור הכהה בשבוע שני שנתערב בכהה בשבוע ראשון מה יעשה בהם ואפשר דמסגירן בלא פיבוס דאפשר דאין הכיבוס מעכב בהסגר ותרי מילי ואע"ג דמצות פיבוס הוא בשעת ההסגר מיהו אשכחן כה"ג בגילוח הנתק שהוא ג"כ בשביל ההסגר ואפ"ה אמרין בת"כ דאם לא גילח והסגירו הסגרו וצ"ע בזה: הביא הר"ש ז"ל פי"א מ"ה מהתוספתא בכהה בב' שבועות דנפטר אם אח"כ חזר למראיו דיראה בתחילה ע"ש עוד אמרין בתוספתא כגד שנראה בו נגע ועשאו שתי שתי ועשאו כגד יראה בתחילה ע"ש ונראה מזה דבנגעי בגדים לענין יראה בתחילה הן באותן אופנים כמו בנגעי אדם דבנגעי אדם דיראה בתחילה אשכחן בהלף הנגע וחזר א"נ אם היה הנגע בעור הבשר ונעשה שחין או מכה אמרין דיראה בתחילה אשכחן בהלף הנגע וחזר א"נ אם היה הנגע בעור הבשר ואח"כ חזר למראיו הוי דומיא באדם שהלף הנגע וחזר וכגד שנראה בו נגע ועשאו שתי

הוּי כְּמוֹ בְּאֲדָם נוֹלַד הַגָּעַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְנַעֲשֶׂה שְׁחִין וּמְכוּהָ וְאֵע"ג דְּבִין עוֹר הַבָּשָׂר וּבִין שְׁחִין וּמְכוּהָ רְאוּנָן לְטַמְא בְּנִגְעִים מ"מ בְּנִשְׁתַּנְּה מְזָה לְזָה יִרְאֶה בְּתַחֲלִילָה וְה"נ אֵע"ג דְּבִגְד וְכוּ שְׁתֵּי רְאוּנָן לְטַמְא בְּנִגְעִים בְּנִשְׁתַּנְּה מְזָה לְזָה יִרְאֶה בְּתַחֲלִילָה וְזֶה דְּצָבוּעַ אֵינוֹ מְטַמְא בְּנִגְעִים אֵין זֶה דְּאוֹתוֹ הַבְּגָד אֵינוֹ רְאוּי לְקַבֵּל טוֹמְאָת נִגְעִים דְּהָא בְּגָד מְקַצְתוֹ צָבוּעַ וּמְקַצְתוֹ לָכוּן וְנִרְאֶה הַגָּעַע בְּהַלְכוֹן שׁוֹרֵף כֹּל הַבְּגָד דְּהָא הַצָּבוּעַ מְקַבֵּל טוֹמְאָת נִגְעִים רַק הַצָּבוּעַ חָשִׁיב כְּמוֹ בֵּית הַסֵּתְרִים בְּנִגְעֵי אָדָם וּמְקוֹם הַצָּבֵעַ אֵינוֹ רְאוּי לְהִיּוֹת שָׁם נִגְעַ אֲבָל בְּנוֹלַד בְּמְקוֹם הַלָּכוֹן כֹּל הַבְּגָד טַמְא, וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר בְּנוֹלַד בְּבִגְד נִגְעַ בְּמְקוֹם הַצָּבֵעַ וְאִח"כּ הַעֲבִיר עָלָיו צָפוֹן וְעָבַר הַצָּבֵעַ אֵי מְטַמְא מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא אֵי הוּי כְּמוֹ נוֹלַד נִגְעַ בְּקַמֵּט וְאִח"כּ נִתְפַשֵּׁט דְּאֵינוֹ טַמְא אִף מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא כִּינּוֹן דְּבִשְׂעָה שְׁנוֹלַד לֹא הִיָּה טַמְא: יֵשׁ לְחַקוֹר בְּשָׁבוּעַ שְׁנֵי אִם חֲצִי גְרִיס עֲמַד בְּעֵינָיו וְחֲצִי גְרִיס כְּהָהֵן לְמַרְאֶה שְׁנֵי אִם קוֹרַע וְשׁוֹרֵף מַה שְׁקָרַע שְׁיֵשׁ בְּכֻלָּל מְאִתִּים מְזָה כִּינּוֹן דְּאִם כֹּל הַגְרִיס עֲמַד בְּעֵינָיו שׁוֹרֵף לְגַמְרֵי וְאִם כֹּל הַגְרִיס כְּהָהֵן לְמַרְאֶה שְׁנֵי שׁוֹרֵף רַק מְקוֹם הַגָּעַע א"כ לְעֵינָן זֶה מְצַטְרָפִין ב' חֲצָאֵי הַגְרִיסִין שֶׁעַכ"פ יִשְׁוֹרֵף אֶת הַגָּעַע אוֹ אֶפְשָׁר כִּינּוֹן דְּאֵין מְרַאִיהוֹן שְׁנֵיהֶן שְׁנֵיהֶן כְּהָהֵן וְזֶה יִרְקַרְק אוֹ אֲדַמְדָם אֵי אֶפְשָׁר לְהֵם לְהַצְטָרֵף זַע"ז לְכַגְרִיס: כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ב ה"ד בְּבִגְד הַמְּנוֹנֵעַ וּפְשָׂה אַחֵר הַפְּטוֹר יִשְׁרָף וְהַקְשָׁה הַמְּשֻׁנָּה אַחֲרוֹנָה אֵיךְ מִשְׁכַּחַת לָהּ פְּטוֹר הֵינְנוּ בְּכַהֵן א"כ אֵיךְ מִשְׁכַּחַת לָהּ פְּשִׁיּוֹן הָא פְּשִׁיּוֹן בְּכַהֵן לָאוּ כְּלוּם הוּא וְאֵי בְּשַׁחֲזוֹר לְמַרְאֵי אִף בְּלֹא פְשִׁיּוֹן שׁוֹרֵף ע"ש וְנִרְאֶה דַל"ק דְּשִׁפִּיר מִשְׁכַּחַת לָהּ בְּשַׁנְפֹּטֵר מִשׁוּם פְּרִיחָה בְּכוֹלוֹ דְּהָא הַרְמַב"ם ז"ל פֶּסֶק דְּפְרִיחַת בְּגָדִים טְהוֹרָה וּמִיָּרֵי דְעֲמַד בְּמַרְאֵי וְאִח"כּ כְּנֵס וּפְשָׂה דְטַמְא מִשׁוּם פְּשִׁיּוֹן וְהִנֵּה ז"ש הַמְּשֻׁנָּה אַחֲרוֹנָה דְאִם חֲזוֹר אַחֵר הַפְּטוֹר לְמַרְאֵי בְּלֹא פְשִׁיּוֹן שׁוֹרֵף הִנֵּה כ"כ הַר"ש ז"ל ב"פ ג' מ"ז לְאַחֵר הַפְּטוֹר כְּגוֹן שְׁפָהָה אִם חֲזוֹר אִח"כּ שׁוֹרֵף ע"ש אִף נִרְאֶה דַא"א לֹאמַר דְּהָאֵי לְאַחֵר הַפְּטוֹר כְּגוֹן שְׁפָהָה ב' שְׁבוּעוֹת דְנִפְטָר לְגַמְרֵי וְאִח"כּ חֲזוֹר לְמַרְאֵי דְשׁוֹרֵף דְּהָא הַר"ש ז"ל הֵבִיא בְּפ"א מ"ה מֵהַתּוֹסֶפֶתָּא הַפּוֹשֶׂה בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וּבְסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנֵי מְכַסּוֹ וְטְהוֹר וְהֵינְנוּ בְּכַהֵן חֲזוֹר לְפְשִׁיּוֹן הֵינְנוּ אַחֵר הַפְּטוֹר טְהוֹר דְּאֵין פְשִׁיּוֹן לְכַהֵן חֲזוֹר לְנִגְעַע בֵּין מַרְאֵי בֵּין שְׁלֵא מַרְאֵי יִרְאֶה בְּתַחֲלִילָה ע"ש א"כ לְאַחֵר הַפְּטוֹר שְׁל כְּהָהֵן אִם חֲזוֹר לְמַרְאֵי יִרְאֶה בְּתַחֲלִילָה וְלֹא שׁוֹרֵף וְהַר"ש ז"ל ב"פ ג' צ"ל.

דְּמִיָּרֵי בְּכַהֵן בְּשָׁבוּעַ שְׁנֵי דְלֹא נִפְטָר לְגַמְרֵי אֲלֵא קוֹרַע וּפּוֹטֵר הַשְּׂאָר וְאִז אִם חֲזוֹר בּוֹ שׁוֹרֵף מִדִּין חֲזוֹר אִף לְהַרְמַב"ם ז"ל שְׁכַתְבַּת בְּפְשָׂה לְאַחֵר הַפְּטוֹר דְּשׁוֹרֵף א"א לֹאמַר דְּמִיָּרֵי בְכַהֵן ג' דְּהַרְמַב"ם ז"ל כְּתַב שָׁם תְּרַתֵּי וְכוּ בְּגָד שְׁקָרַע מִמֶּנּוּ הַגָּעַע בְּסוֹף שְׁבוּעַ ב' כְּמוֹ שְׁבִיאָרְנוֹ וְחֲזוֹר בּוֹ נִגְעַ כְּגָרִיס יִשְׁרָף וְכוּ בְּגָד שְׁפָשָׂה בּוֹ הַגָּעַע אַחֵר שְׁנִפְטָר יִשְׁרָף א"כ הָאֵי אַחֵר הַפְּטוֹר לֹא מִיָּרֵי בְּקוֹרַע וּפּוֹטֵר: כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ב ה"ח דְּבִבְגָדִים פְּרִיחָה אַחֵר הַפְּטוֹר טְהוֹר וְהַרְאָב"ד ז"ל הַשִּׁיג עָלָיו כִּינּוֹן דְּפְרִיחַת בְּגָדִים יִלְפִינּוּ מִפְּרִיחַת אָדָם וְהֵתֵם פְּרִיחָה לְאַחֵר הַפְּטוֹר טַמְא ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינָן אֵיךְ מִשְׁכַּחַת לָהּ בְּבִגְדִים פְּרִיחָה אַחֵר הַפְּטוֹר דְּלֹא אַחֵר הַפְּטוֹר הֵינְנוּ בְּכַהֵן ב' שְׁבוּעוֹת בְּמַרְאֶה שְׁנֵי אוֹ שְׁפָהָה לְמַרְאֶה שְׁלִישִׁי וְכִינּוֹן דְּאֵין פְשִׁיּוֹן לְכַהֵן א"כ בְּלֹא טְהוֹרָת פְּרִיחָה ג"כ טְהוֹר וְלִהְרַאָב"ד ז"ל דְטַמְא קָשָׁה בְּמַה נְטַמְא הָא אֵין כָּאֵן פְשִׁיּוֹן וְאֵי מִיָּרֵי דְלֹא אַחֵר הַפְּטוֹר חֲזוֹר לְמַרְאֵי וּפְרַח בְּכוֹלוֹ הָא בְּכַהֵן וְלֹא אַחֵר הַפְּטוֹר חֲזוֹר לְמַרְאֵי אֲמַרִּינוּ בְּתוֹסֶפֶתָּא דִּירְאֶה בְּתַחֲלִילָה א"כ בְּפְרַח בְּכוֹלוֹ הוּי כְּמוֹ בָּא מִתַּחֲלִילָה כְּלוֹל יִרְקַרְק אוֹ אֲדַמְדָם דִּיִּסְגִיר כְּדַאמְרִינוּ בְּתוֹסֶפֶתָּא וְכַמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל וְע"כ צ"ל דְּמִיָּרֵי הֵכָא בְּכַהֵן בְּשָׁבוּעַ שְׁנֵי דְקוֹרַע וּפּוֹטֵר אֶת הַשְּׂאָר דְאִם

חזר אח"כ פגרים שורף ובנה אם פרח אז בכולו טהור וא"כ ל"ק קושיות הראב"ד ו"ל
הא באדם פרח לאחר הפטור טמא דל"ד האי אחר הפטור לאדם דהתם הוי פטור ממש
שנטהר לגמרי והכא דין הוא דקורע ושורף ורק פוטר את השאר, והנה בקרע הנגע
ושורף ופטר השאר ואח"כ פרח בכולו יש לחקור פיון דטולה עליו מטלית אם המטלית
מעפב את הפריקה אי בעינן שתפרח אף על המטלית אי בתר מעיקרא אזלינן וכיון שפרח
על כל הפגד המוסגר תשיב פריקה אי אזלינן בתר השתא וכיון דהשתא ליכא פריקה
בכל הפגד אינו טהור]: פתב הרמב"ם ו"ל שם דפריקה מתוך הסגר או לאחר הפטור
טהור ובפרח מתוך הקלט לא נקט התם ע"ש ואע"ג דבאדם פרח מתוך הקלט טהור
ונראה הטעם משום דבבגדים פיון שחל עליהו דין שריפה אינו מועיל אח"כ טהרה פלל
ונראה מקור בזה להרמב"ם ו"ל מהא דאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"א מ"ו
בטולה מן המוסגר בטהור וחסור הנגע להמטלית דהמטלית תשמש הפגד השני בסימנים
והמטלית טעונה שריפה באחרונה ואפילו נטהר הפגד ואפילו הלה הנגע לגמרי מן הפגד
משום דכבר הוזהרה לשריפה ע"ש א"כ פרח בכולו לא עדיף מהלה הנגע לגמרי דכל
שהוזקק לשריפה אינו מועיל שום טהרה פלל ונראה דה"נ הטעם מה דאמרין בפגד
המוחלט קצצו ועשאו מוכין פחות מגע"ג טמא ואע"ג דבמוסגר כה"ג טהור דכל פחות
מגע"ג אינו ראוי לטמא בנגעים פלל ומש"ה במוסגר אם קצצו לפחות מגע"ג נטהר ומ"מ
במוחלט טמא ואע"ג דאין הפגד ראוי לטמא עתה בנגעים פלל ומשום דבמוחלט פיון
דהוזהרה לשריפה אינו מועיל לו שום טהרה בעולם: והנה הר"ש ו"ל פתב פ"א מ"ב
בקצצו ועשאו מוכין דעשאו קרעים פחות מגע"ג אלא שלא הוזהרה לגמרי ע"ש
וברמב"ם ו"ל לא נזכר דמירי בכה"ג ויש לעיין בטעם הר"ש ו"ל למה נקט דמירי שלא
הפרידו לגמרי דהא ע"כ אף בכה"ג שלא הפרידו ג"כ אינו ראוי לקבל טומאה דהא
במוסגר כה"ג טהור ומשום דאינו ראוי לקבל טומאה ונראה דהר"ש ו"ל בזה הוא לפי
דבריו בכלים פכ"ח מ"ח בפחות מגע"ג אי מהני מחשבה וכתב שם דלא מהני וזה
דאמרין בזבחים צ"ד גבי דם חטאת שניתז על הפגד במטלוניות שאין בהם גע"ג דאי
בעי מחשב עליהו מירי בכה"ג שנקרע הפגד לקרעים שאין בכל אחד גע"ג אף לא
הוזהרה דבעיניהם מטמא כה"ג ובעשירים מהני מחשבה ע"ש והכא בקצצו ועשאו
מוכין ע"כ מירי בעשיר דאי בעני בפגד המוסגר אמאי טהור הא ראוי לקבל טומאה
ובמוחלט אף בשל עשיר טמא דבמוחלט לא מהני מה שהפגד עתה אינו ראוי לקבל
טומאה פיון שכבר הוזהרה לשריפה וזה שכתב דמירי דוקא בכה"ג דלא הוזהרה לגמרי
אבל הוזהרה לא נראה טעמו של הר"ש ו"ל דאמרין ביבמות ק"ג דסנדל המוחלט לא
תחליץ בו ואם חלצה חליצתה פסולה משום דכתותי מכתת שיעוריה ומקשינן מההיא
דמטלית שיש בה גע"ג פיון שזכנס רובה לבית טהור טמאהו מאי לאו מוחלטת וכתב
רש"י ו"ל ואי כמאן דמכתת דמאי זיל בתר מאי דעייל ואין בבית גע"ג ע"ש ונראה
מזה דאע"ג דאמרין דבמוחלט קצצו ועשאו מוכין פחות מגע"ג נשאר במוחלטו מ"מ
בעינן שיעייל לבית שיעור בגד שהוא גע"ג ומשם נראה ג"כ דאם היה מכניס לפניו
שיעור גע"ג אפילו אי כתותי מכתת שיעוריה ג"כ הבית טמא ומשום דכתותי מכתת
שיעוריה אינו חסרון בהשיעור רק דלא הוי פדבר שלם והוי פכתית כמ"ש האחרונים
ו"ל וכי מעייל לפניו שיעור גע"ג אפילו אי חשבינן פכתות מ"מ הרי הבית מאהיל על

פּוֹלוֹ וְרַק בְּעֵינַי רַבָּא בְּזַה פִּינּוֹ דְכַתּוּמֵי מְכַתְתַּת שְׁעֵוּרְיָה ל"ש שְׁדֵי מְעֻטָּא בְּתַר רַבָּא
א"כ אֶזְלִינּוּ רַק בְּתַר מָאֵי דְעֵינַי לְבֵית וְלִיפָא גַע"ג, וְהִנֵּה פְּמוֹ דְבִאֲהֵל בְּעֵינּוּ שְׁעֵינַי גַע"ג
דְּפָחוֹת מְזַה אֵינוֹ מְטַמָּא ה"ה לְטוֹמְאָת מַגְעָ דְבְּעֵינּוּ שְׁיַגְע בְּשִׁיעוּר גַע"ג וּמַש"ה פְּתַב הַר"ש
ז"ל בְּקַצְצוֹ וְעֶשְׂאוֹ מוֹכִינ דְמִיָּרֵי שְׁלֵא הֶבְדְּלוּ לְגַמְרֵי דְחָשִׁיב חִיבּוּר וּכְשֶׁנּוֹגַע נּוֹגַע בְּגַע"ג
וְעוֹד דְלִפֵּי הַמְּסַקְנָא בִּיבְמוֹת שָׁם דְלֵא אֲמַרִּינּוּ בְּבָגְד הַמְּנוֹחֵלֵט פְּתוּמֵי מְכַתְתַּת שְׁעֵוּרְיָה מְשׁוּם
דְּכַתִּיב וְשָׂרַף אֶת הַבְּגָד אֲף בִּשְׁעַת שְׂרִיפְתּוֹ קְרוּי בְּגָד הֵינּוּ דְבְּעֵינּוּ שְׂרִיפְתַּת בְּגָד וְאֵי אֲמַרִּינּוּ
פְּתוּמֵי מְכַתְתַּת שְׁעֵוּרְיָה לִיפָא שְׂרִיפְתַּת בְּגָד וּלְפ"ז בְּקַצְצוֹ לְגַמְרֵי וְעֶשְׂאוֹ מוֹכִינ פְּחוֹת מַגַע"ג
ל"ש תּוֹ שְׂרִיפָה כָּלֵל דְבְּעֵינּוּ שְׂרִיפְתַּת בְּגָד וּפְחוֹת מַגַע"ג לָאו בְּגָד הוּא וּמַש"ה פְּתַב דְּמִיָּרֵי
שְׁלֵא הֶבְדְּלוּ לְגַמְרֵי וְכַה"ג חָשִׁיב בְּגָד דְּחֻזָּא לְעֵנִיִּים כַּמ"ש הַר"ש ז"ל פַּכ"ח דְּכָלִּים
וּבְעֶשְׂרִים מְהַנִּי מַחְשָׁבָה וְחָשִׁיב בְּגָד לְעֵנִינְי שְׂרִיפָה וְכַמוּ בְּדָם חֲטָאָת דְבְּעֵינּוּ ג"כ כִּיבּוּס
בְּגָד וּמְהַנִּי בַכַּה"ג דְּחָשִׁיב בְּגָד פִּינּוֹ דְּחֻזֵי לְעֵנִיִּים וּבְעֶשְׂרִים מְהַנִּי מַחְשָׁבָה וְכַמ"ש הַר"ש
ז"ל בְּכָלִּים שָׁם, וְהִנֵּה מְרַש"י ז"ל בִּיבְמוֹת שָׁם ג"כ נִרְאֵה דְבְּבָגְד הַמְּנוֹחֵלֵט בְּעֵינּוּ דְּנוֹקָא
שְׁיָהָא בּוֹ גַע"ג דְּאֲמַרִּינּוּ שָׁם בְּגַמְרָא הִיּוּ בּוֹ כַּמָּה זֵיתִים פִּינּוֹ שְׁנַכְנַס כְּזֵית לְבֵית טְהוּר
טְמָאָהּ אַא"ב מְנוֹחֵלֵט הֵינּוּ דְאַתְקַשׁ לְמַת וְכַתְּב רַש"י ז"ל הִיּוּ בַּה כַּמָּה זֵיתִים וְאֵין בַּה
אַלָּא גַע"ג אֶלָּא שְׁחוּטָה עָבָה פִּינּוֹ שְׁנַכְנַס הֵימְנָה כְּזֵית לְבֵית טְמָאָתוֹ וְאַעֲפ"י שְׂאִין פֶּאן
בְּגָד דְּהָא לֹא עַל רַבָּא ע"ש וּמְדַכְּתַב רַש"י ז"ל וְאֵין בַּה אֶלָּא גַע"ג מְכָלֵל דַּעֲכ"פ גַע"ג
בְּעֵינּוּ וְאַע"ג אֵי מְעֵינַי רַק כְּזֵית בְּפָנִים סָגִי מ"מ בְּעֵינּוּ שְׁבַגּוּף הַבְּגָד יִהְיֶה גַע"ג דְּבְּפָחוֹת
מַגַע"ג אֲף בְּמְנוֹחֵלֵט אֵינוֹ מְטַמָּא וְזֵה דְקַצְצוֹ וְעֶשְׂאוֹ מוֹכִינ דְטַמָּא צ"ל כַּמ"ש הַר"ש דְּמִיָּרֵי
שְׁלֵא הֶבְדְּלוּ לְגַמְרֵי: וְהִנֵּה בְּפִרְיַחַת בְּגָדִים נִרְאֵה דְבְּבָגְד צְרִיף שְׁיַפְרַח רַק מְצַד אֶחָד
וּבְעוּר צְרִיף שְׁיַפְרַח מְשַׁנֵּי צְדָדִין דְּאֲמַרִּינּוּ דְבְּעוּרוֹת פּוֹשָׁה מְצַד זֵה לְצַד זֵה וְלֹא בְּבָגְדִים
דְּבְּעוּר חָשִׁיב הַב' צְדָדִין כַּב' מְקוֹמוֹת וּבְבָגְד פְּמָקוֹם אֶחָד א"כ ה"ה לְפִרְיַחָה בְּכּוֹלוֹ דְבְּבָגְד
פִּינּוֹ דְחָשִׁיב ב' הַצְּדָדִין פְּמָקוֹם אֶחָד הָרִי פְּרַח בְּכּוֹלוֹ אֶבְל בְּעוּר פִּינּוֹ דְחָשִׁיב כַּב' מְקוֹמוֹת
כָּל שְׁלֵא פְּרַח עַל הַב' צְדָדִין לִיפָא פְּרִיחָה בְּכּוֹלוֹ: פְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פִּי"ב ה"ח בְּגָד שְׂפָא
כּוֹלוֹ בְּתַחֲלִיָּה יִרְקַרְק אוֹ אֲדַמְדָּם מְסָגִירוֹ שְׁבוּעָה אַחַר שְׁבוּעָה אִם עָמַד בּוֹ ב' שְׁבוּעוֹת יִשְׂרׇף
ע"ש וְהִנֵּה הָאֵי עָמַד לָאו דְּנוֹקָא דְאַפִּילוּ כְּהָה בְּשְׁבוּעָה ב' ג"כ יִשְׂרׇף דְּהָא בְּעֶלְמָא בְּכַהָה
בְּשְׁבוּעָה ב' קוֹרַע וְשׁוֹרֵף מַה שְׁקַרַע א"כ הָכָא שְׁכּוֹלוֹ נִגַע הָרִי צְרִיף לְשׂוֹרֵף אֶת כּוֹלוֹ:
אֲמַרִּינּוּ בְּכַהָה בְּשְׁבוּעָה שְׁנֵי דְקוֹרַע וְשׁוֹרֵף מַה שְׁקַרַע וּפּוֹטֵר אֶת הַשְּׂאָר וְטוֹלָה עָלֶיהָ מְטָלִית
נִרְאֵה הַנִּגְעָה בְּמְטָלִית שׁוֹרֵף אֶת הַבְּגָד וְהַמְטָלִית תִּשְׁמַשׁ עֲצָמָה בְּסִימָנִים וְיֵשׁ לְחַקּוֹר אִם
פְּשָׁה אַח"כ הַנִּגְעָה מִן הַמְטָלִית לְבָגְד אֵי חָשִׁיב פְּשִׁיזוֹן לְמְטָלִית פִּינּוֹ דְּאֲמַרִּינּוּ נִרְאֵה הַנִּגְעָה
בְּבָגְד דְּמַצִּיל הַמְטָלִית וְלֹא אֲמַרִּינּוּ דְהַבְּגָד יִשְׁמַשׁ הַמְטָלִית בְּסִימָנִים וְכַתְּב הַמַּל"מ מְשׁוּם
דְּזֵה דְטָלָה בּוֹ מְטָלִית אֵין זֵה מְדַעַתּוֹ רַק מִדִּין תּוֹרָה דְצְרִיף לְטָלוֹת עָלָיו מְטָלִית ע"ש הֵינּוּ
דְאֵין הַמְטָלִית וְהַבְּגָד חָשִׁיב בְּגָד אֶחָד וּנ"ל הַטַעַם מְשׁוּם דְּעוֹמֵד לְחַזּוֹר וְלִקְרוֹעַ מִמֶּנּוּ
הַמְטָלִית פִּינּוֹ דְזֵה דְטָלָה הוּא רַק מִד"ת וְהֵינּוּ עַד אֲשֶׁר תַּחֲזוֹר הַנִּגְעָה וְאַח"כ יִתִּיר הַמְטָלִית
דַּא"צ תּוֹ עוֹד מְטָלִית א"כ הֵנִי כַּתְּפָרוֹ מִתַּחֲלִיָּה רַק לְזַמֵּן וְלֹא הֵנִי חִיבּוּר וְכַמוּ בְּגָד שְׂתַפְּרוּ
בְּכָלֵאִים דְאֵינוֹ חִיבּוּר פִּינּוֹ דְּעוֹמֵד לְהִתִּיר וְכַמוּ דְאֲמַרִּינּוּ נִרְאֵה בְּאַרְיֵג הַשְּׂתִי טְהוּר וְאַע"ג
דְּמַחְנׇבֶר לְאַרְיֵג דְּהַחִיבּוּר הוּא רַק עַד פְּלוֹת הַאַרְיֵגָה וְאַח"כ עוֹמֵד לְקַצֵּץ לֹא חָשִׁיב חִיבּוּר
וְרַק לְעֵנִינְי שְׂאִם חָזַר הַנִּגְעָה לְמְטָלִית דְשׁוֹרֵף הַבְּגָד דְגַזִּיה"כ הוּא דְּהָא לְזֵה הַנְּצָרָה לְטָלוֹת
עָלָיו מְטָלִית אֶבְל נִרְאֵה הַנִּגְעָה בְּבָגְד אֵינוֹ יוֹרֵד טוֹמְאָה לְמְטָלִית דְלְזֵה חָשִׁיבֵי כַּב' בְּגָדִים

וא"כ ה"נ בחזר הנגוע למטלית לענין טומאת המטלית עצמה חשיב המטלית והבגד כב' בגדים ואין פושין מזה לזה ורק בחזר הנגוע לבגד ופשה למטלית אמרינו בתוספתא דשניהם ישרפו ונתם לאו משום פשיון הוא כמ"ש המל"מ אלא משום דעיקר הנגוע שחזר לבגד נגע של שריפה הוא פי פשה למטלית נגע אחד הוא ושניהם טעונון שריפה ע"ש אבל בנולד הנגוע במטלית ופשה לבגד לא: אמרינו הטולה מן המנסגר בטהור חזר הנגוע למטלית שורף את הבגד הראשון והמטלית תשמש שאר הבגד בסימנים וצריכה שריפה באחרונה כמה שהביא הר"ש ז"ל מהתוספתא, והנה זה דצריף המטלית לשמש שאר הבגד בסימנים ולא אמרינו שישורף המטלית תכף פיון דסוף סוף עומד לשריפה וממילא יטהר שאר הבגד פיון דנקרע הנגוע ממנו הטעם משום דהקורע הנגוע מן הבגד לוקה כדאמרינו בתוספתא א"כ אסור לשורף עתה המטלית ולטהר שאר הבגד וצריכה לשמש עם שאר הבגד בסימנים וכשיטהר שאר הבגד אז יוכל לשורף את המטלית ואם יטמא הבגד ישורף הכל אף מ"מ יש לענין לאפיי אליבא דר"ש ב' ר"א דמילה דאמרינו שם דאצטריף קרא דבשר למילה בצרעת רק להיכא דאמר לקוי בהרתו קא מתפונין הא לא"ה הוי דבר שאינו מתפונין ומותר פיון דמתפונין למצנת מילה וה"נ אמאי א"י לשורף המטלית תכף פיון שדינו בשריפה ועוסק במצנתו הוי אינו מתפונין לטהרה: יש לחקור בטולה מן המנסגר בטהור וצבע את המטלית פיון דאמרינו בגד המנסגר שצבעו טהור אם אח"כ חזר הנגוע לבגד הראשון אם שורף המטלית להרמב"ם ז"ל דבעלמא הטולה מן המנסגר בטהור חזר לבגד הראשון שורף את המטלית והכא פיון שצבעו ובגד המנסגר שצבעו טהור או פיון דחשיב המטלית והבגד הראשון כבגד אחד דאם חזר לבגד שורף את המטלית ואותו הבגד הראשון לא צבע הוי כבגד מקצתו לבן ומקצתו צבוע דאם נטמא הלכן שורף את הכל: יג) בנגעי בתים בעינו שיהא הבית מרובע ושיהיה בו עצים ואבנים ועפר דכתיב ונתן את הבית את אבניו את עציו ואת עפרו ואמרינו בפ"ב דלבנים ויש אין מטמאין בנגעים ע"ש ויש לדון בבית שיש בו עצים ואבנים ועפר ויש בו ג"כ שיש או לבנים כשהוא נותן הבית אם נתצין עמו אם דאינו בכלל נתיצה פלל פיון שאין מטמאין בנגעים, והנה אמרינו בחולין (קכ"ט) דבית שספכו בזרעים בטלו והיינו דמטמא בנגעים כמ"ש רש"י ז"ל שם וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ד בית שספכו בזרעים בטלן הואיל ומשמשין תשמיש עץ ה"ה פערץ ואם נטמא הבית נטמאו עמו טומאה חמורה ע"ש אף בזה הרמב"ם ז"ל לשיטתיה שכתב בפ"א מהל' פלים הי"ג ובעוד מקומות דכל גידולי קרקע בכלל עץ לענין טומאה והעושה פלי מכ"ד מגידולי קרקע י"ל דין כ"ע א"כ ה"נ הכא דכיון שמשמש מעשה עץ ובטלו מתורת אונקל דין פערץ אף לענין נגעים ומטמאים עם פל הבית אף התוס' שבת (ס"ו ע"א) ד"ה פנורת ס"ל דרק קשין חשיב פערץ לטומאה משום דערץ שאכל אדה"ר חטה היתה ע"ש והכא קתני בית שספכו בזרעים סתם ומשמע בכל זרעים וצ"ל נהי דאין מטמא בנגעים רק עצים ואבנים ועפר מיהו פשנראה הנגוע בהם וכשפא לנתן נותן פל הבית וכמו בבגד שמקצתו לבן ומקצתו צבוע אף דאין מקום הצבוע ראוי לטמא בנגעים מ"מ פשנראה הנגוע בהלבן וצריף לשורף הבגד צריף לשורף את פולו וכן נראה מההיא דפי"ג מ"ג דאמרינו דכשהוא נותן מציל על המלבנים ופי' הרע"ב ז"ל דהיינו לבנים המסודרים על הגג דצריכים קצת לבית ע"ש ונראה מזה דאם הוי הלבנים מהבנין עצמו נתצין עמו מיהו הרא"ש פי' שם בענין אחר ע"ש, והנה אמרינו

בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל העצים והאבנים והעפר מטמאין בנגעים ומצטרפין עם הנגע והנגע פושה לתוכן וכשהוא נותץ את הבית נתצין עמו ע"ש והיינו אם נראה נגע פאחד מהם כגוף בהעצים לחוד האבנים והעפר טעונון נתיצה פמה שפ' הר"ש ז"ל שם ומשמע מזה דיןוקא הני נתצין עמו אבל לבנים או שיש אין נתצין עמו: אמרינן ביומא י"ב רי"א אני לא שמעתי אלא מקום מקודש בלבד דאין ביהמ"ק מטמא בנגעים לפי שמקום המקדש לא נתחלק לשבטים ויש לעיין תי"ל דביהמ"ק הנה של שיש פדאמרינן בפ"ק דב"ב ושיש אינו מטמא בנגעים וצ"ל דאשמועינן דאם לא יעשו משיש ג"כ לא יטמא בנגעים דשיש הוא רק להידור מצוה והנה מוכח מזה דביהמ"ק היו לו חלונות דלא אשכחן בשום מקום שהיו שם חלונות דאם לא היו חלונות תי"ל דבית שאני"ל חלונות אינו מטמא בנגעים ובבית קה"ק נדאי לא היו שם חלונות פדאמרינן בירושלמי יומא פ"ה ה"ג דבבית הראשון הנה כ"ג מהלך לאור הארון ומשניטל ארון הנה מגשש ע"ש: הביא הר"ש ז"ל פי"ג מ"ד מהתוספתא רוח אחת פנולה מנוגעת ה"ז חולץ אותו הרוח ואין מחייבין אותו לבנות רוח אחרת תחתיה ואם בנאה ונראה בו נגע יראה בתחילה וכתב הר"ש ז"ל הטעם דאין בית טעון נתיצה על הנגע החוזר אלא היכא דמחייב לבנות אחר במקומו אבל הכא דלא מחייב ה"ל פבית חדש ונגע אחר ע"ש אף עדיין יש לעיין על הטעם אמאי אין מחייבין אותו לבנות ונראה לומר דאדרבה דזה דאם בנאה ונראה בו נגע יראה בתחילה הוא בפשוטו פיון שיהא הבית ראוי לנגעים פעינן שיהיה לו ד' קירות וכיון דרוח אחת נחלצה א"כ אין הבית תו ראוי לטמא בנגעים וכשפנה אח"כ הרוח הני פבית חדש וכמו פכגד פשהיה פחות מגע"ג ואח"כ השלים פשיב עתה פכגד חדש וכגד המוסגר שקצצו ועשאו מוכין פחות מגע"ג דטהור אם אח"כ ישלים עליו ונראה בו נגע יהיה דינו שיראה בתחילה ובית בג' רוחות הני פמו פכגד פחות מגע"ג דמחוסר לו שיעור הראוי לקבל טומאה רק זה דאין מחייבין אותו לבנות הוא משום פיון שאם יבנה ויראה אח"כ נגע יראה בתחילה מש"ה אין מחייבין אותו לבנות הרוח דזה דמחייבין אותו בפעלמא לבנות במקומו הוא משום חזרת הנגע דאם יחזור יהיה טעון נתיצה אבל הכא דיראה בתחילה ליכא חיוב לבנות, ונראה דאם הנה הנגע על מקצת הרוח אף בפער הנה פולו דלא הנה באותו הרוח עפר אחר חוץ ממקום הנגע וכשהוא חולץ פיון דאין עוד עפר באותו הרוח וא"כ פל הבית אינו ראוי עוד לנגע דבעינן פכל הד' קירות עצים ואבנים ועפר א"כ אם בנאה אח"כ יראה בתחילה וא"כ אין מחייבין אותו לבנות, [אמרינן פי"ב מ"ג לר"ע דבעינן ב' גריסין על ב' אבנים והנה יש לחקור זה דאמרינן החוזר ב' גריסין ולא בעינן דוקא שיחזור על אותן האבנים אלא פכל הבית פדאמרינן בת"כ אי בעינן ג"כ דוקא שיחזור על ב' אבנים או סגי על אבן אחד]: פתב הרמב"ם ז"ל פט"ז מ"ד המאהיל פידו על אבן המנוגעת או שהאהילה עליו טהור עד שיגע ע"ש והוא מהתוספתא ואמרינן שם עלה ור"ש מטמא והנה פבזבים צ"ג אמרינן ומודה ר"ע בהנאה שהעבירה ע"ג כ"ח טמא וכו' שאני"ל דבר שמטמא למעלה פלמטה אלא פזית מן המת ושאר פל המאהילין לאתוויי אבן המנוגעת ע"ש אלמא אבן המנוגעת מטמא למעלה פלמטה ונראה הנה לומר דהיא דזבחים לא תלוי בהפלוגתא בהתוספתא דנגעים דלכ"ע אבן המנוגעת מטמא למעלה פלמטה ואם העביר איזה דבר עליה פהיא דזבחים שהעביר ההנאה עליה לכ"ע נטמא וזה דהאהיל פידו על אבן המנוגעת דטהור

הוא משום דהאָהיל רַק בְּיָדוֹ דְּאַף הַנְּכַנְס לְבֵית הַמְּנוּגָע וְכוּ הַנְּכַנְס לְאַהֲלָא שְׂבוּ אָבֹן הַמְּנוּגָעַת צְרִיף רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ א"כ הָאָהִיל בְּיָדוֹ עַל הָאָבֹן לֹא עֲדִיף מֵהוֹשִׁיט יָדוֹ לְאַהֲלָא שְׂבוּ הָאָבֹן דְּטַהוֹר וְזֶה שְׁהֵאָהִילָה הָאָבֹן הַמְּנוּגָעַת עֲלֵיו דְּטַהוֹר ג"כ מִיַּגְרִי שְׁהֵאָהִילָה עַל יָדוֹ וְכַדְקַתְנִי בְּהַתּוֹסְפָתָא שָׁם הַמָּאָהִיל יָדוֹ עַל הָאָבֹן הַמְּנוּגָעַת בֵּין מְלַמְעָלָה בֵּין מְלַמְטָה טַהוֹר וְכוּ אַף בְּזַבִּין פ"ה מ"ה אָמְרִינָן כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה שְׁהִיָּה נְתוּן ע"ג מְשַׁכְּב וְהַנְּזִיר בֵּינְתֵימָם בֵּין מְלַמְעָלָן בֵּין מְלַמְטָן טַהוֹר וְכוּ בְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת טַהוֹר ר"ש מְטַמָּא בְּזוֹ וְכַתְבֵּי הַרְמַב"ם ז"ל בְּפֶה"מ שָׁם ז"ל וְאִין הִלְכָה כְּר"ש אֲשֶׁר אָמַר כִּי אָבֹן הַמְּנוּגָעַת לְפִי שֶׁהוּא מְקוּמָה גִימָא הִכִּי דְבִאֲרָנוּ בְּנִגְעִים שֶׁהִיא מְטַמָּאָה אֶת הַתְּרוּמָה בְּהִיּוֹתָה עֲלֶיהָ וְאֵעִיפ"י שְׁלֵאֲתִיגַע עכ"ל וּמְבֹאָר דְּאַף בְּתְרוּמָה ס"ל לְרַבְּנָן דְּאִין אָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא מְלַמְעָלָה כְּלַמְטָה וְר"ש ס"ל דְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא לְמַעְלָה כְּלַמְטָה וּלְפ"ז מִתְּנִי' דְּזַבִּין וְהַתּוֹסְפָתָא דְּנִגְעִים אַחַת הִיא וְצ"ל דֶּהִיא דְּזַבְחִים דְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא לְמַעְלָה כְּלַמְטָה ס"ל כְּר"ש אַף לְר"ש בְּהַתּוֹסְפָתָא יֵשׁ לְעֵינֵינוּ בְּהָאָהִיל בְּיָדוֹ עַל אָבֹן הַמְּנוּגָעַת אֲמַאי טָמֵא נָהִי דְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא לְמַעְלָה כְּלַמְטָן מ"מ הָא לֹא עֲדִיף מֵהוֹשִׁיט יָדוֹ לְאַהֲלָא שְׂבוּ הָאָבֹן הַמְּנוּגָעַת הָא בְּעֵינֵינוּ שְׁיֵאָהִיל עַל רֵאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ וְצ"ע: וְהִנֵּה הִרְע"ב ז"ל בְּזַבִּין שָׁם כְּתִב דְּר"ש מְטַמָּא הוֹאִיל וּמְקוּמָה טָמֵא מְטַמָּא בְּהִסְטָא אֵעִיפ"י שְׁאִין בּוֹ רוּחַ חַיִּים עכ"ל הֵינְנוּ דֶּהִטְוִמָאָה אִינְהָ מְדִין אָהֵל כ"א מְדִין הִסְטָא וְקָשָׁה טוֹבָא אֲמַאי לֹא גִימָא שֶׁהוּא מְדִין אָהֵל שְׁהִירִי ר"ש ס"ל בְּהַתּוֹסְפָתָא בְּהָאָהִיל בְּיָדוֹ עַל אָבֹן הַמְּנוּגָעַת טָמֵא אֵעִיפ"י דְּל"ש בְּזֶה הִסְטָא כְּלָל וְנִרְאָה לּוֹמַר בְּדַעַת הִרְע"ב ז"ל דֶּהִכָּא פִּינּוֹן שְׁהַנְּזִיר מְפָסִיק אִין זֶה מָאָהִיל וְאֵע"ג דְּבַמַּת כַּה"ג אִינוּ מְפָסִיק כָּל שְׁאִין פּוֹתַח טַפַּח דְּטוֹמָאָה רְצוּצָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת לִיכָּא דִּין טוֹמָאָה רְצוּצָה כְּפֶה נ"ל בְּדַבְרֵי הִרְע"ב ז"ל, וְהִנֵּה לְפִי הִרְע"ב ז"ל שֶׁהוּא מְדִין הִסְטָא אִין זֶה שְׁיֵיךְ לְהַתּוֹסְפָתָא בְּנִגְעִים כְּלָל וִי"ל כְּמ"ש דְּלכ"ע אָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא לְמַעְלָה כְּלַמְטָה וְלֹא פְּלִיגִי אֵלָא בְּהָאָהִיל בְּיָדוֹ: בְּחֻלְיִין (קכ"ח) אִיבְעִי לָן ה"א אָבֹן שְׂבִיּוּתִי כְּשֶׁהוּא חוֹלֵץ חוֹלֵץ אֶת פּוֹלָה וְכִשְׁהוּא נוֹתֵץ נוֹתֵץ אֶת שְׁלוֹ וּמִנִּיחַ אֶת שֶׁל חֲבֵרוֹ מֵהוּ שְׂתַעֲשֶׂה יָד לְחֲבֵרְתָּהּ וְכַתְבֵּי רש"י ז"ל מֵהוּ שְׂעִיעֲשֶׂה חֵלֶק הַטַּהוֹר בֵּית יָד לְזֶה לְהַכְנִיס טוֹמָאָה לְבֵית חֲבֵרוֹ דֶּהִיא אָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא בְּאָהֵל כו' ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינֵינוּ אִי זֶה חָשׁוּב אָהֵל א"כ בְּבֵית שְׂבוּ הַנְּגַע כְּשֶׁנְּכַנְס לְבֵית הָרִי נְטָמָא בְּאָהֵל מְטַמָּא אָבֹן הַמְּנוּגָעַת שְׂבוּ א"כ אִיךְ מְקַשְׁיָנוּ בִּיבְמוֹת (ק"ג) מְבֵית הַמְּנוֹחֵלֵט דְּמְטַמָּא בְּבִיאָה וְאִי ס"ד כְּדַמְכַתְתָּ דְּמִי הָא בְּעֵינֵינוּ וְהִבָּא אֶל הַבֵּית וְלִיכָּא ע"ש וְאֲמַאי הָא נְטָמָא מְחַמַּת שֶׁהוּא בְּאָהֵל עִם הָאָבֹן הַמְּנוּגָעַת וְעַל הָאָבֹן שְׂבוּ הַנְּגַע ל"ש כְּתוּמֵי מְכַתְתָּ שְׂעִירוֹ דְּאַף לְאַחַר כְּתִיבָהּ וְאַף עֲפָרוֹ הַכְּתוּבָה מְטַמָּא בְּאָהֵל בְּכַזִּיבָתָּ וְע"כ צ"ל דְּאִין זֶה אָהֵל דְּאִין הַבֵּית מְטַמָּא עַל הָאָבֹן שְׂבִיּוּתִי וְאִינוּ טָמֵא רַק מְשׁוּם דֶּהִבְיָתָּ בְּעַצְמוֹ מְטַמָּא בְּבִיאָה וְאִי כְּתוּמֵי מְכַתְתָּ שְׂעִירוֹיָה אִין כָּאֵן בֵּית וְא"כ בְּהִיא דְּחֻלְיִין בְּאָבֹן שְׂבִיּוּתִי בְּבֵית חֲבֵרוֹ פִּינּוֹן דֶּהִבְיָתָּ גּוֹפּוֹ אִינוּ מְטַמָּא בְּבִיאָה אֲפִילוֹ אִי חֵלֶק הַטַּהוֹר חָשִׁיב כְּמוֹ יָד ל"ש שְׂיֵטְמָא בֵּית חֲבֵרוֹ בְּאָהֵל דְּעַל הָאָבֹן שְׂבִיּוּתִי אִין הַבֵּית מְטַמָּא עַל יָדוֹ וְהִיא דְּחֻלְיִין י"ל בְּפִשְׁטוֹ דְּנ"מ לְעֵנֵינוּ מְגַע דָּאֵם נִגַע בְּחֵלֶק הַטַּהוֹר דְּאָבֹן הַמְּנוּגָעַת מְטַמָּא בְּמַגַּע בֵּין מְתוּכֹוּ בֵּין מְאָחוּרֵיו: סִימָן נָא פֶּרַת חֲטָאָתָּ.

ז' יָמִים קוֹדֵם לְשִׁרְיַת הַפָּרָה מְפָרִישִׁין כְּהֵן הַשׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה לְלִשְׁכָּה שַׁע"פ הַבִּירָה וּבֵית אָבֹן הִנֵּה נִקְרָאת וְאָמְרִינָן בְּרִישׁ יוֹמָא שְׁכָל מְעֻשְׂיָהּ בְּכָלִי גְלָלִים כְּלִי אָבְנִים כְּלִי אֲדָמָה וּבְחֻלְיִין (ט' ע"ב) אָמְרִינָן צְלוּחִית שְׁהַנִּיחָה מְגוּלָה וְכָא וּמְצָאָה מְכוּסָה טָמֵאָה וְכַתְבוּ הַתּוֹס'

שם דאע"ג שפּל מעשׂי פּרה בכלי גללים פּלי אבנים כו' פּדאיתא פּריש יומא ובריש פ' הינשן (כ"א ע"א) היינו רק קונדם שריפת הפּרה פּדתנו פּפּרה ז' ימים קונדם לשריפת הפּרה היו מביאין כו' אבּל לאחר שריפת הפּרה היו מקדשין בכל הפלים כו' ע"ש, והנה היה דפ' הינשן שהביאו היינו מה דמיתנין שם דמביאין שוּנרים וע"ג דלתות ותינוקות יושבין ע"ג נכוסות של אבן בידם כו' ויש לעיין הא זהו למילוי המים וזהו לאחר שריפת הפּרה ואין לומר דקונדם שריפת הפּרה היו ממלאין מים לצורך הקידוש של אח"כ הא אמרינו בתוספתא פ"ג דפּרה דאין ממלאין ואין מקדשין ואין מזין ממנה עד שתעשה אפּר [ונראה העשה דאין ממלאין קונדם משום דבעינו מילוי לשמה כמ"ש הר"ש ז"ל וקונדם שראוי לקדש ל"ש מילוי לשמה] וצ"ע: אמרינו ביומא (ח') אין בין פּהן השורף את הפּרה לכ"ג ביוה"כ אלא שגה פּרישתו לקדושה כו' וזה פּרישתו לטהרה ואין אכיו הפּהנים נוגעין בו ואמרינו שם פּמאן אי ר"מ אי ר' יוסי ע"ש ויש לעיין איה אפּשר לאוקמי כר' יוסי הא ר' יוסי ס"ל בתוספתא פ"י דפּרה (הביאה הר"ש ז"ל פי"א מ"ג) דאין הטהור לתרומה מטמא מי חטאת ואפּר חטאת ומזה מי חטאת וכ"ש אכיו הפּהנים שיהו אוכלי קדש דזה דאין אכיו הפּהנים נוגעין בו פּתבו הת"י ריש יומא שלא יטמאו אותו בנגיעתו דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת ע"ש וצ"ע: וכן יש לעיין בזה שהיו מטמאין הפּהן השורף את הפּרה והרמב"ם ז"ל ס"ל שהיו מטמאין אותו בשרץ אף התוס' ריש יומא פּתבו דלא היו מטמאין אותו בטומאה דאורייתא רק ע"י זה שפּמכו ידיהם על ראשו דמתמת שנוגעין בו בטמא דאכיו הפּהנים חשיבי כטמאים לגבי דידיה דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאות וכ"כ בהגיגה (כ"א) ע"ש ויש ג"כ לעיין לר"י ור"ש דס"ל בתוספתא דאין הטהור לתרומה מטמא מי חטאת ומזה מי החטאת וע"כ דלי"ל האי דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת דא"כ הנה הטהור לתרומה מטמא את החטאת משום נושא המדרס א"כ במה בטמא פּהן השורף את הפּרה וצ"ע: מקשינו ביומא שם על הא דמזין עליו פּל ז' הימים מפּל חטאות שהיו שם בשלמא ראשון שפּמא שלישי כו' חמישי שפּמא שביעי כו' אלא רביעי ל"ל הגזאה פּלל לא בשלישי איכא לספוקי ולא בז' איכא לספוקי ואמרינו לטעמך הגזאה פּל ז' מי איכא הא קי"ל הגזאת שבות היא אלא מאי אג"ל למימר לבר משבת ה"נ לבר מרביעי ע"ש והקשה הגבול"א דמשמע דבטלינו רק ב' ימים מהגזאה היינו ד' לפּרישתו ושבת ואמאי דאי מתרמי שבת בג' ימים הראשונים פּינן דמבטלין זה היום א"כ יבטל עוד יום אַחַד דאי הוי שבת בשני לפּרישתו יבטל ג"כ בששי דממ"נ אי מספקינן האי ששי לפּרישתו שהוא ז' לטומאתו א"כ שני לפּרישתו הנה ג' לטומאתו וכיון שלא הינה אז למה ינה בששי וכן אם מתרמי שבת בג' אחרונים של פּרישתו ג"כ מבטלין פּנגדו יום אַחַד בג' הראשונים שלו פּינן שלא ינה אח"כ בז' לטומאתו למה ינה קונדם בג' לטומאתו א"כ לעולם מבטלין ב' ימים לבד מרביעי ובש"ס אמרינו דהני ז' ימים הוא רק לבד משבת ולבד מרביעי ע"ש ונראה דלהרמב"ם ז"ל אתי שפיר שפּכתב בפ"א דפּרה ה"ב דאם הינה בג' ולא הינה בז' יכול להזות אח"כ אימתי שירצה דכל היכא שפּפיש בימי טהרה בין ג' לז' לא איכפת לן ועיין בכ"מ שם א"כ אם חל שבת בג' אחרונים לפּרישתו שפיר מזה פּל ג' הראשונים שלו דמספקינן פּל הג' הראשונים בג' לטומאתו ואף דאַחַד מג' אחרונים שלו פּגון ששי לפּרישתו הוא שבת ולא ינה אז מ"מ בשני לפּרישתו שפיר מזה שפּמא זהו ג' לטומאתו והגזאה בזמנה מצוה וחצטרף זו הגזאה עם

ההזאה שיעשה זו לפרישתו שהוא ח' לטומאתו דאי מפיש בימי טהרה באמצע לא איכפת לן ואע"ג דההזאה השנייה לא תהיה בזמנה שתהיה בח' לטומאתו מ"מ הזאה ראשונה דיכולה להיות בזמנה עושין דהזאה בזמנה מצנה וא"כ אם חל שבת בג' אחרונים לפרישתו לא מבטלינן מהז' ימים רק שבת ורביעי שלו וזהו דאמרינן בגמרא דז' לבר משבת ולבד מד' אבל אם חל שבת בג' ראשונים שלו נראה דנדאי מבטלינן תרי יומי לבד מד' דאם חל שבת בשני לפרישתו ולא היזה אז למה יזה אח"כ בששי שלו עם מי תצטרף ההזאה דאם ששי זו לטומאתו אין לה עם מי להצטרף פיון שלא היזה בג' לטומאתו ואם ששי הוא ח' לטומאתו ל"ש ביה הזאה בזמנה מצנה דהא זה דמזין עליו כל ז' ימים הוא רק משום הזאה בזמנה מצנה: סדר עבודת הפרה פפתוה בחבל של מגג ונתנוה ע"ג מערכתה ראשה בדרום ופניה למערב כו' והנה בסדר התמיד ג"כ אמרינן וכף הנה עקודתו ראשו לדרום ופניו למערב ופי' הראב"ד ז"ל שם הטעם דהנה ראשו לדרום כמו דאמרינן בסדר יומא דפרו עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ואמרינן שם בגמרא הטעם דשמא ירביץ גללים ה"נ ראשו לדרום לצד המזבח ואחוריו לצפון להרחיקו מן המזבח והמפרש למס' תמיד פתב הטעם דראשו לדרום משום דכתיב ושחט אותו על ירך המזבח כל פמה דאפשר לקרב שי למזבח מקרבין ע"ש ויש לעיין הא הכא גבי חור ראשה לדרום ופניה למערב והכא ל"ש כל הנה טעמי וצ"ע: אמרינן שם שחט בימינו וקבל בשמאלו רי"א בימינו דיה מקבל ונותן לשמאלו ומנה בימינו והר"ש ז"ל שם הביא מהתוספתא שוחט בימינו ומקבל בשמאלו ואם שינה תד ר"א שוחט בימינו ונותן הספין לפניו כו' ומקבל בימינו ונותן לשמאלו ומנה באצבעו הימנית ואם שינה פסול ע"ש ויש לעיין מ"ט דרבנן דפסלי אם קיבל בימינו, והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם פתב ז"ל ור"י ידריף הפרה מדרגת הקדשים כי כמו שדם הקדשים אם קבל בשמאל פסול פן הוא דם הפרה ואין הענין פן כי דם הקדשים מזה ע"ג המזבח ודם הפרה לא יזרוק כו' עכ"ל ונראה מזה דטעם דרבנן הוא רק דאין הפרה דומה לקדשים דבעינן דוקא ימין וא"כ יש לעיין למה צריף דוקא שמאל דהא קתני בתוספתא אם שינה פסול ונראה דהטעם דאם שינה פסול הוא פיון דע"כ צריף להיות הדם אח"כ בשמאל שהרי צריף להזות באצבעו הימנית ואם יקבל בימין ע"כ יעשה כדברי ר"י שיקבל בימין ויתן לשמאל ויזה באצבעו הימנית וכה"ג שיקבל בימין ויערה לשמאל נחסר כ"ש מן הדם כדאמרינן בתוספתא פ"ק דקרבתות גבי לוג שמן של מצורע פינה משמאלו לימינו וחיירה לשמאלו והיזה בימינו פסול לא מפני ששינה אלא שחיסר הלוג טפה כ"ש ע"ש פי כשמערה מיד ליד נחסר כ"ש ויבדם הפרה אם נחסר כ"ש ג"כ פסול כדאמרינן בספרי הדם כ"ש יחזיר ואם לא יחזיר פסול ולר"י פיון דס"ל דצריף קבלה דוקא בימין ובעינן ג"כ הזאה בימין ע"כ צריף לקבל בימין ולערות לשמאל וכף הוא דינו: אמרינן פ"ד מ"ב היזה משביעית שמינית וחסר והיזה שמינית כשרה היינו דקרא לשביעית שמינית וחסר והיזה שמינית, והנה יש לעיין פיון דצריף רק זו הזאות והוא עשה שמונה א"כ חסר מדמה ואמאי כשרה הא אמרינן בספרי דדם כ"ש יחזיר ואם לא יחזיר פסול וצ"ל דמיירי שהחזיר אח"כ ההזאה האחרונה, והנה בזה יש לפרש מה דאמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל שם טבל שנים והיזה אחת פסול ע"ש ואינו מפורש שם הטעם ולפ"ז פיון דא"צ רק לטבול אחת והוא טבל שנים והיזה א"כ חסר מעט מדמה דמה שטבל בפעם השנייה והיזה הוא

שלא לצורך והכא לי"ל תקנתא שיחזיר דהא ההזאות עצמן א"צ להחזיר דההזאות אינן בכלל שריפה והכא שעשה הזאה מותר ממה שצריך אם יחזיר אותה ההזאה פינו דיש שם מה שצריך להזות וזה אינו בכלל שריפה אם יחזירה ויביאנה לידי שריפה הוי כגתערב אפר מקלה כ"ש באפר פרה דפסול: והנה בהיה דהיזה משביעית שמינית וחזר והיזה שמינית כשרה הביא הר"ש ו"ל מהתוספתא דדוקא אם ההזאה השמינית עשה פהו אחר אבל זה הכהן עצמו פסול משום מלאכה היינו דההזאה השמינית שהיא שלא לצורך חשיב מלאכה ונפסלת ע"ש, והנה יש לעיין מ"ש אותו הכהן מכהן אחר פינו שכתב עשה כל ההזאות וכילה עבודת ההזאה מאי נ"מ לאחר ההזאה בין אותו פהו לכהן אחר דהא שאר עבודות יכול לעשות פהו אחר ואפשר פינו דלאחר ההזאה צריך לקנח ידו בגופה של פרה א"כ עדיין לא נגמרה התעסקותו בפרה וכ"ז שלא נגמרה התעסקותו פוסל במלאכה, (יש לחקור בדם של פרה אם יש בה מעילה כמו דם קדשים דאין בה מעילה אם גם בפרה כן והנה למאן דס"ל בירושלמי יומא פ"ה ה"ו דזה דליכא מעילה בדם הוא משום דכתיב כל אוכליו יפרת אין בו אלא פרת נפש בלבד ואמרין שם דארף דם של קדשי ב"ה כן א"כ כ"ש של פרה אלא למ"ד שם דדוקא בקדשי מזבח אין מעילה בדם יש לחקור בפרה איך פינו דזה דמועלין בפרה מפקינן לה במנחות נ"א מדכתיב חטאת היא א"כ לא עדיף מחטאת דבהדם ליכא מעילה אף התוס' כתבו שם דזה דאצטריך חטאת היא מלמד שמועלין בה אע"ג דקדשי ב"ה היא היינו למועל אחר מועל ע"ש א"כ אפשר דמועלין בדמה מדין קדשי ב"ה אף מועל אחר מועל ודאי נראה דל"ש בדמה]: גמר מלהזות קנח ידו בגופה של פרה ובזבחים (צ"ג) ובמנחות (ז') אמרינן גמר מקנח ידו בגופה של פרה לא גמר מקנח אצבעו משום דשיריין שבאצבע פסולין להזאה ואמרין בשלמא גמר מקנח ידו בגופה של פרה דכתיב ושרף את הפרה לעיניו אלא אצבעו במאי מקנח אמר אביי בשפת מזרק פדכתיב פפורי זהב ע"ש והת"י ריש יומא הקשו על הא דאמרין דמקנח אצבעו בשפת מזרק דהא אמרינן בספרי שמצות קבלת דמה הוא ביד ולא בכלי וכתב דהיה דמנחות פליג על הספרי ע"ש ויש לעיין איך אפשר דהיה דמנחות פליג על הספרי וס"ל דמקבל בכלי ולא ביד הא אמרינן התם גמר מלהזות קנח ידו בגופה של פרה ול"ל לקנח ידו פלל דרק אצבעו קנח משום ההזאות וזה מקנח בשפת מזרק דזה שמקנח את ידו הוא משום קבלת הדם שמקבל בידו: ובעיקר מה דמקשינן אלא אצבעו במאי מקנח וכן בזבחים (כ"ה) מקשינן ודם ספין במאי מקנח ואמרין בשפת מזרק ולכאורה מאי מקשינן במאי מקנח קנח במאי דבעי קנח במפה ונראה משום דדם נתקדש בכ"ש דספין מקדש להדם וספין אלימא מכ"ש וכ"ד שנתקדש בכ"ש גנאי להורידו לכלי חול כמ"ש תוס' מנחות (ח') ומש"ה הנה מקנח בשפת מזרק שהוא כ"ש וזה דדוקא במזרק ולא בשאר כ"ש משום שהמזרקות היו מיוחדין לזה וכדכתיב פפורי זהב ונראה דבשמן של מצורע שמזה ז' פעמים על הפרוכת ובעינן על כל הזאה טבילה פדאמרין פי"ד דנגעים ובמה מקנח אצבעו והתם ליכא מזרק ונראה שהנה מקניס מזרק פדי לקנח אצבעו פדכתיב פפורי זהב ולפ"ז בפרה מה דאמרין ג"כ דמקנח אצבעו בשפת מזרק הוא ג"כ משום דנתקדש הדם דומיא דפנים דחטאת קרייה רחמנא וגנאי להורידו לכלי חול ול"ק מזרק מנ"ל הא מקבל ביד ולא במזרק דהנה מביא מזרק פדי לקנח אצבעו פדכתיב פפורי זהב: והנה זה דמקשינן בפרה אצבעו במאי מקנח

ולא מקשינו דם ספין במאי מקנח כמו דמקשינו בזבחים (כ"ה) בשאר קרבנות נראה
דדם ספין מקנח בגופה של פרה וזה דבשאר קדשים מקנח הספין בשפת מזרק ולא בגופו
של קרבן כתבו התוס' זבחים שם מפני הנימין שלא יהא נאה לשחוט ע"ש וזה שינוי רק
בשאר קדשים דיכול לשחוט מיד זבח אחר אבל בפרה דסוף סוף נטמא הספין דהא
השוחט מטמא בגדים ואי אפשר לשחוט את"כ שאר קדשים לא חיישינו לנימין: והנה
הראב"ד ז"ל פ"ג ה"ב פתב דזה דהיה צריך מזרק לפרה הוא רק לקבל כל הדם להביאו
לידי שריפה ולא היו מזין ממנו ע"ש ונראה דרש"י ז"ל ותוס' לא מפרשי פהראב"ד ז"ל
שפתבו בזבחים שם גבי דם ספין שמקנח בשפת מזרק דמש"ה דוקא בשפת מזרק ולא
לתוכו כדי שלא יפול הדם למזרק ע"ש ובפרה ג"כ אמרינו בשפת מזרק ולהראב"ד ז"ל
פינו דלא היה מזה ממנו הדם רק היה מקבל כדי להביאו לידי שריפה א"כ היה יכול
לקנח במזרק עצמו, והנה להראב"ד ז"ל נראה דהיה מקבל ג"כ דם העור ודמסתמצית
שהרי פולן טעוניו שריפה והנה יש לחקור אי זה הדם שמקבל במזרק אם יכול זר לקבלו
פינו שאינו להזאה רק להביאו לידי שריפה: אחר הזאתה מצית את האש במערכתה
ונוטל עץ ארז ואזוב ושני תולעת ומשליך לתוף שריפתה, והנה בשיעור השני תולעת
אמרינו ביומא (מ"ב) משקל עצמה וזו ובשיעור האזוב כתב הרמב"ם ז"ל דשיעורו טפח
וכדאמרינו בנדה דאזוב טפח אף בעץ ארז לא נתבאר שיעורו והנה במצורע אף עץ ארז
י"ל שיעור כדאמרינו בתוספתא דנגעים שארפה אמה ורחבה פרביע פרע המטה ויש
לחקור אם גם לפרה צריך שיעור: (ב) כתב הרמב"ם ז"ל פ"י ה"ד המוליך מים לקדשן
ואצ"ל מים שנתקדשו לא יפשיל הפלי לאחוריו שנאמר למשמרת למי נדה בזמן שהן
שפורין הם מי נדה כו' וכתב הראב"ד ז"ל תמה אני ע"ז והלא המלאכה אינה פוסלת
אלא משום ה'יסח הדעת וכבר אמרו במשנה והמלאכה פוסלת במים עד שיטילו את האפר
הא חשיטילו אינה פוסלת וא"כ ה'יסח הדעת למה יפסול במים שנתקדשו ע"ש, והנה
ביומא (מ"ב) מיינתנו קראי לשחיטה ושריפה דפוסל בהן ה'יסח הדעת ואמרינו למעוטי
מאי אילימא למעוטי אסיפת אפרה ומילוי מים לקידוש למשמרת למי נדה פתיב אלא
למעוטי השלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת דלאו גופה דפרה היא, והגר"א ז"ל שם גריס
אילימא למעוטי מילוי מים וקידוש למשמרת למי נדה פתיב אלא למעוטי אסיפת אפרה
והשלכת עץ ארז כו' היינו דבאסיפת אפרה ג"כ אינו פוסל ה'יסח הדעת ונראה דהגר"א
ז"ל ס"ל פהראב"ד ז"ל דמלאכה פוסל משום ה'יסח הדעת ובכ"ד שאין מלאכה פוסל בו
אין ה'יסח הדעת פוסל בו וכמו דאמרינו במתני' דהמלאכה פוסלת במים עד שיטילו את
האפר ה"נ אמרינו שם דאין המלאכה פוסלת בפרה אלא עד שתעשה אפר דאין המלאכה
פוסלת באפר א"כ ה"נ דאינו פוסל ה'יסח הדעת באפר, והנה מהת"י שם נראה דגרס
פגרסא דידן דה'יסח הדעת פוסל באסיפת אפרה וצ"ל דס"ל פהרמב"ם ז"ל דמלאכה פוסל
בפ"ע ואין זה משום ה'יסח הדעת ואף בדבר שאין מלאכה פוסלת ה'יסח הדעת פוסל, הנה
בפ"ו מ"א אמרינו זקפה בארץ פסול ופי' הר"ש ז"ל דפסול האפר משום דכתיב למשמרת
ואין זה למשמרת ע"ש היינו דנפסל משום ה'יסח הדעת ונראה דס"ל להר"ש ז"ל דה'יסח
הדעת פוסל באפר אף הרמב"ם ז"ל פי' שם דפסול קאי על המים דחשיב מלאכה לגבייהו
ע"ש: והנה על הראב"ד ז"ל יש לעיין אמאי לא יפסול ה'יסח הדעת במים מקודשין פינו
דפסקינו דמי חטאת שנטמאו נפסלין [ובטומאת מת לכ"ע נפסלין כמ"ש בתוס'] ובכל

טְהָרוֹת הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת הַיּוֹי חֲשֵׁשׁ טוֹמְאָה פְּדָאֲמָרִינוּ בְּכוֹלָא סוֹגְיָא דְחִגְיָה כ' וְהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת טְעוֹנוּ ג"כ הַזָּאָה גו"ז פְּדָאֲמָרִינוּ שְׁם א"כ אַמְאִי מִי חֲטָאת אִין נְפֹסְלִין בְּהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת, וְנִרְאָה דְנֻדְאִי אַף לְהֶרְאָב"ד ו"ל הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת פּוֹסֵל בְּמִי חֲטָאת דְלֹא גְרִיעִי מִשְׁאָר טְהָרוֹת דְאָף בְּבִגְדִים פּוֹסֵל הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת פְּדָאֲמָרִינוּ שְׁם נְפִלָה מִעֲפֹרְתוֹ כו' אַף אִין הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת שְׁל פֶּרָה דוֹמָה לְשְׂאָר הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת דְהָא בְּפֶרָה חֲשִׁיב מְלֹאכָה הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת וְלֹא אֲשַׁפְחוּ בְשְׂאָר טְהָרוֹת דְהַעוֹשָׂה מְלֹאכָה יִפְסְלוּ טְהָרוֹתָיו וְכוּן יִטְמְאוּ בְּגִדְיוֹ בְּהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת וְהַטְעָם דְלַעֲנִין חֲשֵׁשׁ טוֹמְאָה לֹא חֲשִׁיב זֶה הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת רַק בְּפֶרָה דְהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת פְּסוּל מְשׁוּם מְשֻׁמֶרֶת אַף מְלֹאכָה חֲשִׁיב לְגַבְהַ הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת אָבֵל בְּמִים מְקוֹדְשִׁין דְלִית בְּהוּ דִין מְשֻׁמֶרֶת פְּדָאֲמָרִינוּ בְּסַפְרֵי לְמְשֻׁמֶרֶת לְמִי נִדְהָ וְלֹא שְׁפָבֵר הֵם מִי נִדְהָ דִינָן כְּשְׂאָר טְהָרוֹת דְאִין מְלֹאכָה חֲשִׁיב גְבִייהוּ הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת וְכוּן מ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל דְהַנּוֹשָׂא מִים מְקוֹדְשִׁין לֹא יִפְשִׁיל הַכְּלִי לְאַחֲזָרְיוֹ מְשׁוּם הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת זֶה הַדִּין אֲשַׁפְחוּ רַק בְּפֶרָה דְהָא גְבִי פְּסוּחַ אֲמָרִינוּ בְּפְסוּחִים (ס"ה) שְׁהִיָּה מְפָשִׁיל פְּסוּחוֹ לְאַחֲזָרְיוֹ ע"ש וְכִינוּן שְׁדִין זֶה רַק בְּפֶרָה מִש"ה הַשִּׁיג שְׁם הֶרְאָב"ד ו"ל עַל הֶרְמֵב"ם ו"ל וְכַתֵּב דְבְמִים מְקוֹדְשִׁין לִיפָא דִין זֶה ע"ש, עוֹד כְּתֵב הֶרְמֵב"ם ו"ל פ"י ה"ב מְמַלֵּא אָדָם מִים וּמְנִיחָן אֲצֵלוֹ בְּלֹא קִידוּשׁ כ"ז שְׁיִרְצָה וְכַתֵּב הֶרְמֵב"ם ו"ל וּבִלְבַד שְׁיִהְיוּ שְׁמוּרִים וְלֹא יִהְיֶה בְּהֵם הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת וְכַתֵּב ע"ז הַכ"מ וְדָבָר תִּימָא הוּא זֶה אִיף אֶפְשָׁר שְׁיִשְׁהוּ כְּמָה יָמִים וְלֹא יִהְיֶה בְּהֵם הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת ע"ש וְאִף דְבְשְׂאָר טְהָרוֹת אָדָם מְשֻׁמֶה טְהָרוֹתָיו כְּמָה שְׁיִרְצָה וְאִין נְפֹסְלִין בְּהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת וְכוּן בְּגִדְיוֹ מְשֻׁמֶה כְּמָה יָמִים וְאִין נְפֹסְלִין בְּהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת הֵכָא דְמִיָּרִי בְּמִים שְׁאִינָן מְקוֹדְשִׁין דְאִית בְּהוּ הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת מִדִּין פֶּרָה ס"ל לַהֲכ"מ דְמִדְרַגַּת הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת דְפּוֹסֵל בְּפֶרָה אִיפָא לְעוֹלָם בְּמְשֻׁמֶה כְּמָה יָמִים, הִנֵּה אֲמָרִינוּ בְּחוֹלִין (ט') צְלוּחִית שְׁהַנִּיחָה מְגוֹלָה וּבָא וּמְצָאָה מְכוּסָה טְמֵאָה שְׁאִנִּי אוֹמֵר אָדָם טְמֵא נְכֻס לְשֵׁם וְכִיסָה ע"ש וַיֵּשׁ לְעִיָּין אִם לֹא מְצָאָה מְכוּסָה אַמְאִי טְהוּרָה הָרִי נְפֹסְלָה בְּהַיָּסוֹחַ הַדַּעַת שְׁהָרִי לֹא שְׁמֵרָה הִנֵּה לְפִי אֶחָד בְּתוֹס' שְׁם דְמִיָּרִי בְּמִים מְקוֹדְשִׁין ל"ק דְבְמִים מְקוֹדְשִׁין לִיפָא דִין מְשֻׁמֶרֶת וְהוּי כְּשְׂאָר טְהָרוֹת דְכָל מַה שְׁבִיבִית חֲשִׁיב בְּחֻזְקַת הַמְשֻׁמֶר פְּדָאֲמָרִינוּ בְּתוֹסְפֶתָא דְטְהָרוֹת דְהַמְאָבֵד וּמְצָא בְּבֵית טְהוּר וְרַק מְשׁוּם דְמְצָא מְכוּסָה טְמֵא דְתִלְיָנוּ בְּאָדָם טְמֵא דוֹמְיָא דְשְׂאָר טְהָרוֹת וְכִמוֹ בְּקוֹרְדוֹם שְׁאָבֵד בְּבֵית אוֹ שְׁמְצָאוּ בְּזוּנוּיַת אַחַר דְתִלְיָנוּ בְּאָדָם טְמֵא אַף לְפִי פִי הָאֲחַר בְּתוֹס' דְמִיָּרִי בְּמִים שְׁאִינָן מְקוֹדְשִׁין לְפִי מ"ש הַכ"מ דְהִיכָא שְׁמְשֻׁמֶה אֲצֵלוֹ כְּמָה יָמִים אִי אֶפְשָׁר בְּלֹא הַיָּסוֹחַ הַדַּעַת ע"כ ס"ל דְבְמִים שְׁאִינָן מְקוֹדְשִׁין מְשֻׁמֶרֶת דְהוּ לֹא סָגִי כְּמָה שְׁהוּ מוֹנַחֲזִין בְּבֵיתוֹ דַּא"כ אַמְאִי לֹא יִשְׁהוּ אֲצֵלוֹ כְּמָה יָמִים וְע"כ ס"ל דְמְשֻׁמֶרֶת שְׁל מִי נִדְהָ דְצָרִיף שְׁיִשְׁמְרֵם בְּעֲצָמוֹ בְּלֹא הַפְּסָק א"כ הֵכָא בְּצְלוּחִית שְׁהַנִּיחָה מְגוֹלָה וּבָא וּמְצָאָה מְכוּסָה תִי"ל שְׁיִפְסְלוּ מְשׁוּם מְשֻׁמֶרֶת: אֲמָרִינוּ פ"ט מ"ד הַחוֹשֵׁב עַל מִי חֲטָאת לְשִׁתּוֹת רַא"א פְּסוּל רִי"א כְּשִׁטְהָ כו' וְכַתֵּב הֶרְמֵב"ם ו"ל בְּפֶה"מ כְּשִׁטְהָ אִם הִיטָה הַכְּלִי לְשִׁתּוֹת מְמַנּוּ הִנֵּה הוֹצִיאָן מִהַכְּנֶתֶן לְקִידוּשׁ כו' ע"ש וְנִרְאָה מְזָה דְהַמִּים צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְיֻחָדִין וּמוֹכְנִין לְקִידוּשׁ וּמְאִימְתִי צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְיֻחָדִין לְקִידוּשׁ נִרְאָה שְׁהוּא מִן הַמִּילוּי וְאִילָף דְאִף הַמִּילוּי צְרִיף לְהִיּוֹת לְשֵׁם מִי חֲטָאת דְהָא אֲמָרִינוּ בְּתוֹסְפֶתָא וְלִקְחָ וְנָתַן עַד שְׁיִתְפַּנּוּן לְמִילוּי וְלְקִידוּשׁ וְלַהֲזָאָה וְזֶה שְׁהַתוֹס' סוֹכָה (כ"א) הַכְּרִיחוּ דְאִף מִילוּי מְמִילָא כְּשֵׁר מְדָאֲמָרִינוּ בְּתוֹסְפֶתָא כּוֹסוֹת שְׁל אָבֹן הִיוּ תְלוּיִם בְּקִרְנֵי שְׁנוּרִים כִּינּוּן שְׁשָׁחוּ שְׁנוּרִים לְשִׁתּוֹת נְתַמְלָאוּ הַכּוֹסוֹת ע"ש צ"ל מ"מ כִּינּוּן דְהַבְעָלִים הוֹלִיכֵן לְשֵׁם בְּשִׁבִיל כְּףָ חֲשִׁיב כִּינּוּנָה לְשֵׁם מִי חֲטָאת, וְהִנֵּה אֲמָרִינוּ

בתוספתא החושב על הדלי לשמות עד שיגיע למים יצרה וצריך לנגב משיגיע למים יצרה וא"צ לנגב רש"א א"צ להערות ע"ש ונראה הטעם דפסול בחושב על הדלי לשמות משום דבעינן הכנתן לקידוש וזה דאמרין במתני' החושב על מי חטאת לשמות והיינו על מים שאינו מקודשין דרי"א משיטה אבל מחשבה גרידא לא מהני התם דמיירי לאחר מילוי פיון דכבר חושב עליהו בשעת מילוי למי חטאת אין המחשבה של עתה שחושב לשתייה מוציא מידי המחשבה בשעת מילוי ובעינן מעשה וכמו בכלים דאין מחשבה מוציאה מידי מחשבה וצריך מעשה אבל התוספתא דחושב על הדלי קודם שהגיע למים אז מהני מחשבה גרידא ונראה דזהו נמי טעמו של ר"ש בתוספתא דהחושב משהגיע למים דא"צ אף להערות פיון דקודם נתמלאו למי חטאת לא מהני מחשבה גרידא להוציאן מהכנתן ורבנן דס"ל דצריך להערות הוא רק חומר א בעלמא כמ"ש הר"ש ז"ל דהא קתני א"צ לנגב דאש הנזים פסולים הנה צריך לנגב: הנה המלאכה פוסלת בפרה עצמה וכן במים ואמרין העושה מלאכה במי חטאת ובפרת חטאת פטור מד"א כו' והנה הר"ש ז"ל בפלאים פ"ז מ"ד הקשה נו על התוס' שכתבו דזה דאין אדם אוסר דבר שא"ש היינו בדבר התלוי במחשבה והא מלאכה בפרה תלוי במחשבה דהאמרין פרה שהכניסה לרבקה ונדשה כשרה משום דלא ניחא ליה ומהיה דהעושה מלאכה במי חטאת ובפרת חטאת מוכח דיכול לאסור פרתו של חברו במלאכה ע"ש ונראה לומר לפי מה דאמרין פ"ב דפרה שכן עליה עוף כשרה עלה עליה זכר פסולה והקשה הר"ש ז"ל שם בעלה עליה זכר אמאי פסולה הא ודאי לא ניחא ליה דהא נפסלת פרתו ותי' דחשיב ניחא ליה פיון דבשאר פרות הני ניחא ליה ע"ש היינו דלא בעינן ניחא ליה שתעשה זו הפרה את המלאכה רק בעינן ניחא ליה על המלאכה עצמה דבעינן מלאכה כזו דניחא ליה בגוה וא"כ ל"ש בזה אין אדם אוסר דבר שא"ש ואף דהיכא דבעינן פנונה אמרין אין אדם אוסר דבר שא"ש התם הטעם משום דכל היכא דבעינן פנונה בעינן פנונת הבעלים דלא מהני פנונתו על דבר שאינו שלו אבל הכא פיון דבעינן רק דניחא ליה בהמלאכה עצמה ולא בעינן דניחא שתעשה זו הפרה את המלאכה הא על המלאכה פיון שהוא עושה אותה הני בעלים עליה ומהני פנונתו עליה: והנה זה דהעושה מלאכה במי חטאת היינו במים שאינו מקודשין דנפסלין הביא רש"י ז"ל בגיטין (נ"ג) מהספרי א"ל אלא שהמלאכה פוסלת בפרה במים מנין ת"ל למשמרת למי נדה כו' שיהו נשמרין לזה ולא לדבר אחר ע"ש היינו פיון דעושה בהם מלאכה נמצא שהו נשמרין אף לדבר אחר חוץ מקידוש, והנה יש לעיין ל"ל טעם דלמשמרת למי נדה תי"ל דאם עושה בהן מלאכה אינו מים חיים כדאמרין בסוטה (ט"ו) במצורע דבעינן מים שלא נעשו בהם מלאכה וכתב רש"י ז"ל משום דבעינן מים חיים ע"ש א"כ בפרה דבעינן ג"כ מים חיים א"כ בנעשו בהם מלאכה תי"ל דפסול משום דאינו מים חיים וצ"ע, (הנה בקדוש לי ואקדוש לה אמרין בפ"ז מ"ד דהשני פסול וכתב הר"ש ז"ל דפסול הוא משום מלאכה והר"מ ז"ל כתב שם דהפסול הוא משום גטילת שקר לקדוש ע"ש והנה אמרין בתוספתא פ"א הנה עלי ואזה עליה ר"ע מטמא וחקמים מטהרין ע"ש והתם ליכא לפרושי משום מלאכה דאין המלאכה פוסלת בהנאה ומשום שקר אתי שפיר דהנזיל שקר להזות פסול כמו לקדוש אף יש לעיין להרמב"ם ז"ל מ"ט דרבנן דמטהרין]: אמרין בחולין (ט' ע"ב) גבי צלוחית שהניחה מכוסה ובא ומצאה מגולה אם יכולה חולדה לשמות ממנה כו' פסולה וכתב רש"י ז"ל

בְּלִשׁוֹן שְׁנֵי דְהַטְעָם דְּפָסוּל מִשׁוּם דְּבַעֲיָנָן מִיָּם חַיִּים אֶל כְּלֵי שְׁתֵּהָא חַיִּיתָן בְּכָלִי שְׁלֵא יִמְלָא בְּכָלִי זֶה וְיַעֲרָה בְּכָלִי אַחַר קוֹדֵם קִידוּשׁ וּבְפָסְחִים (ל"ד) גְּבִי וְנָתַן עֲלֵיו מִיָּם חַיִּים אֶל כְּלֵי שְׁתֵּהָא חַיִּיתָן בְּכָלִי וְאִמְרִינָן וְנָתַן אֶלְמָא תְּלוּשִׁין גִּינְהוּ הָא מְחַוְּבִין גִּינְהוּ אֶלְא מַעֲלָה כּו' כָּתַב רִש"י ו"ל שְׁתֵּהָא חַיִּיתָן בְּכָלִי בְּאוֹתוֹ כְּלֵי עֲצָמוֹ שְׁמַקְדֵּשׁ בּוּ מִי חֲטָאת בְּאִפְרָ צְרִיף לְמִלְאוּתָן מִן הַמַּיִם וְלֹא יִמְלָאָם בְּכָלִי זֶה וְיַעֲרָם לְתוֹף זֶה וְהַפְּתוּב וְנָתַן כּו' אֶלְא מַעֲלָה בְּעֵלְמָא מְדַרְבְּנָן וְאַסְמְכוּהָ אַקְרָאֵי ע"ש וְהַר"ש ו"ל פ"ט הַקְּשָׁה עַל רִש"י ו"ל וְהוֹכִיחַ דְּמִוְתָר לְמִלְאוּת בְּכָלִי זֶה וְלַעֲרוֹת לְכָלִי אַחַר וְאַף מְדַרְבְּנָן אִינוּ גִּפְסֵל דְּהָא אִמְרִינָן פ"ז ה' שְׁמִלְאוּ ה' חֲבִיּוֹת לְקַדְּשׁן ה' קִידוּשִׁין וְנִמְלְכוּ לְקַדְּשׁן קִידוּשׁ אֶחָד כְּשֵׁרִים וְכֵן מֵהַתּוֹסְפָתָא רִי"א מְמַלְא אָדָם חֲבִית מִמַּעַן זֶה וְחֲבִית מִמַּעַן זֶה וְנוֹתַן אוֹתָן בְּשׁוֹקֵת אַחַת וּמְקַדֵּשׁ וּמְדוֹכְתֵי טוֹבֵי אַחֲרִיתֵי ע"ש וְנִרְאָה לְתַרְזַן דְּבַרֵי רִש"י ו"ל דְּכָל הֵיכָא שְׁמַחֲשֵׁב מִתְחִילָה לְשַׁפְּוֹף לְשׁוֹקֵת וּלְקַדֵּשׁ שֵׁם הַמְּיֻלֵי חֲשִׁיב כְּשִׁמְעָרָה לְשׁוֹקֵת כְּדַמוּכַח מֵהַתּוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ו"ל פ"ז דְּאִמְרִינָן יַחֲיד שְׁמִילָא ה' חֲבִיּוֹת לְקַדְּשׁן קִידוּשׁ אֶחָד הֵיכָא מוֹצִיא כָּל אַחַת וְאַחַת וְשׁוֹפֵף אַעפ"י שְׁהִגִּיף הַדְּלַת כְּשֵׁר מְפַנֵּי שֶׁהוּא עוֹסֵק עִם הַקִּידוּשׁ וְאִם מְשִׁהוּצִיא אֵת הָאֲחֵרוֹנָה הִגִּיף אֵת הַדְּלַת אַחֲרָיו פְּסוּל וּפִי הַר"ש ו"ל מְפַנֵּי שֶׁהוּא עוֹסֵק עִם הַקִּידוּשׁ דְּכָל זְמַן שְׁלֵא הוֹצִיא כָּל הַמַּיִם שְׁבִדְעָתוֹ לְקַדֵּשׁ יַחַד אִין הַמְּלָאכָה פּוֹסְלַת ע"ש הֵינְנוּ דְּהַמְּלָאכָה פּוֹסְלַת רַק בְּגַמְר הַמְּיֻלֵי וְאַעפ"י שְׁכָּאָן כְּבָר מִילָא כָּל הַה' חֲבִיּוֹת שְׁרוּצָה לְקַדֵּשׁ וְאַח"כּ מוֹצִיא אַחַת אַחַת וְשׁוֹפֵף לְשׁוֹקֵת א"כ הוּא כְּבָר לְאַחַר מְיֻלֵי וְלְאַחַר מְיֻלֵי פּוֹסֵל מְלָאכָה ל"כ"ע עַד שֶׁעַת קִידוּשׁ וּמוּכַח כִּינּוּן דְּדַעְתּוֹ מְעַיְקָרָא לְעֵרוֹת אוֹתָן לְשׁוֹקֵת וּלְקַדֵּשׁ שֵׁם הַמְּיֻלֵי חֲשִׁיב הַמְּיֻלֵי בְּשׁוֹקֵת וְכִינּוּן דְּהַמְּלָאכָה פּוֹסְלַת רַק בְּגַמְר מְיֻלֵי וְהֵינְנוּ כְּשִׁמוּצִיא הַחֲבִית הָאֲחֵרוֹנָה וּמַעֲרָה בְּשׁוֹקֵת א"כ אִם הִגִּיף הַדְּלַת קוֹדֵם כְּשֵׁר וְא"כ כִּינּוּן דְּכָל שְׁמִילָא בְּכָלִי ע"מ לְעֵרוֹת בְּכָלִי אַחַר וּלְקַדֵּשׁוּ שֵׁם הַמְּיֻלֵי חֲשִׁיב כְּשִׁמְמִלָא הַכְּלִי הָאֲחֵרוֹן וְהַכְּלִי הָרֵאשׁוֹן הוּא רַק אֲמָצְעֵי לְהַמְּיֻלֵי א"כ הֵוֵי שְׁפִיר קִידוּשׁ בְּהַכְּלִי שְׁמִמִּלָא בּוּ א"כ כָּל הַנֶּהָךְ דּוֹכְתֵי דְּמֵיִתֵי הַר"ש ו"ל דְּמֵיִרֵי הַתָּם שְׁמַתְחִילָה מִילָא ע"מ לְעֵרוֹת וּלְקַדֵּשׁן בְּכָלִי אַחַר כְּשֵׁר דְּחֲשִׁיב קִידוּשׁ בְּהַכְּלִי שְׁמִמִּלָא בּוּ וּבַעֲיַקֵּר מַה דְּמוּכַח מֵהַתּוֹסְפָתָא דְּמִמִּלָא ע"מ לְעֵרוֹת בְּכָלִי אַחַר הַמְּיֻלֵי הוּא בְּהַכְּלִי הַשְּׁנִי לֹא תִקְשָׁה הָא בְּעֵינָן חַיִּיתָן בְּכָלִי שְׁמִמִּלָא בּוּ דְּכָל שְׁמִמִּלָא בְּכָלִי הָרֵאשׁוֹן לְקַדֵּשׁ בּוּ וּמַעֲרָה בְּכָלִי אַחַר לִיכָא חֲסָרוֹן מִחַיִּיתָן בְּכָלִי וְכֵן בְּקַבְּלַת הַדָּם שֶׁל קִדְּשִׁים דְּבַעֲיָנָן דָּם מֵהַפָּר וְוִרִידִין צְרִיכִים לְרֵאוֹת אוֹיֵר כְּלֵי וּמ"מ בְּקִיבֵל פְּחוֹת מְפַדֵי הַזָּאֵה בְּכָלִי זֶה וּפְחוֹת מְפַדֵי הַזָּאֵה בְּכָלִי זֶה וְכֵן בְּקוֹמֵץ שְׁקִידוּשׁ חֲצִיּוֹ בְּכָלִי זֶה וְחֲצִיּוֹ בְּכָלִי זֶה דְּאִמְרִינָן דְּלֹא קִידֵשׁ כָּתַב הַרְמְב"ם ו"ל דָּאָם חֲזַר וְעָרְבָן אַח"כּ כְּשֵׁר ע"ש וְאַע"ג דַּעְתָּה כְּשִׁצְרִיף לְהַתְּקַדֵּשׁ כְּשִׁעֲרֵב כָּל הַשְּׁיַעֲוִיר יַחַד לִיכָא דָּם מֵהַפָּר וּמִשׁוּם כִּינּוּן דְּהַדָּם הֵיכָא קוֹדֵם ג"כ בְּכָלִי הָרֵאשׁוֹן לְהַתְּקַדֵּשׁ רַק דְּלֹא נִתְקַדֵּשׁ חֲשִׁיב דָּם מֵהַפָּר וּל"ד לְגִשְׁפָּה עַל הַרְצָפָה וְאַסְפּוּ דְּפָסוּל כִּינּוּן דְּהֵיכָא בִּינְתִים עַל דְּבָר שְׁאִינוּ רְאוּי לְקַדֵּשׁ וְה"נ בְּמִילֵי מִיָּם דְּצְרִיף לְהֵיוֹת חַיִּיתָן בְּכָלִי וּבְזִבְחִים (כ"ה) מְדַמְּיָן לָהּ מְיֻלֵי מִיָּם שֶׁל פָּרָה שְׁצְרִיף לְהֵיוֹת חַיִּיתָן בְּכָלִי לְקַבְּלַת דָּם שֶׁל קִדְּשִׁים דְּצְרִיף לְהֵיוֹת דָּם מֵהַפָּר ע"ש כָּל שְׁהֵיכָא קוֹדֵם ג"כ בְּכָלִי הָרֵאשׁוֹן לְמִלְאוּת בּוּ לִיכָא חֲסָרוֹן מִחַיִּיתָן בְּכָלִי אִף בְּמִי חֲטָאת בְּעֵינָן עוֹד קִידוּשׁ בְּכָלִי שְׁמִמִּלָא בּוּ וְאִם לָאוּ לֹא חֲשִׁיב חַיִּיתָן בְּכָלִי דָּאָם הֵיכָא עַל הַמַּיִם תּוֹרַת מְיֻלֵי בְּכָלִי זֶה וְאַח"כּ עוֹרֵן לְכָלִי אַחַר פְּסוּל דְּבַעֲיָנָן קִידוּשׁ בְּהַכְּלִי שְׁבּוּ הֵיכָא הַמְּיֻלֵי וְזֶהוּ מַעֲלָה דְּרַבְּנָן כַּמ"ש רִש"י ו"ל בְּפָסְחִים וְאִם מִילָא ע"מ לַעֲשׂוֹת בּוּ הַקִּידוּשׁ כִּינּוּן שְׁכָּבָר חָל עַל הַמַּיִם

תורת מילוי אינו יכול לערות בכלי אחר ולקדשן וכ"ש ששטה מהם חולדה פיון דהמים
היו בינתים בדבר שאינו ראוי למלאות ולקדש בו דפסול אבל בממלא מתחילה ע"מ
לערות בכלי אחר ולקדש שם פשר: פתב הרמב"ם ז"ל פ"ט ה"ג דכל שנגע במים אין
מקדשין בו ואעפ"י שנגבו ואפילו נשבה הרוח ונתנה את האפר ע"ג המים אינו מנגבו
ומקדש בו והוא מהתוספתא אף הר"ש ז"ל פ"ו מ"ב פ"א התוספתא בענין אחר דבנשבה
הרוח כ"ע מודי ד יכול לקדש בו ע"ש, ובטעם הרמב"ם ז"ל דפסול לקדש בו נראה דהוי
כמו אפר שנתנו ע"ג מים שאין ראונן לקדש דאמרין פ"ט מ"ט דמטמאין את הטהור
לתרומה בידיו ובגופו ואע"ג דהקידוש פסול מ"מ מהני הקידוש קצת לענין טומאה דהוי
רק קידוש פסול ולא דאינו קידוש כלל וה"נ בנשב הרוח את האפר אע"ג דבענין מפת
אדם לא דאינו קידוש כלל אלא הוי קידוש פסול ואפשר דמהני ג"כ הקידוש לענין טומאה
כמו בנתן ע"ג מים שאין ראונן לקדש וכיון דמהני הקידוש לאיזה דבר חשיב קידוש
וכיון דכבר קידש בו אינו ראוי לחזור ולקדש בו: ג) אמרין רפ"ט צלוחית שנפל לתוכו
מים כ"ש רא"א יזה ב' הזאות נחכמים פוסלין, והנה בחולין (מ' ע"ב) גבי צלוחית
שהניחה מןסוה ובא ומצא מגולה אם יכולה חולדה לשנות פסול כתבו התוס' דאי קודם
קידוש איירי מפסלי משום דלא הוי מים חיים אל פלי ואי אחר קידוש איירי מפסלי
משום רוק שבפיהם המעורב במים ודלא כר"א דאמר יזה ב' הזאות א"נ כר"א ופסולה
בהזאה אחת ע"ש ומשמע מדברי התוס' דאי מיירי במים שאינם מקודשין ליכא פסול
משום תערוכת הרוק דרק במים מקודשין פוסל תערוכת כ"ש, ונראה הטעם דאמרין
בזבחים פ דטעם דרבנן דפסלי הוא משום קנסא דקנסו רבנן פי היכא דלא משתרשרי
ליה ע"ש וזה שייך רק בנפלו המים לאחר שקידש דנתוסף ליה מי חטאת אבל קודם
קידוש ד יכול לקדש פמה מים שירצה אינו משתפר, והנה הראב"ד ז"ל פתב בפ"ו דשאר
הנהרות אינו פסולין לפרה משום דאין מתערבין בהם מי גשמים מחצה ע"ש ומוכח נמי
דס"ל דבמים שאינן מקודשין אינו פוסל תערוכת כ"ש במים שאין ראונן לקדש דרק
במחצה פסול, והנה בזה יש לפרש התוספתא שהביא הר"ש ז"ל מכשירין רפ"ד הממלא
בחבית המים העולים אחריה ובחבל המכונן על צנארה ובחבל של צנורקה ה"ה בכי יומן
ולענין מי חטאת אינו חושש שמה לא נתמלאו בכלי ופי' הר"ש ז"ל דאעפ"י שמי החבל
של הכינון ושל צנורקה נופלין בחבית והנהו לא נתמלאו בכלי לא חיישינן לזה ע"ש,
ולפ"ז הטעם הוא משום דקודם קידוש אינו פוסל בנפלו לתוכה מים כ"ש שאין ראונן
לקדש, והנה הר"ש ז"ל פתב שם הטעם דאינו פסול לפי שאי אפשר ע"ש ואפשר דצריך
זה הטעם לזה דמותר לכתחילה: הנה אמרין בתוספתא פ"ד מעין היורד למכתשת
ומבקש לקדש בו מפסיק מנגב וחוזר וממשיך אמת המים ומקדש וכן בדולה ועד שלא
הגיע למים חושב לשתייה מערה וצריך לנגב ע"ש ובצירוי בעלמא לא סגי וצריך לנגב
ויש לעיין אמאי הא מים כ"ש שאין ראונן לקדש שנתערבו אין פוסלין, ונראה לומר
דאף דמים פסולין כ"ש אין פוסלין מ"מ הכא קודם שעירה היו הרבה מים פסולין וזה
נדאי פסול דאף מחצה פסול כמ"ש הראב"ד ז"ל וכיון דצריך לערות צריך ג"כ לנגב
שלא ישאר פלוס וכמו בכלאי זרעים דכל דנתערב יותר משיעור ביטול לא סגי דממעט
אלא צריך להבר את פולה כדאמרין בב"ב צ"ד דכיון דסוף סוף צריך למעט אטרחהו
ליטול את כל המעורב, ובזה אתי שפיר מה דאמרין שם בתוספתא בחישוב עליה לשתייה

משהגיע למים דיערה וא"צ לנגב וכתב הר"ש ז"ל פ"ה מ"ג דהתם הוי רק חומרא בעלמא
מה שצריך להערות דלא פסלה מחשבה משהגיע למים ע"ש וקשה מ"מ ממ"נ אם צריך
להערות אמאי א"צ ג"כ לנגב ולפ"ז פינון דמים פסולים כ"ש אין פוסלין קודם קידוש רק
היכא דנתערב הרבה וסוף סוף צריך למעט אטרחהו ליתול פולו אבל זה דוקא בנתערב
פסול ממש אבל היכא שהוא רק חומרא ל"ש זה פדאמרין בב"ב שם גבי פלאי זרעים
דאם נתערב רק רביעית דהוי רק חומרא דכלאים סגי במיעוט וא"צ להבר את פולה ע"ש
וכן במתני' פ"ה מ"ב המטביל פלי במים שאין ראוי לקדש צריך לנגב כו' ומשום פינון
דהטביל ונתמלא מים שאין ראוי לקדש וע"כ צריך לערות צריך אף לנגב אבל בנפילת
מים כ"ש מתחילתו לא חיישינו, והנה אמרין שם קרויה שהטבילה במים שאין ראוי
לקדש מקדשין בה ולא חיישינו לפליטת המשקין אבל לא יוסיף בה מים מקודשין
דחיישינו לפליטה ומלשון הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם נראה דאינו משום דלא חיישינו
שפא תפלנט הקרויה רק דלא קפדינו על הפליטה ובמים מקודשין קפדינו ע"ש, ולפ"ז
אתי שפיר דרק בנפלו לתוכו הרבה מים פינון דצריך לערות אטרחהו ג"כ להוציא הפל
ומש"ה צריך לנגב אבל מה שנבלע בדופןי הקרויה פינון דאי אפשר להוציא לא קפדינו
משא"כ במים מקודשין פינון דנפסל אם נפלו לתוכו מים כ"ש קפדינו על הפליטה: והנה
זה דנתערב מחצה ממים שאין ראוי לקדש דפסול כמ"ש הראב"ד ז"ל ע"כ משום
דמחצה לעולם חיישינו שפא רוב דא"א לצמצם וברוב פסולים מתבטלין המים הראוי
לקדש במים שאין ראוי לקדש, הנה אמרין פ"ח מ"י מי ירדן ומי ירמוה פסולין מפני
שהו מי תערובות ואלו הן מי תערובות אחד פשר ואחד פסול שנתערבו שניהם פשרין
ונתערבו פשר ר' יהודה פוסל וכתב הר"ש ז"ל דר"י גזר אטו אחד פשר ואחד פסול ע"ש
ויש לעיין הא ס"ל לר"י מין בעינו לא בטל א"כ באחד פשר ואחד פסול אמאי פסול וצ"ל
איפקא דזה דנתערבו מים כ"ש שאין ראוי לקדש קודם קידוש פשר הוא משום דבטלי
המים הפסולין בכשרין אבל פל היכא דאין מתבטלין המים הפסולין פסול ולפ"ז לר"י
דמין במינו לא בטל מים פסולין כ"ש פוסלין אף קודם קידוש, גרסינו פ"ה מ"ג קרויה
שהטבילה במים שאין ראוי לקדש מקדשין בה עד שלא תטמא נטמאה אין מקדשין בה
רי"א אם מקדש הוא בה בתחילה אף בסוף קדש בה אם אינו מקדש בה בסוף אף לא
בתחילה בין כף ובין כף לא יוסיף לתוכה מים מקודשין וגי'רסת הרע"ב ז"ל שם אלא
בין כף ובין כף כו' היינו דקאי אדלעיל ומסקנת דברי ר"י היא שאסור לקדש בין בתחילה
ובין בסוף והקשה עליו הת"ט דאי מסקנא דר"י היא הו"ל למימר בין כף ובין כף לא
יקדש בו דהא בתחילת הקידוש איירי ר"י ע"ש, והנה לבד זה מהירושלימי חגיגה פ"ג
ה"ד מוכח להדיא דלאו מסקנא דר"י הוא דמייתינו התם מתני' דהכא דרי"א אם מקדש
בה בתחילה קדש בה בסוף ואם אינו מקדש בו בסוף לא קדש בו בתחילה ומסקינן שם
אמר ר' יוחנן חומרין אינו מקדש בו לא בתחילה ולא בסוף ע"ש היינו דלחומרא קאמר
לה ר"י ואי ר"י מסיק לה התם דבין כף ובין כף אסור וקאי אדלעיל והיינו דלחומרא
א"כ מאי צריך להא דר' יוחנן]: אמרין פי"א מ"ט מצנת אזוב ג' קלחים ובהם ג' גבעולין
ע"ש, והנה יש לחקור אם זה רק למצנת אזוב דבעינן אגודה ואין אגודה פחות מג' אבל
להטביל במים סגי שטיביל גבעול אחד ויזה אף לא נראה פן דהא אמרין גבי מי חטאת
שיש בהם פדי הגזה היינו פדי שטיביל ראשי גבעולין ויזה ואי סגי שטיביל גבעול אחד

אמאי לא אמרינן כדי שיטביל גבעול אחד דבציר לי' שיעורא וכבר ראוי להזאה מיהו נראה דא"צ להטביל כל הג' גבעולין וסגי שיטביל שנים דהא אמרינן באזוב דשיריו בשנים ודין ג' הוא רק בתחילה בשעת האיגוד א"כ בהזאה נדאי פשר במטביל רק שנים דהא אז אפילו ניטל אחד לגמרי פשר דדין ג' הוא רק על שעת האיגוד, הנה הביא הר"ש ז"ל מהתוספתא דאזוב של עיר הנדחת פסול משום דכתותי מכתת שיעורו ע"ש ונראה ג"כ שהוא רק בתחילת האיגוד אבל לאחר האיגוד אם נעשה של עיר הנדחת פשר דהא אמרינן באזוב דגרדומא בכ"ש פיון דהי' לו שיעור בשעת האיגוד אף דלאח"כ אגרדם פשר א"כ זה דנעשה אח"כ של עיר הנדחת לא עדיף מאגרדם ואע"ג דהשתא כתותי מכתת שיעוריה ולי"ל שיעור הא גרדומין כ"ש ולא בעינן שיעור רק בשעת איגוד: אמרינן שם מ"ח אזוב שלקטו לאוכלין ונפל עליו משקין אעפ"י שנגבו פסול וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ אלו המשקין לא תחשיבם משקין טמאים אבל אפילו משקין טהורים מעת שהקשר פסול להזות בו להיות מוכן לטומאה ע"ש וכ"כ הר"ש ז"ל שם משום דעלול לקבל טומאה פסול, והנה יש לעיין הא סוף סוף מוכשר ע"י הזאה דהא מי חטאת מכשירין וכמ"ש הר"ש ז"ל דמש"ה אזוב של תרומה טהורה לא יזה לכתחילה מפני שמכשירתו ע"ש וכיון דסוף סוף מתפטר ועלול לקבל טומאה אמאי פסול אזוב המוכשר: כתב הרמב"ם ז"ל פ"י ה"ז דהמזה מי חטאת צריך לכוון ולהזות על הטמא לטהרו ואם היזה שלא בכוננה הזאתו פסולה וכתב ע"ז הרמב"ם ז"ל זה אינו שא"צ כוננה לטהרו דחולין לא בעי כוננה אבל בעי שיכתפון לו ע"ש הנה בקטן כתב הרמב"ם ז"ל דקטן שיש בו דעת פשר וקטן ש"ב דעת שהיזה והאשה מסעדתו כו' הזאתו פשרה ע"ש והגירסא במשנה שלנו היא להקפיד דקטן שאין בו דעת אמו מסייעתו ומזה אף הרמב"ם ז"ל בפה"מ שם כתב והיזה הטהור לרבות קטן שיש בו דעת כו' וביומא מ"ג קתני סתמא טהור להכשיר את הקטן, ונראה דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה דס"ל דבעינן כוננה בהזאה לטהרו ובאין בו דעת ל"ש כוננה ומש"ה בעינן דוקא קטן ש"ב דעת, אף יש לעיין הא לעולם היכא דבעינן כוננה כמו בשחיטה פסלינן קטן פדאמרינן בחולין י"ב ולא מחלקינן בין יש בו דעת לאין בו דעת וצ"ל דהזאה חשיב מחשבתו נזקרת מתוך מעשיו די"ל מחשבה אף קשה דזה אינו אלא מדרבנן פדאמרינן בחולין שם א"כ איך מהני הזאת: הזאת מי חטאת הוא בשלישי ושביעי ואמרינן בפלים פי"ד מ"ז בכלי מתכת שנטמאו היזה עליהן נשברו בו ביום התיכן וחוץ והיזה עליה שניה ה"א טהורין דברי ר"א ר"א אין הזאה פחות מג' וז' וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ דלר"י צריך עתה הזאה גו"ז ואין הזאה של קודם שבירה מצטרפת כלל ע"ש ונראה דבהא פליגי ר"א ור"י דלר"י פיון שהו עתה פלים חדשים רק מדרבנן חזרו לטומאתן ישנה וכיון שהם פלים חדשים ועל אלו הפלים לא הונה כלל מש"ה צריכים עתה ב' הזאות ולר"א כמו דמדרבנן הפלים החדשים יורשים דיני הטומאה של הפלים השבורים ה"נ יורשים דין טהרתן ודין הזאה שהי' על הפלים השבורים וזה דסגי הזאה שניה בו ביום של הזאה ראשונה צ"ל משום דזה דצריך הזאה גו"ז אמרינן בקידושין ס"ב דבעינן ג' ימי טהרה להזאה שניה אף זה שייך רק היכא דגוף הפלים נטמאו דלא מהני הזאה שניה עד דאיכא ג' ימי טהרה דלאחר הזאה ראשונה חשיב קצת ימי טהרה אבל הכא שהפלי החדש לא נטמא מעולם רק שירש מדרבנן הטומאה של הפלי הראשונה השבורה והוי רק טומאה בלא סיבת הטומאה א"צ

ימי טהרה דשבירתן הוא במקום ימי טהרה וכן אמרינו בתוספתא פ"ד דב"מ לר"א אם נטמאו הפלי מתכת ונשברו ביום טומאתן והתיכו מזה עליו בו ביום הזאה ראשונה ע"ש ומשום דזה דצריף להיות הזאה ראשונה בג' לטומאתו הוא ג"כ משום דבעינו ימי טהרה כדאמרינו בקידושין שם שלישי למעוטי שני כו' דקא ממעט בימי טהרה ע"ש וכיון דהיתה שבירה באמצע השבירה חשיב בימי טהרה דמדאורייתא שבירתן מטהרת אותן לגמרי ומדרבנן נהי דשבירתן אינו מטהרת אותן לגמרי אבל במקום ימי טהרה הוי דמה דימי טהרה פועל פועלת ג"כ השבירה וזהו שיטת ר"א: והנה בעיקר מה דנראה מסוגיא דקידושין ס"ב דזה דצריף הזאה גו"ז הוא משום דבעינו ימי טהרה באמצע דלאחר הזאה ראשונה חשיב טהרה קצת לענין זה הנה לפ"ז אם נטמא עוד הפעם במת בתוך ג' ימי טהרה שלו לא רק שיש עליו טומאה חדשה דאף מטומאתו הראשונה אי אפשר לו להטהר דליפא ג' ימי טהרה, וכזה נראה לנישב מ"ש הרמב"ם ו"ל פ"ז מהל' ק"פ בטומאת התהום דמי שנטמא במת והיזה עליו גו"ז ובז' שלו נטמא בקבר התהום כו' אינו חייב בפסח שני אבל אם נמצא טומאת התהום בששי לטומאתו כו' ה"ז חייב בפסח שני שחזקת הטמא טמא כו' והראב"ד ו"ל שם הבין בדברי הרמב"ם ו"ל דדוקא בששי אבל אם היה טומאת התהום בשביעי אף קודם הזאה וטבילה ג"כ מותר והקשה הש"ש ש"ה לפמ"ש המהרי"ט ו"ל דזה דאם נזקק לטומאה לא הותר לו טומאת התהום היא משום דמחזיקין מאיסור לאיסור דא"כ אפילו נולד ספק של טומאת התהום בז' שלו קודם הזאה וטבילה ג"כ נימא שחזקת טמא טמא והעלה שם דאין מחזיקין מאיסור לאיסור ואפילו באותו שם איסור עצמו וזה דשאני בטומאת התהום בין ששי לשביעי הוא משום דהלכתא דטומאת התהום הכי גמירא לה ואח"כ הביא שם מפה"מ בנזיר שכתב להדיא שהוא מדין חזקה ממש וכתב דהרמב"ם ו"ל בפסקיו חזר בזה ע"ש ונראה די"ל בפשוטו שהוא מדין חזקה ולא חזר בו הרמב"ם ו"ל ולעולם אין מחזיקין מאיסור לאיסור וזה דשאני בין נולד ספק של טומאת התהום בששי שלו לשביעי שלו הוא משום דכל שנולד הספק בששי שלו דאם נטמא ליפא ג' ימי טהרה, א"כ אי אפשר לו ליטהר אף מטומאתו הראשונה א"כ שייך חזקת טמא אפילו אי אין מחזיקין מאיסור לאיסור דהכא הספק הוא אם אפשר לו ליטהר מטומאתו הראשונה אבל אם נולד לו ספק של טומאת התהום בז' שלו אף קודם הזאה וטבילה פיון שכבר היו ג' ימי טהרה וכבר היה ראוי להזאה אם נטמא במת אחר מטומאתו הראשונה אפשר לו ליטהר שכבר יש שם ג' ימי טהרה דל"ש בזה סתירה פמו זב דכל פמה שלא נטהר סותר רק דבעינו ג' ימי טהרה שיהא ראוי להזאה וכבר הי' שם ג' ימי טהרה ונעשה ראוי להזאה לא בטל ממנו דין זה וא"כ אם נטמא פעם אחרת יש עליו רק הטומאה השנייה ול"ש חזקה דאין מחזיקין מאיסור לאיסור: ד) אמרינו בחגיגה כ"ה שלא הי' אפשר להביא יין ושמן של קדש מיהודה לגליל מפני שרצועה של ארץ העמים מפסקת ואי אפשר להביא בכ"ח הפוקף צמיד פתיל דאין צמיד פתיל להקדש, וכתבו התוס' שם הקשה ר' אלחנן היאך היו מביאין אפר פרה בגליל דא"א לעשות אלא בירושלים וא"כ נטמא בהבאת דרך ארץ העמים ע"ש, והנה אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פ"י דאהלות קלל של חטאת שהוא נתון בארובה אם משולשל טמא אם אינו משולשל טהור בד"א בארובה שאי"ב פותח טפח אבל בארובה שיש בה פותח טפח בין משולשל בין אינו משולשל טמא בד"א בשל חרס אבל בשל אבן בין שיש בארובה פותח

טפח בין שאי"ב פותח טפח בין משולשל בין שאינו משולשל טהור ע"ש אלמא דרק כ"ח אינו מציל על אפר פרה באהל המת אבל כלי אבן מציל א"כ אם באהל המת גמור אינו נפסל כ"ש בארץ העמים וא"כ שפיר היו יכולים להעביר אפר פרה מירושלים לגליל בכלי אבנים דהא לעולם אפר פרה היו מניחין בכלי אבנים: והנה בספרי אמרינו דזה דאין חטאת ניצולת בצמיד פתיל הוא משום דבעינן מקום טהור והכ"מ פי"ד מפרה ה"ב הביא בשם מהר"י קורקוס ז"ל שהקשה על התוספתא פיון דהפסול הוא משום מקום טמא א"כ מ"ל של חרס ומ"ל של אבן הא כ"ח ג"כ אינו מתטמא מגבו ע"ש, והנה מהתוספתא נראה דרק בכ"ח הראוי לקבל טומאה מתוכו אזלינן בטר מקומו אבל כלי אבן דאינו ראוי לקבל טומאה לא איכפת לן במקומו כלל, והנה בפסחים ס"ט על הא דאמרינו דהזאה לא דחיא שבת משום גזירה שמה ויטעבירנה ד"א בר"ה פתבו התוס' וא"ת ואמאי חיישינן להכי והלא נושא מי חטאת טמא ויחזור ויטמא את המים וי"ל דמעביר בכלי אבנים וכלי גללים דלא מקבלי טומאה והקשה שם הרשב"ש ז"ל ל"ל בכלי אבנים אף כ"ח נמי הא אינו מתטמא מגבו ע"ש ונראה משום דבכ"ח ג"כ יתנה האפר פסול משום דמקומו טמא דהא האדם הנושא הוא טמא ואף דאין כ"ח מיטמא מגבו הוי פקלל של חטאת שהניחו ע"ג השרץ דאמרינו פ"י דפרה דפסול דאין מקומו טהור אבל אם הוא בכלי אבנים לא איכפת לן במקומו כלל וכדאמרינו בתוספתא: והנה זה דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל ואין חטאת ניצולת בצמיד פתיל יש חילוק ביניהם דבחטאת הוא מדאורייתא דאין מקומו טהור ובהקדש הוא מעלה ויש חילוק ג"כ בדין וכמה שהוכיח הט"א בחגיגה שם דחמירא הקדש מחטאת דבחטאת רק אפר ומי חטאת אין ניצולין אבל כלי ריקן ומים שאינן מקודשין ניצולין דלא בעינן בהו מקומו טהור אבל בהקדש שהוא ממעלה אף כלי ריקן ג"כ אינו ניצל בצמיד פתיל לקדש ע"ש, ובזה אתי שפיר מה שלא העבירו יין ושמן מגליל ליהודה בכלי אבנים פיון דזה דאין הקדש ניצול בצמיד פתיל הוא מדין מעלה הנה המעלה ארפכלי אבנים שאין ניצולים אבל בחטאת דלא עשו שם מעלה כמה שהוכיח הט"א ורק הפסול מדאורייתא משום מקומו טמא בכלי אבנים היו יכולים להעביר כדאמרינו בתוספתא: אמרינו בפרה פ"י דקלל של חטאת שנגע בשרץ טהור דאין כ"ח מטמא מגבו נתנו ע"ג ר"א מטהר ונחכמים מטמאין משום דאין זה מקום טהור, והנה הר"ש ז"ל שם הביא מהתוספתא דזה דחכמים מטמאין בנתנו ע"ג השרץ בד"א בזמן שאם ינטל השרץ והקלל מסיט אבל אם ינטל השרץ והקלל עומד טהור ע"ש, והנה בזבחים צ"ג אמרינו בהנה עומד חוץ לתנור ושרץ בתנור והושיט ידו לחלון ונטל את הלגין והעבירו עפ"י תנור ר"ע מטמא ונחכמים מטהרין ואמרינו שם דפליגי בקלוטה כמי שהונחה דמי וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ פרה פ"י מ"ד דלר"ע פיון דקלוטה כמי שהונחה דמי אין זה מקום טהור, והנה יש לעיין נהי דקלוטה כמי שהונחה מ"מ לא עדיף מהונחה על השרץ באופן שאם ינטל השרץ והלגין עומד דלענין זה שיששב פאילו ינטל השרץ והלגין מסיט לזה ל"ש קלוטה כמי שהונחה דמי: הקשה הט"א חגיגה כ"ג על הא דאיבעי לן במנחות כ"ד זה דקי"ל דהפלי מצרף אי הוא רק בנגעי בהדדי או לא ואמאי לא פשטינן ממה דאמרינו באפר פרה דאם נגע טמא במקצתו טמא את כולו משום דהפלי מצרף והא התם ע"כ מייירי בדלא נגעי בהדדי דאי נגעי ל"ל צירוף כלי תי"ל דהגרגיר שנגע בו הטמא מטמא את חברו וחברו את חברו אפילו הן מאה דאין

מונין לחטאת וא"כ נטמאו פולן ע"ש וק"ל הא לטמא חברו בעיניו כביצה ואף לחטאת בעיניו כביצה כדאמרין בפ"א דבבב"א דבבב"א של תרומה שנפלה לתוך מי חטאת אם יש בה כביצה כו' וכן בפ"ב המזה באזוב הטמא אם יש בו כביצה המים פסולים כו' והגרגר של אפר אין בו כביצה וצ"ע: אמרינן ב"מ"א י"ד דזה דמי חטאת שיש בהם כדי הזה מטמאין במגע ובמשא הוא רק את אחר הנושא אותם אבל המזה והמזין עליו טהור ע"ש ונראה דה"ה דהאזוב לא נטמא ע"י ההזה דהאזוב הוא ג"כ בכלל מזה דהא אמרינן בפ"א מ"ז דאזוב של תרומה טהורה לא יזה לכתחילה וכתב הר"ש ו"ל הטעם מפני שמכשירתו וכמו באתרוג של תרומה לא יטול מפני שמכשירתו ע"ש ול"ל שמכשירתו ת"ל שמטמאתו דהא נטמא במי חטאת ונראה מזה דאין האזוב נטמא שהוא ג"כ בכלל מזה שהוא טהור, והנה הר"ש ו"ל פ"א מ"ג הביא מהתוספתא שאין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת דאל"כ אין טהרה לחטאת שאני אומר נטמא המזה במים וחסור המזה וטימא את המים נטמא האזוב וחסור האזוב וטימא את המים ע"ש וקשה הא המזה אף לתרומה טהור וכן האזוב טהור אף לתרומה א"כ מאי ראיה שאין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת וצ"ע: שישט הרמב"ם ו"ל בפסקיו רפ"ו ובפ"ה מ"פ פ"ח ופ"א דכלים מ"ב דהנוגע והנושא מי חטאת לצורך הזה אינו נטמא אף כשאינו עוסק עתה בהזה כיון שהוא לצורך ורק אם אינו לצורך הזה או אם אינו טהור לחטאת אז נטמא בנגיעתו או בנשיאת מי חטאת ע"ש והנה לפ"ז אף הפלי שמי חטאת בו אינו נטמא דהא נגיעתו הוא לצורך מי חטאת דהא אי אפשר להיות למי חטאת בלא פלי א"כ מה שהן בכלי הוא לצורך כל ההזאות שיעשה ממנו וכ"כ באליהו רבא פ"י מ"ו בלגין של חטאת שנגע בשל קדש ושל תרומה דאמרין של חטאת טמא וכתב ו"ל דלגין של תרומה טמאין לחטאת ומטמאין ללגין של חטאת בנגיעתו ונטמאו הלגין של חטאת ומטמאין את מי החטאת שאין מונין ראשון ושני בחטאת וכל הטמא לחטאת מי חטאת מטמאין אותו וחסרו מי חטאת ומטמאין את הלגין ונעשו ראשון כדין נוגע במי חטאת והוי ראשון לכל דבר אפילו לתרומה ע"ש היינו כיון דהלגין שבו מי חטאת נטמא לחטאת מפני נגיעתו בלגין של תרומה וכל הטמא לחטאת מי חטאת מטמאין אותו א"כ חזרו המי חטאת ונטמאו את הלגין אף לתרומה ומוכח דקודם שנטמא הלגין ע"י נגיעתו בלגין של תרומה לא נטמא הלגין אשר בו מי חטאת לתרומה דכיון דטהור הוא לחטאת אין מי חטאת מטמאין אותו, והנה יש לעיין ע"ז מהתוספתא פ"ה דאהלות ארובה שבין בית לעליה וקדרה נתונה עליה כו' פנס לתוכה מי חטאת ואפר חטאת מצלת על החטאת ואינה מצלת על התרומה שמתמצא אמור טהור מציל לעצמו כיצד היו שם פלים טהורין לחטאת וטמאים לתרומה נמצא טהור מציל לעצמו ע"ש היינו כיון שפנס לתוכה מי חטאת ואפר חטאת נטמאה הקדרה מדין נוגע במי חטאת אף אין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת א"כ מצלת על החטאת דלגבי מי חטאת הוא פלי טהור דמציל בארובה ואינה מצלת על התרומה דלגבי תרומה הוא פלי טמא וכלי טמא אינו חוצץ ואם היו שם פלים בעליה לגבי חטאת הם טהורים ולגבי תרומה הם טמאים דלגבי זה שהוא טהור הוא מציל ולא מהני מה שהוא טהור לחטאת להציל לתרומה דטהור מציל לעצמו ומוכח מכ"ז דהקדרה ששם מי חטאת ואפר חטאת אף שהוא טהור לחטאת מ"מ טמא לתרומה משום נגיעה במי חטאת וצ"ע: הקשו התוס' פסחים ס"ט גבי שמא יטלנו בידו ויעבירנו ד"א בר"ה הלא נושא מי חטאת

טמא ויחזור ויטמא את המים כו' היינו שטמא ישא אותם שלא לצורך כמ"ש הצ"ח וְהָרָשׁ"ש שם דהנושא לצורך אינו נטמא וס"ל להתוס' דיש טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת גופניהו וכבר עמדו בזה על התוס' הרעק"א ו"ל בגליונו ועוד מהירוש'למי שהביאו התוס' זבחים ק"ה שאין מי חטאת מטמאין דבר לחזור ולטמאות ממנו וכן מפ"ט דפ"ה דמשמע ג"כ דאין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת ע"ש ונראה מקור להתוס' מהירוש'למי ריש יומא דאמרינן שם דכהן השורף את הפרה פרישתו לטהרה ואין אהיו הפהנים נוגעין בו ומקשינן הא בלא"ה טמא מחמת הזאותיו ע"ש היינו כר"מ דטהור שנפלה עליו הזאה טמאתו ומאי קושיא הא זה שאין אהיו הפהנים נוגעין בו הוא שלא יטמא לחטאת משום דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת כמ"ש הק"ע שם דלשאר דברים הפהנים עצמן טהורים הם א"כ מאי מקשינן הלא נטמא מחמת הזאותיו הא אין טומאת מי חטאת לגבי מי חטאת ולא נטמא בשביל הזאותיו לחטאת כלל ולהתוס' אתי שפיר דכל שנוגע מי חטאת או נושא מי חטאת שלא לצורך נטמא אף לחטאת א"כ ה"נ פ"נ דטהור הוא והזאותיו שלא לצורך וכו"ע דטהור שנפלה עליו הזאה טמאתו נטמא אף לחטאת א"כ מה מועיל שאין אהיו הפהנים נוגעין בו: הביא הר"ש פ"ה מהתוספתא ראו בינדי מי חטאת ואפר חטאת עושין ע"ג טהרות כו' וכתב הר"ש ו"ל לאו במקדשין איירי דהנושא מי חטאת שיש בהם פדי הזאה טמא אלא אוחו בינדי המים בפ"ע ונאפר בפ"ע שרוצה לקדש ע"ש וקשה הא אפר חטאת ג"כ מטמא במשא כדאמרינן בבכורות כ"ג ע"ש וצ"ע: אמרינן פ"ב מ"ד דמי חטאת שנעשו מצותן אין מטמאין ע"ש והטעם דאין עוד מי חטאת ואין ראוי להזאה ונדאי שאם היזה על הטמא אינו יכול לאסוף אה"פ המים שהיזה ולהזות אותן על טמא אחר דלאחר שהיזה ונעשה מצותן בטל מעליהן תורת מי חטאת, והנה בפ"ב מ"ב בהיזה על ב' פלים ספק על שניהם היזה ספק מחברו ומיזה עליו הזאתו פסולה וכתב הר"ש ו"ל הטעם דמחברו ומיזה עליו פסול משום דאין זו הזאה מן האזוב ע"ש ונראה דא"צ לזה דכ"ן דהיזה על חברו כבר נעשה מצותו ואין ראוי עוד להזות על אדם אחר ואפי' אם יאספנו ויזה בו מן האזוב ג"כ פסול: נראה דזה דאמרינן מי חטאת שנעשה מצותן אין מטמאין הוא רק טומאה חמורה אבל טומאה קלה מטמאין דלעולם במי חטאת איכא ג"כ טומאה קלה כדאמרינן בפסחים י"ח בפ"ה ששתתה מי חטאת ומשום שנגעו בעצמן כמ"ש רש"י ו"ל ואף כשבטלה טומאה חמורה הטומאה קלה במקומה עומדת ורק בפ"ה ששתתה דהוי משקה סרוח בטלה אף הטומאה קלה ע"ש א"כ בנעשו מצותן טומאה חמורה בטלה אבל טומאה קלה של משקין טמאים במאי בטלה, והנה הר"ש ו"ל בפ"ה שם הביא מהתוספתא שהיזה ר"ג אומר למזה פרוש לאחריה שטמא א"ל ונלא מחליקין כו' מפני שאמרו מי חטאת שנעשו מצותן אין מטמאין ע"ש ויש לעיין פ"נ דמשקין טמאין מטמאין פלים א"כ היזה צריף לפרוש לאחריו שלא יתיז על בגדיו ויטמאם: ה) אמרינן פ"ב דפ"ה דטהור לחטאת שננטמא מטמא את חברו וחברו אפילו הן מאה וכן לגין של חטאת שננטמא מטמא את חברו וחברו אפילו הן מאה דאין מונין לחטאת ובפ"י אמרינן דטהור לחטאת שנגע באוכלין ומשקין שאין טהורין לחטאת רק ביזו טמא בגליו טהור וכן אמרינן שם דטהור לחטאת שנגע בתנור רק בינדי טמא בגליו טהור ע"ש, והנה יש לעיין פ"נ דאין מונין לחטאת אם נגע באוכלין ומשקין או בתנור בגליו אמאי טהור פ"נ שהן ראשון לטומאה

ואין מוֹנִין לְחַטָּאת נַעֲשֶׂה גּוֹפוֹ ג"כ רֵאשׁוֹן וְאִמְאֵי טְהוֹר וְנִרְאָה דְּזָה דְאִמְרִינָן אִין מוֹנִין לְחַטָּאת וְאֵפ"י שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן מְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ לֹא שְׁאֲמְרוּ דְרֵאשׁוֹן מְטַמֵּא אָדָם דְּהָא לֹא חִידְשׁוּ דְבָר בַּפְּרָה בְּדִאֲמְרִינָן בְּחִגְיָה כ"ג אֶלָּא דַּעֲשׂוּ דְבָר שְׁלֵא נְטַמֵּא פְּאִילוּ נְטַמֵּא וְכֵן אִם נְטַמֵּא בְּטוֹמְאָה קִלְה פְּאִילוּ נְטַמֵּא בְּטוֹמְאָה חֲמוּרָה וְכֵן אִמְרִינָן לְהִדְיָא בִּירוּשְׁלָמֵי חִגְיָה פ"ב ה"ה דְּלֹא חִידְשׁוּ דְבָר בְּחַטָּאת אֶלָּא עֲשׂוּ הַמִּיטְמֵא בְּטוֹמְאָה קִלְה פְּמִיטְמֵא בְּטוֹמְאָה חֲמוּרָה ע"ש וּה"נ עֲשׂוּ זֶה הֵרֵאשׁוֹן לְטוֹמְאָה פְּאִילוּ הוּא אֵב הַטוֹמְאָה שְׁמִטְמֵא אָדָם וְכֵן עֲשׂוּ אֶת חֲבֵרוֹ פְּאִילוּ הוּא אֵב הַטוֹמְאָה וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ וְאֶפְּלוּ הֵן מֵאָה אֶבְל אוֹכְלִין וּמְשַׁקִּין וְכֵן כ"ח דא"א לְהֵם לְהִיּוֹת אֵב הַטוֹמְאָה בְּמִצִּיאוֹת ל"ש שְׂיַעֲשׂוּם כָּאֵב הַטוֹמְאָה לְטַמֵּא אָדָם וְאִינוּ טַמֵּא רַק אִם נִגַע בְּיָדוֹ כְּשֶׁאָר רֵאשׁוֹן דְּמְטַמֵּא אֶת הַיָּדִים, וְהִנֵּה הַט"א בְּחִגְיָה שֶׁם הַקֶּשֶׁה עַל הָא דְאִמְרִינָן בְּשִׁפּוּפְרֵת שְׁחַתְכָה לְחַטָּאת דַּעֲשׂאוּהָ כְּטַמֵּא שְׂרָץ וּמְקַשִּׁינָן אֶלָּא מַעֲתָה לֹא תְטַמֵּא אָדָם אֶלְמָה תִּנְיָא חוֹתְכָה וּמְטַבִּילָה טְעוֹן טַבִּילָה וְהַקֶּשֶׁה אַף אִם הוּא כְּטַמֵּא שְׂרָץ ג"כ יְטַמֵּא אָדָם דְּאִין מוֹנִין לְחַטָּאת ע"ש וּלפ"ז ל"ק דְּזָה דְּאִין מוֹנִין לְחַטָּאת וְרֵאשׁוֹן מְטַמֵּא אָדָם הוּא מְשׁוּם דַּעֲשׂאוּהוּ כָּאֵב הַטוֹמְאָה וּמְטַמֵּא אָדָם אֶבְל הֵכָא דְאִמְרִינָן דַּעֲשׂאוּהוּ רַק כְּטַמֵּא שְׂרָץ שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְדֹאֵי אִינוּ מְטַמֵּא אָדָם דְרֵאשׁוֹן אִינוּ מְטַמֵּא אָדָם [רַק הַקּוֹשֵׁי הַשְּׁנִיָּה שֶׁהַקֶּשֶׁה הַט"א שֶׁם פִּינּוּן שְׁנַגַע בְּיָדוֹ בְּחַתִּיכְתּוֹ נְטַמֵּאוּ יָדָיו לְחַטָּאת וּלְחַטָּאת נְטַמֵּא יָדָיו נְטַמֵּא גּוֹפוֹ עַדִּין צ"ע] וְכֵן אָדָם שְׁנַטְמֵא בְּמַת מְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ אֶף לֹא מְצִינּוּ שְׂיִהְיוּ כְּלוֹן טְעוּנִין הַזָּאָה גו"ז אֶלָּא הֵרֵאשׁוֹן בְּלַבַד וְהַטַּעַם דְּאִין טְעוֹן הַזָּאָה אֶלָּא הַנְּטַמֵּא בְּאֵבֵי אַבּוֹת הַטוֹמְאָה וְאָדָם אִינוּ שְׂיִיף שְׂיִהְיֶה אֵבֵי אַבּוֹת הַטוֹמְאָה: וְכֵן הָא דְאִמְרִינָן בְּפִי"א דְכָל הַטְּעוֹן בִּיאַת מִים בֵּין מַד"ת וּבֵין מַד"ס מְטַמֵּא מִי חַטָּאת וְאֶפְר חַטָּאת כו' בְּמַגַע וּבְמִשָּׂא ע"ש דָּאֵם אֶכְל אוֹכְלִין טַמֵּאִים דְּטְעוֹן בִּיאַת מִים מַד"ס וְכֵן אִם נִגַע בְּשְׂרָץ מְטַמֵּא בְּמַגַע וּבְמִשָּׂא כְּזַב גְּמוּר וְהִינּוּ דְכָל שְׁנַטְמֵא בְּטוֹמְאָה קִלְה עֲשׂאוּהוּ כְּנְטַמֵּא בְּטוֹמְאָה חֲמוּרָה וְכִהִירוּשְׁלָמֵי וְטַעַם הַדְּבָר דְכִינּוּ דְלֹא גִזְהַר מְטוֹמְאָה קִלְה חִיִּישִׁינָן נְמִי שְׁמָא לֹא גִזְהַר אֶף מְטוֹמְאָה חֲמוּרָה כְּגוֹן זִיבוֹת וּמְטַמֵּא בְּמַגַע וּבְמִשָּׂא וְכִיּוֹצֵא בְּזָה כְּתַבּוּ הַתּוֹס' חוֹלִין ל"ה דְּזָה דְּהָאוֹכְלֵי אוֹכְלֵי שְׁלִישֵׁי שְׁנֵי הוּא מְשׁוּם דְכִינּוּ דְלֹא גִזְהַר לְשׁוֹמְרוֹ מְלִיטְמֵא וְלִיגַע בְּשְׁנֵי אֵיכָא לְסַפּוּקֵי נְמִי דִּילְמָא נִגַע בְּרֵאשׁוֹן ע"ש וּלְחַטָּאת חִיִּישִׁינָן טְפִי דְכָל שְׁלֵא גִזְהַר וְנְטַמֵּא בְּטוֹמְאָה קִלְה אֶף שֶׁל ד"ס חִיִּישִׁינָן בְּיָה לְכָל הַטוֹמְאָוֹת, וְהִנֵּה הַתּוֹס' פְּסוּחִים ס"ט גְּבִי שְׁמָא יִטְלְנוּ בְּיָדוֹ וַיַּעֲבִירנוּ ד"א בַר"ה הַקֶּשֶׁה וְאִמְאֵי חִיִּישִׁינָן לְהַכִּי הָא נוֹשֵׂא מִי חַטָּאת טַמֵּא וַיַּחְזוֹר וַיְטַמֵּא אֶת הַמִּים וְתִי דְמַעֲבִיר בְּכָלֵי אַבְנִים כו' דְּאִין מְקַבְּלִין טוֹמְאָה וְהַקֶּשֶׁה הַרְש"ש ז"ל מֵאֵי מְהִנֵּי דְמַעֲבִיר בְּכָלֵי אַבְנִים הָא אִמְרִינָן בַּפְּרָה כָּל הַטְּעוֹן בִּיאַת מִים מַד"ת כו' מְטַמֵּא מִי חַטָּאת בְּמַגַע וּבְמִשָּׂא א"כ נְטַמֵּאוּ הַמִּי חַטָּאת ע"י נְשִׂאָתוֹ ע"ש וּלפ"ז אֶתִּי שְׁפִיר דְּזָה שְׁעֲשׂוּ הַמְּתַטְמֵא בְּטוֹמְאָה קִלְה כְּמַתְּחָא בְּטוֹמְאָה חֲמוּרָה הוּא מְשׁוּם פִּינּוּן דְּלֹא גִזְהַר מְטוֹמְאָה קִלְה חִיִּישִׁינָן נְמִי שְׁלֵא גִזְהַר מְטוֹמְאָה חֲמוּרָה דְּהִסִּיחַ דַּעֲתוֹ מְשַׁמִּירַת גּוֹפוֹ לְחַטָּאת זֶה שְׂיִיף רַק בְּטוֹמְאָה שְׂאִינָה מְחַמַת מִי חַטָּאת אֶבְל בְּנְטַמֵּא מְחַמַת נְשִׂאָת מִי חַטָּאת עַצְמָן פִּינּוּ דְנִתְעַסַק רַק בְּחַטָּאת אִין כָּאֵן הִסִּיחַ הַדַּעַת מְחַטָּאת וְלֹא חִיִּישִׁינָן לְשֶׁאָר טוֹמְאָוֹת: אִמְרִינָן בְּפִי"ב דְלִגִּין שֶׁל חַטָּאת שְׁנַטְמֵאוּ אַחֲוָרֵי נְטַמֵּא תוֹכוֹ ע"ש וְנִרְאָה דְּאִין זֶה חוּמְרָא חֲדָשָׁה בְּחַטָּאת רַק הוּא בְּכָלֵל דְּאִין מוֹנִין לְחַטָּאת דְּזָה דְּבַעֲלָמָא פְּלִי שְׁנַטְמֵאוּ אַחֲוָרֵי בְּמִשְׁקִין לֹא נְטַמֵּא תוֹכוֹ הוּא מְשׁוּם דְּחֲשָׁבִינָן לְאַחֲוָרֵי וְתוֹכוֹ כַּב' פְּלִים וְכַמ"ש רש"י ז"ל בְּמַתְנֵי ר"פ חוּמְרָא בְּקוֹדֶשׁ

דָּכַל תִּשְׁמִישׁ וְתִשְׁמִישׁ שָׁבוּ חָשִׁיב כְּלִי בַפֿ"ע ע"ש וא"כ לַחֲטָאת כִּינּוּן דָּאִין מוֹנִין לַחֲטָאת
וְכָלִי שְׁנִטְמָא מְטַמָּא חֲבָרוֹ וְנִחְבְּרוֹ אֶת חֲבָרוֹ א"כ אַחֲזָרִיו חוֹזְרִין וּמְטַמָּאִין אֶת תּוֹכוֹ וּל"ש
בְּזֶה דְהוּי מַגַּע בֵּית הַסֹּתְרִים כִּינּוּן דְחֻשְׁבִּינּוּן לְהוּי כַב' כְּלִים וְכַעֲיִן זֶה אֲמָרִינוּן בְּאַהֲלוֹת פ"ז
גַּבִּי אֵהֵל הַנוֹגַע בּוֹ מִתּוֹכוֹ טַמָּא טַמָּא טַמָּא ז' וּמֵאַחֲזָרִיו טַמָּא טַמָּא טַמָּא עָרַב וְכָתַב הַר"ש ז"ל
מִשׁוּם כִּינּוּן דְהֵאֵהֵל מִצִּיל מִלְהֵיֹת הַטַּמָּאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה חֻשְׁבִּינּוּן צַד הַפְּנִימִי וְצַד הַחִיצוֹן
כַב' כְּלִים וְצַד הַפְּנִימִי הוּי כְּלִים הַנוֹגְעִין בְּמַת וְצַד הַחִיצוֹן כְּלִים כְּלִים ע"ש וְלֹא חֻשִׁיב
מֵה שֶׁהֵצַד הַחִיצוֹן נוֹגַע בְּצַד הַפְּנִימִי כְּמַגַּע בֵּית הַסֹּתְרִים וּמִשׁוּם כִּינּוּן דְחֻשְׁבִּינּוּן לְהוּי כַב'
כְּלִים אִין זֶה מַגַּע בֵּית הַסֹּתְרִים: אֲמָרִינוּן פ"ח מ"ב הַמְקַדֵּשׁ מִי חֲטָאת לֹא יִנְעוֹל אֶת הַסַּנְדֵּל
שָׂאָם נִפְלוּ מִשְׁקִין עַל הַסַּנְדֵּל נְטַמָּא וְטַמָּאָהּ כו' וְכָתַב הַרְאֵב"ד ז"ל בַּפֿ"ג נ"ל שְׁלֹא חָשׂוּ
עַל הַמְשַׁקִּין אַחֲרֵים אֲלֵא שְׂמָא יִפְלוּ מֵאוֹתוֹן מִשְׁקִין עַל הַסַּנְדֵּל וְהֵם נִפְסְלוּן בְּהִסְפַּח הַדַּעַת
וְטַמָּאוּ אֶת הַסַּנְדֵּל וְהַסַּנְדֵּל מְטַמָּא הָאָדָם שְׁהָרִי אֲמָרוּ הַנוֹשֵׂא אֶת הַמְדָּרְס נוֹשֵׂא אֶת
הַתְרוּמָה אֲבָל לֹא אֶת הַקֹּדֶשׁ וְכ"ש חֲטָאת וְכֵן בְּכִסּוֹתוֹ אֲמָרוּ בְּגָדִים אוֹ כְּלִי קֹדֶשׁ אֲפִילוּ
בְּטַהֲרָה מְדָרְס לַחֲטָאת וְזֶה שְׁנִטְמָאוּ בְּגָדָיו בְּמִשְׁקִין אַעפ"י שְׁטַבֵּל לַחֲטָאת חֹזֵר לְהֵיֹת
כְּסוֹת אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ כו' עכ"ל, וְהִנֵּה ז"ש דְנִפְסְלוּ הַמְשַׁקִּין מִשׁוּם הִסְפַּח הַדַּעַת וְטַמָּאוּ אֶת
הַסַּנְדֵּל הִינּוּ דְבַכֵּל הִסְפַּח הַדַּעַת חִיִּישִׁינוּן לְטַמָּאָה וְטַמָּאוּ אֶת הַסַּנְדֵּל כְּמוֹ כֵּל מִשְׁקִין טַמָּאִים
דְּמְטַמָּאִין כְּלִים וְיֵשׁ לַעֲיִין א"כ אֲמָאִי כָתַב דְכִינּוּן שְׁנִטְמָאוּ בְּמִשְׁקִין חֹזְרוּ לְהֵיֹת כְּסוֹת
אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ הֵא הַסַּנְדֵּל נְטַמָּא אִף לְקֹדֶשׁ דְהִסְפַּח הַדַּעַת הוּא פְּסוּל טַמָּאָה בְּכֵל הַטְהָרוֹת
א"כ הַסַּנְדֵּל כְּשֶׂאָר כְּלִים שְׁנִטְמָאוּ בְּמִשְׁקִין וְטַמָּא לְכֵל הַטְהָרוֹת וְא"כ לְהוּי הַאי סַנְדֵּל
מְדָרְס אִף לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ כְּמוֹ לַחֲטָאת וְאֲמָאִי חֻשִׁיב עַתָּה כְּכִסּוֹת אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ, וְנִרְאֶה מִשׁוּם
דְּאֲמָרִינוּן בִּירוּשְׁלַמִי חֲגִיגָה פ"ג ה"א גַּבִּי הַנוֹשֵׂא אֶת הַמְדָּרְס לֹא יִשָּׂא אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאִיכָּא
לְמ"ד דָּאָם עָבַר וְנִשָּׂא טְהוֹר וְכַעֲיִנוּן לְמַפְשֵׁט מְזַה דְגוּפוֹ שֶׁל אוֹכֵל תְּרוּמָה לֹא עָשׂוּ כְּזָב
אַצֵּל הַקֹּדֶשׁ דָּאִי הוּי כְּזָב א"כ זֶה שְׁנִטְמָא ע"י שְׁנִשָּׂא אֶת הַמְדָּרְס לֹא עָדִיף מֵאוֹכֵל תְּרוּמָה
א"כ הוּי כְּזָב אַצֵּל הַקֹּדֶשׁ דְּמְטַמָּא בְּמִשָּׂא א"כ עָבַר וְנִשָּׂא אֲמָאִי טְהוֹר וּמְתַרְצִינוּן בְּחֻזְקָה
לְקַדֵּשׁ דְּכֵל שֶׁהוּא אוֹכֵל קֹדֶשׁ אֲפִילוּ נְטַמָּא אִינוּ יוֹרֵד מִמְדַּרְגָּתוֹ וְדִין אוֹכֵל קֹדֶשׁ עָלָיו וְעָדִיף
מֵאוֹכֵל תְּרוּמָה וְאִין גּוֹפּוֹ כְּזָב אַצֵּל הַקֹּדֶשׁ וְעִינּוּן בַּק"ע שֵׁם א"כ הֵכָא שְׁנִטְמָא הַסַּנְדֵּל
בְּמִשְׁקִין לֹא פָקַע מִמֶּנּוּ דִין כְּסוֹת אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ וְלֹא הוּי מְדָרְס לְקֹדֶשׁ כְּשֶׂאָר בְּגָדִים שֶׁהוּ
מְדָרְס לְקֹדֶשׁ רַק לַחֲטָאת ס"ל לְהַרְאֵב"ד ז"ל דְכֵל שְׁנִטְמָא פָקַע מִמֶּנּוּ דִין חֲטָאת לְגַמְרִי
וְיֵרֵד מִמְדַּרְגָּתוֹ וְהוּי רַק כְּבִגְדֵי אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ שֶׁהוּ מְדָרְס לַחֲטָאת: וְהִנֵּה זֶה דְהַנְצָרָה
לְהַרְאֵב"ד ז"ל דְכִינּוּן שְׁנִטְמָא נַעֲשֶׂה כְּכִסּוֹת אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ וְהוּי מְדָרְס תִּי"ל כִּינּוּן שְׁנִטְמָא
הַסַּנְדֵּל בְּמִשְׁקִין שֶׁהֵם רֵאשׁוֹן נַעֲשֶׂה אִף הַסַּנְדֵּל רֵאשׁוֹן דָּאִין מוֹנִין לַחֲטָאת א"כ חוֹזֵר הַסַּנְדֵּל
וּמְטַמָּא אֶת הָאָדָם דְהֵאָדָם נַעֲשֶׂה ג"כ רֵאשׁוֹן וְא"כ צָרִיף הָאָדָם בִּיאַת מִים וּמְטַמָּא אֶת
הָאָפֶר בְּמִשָּׂא דְכֵל הַטְעוֹן בִּיאַת מִים מִד"ס מְטַמָּא מִי חֲטָאת וְאָפֶר חֲטָאת בְּמַגַּע וּבְמִשָּׂא
כְּדָאֲמָרִינוּן פֿי"א מ"ו וְהַטְעַם דְהַנְצָרָה לְזֶה הוּא כַמ"ש דָּאִין כְּלִי מְקַבֵּל טַמָּאָה מֵרֵאשׁוֹן אִף
לַחֲטָאת רַק הִיכָא שְׁנִטְמָא בְּטַמָּאָה קֵלָה הִטִּילוּ עָלָיו טַמָּאָה חֲמוּרָה וְהִכָּא שֶׁהַסַּנְדֵּל נְטַמָּא
ע"י מִשְׁקִין א"א לְהַסַּנְדֵּל לְהַעֲשׂוֹת רֵאשׁוֹן אִף לַחֲטָאת דְהֵא א"א לְהַמְשַׁקִּין לְהֵיֹת יוֹתֵר
מֵרֵאשׁוֹן וּל"ש דְלַחֲטָאת יִטִּילוּ עַל הַמְשַׁקִּין טַמָּאָה יוֹתֵר חֲמוּרָה דֵּא"א לְמִשְׁקִין לְהֵיֹת
יוֹתֵר מֵרֵאשׁוֹן בְּמִצִּיאוֹת א"כ א"א לְהֵן לַעֲשׂוֹת הַסַּנְדֵּל רֵאשׁוֹן וְנְטַמָּא הַסַּנְדֵּל רַק כְּשֶׂאָר
כְּלִים שְׁנִטְמָאִין ע"י מִשְׁקִין מְדַרְבְּנוּ וְנַעֲשֶׂה הַסַּנְדֵּל שְׁנִי רַק כִּינּוּן דַּמ"מ נְטַמָּא הַסַּנְדֵּל אִינוּ

עוד של חטאת והגוי רק ככסות אוכלי קדש והגוי מדרס לחטאת ולפ"ז י"ל להראב"ד ז"ל
זה דאין מונין לחטאת הוא משום דכיון דנטמא אינו עוד לחטאת והגוי רק כטהור לקדש
ובגד שאינו טהור לחטאת הוא מדרס לחטאת וכן אדם שאינו טהור לחטאת הוא כזב
אצל החטאת כדאמרינן ב"רפ"י וכלים שאין ראוי לדרס עכ"פ הן כטמא מת לחטאת
ומש"ה מטמא את חברו וחברו את חברו דכיון דנטמא חברו אינו עוד לחטאת והוא גופו
דינו כזב אצל החטאת וכן חברו אפילו הו מאה אף יש לעיין על הראב"ד ז"ל מהא
דאמרינן דכל הטעון ביאת מים בין מד"ת בין מד"ס מטמא מי חטאת ואפר חטאת ומזה
מי החטאת במגע ובמשא והאזוב המוכשר ומים שאינן מקודשין וכלי ריקם במגע אבל
לא במשא ואמאי אינו מטמא מים שאינן מקודשין במשא דלהראב"ד ז"ל כל שנטמא
אפילו במשקין אינו עוד לחטאת והגוי רק כאוכל קדש וכ"ש בנטמא בטומאה דאורייתא
וכל שאינו טהור לחטאת הוי כזב אצל החטאת דמטמא אף בהיסט כדאמרינן ב"רפ"י ואדם
כיוצא בו ע"ש ומטמא במשא את כל דבר הטהור לחטאת וצ"ל דזה דע"י שנטמא אינו
עוד לחטאת והגוי רק כשל קדש זהו רק למי חטאת ולאפר חטאת ולמזה מי החטאת אבל
לשאר דברים הטהורים לחטאת עדיין דין חטאת עליו ולא הוי רק כאוכל קדש וכמו
לקדש דאפילו אם נטמא לא ירד ממדרגת אוכל קדש כדאמרינן בירושלמי וזה דשאני
חטאת מקדש לענין זה הוא רק למי חטאת ואפר חטאת ולמזה מי החטאת ולא לשאר
דברים הטהורים לחטאת: אף לפ"ז יקשה על הראב"ד ז"ל אמאי הסנדל שנטמא במשקין
מטמא האדם ומשום דהגוי כמדרס דאינו עוד לחטאת והגוי רק ככסות אוכלי קדש הא זה
הדין רק למי חטאת ולאפר חטאת ולמזה מי החטאת והכא האדם אינו מזה מי החטאת
רק המקדש את האפר במים והגוי כשאר טהור לחטאת ולגביה לא אמרינן דכל שנטמא
בטל דין חטאת מעליו, ונראה דמש"ה כתב הראב"ד ז"ל שם דהנושא את המדרס אינו
נושא את הקדש וכ"ש חטאת ע"ש ולכאורה למה הוצרך לזה תי"ל כיון דהסנדל דינו
כמדרס אצל החטאת א"כ נטמא האדם וכל הטעון ביאת מים בין מד"ת בין מד"ס מטמא
אפר חטאת במשא א"כ כשמקדש מטמא את האפר שהוא מקדש במשא ונראה דלכן
הוצרך לזה משום דאין הסנדל יכול לטמא את המקדש דלגביה אינו מדרס כלל וכמ"ש
דלא ירד ממדרגתו אלא לגבי מי חטאת ואפר חטאת ומזה מי החטאת ואם ינעול את
הסנדל הטמא במשקין קודם שנושא את האפר לא נטמא ויכול אח"כ לקדש אבל הכא
דבשעה שמקדש ונושא את האפר אז נושא את הסנדל וכיון דאיכא גזירה מיוחדת
דהנושא את המדרס אינו נושא את הקדש בשעה שהוא נושא את המדרס וכ"ש לחטאת
וא"כ זה מעלה בקדש דבשעה שנושאה לא ישא את המדרס וה"נ בחטאת וכיון דלגבי
אפר חטאת כל דבר שנטמא אינו חשוב עוד לחטאת והגוי רק ככסות אוכלי קדש א"כ
לגבי האפר זה הסנדל דינו כמדרס א"כ בשעה שנושא את האפר כשמקדש אסור לו
לנעול את הסנדל, והנה לפ"ז א"א לומר דזה דאין מינין לחטאת להראב"ד ז"ל הוא
משום דכל שנטמא אינו עוד לחטאת והגוי רק כאוכל קדש דמטמא חברו דע"כ זה הדין
דנעשה כאוכל קדש הוא רק למי חטאת ולאפר חטאת ולמזה מי החטאת וזה דאין מונין
לחטאת הוא בכל הדברים הטהורים לחטאת וע"כ צ"ל אף להראב"ד ז"ל כדאמרינן
בירושלמי דכל הנטמא בטומאה קלה עשאוהו כנטמא בטומאה חמורה וזה שנטמא
עשאוהו כטמא מת דמטמא אדם וכלים במגע ומש"ה מטמא את חברו וחברו את חברו

אָבֵל דּוֹקָא בְּמַגְע וְלֹא בְּמִשָּׁא וּמִשָּׁא אֶמְרִינּוּ נְמִי דְהִטְעוֹן בִּיאַת מִיָּם מִד"ת אוּ מִד"ס מְטַמָּא
אֲזוּב הַמְּוֹכָשֵׁר וּמִיָּם שְׂאִינּוּ מְקוֹדְשִׁין וְכֵן פְּלִי רִיקָם בְּמַגְע מִשּׁוּם דְּעִשְׂאוּהוּ כְּטַמָּא מִת אָבֵל
מִי חֲטָאת וְאַפְרָ חֲטָאת וּמִזָּה מִי חֲטָאת מְטַמָּא בֵּין בְּמַגְע בֵּין בְּמִשָּׁא דְלִגְבֵי אֱלוּ דְבָרִים
בֵּינּוּן שְׂנִטְמָא אִינוּ עוֹד לְחֲטָאת פְּלִל וְהוּי רַק פְּאֻנְכֵל קִדְשׁ דְּכֻזָּב הוּא אֲצֵל חֲטָאת דְּמְטַמָּא
בֵּין בְּמַגְע בֵּין בְּמִשָּׁא: פְּתַב הֶרְמֵב"ם ו"ל רִפְי"ג מְעֵלוֹת יִתְיָרוֹת עָשׂוּ בְּטַהַרְת חֲטָאת
שְׂהָאָדָם הִטְהוֹר אֶפִּילוּ טְהוֹר לְקִדְשׁ וְעוֹמֵד וּמִשְׁמֵשׁ ע"ג הַמְּזַבֵּחַ אִינוּ טְהוֹר לְחֲטָאת כּו' עַד
שְׂיִטְבֹּל לְשֵׁם חֲטָאת כּו' וְכֵן הַפְּלִים אֶפִּילוּ מְזַרְק בְּעֶזְרָה אִינוּ טְהוֹר לְחֲטָאת עַד שְׂיִטְבִּילוּהוּ
לְשֵׁם חֲטָאת ע"ש, וְהִנֵּה טְבִילָה מְהַיָּי לְחֻדָּא וּא"צ הַזָּאָה גו"ז וּאֵע"ג דְּכֹל שְׂאִינוּ טְהוֹר
לְחֲטָאת חֲזִינְשִׁין לְכֹל הַטְּוִמָאוֹת וְשְׂמָא נְטָמָא בְּמַת דְּטְעוֹן הַזָּאָה גו"ז וְכֵן אָדָם דְּאִינוּ טְהוֹר
לְחֲטָאת דְּמְטַמָּא לְחֲטָאת בְּמִשָּׁא פְּדִאָמְרִינּוּ בְּרַפְפִי דְּדִינוּ פְּזָב א"כ לִיבְעֵי סְפִירַת ז' נְקִיִּים
וְנִרְאָה הַטְּעָם כִּמ"ש הַט"א בְּחִגְיָה דְּמִשָּׁה הִיכָא דְּנְטָמָא מְדַרְבְּנָן פְּגוֹן בְּגִדֵי פְּרוּשִׁין מְדָרְס
לְאוּכְלֵי תְרוּמָה וְכֵן אוּנּוּ וּמַחוּ"כ צְרִיכִים טְבִילָה לְקִדְשׁ דְּרַק טְבִילָה צְרִיכִים וְלֹא הָעֵרַב
שְׂמֵשׁ וְאַף דְּחִינְשִׁין בְּהוּ שְׂמָא נְטָמָא בְּטְוִמָאָה דְּאוּרִינְתָא א"כ מִמ"נ אִם נְטָמָא הִלָּא
צְרִיכִים הָעֵרַב שְׂמֵשׁ וּמֵאֵי מְהַיָּי טְבִילָתוֹ וְכַתְּבֵי דְהוּי רַק סְרָף טְבִילָה פְּדִאָמְרִינּוּ בְּיוֹמָא גְבִי
אִין אָדָם נִכְנָס לְעֶזְרָה בְּלֹא טְבִילָה וּא"צ הָעֵרַב שְׂמָא דַע"י שְׂיִטְבֹּל יִנְפֹר טְוִמָאָה יִשְׁנָה
שְׂעֵלְיוּ וְיִפְרוֹשׁ וְאִם טְבִיל וְלֹא נִזְכָּר לֹא חֲזִינְשִׁין לְטְוִמָאָה פְּלִל וְה"נ בְּהַנְדָּה ע"ש וְה"נ הַטְּעָם
דַּא"צ הַזָּאָה גו"ז וְלֹא סְפִירַת ז' נְקִיִּים אֶף לְחֲטָאת אַע"ג דְּחִינְשִׁין בְּהוּ לְכֹל הַטְּוִמָאוֹת
דְּכִינּוּ דְטְבִיל וְלֹא נִזְכָּר לֹא חֲזִינְשִׁין עוֹד לְטְוִמָאָה פְּלִל וּז"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל אֶף לְכֹלִים דְּאַף
מְזַרְק שְׂבַעֲזָרָה צְרִיף טְבִילָה לְחֲטָאת מִשּׁוּם דְּהִטְהוֹר לְקִדְשׁ הוּא טְמָא לְחֲטָאת נִרְאָה דַּא"צ
לְטְעָם זֶה דְּהִתָּם צְרִיף טְבִילָה אֶף מְטְעָם אַחַר דְּהָא פְּלִים הַנְּגַמְרִים בְּטַהַרְת צְרִיכִים טְבִילָה
לְקִדְשׁ וּכ"ש לְחֲטָאת פְּדִאָמְרִינּוּ בְּחִגְיָה כ"ג וְכִינּוּ דְטְבִילָה לְקִדְשׁ לֹא מְהַיָּי לְחֲטָאת דְּבַעֲינּוּ
בְּטְבִילָה הַחֻזֵק לְחֲטָאת פְּדִאָמְרִינּוּ בְּמַתְנֵי חִגְיָה (י"ח ע"ב) א"כ אֶפִּילוּ מְזַרְק בְּעֶזְרָה
צְרִיף טְבִילָה לְחֲטָאת פְּשָׁר פְּלִים הַנְּגַמְרִין בְּטַהַרְת: אֶמְרִינּוּ בְּתוֹסְפָתָא שְׂהִבִיא הַר"ש
ו"ל פִּי"א מ"ג דַּר"י וַר"ש ס"ל דְּאִין הִטְהוֹר לְתְרוּמָה מְטַמָּא אֶת מִי חֲטָאת נְאֻת אֶפְרָ
חֲטָאת כּו' וְנִרְאָה מְזָה דְּהִטְהוֹר לְחֻלִּין מוֹדוּ ר"י וַר"ש דְּמְטַמָּא אֶת חֲטָאת וַיֵּשׁ לְעִינּוּ מַה
זֶה תְלוּי בְּטַהַרְת לְתְרוּמָה וְנִרְאָה מִשּׁוּם דְּיֵשׁ סְפִיקוֹת שְׂהוּ טְהוֹרִין לְחֻלִּין וְטְמֵאִין לְתְרוּמָה
פְּדִאָמְרִינּוּ בְּנִדְהָ ז גְּבִי אִשָּׁה שְׂנוּלֵד לָה סְפַק טְוִמָאָה עַד שְׂלֹא גִלְגְּלָה כּו' בְּאִיזָה סְפַק אֶמְרוּ
בְּסְפַק חֵלָה כּו' שְׂלֹא תֵאֵמַר בְּהוֹכְחוֹת פְּגוֹן ב' שְׂבִילִין כּו' דְּהִתָּם חֻלִּין גְּרִידָא נְמִי מְטַמָּא
אַלֵּא בְּנִטְעוֹן דְּתַנּוּ זָב וְטְהוֹר שְׂהִיו פּוֹרְקִין כּו' וְכֹלֵן טְהוֹרִין לְבָנֵי הַכְּנָסֵת וְטְמֵאִין לְתְרוּמָה
כּו' וְכִינּוּ דְאִיכָא סְפִיקוֹת דְּטְהוֹר לְחֻלִּין וְטְמָא לְתְרוּמָה וּכ"ש לְחֲטָאת א"כ הִטְהוֹר לְחֻלִּין
אֶפְשָׁר שְׂהוּא טְמָא לְחֲטָאת שְׂנוּלֵד לוֹ זֶה הַסְּפַק אָבֵל אִם הוּא טְהוֹר לְתְרוּמָה א"כ טְהוֹר
הוּא לְחֲטָאת דְּלִיכָא סְפַק שְׂהוּא טְהוֹר לְתְרוּמָה וְטְמָא לְחֲטָאת פְּדִאָמְרִינּוּ פִי"א מ"ב פֶּל
הַסְּפַק טְהוֹר לְתְרוּמָה טְהוֹר לְחֲטָאת רַק רַבְּנָן סְבָרֵי דְאִין שְׂמִירַת תְּרוּמָה שְׂמִירָה פְּלִל
לְחֲטָאת וּמִשָּׁה ס"ל דְּהִטְהוֹר לְתְרוּמָה מְטַמָּא אֶת חֲטָאת דְּחִינְשִׁין שְׂמָא נְטָמָא בְּכֹל
הַטְּוִמָאוֹת וּבְזָה פְּלִיגֵי ר"י וַר"ש וּס"ל דְּשְׂמִירָה לְקַל הוּי שְׂמִירָה ג"כ לְחַמּוֹר אָבֵל הִטְהוֹר
רַק לְחֻלִּין בֵּינּוּ דְאִיכָא סְפִיקוֹת שְׂלֹא נִשְׁמַר מֵהֶם פְּלִל טְמָא לְחֲטָאת: יֵשׁ לְחַקְרוּ זֶה דְקוּ"ל
דְּאִין טְוִמָאָת יְדִים בְּמִקְדָּשׁ אִם גַּם לְחֲטָאת פֶּן בֵּינּוּ דְלְחֲטָאת נְטָמָא יְדִיו נְטָמָא גּוֹפּוּ אִין
זֶה טְוִמָאָת יְדִים רַק טְוִמָאָת הַגּוּף אוּ בֵּינּוּ דְהַטְּוִמָאָה בָּא לוֹ ע"י יְדִיו דְּהָא אִם נִגַע בְּאוּכְלִין

ומשקין טמאים בגופו לא נטמא אף לחטאת רק אם נגע בידי טמא כדאמרין פ"י מ"ב אף דכשנטמא ידיו נטמא גופו שייך בזה אין טומאת ידים במקדש, והנה אמרין בזבחים כ' לרחב"י דבפרה מקדש ידיו בפנים ויוצא היינו ששקדש ידיו מן הפיור ויש לעיין הא הפיור טמא הוא לגבי חטאת כמ"ש הרמב"ם ז"ל דאפילו מזרק בעזרה טמא הוא לגבי חטאת וא"כ המים נטמאו בהפיור ומטמאין את ידיו כשאר נוגע באוכלין ומשקין הטמאים לחטאת בידי דנטמא גופו א"כ ל"ל אח"כ לחזור ולטמאות הכ"ג ע"י שסמכו ידיהם עליו משום דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת הלא כבר נטמא ע"י נגיעה בקדש ואי אמרין דאף לחטאת אין טומאת ידים במקדש אתי שפיר שהרי הוא מקדש ידיו בפנים עוד אפשר דקודם קידוש היו מטבילין הפיור לשם חטאת ונעשה על טהרת חטאת: סימן נב מדרס.

גריסין בשבת (מ"ד ע"ב) מוכני שלא בזמן שהיא נשמטת אין חיבור לה ואין נמדדת עמה ופי' רש"י ז"ל גבי שינה תנו והיא עגלה של עץ למרכב אנשים ונשים והתוס' שם הקשו על רש"י ז"ל דאי חזיא למדרס ל"ש ביה מדידה דלא איתקש לשק ולא בעינו מטלטל מלא וריקן דהא שאג"ל תוף בכלי שטרף הנה דחזו למדרסות טמאים ע"ש ובטעם רש"י ז"ל נראה דכלי עץ הבאין במידה שאני דהא לענגן אהלים לחוץ בפני הטומאה דקי"ל אדם וכלים אין נעשים אהלים לטהר אפילו כלים שאין מקבלין טומאה ואפילו פלי גללים פלי אבנים פלי אדמה פתי הרמב"ם ז"ל פי"ב מטומאת מת וכלי גללים פלי אבנים פלי אדמה הבאים במידה ה"ה פאהלים ואינם פכלים ולפיכך חוצצים בפני הטומאה וכתב הרמב"ד ז"ל אפילו של עץ והם באים במידה כדאיתא פ' יש מביאין וחוצצין וכתב הכ"מ שם דאף הרמב"ם ז"ל ס"ל כן ע"ש ואע"ג דשאר כלים ואפילו טהורים אין חוצצין הבאין במידה אינם פכלים אלא פאהלים ומש"ה נמי אין טמאים מדרס דלמדרס בעינו פלי כדאמרין בת"כ אשר ישב עליו יכול אפילו ישב על האבן ועל הקורה ת"ל פלי כו' א"כ כ"ע הבאין במידה דאינם פכלים אלא פאהלים אין טמאין מדרס: ונראה דזה נמי הטעם דכ"ע הבאין במידה אי"ל טומאה אף מדרבנן כדמוכח מפמה דוכתי אף דכ"ע הפשוטים יש מהם מקבלין טומאה מדרבנן להרבה שיטות וכ"ש בהנה דמשמשים את האדם ומשמשי אדם דלכ"ע מקבלי טומאה מדרבנן אע"ג דטעם אחד להם דאין מטלטלין מלא וריקן דכ"ע הבאין במידה י"ל עוד טעם דאינם פכלים כלל רק פאהלים מש"ה לא גזרו עליהן טומאה אף מדרבנן: אמרין בשבת נ"ט סנדל של בהמה של מתכת טמא ומקשינן למאי חזי כו' ורי"א בשעשה שפורח מן הקרב מניחו ברגליו ורץ על הקוצין ועל הברקנין והקשו בתוס' שם א"כ יטמא מדרס ותניא בתוספתא דכלים פ' כ"ה ג' סנדלים הם של אדם טמא מדרס של מתכת ושל בהמה טמא טומאת מת משמע אבל מן המדרס טהור ע"ש ונראה לומר דבפכ"ב דכלים מ"ט הביא הר"ש ז"ל מהתוספתא א תניא ישיבת קרון וקישרה טהורה שאינה אלא ישיבה של צער היינו שטהורה מדרס דלמדרס ישיבה של צער לאו שמה ישיבה ע"ש וה"נ כשהוא בורח מן המלחמה ומניח סנדל של בהמה ברגליו ורץ על הקוצין ועל הברקנין אינה אלא הילוף של צער ובמדרס טהור כה"ג אבל בטמא מת שפיר מתטמא דאף תשמיש של צער ג"כ תשמיש הוא לשאר הטומאות ובקרון זה דטהור מכלום הוא משום דהוי פשוטי כ"ע דאג"ל טומאה אחרת אלא מדרס: עוד נראה לתרץ קושית התוס' לפמ"ש בתוס' מנחות ל"א שהקשו שם על רש"י ז"ל דשינה

עשויה למרכב נשים אמאי אינה טמאה מדרס וכן הקשו שם מספינה דאינה מקבלת
טומאה משום דאינה מיטלטלת מלא וריקן ואמאי לא תטמא מדרס ותי' דאפילו אי עיקרה
של ספינה עשויה להעביר בנ"א מעיר לעיר וכן שינה למרכבת נשים לא חשיב מדרס
כיון דלא עבידא להיות נשען עליה אלא ללכת ממקום למקום מידי דהוי אלוקטמין
דטהורין שהן ללכת עליהן בימות הגשמים ע"ש א"כ לפ"ז ה"נ סנדל של מתכת של
בהמה שכל תשמישו לאדם הוא רק בשעה שבורח מן המלחמה מניחו ברגלו ורץ על
הקוצים ועל הברקנים א"כ לא עבידא להיות נשען עליו אלא ללכת ממקום למקום מש"ה
אינו טמא מדרס: כתבו התוס' מנחות שם דמש"ה סולם אינו טמא מדרס אעפ"י שדורסין
עליו מפני שאינו עשוי להנאת מדרס אלא לירד בו ולעלות ע"ש ונראה פירושו כיון דזב
עושה מדרס ע"י ה' דרכים עומד יושב שוכב נתלה ונשען כדאמרין בזבין א"כ מדרס
הוא כלי לאחד מאותן ה' דרכים היינו כלי לשכיבה לישיבה או לעמידה כו' כגון אם
כשרוצה לישכב שוכב עליו זהו כלי לשכיבה וכן אם רוצה לישען עצמו הוא נשען עליו
הוי כלי לשענה אבל סולם אף שנשען עליו אף אין זה כשרוצה לישען עצמו הוא נשען
על הסולם רק כשרוצה לירד ולעלות א"כ הוא כלי לעליה וירידה ואין זו כלי לשענה,
ובזה אתי שפיר גמי מ"ש בתוס' שם דשינה עשויה למרכב נשים ובכ"ז אינה טמאה
מדרס משום דלא עבידא להיות נשען עליה אלא ללכת ממקום למקום והיינו אע"ג דיושב
עליה מ"מ אינו דכל שרוצה לישב הוא יושב בשינה רק כשרוצה ללכת ממקום למקום
יושב עליה אין זו כלי לישיבה רק כלי ללכת ממקום למקום והליכה ממקום למקום אין
זו בכלל מדרס דרק ה' דברים הם מדרס עומד יושב שוכב נתלה ונשען: והנה לפמ"ש
התוס' דאלוקטמין וכן סולם אין טמאין מדרס אף שהוא דורס עליהן משום דאין עשוין
להנאת מדרס אתי שפיר מה דאמרין בשבת ס"ו בקב הקיטע דטהור ואם יש בו בית
קיבול פתיתין טמא ולרבא שם ביש בו בית קיבול פתיתין טמא אף מדרס דסמיה עליה
והקשו בתוס' שם ל"ל בית קיבול פתיתין תי"ל דכל הטמא מדרס טמא טומאת מת ותי'
דבית קיבול פתיתין עושין אותו ראוי למדרס ע"ש וצ"ל פירושו דהיינו בלא פתיתין לא
סמיה עליה וכשיש בו פתיתין סמיה עליה אף לפ"ז א"צ לזה דאף דסמיה עליה אף אינו
עשוי להנאת דריסה אלא שלא יהא נראה קטוע כמ"ש בתוס' שם לעיל מש"ה אינו טמא
מדרס אבל כשיש שם פתיתין הוא לתענוג הדריסה כדאמרין ביומא ע"ח גבי הקיטע
יוצא בקב שלו ושוין שאסור לצאת בו ביוה"כ אמר אב"י בדאית ליה פתיתין ומשום
תענוג ע"ש אלמא דהפתיתין הם לתענוג של דריסה ומש"ה נעשה מדרס: אף בעיקר
מ"ש התוס' דשינה העשויה למרכב נשים אינה טמאה מדרס משום דלא עבידא להיות
נשען עליה אלא ללכת ממקום למקום יש לעיין הא אמרין בעירובין כ"ז האנפך טמא
מושב והתפוס טמא מרכב ע"ש ואמאי האנפך טמא מושב הא לא עבידא להיות נשען
עליו אלא ללכת ממקום למקום ומ"ש אנפך שעשוי לרכיבה משינה שהיא למרכבת
נשים: קי"ל דכלים שיש בהם חסרון מלאכה אינו מקבלין טומאה וכתב רש"י ז"ל שבת
(נ"ב ע"ב) הטעם משום דגבי טומאת פלים במדן מעשה פתיב שגמר כל מעשהו ע"ש,
והנה יש לחקור בזה דכל שיש בו חסרון מלאכה אף במדרס אינו מתטמא אם הוא ג"כ
מזה הטעם אף אפשר דמדרס שאני דהא העושה מדרס מדבר שאם עשה ממנו כלי אחר
אינו מקבל טומאה ומ"מ אם עשה ממנו מדרס מקבל טומאה וכמ"ש תוס' שבת (ס"ו

ע"א) ד"ה פנונת ושם (ע"ו ע"א) ד"ה ואמר ומשום דאף פנפת של שאור שיחדו לשיבה ג"כ טמא מדרס ע"ש דלמדרס פל שהוא ראוי למדרס טמא א"כ ל"ש נמי למגמר מפלי מדין דכתיב בהו מעשה דלמדרס לא גמרנו מפלי מדין פלל דאף העושה מדרס ממנינים שאין מפונרשין בקרא ג"כ טמא וזה דבמדרס ג"כ פל שיש בו חסרון מלאכה אינו מקבל טומאה הוא מטעם אחר דכיון דיש בו חסרון מלאכה א"כ אומרים לו עמוד שצריה לגמור מלאכתו וכל שאומרים לו עמוד אינו טמא מדרס ואפילו אי נימא דשינה במדרס ג"כ הטעם של שאר פלים מ"מ הטעם דאומרים לו עמוד ג"כ יש במדרס, ובזה מתנישב קושית התוס' חולין (כ"ה) גבי גולמי כ"ע דטמאין פל שעתידי לשופי לשפזי כו' להטיח בטונס היינו בעור הדג והקשו בתוס' הא אמרינו בסנהדרין כ' כ"ע מאימתי מקבלין טומאה המטה והעריסה משישופם בעור הדג אלמא דקודם לא מקבלי טומאה ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דמטה ועריסה שטומאתן מדרס דהא פשוטי כ"ע הן וטומאתן משום מדרס פמבואר מכמה מתני' דכלים א"כ פל שיש בהם איזה חסרון מלאכה אפילו רק לשופי בעור הדג טהור משום דאומרים לו עמוד דהא ע"כ מיירי שעומד לשופי דאם גמר שלא לשופי טמאה פדאמרינו בכלים רפט"ז אבל בשאר פלים שאינו מדרס לא מעפב טומאתן מה שצריכין לשופי בעור הדג: יש לחקור בכלי שמינחז למשפב אי בעינו ג"כ שיהא מינחז למשפב באופן שרובו נשען עליו פיון דאין הזב עושה מדרס אא"כ רובו נשען עליו ואפשר דזה רק בשעת מדרסו דלא נחמא ליה טומאה אא"כ רובו של זב נשען עליו אבל זה דבעינו מינחז למדרס סגי אי מינחז למדרס פל דהו אף בפשוטו בעינו שיהא עומד למדרס באופן שישמא הדבר במדרס, והנה בזה מתנישב מה שהקשו התוס' יבמות (ק"ב) גבי קב הקיטע דחולצין בו וכתבו תימא פיון דכשר לחליצה א"כ עביד להילוכא א"כ אמאי לא טמא מדרס בלא פתיתין ע"ש ובזה אתי שפיר דקב הקיטע נהי דלהילוכא עביד מ"מ אינו נשען עליו ברובו דעיקר סמיכתו הוא על מקלותיו והם סמוכות שלו שמשמאים מדרס כמ"ש תוס' יומא (ע"ח) ע"ש וכיון דאינו עשוי להיות רובו נשען עליו אין זה מדרס ואפילו אם אח"כ נשען עליו הזב ברובו ג"כ טהור אבל לחליצה פיון דעכ"פ להילוכא עביד פשר: אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל שלהי פלים דמדרס פלי זכוכית טהור וכתב הר"ש ז"ל אע"ג דכלי זכוכית י"ל טהרה במקנה וכל שי"ל טהרה במקנה טמא מדרס פיון דטומאת פלי זכוכית מדרבנן לא גזרו עליהן מדרס ע"ש, והנה לפמ"ש התוס' שבת דמדרס העשוי אף מדברים דלא פתיבי בקרא ג"כ טמא פיון שהוא ראוי למדרס א"כ מדרס פלי זכוכית הוא מדאורייתא דזה דכלי זכוכית הוא מדרבנן הוא רק משום דאינו בכלל פלים המפונרשין בקרא לטומאה וכמ"ש רש"י ז"ל (שבת י"ד ע"ב) משום דלא פתיב באורייתא בהו טומאה ע"ש אבל במדרס פיון דטמא אף דברים שאינו מפונרשין בקרא ותלוי רק בראוי למדרס א"כ רק כ"ח וכלי אבנים וכלי אדמה ממעטינו מקראי ממדרס בת"כ אבל פלי זכוכית הוי טמא מדאורייתא וצ"ל דהתוס' ע"כ יגרסו בהתוספתא דטמא מדרס פמה שהביא הר"ש ז"ל שם דאיכא גירסא בהתוספתא דמדרס פלי זכוכית טמא ע"ש, והנה רש"י ז"ל בבכורות ל"ח ובעירובין ק"ד פתב דמדרס כ"ח טהור משום דנשבר אם אדם יושב עליו [ועיין בגה"ש בכורות מה שהקשה על רש"י ז"ל] ולדבריו אתי שפיר התוספתא דכ"ש פלי זכוכית דנשבר אם יושב עליו וחשיב אינו ראוי למדרס וטהור: ב) אמרינו פי"ח דכלים מטה שהיתה טמאה מדרס נטלה

קצרה וב' פְּרָעִים טְמֵאָה אֲרוֹפָה וב' פְּרָעִים טְהוֹרָה ור' נחמיה מטמא ובסופה ט"ז אמרינו דמטה מטמאת אברים ואמרינו אברים מאי ניהו ארופה וב' כרעים קצרה וב' פְּרָעִים וכתב הר"ש ו"ל בכלים שם דסוגיא דסופה הוא כר' נחמיה דמטמא בתרנוניהו בארופה וב' פְּרָעִים קצרה וב' פְּרָעִים ואמרינו שם מ"ט מטה שנגנב חציה או אבד חציה כו' טהורה וכתב הר"ש ו"ל דטהורה היינו אפילו ארופה וב' פְּרָעִים וכ"כ התוס' ברכות (נ' ע"ב) ע"ש, והנה בשפת (נ"ח ע"ב) גבי העושה זגין למכתשת כו' י"ל עינבל טמאין כו' נטלו עינבליהו עדיין טומאתו עליהו ומקשינו נטלו עינבליהו למאי חזי ואמרינו הואיל וההדיוט יכול להחזירה ומקשינו מההיא דהזוג והעינבל חיבור כו' דלא מהני מה שההדיוט יכול להחזירה אא"כ הואיל וראוי להקישו ע"ג חרס וכתב רש"י ו"ל דטומאה לא פרח הימנה פשנפרד משקיבל הואיל וראוי להקישו והוי ככלי שניקב בפחות ממוציא רימון דלא טהר מטומאה והקשו בתוס' על רש"י ו"ל דלעגני שלא תפרח הטומאה שהיתה עליהו מהני שפיר טעמא דההדיוט יכול להחזירה כדאמרינו בברכות נ' גבי מטה דאפילו מפונקת לא פרוחה טומאה מינה אא"כ נגנבה או אבדה חציה כו' ע"ש ותימא דהא התם במטה ג"כ בעינן דוקא ארופה וב' פְּרָעִים קצרה וב' פְּרָעִים ומשום דראוי קצת וכדאמרינו בסופה שם דראוי למסמך אגודא ולמיתב עליהו וה"נ בעינן שיהא ראוי קצת פגון להקישו ע"ג חרס ובלא"ה לא מהני מה שההדיוט יכול להחזירה וכמו במטה אם נתפרקה לגמרי דטהורה מיהו לזה מהני במטה מה שההדיוט יכול להחזירה אפילו נתפרקה לגמרי שאם חזר וכפלה חוזרת לטומאתה ולא הוי כשבירה אף בזוג והעינבל אף לעגני זה לא מהני מה שההדיוט יכול להחזירה היינו שאם יחבר אח"כ הזוג והעינבל שיחזור לטומאתו דלזה א"צ כלל לההדיוט יכול להחזירה דבכלי מתכת אפילו נשברה ותיקנה חוזרת לטומאת הישנה נמצא דלא מהני כאן כלל מה שההדיוט יכול להחזירה: אמרינו ככ"ו דכלים סנדל עמקו וכיס של שנצות כו' הרי אלו מטמאין ומטהרין שלא באומן כו' וכתב בפה"מ שם ו"ל כפר הקדמתי לה שפלי עור וכ"ע אמנם יטמאו מה"ת בשאר טומאות מקבלים לבד ואלו הפלים אשר נמנו בכאן הם יתפשטו ויחזרו ויתקבצו ויחזירו מקבלים כו' ומטמאין ומטהרין שלא באומן היינו כשיתפשטו נטהרין וכשיתקבצו מתטמאים כו' ואמרינו עלה התם במתני' אמר ר"י והלא כל הפלים מטמאין ומטהרין שלא באומן אבל אלו אעפ"י שהן מותרין טמאים מפני שההדיוט יכול להחזירם ע"ש וקשה הא אף היכא דההדיוט יכול להחזירה בעינן ג"כ שיהא ראוי למעין מלאכתו כמו גבי מטה דבעינן דוקא ארופה וב' פְּרָעִים כו' וצ"ל דה"נ כשמתפשטים עושין מעין מלאכתן רק שנעשו פשוטי פלי עור וס"ל לר"י דלזה מהני מה שההדיוט יכול להחזיר דאין אוכדין את שמים וי"ל אף עתה תורת פלי קיבול ובזה פליגי ר"י ורבנן [ובעיקר מ"ש בפה"מ דכלי עור יטמאו מה"ת בשאר הטומאות מקבלין לבד כו' ואע"ג דסנדל הוא ראוי למדרס ובמדרס אף פשוטי כ"ע ג"כ טמאין מה"ת וכל המטמא במדרס מטמא בכל הטומאות הרמב"ם ו"ל לשיטתיה בזה דס"ל בפסקיו רפכ"ג דכלים דזה דכל המטמא במדרס מטמא בכל הטומאות הוא רק מדבריהם ע"ש א"כ ה"א דמייירי בשאר הטומאות ולעגני טומאה דאורייתא כמ"ש בפה"מ ולזה אינו טמא מה"ת אלא כ"ז שי"ל בית קיבול ונראה מזה מקור להרמב"ם ו"ל דזה דקי"ל כל הטמא מדרס מתטמא בכל הטומאות הוא רק מדרבנן ולא פהתוס' דס"ל בכמה דוכתי שהוא מה"ת דילפינן לה מק"ו מפני קטנים דאי הוי

מה"ת מאי נ"מ בסנדל עמקו בין נתפשט ללא נתפשט]: אמרינו בהגיגה (כ"ג) מעשה באחד שהיה מעביר חבית של קדש ממקום למקום ונפסקה רצועה של סנדלו ונטלה והניחה ע"פ החבית כו' אותה שעה אמרו הנושא את המדרס לא ישא את הקדש ע"ש והקשו בתוס' אמאי נטמא החבית הא רצועה שנפסקה לאו פלי היא דהא לא שרינו לטלטל בשבת ותי' פגון שנשתייר בה רצועה וההדיוט יכול להחזירה ע"ש וצ"ל ג"כ דהאי רצועה שנפסקה עושה מעין מלאכתה אף בלא החזרה אף בעיקר קשה טובא דהא אמרינו פי"א דנגעים מי"א דרצועות מנעל וסנדל מטמאין טמא מת ואין מטמאין מדרס א"כ אינו אב הטומאה דאין טומאתו רק שנגעו במדרס דהו עצמן אינו מדרס א"כ במה נטמא החבית וזה ודאי ל"ש למימר דכיון דההדיוט יכול להחזיר הרצועות לסנדל חשיב כסנדל עצמו דטמא מדרס דהא לזה ודאי אין עושין מעין מלאכתו דהרצועה לבד אינה ראויה להילוף וצע"ג אף לפי מה שהביאו התוס' בהגיגה שם מהירושלמי דהסנדל עצמו הניח ע"פ החבית אחי שפיר: בשבת (קי"ב ע"ב) בעי חזקיה ניקב בכמוציא זית וסתמו וחסר וניקב כמוציא זית וסתמו עד שהשלימו למוציא רימון מהו א"ל ר"י רבי שנית לנו סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה טמא מדרס נפסקה שנייה ותיקנה טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס כו' והקשו בתוס' שם אמאי לא מייתי ההיא דמטה דמתני מקמי דף מטה שהיתה טמאה מדרס נשברה ארוכה ותיקנה טמאה מדרס נשברה שנייה ותיקנה טהורה מן המדרס אבל טמאה מגע מדרס כו' ע"ש, והנה האבעיא בניקב כמוציא זית ותיקנה וחסר וניקב כמוציא זית עד שנשלם למוציא רימון אי טמא הוא משום פיון דכשתיקנו זית הראשון נשאר בטומאתו ואף מה שתיקנו טמא ואיבעי לן אם יכול מה שתיקנו לגרום טומאה להפלי אף לאחר שניקב כמוציא זית אחר שיהא חשוב בניקב רק בכמוציא זית אחד אף זו האבעיא שייך רק משום דבעינו פלי שלמה לטומאה וכשניקב כמוציא זית ראשון חשיב עדיין פלי שלמה כ"ז שלא ניקב בכמוציא רימון ואם תיקנה אח"כ אז שלמות הפלי אפשר לחשוב ע"י מה שתיקנו כמו ע"י מה שהיה קודם א"כ מה שתיקנו ג"כ גורם אז טומאה להפלי כמו כל מקצת ומקצת הפלי ממה שהיה קודם ואפשר דיכול לגרום אף לאחר שניקב עוד כמוציא זית ופשיט שפיר מההיא דסנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה כו' דשם ג"כ בעינו לטומאה סנדל שלם ועכ"פ צריף להיות לו אונן אחד שיחשב שלם ובלא"ה אינו פלי וכשנטל אוננו אחד ותיקנה דטמאה מדרס מפני שהוא סנדל שלם שלמות הפלי הוא עתה לאחר שתיקנו ע"י האונן שתיקנו כמו ע"י האונן שהיה קודם והוי שפיר כמו התם בניקב כמוציא זית כו' אבל במטה דין אחר לה דאמרינו בכלים פי"ח מ"ז דמטה שהיא טמאה מדרס ונפרקה וחיבר פרע אחד ממנה למטה טהורה כולה טמאה מדרס ע"ש והטעם פיון דמטה של פרקים היא וההדיוט יכול להחזירה כשפרקה לא פרוחה ממנה הטומאה א"כ נשברה או שנאבדה מקצתה או נגנבה מיהו כשהוא פרע אחד לא מטמא פיון דאינה ראויה בפ"ע א"כ היתה ארוכה וב' פרעים כו' מ"מ כשחיבר פרע אחד אף למטה טהורה טמא מדרס כמ"ש הר"ש ז"ל שם מפני שעלתה ראויה לשיבה א"כ אין להביא ראיה מההיא דמטה שהיתה טמאה מדרס נשברה ארוכה ותיקנה כו' נשברה שני' כו' דכשנשברה ארוכה אחת דעדיין המטה טמאה דאינה מתטהרת א"כ נשברו ב' ארוכות כשתיקנה מתחיל' ע"י ארוכ' אחת זה דעתה המטה טמאה אין הארוכה החדשה גורמת לה טומאה כלל דלא בעינו הכא מטה שלמה טמאה

כָּלֵל דָּאָף פֶּרַע אֶחָד טָמֵא שְׂאִינוּ כְּלֵי שְׁלֵמָה כָּלֵל אִם חִיבֵר אוֹתָהּ לְמִטָּה שֶׁהִיא טְהוֹרָה לְגַמְרֵי ג"כ טָמֵא מְדָרְס מִשׁוּם הָאֵי פֶּרַע א"כ זֶה שֶׁהַמִּטָּה טָמֵא הוּא מִפְּנֵי שְׂיֵשׁ שָׁם פֶּרַע אֶחָד טָמֵא א"כ אֵין הָאֶרְנוֹפָה הַחֲדָשָׁה גּוֹרָמַת טוֹמְאָה לְהַמִּטָּה דְּזֵה רַק הֵיכָא דְּבַעֲיָנוּ כְּלֵי שְׁלֵמָה טָמֵאָה כְּגוֹן בְּסַנְדָּל וְכֵלֵי שְׁנִיקָב בְּמוֹצֵיא זַיִת דְּבַעֲיָנוּ שֶׁיְהֵא כְּלֵי שְׁלֵמָה כְּלֵי טָמֵאָה וּמִש"ה לֹא פִּשְׁטֵינוּ מֵהֵיכָא דְּמִטָּה, (כְּתַב רַש"י ז"ל בְּשַׁבַּת וְעִירוּבֵין שָׁם וְעִיָּין בְּתוֹס' דְּסַנְדָּל שְׁנַפְסָקוּ ב' אֲזַנְיֵי רַק טְהוֹר מִן הַמְדָרְס אֲבָל בְּשַׁאֲר טוֹמְאוֹת טָמֵא דְּעַדִּיָּין כְּלֵי הוּא לְאִשְׁתַּמוּשֵׁי תְּשֻׁמִּישׁ אַחֲרֵינָא ע"ש וְקָשָׁה מ"ש מִפְּסָא שֶׁל כְּלֵי דְּאֶמְרִינוּ פּכ"ב דְּכֵלִים מ"ז דָּאָף שִׁ"ל בֵּית קִיבּוּל וּמִשְׁמַשׁ לְהַנְחַת חֲפָצִים וּמ"מ בְּנִיטֵל חֲפוּיֵי וּנְשִׁתִּירוּ בְּיָה בֵּית קַבְלָה טְהוֹר מִפְּנֵי כְּשִׁבְטֵל הָעֵיקָר בְּטֵל הַטְּפֵלָה דְּהָעֵיקָר הוּא הַמְדָרְס ע"ש וְה"נ בְּסַנְדָּל הָעֵיקָר הוּא הַמְדָרְס]: קִי"ל דָּאָף פִּשְׁוֵטִי כ"ע כֹּל שְׂרָאוֹנֵן לְמְדָרְס מְטָמֵאִין בְּשַׁאֲר הַטוֹמְאוֹת דְּכָל הָרְאוּי לְמְדָרְס מְטָמֵא בְּכָל הַטוֹמְאוֹת דְּמִפְּקִינוּ מִק"ו מִפְּכֵין קַטְנִים וְהִנֵּה י"ל פִּירוּשׁוֹ דְּתְשֻׁמִּישׁ שֶׁל מְדָרְס חָשִׁיב ג"כ תְּשֻׁמִּישׁ לְטָמֵא בְּכָל הַטוֹמְאוֹת דְּזֵה דְּפִשְׁוֵטִי כ"ע אֵין מְטָמֵאִין דְּבַעֲיָנוּ דּוֹמֵא דְּשָׁק דְּמִיטְלֵטֵל מְלֵא וְרִיקוֹן הֵינּוּ דְּבַכְלֵי שְׁטָף חָשִׁיב כְּלֵי לְטוֹמְאָה רַק מֵה שְׁעוֹמֵד לְתְשֻׁמִּישׁ שֶׁל טֵלְטוּל מְלֵא וְרִיקוֹן וּשְׁאֲר תְּשֻׁמִּישֵׁין אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן לְכֵלֵי לְטוֹמְאָה וְיִלְפִינוּ מִק"ו מִפְּכֵין קַטְנִים דָּאָף תְּשֻׁמִּישׁ שֶׁל מְדָרְס חָשִׁיב בְּכֵלֵי שְׁטָף תְּשֻׁמִּישׁ לְעַנְנֵן טוֹמְאָה כְּמוֹ טֵלְטוּל מְלֵא וְרִיקוֹן אִף אֶמְרִינוּ פִּי"ט דְּכֵלִים בְּתִיבָה שְׁנַפְחָתָה מִלְמַטָּן דְּחֲכָמִים מְטָהֲרִין מִפְּנֵי שְׁבִטֵל הָעֵיקָר בְּטֵל הַטְּפֵלָה וְכַתֵּב בַּפֶּה מ"ש דְּהָעֵיקָר טוֹמְאָת מֵת וְהַטְּפֵלָה טוֹמְאָת מְדָרְס מִשׁוּם דְּכָל הַמְטָמֵא מְדָרְס מְטָמֵא בְּטָמֵא מֵת וְיֵשׁ שְׁמִטָּמֵא בַט"מ וְאִינוּ מְטָמֵא בְּמְדָרְס ע"ש הֵינּוּ כִּינוּ שְׁנַפְחָתָה מִלְמַטָּן וְאִינָה רְאוּיָה עוֹד לְהַנִּיחַ בְּתוֹכָהּ אִף דְּעַדִּיָּין רְאוּיָה לְשַׁכִּיבָה טְהוֹרָה אִף מִן הַמְדָרְס כִּינוּ דְּבִטֵל הָעֵיקָר הֵינּוּ טוֹמְאָת מֵת וְאִי גִימָא דְּזֵה דְּכָל הָרְאוּי לְמְדָרְס מְטָמֵא ט"מ הֵינּוּ דְּתְשֻׁמִּישׁ שֶׁל מְדָרְס חָשִׁיב ג"כ תְּשֻׁמִּישׁ לְטוֹמְאָת מֵת א"כ אֲמָאֵי בְּטֵל הֵכָא הָעֵיקָר נִהִי דְּלֹא חֲזִי עֲתָה לְהַנִּיחַ בְּתוֹכָהּ כִּינוּ דְּעַדִּיָּין רְאוּיָה לְמְדָרְס א"כ לֹא בְּטֵל מִמֶּנָּה טוֹמְאָת מֵת שְׁהָרִי עַדִּיָּין רְאוּיָה לְתְשֻׁמִּישׁ דַּמ"ש הָאֵי תְשֻׁמִּישׁ מֵהֵאֵי תְשֻׁמִּישׁ וְנִרְאָה מִזֵּה דְּאֵין תְשֻׁמִּישׁ שֶׁל מְדָרְס חָשִׁיב תְשֻׁמִּישׁ שֶׁל ט"מ רַק זֶהוּ דִּין מִיְנוּחַד דְּכָל שְׁמִטָּמֵא בְּמְדָרְס מְטָמֵא בַט"מ וְלֹא מִשׁוּם תְשֻׁמִּישׁוֹ א"כ בְּנַפְחָתָה מִלְמַטָּן כִּינוּ דְּהַתְשֻׁמִּישׁ לְעַנְנֵן טוֹמְאָת מֵת בְּטֵלָה בְּטֵל מִמֶּנָּה ג"כ טוֹמְאָת מְדָרְס מִשׁוּם דְּכֵי בְּטֵל הָעֵיקָר בְּטֵל הַטְּפֵל דַּט"מ חָשִׁיב עֵיקָר כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל מִשׁוּם דְּכָל הַמְטָמֵא מְדָרְס מְטָמֵא בְּטָמֵא מֵת כּו' וְכִינוּ דְּבִטֵל טוֹמְאָת מְדָרְס ל"ש תּוֹ כֹּל הָרְאוּי לְטוֹמְאָת מְדָרְס יִטָּמֵא בְּטָמֵא מֵת: כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פּכ"ג מֵהַל' כֵּלִים וְזֵה כָּלֵל גְּדוּל שְׁכָל הַמְטָמֵא בְּמְדָרְס מְטָמֵא בְּשַׁאֲר טוֹמְאוֹת וְכַתֵּב שָׁם הַמַּל"מ עִיָּין בַּפ' שֶׁאֲח"ז דִּין י"א וּבַפּכ"ה דִּין י"ט ע"ש הֵינּוּ שְׁכַתֵּב הַרְמַב"ם ז"ל פּכ"ד כֵּלִים שְׁעֵיקָר עֲשִׂיָּיתָן לְקַבְלָה וּלְמִשְׁכָּב כְּגוֹן הַכְּרִים וְהַכְּסוֹתוֹת אִם נִפְחָתוּ אַעפ"י שְׁטָהֲרוּ מִלְּהַתְטָמֵא בְּמֵת וּבְשַׁאֲר טוֹמְאוֹת מְטָמֵאִין בְּמְדָרְס שְׁעַדִּיָּין רְאוּיָן לְמְדָרְס וְזֵה דַק"ל לְהַמַּל"מ אֲמָאֵי אֵין מְטָמֵאִין בְּשַׁאֲר טוֹמְאוֹת הָא כֹּל הַמְטָמֵא בְּמְדָרְס מְטָמֵא בְּשַׁאֲר הַטוֹמְאוֹת וּבַפּכ"ה כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל בְּקַב הַקִּיטָע אִם יֵשׁ בּוֹ בֵּית קִיבּוּל כְּתִיתִין מְטָמֵא בְּשַׁאֲר הַטוֹמְאוֹת מִפְּנֵי בֵּית קִיבּוּלוֹ וּמְטָמֵא בְּמְדָרְס שְׁהָרִי נִשְׁעָן עָלָיו וְזֵהוּ דַק"ל לְהַמַּל"מ דַּל"ל לְטַעַם דְּמְטָמֵא בְּשַׁאֲר טוֹמְאוֹת מִשׁוּם בֵּית קִיבּוּל תִּי"ל דְּמְטָמֵא בְּמְדָרְס א"כ מְטָמֵא בְּשַׁאֲר טוֹמְאוֹת, וְהִנֵּה יֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף ע"ז מ"ש הַרְמַב"ם ז"ל פּכ"ו דְּכֵלִים דִּין ז' בְּעֶרְיָבָה שֶׁל עֵץ מִב' לְוָגִין וְעַד ט' קַבִּים שְׁנַסְדָּקָה

מִטְמָאָה טְנוּמָאָת מְדָרְס וְטְהוּרָה מִשְׁאָר טְנוּמָאוֹת ע"ש וְאַמְאֵי הָא כֹּל הַמְתַּטְמָא בְּמְדָרְס
מְתַטְמָא בְּכָל הַטְנוּמָאוֹת: הִנֵּה מִכָּל דְּבָרֵי הַרְמַב"ם ז"ל אֵלּוּ נִרְאֶה דְּהַפְּלֵל שְׁפָל הַמְתַּטְמָא
בְּטְנוּמָאָת מְדָרְס מְתַטְמָא בְּכָל הַטְנוּמָאוֹת הוּא רַק בְּפִשׁוּטֵי כ"ע וְטַעַם הַדְּבָר נִרְאֶה מִדְּבָרֵי
הַרְמַב"ם ז"ל שֶׁמֶג שְׁכַתְב הַמַּפְּז הוּא הַמְחַצֵּלֵת כּו' וְאִין הַמַּפְּז בְּכָלֵל פְּלִים הָאִמּוּרִים
בְּתוֹרָה וְאֵעִפ"כ מְתַטְמָא הוּא בְּמְדָרְס דִּין תּוֹרָה שְׁהָרֵי רִיבָה הַפְּתוּב פֶּל הַמְשַׁכֵּב וְזֶה רְאוּי
לְמִשְׁכָּב וְעִשׂוּי לּוֹ וְכֵן מְתַטְמָא בְּמַת וּבִשְׁאָר טְנוּמָאוֹת מִדְּבָרֵיהֶן כְּכָל פְּשׁוּטֵי כְּלֵי עֵץ כְּמוֹ
שְׁבִיאוֹרְנוּ וְזֶה כְּלָל גְּדוּל שְׁפָל הַמְתַּטְמָא בְּמְדָרְס מְתַטְמָא בְּשְׁאָר טְנוּמָאוֹת עכ"ל הִינּוּ דְּזֶה
דְּמְתַטְמָא בְּשְׁאָר טְנוּמָאוֹת הוּא רַק מִדְּבָרֵיהֶן כְּכָל פְּשׁוּטֵי כ"ע וְהִינּוּ מִשׁוּם דְּאִין כֹּל פְּשׁוּטֵי
כ"ע מְתַטְמָאִין מְדָרְבָּנּוּ דְּרַק הַשְּׁלֵחַן וְהַדּוּלְבָקֵי כּו' וְכִינְצָא בְּהוּ שְׁהֵם מְשַׁמְשֵׁי אָדָם
וּמְשַׁמְשֵׁי מְשַׁמְשֵׁי אָבֵל מְשַׁמְשֵׁי אָדָם לְבַד אוֹ מְשַׁמְשֵׁי מְשַׁמְשֵׁי לְבַד כְּגוֹן הַסֹּלֶם וְהַמְנוֹרָה
וְכַדוּמָה אִין טְמָאִין אַף מְדָרְבָּנּוּ וְאֵלּוּ הִרְאוּנוּ לְמְדָרְס מְתַטְמָאִין אַף שְׁאִינּוּ מְשַׁמְשֵׁי אָדָם
וּמְשַׁמְשֵׁי מְשַׁמְשֵׁי דְעִשׂוּ חֲכָמִים זֶה דְּרָאוּנוּ לְמְדָרְס כְּאִילוּ הֵן מְשַׁמְשֵׁי אָדָם וּמְשַׁמְשֵׁי
מְשַׁמְשֵׁי דְמְתַטְמָאִין מִדִּין פְּשׁוּטֵי כ"ע א"כ זֶה דְּגָזְרוּ חֲכָמִים דְּכָל הַמְתַּטְמָא בְּמְדָרְס
מְתַטְמָא בְּכָל הַטְנוּמָאוֹת הוּא רַק בְּפִשׁוּטֵי כ"ע דְעִשׂוּ מַה שְׁהוּ רְאוּנוּ לְמְדָרְס כְּמוֹ מְשַׁמְשֵׁי
אָדָם וּמְשַׁמְשֵׁי מְשַׁמְשֵׁי אָבֵל בְּכָלֵי קִיבּוּל ל"ש זֶה דְּבִכְלֵי קִיבּוּל טְנוּמָאָתוֹ מִשׁוּם קִיבּוּלוֹ
וְלֹא מִשׁוּם מְשַׁמְשֵׁי אָדָם כּו' וּמִש"ה בְּקַב הַקִּיטְעַע שִׁישׁ בּוֹ בֵּית קִיבּוּל פְּתִיתִין פְּתַב דְּמְתַטְמָא
בְּשְׁאָר טְנוּמָאוֹת מְפָנֵי בֵּית קִיבּוּלוֹ וּבְמִרְסָם מְפָנֵי שְׁרָאוּי לְמְדָרְס וּבְכָרִים וּכְסָתוֹת שְׁנַפְחָתוּ
אַף שְׁעָתָה אֵי"ל עוֹד בֵּית קִיבּוּל ס"ל לְהַרְמַב"ם ז"ל דְּבַתֵּר תַּחֲזִיקְתוּ אֲזַלְיָנוּ דְּכַשְׁנַעְשָׂה
רְאוּי לְמְדָרְס הִנֵּה לּוֹ בֵּית קִיבּוּל וְכָל שִׁי"ל טְנוּמָאָה מְחַמַּת בֵּית קִיבּוּלוֹ לֹא גָזְרוּ מִשׁוּם
רְאוּי לְמְדָרְס וְאַף שְׁבִטֵל אַח"כ בֵּית קִיבּוּלוֹ לֹא נִחַתִּי לְהוּ מְדָרְבָּנּוּ טְנוּמָאָה מִשׁוּם דְּרָאוּנוּ
לְמְדָרְס כִּינּוּ דְּבִשְׁעָה שְׁנַעְשׂוּ רְאוּי לְמְדָרְס לֹא הוֹעִיל זֶה וְה"נ בְּתִיבָה שְׁנַפְחָתָה מְלַמְטָן
וְעִזְיָן רְאוּיָה לְמְדָרְס כִּינּוּ דְּקוֹדֵם שְׁנַפְחָתָה הִיָּתָה כְּלֵי קִיבּוּל ל"ש בְּזֶה גְזִירָה דְּכָל הִרְאוּי
לְמְדָרְס טְמָא בְּשְׁאָר הַטְנוּמָאוֹת וְטְנוּמָאָתָה הִיָּתָה רַק מִשׁוּם קִיבּוּלָה א"כ אַף כְּשִׁנַּפְחָתָה
מְלַמְטָן אֵי אֲפִשֵׁר תּוֹ לְטְמָא בְּשְׁאָר הַטְנוּמָאוֹת מְפָנֵי שְׁרָאוּנוּ לְמְדָרְס וְא"כ אֲדַרְבָּה כִּינּוּ
דְּבִטְלָה טְנוּמָאָת מַת בְּטְלָה אַף טְנוּמָאָת מְדָרְס דְּהֵתֵם טְנוּמָאָת מַת הִיא הַעֵיקָר מִיָּהוּ מִהִיא
דְּעַרְיָבָה שְׁנַסְדְּקָה קֶצֶת יֵשׁ לְעִינֵי דְּהֵתֵם לֹא נַעֲשָׂה רְאוּי לְמְדָרְס אֲלֵא אַחַר שְׁנַסְדְּקָה
כְּמִבְנוֹאֵר הֵתֵם מִשׁוּם דְּקוֹדֵם אוֹמְרִים לּוֹ עֲמוּד וְנַעֲשָׂה מְלַאכְתָּנוּ א"כ כְּשִׁנַּעֲשָׂה רְאוּי
לְמְדָרְס כְּבָר אֵי"ל בֵּית קִיבּוּל וְהוּי כְּשְׁאָר פְּשׁוּטֵי כ"ע וְלָמָּה אִינּוּ מְתַטְמָא בְּשְׁאָר טְנוּמָאוֹת
כִּינּוּ שְׁרָאוּי לְמְדָרְס: ג) פֶּסֶק הַרְמַב"ם ז"ל פ"ז מֵהַל' מְטָמְאֵי מו"מ ה"ד עָמַד עַל ב' מְשַׁכְּבוֹת רְגְלוֹ
אֶחָת עַל אֶחָת וְרָגְלוֹ שְׁנִיָּיה עַל הַשְּׁנֵי שְׁנִיָּיהם טְמָאִים וְכַתְב הַרְאָב"ד ז"ל
רְאִיתִי הַמְשַׁנָּה כְּפֹ עוֹמֵד עַל ב' כְּסָאוֹת רַש"א אִם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה טְהוּרִים וְאִין שָׁם
מְחַלְקָת וְכַתְב הַכ"מ דס"ל לְהַרְמַב"ם ז"ל דְּרַבְּנָן פְּלִיגֵי עֲלֵיהֶם וְכ"כ בַּפּה"מ דְּאִין הִלְכָה
כְּר"ש ע"ש.

וְהִנֵּה ר"ש וְרַבְּנָן פְּלִיגֵי בְּזֶה דְּהַטְעַם דְּמַחְלֵק ר"ש בֵּין קְרוּבִין לְרְחוּקִין הוּא מִשׁוּם
דְּבִקְרוּבִין פְּעָמִים מְסַתְמָף עַל רְגְלוֹ זֹו וּפְעָמִים עַל רְגְלוֹ זֹו וְהוּי עַל כָּל אֶחָד רְבוּב נִישָׂא
עָלָיו וּמִש"ה טְמָאִים אָבֵל בְּרְחוּקִין אֵי אֲפִשֵׁר לּוֹ לְהַסְתְּמָף עַל רְגְלוֹ אֶחָת וְא"כ אִין רְבוּב
נִישָׂא עַל אֶחָת וּמִש"ה טְהוּרִים אָבֵל בְּזֶה ר"ש לְטַעְמִיהָ דְּהו"ל כְּמוֹ יוֹשֵׁב עַל הַמְטָה וְד'
טְלִיּוֹת תַּחַת ד' רְגְלֵיהֶם דְּר"ש מְטָהר דְּאִינוּ נִישָׂא רְבוּב עַל אֶחָת מִהֵן אָבֵל רַבְּנָן דְּמְטָמְאֵי

התם פינו דאינה יכולה לעמוד על שלש וא"כ ה"נ בעומד על ב' פסאות ורחוקין זה מזה פינו דאינו יכול אז לעמוד על רגלו אחת טמאין לרבנו והנה לפ"ז בהיה דהזב בכף מאזנים ומו"מ פנגדו וכרעו הן דרש"א ביחדי טמא ובמרובים טהור שאין אחד נושא את רובו ורבנו מטמאין אף במרבין האי מרבין מיירי דנקא באופן שאם ינטל משכב אחד לא יכריעו דרבנו לטעמייהו דהוי כמו יושב על המטה וד' טליות תחת ד' רגליו דכיון דאינה יכולה לעמוד על שלש ה"נ כל אחת מהמשכבות גורמת ההכרעה אבל אם יש שם בכף מאזנים משכבות הרבה שאף אם ינטל משכב אחד ג"כ יכרעו הזב בזה טהור אף לרבנו דהוי כמו רוכב ע"ג בהמה וד' טליות תחת רגליה דמטהרי אף רבנו משום דיכולה לעמוד על שלש אף הרא"ש ז"ל פתב שם דטעמא דרבנו במו"מ בכף מאזנים דמטמאין אף במרבין הוא משום דמדמו לה לעשר טליות זו ע"ג זו ע"ש ולפי פ"ז זה אף במרבין שאם ינטל משכב אחד ג"כ יכריעו ג"כ טמא לרבנו כמו בטליות זו ע"ג זו דאפילו באלף פולן טמאות ולפי' זה אינו ענין כלל למחלוקת ר"ש ורבנו ביושב על המטה וד' טליות תחת ד' רגליו כו' ונראה להרא"ש ז"ל דבזה פליגי ר"ש ורבנו במו"מ בכף מאזנים דלר"ש טומאת משכב הוא ע"י שהמשכב נושא את האדם א"כ הזב בכף מאזנים ומו"מ בכף שנייה והו מרבין פינו דאין כל משכב לבדו נושא את הזב שהרי א"י להכריעו א"כ רק ע"י פח פולן הוא נישא מש"ה טהור כו' ול"ד לעשר טליות זו ע"ג זו והזב עליהו דהתם כל אחד לבדו נושא עליו את כל הזב ורבנו ס"ל דטומאת משכב אינו משום מעשה המשכב שנושא את הזב אלא משום מעשה הזב שנשען ברובו על המשכב א"כ במו"מ בכף מאזנים ואפילו הו אלף פינו שהכריעו הו והזב נישא עליהו הרי עתה הזב נשען עליהו שהרי למעלה מפולן ונשען בכולו על כל אחת ואחת והוי כעשר טליות והזב עליהו: ובעליונו של זב דקי"ל שהוא טמא טומאת מידף פתב הר"ש ז"ל פ"ה דזבין מ"ב בלשון אחד שזה נוהג בכ"ד ואפילו בדברים שאין ראוי להיות עליו (וכן ס"ל להרמב"ם ז"ל פ"ו מהל' מטמאי מו"מ ה"ו) ונראה דכ"ח המוקף צמיד פתיל ומנוח למעלה מן הזב אע"ג דלא הסיטו טמא מדין עליונו של זב ול"ש בזה דאין כ"ח מטמא מגבו פינו דאין זה מדין נגיעה רק דמרבין מאשר יהיה הזב תחתיו דכל אשר הזב תחתיו מתטמא א"כ הזב הוא תחת תוכו כמו תחת גבו א"כ שפיר מתטמא מפני שהזב תחתיו, והנה בזה אתי שפיר מה דאמרין דזב עושה ע"ג מידף משא"כ במת והקשה הר"ש ז"ל זבין פ"ד מ"ו איך משפחת לה שלא יעשה המת ע"ג מידף שהרי טומאה בוקעת ועולה ע"ש ולפ"ז משפחת לה שהיה למעלה כ"ח המוקף צמיד פתיל דבמת כה"ג טהור דאינו עושה ע"ג מידף: והנה הראב"ד ז"ל פ"ו מהל' מטמאי מו"מ פתב דעליונו של זב מטמא פלי שטף במגע ע"ש וכבר הקשו עליו דהא אמרין בש"ס דמטמא רק אוכלין ומשקין, והנה האור שמח פתב לתרץ דכוננת הראב"ד ז"ל רק כ"ז שלא פירש מן הזב דחשיב אז עליונו של זב אב הטומאה ומטמא פלי שטף ע"ש אף אפילו אי נימא פן בכוננת הראב"ד ז"ל עדיין קשה דאמרין בת"כ גבי בועל נדה נמצאת אתה אומר משכבו כמגעו מה מגעו לטמא אחד ולפסול אחד אף משכבו לטמא אחד ולפסול אחד נמצאת אתה אומר כפר של תרומה שהיא פרוכה במפה ונתונה בין פר לחברו אם פמדתו נתונה טמאה שאם נטמאה המפה נטמאה הכפר ושלא פמדתו טהורה שאין מגעו מטמא בגדים ע"ש היינו אם המפה מונחת תחת גופו טמאה ואם הייתה מונחת בין פר לחברו שלא פנגד גופו טהורה דאין הכפר שהוא

משפך מטמא המפה דמשפכו כמגעו ואין מגעו מטמא בגדים והא תחתונו של בועל נדה הוא כעליונו של זב א"כ שלא כמדתו אמאי טהורה אמאי אין הפר מטמאה המפה דהא הוי טומאה בחיבורין דהא הבועל נדה שוכב עליה ומוכח דאף בחיבורין הוי ג"כ משפכו רק כמגעו דאינו מטמא פלים וא"כ ה"ה לעליונו של זב: הנה אי מצורע עושה משפכו ומושב יש מחלוקת הראשונים ז"ל ודעת הרמב"ם ז"ל בפ"י מהל' טומאת צרעת דמצורע עושה מו"מ מטמא טומאה חמורה כמו זב וכן דעת הר"מ מפונטינא בתוס' פסחים (ס"ז ע"ב) ע"ש ויש לחקור במצורע אם י"ל עליונו כמו זב ואפשר דתלי בזה דהר"מ מפונטינא כתב שם הטעם דמצורע עושה מו"מ משום דכתיב לזכר לרבות מצורע למעינותיו דאפקש לזב ואין הקיש למחצה ע"שולפ"ז ה"נ דעליונו הוא כמו זב דאין הקיש למחצה אף הרמב"ם ז"ל כתב שם הטעם דכתיב וכבס בגדיו וטהר מפי השמועה למדו שטהור מלמא משפכו ומושב ע"ש ואפשר דרק למו"מ אתרבאי ולא לעליונו: סימן נג בגדים.

גריסין בכלים פכ"ז הבגד מטמא משום ה' שמות השק משום ארבעה כו' מוסף עליהן הבגד שהוא מטמא משום גע"ג כו' ובשבת (כ"ו ע"ב) מפקינן גע"ג מקרא דוהבגד ואמרין שם דשלישה על שלישה דחזי בין לעניים ובין לעשירים אתיא מק"ו משתי וערב וגע"ג דלעניים הוא דחזינן לעשירים לא חזינן נפקא לן מקרא, והנה רש"י ז"ל כתב (שבת מ"ז) דגע"ג פנין דלא חזינן רק לעניים אינו טמא רק של עניים וזהו מה דאמרין בגדי עניים לעניים כו' והתוס' שם פתבו פנין דמרבינן מוהבגד גע"ג אינו תלוי ביחוד ואפילו של עשירים ואפילו מוטל באשפה ג"כ טמא ובזבחים צ"ה הקשו על רש"י ז"ל מהא דאמרין שם מעיל שנטמא מכניסו פחות מגע"ג ומכבסו ומקשינן הא העבין והרפין אין בהם משום גע"ג ואמאי לא מקשינן נמי הא בגדי פהונה בגדי עשירים הם דאין עניות במקום עשירות ע"ש, והנה לרש"י ז"ל י"ל בפשוטו פנין דהקא מיירי שנטמא כל המעיל רק לא מחייב אלא במכניס בפנים שיעור פלי בזה לא אזלינן בתר המכניס דרק לענין קבולי טומאה אזלינן בתר הפעלים דבגדי עניים ובגדי עשירים לעשירים ובגדי עשירים אין מקבלין טומאה בגע"ג אבל לענין שיעור פלי לביאת מקדש לא אזלינן בתר בעל הבגד פנין שהבגד טמא ומכניס שיעור דלעניים הוא פלי הרי מכניס פלי טמא למקדש דע"כ דזה דבגדי עניים לעניים כו' הוא רק לענין קבולי טומאה דלי"ל דבגד עניים אצל עשירים אינו בגד פלל לשום דבר דהא לענין יתור בגדים ג"כ אמרינן בפ"ב דזבחים דשיעורו גע"ג משום דזהו שיעור בגד ולא מפלגינן בין פהן עשיר לעני והתוס' שהקשו נראה דמפרשי דזה דמכניס פלי טמא למקדש חייב הוא רק אם מה שהכניס טומאתו הוא בתור פלי שלם והקא נהי דהכניס שיעור פלי למקדש ובזה לא אזלינן בתר המכניס אף טומאתו של מה שהכניס אינו בתור פלי בפ"ע רק בתור חלק של כל המעיל ובאופן בזה אינו חייב על ביאת מקדש אבל אי בגדי עשירים ג"כ מקבלין טומאה בגע"ג היכא שנטמא כל המעיל כל גע"ג שבו קיבל טומאה בפ"ע א"כ אין טומאתו אגב כל המעיל ומש"ה חייב אי מכניסו לפנים: והנה בזה שפתבו התוס' שבת דגע"ג אפילו אצל עשירים ואפילו מוטל באשפה טמא דרחמנא רבייה מוהבגד אתי שפיר מה דאמרין בשקלים ובחולין דפרוכת של מקדש מקבלת טומאה והקשו התוס' ביצה י"ד וכן הראב"ד ז"ל בתמיד הא אמרינן מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם פנגדו

הא היא טעמא ל"ש בפרוכת של מקדש ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דלא בעינו בגע"ג שיהא עומד לאינה תשמיש דאפילו מוטל באשפה ג"כ טמא ואם גע"ג פן כ"ש בגד שלם דבבגד בעינו רק שיהא ראוי לאינה דבר אף לא שיהא עומד לזה וגע"ג פינו דראוי לעניים מטמא אפילו אצל עשירים ואפילו באשפה שאינו עומד לשום דבר וא"כ פינו דדרה השמש להתחמם בפרוכת היינו להתעטף בו הרי הוא ראוי לאינה דבר ומין בגד פנה עומד לתשמיש ואף דפרוכת של מקדש אינו עומד לזה מחמת איסורו לא איכפת לו דבגד אפילו אם זה הבגד אינו עומד לתשמיש ג"כ טמא דרחמנא רבייה מוהבגד (ונה דפרוכת מקבלת טומאה ולא חשיב מחובר דהא וילון היא פאחת מחיצות הבית כמ"ש תוס' ביצה שם וזה דוילון טמא משום דהשמש מתחמם פנגדה ואף שהוא מחובר צ"ל דאתי כמ"ד תלוש וילבסוף חיברו כתלוש אצל הטומאה אבל ההיא דפרוכת דמקבלת טומאה נראה דאתיא כד"ה דפרוכת לא חשיבא מחובר דלא מבטל לה דשנים היו עושין בכל שנה ומחליפין אותן [הנה לרש"י ז"ל דגע"ג רק אצל עני טמא יש לחקור גע"ג של עני שנטמא ועתה הוא ביד עשיר אם נטהר פינו דעתה חסר לשיעורא אי אולינו בהשעור בטר השתא או בטר קבלת הטומאה וכן שלשה על שלשה דחזיא בין לעניים ובין לעשירים והנה ביד עשיר ונטמא ומכרו לעני ואח"כ נחסר ועמד על גע"ג אם נטהר פינו דעתה הוא ביד עני ויש בו שיעור הראוי לטומאה או פינו שקודם הנה ביד עשיר וקיבל טומאה רק מדין שלשה על שלשה אינו ראוי להיות עליו טומאה בתור גע"ג, עוד יש לחקור לרש"י ז"ל בגד של הפקר כמה שיעורו אי מה שהוא ביד עני חושבו לשיעור גע"ג או איפכא פינו דגע"ג ביד עשיר לא חשיב זה מבטל ליה מתורת בגד]: והנה בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פכ"ז דכלים מי"א אמרינו גע"ג שמצאה בתוך הבית ה"ז טמאה שפל הבית מן הפונצנע מצאה אחר הדלת כו' טהורה ולעולם אינה טמאה עד שיצניענה לבגד רש"א לדבר שהוא מקבל טומאה לדבר שאינו מקבל טומאה טהורה ע"ש ומוכח להדיא מהתוספתא דגע"ג אינו טמא עד שיצניענה אבל מוטל באשפה אף אם מעצמה מונחת שם פינו שאינו מצניעה אינו טמא וקשה להתוס' ולרש"י ז"ל אתי שפיר פינו דבעינו גע"ג שיצניענה לבגד א"כ רק אצל עניים טמא אבל לא אצל עשירים דעניים מצנעי לה עשירים לא מצנעי לה וע"כ צ"ל לרש"י ז"ל דבעשירים אפילו אי מצנעי לה בטלה דעתו דאל"כ מאי נ"מ בין עניים לעשירים דגם בעניים בעינו שיצניענה וזה דאמרינו בזבחים צ"ד בפחות מגע"ג דאי בעי חשיב עלה ופי' רש"י ז"ל דאי בעי חשיב עלה לתמן חלוקו ואז מקבל טומאה אף בפחות מגע"ג וא"כ מאי נ"מ בין גע"ג לפחות מגע"ג דאף גע"ג בעינו שיצניענו צ"ל דמחשבה עדיף מהצנעה ואף דבעינו שיצניענה לבגד דאמרינו בתוספתא וא"כ הרי איכא נמי מחשבה לבגד דהא מהתוספתא נראה דת"ק מיקל טפי מר"ש דס"ל דסגי שיצניענו לכ"ד המקבל טומאה ולת"ק צריף דוקא להצניעו לבגד ורק אז מקבל טומאה א"כ פינו שמצניעו לשם בגד הרי איכא מחשבה צ"ל דהחילוק בין גע"ג לפחות מגע"ג הוא פנה דבגע"ג סגי במצניפו לתמן חלוקו אם יצטרף לו וזה חשיב הצנעה לבגד אבל בפחות מגע"ג דבעינו מחשבה לא סגי בהכי ובעינו שפכר נצטרף לו וחושב עליה לתמן חלוקו: והנה הרמב"ם ז"ל פכ"ב מהל' פלים הכ"א פתב מטליות שאין בהם שלשה על שלשה אינן מקבלות טומאה ואם חושב עליהן והכינן מקבלות טומאה עד שיהיו פחות מגע"ג שפל פחות מגע"ג אינו מקבל טומאה פל ואעפ"י שהכינן ע"ש דס"ל

דגע"ג וְכַל שֶׁהוּא פְּחוֹת מִשְׁלֵשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה צָרִיף מִחֻשְׁבָּה וְהַכְּנָה וְכַתּוּב הַכ"מ נֶשֶׁם דְּמִקְוֹרוֹ
מֵהֵיחָא דְּנִזְבָּחִים פ' דָּם חֲטָאת דְּאֶמְרִינָן בְּמִטְלוּנֵיחוֹת פְּחוֹת מֵגַע"ג אִי בְּעֵי מִחֻשְׁבָּה עַל לֵינֵיהוּ
הֵינֵנו דְּהֶרְמֵב"ם ו"ל לֹא גָרִיס הֵתָם פְּחוֹת מֵגַע"ג אֶלְא פְּחוֹת מִשְׁלֵשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה ע"ש
וְנִרְאָה דְּמִקְוֹר הֶרְמֵב"ם ו"ל הוּא מֵהִתּוֹסְפֵתָא הַנְּ"ל דְּפְּחוֹת מִשְׁלֵשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה צָרִיף
הַצְּנֻעָה לְבָגְד וְנָהוּ הַכְּנָה וּמִחֻשְׁבָּה דְּהַצְּנֻעָה הוּא הַכְּנָה וּבְעֵינָן דְּוָקָא הַצְּנֻעָה לְבָגְד וְהֵינֵנו
מִחֻשְׁבָּה דְּחוּשְׁבָּה עַל לֵיהּ לַעֲשׂוֹת טְלָאי לְבָגְדוֹ, [פֶּתַח הֶרְמֵב"ם ו"ל פֶּכ"ג דְּכָלִים ה"ט דְּבָגְד
שְׁנֻטְמָא בְּמִדְרָס וְקָרַע מִמְּנוּ גַע"ג אוֹתוֹ הַקָּרַע טְהוֹר מִן הַמִּדְרָס אֲבָל טְמָא מֵגַע מִדְרָס
שְׁבֻשְׁעַת פְּרִישְׁתּוֹ מִן הַבָּגְד הַגָּדוֹל נְטֻמָּא בְּמֵגַע ע"ש וַיֵּשׁ לַעֲיִין הָא ס"ל לְהֶרְמֵב"ם ו"ל
דַּגְע"ג צָרִיף הַכְּנָה וּמִחֻשְׁבָּה]: אֶמְרִינָן בַּב"ב כ' דְּמִטְלוּנֵיחוֹת שְׂאִין בְּהֵם גַע"ג מִמְעֻטִין בְּחִלוֹן
וּמִקְשִׁינָן הָא חֲזִי לִיהּ לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא וְכַתְּבוּ הַתּוֹס' שָׁם וַאֲע"ג דְּאֶמְרִינָן בְּסוּפָה וּבְשִׁבְתָּ
דְּפְּחוֹת מֵגַע"ג לֹא חֲזִי לֹא לַעֲנִיִים וְלֹא לַעֲשִׁירִים וְדָאי לֹא מְקַבֵּל טוֹמְאָה פִּינּוֹן דְּלֹא מֵצְנֻעוֹ
לָהּ אֲבָל מ"מ לֹא מִמְעֻט דְּלֹא מְבַטֵּל לִיהּ דְּקָא שְׁקִיל לִיהּ פִּי מֵצְטָרֵף לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא
ע"ש וַאֲע"ג שְׁפִתְבוּ הַתּוֹס' בְּשִׁבְתָּ דַּגְע"ג אֶפִּילוּ מְוָטֵל בְּאַשְׁפָּה מְקַבֵּל טוֹמְאָה וַאֲ"צ הַצְּנֻעָה
מ"מ בְּעֵינָן שְׁיַעוֹר שְׁרָגִילִים לְהַצְּנִיעַ וְכ"כ הַר"ש ו"ל פֶּכ"ח דְּכָלִים דְּפְּחוֹת מֵגַע"ג לֹא
מְקַבֵּל טוֹמְאָה וְאִי יַחֲוִיד לֹא מֵהַנִּי וְנָה דְּאֶמְרִינָן בַּב"ב דְּחֲזִי לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא פֶתַח כַּפִּי
הַתּוֹס' דְּרַק דְּלֹא מְבַטֵּל לִיהּ דְּכִי מֵצְרִיף לְלְבוּשׁוֹ נוּטְלוֹ ע"ש וַיֵּשׁ לַעֲיִין מ"מ פְּחוֹת מֵגַע"ג
פִּי מֵצְרִיף לִיהּ לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא אֲמָאי אֵינּוּ מְקַבֵּל טוֹמְאָה פִּינּוֹן דְּרָאוּי לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא
וְגַם צָרִיף לוֹ וְנִרְאָה הַטַּעַם מִשׁוּם דְּאִיפָּא חֲסָרוֹן מְלָאכָה דְּכָל הַפְּלִים כָּל שְׁיֵשׁ בְּהֵם חֲסָרוֹן
מְלָאכָה אֵינּוּ מְקַבֵּלִין טוֹמְאָה וְהַנִּי גַהִי דְּחֲזִי לְקָרִיעָה דְּלְבוּשׁוֹ מ"מ כ"ז שְׁלֹא תִיקֶן חֲלוּקוֹ
בְּהֵם אֵינּוּ מְקַבֵּל טוֹמְאָה וַאֲע"ג דְּמוּכַח דְּבָבְגָד לִיפָּא דִין דְּכָל שְׁיֵשׁ בּוֹ חֲסָרוֹן מְלָאכָה אֵינּוּ
מְקַבֵּל טוֹמְאָה דְּהָא אֶמְרִינָן פֶּכ"ז דְּכָלִים מ"ח וְכֵן בְּגָד שְׂאָרְג בּוֹ גַע"ג נְטֻמָּא טְמָא מֵת
הַשְּׁלִים עַל לֵוֹ אֶת כָּל הַבָּגְד כו' וְכֵן פֶּסֶק הֶרְמֵב"ם פֶּכ"ב דְּכָלִים הִ"ב מְאִימְתִי יְקַבֵּל הַבָּגְד
טוֹמְאָה מִשְׂאִיָּאָרְג בּוֹ גַע"ג ע"ש וַאֲע"ג דְּאִיפָּא חֲסָרוֹן מְלָאכָה שְׁעוּמֵד לְהַשְּׁלִים מ"מ טְמָא
וְנִרְאָה הַטַּעַם מִשׁוּם דְּבָבְגָד אִיפָּא רִיבּוּיָא תְרַה דְּנִפְקָא לָן מִן הַבָּגְד לְרַבּוּת גַע"ג וּמְקַבֵּל
טוֹמְאָה בְּכָל אוֹפְנִים אִי זֶה דְּוָקָא בַּגַע"ג אֲבָל בְּפְּחוֹת מֵגַע"ג דְּלִיפָּא קָרָא הָנִי כְּשֶׁאָר פְּלִים
וְכִינּוֹן דְּאִיפָּא חֲסָרוֹן מְלָאכָה אֵינּוּ מְקַבֵּל טוֹמְאָה וְנָה דְּהוּצָרֵף לְהַתּוֹס' לְחֻלְק דַּגְע"ג מֵצְנֻעֵי
וּפְּחוֹת מֵגַע"ג לֹא מֵצְנֻעֵי הֵינֵנו דְּקָשָׁה לְהוּ מ"ש דְּמַרְבִּינָן מְקָרָא דוּהַבָּגְד גַע"ג וְלֹא פְּחוֹת
מֵגַע"ג פִּינּוֹן דְּפְּחוֹת מֵגַע"ג ג"כ רָאוּי לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא וּלְזֶה תִי גַהִי דְּחֲזִי מ"מ לֹא מֵצְנֻעֵי
לְהוּ וּמַרְבִּינָן מְקָרָא רַק שְׁיַעוֹר כְּזֶה דְּמֵצְנֻעוֹ לָהּ אִי עַל רַש"י ו"ל וַיֵּשׁ לַעֲיִין שְׁפִתַּב בְּנִזְבָּחִים
צ"ד דְּפְּחוֹת מֵגַע"ג מֵהַנִּי מִחֻשְׁבָּה לְתַמְנָן חֲלוּקוֹ הָא מ"מ אִיפָּא חֲסָרוֹן מְלָאכָה פִּינּוֹן דְּהַשְׁתָּא
מַרְבִּינָן מְקָרָא רַק גַע"ג א"כ פְּחוֹת מֵגַע"ג לֹא עָדִיף מִשְׂאָר פְּלִים וְכִינּוֹן דְּאִיפָּא חֲסָרוֹן
מְלָאכָה אֲמָאי מְקַבֵּל טוֹמְאָה הִנֵּה בַב"ב שָׁם דְּמִקְשִׁינָן פְּחוֹת מֵגַע"ג הָא חֲזִי לְקָרִיעָה
דְּלְבוּשָׁא מִשְׁנִינָן בְּסִמְיָתָא וּפִי רַש"י ו"ל עַב יוֹתֵר מְדָאי ע"ש וַיֵּשׁ לַעֲיִין אֲמָאי לֹא
מִקְשִׁינָן א"כ אֶפִּילוּ י"ל גַע"ג אֲמָאי אֵינּוּ מִמְעֻט דְּהָא הָעֵבִין וְהַרְפִּין אֵינּוּ בְּהֵם מִשׁוּם גַע"ג
וְכִמוֹ דְּמִקְשִׁינָן שָׁם לְקַמְּן עַל הָא דְּמוֹקְמִינָן בְּרִיסקָא אִי הָכִי אֵינּוּ בְּהֵם גַע"ג אֵינּוּ בְּהֵם ד' עַל
ד' מְבַעֵי לִיהּ ע"ש וְצ"ע]: וְהִנֵּה בַּגַע"ג דְּאֶמְרִינָן דְּחֲזִי לַעֲנִיִים וְלֹא לַעֲשִׁירִים יֵשׁ לְדוֹן אִי
חֲזִי לַעֲנִיִים לְתַשְׁמִישׁ בַּפ"ע אוֹ ג"כ רַק לְקָרִיעָה דְּלְבוּשָׁא וְהִנֵּה מֵהֵיחָא דְּשִׁבְתָּ (קכ"ה) יֵשׁ
לְהֵבִיא רָאָה דַּגְע"ג רָאוּי לְתַשְׁמִישׁ בַּפ"ע דְּאֶמְרִינָן שָׁם דְּשִׁירֵי פְרוּזֵמִיּוֹת אֲסוּר לְטַלְטֵלָן

בְּשֵׁבַת וְאָמְרֵינוּ שֶׁם בְּמִטְלוֹנוֹיּוֹת שְׂאִין בָּהֶם גַּע"ג דְּלֹא חֲזַנִּין לֹא לַעֲנִיִּים וְלֹא לַעֲשִׁירִים וְדַקְדְּקוֹ הַתּוֹס' לְקַמֵּן (קכ"ז ע"ב) הָא גַע"ג מוֹתֵר לְטַלְטֵל וְכַתְּבוּ דְמִיָּרִי בְּעַנְיִים א"נ לַעֲשִׁירִים בְּבֵית עַנְיִים ע"ש וְאִי גַע"ג לֹא חֲזִי לַעֲנִיִּים רַק לְקַרְיָעָה דְלְבוּשָׂא א"כ אִיךָ מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּשֵׁבַת הָא אָסוּר לְתַקֵּן חֲלוּקוֹ בְּשֵׁבַת וּמוּכָח דְגַע"ג חֲזִי לְתַשְׁמִישׁ בַּפ"ע אַךְ רַש"י ז"ל כָּתַב בְּשֵׁבַת כ"ט גַּבֵּי גַע"ג שְׂאָמְרוּ חוּץ מִן הַמָּלָל כו' דְחֲשִׁיבוֹת דְגַע"ג הוּא מְשׁוּם דְעוֹמֵד לַעֲשׂוֹת טְלָאֵי לְבָגָד עַנִּי וּמַש"ה בְּעֵינָן שְׂיָהָא בּוּ שְׂיַעוּר גַע"ג לְאַחַר שְׂיַמְלִיל וְיִתְפָּרַךְ בְּבָגָד ע"ש אֲלֵמָא דְגַע"ג ג"כ אֵינוֹ מְשׁוּם תַּשְׁמִישׁ בַּפ"ע רַק מְשׁוּם טְלָאֵי לְלְבוּשָׂיָה וְקָשָׁה מֵהֵיא דְשֵׁבַת קכ"ה, וְהִנֵּה הָר"ן וְהַמ"מ הִבִּיאוּ מֵהֶרָא ב"ד דְשִׁירֵי פְרָזְמִיּוֹת הֵינּוּ שְׂבָאִין מְטִלִית מְצוּיָצָת דְאֵינוֹ עוֹשֶׂה בָּהֶם דְבָר שֶׁל גְּנָאֵי אָבֵל בְּעֵלְמָא מְטְלוֹנוֹיּוֹת פְּחוֹת מְגַע"ג מְטַלְטֵלִין בְּשֵׁבַת דְרָאוּנָן לְכַסּוֹת בָּהֶם רוּק ע"ש וְאֵע"ג דְאָמְרֵינוּ בְּעֵלְמָא דְפְּחוֹת מְגַע"ג אֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה וְאֵע"ג דְחֲזִי לְכַסּוֹת בָּהֶן רוּק מוּכָח דְמְשׁוּם זֶה אֵין לְהֶם תּוֹרַת פְּלִי לַעֲנִין טוּמְאָה וְרַק בְּשֵׁבַת מוֹתֵר לְטַלְטֵל א"כ י"ל דְגַע"ג דְמוֹתֵר לְטַלְטֵל אַךְ בְּבָאִין מְטִלִית מְצוּיָצָת וּמוּכָח דְרָאוּנָן הֵם לְשִׂאָר תַּשְׁמִישִׁים י"ל ג"כ דְמְשׁוּם אוֹתָן תַּשְׁמִישִׁים מ"מ אֵין לְהֶם תּוֹרַת פְּלִי לַעֲנִין טוּמְאָה דְאֵינוֹ תַּשְׁמִישִׁים חֲשׁוּבִים וְזֶה דִי"ל תּוֹרַת פְּלִי הוּא רַק מְשׁוּם דְרָאוּנָן לַעֲשׂוֹת מֵהֶם טְלָאֵי לְבָגָד וְכֵן הֶרְמְב"ם ז"ל דַּס"ל דְכָל מְטְלוֹנוֹיּוֹת פְּחוֹת מְגַע"ג אֵין מְטַלְטֵלִין בְּשֵׁבַת דְלֹא חֲזוּ לְמִיָּדֵי וּמְטְלוֹנוֹיּוֹת שִׁי"ב גַע"ג דְמְטַלְטֵלִין דְחֲזוּ לַאֲיִזָּה תַּשְׁמִישִׁים בַּפ"ע ג"כ י"ל דַּמ"מ בְּשֵׁבִיל אוֹתָן תַּשְׁמִישִׁים לֹא נִחְתִּי לְהוּ תּוֹרַת פְּלִי לְטוּמְאָה אַךְ קָשָׁה לומר כֵּן דֵּהָא תְּלִינָן טַעְמָא דְאֵין מְטַלְטֵלִין אוֹתָן מְשׁוּם דְלֹא חֲזוּ לֹא לַעֲנִיִּים וְלֹא לַעֲשִׁירִים וּבְתוֹס' קכ"ז כְּתִבוּ דְגַע"ג מְטַלְטֵלִין הֵינּוּ לַעֲנִיִּים אוֹ לַעֲשִׁירִים בְּבֵית עַנְיִים א"כ אִם זֶה דְאָמְרֵינוּ בְּעֵלְמָא דְגַע"ג חֲזִי לַעֲנִיִּים וְלֹא לַעֲשִׁירִים הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת טְלָאֵי לְבָגָדוֹ הָא לְזֶה אֵינוֹ רְאוּי בְּשֵׁבַת וְאִם יֵשׁ בָּהֶם עוֹד תַּשְׁמִישִׁים שְׂרָאוּנָן לְשֵׁבַת הָא בְּאֵלוֹ לֹא אֲשַׁכְּחֵן חֲלוּקָה בֵּין עַנִּי לַעֲשִׁיר: וְהִנֵּה בְּמָה שֶׁהוּכַחְנוּ מִמֶּתְנֵי דְכֻלַּיִם דְבַבְּגָד לֹא אֵיכְפַת לָן בְּחִסְרוֹן מְלָאכָה אֲתִי שְׂפִיר דְבָרֵי הֶרְמְב"ם ז"ל פכ"ב דְכֻלַּיִם מִי"ב בְּגָד מְאִמְתִי מְקַבֵּל טוּמְאָה מְשִׂיאָרוּג בּוּ גַע"ג וְכָל הַפְּלִים הַנִּצְאָרְגִין בְּמַחַט כְּגוֹן הַפִּיס וְאֲנַפְלִיא אֵין מְקַבֵּלִין טוּמְאָה עַד שְׂתַגְמַר מְלָאכְתָּן ע"ש וְהַטַּעַם מְשׁוּם דְבְּגָד שְׂאֵנִי לַעֲנִין חִסְרוֹן מְלָאכָה אַךְ בְּגָד הוּא דְנֻקָא טוּוֹי וְאָרוּג וְהַנִּצְאָרְגִין בְּמַחַט אֵינוֹ בְּגָד וְהוּי כְּשִׂאָר פְּלִים הַנִּצְעָשִׁין מְצַמְר וּפְשָׁתָן וּבְעֵינָן עַד שְׂתַגְמַר מְלָאכְתָּן כְּשִׂאָר פְּלִים, וְהִנֵּה בְּשִׂק אֵי צָרִיךְ גְּמַר מְלָאכָה פְּלוּגְתָּא דַּר"מ וְרַבְּנָן פכ"ז דְכֻלַּיִם מ"ב דְלַרְבָּנָן שִׁק שְׂיַעוּר דַּע"ד וְרַמ"א שִׁק מְשִׂתַּגְמֹר מְלָאכְתוֹ וְשִׁירֵי דַּע"ד ע"ש דְלַרְבָּנָן שִׁק כֵּינֵן דֵּהוּא ג"כ טוּוֹי וְאָרִיג כְּדָאמְרֵינוּ בְּשֵׁבַת ס"ד דֵּינוּ לַעֲנִין זֶה כְּבָגָד וְא"צ גְּמַר מְלָאכָה וְלַר"מ דְנֻקָא בְּגָד מְשִׂאָר שִׂא"צ גְּמַר מְלָאכָה וְשִׁק אַךְ שֶׁהוּא טוּוֹי וְאָרִיג לִי"ל דֵּין בְּגָד לַעֲנִין זֶה, וְהִנֵּה ז"ש הֶרְמְב"ם ז"ל דְגַע"ג צָרִיךְ הִכְנָה וּמַחְשָׁבָה ע"כ אֵין זֶה יְחוּד לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוּ כְּמוֹ שֶׁהוּא דֵּהָא בְּבָגָד לֹא בְּעֵינָן גְּמַר מְלָאכָה וְרַק הִכְנָה וּמַחְשָׁבָה לַעֲשׂוֹת בּוּ אֵיזָה דְבָר: אָמְרֵינוּ בְּזַבְּחִים (צ"ד) דְבְּגָד שְׂחִיָּשֵׁב עָלֶיהָ לְצוּרָה אֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה כ"ז דְלֹא מְבַטֵּל לְמַחְשָׁבָתוֹ וְגִרְסַת הֶרְמְב"ם ז"ל וְכֵן הָרַא"ש ז"ל בְּכֻלַּיִם פכ"ז שְׂחִיָּשֵׁב עָלֶיהָ לְצוּרָה אַךְ גִּרְסַת רַש"י ז"ל שֶׁם שְׂחִיָּשֵׁב עָלֶיהָ לְצִיּוּר וּפִי' לְצִיּוּר בְּמַעֲשֵׂה רוּקָם דְכָל כְּפָה דְלֹא צִיּוּרוֹ אוֹ מְבַטֵּל לְמַחְשָׁבָתוֹ לֹא פְלִי הוּא ע"ש וְקָשָׁה טוּבָא הָא בְּבָגָד לֹא בְּעֵינָן גְּמַר מְלָאכָה כְּדָמוּכָח לְהַדְיָא מְכֻלַּיִם וְרַש"י ז"ל בְּעַצְמוֹ כָּתַב בְּזַבְּחִים שֶׁם בְּפְּחוֹת מְגַע"ג דְאֵי מְחַשֵּׁב לִיהָ לְקַרְיָעָה דְלְבוּשָׂא מְקַבֵּל טוּמְאָה וְאֵין דְאֵיכָא חִסְרוֹן מְלָאכָה דְעַדִּין

לא עשאנו טלאי ללבושו ואפשר דיש לחלוק בין חסרון מלאכה מפני שדעתו להוסיף כמו
ההיא דכלים דבגד שארגו בו גע"ג ואח"כ השלים את הבגד דליפא שינוי בגוף הבגד
ובין חסרון מלאכה בגופו כגון דצריף לצירוי במעשה רוקם דאותן גע"ג עצמן לא נגמרו
עדיין וכשחושב לתקן חלוקו לא חשיב שינוי בגוף המטלית פשיטתן בו החלוק משא"כ
לצירוי במעשה רוקם פנין שרוצה לשנות גוף הבגד הוי אז כמו פנים חדשות אף קשה
להמציא חלוק זה וצ"ע: והנה לרש"י ז"ל בנבחים דס"ל דפחות מגע"ג מהני מחשבה
יש לעיין א"כ ל"ל קרא דאריג כ"ש טמא דנפקא לן בשבת ס"ג מאו הבגד הא אריג היינו
באורג מתחילה בגד שלם פחות מגע"ג א"כ פניו דאורג מתחילה בגד קטן כזה להשתמש
בו אג"ל מחשבה גדולה מזו א"כ תי"ל משום מחשבה ונראה משום דמחשבה מהני רק
של בעה"ב שרוצה להשתמש בו אבל של האורג לא מהני אע"ג דזה דאמרינן בעלמא
עורות של בעה"ב מחשבה מטמאתו ושל עבדו אין מחשבה מטמאתו התם הטעם דשמא
בעה"ב שימפור לו ירצה לעשות מהם רצועות וסנדלים והא באריג כ"ש ל"ש זה הטעם
שהרי אינו ראוי הוא לתשמיש אחר מ"מ נראה דזה הטעם צריף רק התם בעורות דא"צ
יחוד שהרי ראוי הוא לעינבא כמו שהוא ורק שמא ירצה לעשות מהם רצועות וסנדלים
ואיפא חסרון מלאכה א"כ אילו לא היה החשש דשמא בעה"ב הלוקח ירצה לשנותו
לרצועות וסנדלים היה מחשבה של העבדן ג"כ מהני משא"כ בפחות מגע"ג דצריף יחוד
דהיחוד עושה אותו לכלי אף בפחות מגע"ג ויחוד מהני רק מי שרוצה להשתמש בו ולא
האורג: אמרינן בכלים פכ"ח מי"ב גע"ג שהשליכה לאשפה טהורה החזירה טמאה
ואמרינן עלה בתוספתא דמיטמאתומיטהרת אפילו י' פעמים ביום, והנה יש לעיין איך
מתטהרת לאחר שנטמאת ע"י השליכה לאשפה הא כל הכלים אין עולין מטומאתו אלא
בשינוי מעשה ובעיני שינוי מעשה בגוף הדבר ונראה דגע"ג שאני דזה דהשליכה לאשפה
מטהרת הוא רק בגע"ג אבל שלשה על שלשה לא מהני השליכה לאשפה כדאמרינן שם
מי"א ובגע"ג לא בעינן שינוי מעשה ונראה הטעם משום דגע"ג אינו פלי בפ"ע רק
שראוי לעשות ממנו איזה דבר כגון טלאי ללבושו ולא נגמרה מלאכתו רק בבגד הוא
חידוש דאף בכה"ג טמא וכל שהשליכו לאשפה ואינו עומד עוד לטלאי ללבושה תו לא
מקבל טומאה ואף להתוס' דבגע"ג א"צ להיות עומד לזה זהו דנקא אם מעצמו הוא מוטל
באשפה ואינו עומד לתשמיש אבל במשליכו ומבטלו בידיים מתשמיש תו לא מקבל
טומאה ושינוי מעשה לא בעינן לזה דרק היכא דנחתא ליה תורת פלי אינו נעקר ממנו
תורת פלי אא"כ בשינוי מעשה שעושה מעשה שמבטלו מפלי אכל גע"ג אינו פלי ואינו
ראוי בפ"ע לתשמיש רק זה דראוי לעשות ממנו איזה בגד גזיה"כ שמקבל טומאה אבל
כשמבטלו מלעשות ממנו שום דבר בטל טומאתו וזה הטעם דשלשה על שלשה לא מהני
השליכה לאשפה דשלשה על שלשה הוא בגד ממש כמ"ש תוס' שבת (כ"ו ע"ב) דשלשה
על שלשה א"צ אף ק"ו דבגד חשוב הוא דמה לי שלשה על שלשה ומה לי דו"ה אמות
דזה ראוי כמו זה ע"ש וא"כ לא מהני השליכה לאשפה דבעינן שינוי מעשה וזה דבעינן
בשלשה על שלשה המוטל באשפה שיהא פריא וצורר מלח הוא משום דזה דשלשה על
שלשה הוא בגד ממש הוא רק בכה"ג שהוא פריא וצורר מלח וזה דבבית סגי או פריא
או צורר מלח הוא רק משום דאחשבינהו כמ"ש בפה"מ שם ע"ש וזהו נמי הטעם מה
דאמרינן פ"ב דשבת פתילת הבגד שקיפלה ולא הבהבה רע"א טהורה היא ואמרינן שם

בגמרא דר"ע סבר קיפול מועיל ובטולי בטליה כו' ואע"ג דקונדס קיפול הייתה ראוייה לקבל טומאה וקיפול לא חשיב שינוי מעשה דראוי להחזיר הקיפול ומשום דפתילת הכגד דהיינו מטלוניות שיש בהם גע"ג שאינו כגד בפ"ע א"צ שינוי מעשה דכל דבטליה מתשמיש תו אינו מקבל טומאה וכיון דס"ל לר"ע דקיפול מועיל ובטולי בטליה תו לא מקבל טומאה: עוד נראה טעם בהיה דגע"ג שזרקו לאשפה דטהור משום דכשזרקו לאשפה נעשה סמרטוט וסמרטוט שיעוריה בשלשה על שלשה כדאמרינן בשבת (כ"ט) בקולי מטלוניות דהיינו סמרטוטין כמ"ש רש"י ז"ל דשיעורן בשלשה על שלשה ובפחות אין מקבלין טומאה ומש"ה שלשה על שלשה לא מהני השלכה לאשפה דאף סמרטוט שיעוריה בשלשה על שלשה דסמרטוטין הם כמו עבין ורפיין דשיעורן שלשה על שלשה וזהו דפליגי תנאי בכלים שם בגע"ג שזרקו לאשפה טהור וס"ל לת"ק חוץ משל ארגמן ושל זהורית טובה משום דס"ל דהנהו אין נעשין סמרטוטין ע"י השלכה לאשפה והטעם בעלמא דנטהר הוא משום דע"י השלכה לאשפה נעשה סמרטוט ועתה הוא שיעורו בשלשה על שלשה וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל שם מי"א גבי שלשה על שלשה באשפה רש"א שנים שלשה על שלשה באשפות לגע"ג בבית וכתב בפה"מ ז"ל ורש"א שהשלשה על שלשה באשפה ואפילו הוא בתכלית הפסח והבריאות הנה דינה כדין גע"ג בבית אשר יטמא במת לא יטמא במדרס שאחר שהושלכה באשפה ירדה ממדרגתה עכ"ל והיינו דאין בה ביטול מתורת כלי שאינו עומד עוד לתשמיש רק ירידה מן המדרגה והיינו דנעשה סמרטוט וסמרטוט שיעורו שלשה על שלשה לטמא מת והיינו דקאמר דסמרטוט שהוא מקולי מטלוניות שלשה על שלשה ושלשה על שלשה הוא כמו גע"ג בשאר בגדים וס"ל לר"ש דאף למדרס כן פיון דלטמא מת שלשה על שלשה ושלשה על שלשה כגע"ג דעלמא ה"נ אינו מטמא במדרס כדין גע"ג דאינו מטמא במדרס והכא לא בעינו שינוי מעשה דזה דוקא במבטלו מתורת כלי אבל ירידה מן המדרגה לזה א"צ שינוי מעשה וכיון שירדה מן המדרגה צריכה שיעור יותר גדול וזה דכשהחזירה מן האשפה טמאה משום דכשהחזירה מן האשפה פקע תורת סמרטוט מעליה פיון דמצד עצמה טובה היא רק זריקתה לאשפה עושה אותה לסמרטוט: אמרינן בשבת (כ"ט) פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפקק בו את המרחץ כו' דפליגי ר"א ור"י ור"ע ואמרינן שם הפל מודים בזרקו לאשפה דטהור הניחו בקופסא טמא לא נחלקו אלא שתלאו במגוד או שהניחו אחורי הדלת וכתב הרמב"ם ז"ל בפה"מ פכ"ח דכלים מ"ב בתלאה במגוד דס"ל לר"י דטהור דר"י סבר אחר שלא הניחה בקופסא כבר עזב תשמישה והניח אותה ולזה לא תטמא ע"ש היינו דאף אחר שהתקינה לפקק את המרחץ ולנער את הקדרה ונשתמש בה כל שתלאה במגוד כבר עזב את תשמישה ומש"ה טהור וקשה וכי כלי שעזב תשמישה נטהר הא בעינו שינוי מעשה והכא פיון שהתקינה לפקק המרחץ כלי מעליא הוא והכא אין הטעם דירדה ממדרגתה שהרי לא השליכה לאשפה רק תלאה במגוד ורק עזב את תשמישה ול"ש ג"כ לומר מ"ש לעיל דבגע"ג פיון דאינו ראוי לתשמיש בפ"ע א"צ שינוי מעשה דהכא פיון שהתקינו לפקק המרחץ ולנער הקדרה הרי טומאתה מצד שהיא כלי בפ"ע ואמאי א"צ שינוי מעשה ונראה לומר דאף היכא שראוי לתשמיש בפ"ע רק היכא שצריך מחשבה כגון הכא דקולי מטלוניות שיעורן שלשה על שלשה לטומאה ורק שהתקינה היינו שיחדה כמ"ש רש"י ז"ל לפקק המרחץ ולנער הקדרה ונעשה כלי פיון

שנעשה כלי רק ע"י יחוד כל שעוֹב תשמישו בטל דין כלי מעליו וא"צ שינוי מעשה ול"ד לעור שחישב עליה לעיצבא שכל הכלים יורדין לטומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא שינוי מעשה דהתם לעיצבא ראוייה מצד עצמו בלא יחוד והמחשבה היא רק דשמא רוצה לעשות ממנה רצועות וסנדלים דלא הוי גמר מלאכה וכינן שחושב עליה שיתשאר כמו שהיא לעיצבא הרי היא כלי מצד עצמה ולא מצד מחשבתו ואם חושב אח"כ לרצועות וסנדלים צריך שינוי מעשה אבל בקולי מטלוניות פחות משלשה על שלשה אין להם טומאה דאינו בתורת כלי רק כיון שיחדן לאלו דברים יחודו עושה אותן לכלי כיון דכלי נעשה רק ע"י יחודו כל שבטל יחודו דעוֹב תשמישו נטהר: ב) אמרינו בקוליו (קכ"ג) טלית שהתחיל לקורעה כיון שנקרע רובה שוב אינו חיבור וטהורה והקשה רש"י ז"ל דהא אמרינו בפ' בהמה המקשה שלשה על שלשה שהיה טמא מדרס וחלקו טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס אלמא טומאת גע"ג לא בטלה וכתב דשאני התם שהיה על הבגד ב' טומאות טומאת מדרס חמורה וטומאת מגע קלה אהני חלוקה לבטל טומאת מדרס ונשאר טומאת מגע אבל הכא חדא טומאה היא כיון דקרעה נטהרה לגמרי, והנה התוס' חולין ע"ג וכן הר"ש ז"ל פכ"ח דכלים השיגו על רש"י ז"ל דאין סבא לחלק בין טומאה אחת לב' טומאות ע"ש, והנה נראה לחלק בין אם כל מקצת ומקצת מן הבגד נגעו בטומאה בין היתה נגיעה אחת לכל הבגד דגע' שיעור בגד אפילו אם הוא חלק מבגד גדול כדאמרינו בזבחים (צ"ה) במעיל שנטמא דמכניסו פחות מגע"ג ומכבסו אבל גע"ג לא דהוא שיעור בגד וא"כ בבגד שנטמא כל גע"ג שבו ראוי לקבל טומאה בפ"ע אף זה שייך רק אם כל גע"ג שבו נגעו בטומאה כל גע"ג נטמא כבגד בפ"ע א"כ ל"ש לומר שהקריעה של הטלית תטהר כיון דכל גע"ג שבו נטמא כבגד בפ"ע ובאותו גע"ג לא היתה קריעה ושום שינוי מעשה אבל אם היתה נגיעה אחת לכל הבגד כגון דנגע הטמא במקצת הבגד אז אינו שייך דכל גע"ג תטמא כבגד בפ"ע הא באותו גע"ג לא היתה נגיעה ומה שנוגע האי גע"ג בגע"ג שאצלו שנגעה בטומאה א"כ ימנו ביה ראשון ושני וע"כ קבלת הטומאה היא רק כבגד אחד שלם דבגד מתטמא משום ה' שמות משום אריג ומשום גע"ג כו' דמקבל נמי טומאה מדין אריג היינו מדין בגד שלם א"כ כיון שנקרעה הבגד ואינו עוד בגד כמקודם נטהר א"כ ההיא דפ' בהמה המקשה בשלשה על שלשה שחלק דאמרינו טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס דמגע מדרס היינו שנגע בעצמו ובנגיעה בעצמו בכל גע"ג איכא נגיעה דכל גע"ג נוגע בהמדרס ומש"ה אינו נטהר ממגע מדרס ע"י שחלק ולר"י דאמר התם שאם נגע בו הזב טמא מגע זב לפי פי' רש"י ז"ל ותוס' שדרס עליו פשהו יחף דאיכא נמי נגיעה בכלו דהא שלשה על שלשה הוא שיעור היותר פחות שהוא ראוי למדרס וכיון דאיכא נגיעה בכלו נשאר טומאת מגע אפילו נחלק אבל ההיא דטלית שהתחיל לקורעה י"ל דמיירי שלא היתה נגיעת הטמא בכל מקצת ומקצת וכל קבלת טומאתה היתה רק מדין אריג היינו מדין בגד שלם וכיון שנקרע נטהר: פתבו התוס' עירובין (כ"ז) בעליונו של זב דזה דלא נטמא משום היסט הוא באופן אם מקצתו ע"ג הזב ומקצתו נגרר על הארץ דמשום היסט לא מטמא דבהיסט בעינן מגעו שהוא ככולו אבל מדין עליונו של זב נטמא ע"ש ונראה דבבגד שע"ג הזב אף מקצתו נגרר בארץ ג"כ נטמא מה שעליו דבבגד כל גע"ג אף שהוא חלק מבגד גדול חשיב כבגד בפ"ע כדמוכח מההיא דזבחים וא"כ האי גע"ג שעליו נטמא

בְּהִיָּסֵט דְּאִיכָּא מַגְעוּ שְׁהוּא כְּכּוּלּוּ וְדַבְרֵי הַתּוֹס' הוּא רַק לְמַה שְׁנִגְרַר בְּאַרְצֵי דְּאִינוּ נְטָמָא
מִחֲמַת הַסִּיט הַזֶּב וְאַף דְּבִשְׁעַת חִיבּוּרָן הַפֵּל טָמָא וּכְמוֹ בְּגַד שְׂאָרְג בּוּ גַע"ג וְנְטָמָא בְּטָמָא
מֵת וְאַח"כּ הַשְּׁלִים עָלָיו אֵת כָּל הַבְּגָד הַפֵּל טָמָא כְּדַאמְרִינָן פּכ"ז דְּכֵלִים מְשׁוּם חִיבּוּר נ"מ
אִם יִחְתּוּף אַח"כּ הַשְּׂאָר אִינוּ טָמָא אֲבָל מִדִּין עֲלִינוּ שֶׁל זָב בְּמַקְצָתוֹ נִגְרַר עַל הָאָרֶץ הַפֵּל
טָמָא כִּינּוּ דְּאִפְשָׁר לְבַגְד לְהַטְמֵא אֶף מְשׁוּם בְּגַד שְׁלָם וְכִינּוּ דְּבַעֲלִינוּ שֶׁל זָב לֹא בְּעִינוּ
מַגְעוּ שְׁהוּא כְּכּוּלּוּ כִּינּוּ שְׁמַקְצָת הַבְּגַד עָלָיו הַפֵּל טָמָא וְכּוּן נ"מ בְּשֶׁק וְעוֹר שֶׁהוּן ג"כ רְאוּנוּ
לְהִיּוֹת עָלָיו וּמְטָמְאִין בְּעֲלִינוּ שֶׁל זָב וְשִׁיעוּרָן דַּע"ד טְפָחִים וְהַע"ה לְכָל הַטְּוֹמְאוֹת וְאִם
פְּחוֹת מְשִׁיעוֹר זֶה עָלָיו וְהַשְּׂאָר נִגְרַר עַל הָאָרֶץ מְשׁוּם הִיָּסֵט לִיכָּא טְוֹמְאָה כָּלֵל שְׂאִינוּ
מְסִיט שִׁיעוֹר הָרְאוּי לְטְוֹמְאָה וּמְשׁוּם עֲלִינוּ נְטָמָא הַפֵּל: וְהִנֵּה הַתּוֹס' זְבָחִים (צ"ה) וְחֻלִּין
(ע"ג) תִּי קִנְשִׁית רַש"י ז"ל עַל טְלִית שֶׁהִתְחִיל לְקוֹרְעָה כּוּ' מֵהִיא דְּשִׁלְשָׁה עַל שְׁלִשָׁה
שְׁנֵחֻלֵּק כּוּ' וְכִתְבוּ דְּטְלִית וּבְגַד שְׂאֵנִי שְׁהֵם כָּלִי וְשֵׁם כָּלִי עָלֶיהוּן וְכִשְׁנֹקְרַעוּ כִּינּוּ דְּאִזְזִיל
שֵׁם כָּלִי מִיִּנְיָהוּ טְהָרוּ לְגַמְרֵי אֲבָל בַּפ' בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה מִיִּרֵי בְּחִתִּיכַת בְּגַד דְּעֵלְמָא וְאִין
שֵׁם כָּלִי עָלָיו וְלֹא טְהָר מִמַּגַּע מְדָרְס אַע"ג שְׁטְהוֹר מִן הַמְדָרְס ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינּוּ דְּזֶה
אֲפֻשָׁר לֹאמַר רַק בְּשְׂאָר הַטְּוֹמְאוֹת דְּסַתְּם מְטוֹלוּנִיּוֹת מְטָמְאִין אֲבָל הִיא דַּפ' בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה
דְּמִיִּרֵי בְּטְוֹמְאָת מְדָרְס דְּלֹא טָמָא אַא"כּ יִחְדוּ לִישִׁיבָה וְכִינּוּ שְׁטָמָא מְדָרְס א"כּ ע"כּ מִיִּרֵי
דִּיחְדוּ לִישִׁיבָה וְכִינּוּ שְׁהוּא שִׁיעוֹר שְׁלִשָׁה עַל שְׁלִשָׁה שְׂרָאוּי לְמְדָרְס וְגַם יִחְדוּ לִישִׁיבָה
אַ"כּ אִין לָהּ כָּלִי גְדוֹל מְזָה וּמ"ש מְטְלִית, וְהִנֵּה אֲפֻשָׁר לֹאמַר דְּשִׁלְשָׁה עַל שְׁלִשָׁה שְׁיִחְדוּ
לִישִׁיבָה נְהִי דַּעֲתָה הָיִי כָּלִי מְעֵלְיָא מ"מ אָרִיג לֹא מְקַרֵי דְּאָרִיג הִיָּינוּ שְׂאוּרִג מִתְחִילָה בְּגַד
שְׁלָם וְאִין דַּעֲתוֹ לְהוֹסִיף כַּמ"ש תּוֹס' שְׁבַת (ס"ג) אֲבָל שְׁלִשָׁה עַל שְׁלִשָׁה שְׁהוּא רַק חֲתִיכַת
בְּגַד וְרַק אַח"כּ יִחְדוּ לִישִׁיבָה וְהוּא כָּלִי מ"מ שֵׁם אָרִיג אִין עָלָיו מִשְׂא"כּ בְּטְלִית שְׁהוּא
אָרִיג וְכִינּוּ דְּבַגְד מְטָמָא נְמִי מִדִּין אָרִיג כָּל שְׁקָרְעוּ וּבִטְלַת טְוֹמְאָתוֹ מִדִּין אָרִיג ס"ל לְהַתּוֹס'
דְּפָקַע כָּל טְוֹמְאָתוֹ מִשְׂא"כּ בְּשִׁלְשָׁה עַל שְׁלִשָׁה, וְהִנֵּה הַתּוֹס' כָּאֵן לֹא ס"ל כְּהַתּוֹס' שְׁבַת
(כ"ו ע"ב) שְׁכִתְבוּ דְּשִׁלְשָׁה עַל שְׁלִשָׁה א"צ אֶף ק"ו דְּבַגְד חָשׁוּב הוּא דְּמַה לִּי שְׁלִשָׁה עַל
שְׁלִשָׁה וּמַה לִּי דו"ה אֲמוֹת ע"ש וְאִי אִיכָּא נְפִקוּתָא בֵּין שְׁלִשָׁה עַל שְׁלִשָׁה לְבַגְד שְׁלָם א"כּ
צָרִיף רִיבּוּיָא: וְהִנֵּה אֲפֻשָׁר לְפָרֵשׁ דְּבָרֵי הַתּוֹס' בְּזְבָחִים וּבְחֻלִּין עַפ"י הַרְמְב"ם ז"ל פּכ"ד
מַהל' כָּלִים הִיא שְׁכִתְבַת כָּלִים שְׁעִיקָר עֲשִׂיָתוֹ לְקַבְּלָה וּלְחַשְׁכָּב כְּאֶחָד כְּגוֹן הַכָּרִים
וְהַכְּסוֹתוֹת וְהַשְּׁקִין וְהַמְרַצוּפִין אִם נִפְתְּחוּ אַעפ"י שְׁטְהָרוּ מְלַהֲטָמָא בְּמַת וּבְשְׂאָר הַטְּוֹמְאוֹת
מְפָנִי שְׂאִינוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל ה"ה מִתְטָמְאִין בְּמְדָרְס שְׁעִדִּינּוּ הֵן רְאוּנוּ לְמְדָרְס אֲבָל כָּלִים
שְׁעִיקָר עֲשִׂיָתוֹ לְקַבְּלָה לְבַד כְּגוֹן חֲמַת וְהַתּוֹרְמִיל אִם הָיוּ גְדוֹלִים כְּדִי שִׁיָּהוּ רְאוּנוּ לִישִׁב
עָלֶיהוּן הוּאִיל וְיִוָּשְׁבִין עָלֶיהוּן מְפָנִי גּוֹדְלָן ה"ה מִתְטָמְאִין בְּמְדָרְס כ"ז שֶׁהוּן שְׁלָמִין נִפְתְּחוּ
אַעפ"י שְׂאֲפֻשָׁר עֲדִינּוּ לִישִׁב עָלֶיהוּן אִין מִתְטָמְאִין בְּמְדָרְס שְׁעִיקָר עֲשִׂיָתוֹ לְקַבְּלָה לְבַד
הוּאִיל וּבִטְלוּ מְלַקְבֵּל טְהָרוּ מְלַהֲטָמָא בֵּין בְּמְדָרְס בֵּין בְּשְׂאָר הַטְּוֹמְאוֹת עַכ"ל וּמְשׁוּם
דְּכָל שְׁבִטְלַת הָעִיקָר בְּטַל הַטְּפַל כְּדַאמְרִינָן רַפ"כּ דְּכֵלִים וּבַפּה"מ שֵׁם כָּתַב דְּתִלוּי בְּתַחֲזִילַת
עֲשִׂיָתוֹ שֶׁל הַבְּגַד אִם עִיקָרוֹ לְדָבָר אֶחָד אוֹ לְב' דְּבָרִים ע"ש, וְהִנֵּה לַפ"ז י"ל בְּכּוֹנְנַת
הַתּוֹס' דְּבִטְלִית שֶׁהִתְחִיל לְקוֹרְעָה שְׁהוּא כָּלִי מְשַׁעֲת אָרִיגָה אַעפ"י שְׁהוּא ג"כ מְטְלִית דְּכָל
גַע"ג שְׁכּוּ הוּא ג"כ כְּמְטְלִית שֶׁל גַע"ג מ"מ כִּינּוּ שְׁנֹקְרַעָה וּבִטְלַת שֵׁם כָּלִי מְעֵלְיָה בְּטַל הַפֵּל
מְשׁוּם דְּעִיקָר עֲשִׂיָתָה הוּא לְשֵׁם כָּלִי וְכִינּוּ שְׁבִטְלַת הָעִיקָר בְּטַל הַטְּפַל בְּטַל מְמַנּוּ ג"כ תּוֹרַת
מְטְלִית שֶׁל גַע"ג מִשְׂא"כּ חֲתִיכַת בְּגַד שְׁלִשָׁה עַל שְׁלִשָׁה שְׁנֵחֻלֵּק אַע"ג שְׁיִחְדוּ לְמוֹשֵׁב

ונעשה פלי מ"מ פיון דתחילת אריגתה לא הנה לזה ל"ש בזה פיון שבטל העיקר בטל הטפל א"כ אף ששחלק ואינו ראוי עוד למושב לא בטל ממנו דין גע"ג אף אי נימא פן תקשה בטלית שהתחיל לקורעה לא תקבל טומאה אף מפאן ולהבא שהרי הרמב"ם ז"ל כתב שם דאף מפאן ולהבא אינו מקבל טומאה מפני שבטל העיקר וע"כ צריה לחלק דשאני טומאת מדרס שטומאתו הוא ג"כ מדין פלי דבעינו שיהא מיוחד לשיבה וכיון שבטל עיקר הפלי שהוא עשוי לקבלה בטל הטפל ואינו עוד פלי אף למדרס משא"כ בטומאה של גע"ג דאינה מדין פלי רק כל מטלוניות של גע"ג מקבלין טומאה דמרבניהו מקרא אף שבטל שם פלי מן הטלית דין מטלוניות נשאר]: [ובחולין (ע"ב ע"ב) גבי שלשה על שלשה שחלק דאמרינן דגע"ג הבאין מבגד גדול בשעת פרישתן מקבלות טומאה מאביהו וכתבו התוס' משום דקודם שחלק לגמרי נוגעות החתיכות זו בזו ושם לקמן הקשו בתוס' על ההיא דאבר שיצא מקצתו חותך עד שמגיע לפרק ואמרינן בפ' כ"צ דאי גזרו טומאה על היצא הטעם דלא נטמא מה שבפנים אף שנוגע במה שבחוץ משום דהוי מגע בית הסתרים והקשו התוס' הא מ"מ בשעת פרישתן מקבל טומאה ות"י דמייירי כגון שחתך בספין רחבה דמפסיק הספין בין מה שבפנים למה שבחוץ ואין נוגעין זה בזה בשעת חתיכה ע"ש, והנה בירושלמי פ' כ"צ וס"פ ע"פ אמרינן על ההיא דר"י דטלית שהתחיל לקורעה פיון שקרע בה רובה טהור והשאר אינו חיבור דלא חשיב נמי כשנקרע רובה מגע בית הסתרים דאף מה שלא קרע חשיב כמו קרוע ולא הוי בית הסתרים ע"ש א"כ א"צ לומר בההיא דבשעת פרישתו מקבלין טומאה שהוא משום נגיעת החתיכות זו בזו דאף אי מה שחמתך לא נגעו זו בזו מ"מ לאחר קריעת רובה המקומר נוגע זה בזה ולא חשיב אז מגע בית הסתרים וא"כ אינו מועיל ג"כ ת"י התוס' בההיא דאבר שיצא מקצתו דמייירי שחתך בספין רחבה דאין מה שחתך נוגע זה בזה מ"מ פיון שחתך רובה מה שעדיין לא חתך חשיב נגיעה זה בזה ובירושלמי שם מקשינן זה באבר שיצא מקצתו הא פיון שחתך רובו איכא נגיעה דלא הוי תו בית הסתרים ומתריצין דמייירי שחתך מעט מעט ומשליף דליכא לעולם חתיכת רובו ע"ש: ג) אמרינן דבגד שלשה על שלשה למדרס וגע"ג לטמא מת שק דע"ד עור הע"ה מפץ וע"ו בין למדרס בין לט"מ ואמרינן דהבגד והשק השק והעור העור והמפץ מצטרפין זע"ז ואמר ר"ש מה טעם כו' והקשו התוס' (שפת ע"ו) הא הכא ע"כ למדרס דהא בגד שלשה על שלשה הוא למדרס ומאי רבותא דמצטרפין זע"ז פיון דחזו למדרס מי גרע מפופת של שאור שיקדו לשיבה ות"י נהי דצירוף הבגד והשק הוא למדרס אבל השק והעור כו' הוא לטמא מת וכתבו דל"צ האי טעמא אצירוף דעור ומפץ דמפץ לא מטמא במת אלא כשיקדו למדרס ע"ש, והנה במעילה י"ח במתני' דהבגד והשק השק והעור העור והמפץ כולן מצטרפין זע"ז כתב רש"י ז"ל הבגד שהוא מטמא ג' אצבעות ע"ג אצבעות והשק שיעור ד"ט על ד"ט הבגד מצטרף לשק שקל הימנו לדע"ד ע"ש היינו דצירוף הבגד והשק הוא ג"כ לטמא מת דלזה הבגד שיעורו ג' אצבעות כו' ונראה דכיוון לקושית התוס' שבת דלמדרס ל"ש צירוף דכל שראוי למדרס טמא והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ מעילה שם כתב דהמפץ הוא העשוי מצמר עב ע"ש וקשה טובא אמאי לא מפרש כמפץ בכ"מ שהוא של עצ ונראה דקשה ליה נמי קושית התוס' דהא מפץ אינו מטמא בטמא מת אא"כ יקדו למדרס ולמדרס א"צ טעם להצטרף ומשום זה דחקו התוס' דטעם דר"ש לא קאי

אצטרוף של עור ומפץ ומש"ה פ"י הרמב"ם ו"ל פאן דהאי מפץ דהקא הוא עשוי מצמר
עב דרק מפץ של עץ שהוא פשוטי כ"ע אינו מתטמא בשאר הטומאות ורק בידודו למדרס
מק"ו מפני קטנים אבל מצמר עב הוי כמו שק ועור דטמאין בטמא מת אף פשלא יחדן
למדרס רק פיון שהצמר עב ביותר שיעורו שלשה על ששה, (כתב רש"י ו"ל שבת מ"ז
גפי בגדי עניים דהיינו גע"ג או שחוטן עבה ע"ש ונראה דבעבין אף שלשה על שלשה
הם רק בגדי עניים ולרש"י ו"ל אין מקבלין טומאה רק אצל עניים דהא פחות משלשה
על שלשה ה"ה כגע"ג וכיון שפכת רש"י ו"ל גע"ג או עבין מוכח דבעבין אף שלשה על
שלשה הם רק בגדי עניים פיון דאמרינו בגמרא דעבין אין בהם משום גע"ג ושיעורן
בשלשה על שלשה שלשה על שלשה שלשה על שלשה כגע"ג דעלמא שהם רק בגדי עניים, והנה
יש לחקור בשאר בגדים חוץ מצמר ופשתן דאין בהם משום גע"ג אבל יש בהם משום
שלשה על שלשה אי מטמאין פשהו עבין דהטעם דשלשה על שלשה עדיף מגע"ג אמרינו
בפ' במה מדליקין משום דחזו בין לעניים ובין לעשירים ומש"ה מטמאין אף בשאר
בגדים אבל עבין פיון דחזו רק לעניים א"כ הוי כגע"ג דבשאר בגדים אין טמאין כלל]:
כתב הרמב"ם ו"ל פכ"ג דכלים השק שיעורו דע"ד עור הע"ה כו' בין למדרס בין לשאר
הטומאות פחות משיעורים האלו טהור מכלום בד"א בקרע אחד מהם שנקרע שלא
בכוננה אבל הקוצץ בכוננה וקוצץ אפילו טפח על טפח למושב כו' ה"ז מתטמא במדרס
בין שהיה טע"ט שקוצץ בגד או שק או עור כו' וכן המקצע מאחד מהן לאחיזה כו' פדרף
שעושין קוצצי תאנים שלא יזיקו אצבעותיהן ה"ז טמא בכ"ש והוא שלא יהיה פחות
מגע"ג שכל פחות מג' אצבעות טהור מכלום וכתב ע"ז הרמב"ם ו"ל פחות מג' אצבעות
טהור מכלום זה פתב מדעתו שהרי אמרו ולאחיזה כ"ש ואולי במקצע לכף ולפיקה אפילו
כ"ש מפני שהוא ככלי או בגד קטן עכ"ל, והנה על הרמב"ם ו"ל קשה פיון דזה דהמקצע
הוא בין מן הבגד בין מן השק בין מן העור ומאי שייך בשק ועור שיעור של ג' אצבעות
הא שק שיעורו דע"ד בין למדרס בין לטמא מת ועור הע"ה וליכא שם שיעור של ג'
אצבעות כלל ועוד בבגד אם יש שם ג' אצבעות למה צריך קיצוע דהא בגד שיעורו גע"ג
בלא קיצוע ולהראב"ד ו"ל ג"כ קשה מ"ש שהוא כמו בגד קטן הנה זה שייך רק בבגד
או שק שהוא מטמא ג"כ משום אריג אעפ"י שאין בו גע"ג ואריג היינו בגד קטן שלם
אבל עור דאינו מטמא משום אריג א"כ אפילו אם הוא בגד קטן שלם ג"כ צריך הע"ה
והמקצע הוא בין מבגד בין משק בין מעור ונראה לומר להרמב"ם ו"ל דודאי קיצוע
צריך רק באידך בשק ועור ומפץ דבגד שיעורו גע"ג בלא קיצוע וזה דנקט גם בבגד
בהדיהו הוא רק משום קיצע למושב טפח דנקט התם דאף בבגד צריך קיצוע דבלא
קיצוע למושב שיעורו שלשה על שלשה אבל לאחיזה דשיעורו ג' אצבעות דאינו למדרס
ודאי בבגד לא בעי קיצוע וזה דבשק ועור בקיצוע שייך שיעור של ג' אצבעות אע"ג
דלא אנשפחו שיעור זה רק בבגד נראה דזה דשק שיעוריה דע"ד עור הע"ה מפץ וע"ו
בין למדרס בין לטמא מת ובבגד ג' אצבעות אין זה דבהנה פחות משיעורים אלו לא חזו
לא לעניים ולא לעשירים אלא דשיעור גע"ג דבבגד חזי לעניים ה"נ בהנה רק דבבגד
מריבין מקרא דוהבגד לרבות גע"ג היינו דמריבין שיעור דחזי לעניים ולא לעשירים
כדאמרינו בפ"ב דשבת אבל בשק ועור ומפץ דליכא קרא מטמא רק שיעור דחזי בין
לעניים בין לעשירים ושיעור דע"ד בשק בעור הע"ה ומפץ וע"ו הוי כשיעור שלשה על

שְׁלֹשָׁה בְּבִגְדֵי דָחוּזֵי בֵּין לְעֵגְנִיִּים בֵּין לְעֹשִׁירִים, וְהָיָה בְּבִגְדֵי פָחוֹת מֵגַע"ג כָּתוּב הֶרְמֵב"ם ו"ל לְעֵיל הֶלְכָה כ"א דְלֹא מְהַנִּי אֶף מִחֻשְׁבָּה וְהִכְנָה וְאֶף קִיצוּעַ לֹא מְהַנִּי וְכִדְמוּכַח פֶּאן וְהִטְעַם בֵּינָן דְלֹא חֲזִי לֹא לְעֵגְנִיִּים וְלֹא לְעֹשִׁירִים בְּטָלָה דְעֵתוֹ וְלֹא מְהַנִּי מִחֻשְׁבָּה וְהִכְנָה וְאֶף קִיצוּעַ לֹא מְהַנִּי אֲבָל שֶׁק פָּחוֹת מִדַּע"ד וְעוֹר פָּחוֹת מִהַע"ה וּמִפֶּץ מוֹע"ו דְרַק לְעֹשִׁירִים לֹא חֲזִי נְהִי דְבִלֵּא יְחִיד לֹא מְקַבְּלֵי טוֹמְאָה דְבַעֲיָנָן וְשִׁיעוֹר דָּחוּזֵי בֵּין לְעֵגְנִיִּים בֵּין לְעֹשִׁירִים אֲבָל יְחִיד ע"י מַעֲשֵׂה ע"י קִיצוּעַ מְהַנִּי בְּהוּ בֵּינָן דָּחוּזֵי לְעֵגְנִיִּים אֲבָל פָּחוֹת מִגַּע"ג בֵּינָן דְאֶף בְּבִגְדֵי לֹא חֲזִי לֹא לְעֵגְנִיִּים וְלֹא לְעֹשִׁירִים כ"ש בְּהִנְיָ א"כ לֹא מְהַנִּי בְּהוּ קִיצוּעַ, [אֲמַרִּינָן שְׁבַת ס"ג דְאָרִיג וְתַכְשִׁיט כ"ש טָמֵא הֵינָנו דְמַצְטַרְפִּין לְכַשְׁיַעוֹר כַּמ"ש בַּתּוֹס' שֶׁם וַיֵּשׁ לְחַקוֹר מֵה דִּינוֹ אִזְ אִי פְאָרִיג אִו פְּתַכְשִׁיט נ"מ לְטָמֵא בְּנִגְעִים וּבְפָשׁוּטוֹ אִינוּ מְטָמֵא בְּנִגְעִים דְכָל צִירוּף לְכַשְׁיַעוֹר הוּא לְקַל שְׁבִישְׁנֵיהֶם]: אֲמַרִּינָן בַּתּוֹסְפֵתָא שֶׁהֵבִיא הַר"ש ו"ל פכ"ד דְכָלִּים מ"ה הַמְשָׁנָה בְּכָלֵי עוֹר מִן הַפָּשׁוּט לְקִיבּוּל וּמִן הַקִּיבּוּל לְפָשׁוּט וּמִן הַקִּיבּוּל לְקִיבּוּל טְהוֹר וּבְבִגְדֵי הַכָּל טָמֵא ע"ש וְנִרְאָה טַעַם הַחִילּוּק מִבְּגָד לְעוֹר דְכָל הַכָּלִים טוֹמְאָתָן מִדִּין כְּלֵי וְכֵן כְּלֵי עוֹר דְהַתּוֹרָה רִיבְתָה כְּלֵי הַנְּעֻשָׂה מִעוֹר דְטָמֵא כְּמוֹ כְּלֵי הַנְּעֻשָׂה מִעֵץ וּשְׂאָר כְּלֵי שֵׁטֶף אֲבָל בְּגָד אִין טוֹמְאָתוֹ מִדִּין כְּלֵי שְׁהַרִי לֹא רִיבְתָה תּוֹרָה כְּלֵי הַנְּעֻשָׂה מִצְמָר וּפְשִׁתָּן לְטוֹמְאָה רַק טוֹמְאָה אֵת הַבְּגָד וְאֲמַרִּינָן הוֹאִיל וְנִרְאָה בַּתּוֹרָה בְּגָדִים סֹתָם וּפִי' הַפְּתוּב בֵּא' מֵהֶם צְמָר וּפְשִׁתִּים אֶף כָּל צְמָר וּפְשִׁתִּים דְרַק צְמָר וּפְשִׁתִּים קְרוּי בְּגָד א"כ כְּלֵי עוֹר דְטוֹמְאָתוֹ מִדִּין כְּלֵי בֵּינָן שְׁנַעֲשֵׂה כְּלֵי אַחַר שְׁשִׁינָה מִפָּשׁוּט לְקִיבּוּל אִו מִקִּיבּוּל לְקִיבּוּל כְּגוֹן חֲמַת וְעֵשׂאוֹ חוֹרְמִיל בֵּינָן דְעֵתָה שֶׁם כְּלֵי אַחַר עֲלִיו גִּטְהָר אֲבָל בְּשַׁל בְּגָד אִין טוֹמְאָתוֹ מִשׁוּם שֶׁהוּא חֲמַת רַק דְשֶׁם בְּגָד עֲלִיו דְכָל דְבָר הַנְּעֻשָׂה מִצְמָר וּפְשִׁתִּים שֶׁם בְּגָד עֲלִיו דְאִין שֶׁם בְּגָד עַל הַתְּשִׁמִּישׁ רַק עַל הַמִּין א"כ הַמְשָׁנָה מִחֲמַת לְחוֹרְמִיל מַעֲיָקְרָא בְּגָד וְהַשְׁתָּא בְּגָד מִש"ה טָמֵא, אֲמַרִּינָן בְּאֵלוֹ שְׁעוֹרוֹתֵיהֶן כְּבִשְׁרָן דְכּוֹלָן שְׁעִיבְדָן אִו כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּהוּ פְדִי עֲבוּדָה טְהוֹרִין דְבִטַּל דִּין בְּשֵׁר מַעֲלִיָּהֶן וְנַעֲשׂוּ פְעוֹר וַיֵּשׁ לְחַקוֹר אִם יֵשׁ לָהֶם דִּין עוֹר לְטוֹמְאָה כְּגוֹן לְטָמֵא בְּנִגְעִים, וְהָיָה הַתּוֹס' זְבָחִים צ"ד כְּתוּב דְלֹאֲחַר עֵיבּוּד מְטָמֵאִין בַּהַע"ה פְּדִין עוֹר ע"ש אֶף אִין רֵאִיָּה לְזָה אִם י"ל דִּין עוֹר מַעֲלִיא לְטָמֵא בְּנִגְעִים דְהֵתָם לְמַדְרָס דְאֶף כּוֹפֵת שֶׁל שְׂאוֹר אִם הוּא רְאוּי לְמַדְרָס מְטָמֵא וְזֶה דְשִׁיעוֹרוֹ הַע"ה פְּדִין עוֹר הוּא מִשׁוּם דְעוֹר פָּחוֹת מִהַע"ה אִינוּ רְאוּי לְמַדְרָס וְה"נ כֵּן אֲבָל אִין רֵאִי' מְזָה דְהִנְיָ עוֹרוֹת דְקוֹנְדָם דִּינָן כְּבִשְׁרָ לְאֲחַר שְׁעִיבְדָן שִׁי"ל דִּין עוֹר מַעֲלִיא]: ד) אֲמַרִּינָן פכ"ז דְכָלִּים דְהַבְּגָד מְטָמֵא מִשׁוּם ה' שְׁמוֹת מִשׁוּם שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה לְמַדְרָס וּמִשׁוּם אֵהֵל וּלְטָמֵא מֵת מִשׁוּם גַּע"ג וּמִשׁוּם אָרִיג וּמִשׁוּם כְּלֵי קִיבּוּל ע"ש וְהָיָה גַּע"ג מְרִבִּינָן מִקְרָא דוֹהֲבָגְד וְכֵן אָרִיג מְרִבִּינָן מֵאוֹ הַבְּגָד אֲבָל כְּלֵי קִיבּוּל דְשִׁיעוֹרֵיהָ בַּכ"ש מִנ"ל דְטָמֵא וְנִרְאָה דְבָגְד נְהִי דִי"ל טוֹמְאָה בַּפ"ע מִדִּין בְּגָד י"ל ג"כ טוֹמְאָה מִדִּין כְּלֵי דְכָלִי הַעֲשׂוּי מִצְמָר הוּא בְּכָלֵל מַעֲשֵׂה עֲזִים דְכָל הַבָּא מִבַּע"ח הוּא בְּכָלֵל מַעֲשֵׂה עֲזִים וְהֵבֵא מִן הַפְּשִׁתָּן הוּי בְּכָלֵל כְּלֵי עֵץ דְכָל הַגְּדֵל מִן הָאָרֶץ בְּכָלֵל כ"ע כַּמ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל בְּפִסְקִיו וּבְהַקְדָּמָתוֹ לְטְהוֹרוֹת א"כ הַעוֹשָׂה כְּלֵי קִיבּוּל מִצְמָר וּפְשִׁתָּן הוּי כְּשֵׂאָר כְּלִים וְשִׁיעוֹרָן בַּכ"ש דְהַעוֹשָׂה כְּלֵי קִיבּוּל מ"מ טָמֵא כְּדִאֲמַרִּינָן בַּפ"ז דְכָלִּים רַק הֵכָא שִׁי"ל גַּע"ג אִו שְׁהֶם אָרִיג י"ל טוֹמְאָה ג"כ מִדִּין בְּגָד וְזֶה דְצָרִיף הַפְּתוּב לְחַדֵּשׁ טוֹמְאָה מִדִּין בְּגָד הָא כָּל בְּגָד הַעֲשׂוּי לְלִבִּישָׁה יְטָמֵא מִדִּין כְּלֵי הַעֲשׂוּי מִצְמָר וּפְשִׁתִּים הֵנָּה לַפְמ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל בַּפ"מ פט"ז דְכָלִּים מ"ז אֲתִי שְׁפִיר שְׁכַתָּב שֶׁם ו"ל וְהָיָה כְּבָר הַתְּבָאָר בְּסִפְרָא שְׁכַל מֵה שְׁהוּא מְשַׁמֵּשׂ אֵת הָאָדָם לְבַד שְׁהוּא

לא יטמא ר"ל שהוא לא יצרפהו האדם בדברים אשר ירצה שכל מי שיאכלהו או ישתהו או ילבישהו הנה ג"כ משמש את האדם וכאשר הנה פלי לא יצלח למשמישי אדם אבל לאדם עצמו כמו שלא יסתלק עליו לא יטמא ואם הנה דבר יצלח לאדם ולחשמישי אדם הנה זה אשר יטמא מן כ"ע ע"ש היינו שמה שמלבישהו הוי רק משמש אדם ולא את משמישי אדם והוי כמו אוכלין ומשקין שהו ג"כ משמישין את האדם ואין מטמאין בתורת פלי ומש"ה אצטריף לרבות בגד לטומאה דבשביל תשמישו ללבישה אינו פלי לטומאה אבל העושה פלי קיבול מצמר ופשתים דתשמישו הוא כשאר פלים טמא מדין פלי וא"צ להיות טמא מדין בגד: אמרינו מה שק מיטלטל מלא וריקן אף פל כו' ובת"כ אמרינו מה שק מיוחד שהוא משמש את האדם ואת משמישי האדם אף פל כו' ובשבת ס"ד אמרינו מה שק טווי ואריג אף פל כו' ואע"ג דמרבין כ"ע וכל פלי שטף דומיא דשק ואע"ג דל"ש בהו טווי ואריג נראה ג"כ דשק מטמא משום ב' דברים משום פלי ומשום בגד דהרועים לובשים אותן כמ"ש רש"י ז"ל שבת ס"ד וזה דמטמא ג"כ משום פלי בעינו מיטלטל מלא וריקן ומינה ילפין לשאר פלי שטף וכן משמש האדם ומשמישי האדם וזה דמטמא שק משום בגד בעינו דומיא דבגד טווי ואריג, והנה התוס' שבת (ס"ג ע"ב) הקשו על הא דאמרינו דאריג כ"ש אמאי בגד כ"ש מטמא הא בעינו שמיטלטל מלא וריקן דומיא דשק ותי' דראוי הוא לכוף ולקפל ולקח בו מרגלית או מחט ע"ש דס"ל להתוס' דאף מה שמטמא מדין בגד בעינו ג"כ פל מה דדרשינו משק שיהא מיטלטל מלא וריקן, והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ בצרור המרגלית וכן הר"ש ז"ל שם לא ס"ל כן כמה שהביא הרעק"א ז"ל בגה"ש שבת שם] וס"ל דמה שראוי לקפל לא חשיב בשביל זה בית קיבול וס"ל כמ"ש דדרשות דמה שק מיטלטל מלא וריקן וכן מה שק משמש האדם ומשמישי האדם הוא רק לכלים דאתקשו לשק אבל בגדים אתקושו לשק רק לטווי ואריג דשק מטמא ג"כ מדין בגד ומש"ה שק מטמא נמי משום אריג כ"ש פדאמרינו רפכ"ז דכלים ואריג כ"ש מרבין מאו הבגד ואינו מטמא משום אריג רק בגד ושק בלבד ע"ש: הנה עמ"ש התוס' דמש"ה אריג כ"ש מטמא משום דראוי לכרוף ולקפל בו מרגלית יש לעיין הא התוס' פתבו שם (ס"ד ע"א) ד"ה מנין דהיא דקלקלי וחבך דזה דראוי לקפל בלבד אינו מועיל וצריף ג"כ שיהא עומד לזה ע"ש והכא באריג כ"ש שהוא טמא הוא בכל הבגדים ואפילו אם אינו עומד לקפל בו מרגלית ונראה פיון דס"ל להתוס' דמה שראוי לקפל חשיב כמו י"ל בית קיבול רק זה לא סגי דבעינו שיהא ג"כ עומד לקיבול אף זה שייף רק בשק ובשאר דברים אבל בבגד שפתבו התוס' שבת מ"ז דגע"ג אפילו אי אינו עומד פלל לתשמיש ואפילו מוטל באשפה ג"כ מקבל טומאה דמרבין לה מאו הבגד ובקרא לא מפליג מידי וה"נ אריג דאריג וגע"ג שניהם שונים דשניהם מרבין מאו הבגד דשקולים הם דחשיב כ"ש אריג מתחילה כמו גע"ג מבגד גדול כמ"ש בתוס' שם (ס"ג ע"ב), ואע"ג דבעינו שיהא מין בגד זה עומד לתשמיש אבל לטלטל מלא וריקן נראה שאף מין בגד זה? הא עומד לטלטול מלא וריקן ג"כ לא בעינו דהא התורה ריבתה גע"ג וגע"ג הוא משום דחזי לעניים לטלאי דלבושיה א"כ ע"כ לא בעינו בבגד שיהא עומד לטלטול מלא וריקן וסגי במה שראוי לקפל בו, וה"נ הרי ראוי לקבלה לקפל בה מרגלית אבל בקלקלי וחבך שהם שק ולית בהו דין של גע"ג פלל בזה ודאי אף להתוס' ליפא הדין דאפילו מוטליו באשפה מטמאין ובשק בעינו שיהו עומדין לתשמיש וא"כ בעינו

דוקא שיהו עומדין לקבלה וזהו נמי שהקשו התוס' רק על אריג כ"ש הא אינו מיטלטל מלא וריקן ולא הקשו על כל הבגדים שהם ללבישת אדם הא אינו מיטלטל מלא וריקן דהא מה שמקבלין את האדם לא חשיב קבלה כמ"ש התוס' (ס"ד ע"א) בקב הקיטע דאף ש"ל בית קיבול רגלו לא מהני דבעינן דוקא בית קיבול פתיתין ע"ש ומשום דבבגדים גדולים שראוי לקפל בהם פלים מטמאין אף בעומדין רק ללבישת אדם משום דבבגדים בעינן רק ראוי לקבלה ולא שיהא עומדין לזה ול"ד לקב הקיטע שהוא של עין שהוא פלי דבעינן שיהא עומד לזה ומה שעומד לקבל רגלו אינו פלום דאין זו קבלה ובעינן בית קיבול פתיתין ומש"ה הקשו רק מאריג כ"ש דאינו ראוי לקפל ותי' דה"נ ראוי לקפל מרגלית או מחט: והנה בזה י"ל הטעם דמטלוניות פחות מגע"ג אין מקבלין טומאה אע"ג דראוי לקפל בהן מחט או מרגלית ואמרין דכלי קיבול הוא בכ"ש וא"צ שיעור פלל ואמאי פחות מגע"ג אין מטמאין ומשום דבעינן ג"כ עומד לקבלה ואי לאו לא חשיב פלי קיבול דרק בגע"ג מרבינן מקרא דאו הבגד דאפילו מוטל באשפה טמא אבל פחות מגע"ג הוי פשאר דברים וכיון דאינו עומד לקבלה לא מהני, ובזה אתי שפיר נמי מה דאמרין בזבחים במטלוניות פחותין מגע"ג דאי בעי מחשב עליהו דמחשבה מהני עליהו והיינו שיחשב עליהו לקפל בהן והוי פלי קיבול וכלי קיבול בכ"ש וזה דצריף קרא לאריג כ"ש שהוא טמא אף דראוי לקפל וחשיב כמו קבלה וא"כ תי"ל דכלי קיבול הוא בכ"ש נראה נהי דבגד גע"ג או אריג לא בעינן עומד לתשמיש וה"נ שיהא עומד לקבלה זהו רק לענין דליכא חסרון מצד דבעינן דומיא דשק מיטלטל מלא וריקן דבזה סגי מה שראוי לקבל בו אבל עומד לזה לא בעינן אבל הדין דכלי קיבול בכ"ש דמה שהו פלי קיבול חושבון דשיעורן בכ"ש לזה בעינן דוקא שיהא עומד ועשוי לקבלה א"כ אריג דאינו עשוי לקבלה צריף ריבוי דשיעורו בכ"ש מטעם שהוא אריג: הקשו התוס' שבת שם פשוטי פלי עור אמאי טהורין הא ראוי לקפל בהן ותי' דמייירי בעור שלוק שהוא קשה ע"ש וכן אפשר לומר דמייירי בעור שאינו עומד לכריכה דבעינן דוקא שיהא עומד לזה כמ"ש שם תוס' לקמן, והנה לפ"ז מה דאמרין במתני' דכלים דעור הע"ה בין למדרס בין לטמא מת היינו אפילו אותן דאין ראויין למדרס וכמ"ש התוס' להדיא (שבת ע"ו ע"א) דרק במפץ זה דמטמא בטמא מת הוא רק כשיחזו למדרס ע"ש ואע"ג דהוי פשוטי פלי עור וע"כ משום דראוי לקפל ולכרוך בהן ומייירי באותן שעומדין לכריכה וכן אמרין במתני' פכ"ד דכלים ג' עורות הן העשוי לשטוח טמא מדרס לתכריף הפלים טמא טמא מת כו' היינו דלא מצינו עור פשוט טמא טמא מת אלא העשוי לתכריף, והנה אמרין בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פכ"ו מ"ו עור שעשאו לתכריף אפילו כ"ש טמא ע"ש והנה לפ"ז קשה הא דאמרין עור הע"ה וכתבו התוס' שבת ע"ו דנה אפילו אינו מיוחד למדרס וע"כ מטמא משום דראוי לתכריף ובעינן ג"כ שיהא עומד לזה א"כ אמאי שיעורו בהע"ה הא העשוי לתכריף שיעוריה בכ"ש ונראה דהחילוק הוא בין מיוחד לכריכה בין עומד גם לכריכה דהתוס' שבת (ס"ד ע"א) הקשו בקולקלי וחקב הא לא מיטלטל מלא וריקן ואי משום דראוי לקפל הא אינו עשוי לכה ותי' דהני נמי לשם פל צורכן הן עשויין מתחילה ע"ש היינו דלא בעינן שיהא עשויין רק לכריכה ומהני אי עשויין לשם פל צורכן ואף פריכה בכלל אבל לענין העשוי לתכריף שיעורו בכ"ש ומשום דתכריף חשיב פקבלה וכלי קיבול בכ"ש דמה שהו פלי קיבול חושבון דשיעורן בכ"ש לזה בעינן שיהא מיוחד לפריכה

כמו הָתָם מְיוֹחֵד לְקַבְּלָהּ וּמָה שְׁעוֹמֵד לְכָל צְוֹרְכוֹ וְכָרִיכָה בְּכָלֵל לֹא מְהִי וּמְדוֹקְדָק לְשׁוֹן הַתּוֹסֵפֶתָא עוֹר שְׁעֵשְׂאוֹ תְּכָרִיף אֶפְיָלוֹ כ"ש דְּבַעֲיָנוּ שְׂיָהָא מְיוֹחֵד לְתַכְרִיף: וְהִנֵּה לְהַרְמַב"ם וְלֵהֲר"ש ז"ל בְּצָרוֹר הַמְּרַגְלִית דְּמָה שְׂרָאוֹי לְקַפּוּל לֹא חָשִׁיב כְּמוֹ קֵלָה וְכֵן נִרְאֶה מֵהַתּוֹסֵפֶתָא שְׂהִבִּיא הֲר"ש ז"ל פּכ"ו מ"ו דְּאֶמְרִינּוּ שֶׁם תְּכָרִיף אֲרַגְמָן בְּזִמְנֵי שְׁתוּכּוֹ טָמָא פְּשוּטוֹ טְהוֹר מְיֻטָּמָא וּמִיטְהַר אֶפְיָלוֹ י' פְּעָמִים בְּיוֹם ע"ש אֶלְמָא כְּשֵׁהוּא פְּשוּט טְהוֹר אָף דְּרָאוֹי לְכוֹרְכוֹ דְּרַק כְּשֵׁהוּא כְּרוּף חָשִׁיב כְּכָלִי קִיבוּל וּלפ"ז פְּשוּטִי כ"ע דְּטְהוֹר הוּא אֶפְיָלוֹ בְּעוֹר שְׂאִינּוּ שְׁלוּק וְזֶה דְּאֶמְרִינּוּ בְּמַתְנֵי דְּעוֹר שֶׁל תְּכָרִיף הַפְּלִים טָמָא טָמָא מֵת צ"ל דְּזֶה רַק בְּזִמְנֵי שְׂהוּא כְּרוּף וְזֶה דְּעוֹר הֲע"ה צ"ל בְּהִנָּה דְּחִזּוּ לְמַדְרָסוֹת דְּכָל הֲרָאוֹי לְמַדְרָס מְטָמָא בְּטָמָא מֵת וְאֶפְיָלוֹ פְּשוּטִין וְנִרְאֶה דְּזֶה דְּאֶמְרִינּוּ בַּתּוֹסֵפֶתָא דְּמִיטְהַר וּמְטָמָא אֶפְיָלוֹ י"פ בְּיוֹם אֵינּוּ דְּכִשְׁחֹר וּכְרָכָה מְטָמָא טְנוּמָאָה מְכָאן וּלְהַבָּא אֶלָּא חוֹזְרֵת לְטְנוּמָאָתָה הִישָׁנָה דְּלֹא גָרַע מִמָּטָה שְׁנֻטְמָאָה וְנִתְפָּרְקָה וְחֹזֵר וְנִפְלָה דְּחוֹזְרֵת לְטְנוּמָאָתָה וְאֵע"ג דְּכִשְׁפָּרְקָה אֵינָה פְּלִי כָּלִל וּמִשׁוּם דְּהִתְדִּיּוּט יְכוּל לְהַחֲזִירָה וְלֹא הָוִי כְּשִׁבְרָה וְה"נ הָרִי הִתְדִּיּוּט יְכוּל לְחֹזֵר וּלְכוֹרְכָה א"כ אַח"כ פְּשָׁפְרָכָה דְּעֵתָה י"ל בֵּית קִיבוּל חוֹזְרֵת לְטְנוּמָאָתָה דְּלֹא הָוִי כְּנֻשְׁבָּרָה וְלֹא חָשִׁיב כְּכָלִי חֲדָשׁ: סִימָן נד פְּלִים נְקֻטִין דְּכָל הַפְּלִים יוֹרְדִין לְטְנוּמָאָתָה בְּמַחְשָׁבָה וְאֵין עוֹלִין מְטְנוּמָאָתָה אֶלָּא בְּשִׁנּוּי מַעֲשֵׂה וְהִנֵּה פּכ"ח דְּכָלִים מ"ה אֶמְרִינּוּ דְּחַמַּת שְׁעֵשְׂאוֹ שְׁטִיחַ וְשְׁטִיחַ שְׁעֵשְׂאוֹ חַמַּת טְהוֹר וְכַתְּבֵהֲר"ש ז"ל שֶׁם דְּטְהוֹר אָף בְּלֹא שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה כִּינּוּ דְּשִׁנָּה מְזָה לְזָה הו"ל כְּכָלִי שְׁנֻשְׁבָּר וְטְהוֹר אֶבֶל מְקַבֵּל טְנוּמָאָה מְכָאן וּלְהַבָּא ע"ש, וְהִנֵּה אֶמְרִינּוּ בְּכָלִים פ"כ מ"ו סְדִין שְׂהוּא טָמָא מְדָרְס וְעֵשְׂאוֹ וְיִלוּן טְהוֹר מִן הַמְּדָרְס אֶבֶל טָמָא טָמָא מֵת מְאִימְתִי הוּא טְהַרְתּוֹ בַּש"א מְשִׁיתְפָּר וּבַה"א מְשִׁיקְשָׁר רַע"א מְשִׁיקְבַע וְהִינּוּ דְּפִלְגִי אֵינָה שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה שְׁלֵהֶם כַּמ"ש תּוֹס' מְנַחֲת (כ"ד ע"ב) ד"ה וְיִלוּן ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינֵי לְמָה צָרִיף שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה שְׂהָרִי מְשָׁנָה אוֹתוֹ מְדָבָר לְדָבָר מְסָדִין וְיִלוּן הו"ל כְּכָלִי שְׁנֻשְׁבָּר וּמ"ש מְשָׁנָה מְחַמַּת לְשְׁטִיחַ דַּא"צ שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה וְטְהוֹר וְאֵינּוּ מְקַבֵּל טְנוּמָאָה אֶלָּא מְכָאן וּלְהַבָּא וְהִנֵּה הֲר"ש ז"ל שֶׁם מְפָרֵשׁ דְּהֵאֵי סְדִין טָמָא מְדָרְס לֹא שְׁנֻטְמָאָה אֶלָּא שְׂרָאוֹי לִיטְמָא בְּמַדְרָס וְטְהוֹר מְלַקְבֵּל טְנוּמָאָת מְדָרְס מְדַקְתְּנִי סִיפָא אֶבֶל טָמָא טָמָא מֵת וְלֹא קִתְּנִי אֶבֶל טָמָא מַגַּע מְדָרְס בְּדַקְתְּנִי בְּמְנַחֲת כ"ד אֶבֶל הַתּוֹס' מְנַחֲת שֶׁם כְּתָבוּ גַם עַל הֵהִיא דְּהֵתָם דְּמִיִּרִי שְׁנֻטְמָאָה קוֹדָם בְּמַדְרָס דַּג"כ לַב"ש מְשִׁיתְפָּר וּלַב"ה מְשִׁיקְשָׁר וְאֵז נִטְהַר מִן הַמְּדָרְס דְּצָרִיף שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה וְגַם הֲר"ש ז"ל בְּעֵיקָר הַדִּין מוֹדָה דָּאָף בְּנֻטְמָאָה קוֹדָם צָרִיף שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה כַּמ"ש הֲר"ש ז"ל בְּעֵצְמוֹ פּכ"ז מ"ט ע"ש אֶלָּא דַּס"ל בְּמַתְנֵי דְּהָכָא לֹא אֵיִרִי בְּזֶה שְׁכָבָר נְטָמָא מְקוֹדָם וְנִרְאֶה דַּמְש"ה צָרִיף כָּאן שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה לִיטְהַר מְטְנוּמָאָתוֹ הֲרָאוֹשׁוֹנָה דְּזֶה דְּוִילוּן טָמָא בְּשָׂאָר טְנוּמָאוֹת אֶמְרִינּוּ בְּבִיצָה מְשׁוּם דְּהַשְׁמֵשׁ מִתְחַמֵּם כְּנֻגְדוֹ וְהִינּוּ דְּמַתְעַטֵּף בְּשׁוּלְיוֹ כַּמ"ש הֲר"ש ז"ל פ"כ דְּכָלִים וּלְעֵיטוּף קִינְיָמָא אָף קוֹדָם דְּסְדִין קִינְיָמָא לְעֵיטוּף שְׂהָרִי חָיִיב בְּצִיצִית רַק שְׂהוּא ג"כ לְשִׁכִּיבָה וּמַש"ה מְטָמָא מְדָרְס וְכַמוֹ טְלִית וְרִדִּיד דְּמְטָמָא מְדָרְס מְשׁוּם דְּמְשַׁמֵּשׁ שְׁכִיבָה עַם מְלֹאכְתּוֹ דְּאֶמְרִינּוּ בַּת"כ א"כ כִּינּוּ דְּמְשַׁמֵּשׁ עֵתָה מְעִין מְלֹאכְתּוֹ הֲרָאוֹשׁוֹנָה לֹא הָוִי כְּכָלִי שְׁנֻשְׁבָּר א"כ גַּם מֵהַמְּדָרְס שְׂאִינּוּ מְשַׁמֵּשׁ עֵתָה לֹא נִטְהַר בְּלֹא שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה כִּינּוּ דְּלֹא הָוִי כְּכָלִי שְׁנֻשְׁבָּר דְּזֶה דְּוִקָא הֵיכָא שְׁבִטֵל תְּשַׁמִּישׁוֹ הֲרָאוֹשׁוֹנָה לְגַמְרִי וּמַש"ה צָרִיף הָכָא שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה, הִנֵּה אֶמְרִינּוּ בְּסִנְהֶדְרִין מ"ח כְּפָה שְׂהוּא טָמָא מְדָרְס נִתְּנוּ לְסַפֵּר טְהוֹר מִן הַמְּדָרְס אֶבֶל טָמָא מַגַּע מְדָרְס אֶבֶל בְּכָלִים פּכ"ח מ"ה הַגְּרָסָא אֶבֶל טָמָא מֵת וְכֵן

גִּרְסַת הַרְבֵּה מְפֹרְשִׁים ו"ל שֵׁם וְכוּ גִרְסַת הַרְמַב"ם ו"ל וְנִרְאָה הַטַּעַם דְּאֵינוּ טָמֵא מִגַּע
מִדְרָס פִּינּוּ דְהִכָּא מְשַׁנְהוּ לְתַשְׁמִישׁ אַחַר לְגַמְרֵי מִכְפָּה לְסַפֵּר הוּי כְּכֹלִי שְׁנִשְׁבַּר וְעֵשְׂאוּ
פְּלִי אַחַר דְּטָהוּר מְכַל הַטְּוֵמָאוֹת שְׁהִי עָלָיו וְאֵינוּ מְקַבֵּל טְוֵמָאָה אֲלָא מִפְּאֵן וְלִהְבָּא וּמִש"ה
טָהוּר אַף מִמַּגַּע מִדְרָס שְׁהִי עָלָיו כְּשִׁהִי פָּפָה וְרַק מִפְּאֵן וְלִהְבָּא מְקַבֵּל טְוֵמָאָה בְּטָמֵא
מֵת: אֲמַרִּין בְּשִׁבְתָּ נ"ח זֹג שֶׁל בְּהֵמָה טְמֵאָה וְשֶׁל דָּלַת טָהוּר שֶׁל בְּהֵמָה וְעֵשְׂאוּ לְדָלַת
אֲעַפ"י שְׁחִיבְרוּ לְדָלַת וּקְבָעוּ בְּמִסְמָרִים טָמֵא כו' וְכִתְבוּ הַתּוֹס' שֵׁם וְהָא דְאָמַר בְּהַקּוֹמֵץ
רַבָּה סְדִין שְׁעֵשְׂאוּ וּיְלוּן טָהוּר מִן הַמְּדָרָס לֹא מִשּׁוּם קְבִיעוֹת גְּרִידָא טָהוּר אֲלָא מִיִּירֵי
שְׁעֵשְׂהָ שׁוּם שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה ע"ש, וְהִנֵּה אֲמַרִּין פ"א דְעֵדִיּוֹת כִּסָּא שְׁקִבְעוּ בְּעֵרִיבָה ב"ש
מְטָמְאִין וּב"ה מְטָהֲרִין וְכַתְּבִי הָרֵאָב"ד ו"ל שֵׁם ב"ש סְבָרִי פִינּוּ דְעֵדִינָן הוּא רֵאוּי
לִישִׁיבָה אֲעַפ"י שְׁאִין יְחִידוֹ עֲכָשְׁיוֹ לְכָף אֲלָא לְהַנִּיחַ עָלָיו פְּלִי הָעֵרִיבָה אוּ מְקַרְצוֹת טָמֵא
מִדְרָס שְׁהִי לֹא בְּטַל שֵׁם יְשִׁיבָה מִמֶּנּוּ וּב"ה סְבָרִי פִינּוּ דְאֵינוּ מִיְּחִיד עֵתָה לִישִׁיבָה כְּכֹלִי
שְׁנִשְׁבַּר הוּא וְאִי קָשְׂיָא לָךְ לִב"ה וְהִתְנַן פְּנֹפֶת שְׁקִבְעוּ בְּנִדְבָף קְבָעוּ וְלֹא בְּנָה עָלָיו כו'
טָמֵא אֲלָמָא בְּקְבִיעוֹת לְחִיד לֹא פְּרָחָה טְוֵמָאָה מִיְּנִיבָהּ הֵתָם מִשּׁוּם דְּבִדְנֹכְתִיבָהּ נְמִי
לִישִׁיבָה וְלִשְׁכִּיבָה קִיָּמָא אֲלָא מִשּׁוּם דְּמַחְבֵּר לִהוּ לְבַנְיָן קָא מְטָהֲרִין לִהוּ מִש"ה עַד
דְּקָבָעוּ לִהוּ וּבְנִי עֲלִיבָהּ לֹא חֲשָׁבִין לִהוּ כְּבַנְיָן אֲבָל הִכָּא הָא קָא מְבַטֵּל לִהוּ מִיְּשִׁיבָה
לְגַמְרֵי הַלְכָף בְּקְבִיעוֹת לְחִיד מְטָהֲרִין לִהוּ לִב"ה תַּדַּע דְתַנּוּ סְדִין טָמֵא מִדְרָס וְעֵשְׂאוּ וּיְלוּן
טָהוּר מִן הַמְּדָרָס מְאִימְתִי הוּא טָהֲרָתוֹ בִּש"א מְשִׁיבָה וּבִה"א מְשִׁיבָה רַע"א מְשִׁיבָה
אֲלָמָא מְקְבִיעוֹת נְמִי קָא מְטָהֲרָ וְאֲפִילוּ כְּשִׁנְטָמָא כְּבָר מ"ט מִשּׁוּם דְלֹא חֲזִי הַשְׁתָּא לְמִדְרָס
הוּי כְּנִשְׁבַּר עַכ"ל וְהִנֵּה לִפ"ז ל"ק קְוִשִׁית הַתּוֹס' בְּשִׁבְתָּ עַל זֹג שֶׁל בְּהֵמָה וְעֵשְׂאוּ לְדָלַת
מֵהִיא דְסְדִין וְעֵשְׂאוּ וּיְלוּן דְזֹג שֶׁל בְּהֵמָה וְעֵשְׂאוּ לְדָלַת חֲזִי לְמִילְתָּא קַמִּיתָא דְתַחֲזִילָהּ
לְהַשְׁמַעַת קוּל וְעֲכָשְׁיוֹ לְהַשְׁמַעַת קוּל וְזֶה דְזֹג שֶׁל דָּלַת טָהוּר הוּא רַק דְדָלַת הוּי מְחֻנְבָר
לְקַרְקַע וְהַזֹּג טָהוּר מִשּׁוּם דְכָל הַמְּחֻנְבָר לוֹ ה"ה כְּמוֹהוּ כַּמ"ש רַש"י ו"ל שֵׁם א"כ זֹג שֶׁל
בְּהֵמָה וְעֵשְׂאוּ לְדָלַת וּקְבָעוּ לְדָלַת אִתָּהּ בָּא לְטָהֲרוּ מִשּׁוּם דְחָשִׁיב כְּבַנְיָן וּבְקְבִיעוֹת לְחִיד
לֹא חָשִׁיב כְּבַנְיָן וְכַמ"ש הָרֵאָב"ד ו"ל כְּמוֹ פְּנֹפֶת שְׁקִבְעוּ בְּנִדְבָף אֲבָל בְּסְדִין שְׁעֵשְׂאוּ וּיְלוּן
דְאֵינוּ רֵאוּי לְמִדְרָס סְגִי בְּקְבִיעוֹת לְחֻדָּא, אֲמַרִּין בְּשִׁבְתָּ נ"ב בְּטַבְעַת אָדָם שְׁרִיתְכֹן
לְבִהֵמָה דַּר"י סְבַר דְלֹא מְהַנִּי מִשּׁוּם דְלֹא אָמְרוּ שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה לְתַקֵּן אֲלָא לְקַלְקַל ע"ש,
הִנֵּה אֲמַרִּין בְּשִׁלְהִי כַּכ"ו דְכָלִים עוֹר שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס וְחָשִׁב עָלָיו לְרַצוּעוֹת וּלְסַנְדְּלִין
פִינּוּ שְׁנָתָן בּוֹ אֵת הָאֲזַמְלָא טָהוּר דְבָרִי ר"י ע"ש אֲלָמָא דְזֶה חָשִׁיב שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה לְקַלְקַל
וְאֵע"ג דְלְרַצוּעוֹת וְסַנְדְּלִים זֶה שְׁנָתָן בּוֹ אֵת הָאֲזַמְלָא הוּא לְתַקֵּן וְרַק שְׁמַקְלָקְלוּ מִמָּה שְׁהִי
קוֹדֵם וְא"כ ה"נ בְּטַבְעַת אָדָם שְׁרִתְכוּ לְבִהֵמָה דַּר"כ שׁוּב אֵינוּ נֹאֵה לְהַתְקַשֵּׁט בּוֹ וּבְטַל
מִתּוֹרַת תְּכַשִּׁיט כַּמ"ש רַש"י ו"ל שֵׁם א"כ הוּי ג"כ קְלָקוּל וְאֵף שְׁמַתְקֵנוּ לְבִהֵמָה, וְנִרְאָה
דְהַחֲזִילוּק הוּא בְּזֶה דְטַבְעַת אָדָם שְׁרִיתְכוּ כְּשִׁנְתְּמַקְלָק לְמִתְשַׁמֵּישׁ אָדָם תְּכַף גַּתְקֵן לְבִהֵמָה
וְנִגְמַר מְלֵאכְתּוֹ חָשִׁיב שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה לְתַקֵּן אֲבָל בְּעוֹר טָמֵא מִדְרָס שְׁחִיבָה לְרַצוּעוֹת
וְסַנְדְּלִים וְנָתַן בּוֹ הָאֲזַמְלָא אֵף שֶׁהוּא לְצוֹנְרָף תִּיקוֹן לְרַצוּעוֹת וְסַנְדְּלִים מ"מ מִמְּדָרָס כְּבָר
גַּתְקַלְקַל וְלְרַצוּעוֹת וְסַנְדְּלִים עֲדִינָן לֹא נִגְמְרָה מְלֵאכְתּוֹ וּמִש"ה הוּי שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה לְקַלְקַל]:
אֲמַרִּין בְּכּוֹפֶת שֶׁל שְׂאוֹר שְׁיַחְדוֹ לִישִׁיבָה דְבְטַל מִמֶּנּוּ טְוֵמָאָת אוֹכְלִין וְנִרְאָה מֵהַתּוֹס'
פְּסָחִים (מ"ז ע"ב) שֶׁהוּא מִדִּין שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה וְכוּ נִרְאָה מֵהַש"ס, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינֵינוּ קֶצֶת דְהָא
בְּיַחְדוֹ לִישִׁיבָה בְטַל מִמֶּנּוּ טְוֵמָאָת אוֹכְלִין וּמִטָּמֵא טְוֵמָאָת מִדְרָס וְכִינּוּ דְכָל הַכָּלִים יוֹרְדִין

לְטוֹמְאָתוֹ בְּמַחְשָׁבָה א"כ שְׂיִטְמָא טוֹמְאָת מְדָרְס א"צ שִׁינּוּי מַעֲשֵׂה וְסָגִי בְּמַחְשָׁבָה א"כ
אִיךָ אֶפְשֵׁר שְׂיִטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלִין קוֹדֵם שִׁינּוּי מַעֲשֵׂה הָא הֵנִי תַרְתִּי דְסַתְרִי שִׂיְהָא כְּלִי
וְגַם אִנְכֹל: פֶּתַח רַש"י ז"ל בְּקוּדוּשֵׁינָן גְּבִי כָּל הַכְּלִים שְׂאִין עוֹלִין מִטוֹמְאָתוֹן אֲלֵא בְּשִׁינּוּי
מַעֲשֵׂה הִינּוּ אִם כְּבָר נְטָמְאוּ שְׂיִשְׁבְּרָם אוֹ יִנְקָבָם וְקוֹדֵם שְׂקִיבְלוּ טוֹמְאָה מְשִׁהַתְחִילוּ לְגַרְר
לְשׁוֹף וּלְשַׁבֵּץ ע"ש וְהַעִירָנִי גְאוֹן אֶחָד דְּמַדְבְּרֵי רַש"י ז"ל נִרְאָה דְאִם כְּבָר קִיבַל טוֹמְאָה
לֹא מִהֲנִי הַתְּחִלָּה וּבְעֵינָן שְׂיִנְקָבָם בְּכַדִּי טְהַרְתָּם אִךְ נִרְאָה דְּמַדְבְּרֵי הַתּוֹס' חוֹלִין ק"כ"ג
בְּטַלִּית שֶׁהַתְּחִיל לְקוֹרְעָה מוֹכַח דְּלֹא ס"ל כֹּן שְׂכַתְבוּ שֵׁם בְּשֵׁם ר"ת דְּכִינּוֹן שְׁנֹקְרַע אַח"כ
רִנְבָה הֵנִי טְהוּרָה לְמַפְרַע מִתְּחִילַת קְרִיעָה וּלְשׁוֹן מְשִׁהַתְּחִיל לְקוֹרְעָה מִשְׁמַע כַּפִּי ע"ש
וְנָהוּ דְלֹא כְּרַש"י ז"ל דְּהִכָּא שְׂכַבְרָ נְטָמָא אֵינִירִי וּמ"מ מִתְּסַהַר בְּשַׁעֲרֵה שֶׁהַתְּחִיל לְקוֹרְעָה
וְנָה וְדֹאֵי בְּעֵינָן דְּאַח"כ יִקְרַע בְּכַדִּי טְהַרְתּוֹ דְּאַל"כ אִין זֹו הַתְּחִלַת קְרִיעָה וְאַף לְרַש"י ז"ל
קוֹדֵם שְׂקִיבַל טוֹמְאָה אִם נָקַב אֶת הַכְּלִי בְּפָחוֹת מְכַדִּי טְהַרְתּוֹ אִינוּ מְטַהַר וּמְקַבַּל טוֹמְאָה
וּז"ש רַש"י ז"ל מְשִׁהַתְּחִיל לְשׁוֹף לְשַׁבֵּץ וּלְגַרְר הִינּוּ שְׁגָמַר אַח"כ שְׂיַעוּר טְהַרְתּוֹ דְּטְהוּר
מְשִׁהַתְּחִיל: פֶּתַח רַש"י ז"ל (שַׁבָּת נ"ב) בְּהִיא דְּבִאִין מְנוּי אָדָם לְנוּי בְּהִמָּה דְּמִינִירִי
דְּבַעוּדוֹ לְאָדָם נְטָמָא דְּאִינוּ עוֹלָה מִטוֹמְאָתוֹ בְּמָה שְׂיִחְדּוֹ לְבַהֲמָה וְכַתְבוּ הַתּוֹס' שֵׁם דְּבַחְנָם
פִּי כֹן דְּאַף אַחַר שְׂיִחְדָן לְבַהֲמָה מְקַבַּל טוֹמְאָה שְׂאִינוּ עוֹלָה מְקַבַּל טוֹמְאָה מְכָאן וְאִילָךְ
אֲלֵא בְּשִׁינּוּי מַעֲשֵׂה ע"ש, וְהִנֵּה הַר"ש ז"ל פ"ז דְּכָלִים מ"ב הִבִּיא מִהַתּוֹסְפָתָא כְּסָא
שְׂעֵשְׂאוֹ דְּכּוֹן אַעפ"י שְׂמִשְׁמֵשׁ בּוֹ טְהוּר הִנֵּה טָמֵא וְעֵשְׂאוֹ דְּכּוֹן טָמֵא עַד שְׂיִקְבַּעְנוּ בְּמַסְמַר
וְהַקְשָׁה דְּבַפ' בְּמָה אֲשֶׁה פִי דְּאִין חִילוּק בֵּין קִיבַל טוֹמְאָה לְלֹא קִיבַל דְּלַעוֹלָם אִין דְּבַר
עוֹלָה מְרַאֲיִית טוֹמְאָתוֹ אֲלֵא בְּשִׁינּוּי מַעֲשֵׂה וְכַתְבוּ וְשָׂמָא יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְשָׂאָר
כְּלִים דְּכִינּוֹן שְׂיִחְדּוֹ אוֹמְרִים לוֹ עֲמוּד וְנַעֲשֵׂה מְלֹאכְתָּנוּ ע"ש דְּהַתָּם לַעֲנִין טוֹמְאָת מְדָרְס
הוּא וְאַע"ג דְּלֹא אַחַר שְׁנַטְמָא בְּמְדָרְס ג"כ כֹּן שְׂאִינוּ עוֹד מְדָרְס נְטַהַר וּמ"מ בְּעֵינָן שִׁינּוּי
מַעֲשֵׂה וְכַדְאֲמַרִּינוּ הִכָּא נְטָמָא וְעֵשְׂאוֹ דְּכּוֹן עַד שְׂיִקְבַּעְנוּ וְכּוֹן בְּסַדִּין טָמֵא מְדָרְס וְעֵשְׂאוֹ
וּיְלוֹן דְּצָרִיף שִׁינּוּי מַעֲשֵׂה צ"ל דְּמ"מ אִיכָּא נְפִקוּתָא בֵּין שְׂכַבְרָ נְטָמָא בְּמְדָרְס דְּאִזְ אִינוּ
טְהוּר עַד שְׂיִבְטַל מִמְּנוּ שֵׁם כְּלִי מְדָרְס וְלִזְהָ בְּעֵינָן שִׁינּוּי מַעֲשֵׂה אֲבָל קוֹדֵם שְׁנַטְמָא אֶפְילוּ
לֹא בְּטַל מִמְּנוּ שֵׁם כְּלִי מְדָרְס כֹּן שְׂאוּמְרִים לוֹ עֲמוּד אִינוּ רְאוּי לְקַבַּל טוֹמְאָה, אִךְ יִקְשָׁה
הֲלֵא בְּכַה"ג אֲמַרִּינוּ בְּתוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל פ"ו דְּאַהֲלוֹת מ"ז תִּיבָה שְׂעֵשְׂאוֹה
פְּרַדְסָקִין אַעפ"י שְׂמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ טְהוּרָה הִנֵּה טָמֵא וְעֵשְׂאוֹה פְּרַדְסָקִין עַד שְׂיִקְבַּעְנָהּ
בְּמַסְמַר ע"ש וְהַתָּם לַעֲנִין טוֹמְאָת מַת הוּא וּמ"מ אִיכָּא נְפִקוּתָא בֵּין קוֹדֵם שְׁנַטְמָא לְאַח"כ
וְכּוֹן אֲמַרִּינוּ בְּתוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל שְׁלֵהִי כְּלִים תְּמַחֲוִי שְׂעֵשְׂאוֹה אֶסְפַּקְלָרְיָה אַעפ"י
שְׂמִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ טְהוּר הִנֵּה טָמֵא וְעֵשְׂאוֹ אֶסְפַּקְלָרְיָה טָמֵא עַד שְׂיִקְבַּעְנוּ בְּמַסְמַר ע"ש וְהַתָּם
ע"כ אִינוּ לְמְדָרְס דְּאִין מְדָרְס לְכָלִי זְכוּכִית וּמ"מ שְׂאִנִּי בֵּין קִיבַל טוֹמְאָה לְלֹא קִיבַל וְצ"ע:
אֲמַרִּינוּ כֹּן כְּלִי בְּעַלִּי בְּתִים שְׂיַעוּרֵן כְּרַמוּנִים וְהִנֵּה לְכַאוּרָה הַטַּעַם דְּכָל שְׁנִינְיָב בְּמוֹצֵיא
רְמוֹן שׁוּב אִינוּ רְאוּי לְכָלוּם אִךְ אִינוּ נִרְאָה כֹּן דְּאַפִּילוּ יַחְדּוֹ לְחַתִּיכוֹת גְּדוּלוֹת ג"כ טְהוּר
וְהַטַּעַם דְּאֲמַרִּינוּ בְּכָלִים פַּכ"ה דְּכָלִים שְׂאִין יְכוּלִים לְקַבַּל רְמוּנִים אֲנִ"ל אַחֲזוּרִיִּים וְתוֹף
נְטָמָא אַחֲזוּרִיו בְּמִשְׁקִין הַכֹּל טָמֵא ע"ש וְהַתָּם מַה שְׂאִינוּ יְכוּל לְקַבַּל רְמוּנִים אִינוּ מְטַהַרְתּוֹ
דְּהָא אֲמַרִּינוּ אַדְרָבָה נְטָמָא אַחֲזוּרִיו נְטָמָא תּוֹכוֹ רַק כֹּן שְׂא"י לְקַבַּל רְמוּנִים לֹא חֲשִׁיב תּוֹף
וְנָה דְּטָמֵא מְשׁוּם דְּהַתָּם מִינִירִי בְּכָלִי מִתְּכַת דְּאַף בְּלֹא תּוֹף מִתְּטַמְּאִין רַק פִּינוֹן דְּאַנִ"ל תּוֹף
נְטָמָא אַחֲזוּרִיו נְטָמָא הַכֹּל וְאַ"כ בַּכ"ע דְּבִלָּא תּוֹף אִין מִתְּטַמְּאִין כֹּן שְׁנִינְיָב בְּמוֹצֵיא רְמוֹן

חָשִׁיב אֵי"ל תּוֹךְ וּטְהוֹרִין מְשׁוּם שֶׁהֵן כְּפֹשׁוּטֵי כ"ע וְאָף אִם יִחַדּוּ לַחֲתִיכוֹת גְּדוּלוֹת אָף דְּרֵאנֵן לְתַשְׁמִישׁ מ"מ הֵי כְּשֶׁאֵר פֹּשׁוּטֵי כ"ע אָף שֶׁרֵאנֵן לְתַשְׁמִישׁ טְהוֹרִין דְּכָל שֵׁא"י לְקַבֵּל רְמוּנִים לְאוֹ תּוֹךְ הוּא, וְנִרְאֶה דְזֶה דֵּס"ל לר"א רפ"י דְּכָלִים דְּבָמָה שֶׁהֵן מְשַׁעְרִינֵן ע"ש הֵינֵנו בְּשִׁיעוֹר פְּחוֹת מְרְמוּנִים כִּינֵן שֶׁאֵינֵנו רְאוּי לָמָּה שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּטֵל מִתּוֹרַת כְּלֵי ור"י דְּאָמַר הֵתָם כְּנֵלִים בְּרְמוּנִים ס"ל דְּבַע"ב אָף דְּהַכְּלֵי אֵינֵנו רְאוּי לְמַלְתִּיהָ חֲנִיס עֲלֶיהָ וּמִיִּחַדּוֹ לְדַבֵּר אַחַר אֲבָל גִּיקָב כְּמוֹצִיא רְמוֹן לְכ"ע טְהוֹר דְּהֵי כְּפֹשׁוּטֵי כ"ע וְרֵאנֵיה לְזֶה מְדַאֲמְרִינֵן בְּשִׁבְת פ"ד ג' עֲגָלוֹת הֵן כּו' וְשָׁל אֲבָנִים טְהוֹרָה מְפֻלוֹם וְאָמַר ר"י וְאִם יֵשׁ בָּהּ בֵּית קְבוּל רְמוּנִים טְמֵאָה וְכֹתֵב רש"י ז"ל דְּמַש"ה שָׁל אֲבָנִים טְהוֹרָה מְפֻלוֹם כִּינֵן שֶׁפְּרוּצָה מִתַּחֲתֶיהָ נִקְבִים גְּדוּלִים לְאוֹ כְּלֵי הוּא דְּכָל הַכְּלִים שֶׁיְעוֹרֵן בְּרְמוּנִים ע"ש וְאִמָּאֵי אֵינֵה כְּלֵי הָא רְאוּיָה לְאֲבָנִים וְגַם עוֹמֵדֵת לְאֲבָנִים וּמוֹכַח דְּאָף אֵי רְאוּי לְמַלְתִּיהָ ג"כ טְהוֹר מְשׁוּם דְּלֹא חָשִׁיב בֵּית קְבוּל וּז"ש רש"י ז"ל לְאוֹ כְּלֵי הוּא הֵינֵנו לְעַנְּנוּ טְנֻמָּאָה דְּהֵי רַק כְּפֹשׁוּטֵי כ"ע דְּאֵינֵן כְּלֵי לְעַנְּנוּ טְנֻמָּאָה אָף הֶרְמַב"ם ז"ל כְּתֵב בַּפ"ו דְּכָלִים דְּכָלִים שֶׁעֲשָׂאָן מִתַּחֲלָה נִקְוִבִים כְּמוֹצִיא רְמוֹן מְקַבְּלִין טְנֻמָּאָה וְהֶרְאָב"ד ז"ל שֶׁם הַשִּׁיג עֲלָיו וַיֵּשׁ לְעִינֵי טוֹבָא עַל הֶרְמַב"ם ז"ל מֵהֵיכֵל דְּג' עֲגָלוֹת דְּשָׁל אֲבָנִים טְהוֹרָה מְפֻלוֹם וְאָף דְּהֵתָם מִתַּחֲלָה עֲשׂוּיָה כָּף וּמ"מ טְהוֹרָה: בְּשִׁבְת ט"ז אֲמַרִינוּ גַּבֵּי כְּלֵי מִתְּכַת שֶׁגְּזָרוּ עֲלֶיהֶן טְנֻמָּאָה יִשְׁנָה אֲבִי אֲמַר גְּזִירָה שְׁמָא לֹא יִקְבְּנוּ בְּכַדֵי טְהוֹרָתוֹ רְבָא אֲמַר גְּזִירָה שְׁמָא יִאֲמְרוּ טְבִילָה בֵּת יוֹמָא עוֹלָה לָהּ מֵאֵי בִינֵינָהוּ דְּרַצְפִּינָהוּ מְרַצֵּף וּפִי רש"י ז"ל דְּשִׁבְרֵן כְּנֵלִין שְׁמָא לֹא יִקְבְּנוּ לִיכָא וְשְׁמָא יִאֲמְרוּ אֵיכָא ע"ש וְקִשָּׁה דְּאֲמַרִינוּ פִי"א דְּכָלִים בְּרִזָּל טְמֵא שְׁבָלְלוּ עִם בְּרִזָּל טְהוֹר אִם רֹב מִן הַטְּמֵא טְמֵא כּו' וְכֹתֵב בַּפ"מ דְּנִתְעַרַב טְהוֹר וְטְמֵא שֶׁהִתִּיף וְנִעְשָׂה מִן הַכָּל כְּלֵי וּבְרִזָּל טְמֵא הוּא מְשׁוּם טְנֻמָּאָה יִשְׁנָה ע"ש וּמוֹכַח דְּאָף שֶׁהִתִּיף לְגַמְרֵי ג"כ חוֹזְרֵת לְטְנֻמָּאָה יִשְׁנָה וְקִשְׂיָא לְמ"ד מְשׁוּם שְׁמָא לֹא יִקְבְּנוּ כּו' וּצ"ע: אֲמַרִינוּ דְּעוֹרוֹת שָׁל עֲבָדֵן אֵין מְחַשְׁבָּה מְטַמְּאָתָן וְכֹתֵב רש"י ז"ל בַּב"ק דְּעֲבָדֵן הַעֲשׂוּי לְמַכּוֹר עוֹרוֹת וַיֵּשׁ שְׁעוֹשִׂין מִהֵן מְטוֹת דּוּלְבָקָאוֹת וְקִטְבָּלָאוֹת דְּלִיכָא בָּהֶם חֲסָרוֹן מְלָאכָה וַיֵּשׁ שְׁעוֹשִׂין מִהֵן מְנַעְעִלִים דִּישׁ בָּהֶם חֲסָרוֹן מְלָאכָה ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעִינֵן דְּאֲמַרִינוּ בְּתוֹסְפֵתָא דְּכָלִים פ"א בַּב"מ אֲנֻן שֶׁהוּא עוֹשָׂה וּמְנִיחַ זָגִין לְבִהְמָה וּלְדַלְתוֹת מְחַצְלִין לְשִׁכִּיבָה וּמְחַצְלוֹת לְאוֹהֲלִין סְדִינֵין לְצוֹרוֹת וּסְדִינֵין לְאוֹהֲלִין אִם רֹב מִן הַטְּמֵא טְמֵא עַד שֶׁיִּפְרִישׁ לְטְהוֹרָה אִם רֹב מִן הַטְּהוֹר טְהוֹר עַד שֶׁיִּפְרִישׁ לְטְנֻמָּאָה ע"ש א"כ עֲבָדֵן שֶׁהוּא אֲנֻן וּמוֹכַר עוֹרוֹת בֵּין לְדּוּלְבָקָאוֹת וְקִטְבָּלָאוֹת שֶׁהֵן טְמֵאִים וּבֵין לְמְנַעְעִלִים שֶׁהֵן טְהוֹרִים מְשׁוּם חֲסָרוֹן מְלָאכָה נִלְּף אַחַר הָרֹב וּצ"ל דְּמִיִּירֵי הֵתָם דְּרֹב הוּא לְמְנַעְעִלִים דְּטְהוֹר וְלֹא מֵהֵינִי מְחַשְׁבָּה שָׁל הַעֲבָדֵן שֶׁמְחַשֵּׁב לְדּוּלְבָקֵי וְקִטְבָּלָאוֹת מִיְהוּ מֵהֵתוֹסְפֵתָא נִרְאֶה דְּמֵהֵינִי מְחַשְׁבָּתוֹ שָׁל אֲנֻן דְּהָא קִתְּנֵי עַד שֶׁיִּפְרֵשׁ לְטְנֻמָּאָה וּמוֹכַח דְּמִפְרֵשׁ לְטְנֻמָּאָה טְמֵא אָף שֶׁעוֹשָׂה לְמַכּוֹר וְהָא אֲפֹשֶׁר דְּהִלּוּקֵת יַעֲשֶׂה אוֹתָם לְדַלְתוֹת וּצ"ע: ב) כְּתֵב הֶרְמַב"ם ז"ל פ"א דְּכָלִים הֵי"ג כָּל הַכְּלִים הַעֲשׂוּיִן מִן הַגְּנוּמָא כּו' הַכָּל בְּכָלֵל כ"ע שֶׁהַכָּל גָּדַל מִן הָאֲרֵץ כּו' וְכ"כ בְּהַקְדָּמָתוֹ לְס' טְהוֹרוֹת, וְהִנֵּה בְּשִׁבְת ס"ו בְּכּוֹנְרֵת שָׁל קֶשׁ דְּר"ע מְטַמָּא וְרִיב"נ מְטַהַר כְּתֵב רש"י ז"ל דְּרִיב"נ מְטַהַר בְּכָלֵי קֶשׁ דְּלֹא עֵץ נִינְהוּ וּר"ע כְּעֵץ חָשִׁיב לְהוּ דְּקִשְׁיֵין הֵן וְהֵתוֹס' שֶׁם הַקֶּשׁוּ אֵיף מְטַמָּא טְמֵא מֵת הָא לֹא כְּתִיב בְּפִרְשָׁה אֲלֵא כ"ע כּו' וְתִי דְּקֶשׁ נָמִי חָשִׁיב שָׁל עֵץ כְּדָאֲמַר דְּעֵץ שֶׁאֲכַל אֲדָה"ר חֲטָה הִיָּתָה כּו' אֲלֵמָא ס"ל לְהֵתוֹס' דְּלֹא כָּל הַגְּדַל מִן הָאֲרֵץ בְּכָלֵל כ"ע רַק קֶשׁ שָׁל חֲטִיין הוּא הַנִּקְרָא עֵץ וְכֵן בְּשִׁבְת (פ"ד ע"ב) גַּבֵּי מִפְּז דְּאֲמַרִינוּ שֶׁם דְּאֵי"ל טְהוֹרָה

במדבר, ונראה דאף התוס' ס"ל כהראב"ד ו"ל דלא מהני מה שזה השלחן עשוי לנחת ובעיניו מין פלי שעשוי לנחת רק ס"ל דזה דמקשינו בשלחן של מקדש כ"ע העשוי לנחת הוא משום דשלחן של מקדש חשיב שם פלי בפ"ע וכינו דשלחן של מקדש הוא לעולם עשוי לנחת אינו מקבל טומאה אף פינו דבמדבר היו מטלטלין אותו והיה ראוי לקבל טומאה א"כ אף אותו של בית עולמים מקבל טומאה דל"ש בו לומר דשלחן של מקדש הוא שם פלי כזה שאין מטלטלין אותו הא במדבר היה מיטלטל ומה שזה עשוי לנחת לא איכפת לו, וכן בביצה י"ד על הא דאמרין מפני מה אפרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם פנגדו כתבו התוס' בפרוכת של מקדש מש"ה מקבל טומאה דאמרין דג' מאות פהנים מטבילין אותה ואף דל"ש שהשמש מתחמם פנגדו משום דכשהיו נושאים הפרוכת ממקום למקום נותן הפלים לתוכה ע"ש והיינו כשהיו ישראל במדבר ואף דנדאי פרוכת של משפן לא היתה בבית עולמים דשל משפן היתה עשר אמות ושל בית עולמים ארפה מ' ורחבה כ' וגם שנים עושין בכל שנה והיא דג' מאות פהנים מטבילין אותה בשל מקדש הוא דקתני התם על ההיא דפרוכת ארפה מ' ורחבה כ' א"כ מאי מהני זה דבמסעות היו פורכין הפלים בפרוכת והענין כמ"ש לעיל ריש סי' נ"ג דבבגד לא בעינו שיהא זה הבגד עומד לתשמיש דאפילו מוטל באשפה ג"כ מקבל טומאה כמ"ש התוס' שבת מ"ז דרחמנא רבייה מאו הבגד ע"ש רק בעינו שיהא מין בגד זה עומד לתשמיש אז י"ל תורת פלי לקבל טומאה ומש"ה אמרין דוילון טמא מפני שהשמש מתחמם פנגדו א"כ וילון הוא בגד כזה העומד לתשמיש רק ס"ל להתוס' דפרוכת של מקדש הוא שם פלי בפ"ע א"כ פינו דזה אינו עומד להתחמם בו אמאי מקבל טומאה וכתבו מפני שהיו פורכין בו את הפלים במסעות ואף שבפרוכת של בית עולמים לא היו פורכין את הפלים לא איכפת לו דבבגד לא בעינו שיהא זה הבגד עומד לתשמיש רק שם הבגד: והנה הט"א הקשה על הראב"ד ו"ל מההיא דמגלה כ"ז בבי פנשפתא דיהודאי רומאי דהוי פתוח לאנדרונא דהוי מחית ביה מת ואמר רבא דלו תיבותא אותבוה דהוי כ"ע העשוי לנחת כו' א"ל לרבא הא זמנין דמטלטלי ליה פי מנח ס"ת עלוניה כו' ואע"ג דהתם ליפא איסור בטלטולה ומ"מ טהור אם עשוי לנחת ע"ש, אף נראה דהתם התיבה היתה באה במדה (וכן נראה דבית הפנסת שהיה פתוח לאנדרונא משמע שהיה שם פתח לכניסת אדם ואדם הוא אמה על אמה ברום ג' פדאמרין ביומא ל"א ולפמ"ש תוס' שם גבוה עוד יותר א"כ ע"כ גם הפתח היה פן וכן התיבה צריכה לסתום את כל הפתח ושיעור של אמה על אמה על רום ג' הוא ג"כ שיעור של פלי עץ הבאין במדה פדאמרין בתוספתא דכלים פ"ה ב"מ] וזה דאמרו ליה לרבא והא זמנין דמטלטלי ליה פי מנח ס"ת עלוניה הוא משום דאף כ"ע הבאין במדה אם מטלטלין אותן מקבלין טומאה כמ"ש הרמב"ם ו"ל פ"ג מהל' פלים שם ואף דהראב"ד ו"ל השיג שם על הרמב"ם ו"ל וכתב דאעפ"י שפעמים מטלטלין במלואן פינו שאין זרפן בכף אין מטמאין אף באשר תראה שם לא בא הראב"ד ו"ל למעט רק אי מטלטלין ריקניו ולפעמים מטלטלין במלואן דבעינו שלעולם יהיו מטלטלין רק במלואן אבל פעמים פן ופעמים פן טהורין ע"ש אבל זה דכל הפלי מיטלטל רק לפרקים לא איכפת לו דהא שלחן של מקדש אמרין דמקרי מיטלטל מלא וריקן משום דמגביהו אותו רק לעולי רגלים וטלטול התיבה רק יחד עם הספר דזמנין מטלטלי ליה פי מנח ס"ת עלוניה ומש"ה מקבל טומאה אפילו אי בא במדה: והנה מהתוספתא דתיבה

שְׁעֵשְׂאָה פְּרִדְסָקִין אֲדַרְבָּה נִרְאָה לְהוֹכִיחַ פְּהֶרְאָב"ד ו"ל דְּהָא קְתָנִי נְטֻמָּאָה וְעֵשְׂאָה
פְּרִדְסָקִין טְמָאָה עַד שְׂיִקְבְּעָנָה בְּמִסְמַר וְקִשְׁוָה פִּינּוּ דְקִבְעָה בְּמִסְמַר ל"ל שְׁעֵשְׂאָה פְּרִדְסָקִין
אֶפִּילוּ לֹא עֵשְׂאָה פְּרִדְסָקִין פִּינּוּ שְׂקִבְעָה בְּמִסְמַר א"כ הִיא עֵתָה עֵשְׂוִיָּה לְנַחַת דְּאָנָּ"ל עֵשְׂוִי
לְנַחַת יוֹתֵר שְׂקִבְעָה בְּמִסְמַר וְאִי מְשׁוּם דְקִנְדָּם לֹא הִיָּתָה עֵשְׂוִיָּה לְנַחַת מ"מ פִּינּוּ דְעֵתָה
עֵשְׂוִיָּה לְנַחַת וְהָיָה בָּהּ שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה שְׂקִבְעָה בְּמִסְמַר דְּהָא ע"כ זֶה חֲשִׁיב שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה
דְּהָא הֵטַעַם בְּנְטֻמָּאָה וְעֵשְׂאָה פְּרִדְסָקִין דְּבַעֲיָנּוּ עַד שְׂיִקְבְּעָנָה בְּמִסְמַר הוּא מְשׁוּם דְּבַעֲיָנּוּ
שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה א"כ אֲמַאי בְּעֵינּוּ שְׂיַעֲשֻׁנָּה פְּרִדְסָקִין וְלִהְרָאָב"ד ו"ל אֲתִי שְׁפִיר פִּינּוּ דְאִינָּה
בָּאָה בְּמִדָּה אֶפִּילוּ אִי עֵשְׂוִיָּה לְנַחַת ג"כ טְמָאָה וְרַק אִם עֵשְׂאָה פְּרִדְסָקִין שְׁהוּא מִינ כְּלִי
שְׁעֵשְׂוִיָּה לְנַחַת וְעֵשְׂוִיָּה מַעֲשֵׂה מְהַנִּי לִקְטֵהָ: אֲמַרִּינּוּ בְּשַׁבַּת מ"ד גְּבִי שִׁיָּדָה מְוֹכְנִי
שְׂלָה בְּזִמְנָן שְׁהִיא נְשֻׁמְטָת אִינוּ חִיבּוּר כּו' וּפִי' רַש"י ו"ל דְּמוֹכְנִי הוּא אֲנֹפֶן וְאִם נְשֻׁמְטָת
חֲשׂוּבָה פְּכֻלִי בַּפ"ע וְאִינוּ חִיבּוּר וְאִם נְטֻמָּאָת הַמוֹכְנִי טְמָאָה לְעֲצָמָה דְלֹא חֲשִׁיבָא מְהַשִּׁיָּדָה
וְהִיא מִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה וְרִיקְנִית דִּי"ל בֵּית קִיבּוּל ע"ש, וְהִנֵּה הֶרְאָב"ד ו"ל פְּתַב פ"ג מֵהַל'
כְּלִים בְּמוֹכְנִי דְזֶה הַגְּלָגֶל אִינוּ אֶלָּא מַעֲלָה שְׁמַעְלִין הַתְּבוּאָה לְשִׁיָּדָה בְּאוֹתוֹ גְּלָגֶל לְפִי שִׁישׁ
טוֹרַח גְּדוּל בְּמִלּוּאָו אוּ בְּהֶרִיקוּ ע"ש, וְהִנֵּה לִהְרָאָב"ד ו"ל אִי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ פְּרַש"י ו"ל
דְּהַמוֹכְנִי מְקַבְּלַת טְוִמָּאָה לְעֲצָמָה מְפָנִי בֵּית קִיבּוּל שְׂלָה פִּינּוּ דְכָל תַּשְׁמִישָׁה הוּא רַק לְמַלּוּי
הַשִּׁיָּדָה אוּ לְהֶרִיק מְמַנָּה כַּה"ג לֹא חֲשִׁיב מִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה וְרִיקוֹן כְּדָאֲמַרִּינּוּ פִּט"ו דְּכָלִים גְּבִי
רַחַת שְׁל גְּרִנּוֹת טְהוּרָה זֶה הַפְּלִל כָּל הַעֲשׂוּי לְקַבְּלָה טְמָאֵלכְּנוּס טְהוּר הֵינּוּ לְכְנוּס בְּמִקּוּם
אַחַר וְלֹא מְהַנִּי מַה שִׁי"ל בֵּית קִיבּוּל פִּינּוּ דְאִינוּ עֲשׂוּי לְקַבֵּץ בְּתוֹכוֹ כ"א לְכְנוּס לְהֶרִיקוֹ
בְּמִקּוּם אַחַר וּכְמ"ש בַּפ"ע מְשָׁם וְע"כ יְפָרֵשׁ הֶרְאָב"ד ו"ל כְּהַתּוּס' שַׁבַּת שָׁם דְּהִיא מוֹכְנִי
מִיָּרִי אַף בְּפִשׁוּטִי כ"ע ע"ש: ג) כְּלִי עֵץ וְכִלִּי עוֹר אֶתְקוּשׁ לְשַׁק וּבְעֵינּוּ דוֹמְיָא דְשַׁק
דְּמִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה וְרִיקוֹן וְהֵינּוּ דְרַק תַּשְׁמִישׁ שְׁל טְלָטוּל מְלֵאָה וְרִיקוֹן עוֹשֵׂה אוֹתָן לְכִלִּי
לְטוֹמָאָה דְתַשְׁמִישׁ אַחַר לֹא מְשׁוּי לְהוּ כְּלִי לְטוֹמָאָה, וְהִנֵּה בְּזֶה מְתִינִישׁב מַה שְׁהַקְשׁוּ הַתּוּס'
שַׁבַּת (נ"ב ע"ב) גְּבִי טַבְעַת שְׁל אֶלְמוּג וְחוֹתְמָה שְׁל מַתְּכַת טְהוּר דְחֲשִׁיב כַּכ"ע וְהַקְשׁוּ
אֶפִּילוּ אִי חֲשִׁיבָא כַּכ"ע הָא יֵשׁ בָּהּ בֵּית קִיבּוּל מְקוּם מוֹשֵׁב הַחוּתָם וְתִי' דְאִין זֶה בֵּית
קִיבּוּל מְשׁוּם דְּהֵנִי בֵּית קִיבּוּל הַעֲשׂוּי לְמִלְאוּת וְהַקְשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים ו"ל עַל הַתּוּס' הָא קִי"ל
בֵּית קִיבּוּל הַעֲשׂוּי לְמִלְאוּת חֲשִׁיב בֵּית קִיבּוּל וּלפ"ז ל"ק קְוִשִׁית הַתּוּס' הָא י"ל בֵּית קִיבּוּל
הַחוּתָם דְאֲמַרִּינּוּ בְּכָלִים פִּי"ג עֵץ הַמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַמַּתְּכַת טְמָא וְהַמַּתְּכַת הַמְּשַׁמֵּשׁת אֶת הַעֵץ
טְהוּר טַבְעַת שְׁל מַתְּכַת וְחוֹתָם שְׁל אֶלְמוּג טְמָאָה טַבְעַת שְׁל אֶלְמוּג וְחוֹתָם שְׁלָה שְׁל
מַתְּכַת טְהוּרָה וְכַתְּבֵהּ הַר"ש ו"ל שָׁם דְּהַטַּבְעַת עֵיקָר וְהַחוּתָם מְשַׁמֵּשׁ ע"ש א"כ מַה שִׁיָּדָה
לוֹמֵר שְׁיִהֵא טַבְעַת שְׁל אֶלְמוּג טְמָא מְפָנִי שִׁי"ל בֵּית קִיבּוּל חוֹתָם דְּזֶה דְּמִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה
וְרִיקוֹן הֵינּוּ דְזֶהוּ תַשְׁמִישׁוֹ שְׁל הַכְּלִי בְּטְלָטוּל מְלֵאָה וְרִיקוֹן וְהִכָּא אֲדַרְבָּה הַחוּתָם מְשַׁמֵּשׁ
לְטַבְעַת וְכִינּוּ דְאִין הַטַּבְעַת מְשַׁמֵּשׁ לְהַחוּתָם ל"ש לוֹמֵר דְתַשְׁמִישׁ הַטַּבְעַת הוּא ע"י טְלָטוּל
הַחוּתָם: אֲמַרִּינּוּ בְּשַׁבַּת פ"ג דְּסַפִּינָה אִינָּה מִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה וְרִיקוֹן וְכַתְּבוּ הַתּוּס' וּמַה
שְׁמִיִּטְלָטְלַת בֵּינָם לֹא חֲשִׁיב טְלָטוּל פִּינּוּ דְעֵיקָר הַיְלוּכָה מְחַמַּת הַמִּים ע"ש, וְהִנֵּה בִירוּשְׁלַמִי
אֲמַרִּינּוּ מַה שֶׁק מְשַׁמֵּשׁ בֵּינָם וּמְשַׁמֵּשׁ בִּיבְשָׁה לְאַפּוֹקִי סַפִּינָה דְאִינָּה מְשַׁמֵּשׁת אֶלָּא בֵּינָם
ע"ש הֵינּוּ דְבַעֲיָנּוּ שְׁתָּהָא מִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה וְרִיקוֹן בֵּין בֵּינָם בֵּין בִּיבְשָׁה וְא"כ לֹא מְהַנִּי מַה
שְׁסַפִּינָה מִיִּטְלָטְלַת מְחַמַּת הַמִּים דְבַעֲיָנּוּ שְׁתָּהָא מִיִּטְלָטְלַת נְמִי בִיבְשָׁה וְסַפִּינַת הִירְדוֹן
דְּטְמָאָה הוּא מְשׁוּם דְכִינּוּ שְׁטוּעֵנִין אוֹתָהּ בִּיבְשָׁה וּמוֹרִידִין אוֹתָהּ לְמִים מִיִּטְלָטְלַת מְלֵאָה

וריקון בין בים בין ביבשה, והנה מהירושלימי נראה דלא פהתוס' דטלטול מים שמייה טלטול דאם לאו ספינת הירדן אמאי טמאה נהי דטוענין אותה ביבשה ומורידין למים מ"מ בים אינה הולכת אלא מפח המים ובעינו בין בים בין ביבשה ועוד ממה דאמרין שם מה שק משמש בין בים בין ביבשה לאפוקי ספינה דאינה משמשת אלא בים ת' דאף בים אינה מיטלטלת אלא מחמת המים: אמרינן בתוספתא דכלים פ"ו ב"מ שופר טהור ויש לעיין אמאי טהור שהרי הוא מדבר המקבל טומאה שהוא מן הקרנים ואמרין בחולין כ"ה פל מעשה עזים לרבות הבאין מן העצמות מן הקרנים כו' ואי משום תשמישו אמאי לא יהא שופר ראוי לקבל טומאה שהרי שופר מקלי שיר הוא כמ"ש תוס' וכלי שיר מקבלין טומאה כדאמרין בכלים פט"ז מ"ז ונראה משום דהוי פשוטי פלי עצם דטהור דאין מיטלטלין מלא וריקון ואף דנבלים וכוונות מקבלין טומאה כדאמרין פט"ו מ"ו ואף שהן פשוטי כ"ע דאין מיטלטלין מלא וריקון הןם טומאתן מדרבנן כמ"ש הר"ש ו"ל שם וי"ל דעל נבלים וכוונות גזרו ועל שופר לא גזרו, מיהו בזה יש לעיין דהא אמרינן בשבת ל"ה דשופר ראוי לגמע מים לתינוק וגם עומד לזה דהא בשביל הכי אין השופר מוקצה כדאמרין שם א"כ להוי כשאר פלי קיבול דטמאין, והנה זה דעיקרו עומד לתקיעות ולא לגמוע מים מ"מ יהא תלוי בפלוגתא בשבת נ"ט אי בעינו מעין מלאכתו הראשונה וכמו בזוג דטמא משום דראוי לגמע מים לתינוק וכן סנדל של בהמה של מתכת טמא משום דראוי לגמוע מים במלחמה למאן דלא בעי מעין מלאכתו הראשונה ע"ש [ואע"ג דסנדל של בהמה מעיקרא נמי עומד גם לגמוע מים במלחמה מ"מ פיון דמלאכתה העיקרית הוא לבהמה תלוי אי בעינו מעין מלאכתה הראשונה כמ"ש תוס' שם ע"ש] וצ"ע: פתב הרמב"ם ו"ל פכ"ז מהל' פלים ג' תרבוסין של עור כו' של זיתים טהור מפלום לפי שאינו ממשמשי אדם וכתב ע"ז הרמב"ד ו"ל ובכאן אינו אלא כדי שלא יתלכלכו אצבעותיו בשמן העורות ודומה לו קסיה של צבעים ושל נפחים שהיא טהורה מפני שהיא לקבל הזיעה ולא לקבלה אחרת ע"ש, והנה אמרינן במעילה קוצע מכולן למשפכ שלשה כו' לאחיזה כ"ש ואמרין הואיל וראוי לקוצצי תאנים ופי' רש"י ו"ל כשמתכין התאנים כורכין בגד כל דהו על ידיהם שלא יתלכלכו בדבש התאנים והא קוצע מכולן היינו בין מבגד בין משק בין מעור א"כ קשה להראב"ד ו"ל מ"ש תרבוס דלא מקבל טומאה מפני דאינו רק שלא יתלכלכו אצבעותיו בשמן מקונני תאנים שלא יתלכלכו בדבש, והנה ז"ש הרמב"ד ו"ל הטעם דטהור מפני שאין זה בית קיבול באמת קשה על ההיא דקוצע דלאחיזה כ"ש ואמרין שראוי לקוצצי תאנים הא אין כאן בית קיבול והוי פשוטי פלי עור וזה שפורף על ידו שלא יתלכלך בדבש כמ"ש רש"י ו"ל אין זו בית קיבול אע"ג דכריכה חשיב כמו בית קיבול כמ"ש תוס' שבת ס"ג מ"מ מה שפורף על ידו אין זה מיטלטל מלא וריקון דאין שוקו מיטלטל דבית קיבול שוקו לא חשוב בית קיבול דאין זה מיטלטל מלא וריקון דאין שוקו מיטלטל אגב הפלי ע"ש א"כ ה"נ מה שפורף על ידו הא אין ידו מיטלטל אגב הבגד, והנה זה שהביא הרמב"ד ו"ל מההיא דקסיה של צבעים ושל נפחים דטהור מפני שהוא לקבל הזיעה ולא לקבלה אחרת הנה הרמב"ם ו"ל פתב בפ"ז מהל' פלים עור שתופרין ממנו פסוי ליד ולזרוע כו' מקבלין טומאה ואם היה של צבעים ושל נפחים אין מקבלין טומאה זה הפלל כל העשוי לקבלה כדי שלא יפאז ויפאזו יפה יפה מקבל טומאה

והעשוי מפני הזיעה כדי שלא יפסד הדבר שמתעסק בו בזיעת ידו אינו מקבל טומאה ע"ש ובפה"מ ט"ז דכלים שם בקסיה של זורי גרנות זה הכלל כל העשוי לקבלה טמא מפני הזיעה טהור כתב קסיה עור תפור יכנס בו היד כו' ואם היה הפוננה בו שביא לו בו הידים כדי שלא יפגס בו הקוץ או העצים וינגעהו טמא ואם הפוננה בו שלא יזיעו ויפסיד מה שבידו מפני הזיעה או יניקהו הזיעה מהחזיק הפלי אשר יתעסק בו הנה לא תטמא לפי שהוא דמיון פשוטי פלי עור ואעפ"י שהוא חלול אינו נעשה לקיבול עכ"ל, והנה ז"ש הרמב"ם ז"ל דשלא יפהו הקוץ חשיב נעשה לקבלה אף שאינו מקבל שום דבר כ"א ידו בזה הרמב"ם ז"ל לשיטתה שכתב בפה"מ שבת פ"ו גבי קב הקיטע דבית קיבול פתיתין היינו קצוות הפשר שיוצאין מהחמה של רגלו ע"ש וס"ל דבית קיבול רגלו ג"כ חשוב בית קיבול ולא כמ"ש רש"י ז"ל שם דבית קיבול שוקו לאו שמיה בית קיבול משום דאין שוקו מיטלטל אגב הפלי א"כ ה"נ בית קיבול ידו שמיה בית קיבול וזה דאיפא נפקותא בין שלא יפהו הקוץ ובין מפני הזיעה הוא משום דבקבלה בעינן שתהא הקבלה לצורך הדבר שמקבלין בתוכו ולא לצורך דבר שהוא חוצה לו וא"כ שלא יפהו הקוץ שהוא לצורך היד שבתוכו חשוב קבלה אבל מפני הזיעה שלא יפסד הדבר שמתעסק בו כיון דאין זה צורך הדבר שמקבל לא חשיב קבלה, והנה לפמ"ש הרמב"ם ז"ל דאם בשביל שלא יפהו הקוץ חשיב פכלי קיבול א"כ נדאי ה"ה שלא יתלכלכו אצבעותיו בשמן דמ"ל שלא יפהו הקוץ ומ"ל שלא יפהו השמן א"כ סרה השגת הראב"ד ז"ל בההיא דג' תרבוסין שפי' הראב"ד ז"ל דשלו זיתים לפיכך טהור לפי שעשוי שלא יתלכלכו אצבעותיו בשמן העורות דלהרמב"ם ז"ל כה"ג חשיב עשוי לקבלה וטמא ומש"ה כתב הרמב"ם ז"ל הטעם דטהור רק לפי שאינו ממשמשי אדם וכן להרמב"ם ז"ל אחי שפיר היהא דמעילה דחזי לקוצצי תאנים דחשיב עשוי לקבלה דכורכן על היד שלא יתלכלכו בדבש התאנים אף לרש"י ז"ל דס"ל דבית קיבול שוקו לאו שמיה בית קיבול כיון דאין שוקו מיטלטל אגב הפלי קשה היהא דמעילה וכן היהא דקסיה של זורי גרנות דחשיב נעשה לקבלה הא אין קבלת ידיו שמה קבלה דאין ודיו מיטלטלות ע"י העור וצ"ע: והנה הרמב"ם ז"ל בפסקיו כתב כל העשוי לקבלה כדי שלא יפהו הקוץ וכדי שיאחז יפה יפה מקבל טומאה וס"ל דכדי שיאחז יפה ג"כ חשיב לקבלה ובפה"מ כתב אם היה הפוננה כדי שלא יפגס בידו הקוץ טמא ואם היה הפוננה שלא יזיעו ויפסיד מה שבידו או יציקהו הזיעה מהחזיק הפלי אשר יתעסק בו הנה לא תטמא וס"ל דאף כדי שיוכל להחזיק הפלי לא חשיב כמו לקבלה והנה חזר בו הרמב"ם ז"ל ממ"ש בפה"מ ונראה דבפה"מ סובר דכדי שיוכל להחזיק הפלי לא חשיב צורך היד אלא צורך הפלי שחוצה לו ובקבלה בעינן שיהא לצורך הדבר שבתוכו ובפסקיו סובר דמה שנעשו ידיו ראויות יותר למלאכה שיוכל להחזיק הפלי חשיב צורך היד: הנה בב"ק ס"ו גבי עורות של בעה"ב מחשבה מטמאתן דאמרין שחישב עליהן לעיצבא פי' רש"י ז"ל עיצבא דולבקי שאוכלין עליו ע"ש ויש לעיין הא הוי פשוטי פלי עור ונראה דהוי כמו פשוטי פלי עץ דאמרין בת"כ דהשלחן והדולבקי כו' מקבלין טומאה אף שהן פשוטי פלי עץ משום שמשמשין האדם ומשמשי אדם והיינו מדרבנן כמ"ש התוס' בכמה מקומות ה"נ בכלי עור דדולבקי של עור הוי כמו דולבקי של עץ דמקבל טומאה מדרבנן, והנה הרמב"ם ז"ל בפה"מ פכ"ו דכלים פי' עיצבא חפוי עור על המרכב ע"ש והיינו דראוי

למדרס ומש"ה טמא אף פשוטי כלי עור וכמו בכלי עץ דכל שראוי למדרס טמא הפל ונראה דלהרמב"ם ז"ל אי אפשר לפרש כרש"י ז"ל דעיצבא הוא דולבקי לאכול ואף דס"ל להרמב"ם ז"ל דכלי עור הפשוטים מקבלין טומאה מדרבנן זה דוקא ביש עליו צורת כלי כמ"ש בכמה מקומות [עיין פ"ב ופ"ז מהל' פלים] והיינו שתקנו כמ"ש בפה"מ פט"ו מ"ב ע"ש ועיצבא הוא עור בלא שום תיקון כלל כדאמרין בב"ק שם: והנה זה דסנדל מקבל טומאה כדאשכחן בכמה דוכתי אף דאינו עשוי לקבלה דמה שמקבל רגלו לא חשיב עשוי לקבלה לרש"י ז"ל בקב הקוטע דבית קיבול שוקו לא חשיב קבלה וה"נ בית קיבול רגלו נ"ל משום דראוי למדרס דהא אשכחן דסנדל טמא מדרס ומה שמתטמא במדרס מתטמא בכל הטומאות, והנה אשכחן דסנדל מטמא בנגעים כדאמרין ביבמות סנדל המוסגר לא תחלוץ בו כו' ומה שראוי להתטמא במדרס לא מהני שיתטמא בנגעים כמ"ש תוס' שבת (נ"ז ע"ב) גבי ג' דברים נאמרו באסתמא כו' אינו מטמא בנגעים והקשו בתוס' מאי איריא בנגעים אפילו במת ושרץ נמי לא מטמאה דבעינן טווי ואריג ותי' דמטמא במת ושרצים מק"ו מפנין קטנים דאסתמא טמאה בזב דשייך בה מדרס כמו בכפה ע"ש ומוכח דלנגעים לא מהני מה שראויה ליטמא במדרס, והנה הרמב"ם ז"ל כתב דפשוטי כלי עור מטמאין בנגעים והמל"מ פ"א מהל' פלים ה"י תמה עליו ע"ש והנה לשיטת הרמב"ם ז"ל לא תקשה על רש"י ז"ל אמאי סנדל מטמא בנגעים דאף פשוטי כלי עור מטמאין בנגעים אף אין מנה מקור להרמב"ם ז"ל דפשוטי כלי עור מטמאין בנגעים דהא הרמב"ם ז"ל ס"ל דבית קיבול רגלו שמייה קיבול: אמרינן פכ"ד דכלים ג' תריסין הן כו' דיצת הערביין טהורה מכלום ופ"ה הרמב"ם ז"ל בפה"מ משום דעשוי לשחוק וללעז ע"ש והנה הרמב"ם ז"ל בנה לשיטתיה שכתב בפסקיו פכ"ב ה"ט חלוק העשוי פסבכה כדי לשחוק בו שותי שכר אינו מקבל טומאה וכתב הכ"מ דנהו מה דאמרין פכ"ח חלוק של יוצאת החוץ כו' ופ"ה רבנו של יוצאת החוץ אשר יצאו לשחוק הנה הן ילבשו זה המלבוש ע"ש היינו דס"ל להרמב"ם ז"ל דשחוק לאו תשמיש הוא הנה התוס' מנחות ל"א כתבו על הא דאמרין בשבת אלוקטמין טהורין דאלוקטמין הוא שהולכין עליהם הלצנים לחידוש וכתבו דמש"ה אין טמאין מדרס משום דאין עשויין להנאת מדרס דבמדרס כל שאינו עשוי להנאת מדרס אינו טמא מידי דהוי אסולת ע"ש ולפ"ז לאו דוקא במדרס דה"ה בכל הטומאות אין אלוקטמין ראוי להטמא דשחוק לאו תשמיש הוא ואע"ג דבשעה שמשחקין הולכין עליהם מ"מ הוי כחלוק יוצאת החוץ שג"כ לובשין אותו מ"מ פיון דהלבישה הוא לצורך שחוק אין זה תשמיש: אמרינן פכ"ד דכלים ג' מטפחות הן כו' של תכריף גבלי בני לוי טהורה מכלום וכתב הר"ש ז"ל דלאו דוקא של בני לוי דשאר נמי טהורין כדקתני לעיל פט"ז תיק גבליים וכינורות כו' וכתב התי"ט דצריף לחלק בין זה ובין הא דאמרין לעיל דעור העשוי לתכריף פלים טמא ע"ש ונראה דהחילוק הוא בזה דעור העשוי לתכריף הפלים היינו שהעור עשוי לתכריף של שום פלים ואינו מיוחד לכלי אחד א"כ הוי העור תשמיש בפ"ע שהוא עשוי לכרוך בו פלים אבל תיק הגבליים והכינורות היינו שקל גבלי"ל תיק ומיוחד רק לאותו הגבלי כה"ג התיק טפל להפלי ואינו כלי בפ"ע וחשיב משמשי משמשי כדאמרין בפט"ז ומש"ה טהור: אמרינן פכ"ח דמטפחות הספרים המצויינים טהורים מפני שהן מיוחדין רק לספר ופי' הרמב"ם ז"ל דטהורין מפני שאינן משמשי אדם ע"ש וס"ת עצמו ג"כ טהור כדאמרין

בב"ב כ' דס"ת ממעט בחלון, והנה זה דס"ת אינו מקבל טומאה י"ל משום דהוי פשוטי כלי עור ולהשיטות דפשוטי כלי עור מקבלין טומאה מדרבנן זה דס"ת ממעט בחלון י"ל כמ"ש הר"ש ז"ל פי"ג דאהלות מ"ה דכל שאינו מקבל טומאה מדאורייתא ממעט בחלון ע"ש א"כ ליכא ראיה משם דס"ת אינה מקבלת טומאה כלל מיהו הרשב"א ז"ל בפ' המצניע ס"ל דאף אי מקבל טומאה מדרבנן ג"כ אינו ממעט בחלון והוכיח שם כמה דאמרינן דפחות מפביצה אוכלין ממעטין בחלון דאין מקבלין טומאה אף מדרבנן ע"ש א"כ ע"כ ס"ת אינה מקבלת טומאה אף מדרבנן והטעם נראה משום דספר עשוי להתלמד ונה לא חשיב תשמיש דאמרינן פכ"ד ג' סדינין הן כו' ושל צורות טהור מפלום וכתב הרמב"ם ז"ל פכ"ז מהל' פלים הי"ב ושל צורות שעושין אותו כדי שיתלמד ממנו הרוקם טהור מפלום לפי שאינו ממשמשי אדם ע"ש אלמא דכל להתלמד לא חשיב תשמיש וא"כ ה"נ ס"ת דתשמישו הוא להתלמד טהור: תם ונשלם בעזרת בורא עולם קונטרס מעניני טהרות אהלות.

נקטינן דטפח על טפח ברום טפח מביא את הטומאה וחולץ בפני הטומאה ופחות מטפח אינו אהל ובבית וארובה בתוכו לאויר אפילו פחותה מטפח אמרינן בפ"י דאהלות דטומאה בבית פנגד ארובה טהור טומאה כנגד ארובה הבית טהור ומשום דלא אמרינן בטומאה לבוד וארובה שבין בית לבית או בין בית לעליה ויש בה פותח טפח וטומאה באחת מהן הפל טמא אין בה פותח טפח טומאה בבית פלים שבועליה טהורין טומאה בעליה פלים שבבית טהורין: אמרינן באהלות (פ"ח מ"ד) אלו חוצצין ולא מביאין מסכת פרוסה וכתבילי המטה והמשפלות והסריגות שבתלונות וכתב בפ"י הרא"ש ז"ל שם כל אלה בשאין בנקב פותח טפח חוצץ ואינו מביא והא דחוצצין בטומאה מן הצד כגון שפרוסין על ארובה שבין בית לעליה ואין הטומאה תחת ארובה אבל אם היו פרוסות פנגד המת תניא בפ' העור והרוטב הנוגע פנגד הנקב טמא שלא פנגד הנקב טהור ע"ש היינו דס"ל דזה דאין טומאה נכנסת מבית לעליה בפחות מטפח הוא רק כשהטומאה מן הצד שלא פנגד הנקב אבל טומאה פנגד הנקב הטומאה עולה כשאין טומאה שהיא באויר שעולה למעלה ונכנסת לעליה וכיון דנכנסה לעליה אהל העליה מפשטת הטומאה על כל העליה וכ"כ הרא"ש ז"ל בפ"י גבי ארובות זו ע"ג זו ואין בהם פותח טפח ואמרינן שם טומאה פנגד ארובות נמן דבר שאינו מקבל טומאה בין מלמעלה בין מלמטן אין טמא אלא תחתון וכתב בפ"י הרא"ש ז"ל ואם נמן למעלה ולא נמן מלמטה העליה טמאה הטומאה נכנסת לה בפחות מפותח טפח פיון דהטומאה פנגד הארובה והבית טהור שאין הטומאה חוזרת מאהל עליה ליכנס לבית פיון דאין בארובה פותח טפח ע"ש היינו דזה דאמרינן שם במתני' לעיל בארובה שהיא לאויר ואין בארובה פותח טפח דטומאה פנגד ארובה הבית טהור ה"נ בארובה שבין בית לעליה וכ"כ הרא"ש ז"ל בהלכות קטנות דארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח טפח וכזית מן המת למטה פנגד ארובה הבית טהור והעליה טמאה ועיין ביו"ד סי' שע"א ס"ב ע"ש: אף המהר"ם מרוטנבורק ז"ל כתב גבי ארובות זו ע"ג זו כו' וא"ת לתני בסיפא דבר שאינו מקבל טומאה ממנו ולמטן טמא כמו ברישא ונראה דזה אינו דאפילו נמן בעליונה דבר שאינו מקבל טומאה ולא נמן בתחתונה פלום אינו טמא אלא תחתון וכיון דאין בארובה פותח טפח אפילו טומאה פנגד ארובה די לנו בזה שדבר שאינו מקבל טומאה שלמעלה בארובה העליונה מערב את

הטומאה בכל הבית התחתון במקום שהטומאה מונחת שם אבל לא חזינו פאילו הטומאה נמי בעליה ע"ש היינו היפך מדברי הרא"ש ו"ל ובתתי פליגי דלהרא"ש ו"ל כל שהטומאה פנגד ארובה העליה טמאה והבית טהור ולמהר"ם ו"ל פנתו בעליונה ולא נמן בתחתונה וטומאה פנגד ארובה הבית טמא והעליה טהורה ונראה טעם המהר"ם ו"ל דאע"ג דבארובה שהיא לאויר וטומאה פנגד ארובה הבית טהור והכא הבית טמא דהוא משום דאמרין גוד אחית פיון שנתו בעליונה דבר שאינו מקבל טומאה דליכא ארובה בעליונה אמרינו על אהל העליונה גוד אחית והוי פנסתמה הארובה התחתונה ומש"ה הבית טמא והעליה טהורה דהארובה חשיבא כסתומה וכדאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל שם ארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח טפח טומאה בבית כלים שבעליה טהורין וטומאה בעליה כלים שפפית טהורין שאני רואה את הקורות פאילו יורדות וסותמות ד"א אין טומאה נכנסת לאהל ואין יוצאה הימנה אלא בפותח טפח כלים שפנגד היות רבי מטמא וחכמים מטהרין אמר רבי רואה אני את דבריהם מדברי ע"ש והנה דברי הרא"ש ו"ל לא אתיא אפילו לרבי דלרבי אינו טמא רק הכלים שפנגד היות אבל שאר הכלים שבעליה טהורין ולהרא"ש ו"ל טמאה כל העליה וזה שרואה אני את דבריהם מדברי היינו פיון דשאר הכלים שבעליה טהורין א"כ אין הטומאה נכנסת לשם א"כ אף פנגד היות טהור כמ"ש הר"ש ו"ל שם.

והנה זה דאמרין בארובה פחותה מטפח דהקורות יורדות וסותמות וכן אמרינו בתוספתא שהביא הרמב"ם ו"ל בפ"ח ה"ה גבי מגדל שעומד בתוך הבית כלים שפינו ובין הארץ בינו לבין הכותל בינו לבין הקורות אם אין שם פותח טפח טהורין משום דרואין את הקורות פאילו יורדות וסותמות ע"ש ואע"ג דארובה שיש בה פותח טפח וטומאה בבית העליה טמאה וכן במגדל אם יש שם פותח טפח טמא ולא אמרינו דהקורות יורדות וסותמות הטעם הוא דלא אמרינו גוד אחית רק לחבר אהל ולא למעט אהל דכל שיש שם פותח טפח חשיב הבית והעליה פאהל אחד ואי נחשוב הארובה כסתומה ממעטינו את האהל ולזה לא אמרינו גוד אחית דאל"כ לעולם כל שהטומאה למטה בבית וכלים למעלה נימא על הקורות גוד אחית בין הטומאה לכלים וליטהרו הכלים אבל כשהארובה פחותה מטפח דלא חשיב הבית והעליה פאהל אחד רק כל שהטומאה פנגד ארובה הטומאה עולה למעלה כמו כל טומאה שהיא באויר שהטומאה עולה ויורדת וא"כ נכנסת לעליה לזה אמרינו גוד אחית וחשיב כסתום ואינה נכנסת לעליה דבזה לא ממעטינו את האהל: והנה טעם הרא"ש ו"ל שלא כתב כהתוספתא נראה דסמך על ההיא דסוכה (כ"ב) גבי קורות הבית והעליה והיו העליונות פבין התחתונות דטומאה פחתיהן פחת פולן טמא בד"א בזמן שיש בהן טפח וביניהן פותח טפח אבל אין ביניהן פותח טפח וטומאה פחת אחת מהן פחתיה טמא כו' ואמרינו שם הטעם משום דכפחות מטפח לא אמרינו חבוט רמי וכתב הרשב"א ו"ל שם דלזה דנימא חבוט רמי בעינו פתתי שיהא בקורות העליונות פנגן טפח וגם שיהא באויר בין התחתונות פותח טפח ואם יש רק חדא מינייהו לא מהני ע"ש באורף היינו דהקורה שאומרים עליה חבוט וכן הפתח שרוצים לסותמו צריף להיות בהן טפח א"כ בארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח טפח לא אמרינו דהקורות יורדות וסותמות פיון שהן פאין לסתום פחות מטפח אבל הר"ש ו"ל (פי"ב מ"ה) כתב אין ביניהן פותח טפח בין התחתונות דנמצא השתא דאין עליונות רחבות טפח דשיעורן פבין

התחתונות כו' ביניהן טהור משום דאין בעליונות פותח טפח וכליהנהו דמי ומדקדק מכאן
בסופה דלא אמרינן חבוט רמי כי ליפא טפח ע"ש וכעין זה כתב רש"י ו"ל בסופה שם]
ונראה מזה דכל הקפידא דנימא חבוט רמי הוא רק שיהיו בעליונות טפח ומזה דאין בין
התחתונות פותח טפח דייקנין רק דאין העליונות רחבות טפח דשיעורן כבין התחתונות
אבל מה שבין התחתונות עצמן ליפא פותח טפח לא איכפת לן לעגנין חבוט רמי א"כ
בארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח טפח פיון דהתקרה העליונה יש בה טפח אמרינן
חביט רמי אף שזהו לסתום ארובה פחותה מפותח טפח וזהו טעם המהר"ם ו"ל: והנה
לפי המהר"ם ו"ל מתיישב שפיר ההיא דפ"י בארובה שאין בה פותח טפח וטומאה בבית
נתן את רגלו מלמעלן לכ"ע טהור וכתב הר"ש ו"ל משום דכסתום דמי לגביה ובטומאה
כנגד ארובה ונתן את רגלו מלמעלן ס"ל התם לרבנן אם רגלו קדמה את הטומאה טהור
וכתב הר"ש ו"ל משום דנסתמה הארובה מקודם ולא אתיא עליה ע"ש וקשה הא הסתימה
הוא ע"י רגלו ונהי דחשיב כסתום מ"מ הרי הטומאה מגעת עד רגלו ונטמא שרי
מאהיל על הטומאה ואפילו בטומאה בבית ג"כ קשה פיון שנתן את רגלו הא עירב את
הטומאה ולמטה כנגד ארובה טמא א"כ הטומאה מגעת לרגלו ונטמא ונראה דהטעם
דטהור הוא משום דמייירי שנתן רגלו מלמעלן היינו מחציו מעזיבה ולמעלה כמ"ש הר"ש
ו"ל (פי"ב מ"ד) גבי סנדל של עריסה דל"ד לנתן רגלו מלמעלן דטהור דמייירי שנתן
הסנדל בחציו מעזיבה ולמטה ע"ש א"כ אמרינן חבוט רמי דירד וסותם ונהי כנסתמה
הארובה למטה ומש"ה לא אתיא הטומאה לרגלו ורגלו יש בו פותח טפח כדאמרינן
בשבת פ"ה והשקית ברגלך כגון הירק מה רגל טפח אף גבול טפח ובטפח אמרינן חבוט
רמי וחשוב למטה כסתום ובזה אתי שפיר מ"ש דנקט רגלו ועמדו בזה המפרשים ו"ל
והרמב"ם ו"ל כתב נתן ידו או רגלו ע"ש ומשום דרגלו לעולם יש בו פותח טפח אבל
ידו פעמים שאי"ב פותח טפח כדאמרינן ספ"ו דאהלות הנוגע במת והנוגע בכלי כו' אם
יש בידו פותח טפח כו' ובפחות מטפח לא אמרינן חבוט רמי ואע"ג דאדם אינו נעשה
אהלים לחצוץ מ"מ בארובה שהוא עם דפנות אהלים מציל כמו פלים דמצילין עם דפנות
אהלים וכדאמרינן (בב"ב כ') דעכו"ם ששכנו בחלון חוצץ וישראל דאינו חוצץ הוא רק
משום דמקבל טומאה ונטמא דהתם מייירי בארובה שיש בה פותח טפח וכיון שנטמא
אינו חוצץ אבל היכא שלא נטמא חוצץ וכן נראה ממ"ש המהר"ם ו"ל שם גבי ארובות
זו כנגד זו כו' וכתב ונתן דבר המקבל טומאה כגון רגלו אבל דבר שאינו מקבל טומאה
אפילו כלי טהור ג"כ חוצץ ואף דכלים אין נעשין אהלים לטהר שאני הכא דמצילין עם
דפנות אהלים ע"ש.

והנה ברגלו כתב הטעם רק דמקבל טומאה משום דמייירי התם שקדמה הטומאה את רגלו
כמ"ש המפרשים ו"ל אבל משום זה דאדם אינו נעשה אהל לטהר לא איכפת לן משום
דמציל עם דפנות אהלים כמו פלים.

והנה לר"מ דמחלק בין טומאה בבית דמודה בנתן רגלו דטהור וכתב הר"ש ו"ל משום
דכסתום הוי לגביה ובטומאה כנגד ארובה ס"ל אף קדמה רגלו ג"כ טמא נראה דס"ל
כרבי דהתוספתא שהביא הר"ש ו"ל שם בארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח טפח
דמה שכנגד הזית טמא דלא אמרינן יורד וסותם לעגנין מה שכנגד הזית ומש"ה בטומאה
כנגד ארובה ונתן רגלו מלמעלן פיון שהטומאה מגעת עד רגלו נטמא: אמרינן (פי"ד

מ"ה) ב' זיזין זו למעלה מזו ויש בהם פותח טפח וביניהן פותח טפח והעליון עודף על התחתון פחות מטפח וטומאה תחתיהן ותחתיהן וביניהן טמא ביניהן או תחת המותר רא"א תחתיהן וביניהן טמא רי"א ביניהן ותחת המותר טמא ותחתיהן טהור כו' וכתב המ"ר דפליגי בזה דר"א סבר דזיז העליון פיון שיש בכללו טפח אַמרינו גוד אחית ומש"ה בטומאה ביניהן או תחת המותר הפל טמא ור"י סבר דזיז העליון פל מה שמכונן כנגד התחתון אינו מצטרף לומר גוד אחית ע"ש ולפי פי' זה הא דאמרינו דבפחות מטפח לא אמרינו חבוט רמי דהינו גוד אחית אי זה תלוי רק שיהיה בעצמו טפח או בעינו ג"כ שיהא צריך לסתום טפח תלוי בפלוגתא דר"א ור"י דהכא הזיז העליון בעצמו יש בו טפח רק שפא לסתום פחות מטפח ובאמת קשה מהאי מתני' על המהר"ם ו"ל דב' זיזין זו למעלה מזו ויש בהם פותח טפח וביניהן פותח טפח והעליון עודף על התחתון פחות מטפח וטומאה למטה תחת המותר הוי ממש כבית ועליה בארובה ביניהן פחות מטפח וטומאה כנגד ארובה וכיון דקי"ל כר"י בטומאה תחת המותר דתחתיהן טהור וביניהן טמא היינו דהבית טהור והעליה טמאה א"כ קשה על המהר"ם ו"ל שכתב בטומאה תחת ארובה דהבית טמא והעליה טהורה: ונראה דל"ד ההיא דזיזין לבית ועליה בארובה ביניהן דאף להרא"ש ו"ל בטומאה כנגד ארובה דהבית טהור והעליה טמאה אין זה דכל מה שבבית כנגד הארובה שייך להעליה והוי כמנחה באהל העליה ורק דכל שהטומאה נגד ארובה עולה למעלה כמו כל טומאה שהיא באויר דהטומאה עולה ויורדת וכמו בארובה שהיא לאויר וטומאה כנגד ארובה אף פיון דנכנסה הטומאה לעליה שוב אהל העליה מפזרת הטומאה על פל העליה והבית טהור משום דכנגד הארובה אף שאין בו פותח טפח אינו שייך לאהל הבית דלא אמרינו בטומאה לבוד.

והנה הטעם דלמטה בבית כנגד הארובה אינו שייך לאהל העליה אעפ"י שהוא מכונן כנגד גג העליה משום דכיון דאין בארובה פותח טפח אף שיש תקרה מלמעלה אי אפשר להיות על מקום הארובה תורת אהל פיון שאין שם פותח טפח וכ"ש למטה מהארובה כיון דנפסק האהל ואי אפשר להיות ג"כ על הארובה תורת אהל מדין שפועי אהלים כיון דהארובה י"ל מחיצות לעצמה אינו נידון כשפועי אהלים וכמו מגדל שעומד בבית ואין בינו לבין הפותח פותח טפח וכלים שם וטומאה בבית הכלים טהורין ואף שיש בין המגדל להקורות פותח טפח ונמצא שיש אהל למעלה מ"מ בין הפותח ולהמגדל כיון דאין שם פותח טפח אינו שייך אל האהל ואינו נידון כשפועי אהלים כיון דלאותו המקום יש ב' מחיצות לעצמו שהוא המגדל והפותח אין זה שפועי אהלים דשפועי אהלים דהינו אהל ששופע ויורד וכלה עד כאצבע אותו המקום שהוא פחות מטפח א"ל מחיצות לעצמו וכן בית שחצו וטומאה בבית וכלים שאחורי החצץ היינו בין החצץ לפותח אף שאין בהם פ"ט טהורים ואין נידונין כשפועי אהלים ומשום דיש להמקום מחיצות לעצמו שהרי הוא בין החצץ והפותח וכן חלון שבפותח האהל ואין בו פותח טפח אינו נידון כשפועי אהלים [עיינו מ"א פי"ג] והטעם נמי כיון שיש להמקום מחיצות לעצמו שהם עובי הפותח אינו שייך אל האהל וכן הארובה שבתקרה אינו שייך לאהל העליה אף בהיא דב' זיזין זו למעלה מזו והעליון עודף על התחתון בפחות מטפח זה דאמרינו דטומאה תחת המותר תחת המותר וביניהן טמא וכן טומאה ביניהן וביניהן ותחת המותר טמא הוא משום דביניהן ותחת המותר עד לארץ חשיב אהל אחד ואף דתחת המותר כנגד

זיו הפתחון אין בו פותח טפח מ"מ נידון פשפועי אהלים פיון דאין לאותו המקום מחיצות בפ"ע וכיון שכל הזיו העליון יש בו פ"ט וביניהן הוא אהל גמור מה שנמשך למטה תחת המותר ג"כ שינה להקהל העליון א"כ אף להמכה"ם ו"ל דבית ועליה וארובה ביניהן פחות מטפח וטומאה פנגד ארובה דהבית טמא והעליה טהורה ומשום דאמרינן דקורות העליה יורדות וסוממות פדאמרינן בתוספתא זה שינה רק התם דהארובה אינה שינת להעליה אבל בזיון דתחת המותר שינה לאהל העליון ל"ש לומר יורד וסומם דהזיו העליון יסתם את המותר שפנגד זיו הפתחון פגון דהוא שינה לאהל העליון ואין אומרים גוד אחית למעט אהל כמ"ש דא"כ בכל בית היכא שהפלים למעלה מן הטומאה נימא על הקורות גוד אחית בין הפלים להטומאה ונחצצו ומש"ה טומאה תחת המותר ביניהן טמא דהכל אהל אחד ותחתיהן טהור פיון דלא אמרינן גוד אחית.

והנה זה דטומאה תחתיהן לכ"ע תחתיהן וביניהן טמא הנה לפמ"ש הר"ש ו"ל שם דפלוגמא דר"א ור"י הוא לטעמייהו ביהיא דזיו שהוא סובב את כל הבית כו' וטומאה תחתיו ופליגי ר"א ור"י אי הבית טמא ונה דאמרינן שם טומאה בבית לכ"ע פלים שמתחתיו טמאים פתב הר"ש ו"ל משום דדרך טומאה לצאת ע"ש וא"כ ה"נ בב' זיון זה ע"ג זה הא דטומאה תחתיהן דלכ"ע ביניהן ותחת המותר טמא הוא ג"כ משום דדרך טומאה לצאת שטומאה שפחת הפתחון הרי סופה לצאת תחת המותר: הנה מדברי רש"י ו"ל (חולין קכ"ה) נראה דס"ל כהמהר"ם ו"ל שפכת שם בסריגי החלונות שחוצצין בין הבית ועליה ו"ל אם שטחו מקורה לחברתה ועשאו תקרה ובטלו כו' חוצצין בפני הטומאה שלא תכנס טומאה לצד שני שעליה פלומר לעליה כו' ועל הא דאמרינן שם פרוסן על פני המת באויר הנוגע פנגד הנקב טמא שלא פנגד הנקב טהור פתב רש"י ו"ל דעכשיו לא נעשו תקרה להיות הפל פסתום לפיכך הנוגע פנגד הנקב טמא שהרי מאהיל על המת ע"ש היינו שחילק בין פרוסו בין בית לעליה ובין פרוסו ע"ג המת דכאן עשאו תקרה וכאן לא עשאו תקרה ולהרא"ש ו"ל אין חילוק בין פרוסו בין בית לעליה ובין פרוסו ע"ג מת דכאן וכאן אי הטומאה פנגד הנקב טמא כמ"ש (בפ"ח מ"ד) ושלא פנגד הנקב טהור: הנה להרא"ש ו"ל בטומאה פנגד ארובה ואין בה פותח טפח דכלים שבבית טהורים א"כ ה"נ להפך בטומאה בבית פלים שפנגד ארובה טהורין פיון דבית ותחת הארובה לא חשיב אהל אחד והנה יש לעיין דאמרינן (פ"ה מ"ב) ארובה שפין הבית לעליה וקדרה נתונה עליה ונקובה בכונס משקה בש"א הפל טמא ובה"א הקדרה טמאה והעליה טהורה כו' דסברי ב"ש דטומאה נכנסת לפלי דרך נקב קטן וכתב הרא"ש ו"ל דסברי ב"ש דכלים העשויין לכוף ולכוף לאוכלין ולמשקין מטילין אותו לחומרא בצמיד פתיל ובכונס משקה וכיון דניקבה בכונס משקה שוב אינה מצלת וב"ה סברי דמצלת אלא דמחרינן לטמאות הקדרה ע"ש.

וקשה נהי דסברי ב"ש דנקב בכונס משקה צריכה צמיד פתיל ואם לאו נכנסת הטומאה לשם אבל הכא שהקדרה נתונה בארובה שפין בית לעליה הא אף למטה פנגד אותו הנקב טהור דהוי נקב שאי"ב פותח טפח דטומאה בבית פנגד אותו הנקב טהור ואם למטה פנגד הנקב טהור איך נכנסת הטומאה דרך הנקב לקדרה ואפשר לדחוק דמייירי בנקב שיכול לקבל מעזיבה בינונית דכה"ג מביא הטומאה תחת פולה אף לפ"ז רק בנקב קטן מטמאי ב"ש אבל אם הנה הנקב יותר גדול אדרבה מטהרי ואין זה במשמע כלל: אמרינן בפ"ב

מ"ד) גבי סנדל של עריסה שפחתו בתוך הבית אם יש בה פותח טפח הכל טמא ואם לאו מוניה בו כדרך שמוניה במת וכתב המהר"ם ז"ל [ענין בתי"ט] דע"כ מייירי בטומאה בבית שלא פנגד הנקב דאי פנגד הנקב אפילו אם הנקב פחות מטפח מביא את הטומאה פדתנו בפ"י נתן דבר המקבל טומאה עירב את הטומאה ע"ש וקשה טובא הא הכא הוי ארובה שאי"ב פותח טפח בין בית לעליה וטומאה פנגד ארובה דס"ל להמהר"ם ז"ל דעליה טהורה ואמאי פתח פאן דהעליה טמאה דזה שנתן דבר המקבל טומאה שהוא הסנדל לא עדיף להביא הטומאה לעליה מלא נתן פלל בהנקב (ונה דאמרינו בפ"י נתן דבר המקבל טומאה עירב את הטומאה ה"ם מייירי בארובות זו ע"ג זו) והנה הרא"ש ז"ל פתח שם דמייירי בטומאה תחת הפחת וקדמה טומאת הסנדל ע"ש וקשה הא הרא"ש ז"ל ס"ל בארובה בין בית לעליה ואי"ב פותח טפח וטומאה פנגד ארובה דהעליה טמאה ואיך פתח פאן דמייירי בטומאה פנגד הפחת א"כ אמאי אין העליה טמאה וקשה על המהר"ם והרא"ש ז"ל דכאן החליפו שיטותיהן: אמרינו (פ"י מ"ד) ארובות זו ע"ג זו ויש בהן פותח טפח טומאה בבית פנגד ארובות טהור כו' נתן דבר שהוא מקבל טומאה בין מלמעלן בין מלמטן הכל טמא וכתב הר"ש ז"ל דהכל טמא אפילו מה שבעליה אעפ"י שנתן בתחתונה ולא בעליונה דכיון דדבר המקבל טומאה הוא ואינו חוצץ בפני הטומאה שבבית אמרינו גוד אסיק ורואין אותן פאילו הוא נתון עפ"י ארובה העליונה ועירב את הטומאה וכתב ומיהו לא יתכן פלל לפרש פן דאטו מי עדיף משאם היתה טומאה בעליה עצמה פנגד ארובה ונראה לפרש הכל טמא היינו בין מה שתחת המאהיל בין ממה שלמעלה פנגד ארובה א"נ בין מלמעלן בין מלמטן לא שנתן בזה או בזה אלא שנתן בשתייהן כו' ע"ש.

אף הרמב"ם ז"ל בפה"מ וכן הרע"ב ז"ל פ"י דמייירי אף שנתן בתחתונה ולא בעליונה דטמא פל מה שבעליה ע"ש וקשה קושית הר"ש ז"ל מי עדיף משהיתה הטומאה בעליה פנגד ארובה דהעליה טהורה ונראה לפרש הטעם דאם הטומאה בעליה פנגד ארובה דהעליה טהורה ולא אמרינו גוד אסיק ולחשוב מה שנתן בארובה התחתונה פאילו היא בעליונה דהוא משום דלא אמרינו הלכתא מגו הלכתא כמ"ש הר"ן ז"ל בסופה וכן לא אמרינו לבוד וגוד היכא דא"א לומר זה בלא זה [ענין תשו' הרעק"א ז"ל סי' י"ב] ומשום דלא אמרינו הלכתא מגו הלכתא וכן בטומאה לא אמרינו תרתי [ענין בפ"י מהר"ם ז"ל אהלות פט"ו מ"א] והנה לומר גוד אסיק שייך רק היכא שכבר יש שם אהל הטומאה רק שבאין לחברו עם אהל הפלים ע"י גוד אבל היכא דליכא אהל הטומאה פלל ל"ש שנימא גוד לעשות אהל הטומאה דא"כ בקורות הבית והעליה והיו העליונות כבין התחתונות ויש בהם פותח טפח דאמרינו טומאה על גביהן עד לרקיע טמא היינו רק פנגד הטומאה הא אם היתה הטומאה ע"ג קורה התחתונה אמאי אינו טמא פל מה שעליה אפילו לא פנגד הטומאה נימא על הקורה התחתונה גוד אסיק פיון דיש בה פותח טפח ונחשוב פאילו היא למעלה בין קורות העליונות ומאהלת על הטומאה ועל הפלים אלא דל"ש לומר גוד היכא דליכא אהל הטומאה פלל ורק היכא שכבר ישנו אהל הטומאה אמרינו גוד לחברו עם אהל הפלים.

והנה בארובות זו פנגד זו ונתן דבר המקבל טומאה בתחתונה ולא נתן בעליונה אם היתה הטומאה בעליה פנגד ארובה ליכא אהל הטומאה שהרי הטומאה למעלה מהארובה

התחתונה ואף דכלים שתחת הארובה התחתונה טמאים ומשום דהוי דבר המקבל טומאה ואינו חוצץ והוי כמו נדבך שנתון על ד' בנ"א פיון דאדם וכלים אין נעשין אהלים לטהר טומאה על גביו כלים שתחתיו אף שלא פנגד הטומאה טמאים והתם הטעם אע"ג דליכא שם אהל הטומאה פלל שיהי הטומאה למעלה פל דאינו חוצץ אמרינו רואין פאילו הטומאה תחת הנדבך [עיינו ר"ש ז"ל פ"י מ"ז ובפ"י הרא"ש ז"ל רפ"ה ובכ"מ פ"ט ה"ב דאמרינו רואין ע"ש וה"נ בנתן דבר המקבל טומאה בארובה התחתונה וטומאה בעליה פנגד ארובה מה שתחת ארובה התחתונה טמא משום דרואין הטומאה פאילו היא למטה אבל לטמא מה שבעליה אי אפשר פיון דלזה צ"ל גוד אסיק וכיון דליכא שם אהל הטומאה רק ע"י רואין לא אמרינו גוד אסיק דלא אמרינו הלכתא מגו הלכתא אבל אם הטומאה תחת הארובה התחתונה דיש שם אהל הטומאה בלא רואין אמרינו שפיר גוד אסיק וטמא פל מה שבעליה: פתב הרמב"ם ז"ל (פט"ז ה"ה) בארובה בתוך הבית וקדרה מונחת בארץ פנגד ארובה כו' היתה הקדרה גבוהה מן הארץ טפח וטומאה תחתיה או תחת תקרת הבית פלו טמא ותחת הקדרה טמא כו' היתה טומאה בתוכה או ע"ג הבית פלו טהור שיהי הטומאה פנגד ארובה בלבד כו' והראב"ד ז"ל הקשה עליו פיון דנטמאה הקדרה ונדבר טמא אינו חוצץ הוי פאילו הטומאה למטה וכיון שגבוהה מן הארץ טפח מביאה הטומאה לבית ע"ש והנה פאן פתב הרמב"ם ז"ל בטומאה בתוכה או ע"ג דרך הבית טהור אבל תחת הקדרה טמא ולא כמ"ש בפה"מ דגם תחת הקדרה טהור שיהי פתב בטומאה תחתיה הבית פלו טמא ותחת הקדרה טמא ואם פתב אם הטומאה בתוכה או ע"ג הבית פלו טהור ומוכח דתחת הקדרה טמא והטעם דהבית טהור נראה ג"כ משום דלא אמרינו פרתוי רואין וגוד פיון דהטומאה בתוכה או ע"ג רק פיון דנדבר טמא אינו חוצץ רואין פאילו הטומאה למטה מהקדרה וכיון דאינו הקדרה מונחת בארובה רק למטה בארץ וזה דחשיב תחת הקדרה והבית אהל אחד הוא מפח גוד אסיק לא אמרינו פרתוי רואין וגוד ומש"ה הבית טהור.

והנה בפ"ט בכנוורת שהיא בתוך פתח הבית ופיה לחוץ וגבוהה מן הארץ טפח פתב הרמב"ם ז"ל דאם טומאה על גבה מבחוץ תחתיה והבית טמא ע"ש ומשום דרואין את הטומאה פאילו היא למטה ויוצאה הטומאה לבית ל"ד להכא דהתם פיון דמקצת הכנוורת בבית וכיון דאינה חוצצת ורואין הטומאה פאילו היא למטה ומתפשטת תחת פל הכנוורת וכיון דמקצת הכנוורת בבית והכנוורת אינה חוצצת ממילא הטומאה הוא תחת אהל הבית ומתפשטת לכל הבית וא"צ פאן לגוד אסיק פלל אבל בקדרה דכולה פנגד הארובה ולעבור הטומאה מתחת הקדרה לבית ע"כ צריף לחשוב תחת הקדרה והבית לאהל אחד זהו רק מפח גוד אסיק וזה לא אמרינו הנה בקדרה הנתונה בצד האסקופה שאם תעלה ונמצא ממנה פותח טפח לפנים מן המשקוף פתב הרמב"ם ז"ל בפט"ז ה"ה גבוהה מן הארץ טפח והיתה הטומאה בתוכה או על גבה הבית טמא מפני שהיא נוגעת במשקוף טפח וכן תחתיה טמא מפני שהטומאה יוצאה לתחתיה מן הבית שהפל אהל אחד ע"ש ואף דבקדרה תחת הארובה וטומאה בתוכה או ע"ג פתב דהבית טהור והטעם חזק דכאן גמי הקדרה נכנסת לבית בפותח טפח וא"צ לגוד אסיק פיון דהטומאה מתפשטת תחת פל הקדרה ואין הקדרה חוצצת לפי שהיא טמאה ממילא הטומאה תחת אהל הבית ועוד שפאן פתב הרמב"ם ז"ל דתחתיה טמא מפני שהטומאה יוצאה לתחתיה מן הבית היינו

דלהפך דהטומאה יוצאה מן הבית לתחת הקדרה ולא מתחת הקדרה לבית וע"כ מיירי שהטומאה פנגד השקוף דנטמא הבית ומשם חוזרת הטומאה ומתפשטת תחת הקדרה וכיון דנטמא הבית שלא מחמת הקדרה דהטומאה תחת השקוף א"צ לרואין פלל הנה הכ"מ הקשה שם ברישא באין תחתיה פ"ט ונטומאה ע"ג למה הבית טהור וכתב דמיירי שאין הטומאה תחת השקוף ע"ש אף בסיפא בגבוהה מן הארץ טפח א"א לומר פן שהרי כתב הרמב"ם ז"ל דהטומאה נכנסת מבית לתחת הקדרה ואי אין הטומאה פנגד השקוף מאין נכנסה הטומאה לבית]: כתב הר"ש ז"ל (פ"ח מ"ב) גבי סככות ופרעות שהן יכולים לקבל מעזיבה והביא שם מהתוספתא דרואין התחתונות פאילו עולות למעלה והעליונות פאילו יורדות למטה וכתב שם דכשאחת למעלה ואחת למטה בעינן שיהיו נוגעין ממש פשרואין אותן שוין וזה דמהני פשיכולים לקבל מעזיבה הוא רק אם הם שוין באמת ע"ש ונראה הטעם ג"כ משום דלא אמרינן גוד ולבוד יחדיו דזה דאמרינן דכל שיכולין לקבל מעזיבה מצטרפין הוא מדין לבוד אף דבטומאה לא אמרינן לבוד אף בפחות מטפח כדאמרינן בסנפה אבל בפשיעור שיכולין לקבל מעזיבה אמרינן מדרבנן אבל זה דוקא בעומדין זה אצל זה רק שפרוהקין קצת אבל אחת למעלה ואחת למטה דצ"ל רואין התחתונות פאילו הן עולות כו' היינו דצ"ל גוד צריף דכשיעלו יגעו זה בזה דתירתי לא אמרינן גוד ולבוד: הנה הטעם דלא אמרינן תרי הלכתא הוא משום דמחיצה או אהל הטומאה שהיא ע"י הלכתא היא קלישא פיון דליכא מחיצה או אהל הטומאה ממש ולא אמרינן בהו עוד הלכתא והנה אדרבה היכא דלא אמרינן הלכתא פלל פגון בטומאה דלא אמרינן לבוד דבטומאה לא מהני אהל שהוא ע"י לבוד דקלישא י"ל דזה דוקא היכא דעצם הבאת הטומאה הוא בלא הלכתא לא מהני לבוד לחצוץ בפני הטומאה אבל אם עצם הבאת הטומאה הוא רק ע"י הלכתא מהני לבוד לחצוץ בפניה ובה מתפרש דברי הרא"ש ז"ל פ"י גבי ארובה שאין בה פותח טפח ומקצת טומאה בבית ומקצתה פנגד ארובה דס"ל לרבנן דכנגד הטומאה טהור כתב הרא"ש ז"ל משום דלגבי האי שבבית חשיב כסתום ע"ש ולא נתבאר מ"ש דלגבי טומאה שפנגד ארובה לא חשיב כסתום ולגבי מה שבבית חשיב כסתום ולפ"ז פיון דהטעם בארובה פחות מטפח דלא חשיב כסתום אמרינן בסנפה משום דלא אמרינן בטומאה לבוד אף כ"ז פשפל הטומאה פנגד ארובה אבל במקצת הטומאה בבית ומקצתה פנגד ארובה זה דבארובה שיש בה פ"ט דכנגד ארובה טמא הוא משום דרואין פאילו פל הטומאה פנגד ארובה וכיון דכל הבאת הטומאה פנגד ארובה הוא רק מדין רואין אמרינן לבוד לחצוץ בפניה ומש"ה לגבי הטומאה שהיא בבית חשוב כסתום דמהני הלכתא למנוע הלכתא: כתב הת"ט (פי"א מ"ב) על שהיא דנתן את הקנה בארץ אינו מביא את הטומאה עד שיהא גבוה מן הארץ פותח טפח שהוא מדין גוד אסיק והקשה עליו הר"ש ז"ל למה היא דהקורות הבית והעליה אם היו העליונות פבין התחתונות דאם אין ביניהן פותח טפח ונטומאה תחתיה לבוד טמא ואמרינן בסנפה משום דלא אמרינן בפחות מטפח חבוט רמי ואמאי נימא גוד אסיק פיון דהתחתונות יש בהם פ"ט אלא דגוד אסיק לא אמרינן והיה דנתן את הקנה בארץ כו' הוא משום גוד אחית ע"ש אף אי אפשר לומר דלא אמרינן בטומאה גוד אסיק דהא אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל פ"ח גבי סככות ופרעות דרואין התחתונות פאילו הן עולות למעלה והעליונות פאילו הן יורדות למטה ע"ש אלמא דאמרינן בין גוד

אחית ובין גוד אסיק ועוד אמרינו בתוספתא שְהביא הר"ש ז"ל ספי"ב קוברי המת שְקיו עוברין ברה"ר מצטרף אהילן עם אהל הסלון לטמא את הבית דברי ר"א רי"א אין מעלין את הנמוף לצרף אהל עם אהל ומשום דבאהל עראי בעינו שִיכנס תחת אהל הסלון בפותח טפח ע"ש הָא בלא"ה אמרינו מעלין את הנמוף לצרף אהל עם אהל והיינו גוד אסיק ומה שְהביא הַרְש"ש ז"ל רְאִיָה מההיא דסנפּה דאי אין בִינִיָהּ פ"ט נִמָא גוד אסיק תקשה לדידִיהָ אַמאי בעינן הִתָם להביא את הַטוּמָאָה שְיִהָא בָהּ פ"ט ובינִיָהּ פ"ט כְּדָאֻמְרִינָן בתוספתא היינו שְהקורות התחונות והעליונות יהיו בָהּ פותח טפח פי אין בתחונות פ"ט אַמאי אינו טמא תחת פֶּלֶן נִמָא חבוט רְמִי פִינּוּ דְהַעֲלִינּוּת יֵשׁ בָּהֶם פ"ט ועל דָּבָר שְׂיֵשׁ בוּ פ"ט אמרינו חבוט והטעם הוא מִשּׁוּם דְלָא אֻמְרִינָן גוד אחית או גוד אסיק רק בְּשִׁשְׁנֵיהֶם שׁוּיָן או על אהל יותר פחות אמרינו גוד לגבי אהל יותר חשוב אָבֵל אין מוֹשְׁכִין אהל חשוב לגבי אהל פחות ומש"ה פְּשַׁעֲלִינּוּת יֵשׁ בָּהֶם פ"ט והתחנולות אין בָּהֶם פ"ט לא אמרינו על העליונות חבוט היינו גוד אחית לגבי התחונות פִינּוּ דְהַעֲלִינּוּת יֵשׁ בָּהֶם פ"ט והתחונות אין בָּהֶן אין מוֹשְׁכִין אֵת הַעֲלִינּוּת לְגַבֵי הַתְּחֻנּוֹת וכן אם יֵשׁ בתחונות פ"ט ואין בִינִיָהּ פ"ט היינו דֹאִין בְּעֲלִינּוּת פ"ט לא אמרינו על התחונות גוד אסיק דֹאִין מוֹשְׁכִין אֵת הַתְּחֻנּוֹת שְׂיֵשׁ בָּהֶם פ"ט לגבי העליונות שְׂאִין בָּהֶם פ"ט.

והנה בפ"ב מ"ה דאמרינו היו העליונות כבין התחונות טוּמָאָה תחת אחת מִהֶן תחתפֶּלֶן טמא דמִיָּרֵי שְׂיֵשׁ בָּהֶן פ"ט ובינִיָהּ פ"ט פְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל בפה"מ דנחשֹׁב הַקּוֹרָה הַעֲלִינָה שְהיא כְּאִילוּ יִרְדָּה לְמָה שְׁבִין הַקּוֹרָה הַתְּחֻנָּה וְיֵשִׁים הַכֹּל גַּג אֶחָד וְכֵן נִחְשׁוֹב הַקּוֹרָה הַתְּחֻנָּה כְּאִילוּ עֲלָתָה בֵּין הַקּוֹרָה הַעֲלִינָה וְיֵשִׁים הַכֹּל גַּג אֶחָד ע"ש היינו דאמרינו בין גוד אחית ובין גוד אסיק פִינּוּ שְׂשִׁנֵיהֶם שׁוּיָן: ב) נְקֻטִינּוּ דְטוּמָאָה רְצוּצָה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואם טוּמָאָה רְצוּצָה בוקעת לכ"ח הַמְּקַרְף צ"פ הנה דעת הַרְא"ש ז"ל רַפ"י דְכֻלִּים דְאִינָהּ בוקעת ע"ש וכן מוֹכַח דעת הר"ש ז"ל שְׁפַתְבּ בַּפ"י דְאֵהֲלוֹת מ"ו גְּבִי אַרְנוֹבָה בְּתוֹף הַבֵּית וְקֻדְרָה נְתוּנָה תַּחְתֵּיהָ כו' טוּמָאָה תַּחְתֵּיהָ כו' טוּמָאָה בוקעת ועולה כו' וְכַתֵּב הַרְש"ש ז"ל דָּאֻף דֹאִין כ"ח מִטְּמָא מַגְבּוּ הַנ"מ בְּמִקְרָף צ"פ ע"ש ואע"ג דְהִתָּם מִיָּרֵי בְּטוּמָאָה רְצוּצָה וּמוֹכַח דֹאִין טוּמָאָה רְצוּצָה בוקעת לכ"ח הַמְּקַרְף צ"פ וכן נִרְאֵה מְדַבְּרֵי הַרְמַב"ם ז"ל ספי"ז שְׁפַתְבּ הִיָּתָה מְקַפֵּת צ"פ וּנְתוּנָה ע"ג הַמַּת הָאֻנְכָלִין וְהַמְשָׁקִין שְׁבַתוּכָה טְהוּרִין וְעִיָּין בַּכ"מ שָׁם: הנה רפ"ט גְּבִי פְּנוּרָת שְהיא מְנוּטָה על צִדָּה וְכֻזֵּית מִן הַמַּת נְתוּן תַּחְתֵּיהָ דְמִיָּרֵי בְּטוּמָאָה רְצוּצָה ס' לַהַר"ש ז"ל דְמָה שְׁבַתוּכָה אָף כְּנֻגַד הַטוּמָאָה ג"כ טְהוּר וְכַתֵּב שָׁם וּמִיָּהּ לֹא יִדְעֻנָּא אַמְאֵי מְצִיל הָכָא אַמָּה שְׁבַתוּכָה דַּבְפ"ה בְּקֻדְרָה שְהיא נְתוּנָה בְּצַד דְּפָנוּ שְׁל אַהֲל מִבְּחוּץ וְהִיא רוּצָצָת טוּמָאָה תַּחְתֵּיהָ טוּמָאָה בוקעת ועולה ומשמע אָף לְטְמָאוֹת מִה שְׁבַתוּכָה וְיֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין קֻדְרָה שְׁפִיָּה לְמַעְלָה וּבֵין פְּנוּרָת הַמְנוּטָה על צִדָּה ע"ש ואע"ג דֹאִין הַפְּנוּרָת מְצִלַת מְדִין אַהֲל כַּמ"ש הַרְש"ש ז"ל שָׁם מִשּׁוּם דְכֻלִּים אֵין נַעֲשִׂים אַהֲלִים לְטְהַר מ"מ מְצִילִין על מה שְׁבַתוּכָן מְדִין פְּלִים הַמְצִילִין בְּצֻמִיד פְּתִיל וְאֵע"ג דְהָכָא מִיָּרֵי בְּאִינוּ מְקַרְף צ"פ מ"מ פִינּוּ דְמְנוּטָה על צִדָּה הוּא כְּמוֹ מְקַרְף צ"פ וְרַק בְּפִיָּה לְמַעְלָה מֵאֲחַר דְאִינָהּ מְצִלַת ע"מ שְׁחֻצָה לָהּ אִינָהּ מְצִלַת נְמִי ע"מ שְׁבַתוּכָה פִינּוּ דֹאִין הַסֶּפֶס בֵּין אֹוִיר שְׁל מַעְלָה לְחֻצָה לָהּ כַּמ"ש הַרְש"ש ז"ל שָׁם מִי"ג ע"ש וּמוֹכַח מִזֶּה ג"כ דֹאִין טוּמָאָה רְצוּצָה בוקעת לְכֻלֵי הַמְּקַרְף צ"פ אָף

הַרְמַב"ם ו"ל ס"ל בפ"ט בְּכַוֵּנָה וְכַוֵּינָה מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחֲסִיחַ דְּאַרְבַּי בְּתוֹכָהּ כְּנֶגֶד הַטְּוֵמָאָה טְמֵא וְהֵנָּה גַם בְּכ"ח שְׁפִיחָה לְמַעְלָה וְכַוֵּינָה מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחֲסִיחַ ג"כ יֵשׁ חִילּוּק בֵּין שְׂיִטַּת הַר"ש ו"ל לְשִׁיטַת הַרְמַב"ם ו"ל דְּלֵהֲר"ש ו"ל זֶה דְּתוֹכָהּ טְמֵא הוּא מְשׁוּם דְּאִין הֶפְסֵק בֵּין אֲוִיר שְׁלַמְעֵלָה בֵּין אֲוִיר שְׁחֻצָהּ לָהּ כַּמ"ש הַר"ש ו"ל גְּבִי פְּנוּתָהּ וְכ"כ שָׁם ספ"ט גְּבִי חֲבִית שְׂיִוְשֶׁבֶת עַל שׂוּלְיָהּ וְטְוֵמָאָה תַּחֲסִיחַ כּו' דְּאַרְבַּי שְׂאִין כ"ח מְטֵמָא מְגַבּוּ הֵכָא הַחֲבִית טְמֵאָה מְשׁוּם דְּאִין הֶפְסֵק בֵּין אֲוִיר תּוֹכוֹ לְאֲוִיר חוּצָהּ לוֹ ע"ש הֵינּוּ דֵּהֲטְוֵמָאָה נִכְנָסַת לְתוֹכוֹ מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה פִּינּוּ דְּאִינוּ חוּצִיץ ע"מ שְׁלַמְעֵלָה מְמַנּוּ וְכִינּוּן דְּלִיכָא הֶפְסֵק בֵּין אֲוִיר תּוֹכָהּ לְאֲוִיר חוּצָהּ לָהּ נִכְנָסַת הַטְּוֵמָאָה מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה אֲרֵי הַרְמַב"ם ו"ל פְּתַב ספ"ז בְּחֲבִית שְׂהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל שׂוּלְיָהּ בְּאֲוִיר וְכַוֵּינָה מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחֲסִיחַ כְּנֶגֶד אֲוִירָה טְוֵמָאָה בּוֹקְעַת וְעוֹלָה בּוֹקְעַת וְיִוְרְדַת וְהַחֲבִית טְמֵא שְׁהִירֵי הַטְּוֵמָאָה בּוֹקְעַת מִתַּחֲסִיחַ וְנִטְמַאת אֲוִירָה ע"ש הֵינּוּ שְׂאִין הַטְּוֵמָאָה נִכְנָסַת לָהּ מְלַמְעֵלָה רַק בּוֹקְעַת מְלַמְעֵלָה.

וְהֵנָּה אִין טַעַם הַרְמַב"ם ו"ל דְּטְוֵמָאָה בּוֹקְעַת לְכָלִי הַמְּוֹקֵף צ"פ דְּבְּכַוֵּנָה פְּתַב הַרְמַב"ם ו"ל רפ"ט דְּאַרְבַּי גְּבוּהָ מִן הָאֲרִיץ טַפַּח וְטְוֵמָאָה תַּחֲסִיחַ ג"כ בְּתוֹכָהּ כְּנֶגֶד הַטְּוֵמָאָה טְמֵא וְבְּטְוֵמָאָה שְׂאִינָה רְצוּצָה וְדָאִי כָּלִי הַמְּוֹקֵף צ"פ מְצִיל (וְאַרְבַּי דַּס"ל לְהַרְמַב"ם ו"ל בְּב' זִיזִין זֹו ע"ג זֹו וְיֵשׁ בִּינְיָהֶן פ"ט דְּחֻשְׁבֵּיב טְוֵמָאָה רְצוּצָה הֵתָם אִין בְּהֵם פ"ט דְּלִיכָא אֵהֵל אֶבֶל הֵכָא דְּאִיכָא אֵהֵל וּמְבִיא הַטְּוֵמָאָה לְצַדְדִין דְּהָא תַּחֲסִיחַ טְמֵא אִין זֶה טְוֵמָאָה רְצוּצָה דְּטְוֵמָאָה רְצוּצָה אִינָה מִתְּפַשְׁטַת לְצַדְדִין] רַק הַטַּעַם דְּיֵשׁ חִילּוּק יְסוּדִי בְּדִין כָּלִי הַמְּוֹקֵף צ"פ בֵּין הַר"ש וְהַרְמַב"ם ו"ל דְּלֵהֲר"ש ו"ל זֶה דְּבַעֲיָנּוּ צ"פ הוּא רַק כְּדִי שְׁלֵא תִכְנַס הַטְּוֵמָאָה דְּרַף פִּיחָה אֶבֶל כְּשִׂאִי אֲפֻשֶׁר לְהַכְּנִס דְּרַף פִּיחָה כְּגוֹן פְּנוּתָהּ הַמוּטָה עַל צְדָהּ וּפִיחָה לְחוּץ לֹא בְּעִי צ"פ וּמְצַלַת ע"מ שְׁבַתּוֹכָהּ בְּלֹא צ"פ וְכ"כ הַתִּי"ט רפ"ט דְּהֵכָא אַע"ג דְּאִינָה צְמוּדָה פְּתִיל הוּאִיל וְאִי"ל אֵהֵל מְאֵהִיל עַל פִּיחָה וְעַל הַטְּוֵמָאָה מְצַלַת עַל תּוֹכָהּ כְּמוֹ בְּצַמִּיד פְּתִיל ע"ש וְלְהַרְמַב"ם ו"ל זֶה דְּכָלִים מְצִילִין ע"מ שְׁבַתּוֹכֵן כְּשִׂמְאֵהִילִין עַל הַמֵּת הוּא רַק בְּמִוֶּקְפִין צ"פ דְּדִין הַצְּלָה ע"מ שְׁבַתּוֹכֵן י"ל רַק בְּמִוֶּקְפִין צ"פ אֶבֶל בְּאִין מְוֹקְפִין וְאַרְבַּי דְּאִין מְקוֹם לְטְוֵמָאָה לְכַנּוּס דְּרַף פִּיחָה וְאַרְבַּי דְּאִין כ"ח מְטֵמָא מְגַבּוּ וְאַרְבַּי בְּכַוֵּנָה שְׂאִינָה מְקַבְּלַת טְוֵמָאָה כָּלִל ג"כ מֵה שְׁבַתּוֹכָהּ טְמֵא וְכְמוֹ דְּאִין כָּלִים הַמְּוֹקְפִין צ"פ מְצִילִין ע"מ שְׁחֻצָהּ לְהוֹן דְּאֵם הַכָּלִי בְּאֲוִיר וְטְוֵמָאָה תַּחֲסִיחַ מֵה שְׁלַמְעֵלָה מִן הַכָּלִי טְמֵא אַע"ג דְּהַכָּלִי הַמְּוֹקְפַת צ"פ מְפַסְקַת קְפָצָה הַטְּוֵמָאָה לְמַעְלָה מְמַנָּה ה"נ כְּשִׂאִין הַכָּלִי מְוֹקְפַת צ"פ פִּינּוּ דְּאִינָה מְצַלַת ע"מ שְׁבַתּוֹכָהּ אַע"ג דְּאִי כ"ח מְטֵמָא מְגַבּוּ קְפָצָה הַטְּוֵמָאָה וּמְטֵמָא כ"מ שְׁבַתּוֹכָהּ וּמִש"ה בְּכַוֵּנָה פִּינּוּ דְּמִיִּירֵי דְּאִינָה מְוֹקְפַת צ"פ אַע"ג דְּמוּטָה עַל צְדָהּ מֵה שְׁבַתּוֹכָהּ כְּנֶגֶד הַטְּוֵמָאָה טְמֵא וְכֵן בְּחֲבִית שְׂיִוְשֶׁבֶת עַל שׂוּלְיָהּ פִּינּוּ דְּאִינָה מְוֹקְפַת צ"פ הַטְּוֵמָאָה בּוֹקְעַת לְתוֹכָהּ וּמְמִילָא נִטְמַאת גַּם הַחֲבִית מְאִוִּירָה: וְהֵנָּה אִי אִין טְוֵמָאָה רְצוּצָה בּוֹקְעַת לְכ"ח הַמְּוֹקֵף צְמִיד פְּתִיל כ"ש דְּאִינָה בּוֹקְעַת לְתוֹף אֵהֵל דְּאֵהֵל חוּצִיץ טְפִי כַּמ"ש הַרְמַב"ם ו"ל ר"פ כ"א מְנִין לְצַמִּיד פְּתִיל שְׂמִצִּיל כּו' ק"ו לְכָל הַכָּלִים שְׂאִין מְקַבְּלִין טְוֵמָאָה שְׂיִצִּילוּ בְּצַמִּיד פְּתִיל כּו' אִם הַדְּבָרִים שְׁבַתּוֹף הַכָּלִי הַמְּוֹקֵף נִצְלוּ ק"ו לְבַלּוּעִין וְלַכָּלִים שְׂפַתַּח הָאֵהֵלִים ע"ש.

וְכֵן נִרְאֵה מְדַבְּרֵי הַר"ש ו"ל פ"ט מ"ג גְּבִי פְּנוּתָהּ שְׂהִינָה פְּחוּתָהּ וּפְקוּקָה בְּקִשׁ דְּאֲמַרִּין כַּוֵּינָה מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחֲסִיחַ כְּנֶגֶד עַד הַתְּהוּם טְמֵא וְכַתְּבֵי הַר"ש ו"ל דְּרַק עַד הַתְּהוּם טְמֵא וְכָל הַשְּׂאֵר טְהוֹר דְּכִינּוּן דְּלֹא כָּלִי הוּא חֻשׁוּבָה כְּאֵהֵל הַמֵּת לְהִצִּיל תּוֹכָהּ וְעַל גְּבֵה ע"ש

ואף דהתם מיירי בטומאה רצוצה אלמא דאהל מציל מידי טומאה רצוצה וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל פי"ט ה"א דאם פחותה או פקוקה רק עד התהום טמא ועיין בראב"ד ז"ל שם וכן מוכח ממ"ש הרמב"ם ז"ל פי"ז ה"ד בב' זיזין זו ע"ג זו ויש בכל אחד פותח טפח ואין ביניהן פותח טפח והטומאה תחת תחתון תחתיו בלבד טמא הנה ביניהן או ע"ג העליון פנגד הטומאה עד לרקיע טמא ע"ש דלהרמב"ם ז"ל מיירי שהתחתון גבוה מן הארץ טפח ומש"ה טומאה תחת התחתון תחתיו לבד טמא ואם טומאה ביניהן דהטומאה רצוצה אמרינו דכנגד הטומאה רק עד לרקיע טמא אבל לא תחת התחתון ומוכח דאין טומאה רצוצה בוקעת לאהל: הנה (בפ"ו מ"ה) אמרינו טומאה בין הקורות ותחתיהן כקליפת השום כו' אם אין שם פותח טפח רואין את הטומאה כאילו היא אנטם וכתב הר"ש ז"ל דרואין כאילו היא אנטם ואינה יוצאה הטומאה לבית אלא בוקעת ועולה ע"ש היינו דרך העליה טמאה ולא הבית והרא"ש ז"ל שם הקשה ע"ז איך מצינו טומאה שבוקעת ועולה ואינה בוקעת ויורדת ע"ש.

ונראה משום דאין טומאה רצוצה בוקעת לאהל ומש"ה הבית טהור וזה דהעליה טמאה נראה דזה דאהל חוצץ הוא גג האהל אבל קרקע האהל אינו חוצץ וזה דאף מחיצה חוצצת הוא משום דהמחיצה רק חולקת האהל ואינו אהל אחד ומש"ה אין הטומאה נכנסת מזה לזה דאין מה שביא את הטומאה לשם דאין הטומאה מתפשטת לצדדין אלא ע"י אהל אבל פנגד הטומאה למעלה ולמטה דמצד עצמה הטומאה עולה למעלה ולמטה רק אהל חוצץ בפני הטומאה זה רק הגג חשיב אהל אבל לא הקרקע ורק לענין הבאת טומאה דטומאה בבית וכלים בקרקע מרבינו לה בת"כ מקרא דכל אשר באהל לעשות קרקע הבית פמוהו עד התהום אבל לחצוץ בפני הטומאה הגג שהוא האהל חוצץ אבל הקרקע שאינו אהל אינו חוצץ ובית ועליה וטומאה בבית זה דהעליה טהורה הוא משום דגג הבית מונעת הטומאה מלצאת ואם טומאה בעליה דהבית טהור הוא משום דגג הבית מונעת הטומאה מליכנס אבל קרקע העליה אינה מונעת הטומאה מלצאת ומלהכנס ומש"ה אם הטומאה בהקורות עצמן הבית טהור דחוצץ בפני הטומאה אבל העליה טמאה דאין קרקע העליה חוצצת וז"ש הר"ש ז"ל בפ"ט מ"ג גבי פנורת שהיתה פחותה ופקוקה בקש וטומאה תחתיה דרק עד התהום טמא משום דהוי אהל ומציל ואף דהתם הטומאה תחתיה שאני פנורת שהוא מטלטל ופעמים מוטה על צד זה ופעמים על צד זה ול"ש לחלק בה בין ארצה לגבה דכולה עשוי לשם אהל וכ"כ המהר"ם ז"ל דמש"ה כשהפנורת מחולקת צפון ודרום הטומאה בוקעת למעלה ולמטה מפני שאפשר להפכה ויהיה נקב אחד למעלה ואחד למטה ע"ש: והנה דעת הרמב"ם ז"ל בטומאה בין הקורות דרואין כאילו היא אנטם דמטמא פנגדה בין בבית ובין בעליה כמ"ש בפה"מ דמטמא בעליונות ובשפלות ע"ש וקשה הא ס"ל להרמב"ם ז"ל דאין טומאה רצוצה בוקעת לאהל ונראה דעת הרמב"ם ז"ל דהקורות שהוא האהל עצמו לא חשיב לא פתוח האהל ולא פחוץ לאהל וכשהטומאה בין הקורות לא חשיב כמו טומאה בתוך הבית לטמא את כל הבית מדין אהל וגם לא חשיב כמו הטומאה חוץ לאהל שיחצוץ האהל מידי טומאה רצוצה ומש"ה הטומאה נכנסת לה מדין טומאה רצוצה הבוקעת רק פנגדה הנה מקשים על הרמב"ם ז"ל כיון דהטומאה בוקעת להבית והעליה אמאי לא יפזרו אח"כ אהל הבית והעליה את הטומאה ויטמא כל הבית והעליה ועיין במהר"ם ז"ל ובתי"ט שם] ונראה

דס"ל פֿינן דאין גוף הטומאה בתוך הבית והעליה רק שטומאה רצוצה בוקעת לתוכן ואף דטומאה רצוצה חשיבא עצם טומאה פדאמרינו בתולין (קכ"ה) דמאהיל ונוגע לאו חד שמה הוא ומ"מ בטומאה רצוצה בין ב' מגדלים פולה נגיעה היא וכתב רש"י ז"ל שם אפילו הוא מאהיל למעלה מן הכשר הרבה קרי נגיעה פֿינן דהלל"מ הוא דטומאה רצוצה בוקעת הוי כמאן דמלי טומאה ע"ש היינו דכל עמוד הטומאה הבוקע חשוב כעצם טומאה והנוגע באותו עמוד חשיב טומאת מגע אף אותו העמוד אף דחשוב עצם טומאה למגע מ"מ אינו מטמא באהל וכמו חרב להרמב"ם ז"ל דאינו מטמא באהל משום דכתיב אדם כי ימות באהל דרק המת עצמו מטמא באהל אבל הטומאה שפא ע"י המת אינו מטמא באהל הכא פֿינן דגוף המת אינו באהל רק טומאה רצוצה נכנסת לתוכו ואותו העמוד שיהוא פֿנגד המת חשיב עצמיות של טומאה זה רק לענין מגע אבל באהל אינו מטמא כתב הרמב"ם ז"ל (פי"ח ה"ד) במגדל שהוא עומד בתוך הפתח כו' היתה מוכני שלו משוכה לאחוריו כו' אבל אם אין במוכני חלל טפח הרי הטומאה רצוצה בתוך הבית והבית טמא ע"ש היינו דהכא כל הבית טמא ומשום דהכא גוף הטומאה בתוך הבית וטומאה רצוצה פהאי דגוף הטומאה בתוך הבית וכמ"ש הרמב"ם ז"ל הרי דטומאה רצוצה בתוך הבית האהל מפזרת הטומאה כמו כל הטומאות פתב הרמב"ם ז"ל ר"פ כ"ה עמוד העומד בתוך הבית וטומאה רצוצה תחתיו טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואינו מטמא אלא פֿנגד הטומאה בלבד ואם יש במקום הטומאה טע"ט כו' ה"ה פקבר סתום והבית פֿולו טמא שיהי האהיל על הקבר ע"ש וע"כ מייירי הכא שיש טפח בין העמוד לקורות הבית דהא פתב שיהי האהיל על הקבר ומ"מ בטומאה רצוצה פתב הרמב"ם ז"ל דאינו טמא אלא פֿנגד הטומאה בלבד ואין האהל מפזרת את הטומאה רצוצה על כל הבית דהתם ג"כ אין גוף הטומאה בתוך הבית דהעמוד לא חשיב מן הבית רק טומאה רצוצה בוקעת לבית ואף דטומאה רצוצה אינה בוקעת לאהל הכא אין הבקיעה מגג הבית שהוא האהל אלא מלמטה ואינו חוצץ מטומאה רצוצה כמ"ש דרק גג האהל חוצץ אף מ"מ פֿינן דאין גוף הטומאה באהל רק עמוד הטומאה של טומאה רצוצה נכנסת לתוכו אותו העמוד אינו מטמא באהל: והנה דעת הראב"ד ז"ל דטומאה רצוצה בוקעת לאהל דבריש פי"ט בכונרת שהיא פחותה או אפוצה שפתב הרמב"ם ז"ל דטומאה תחתיה תחתיה עד התהום טמא וכתב הראב"ד ז"ל דצריך ליתן טעם אמאי אינה בוקעת למעלה פלמטה דה"ה רצוצה ע"ש והנה לפ"ז כ"ש דבוקעת לכלי המוקף צ"פ וכן נראה ממה ששייג שם על הרמב"ם ז"ל לעיל בכונרת שהיא חלולה וגבוהה מן הארץ טפח וטומאה תחתיה וכתב הרמב"ם ז"ל דהפל טמא ותוכה טהור חוץ מקלי שהוא פֿנגד הטומאה והשייג הראב"ד ז"ל וכתב שהקלי בתוכו טהור שאין פֿאן רצוצה ע"ש דס"ל דתוך הכונרת אף מה שפֿנגד הטומאה ג"כ טהור לפי שאין הטומאה רצוצה היינו דמחלק בזה בין טומאה רצוצה לשאינה רצוצה וע"כ דס"ל כהר"ש ז"ל דכיון דמוטה על צדה הוי כמו צמיד פתיל דאם אינה פֿמוקפת צ"פ בשאינה רצוצה מאיזה טעם תציל דאינה אהל דהא מייירי במקולחלת ולא פחותה ואפוצה וע"כ משום פלי המוקף צ"פ ומ"מ ברצוצה מודה דטמא פֿנגד הטומאה וע"כ דס"ל דטומאה רצוצה בוקעת לכלי המוקף צ"פ: פתב הרמב"ם ז"ל (פט"ז ה"ה) ארובה שהיא בתוך הבית וקדרה מונחת על הארץ אם טומאה בתוך הקדרה או על גבה טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת וכתב ע"ז הראב"ד ז"ל דלא יורדת עד

התהום פְּטוּמָא רְצוּצָה שְׁהָרִי אֵינָה רְצוּצָה אֶלָּא מְטַמָּא מַה שְּׁתַּחֲתִיו עַד הָאָרֶץ ע"ש הַיְינוּ דס"ל דְּטוּמָאָה שְׁהִיא בְּאוּרִי מְטַמָּא פְּנִגְדָּה רַב עַד הָאָרֶץ אֲבָל לֹא פְּלִים שְׁטַמוּנִים בְּאָרֶץ פְּנִגְדָּה הַטוּמָאָה וְיֵשׁ לַעֲיִין אַמְאִי אֵין טְמָאִים הַפְּלִים הַטְּמוּנִים בְּקַרְקַע פְּנִגְדָּה הַטוּמָאָה מִי מְצִיל עֲלֵיהֶם הָא הָוִי פְּאֹנְכְּלִין שְׁגַבְלָן בְּטִיט דְּאִין גִּיצוּלִין וְנִרְאָה דס"ל דְּקַרְקַע עוֹלָם חָשִׁיב כְּמוֹ פְּלִי טְהוֹר הַמְּוֹקֵף צְמִיד פְּתִיל וְיֵשׁ סַעַד לְזָה מַהֲהִיא דְּחֻלִין (ע"א) דְּאֶמְרִינוּ דְּטְהָרָה בְּלוּעָה טְהוֹרָה ק"ו מַה כ"ח הַמְּוֹקֵף צ"פ שְׁאִינוּ מְצִיל עַל טוּמָאָה בְּתוֹכוֹ מְלַטְמָא דְּאֶמְרָה מְר טוּמָאָה רְצוּצָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה כּו' וּפִי' רִש"י ז"ל דְּטוּמָאָה רְצוּצָה בְּקַרְקַע בּוֹקַעַת וְעוֹלָה אֶלְמָא אֲפִילוּ בְּלִיעַת קַרְקַע אֵינָה מְעַפְכָּת וּכ"ש בְּלִיעַת פְּלִי וְהָרִי הוּא מְצִיל עַל טְהָרָה שְׁבַתוֹכוֹ כּו' ע"ש אֶלְמָא דְּבְלִיעַת קַרְקַע חָשִׁיב טְפִי מְבִלִיעַת כ"ח הַמְּוֹקֵף צ"פ רַב דְּלֹא מְהַיְ בְּלִיעָה עַל טוּמָאָה וְאֵם כ"ח הַמְּוֹקֵף צ"פ מְצִיל עַל הַטְּהָרָה כ"ש בְּלִיעַת קַרְקַע וּמִש"ה טוּמָאָה בְּאוּרִי אֵינוּ מְטַמָּאָה פְּנִגְדָּה רַב עַד הָאָרֶץ וְלֹא פְּלִים הַטְּמוּנִים בְּקַרְקַע אֲבָל טוּמָאָה רְצוּצָה בּוֹקַעַת עַד הַתְּהוֹם דְּהָא ס"ל לְהֶרָאָב"ד ז"ל דְּכָלִי הַמְּוֹקֵף צ"פ אֵינוּ מְצִיל מִיַּדִּי טוּמָאָה רְצוּצָה וְה"נ בְּלִיעַת קַרְקַע אֵינוּ מְצִיל: הֵנָּה בַּפ"י מ"ו בְּאֶרְבֹּבָה שְׁהִיא בְּתוֹף הַבַּיִת וּקְדוּרָה גְּתוּנָה תַּחֲתֶיהָ וְטוּמָאָה בְּתוֹכָהּ אוֹ ע"ג דְּטוּמָאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וְיִוְרְדַת כְּתַב בַּפ"י הָרֵא"ש ז"ל פִּינוּ דְּאָדָם וְכָלִים אֵין נַעֲשִׂין אֱהֵלִים לְטְהַר חֲשָׁבִינוּ פְּאִילוּ הַטוּמָאָה תַּחֲתֶיהָ וְהוּי טוּמָאָה רְצוּצָה ע"ש, א"כ אַף לְשִׁיטַת הֶרָאָב"ד ז"ל דְּטוּמָאָה בְּאוּרִי אֵינָה מְטַמָּאָה רַב עַד הָאָרֶץ הֵכָא הָוִי רְצוּצָה דְּחֲשָׁבִינוּ פְּאִילוּ הַטוּמָאָה תַּחֲתֶיהָ.

וּבְעַיְקָר דְּבַרֵי הָרֵא"ש ז"ל יֵשׁ לַעֲיִין מַה שְּׁיָיֵף לְהֵכָא זֶה דְּאָדָם וְכָלִים אֵין נַעֲשִׂין אֱהֵלִים לְטְהַר הָא הֵכָא לִיכָא אֱהֵל כָּלִל דְּהֵכָא מִיַּרְי שְׁאִין הַקְּדוּרָה גְּבוּהָה מִן הָאָרֶץ טַפַּח וְנִרְאָה פִי' דְּבַרֵי הָרֵא"ש ז"ל דְּכִמוֹ לַעֲנִין אֱהֵל לְהַבִּיא אֶת הַטוּמָאָה אֶמְרִינוּ רֹאִין וְכִמוֹ בַּד' שְׁנוּשָׁאִין אֶת הַנְּדָבָר וְטוּמָאָה לְמַעְלָה פִּינוּ דְּאָדָם וְכָלִים אֵין נַעֲשִׂין אֱהֵלִים לְטְהַר כְּשִׁמְפְּסִיקִין רֹאִין אֶת הַטוּמָאָה פְּאִילוּ הִיא לְמַטָּה וּמְבִיאָה אֶת הַטוּמָאָה תַּחַת כָּל הַנְּדָבָר ה"נ אֶמְרִינוּ רֹאִין לְמַהוּי טוּמָאָה רְצוּצָה רַב לַעֲנִין לְהַבִּיא אֶת הַטוּמָאָה תַּחַת כְּנֹלָה ע"כ צָרִיף לְהִיּוֹת שָׁם אֱהֵל וְלְהִיּוֹת גְּבוּהָה מִן הָאָרֶץ טַפַּח אֲבָל לַעֲנִין לְמַהוּי טוּמָאָה רְצוּצָה אֲדַרְבָּה צָרִיף לְזָה שְׁלֹא יִהְיֶה שָׁם אֱהֵל וְלָזָה תְּלִי רַב בְּמִין אִם הוּא מִין שְׁאִינוּ רֹאִין לְאֱהֵל כְּגוֹן אָדָם וְכָלִים דְּאִין נַעֲשִׂים אֱהֵלִים כְּשִׁהֵן מְפָסִיקִין רֹאִין אֶת הַטוּמָאָה פְּאִילוּ הִיא לְמַטָּה וְחָשִׁיב רְצוּצָה: כְּתַב הֶרְמֵב"ם ז"ל (בַּפ"י ז' ה"ד) בַּב' זִיזִין זֹו ע"ג זֹו דָּאֵם אֵין בְּהֵם פּוֹתַח טַפַּח בֵּין שְׁיֵשׁ בֵּינֵיהֶם פ"ט וּבֵין שְׁאִין בֵּינֵיהֶם פ"ט כּו' טוּמָאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וְיִוְרְדַת שֶׁה"ה רְצוּצָה וְכַתַּב הֶרָאָב"ד ז"ל דְּאִין זֹו טוּמָאָה רְצוּצָה פִּינוּ שְׁיֵשׁ בְּגָבְהוּ טַפַּח רַב שְׁאִין מַה שְּׁיָבִיא הַטוּמָאָה לְצַדִּין וְכַתַּב הַכ"מ דְּהֶרְמֵב"ם ז"ל ס"ל דְּכָל שְׁאִין בְּגָבְהָ טַפַּח כָּל שְׁחָסֵר אַחַד מֵאֵלוּ הָוִי טוּמָאָה רְצוּצָה ע"ש, וְנִרְאָה לְדַעַת הֶרְמֵב"ם ז"ל דְּטוּמָאָה רְצוּצָה מְקַרִי כָּל דְּבָר שְׁאִינוּ אֱהֵל וְחוּצָץ וּמוֹנֵעַ אֶת הַטוּמָאָה מְלַעְלוֹת אוֹ לִירַד אֶז הַטוּמָאָה בּוֹקַעַת הַחֲצִיצָה וְעוֹלָה אוֹ יוֹרְדַת כְּדָרְכָהּ מִיְהוּ אֵי דְּבָר הַמְּפָסִיק הוּא מְקַבֵּל טוּמָאָה אוֹ אָדָם וְכָלִים שְׁאִין נַעֲשִׂין אֱהֵלִים לְטְהַר חֲשָׁבִינוּ כְּמֵאן דְּלִיתָא וַא"צ בִּיקוּעַ אֲבָל דְּבָרִים הֶרָאוּן לְחֻצוֹן רַב שְׁאִין בְּהֵם שְׁיַעוּר אֱהֵל אֵי אֲפָשֵׁר לְחֲשָׁבֵן כְּמִי שְׁאִינוּ רַב שְׁהַטוּמָאָה בּוֹקַעַת לְתוֹכָן פִּינוּ דְּאִינוּ אֱהֵל לְחֻצוֹן וְרְצוּצָה מְקַרִי כָּל שְׁיֵשׁ שָׁם דְּבָר הַמוֹנֵעַ לְהַטוּמָאָה לְאַחֲזוֹן דְּרָכָה וְכָגוֹן ב' זִיזִים אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן פּוֹתַח טַפַּח כָּל שְׁאִין בְּהֵם פ"ט וְטוּמָאָה בֵּינֵיהֶן כְּפִנְגְדָּה הִזִּי צָרִיכָה הַטוּמָאָה לְבִקוּעַ הַזִּיזִין לְעֵלוֹת וְלִירַד וְכֵן נִרְאָה מִדְּבַרֵי הָר"ש ז"ל רַפ"ז

גבי הטומאה בפותל ומקומה טע"ט כו' וכתב הר"ש ז"ל דאי אין במקום הטומאה טע"ט בוקעת כנגדה והצדדין טהורין ואינו נידון כמחצה על מחצה פיון דאפילו סדק ליפא לצד העליות כגרסת הרע"ב ז"ל שם (דא"א לגרוס טפח דאם יש שם חלל טפח אל הבית דא"כ אפילו בתצי הפותל ולחוץ טמא דכל טפח מביא את הטומאה) וכתב אע"ג דבסנדל של עריסה שפחת את המעזיבה מחצי מעזיבה ולמטה אם טומאה בבית אין טיט הצף תחתיו מציל לא דמי לפותל שהטומאה באה מן הצד דהיכא דטומאה באה מתחתיו בוקעת טפי ע"ש.

ונראה פירושו דס"ל ג"כ דכל שיש דבר חוצץ צריך ביקוע ונהי דמחצי פותל ולפנים חשיב כמו בבית מ"מ הרי הפותל מפסיק בין הטומאה שבבית ולפנים וכ"ד שם מפסיק צריך ביקוע רק כל שהוא בתוך האהל אף טומאה שאינה רצוצה בוקעת אף ביקוע הוא רק למעלה ולמטה ולא להצדדין כמ"ש הר"ש ז"ל ומש"ה למעלה אם הפלים מחצי מעזיבה ולמטה דדינו כבית והטומאה בבית טמאים והטיט הצף דמפסיק בוקע אבל מהצדדין דאינו בוקע פיון דיש שם הפסק אי אפשר לטומאה ליפנס ולטמא הפלים אבל אם יש שם סדק אפילו פחות מטפח אף דבעלמא אין הטומאה נכנסת מאהל למקום שהוא פחות מטפח הכא דחצי הפותל ולפנים הוא כמו הבית ובקיעה א"צ פיון שיש שם אפילו סדק כ"ש נכנסת שם הטומאה: ג) נקטינו דאדם וכלים נעשין אהלים לטמא אבל לא לטהר אפילו פלי גללים ומ"מ מצילין עם דפנות אהלים וקדרה הנתונה בארובה בין בית לעליה כתב הרמב"ד ז"ל פכ"א דלא בעי מירוח דחשיב עם דפנות אהלים ומציל מדין אהל: אמרינו (פ"ה מ"ב) ארובה שבין הבית לעליה וקדרה נתונה עליה ונקובה בכונס משקה בש"א הפל טמא ובה"א הקדרה טמאה והעליה טהורה רע"א אף הקדרה טהורה.

והנה ספ"ט דכלים אמרינו נקב והעשוי לאוכלין שיעורן בזיתים כו' העשוי לקב ולקב מטילין אותו לחומר בצמיד פתיל ובכונס משקה וכתב הר"ש ז"ל שם דהכא סתם מתני' דלא כב"ה ודלא כר"ע דהא קדרה עשויה לקב ולקב וס"ל לב"ה דקדרה טמאה והעליה טהורה ולר"ע אף הקדרה טהורה ע"ש, והנה הרמב"ם ז"ל פסק כב"ה ופסק ג"כ פה היא מתני' דהעשוי לקב ולקב כו' בצמיד פתיל ובכונס משקה וכתב התי"ט בכלים שם דהיא דהתם יצא מתורת צמיד פתיל כשניקב אבל בהיא דארובה שבין בית לעליה דבתורת אהל מציל אין הנקב מוציא מאהל ונלא כל המציל מתורת אהל א"צ לצמיד פתיל ע"ש, והנה יש להקשות על דברי התי"ט דא"כ כ"ח בארובה ופיו כלפי הטומאה דאינו מציל ואמאי אינו מציל אף נכנסת הטומאה לפיו פיון דמציל הוא מתורת אהל ואהל א"צ לצמיד פתיל והנה באמת כן הוא דעת ר"ש בן יהודה בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל (פ"ו מ"ב) בית שחצו בקנקנים טהורות ופיהן כלפי הטהרה מצילות כלפי הטומאה אין מצילות ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש אף כלפי הטומאה מצילות עד שיהיה בפיהן פותח טפח ע"ש והטעם פיון דהצלתן הוא מדין אהל אין הטומאה נכנסת לפיהן א"כ יש בפיהן פותח טפח דאז אין מצילות אף מדין אהל כשאר פותח טפח דהטומאה נכנסת לשם אבל לרבנן דס"ל דפיהן כלפי הטומאה אף אין בפיהן פותח טפח אין מצילות א"כ ה"נ אם ניקב פיון דנקב צריך צמיד פתיל ה"ה כפיו כלפי הטומאה: כתב הרמב"ם ז"ל (פכ"א ה"ג) כל הפלים המצילין בצ"פ אם היה בהן טע"ט על רוב טפח וכפאן על פיהם על הארץ אעפ"י שלא מרח בצ"פ מן הצדדין ה"א מצילין כ"מ שתחתיהן עד התהום מפני

שְׁהוּ כְּאֵהֶל וְאֵהֶל מִצִּיל ע"ש, וְהִנֵּה הַתִּי"ט (פ"ט מי"ג) הִקְשָׁה עַל הַרְמַב"ם ו"ל מִמָּה דְאֶמְרִינּוּ שֶׁם בְּכַוֵּנָת הִיָּתָה כְּפוּיָה עַל פִּיָּה טוֹמְאָה תַּחְתִּיָּה בְּתוֹכָהּ אוֹ ע"ג הַכֹּל טְמֵא וְאִמְאֵי לֹא תִצִּיל מִדִּין אֵהֶל כִּינּוּן דְּכַפוּיָה עַל פִּיָּה וְכַתֵּב דְּלִפִּי מָה שְׁפִי לְעִיל דְּמַחְוֶלְחֶלֶת יִצְאָה לָהּ מִדִּין אֵהֶל ל"ק וְלֹא מִיָּדֵי ע"ש אִף עַל הַרְמַב"ם ו"ל אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר כִּן שְׁהָרִי אֵינוֹ מְפָרֵשׁ מַחְוֶלְחֶלֶת שְׁנֻקְוָה וְכַמ"ש הַתִּי"ט בְּעֶצְמוֹ שֶׁם לְעִיל וְנִרְאָה לֹאמַר דְּזֵה דְּכַפוּיָה עַל פִּיָּה מִצִּיל מִדִּין אֵהֶל הוּא רַק בְּכַפוּיָה בְּאֵהֶל הַמַּת דְּזֵה דְאֶמְרִינּוּ בַּפ"י דְּכָלִים הָיוּ כְּפוּיִין עַל פִּיָּה מִצִּילִין כֹּל שְׁתַּחֲתִיָּהוּ עַד הַתְּהוּם מִיָּרִי שְׁהוּ בְּאֵהֶל הַמַּת דְּאִי בְּאוּרִי וְטוֹמְאָה כְּנֻגְדוֹ מִה שְׁיָיָהוּ שְׁמִצִּילִין עַד הַתְּהוּם אִף בְּלֹא הַצִּלְתָּן אֵין הַכָּלִים טְמֵאִים עַד הַתְּהוּם כִּינּוּן דְּלִיפֵּא טוֹמְאָה רְצוּצָה וְכַמ"ש הַרְאָב"ד ו"ל דְּבִלָּא טוֹמְאָה רְצוּצָה אֵינוֹ טְמֵא רַק עַד הָאֶרֶץ וְלֹא עַד הַתְּהוּם וּמִיָּרִי הִכָּא שְׁכַפוּיָה בְּאֵהֶל הַמַּת דְּבִלָּא"ה טְמֵאִים הַכָּלִים עַד הַתְּהוּם כְּדְאֶמְרִינּוּ (בַּפְּט"ו מ"ה) דְּאֶרְצוֹ שֶׁל בֵּית כְּמוֹהוּ עַד הַתְּהוּם וְכ"כ בַּפ"ה מְכָלִים שֶׁם דְּמִיָּרִי שְׁכַפוּיִין בְּאֵהֶל הַמַּת וּמִצִּילִין מִדִּין אֵהֶל בְּתוֹךְ אֵהֶל ע"ש.

וְהִנֵּה זֶה דְּכָלִים מִצִּילִין מִדִּין אֵהֶל אִף דְּכָלִים אֵין נֶעֱשִׂים אֵהֶלִים לְטַהַר רַק מִצִּילִין עִם דְּפָנוֹת אֵהֶלִים יֵשׁ חֲלוּקֵי דִינִים בְּזֵה דְאֵם מְנַחֵת בְּאֶרְוָה אוֹ נְתוּנָה ע"ג הַבּוֹר וְהַדּוֹת שְׁבַבִּית א"צ כָּלִל שְׁיִהְיֶה לָהּ דוֹפָן כִּינּוּן דְּאִיפֵּא דְּפָנוֹת אֵהֶלִים וְצָרִיף לְהִיּוֹת לְדְּפָנוֹת הָאֵהֶל גְּנוּבָה טָפַח וּבְמִטְוִין עַל צְדִיקוֹ וְהַדְּבִיק פִּיָּהוּ לְפִתּוֹל בְּעֵינָיו שְׁיִהֵא בְּדוֹפָן הַכָּלִי טָפַח כַּמ"ש הַרְמַב"ם ו"ל (פכ"א ה"ג) וְדוֹקָא עִם דְּפָנוֹת אֵהֶלִים אֲבָל עִם דְּפָנוֹת גִּינְזָה לֹא מְהַנִּי כַּמ"ש שֶׁם ה"ד וּבְכַפוּיִין עַל פִּיָּהוּ לֹא בְּעֵינָיו אִף דְּפָנוֹת אֵהֶלִים אֲבָל מ"מ אֵהֶלִים בְּעֵינָיו דְּאֵהֶלִים בְּלֹא דְּפָנוֹת ג"כ מוֹעִילִים לְהַצִּיל כְּדְאֶמְרִינּוּ בְּתוֹסְפָתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ו"ל (פ"ה מ"ו) ר"י אוֹמֵר כְּשֶׁם שְׁהַכָּלִים מִצִּילִים אוֹתָם עִם אֵהֶלִים שִׁ"ל דְּפָנוֹת כִּף מִצִּילִים עִם אֵהֶלִים שְׁאֵי"ל דְּפָנוֹת וְכַתֵּב הַר"ש ו"ל דְּפָלִיג עַל מַתְנֵי דְּבְעֵינּוּ דְּפָנוֹת אֵהֶלִים ע"ש וְאִף לַר"י דְּלֹא בְּעֵי בְּעֵלְמָא דְּפָנוֹת אֵהֶלִים מ"מ בְּעֵינּוּ שְׁיִהְיֶה עִם אֵהֶלִים כְּדְקָאֵמַר כִּף מִצִּילִין עִם אֵהֶלִים שְׁאֵי"ל דְּפָנוֹת א"כ לְרַבְּנָן דְּבְעֵינּוּ בְּעֵלְמָא דְּפָנוֹת אֵהֶלִים וּבְכַפוּיִין עַל פִּיָּהוּ לֹא בְּעֵינּוּ עִם דְּפָנוֹת אֵהֶלִים אֲבָל עִם אֵהֶלִים בְּעֵינּוּ וּמַש"ה בְּעֵינּוּ דוֹקָא שְׁיִכְפּוּהוּ בְּאֵהֶל הַמַּת דְּאֶרְצוֹ שֶׁל אֵהֶל כְּמוֹהוּ וּמִצִּיל עִם הָאֵהֶלִים רַק דְּלֹא בְּעֵינּוּ דְּפָנוֹת כִּינּוּן שְׁיֵשׁ דְּפָנוֹת לְהַכָּלִי אֲבָל הֵיכִיא דַּפ"ט בְּכַוֵּנָת שְׁכַפוּיָה עַל פִּיָּה דְּמִיָּרִי שְׁעוּמְדָת בְּאוּרִי אִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִיּוֹת אֵהֶל דְּאֵין כָּלִי כּוֹלָה לְהִיּוֹת אֵהֶל רַק יַחַד עִם הָאֵהֶלִים: הִנֵּה הַרְאָב"ד ו"ל חֲלַק עַל הַרְמַב"ם ו"ל דְּכַפְּאָה עַלפִּיָּה לֹא בְּעֵי מִירוּחַ מְשׁוּם דְּמִצִּיל מִדִּין אֵהֶל וְכַתֵּב דְּבַמָּה אֲזַדָּא שֶׁם כָּלִי מְעֵלְיוֹ ע"ש, וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינּוּ נְהִי דְשֶׁם כָּלִי עֲלִיו אִף גַּם כָּלִים מִצִּילִים עִם דְּפָנוֹת אֵהֶלִים וְכָל שִׁ"ל דְּפָנוֹת לֹא בְּעֵי דְּפָנוֹת אֵהֶלִים כְּדְאֶמְרִינּוּ בְּכַפְּיָשָׁה הַנְּתוּנָה עַפ"י בּוֹר וְדוֹת שְׁבַבִּית וְהִכָּא בְּכַפְּאָן עַל פִּיָּהוּ כִּינּוּן דְּמִיָּרִי שְׁיֵשׁ בְּהֵם טַע"ט עַל רוּם טָפַח הַרִי י"ל דְּפָנוֹת וְהָיוּ כְּכַפְּיָשָׁה שְׁכַפְּאָה עַפ"י בְּאֶר חֲלַקָה דְאֵם י"ל דְּפָנוֹת טָפַח הָיוּ אֵהֶל וּמִצִּיל: בַּפ"י דְּכָלִים דְּכַפְּאָן עַל פִּיָּהוּ מִצִּילִין עַד הַתְּהוּם אֶמְרִינּוּ דַּר"א מְטַמֵּא וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינּוּ דְּבַהֵיכִיא דְאֵדָם וְכָלִים נֶעֱשִׂין אֵהֶלִים לְטַמֵּא אֲבָל לֹא לְטַהַר פְּלִיג ר"א וְס"ל דְּנֶעֱשִׂין אֵהֶלִים לְטַהַר אֶפְּלוֹ לֹא כְּפֵאן עַל פִּיָּהוּ וְא"כ כ"ש בְּכַפְּאָן וְאֶפְשָׁר דְּזֵה דְּפָלִיג ר"א וְס"ל דְּנֶעֱשִׂין אֵהֶלִים לְטַהַר הוּא רַק בְּנִסְמָכִין ע"י כָּלִים אֲבָל בְּכָלִים עֶצְמוֹן שְׁנֶעֱשִׂין אֵהֶלִים בְּזֵה מַחְמִיר ר"א יוֹתֵר מְדַרְבְּנָן וְצ"ע בְּזֵה וְעֵינּוּ בַּתִּי"ט.

פּתב הַרמב"ם ז"ל (פכ"א ה"ה) קוּרָה שְׁיֵשׁ בָּהּ פּוֹתַח טַפַּח וְהִיא נְתוּנָה מִפּוֹתֵל לְכוֹתֵל וְטוֹמָאָה תַּחְתִּיָּה וְקוֹדֶרֶה תְלוּיָה מִן הַקוּרָה וְהִיתָה הַקוּרָה נוֹגַעַת בְּפִי הַקְדוּרָה פְּוֹלָה וּמְכֹסָה אוֹתָהּ פְּלִים שְׂבִיבֵי קוֹדֶרֶה טְהוּרִים שְׁהָרִי הַנְּצִלוּ בְּכֶסֶף הָאֵהֵל לָהֶם ע"ש.

וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר אִם הִתְצַלָּה הִיא מִדִּין צְמִיד פְּתִיל דְּכֶסֶף הָאֵהֵל חָשׁוּב כְּמוֹ צְמִיד פְּתִיל אוֹ מִדִּין אֵהֵל דְּעַם פְּסוּי הָאֵהֵל חֲשִׁיבִי עֲצָמֵן אֵהֵל וְנִרְאָה דְּהִצְלָתָן הוּא מִדִּין צ"פ דְּלַעֲיֵל שְׁם ה"ג וְה"ד הִכָּא שְׂמַצִּילִין מִדִּין אֵהֵל פְּתב הַרמב"ם ז"ל דְּדוֹנָקָא אִם הִנֵּה בָּהֶם טַפַּח עַל טַפַּח וְכַאֵן לֹא פְתב דְּצָרִיף שְׁיִהְיֶה בְּקוֹדֶרֶה טע"ט אִף אֶפְשָׁר שְׂמַצִּיל מִדִּין שְׁנֵיהֶם: הִנֵּה זֶה דְּכָלִים הַמְּוֹקָפִין צ"פ דְּמַצִּילִין רַק ע"מ שְׂבִתוּכֵן וְלֹא ע"מ שְׂחֻצָּה לָהֶן נִרְאָה דְּאִין זֶה רַק שְׂאִין חוֹצֵצִין דְּחֻשְׁבִּינֵן פְּאִילוֹ אִינֵן רַק דְּלַעֲנֵן מֵה שְׂחֻצָּה לָהֶם ג"כ מְבִיאִין דְּלַעֲנֵן זֶה הַטוֹמָאָה נְכַנְסַת לְתוּכֵן וְרִאָיָה לָזֶה מִמ"ש הַר"ש ז"ל פ"ד גְּבִי מְגַדֵּל הִנֵּה עוֹמֵד בְּתוֹף הַבַּיִת פְּלִים שְׂבִינֵן וּבִין הָאֲרָץ שְׂבִינֵן לְבִין הַקוֹרוֹת אִם אִין בָּהֶם פ"ט טְהוּרִין טוֹמָאָה שְׁם הַבַּיִת טְמֵא וְכַתב הַר"ש ז"ל מְשׁוּם דְּטוֹמָאָה בּוֹקַעַת לְתוֹף הַמְּגַדֵּל וְיוֹצֵאת מִפְּתַחַה לְהַבַּיִת ע"ש.

וְקָשָׁה אִיף נְכַנְסַת הַטוֹמָאָה לְתוּכָהּ הָא מְיִירִי בְּמְגַדֵּל הַבָּא בְּמִדָּה וְהוּי ג"כ כְּמוֹ מְוֹקָפֵת צ"פ כִּמ"ש הַר"ש ז"ל שְׁם א"כ אִף טוֹמָאָה רְצוּצָה אִין נְכַנְסַת לְתוּכָהּ וּמ"ש מְפִנּוֹרַת וְטוֹמָאָה רְצוּצָה תַּחְתִּיָּה דְּכָל מֵה שְׂבִתוּכָה טְהוּר כִּמ"ש הַר"ש ז"ל בִּפ"ט וְע"כ פִּינֵן דְּהִכָּא מְיִירִי לְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת שְׁהוּא חוֹצָה לָהּ וְע"מ שְׂחֻצָּה לָהּ אִינֵה מַצְלַת כְּמוֹ הֵתֵם בְּכַנּוֹרַת וְכִינֵן שְׂפַתב הַר"ש ז"ל דְּהַטוֹמָאָה בּוֹקַעַת לְמְגַדֵּל וְיוֹצֵאת מִפְּתַחַה לְהַבַּיִת מוֹכַח דְּלַעֲנֵן מֵה שְׂחֻצָּה לָהּ הַטוֹמָאָה נְכַנְסַת לְתוּכָהּ וְיוֹצֵאת מִפְּתַחַה שְׁהוּא מִן הַצַּד לְבַיִת דְּמְבִיאָה אֶת הַטוֹמָאָה לְבַיִת כְּמוֹ שְׂאָר אֵהֵל: הִנֵּה בִּפ"ה גְּבִי תַנּוּר שְׁעוֹמֵד בְּבַיִת וְעִינֵן קְמוּרָה לְחוּץ וְהִתְהַלְּלוּ עֲלֵיו קוּבְרֵי הַמַּת וּס"ל לִב"ה דְּהַבַּיִת טְהוּר פְּתב הַמְּהַר"ם ז"ל דְּמְיִירִי שְׁיֵשׁ בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח רַק אִין טוֹמָאָה נְכַנְסַת לְפָלִי רַק דְּרָף פְּתַחוֹ וְלֹא דְרָף נֶקֶב דְּכָלִי פְּתוּחַ פְּתִיב וְכָל שְׂאִינֵן עֲשׂוּי לְהַכְנִיס וְלְהוֹצִיא אִינֵן פְּתַח הִינֵנוּ דְּחֻשִׁיב נֶקֶב וְלֹא פְּתַח ע"ש וְיֵשׁ לַעֲיִין פִּינֵן שְׁיֵשׁ שְׁם פ"ט לִיעֲיִיל טוֹמָאָה כְּשְׂאָר אֵהֵל דְּמְבִיא אֶת הַטוֹמָאָה בִּפ"ט וְנִרְאָה מְזֵה דְּכָלִי חוֹצֵץ אִף שְׁיֵשׁ שְׁם פ"ט וְאִיכָּא אֵהֵל לְהַבִּיא אֶת הַטוֹמָאָה מ"מ מִדִּין פְּלִי הוּא חוֹצֵץ.

וְהִנֵּה הַר"ש ז"ל פְּתב שְׁם דָּאֵם יֵשׁ שְׁם פּוֹתַח טַפַּח לִכ"ע טְמֵא וְנִרְאָה טַעֲמוֹ נִהִי דִּס"ל לִב"ה דְּלֹא עֲיִילִי טוֹמָאָה לְפָלִי דְרָף נֶקֶב וְאֶפְילוֹ אִי ס"ל כְּמַהַר"ם ז"ל דְּאִף לְנֶקֶב שֶׁל פּוֹתַח טַפַּח לֹא עֲיִילִי טוֹמָאָה מְשׁוּם דְּכָלִי חוֹצֵץ אִף זֶה דְּכָלִי חוֹצֵץ בְּפָנֵי הַטוֹמָאָה הוּא רַק לַעֲנֵן מֵה שְׂבִתוּכֵן אֲבָל הִכָּא לְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת שְׁהוּא חוֹצָה לוֹ אִינֵן מַצִּיל מִדִּין פְּלִי וְהִכָּא מֵה שְׂמַצִּיל הַתַּנּוּר עַל הַבַּיִת הוּא רַק מִדִּין אֵהֵל דְּחֻשִׁיב עִם דְּפָנוֹת אֵהֵלִים וְכְמוֹ אֲרֻנְבָה בְּתוֹף הַבַּיִת וְקוֹדֶרֶה עֲלֶיהָ וְכִינֵן דְּעַל הַבַּיִת הַתַּנּוּר מַצִּיל מִדִּין אֵהֵל א"כ הַטוֹמָאָה נְכַנְסַת בְּפּוֹתַח טַפַּח כְּשְׂאָר אֵהֵל וְנִהִי דְּעַל עֲצָמוֹ וְעַל מֵה שְׂבִתוּכֵן מַצִּיל מִדִּין פְּלִי וְאִין הַטוֹמָאָה נְכַנְסַת לְתוּכֵן מ"מ לַעֲנֵן מֵה שְׂחֻצָּה לוֹ לְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת הַטוֹמָאָה נְכַנְסַת לְתוּכֵן דְרָף עִינֵן וְיוֹצֵא לְבַיִת דְרָף פְּתַחוֹ וּמְמִילָא הִכָּא גַם הַתַּנּוּר טְמֵא דְּהַטוֹמָאָה חוֹזְרַת מִהַבַּיִת לְהַתַּנּוּר דְרָף פְּתַחוֹ כ"ח דְּטוֹמָאָה נְכַנְסַת לָהֶן דְרָף פְּתַחוֹ: אֲמַרִּינֵן (בִּפ"ו מ"ב) קוּבְרֵי הַמַּת שְׁהִיוּ עוֹבְרִים בְּאַכְסוּדְרָה וְהִגִּיף אֶחָד מֵהֶם אֶת הַדְּלֵת וְסִמְכוּ בְּמַפְתַּח אִם יָכוֹל הַדְּלֵת לַעֲמוֹד בִּפ"ע טְהוּר וְאִם לֹא טְמֵא וְהִקְשָׁה הַמ"א לְפִי מֵה שְׁפִי הַמְּפָרְשִׁים ז"ל שֶׁלֹּא נְטֵמָא הַמַּפְתַּח רַק רַבְּנֵן לְטַעֲמִיָּהוּ דְּכָלִים אִין נַעֲשִׂין אֵהֵלִים לְטַהַר הָא הִכָּא לֹא הָוִי אֵהֵל כ"א מְחִיצָה

ולמחיצה מהני אף פלים כמ"ש הר"אב"ד ז"ל דבחלון של בין בית לבית כל פלי טהור חוצץ וכן אמרינו בתוספתא בבית שחצו בקנקנים אי פיהן כלפי הטירה טהור והטעם משום דהוי עם דפנות אהלים דמהני בכלים וה"נ בדלת ע"ש.

ונראה דבהניחו בחלון שבין בית לבית ודאי הוי דפנות אהלים פיון שיש שם דופן טפח ובית שחצו בקנקנים פיון שכל המחיצה היא מהקנקנים ליפא דפנות אהלים דאיפא רק אהל ולא דפנות והוי כמו באר חלקה דחשיב אהל בלא דפנות ולא מהני והטעם דמהני בית שחצו בקנקנים הוא לפי שהפלים עצמן שנעשו מחיצה הם דפנות וכל שיש דפנות להפלים לא בעי דפנות אהלים כדאמרינו גבי כפישה אבל בדלת שסמכו במפתח דליפא שם דפנות אהלים דהדלת מגיע עד השקוף והדלת אינו יכול לעמוד בלא סמיכת המפתח ולא חשיב הדלת דפנות אהלים והמפתח עצמו ל"ל דופן א"כ גם להפלי ליפא דופן ומש"ה לא מהני וזה דהדלת הוא דופן לא מהני דבעינן או דפנות אהלים או שיהיה דפנות להפלי והנה בפ"ה הרא"ש ז"ל הקשה שם מההיא דב"ב בחבית בארובה דאי פיה כלפי הטירה טהור אלמא דהפלי עצמו נעשה אהל א"כ אמאי לא מהני בסמכו בכלים ות"ל דכן הוא הלכתי דטומאה דהא אהל שהוא מקבל טומאה מ"מ מציל וכלי טהור שסמכו בו לא מהני ע"ש ויש לעיין הא בההיא דחבית שנתנו עפ"י ארובה הא איפא דפנות אהלים וגם מ"ש דכלי נעשה אהל רק שאין סומכין בו דכן הוא הלכתא דטומאה קשה הא אמרינו בכפישה שנתנה על פי באר חלקה דלא מהני אלמא דכלי אינו נעשה אהל בלא דפנות אהלים והרא"ש ז"ל בעצמו כתב שם פיון דכפישה היא פלי בלא דפנות אהלים אינה מצלת ונראה דס"ל להרא"ש ז"ל דכל שנסמך ע"י פלי אף עם דפנות אהלים לא מהני ומש"ה הקשה פיון דהאהל עצמו מהני מפלי וכמו שהיא דב"ב בחבית המונחת בארובה א"כ אמאי לא מהני בסמכו בכלים ות"ל דכן הוא הלכתי דטומאה.

והנה גם מדברי הר"ש ז"ל שם נראה דבנסמך ע"י פלים לא מהני דפנות אהלים שהקשה שם על ההיא דקדורה עפ"י הקורה וכן על התוספתא בנדבך שנתון ע"ג קדרות ואין בהם פותח טפח אמאי אין הקדרות טמאות מ"ש מההיא דנסר הנתון ע"ג תנור דאמרינו דהטומאה בוקעת הנסר ות"ל דקורה הבולט מהפנתל חשיב דפנות אהלים וכן הנדבך שהוא רחב הוי דפנות אהלים משא"כ נסר שבולט רק טפח לא חשיב דפנות אהלים ע"ש וקשה פיון דנדבך חשיב דפנות אהלים א"כ מ"ט דרבנן בנדבך שנתון ע"ג פלים דאינו חוצץ הא איפא דפנות אהלים ומוכח דכל שנסמך ע"י פלי לא מהני דפנות אהלים וא"כ ל"ק קושית המ"א בדלת שסמכו במפתח הא איפא דפנות אהלים דלסמיכה לא מהני דפנות אהלים (כתב הרא"ש ז"ל רפ"ח בההיא דכ"ע הבאין במדה דחוצצין דהאי חוצצין ל"ד לאידך דחוצצין פיון דכלים הם אין חוצצין דאין נעשין אהל כדאמרינו בכנורת דאינה נעשית אהל והאי חוצצין היינו בחלון שבין בית לבית וכן ההיא דארובה שבין בית לעליה וקדורה נתונה כו' וכן ההיא דב"ב בחבית עפ"י ארובה מיירי שהטומאה מן הצד ואדם וכלים שאין נעשין אהל כהיינו שהטומאה תחתיהן או ע"ג ע"ש, והנה ס"ל הקא דקדורה עפ"י ארובה לא חשיב עם דפנות אהלים וצריך שתהיה הטומאה דוקא מן הצד ויש לעיין איך יפרנס ההיא דפ"י מ"ו ארובה שהיא בתוך הבית וקדורה נתונה תחתיה כו' היתה גבוהה מן הארץ טפח טומאה תחתיה תוכה וגבה טהור והא התם הטומאה תחת הקדורה ומ"מ חוצצת וע"כ משום דחשיב עם דפנות אהלים כדאמרינו בתוספתא וכמ"ש

הרא"ש ז"ל בעצמו שם וצ"ע]: כתב המהר"ם ז"ל בפ"ב בבהיה דנכסר שהוא נתון עפ"י תנור ישן ועודף מכל צדדיו בפ"ט דטומאה תחתיו פלים שע"ג טמאים דזה משום דכלים אין נעשין אהלים לטהר ואע"ג דזה דכלים אין נעשין אהלים הוא רק בטומאה תחתיהן או ע"ג הקא שהטומאה מקיפתה מכל צד הוי כמו טומאה ע"ג ע"ש.

והנה יש לעיין דבפ"ד גבי מגדל שעומד בתוך הבית פלים שבינו לבין הארץ בינו ובין הקורות בינו לבין הפותל אם אין שם פ"ט טהורין כתב המהר"ם ז"ל אע"ג דכלים אין נעשין אהלים לטהר שאני הקא פיון דאין הטומאה ע"ג המגדל רק שבא עליו בהמשכה כה"ג נעשין אהלים לטהר ע"ש ואע"ג היקא דאין בינו לבין הקורות פ"ט מייירי דבינו לבין הפותל יש פ"ט א"כ הטומאה מקיפתה מכל צד ונחשיב כמו טומאה ע"ג ואמאי נעשין אהלים ואפשר דזה דכל שהטומאה מקיפתה מכל צד אינו נעשה אהל לטהר הוא רק היקא שהכלי עצמו מביא הטומאה סביבותיו דבנכסר שנתון ע"ג תנור זה שהטומאה מקיפתה הוא משום אהל הנכסר שנסמך על התנור אבל במגדל העומד בתוך הבית זה שהטומאה באה סביבות המגדל הוא משום אהל הבית ואין המגדל מסייע בזה כלל וצ"ע בזה: הביא התי"ט בשם המהר"ם ז"ל בנכסר שנתון עפ"י תנור חדש דטומאה תחתיו פלים שע"ג טהורים אבל פלים שתחתיו טמאים כל סביבות הנכסר וכתב דאפילו פלים שבתנור אין ניצולים מידי דהוי אכלים שגבולן בטיט פיון דלא הוסק ע"ש.

והנה יש לעיין מ"מ תפסיק התנור מדין מחיצה פיון דתנור חדש לאו פלי הוא אטו מחיצה של טיט אינה מפסקת וצ"ע: כתב הר"ש ז"ל (פ"ה מ"ה) דכל הצלות דסיפא היינו בלא מירוח טיט דליכא צמיד פתיל אבל ע"י צמיד פתיל מצילין בקל ענין ע"ש.

והנה יש לעיין דהצלות דסיפא היינו באר חלקה וכפישה נתונה עליה ומה מועיל מירוח הא פלי הפוקפת צ"פ מציל רק ע"מ שבתוכו והקא להציל מה שבתוך הבאר ונראה מזה דדין היקף צ"פ המציל אינו רק בכלים כ"א גם באהלים דאהל שיש בו ארובה אם הארובה מוקפת צ"פ מציל ובזה אפילו אם הצ"פ הוא פלי מהני ומש"ה פיון שמיירח הפלי להארובה מציל.

הנה עוד י"ל לפמ"ש המהר"ם ז"ל בפ"ד גבי תיבת המגדל פיון דאינו מטלטל כלל לא מלא ולא ריקן לא חשיב ככלי לענין שאין נעשין אהלים לטהר ע"ש. א"כ כל שמיירח הפישה להבאר פיון דשוב אינו מיטלטל כלל לא חשיב ככלי ונעשה אהל כתב המהר"ם ז"ל (פ"ב מ"ב) גבי סרידה שהיא נתונה עפ"י התנור מוקף צ"פ כו' דכ"ח המוקפין צ"פ פיון דא"א להשתמש בהן אין דינו ככלים לענין דאין נעשין אהלים לטהר ע"ש, והנה בפ"ד בהיה דמגדל כתב המהר"ם ז"ל דמייירי במוקף צ"פ והקשה שם על היה דאם אין בינו לבין הארץ פ"ט דכלים שם טהורין פיון דמייירי דבינו ובין הקורות איכא פ"ט א"כ הטומאה באה ע"ג איה מציל הא פלים אין נעשין אהלים לטהר ע"ש וקשה הא הקא הוא מוקף צ"פ]: הביא התי"ט (בפ"ב מ"ד) בשם המהר"ם ז"ל על היה דסנדל של עריסה שפחתו בתוך הבית דלא מייירי בטומאה כנגד ארובה דא"כ העליה טמאה אלא מייירי בטומאה בבית ע"ש.

והנה יש לעיין מה מועיל דהטומאה בבית דבארובה ואין בה פ"ט וטומאה בבית ונתן רגלו מלמעלן טהור א"כ גם חוצץ אבל הקא דהסנדל טמא ומשום דמייירי שנתן הסנדל

מחצי מעזיבה של צד הבית כמ"ש המהר"ם ז"ל שם וכיון דהטומאה באה תחת הסנדל שפוטם הארובה ודבר טמא מבא ואינו חוצץ א"כ אמאי אין העליה טמאה ואפשר לכמ"ש הר"ש ז"ל בפ"י מ' בארובה שהיא בתוך הבית וקדרה נתונה תחתיה כו' והביא שם מהתוספתא דאם תעלה א את הארובה טומאה בתוכה או ע' תחתיה והבית טהור וכתב הר"ש ז"ל דאע"ג דהקדרה נטמאת פינו דאופצה נחשבת פתקרת הבית ומש"ה תחתיה והבית טהור וכתב דאע"ג דאמרינן בתבית שהניח בחלון דאי פיה כלפי הטומאה פינו דנטמאה התבית הבית טמא התם הוא אי חזית לה להתבית פמאן דליתא נמצאה טומאה יוצאה לבית אחר' דרף חלון אבל הכא אי משנית לה לקדרה פמאן דליתא הרי טומאה מונחת פנגד ארובה והבית טהור ע"ש היינו דהיכא דחשיב פתקרת הבית ונטמאת חשבינן רק כמי שאינה אף לא אמרינן דמביא ואינו חוצץ וא"כ שפנדל שהניחו בעובי המעזיבה ויושב שם מהתקרה הוא חשוב כמה שהביא שם התי"ט בשם המהר"י קורקוס ז"ל ע"ש.

וא"כ פינו שנקחשבת פתקרת הבית אף שנטמא לא אמרינן שמיביא ואינו חולץ רק דחשבינן כמי שאינה וכיון דהטומאה בבית ולא פנגד הארובה העליה טהורה דאף אי שקלת לה העליה טהורה כתב הר"ש ז"ל בפ"י מ"ו בהיה ארובה שהיא בתוך הבית וקדרה נתונה תחתיה שאם תעלה ואין שפתותיה נוגעות בארובה היתה גביה מן הארץ טפח טומאה תחתיה תחתיה והבית טמא כו' דאע"ג דאם תעלה אין נוגעת בארובה מ"מ הבית טמא דמייירי דיכולה לקבל מעזיבה רפה כמו גבי סככות ע"ש.

והנה יש לעיין דבפ"ח כתב הר"ש ז"ל דזה דמהני מה שיכולין לקבל מעזיבה הוא רק בשוין אבל אחת למעלה ואחת למטה אף דאמרינן רואין את התחתונות פאילו הן עולות בעינו פשיעלו יגעו ממש ע"ש וא"כ הכא פינו דהקדרה למטה רק דרואין הקדרה פאילו היא עולה מאי מהני מה שיכולה לקבל מעזיבה וצ"ע: הקשה המ"א (פי"א מ"ג) על הדין דסגוס עבה וכןפת עבה כו' היו קפולין זו ע"ג זו אם עליונה גבוה מן הארץ טפח מביאה את הטומאה דחשבינן לתחתונה כמי שאינה הא בגל של צרורות או פרי של תבואה אמרינן טומאה בוקעת ועולה כו' ואמאי פינו דכל גרגרי התבואה והצרורות גופין מוחלקין נימא דרואין התחתונות כמי שאינן והעליונות יביאו את הטומאה ותי' פינו דאי שקלת לתחתונות יפלו העליונות אין פאן אהל ע"ש.

וקשה הא בית שמלאהו עפר או צרורות נימא שם הצרורות רואין אותן כמי שאינן והבית מביא את הטומאה והנה תי' עוד שם דהיה דקפולין זו ע"ג זו היא משום דהוי דבר המקבל טומאה דאינו חוצץ אבל צרורות ותבואה שלא הוכשרה אין מקבלין טומאה וחוצצין ע"ש.

הנה זה החילוק כתב הר"ש ז"ל (פט"ו מ"ג) גבי תביות שהן יושבות על שוליהן כו' דהטעם דקפולין זו ע"ג זו הוא משום דמקבלין טומאה ואין חוצצין אבל אם הנה דבר שאינו מקבל טומאה פגון הדין דהיה דחוצץ ע"ש.

אף בעיקר יש לעיין נהי דאינו מקבל טומאה פגון הדין דהיה דחביות שם מ"מ פינו דאינו מבטל שם את החביות אמאי חוצצות הא לחצוץ בעינו שיבטלנו שם פדאמרינן (כב"ב כ') ונראה לו מר דזה דצריך ביטול הוא רק בבית דהאהל עצמו הוא קבוע אם הסתומה אינה קבועה אינה חוצצת אבל בחביות כמו שאינו מבטל החביות התחתונות ה"נ אינו

מבטל להעליונות וכל ששניהם שוין א"צ ביטול כף נראה לענ"ד: ד) הנה בחלון שבין ב' בתים ובו פותח טפח דמביא את הטומאה דחשיב הפל אהל אחד יש לדון דהא חזינו דכל שאין התקרה שלהם שנה אלא אחת למעלה ואחת למטה צריף לחפנט רמי וכדאמרינו בסנפה בקורות הבית והעליה והעליונות כבין התחנות דלזה שיביאו את הטומאה תחת פולן צריף לחפנט רמי וא"כ ה"נ בחלון שבכותל של בין ב' בתים זה דמביא את הטומאה הוא משום דאמרינו על תקרת הבתים חבוט רמי לגבי החלון אף לפ"ז יש לעיין אי אין עובי הכותל טפח פשהחלון פותח טפח אף מביא את הטומאה מ"ש התם גבי קורות הבית והעליה דלהביא הטומאה תחת פולן בעינו שיהא פ"ט בין בעליונות ובין בתחנות כדאמרינו בתוספתא שם והכא אי אין עובי הכותל טפח נמצא שאהל החלון אין ברחבו טפח ואינו אהל בפ"ע אף אמרינו לגביה חבוט רמי להביא הטומאה לכולן ונראה לומר דכאן א"צ לחפנט רמי כלל דזה החלון שבכותל של בין ב' בתים דמביא את הטומאה הוא מגדר אחר לגמרי פינו דבלא הכותל המפסיק בין ב' הבתים הם אהל אחד שתקרתו שנה רק המחיצה מפסקת ומבדלת שיששב הבית השני כאהל אחר כל שיש פתח להמחיצה שהוא החלון אינו מפסיק דאמרינו בספרי זוטא פתוחה כל הפתוח לצורך טמא מכאן אמרו העושה מאור בתחילה שיעורו במלא מקדח כו' להשמיע את הקול ולהדליק את הנר שיעורו בפותח טפח ע"ש היינו דילפינו מחיצה מכ"ח המציל באהל המת כשהוא פתוח פתח הראוי לתשמיש וה"נ מחיצה המצלת באהל כל שפתוחה בפתח הראוי אינו מציל דאינה מועלת שם המחיצה להציל וכינו דבלא המחיצה הם אהל אחד דתקרתו שנה מש"ה הטומאה באה מזה לזה וא"צ לחפנט רמי אבל בקורות הבית והעליה שאין להם תקרה שנה כלל צריף לחפנט רמי: והנה לפ"ז זה דפותח טפח מביא את הטומאה מקצתו על קצתו וזה בחלון שיש בו פ"ט מביא את הטומאה מבית לבית הם ב' דברים נפרדים דזה דטע"ט מביא את הטומאה מקצתו אל קצתו הוא משום דחשיב אהל ולזה בעינו שיהא טע"ט על רום טפח אבל בחלון בכותל של בין ב' בתים שאין עובי הכותל טפח ליכא טע"ט על רום טפח ובכ"ז מביא את הטומאה.

והנה בסנפה (ו') על ההיא דטפח על טפח מביא את הטומאה וחוצץ בפני הטומאה פתח רש"י ז"ל שהוא הל"מ ע"ש ובספרי זוטא מפקינן מקרא דפתוחה כל הפתוח לצורך כו' והענין שהם ב' דברים דזה שמביא את הטומאה מקצתו אל קצתו שהוא מדין אהל הני הל"מ וחלון שבין ב' בתים הוא משום ביטול הצלת המחיצה וזה ילפינו מכ"ח.

הנה אמרינו רפי"ג דחור שחררוהו מים או שרצים שיעורו במלא אגרוף והקשה המ"א (בפ"ג מ"ז) הא אמרינו שם דאחד חור שחררוהו מים כו' שיעוריה בפותח טפח ותי' דזה דשיעוריה במלא אגרוף הוא להביא את הטומאה מבית לבית וההיא דהתם לאהל סגי בטפח ע"ש היינו ג"כ שמחלקן לב' ענינים נפרדים אף קשה בכותל בין ב' בתים ועובי הכותל טפח אמאי בעינו בחור שחררוהו מים מלא אגרוף להני מדין אהל פינו דהחלון הוא אהל בטפח אף דחררוהו מים א"כ נימא בהבתים חבוט רמי לגבי אהל החלון ולהני פלו אהל אחד ונראה לומר דחבוט רמי לאשנויא אהל אחד אמרינו רק היכא דהחטרו ששאינו אהל אחד הוא משום דאין התקרות שלהן שוות היינו היכא דאין מחיצה ביניהם וכההיא דקירות הבית והעליה דליכא רק אויר ביניהן אבל הכא שיש מחיצה המפרידן

לב' אהלים רק יש חלון ביניהן לא אמרינון חבוט רמי להחלון לבטל המחיצה המפסקת: כתב הראב"ד ז"ל (רפט"ו) דזה דחלון של בין בית לבית מביא את הטומאה בפ"ט הוא דוקא לכזית מן המת אבל למת שלם בעיניו ד"ט ע"ש והנה יש לעיין מה שינוי פאן שיעור של ד"ט דשיעור ד"ט למת שלם הוא משום דכך שיערו חכמים דבד"ט אפטר להוציא מת שלם כמ"ש הר"ש ז"ל א"כ זה שינוי רק לענין ס"ט לצאת להציל על הפתחים אבל להביא את הטומאה מבית לבית מה שינוי לזה שיעור של ד"ט ונראה דס"ל להראב"ד ז"ל דכל טומאת אהל זה שהטומאה מתפשטת בכל האהל הוא משום רואין דבכל מקום מהאהל רואין פאילו הטומאה היא שם וזה שינוי רק היכא שאפטר להטומאה להיות שם במציאות אבל בחלון שהוא פחות מד"ט דאי אפטר להמת להיות שם לא אמרינון רואין פאילו הוא שם וממילא הבית שני ג"כ טהור פינו דמפסיק מקום שאין שם טומאת אהל, והנה בהתוספתא שהביא הר"ש ז"ל (בפ"ג מ"ז) אמרינון בביב שהוא קמור תחת הבית דבמת שלם וטומאה בבית אם אין בביב ד"ט פלים שבביב טמאים ע"ש, ויש לעיין מה שינוי לכאן שיעור של ד"ט שהוא שיעור שאפטר לצאת בו המת הא הכא הטומאה בבית וכלים בביב ואפטר דהתם שיעור של ד"ט הוא רק משום חשיבות דכל ד"ט חשיב אהל יותר חשוב כמו לענין דנימא פי תקרה יורד וסותם ועוד ולגבי מת שלם בעיניו אהל יותר חשוב ואפטר שזהו גם סברת הראב"ד ז"ל ומקורו מהתוספתא [אמרינון בפ"ט פנורת שהיתה יושבת על שוליה באויר כו' היתה פחותה ופקוקה בקש כו' טומאה תחתיה או על גבה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת וכתב הרא"ש ז"ל דאם טומאה תחתיה בוקעת ועולה דהוי טומאה רצוצה ואם טומאה ע"ג בוקעת ויורדת דהוי טהרה רצוצה וכמו ביב שהוא קמור בתוך הבית ואין בה פ"ט דטומאה בבית פלים שבביב טמאים ע"ש ויש לעיין מה זה ענין לכאן הא התם הטומאה הוא משום אהל דארצו של אהל כמוהו עד התהום ואף הפלים שלא פנגד הטומאה שהן בביב ג"כ טמאים א"כ אין זה משום טהרה רצוצה וצ"ע]: כתב הראב"ד ז"ל (רפי"ב) דזה דטע"ט מביא את הטומאה היינו טפח פנוי לבד מהטומאה דכל שאין בו פותח טפח חוץ מהטומאה הוי טומאה רצוצה ע"ש.

והנה טומאה רצוצה אינו רק אם האהל הוא למטה מטפח דטומאה רצוצה היא ג"כ ע"י מחיצות שאין ביניהן פ"ט כדאמרינון בחולין (קכ"ה) בטומאה רצוצה בין ב' מגדלים ואין ביניהן פ"ט ע"ש ונראה דבזה נדאי לא בעינן שיהא פ"ט חוץ מהטומאה ואף דהטומאה ממלאה כל בין המחיצות כל שבין המחיצות הוא פ"ט לא הוי טומאה רצוצה והטעם פינו דלמעלה מהטומאה יש רינח טע"ט לא הוי תו רצוצה וכן נראה ג"כ דאם למעלה מהטומאה ליכא טע"ט פנוי רק מן הצד יש טע"ט פנוי ג"כ לא הוי טומאה רצוצה דהא אמרינון (בפי"ב מ"ז) בעמוד שהוא מוטל באויר אם יש בהיקפו כ"ד טפחים מביא את הטומאה תחת דפנו כו' דאז יש טע"ט מצומצם ע"ש, וקשה להראב"ד ז"ל דס"ל דבעינן טע"ט לבד מהטומאה איהו העמוד מביא את הטומאה וע"כ צ"ל פינו דהעמוד ארוך נהי דבמקום הטומאה ליכא טע"ט פנוי מ"מ בצד הטומאה איכא טע"ט פנוי לא הוי טומאה רצוצה ואפטר לומר הטעם פינו דיש בצדו טע"ט פנוי דהוי אהל הוי מקום הטומאה כשפועי אהלים.

הנה יש לחקור להראב"ד ז"ל דבעינן טע"ט לבד מהטומאה דהטומאה ממעטת משיעור טפח הא דאמרינון בד' נושאים את הנדבך טומאה ע"ג פלים שתחתיו טמאים דרואין את

הטומאה פאילו היא למטה אם למטה הוא רק טפח מצומצם אם טמאים הכלים פינו דאם הייתה הטומאה למטה לא היה שם אהל דהטומאה ממעטת ל"ש לומר רואין או פינו דעכ"פ עתה ליכא שם טומאה רק רואין פאילו היא למטה ליכא רצוצה: אמרינו (בפ"ח מ"ד) דחבילי המטה וסריגות החלונות חוצצין ואין מביאין הנה לכאורה הטעם בפשוטו דאין מביאין משום דהחבל אין בו פותח טפח וזה דחוצץ הוא משום דאין בכל נקב פותח טפח וכשנותנו עפ"י ארובה חוצץ משום דליכא נקב של פ"ט להביא הטומאה מבית לבית אף נראה דאינו פו דהא אמרינו בחולין (קכ"ה) דחבילי המטה וסריגי החלונות פרוסן ע"פ המת באויר הנוגע פנגד הנקב טמא שלא פנגד הנקב טהור וזה שאם נגע שלא פנגד הנקב דטהור כתב רש"י ו"ל לפי שאין החבל מקבל טומאה ע"ש.

והנה יש לעיין מהמועיל מה שאין החבל מקבל טומאה הא בקורות הבית ועליה ויהיו העליונות כבין התחתונות ואין ביניהן פ"ט וטומאה ביניהן עד לרקיע טמא פדאמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ו"ל פי"ב ה"ה וכן בב' זוזין זו ע"ג זו ואין בהם פ"ט אף שיש ביניהן פ"ט וטומאה ביניהן בוקעת ועולה וטמא עד לרקיע ואף דהקורה והיזו אין מקבלין טומאה פינו שאין בהם פ"ט אין חוצצין וטמא עד לרקיע וה"נ פינו דהחבל אין בו פ"ט הנוגע פנגד החבל אמאי טהור ונראה מזה דהא דחבילי המטה וסריגות החלונות חוצצין ואין מביאין היינו דלחצוץ חשיבי אהל ואף דאין רוחב החבל טפח מ"מ מצטרפין כל הסריגות יחד והיו פאילו הו במקום אחד וחשיבי אהל לחצוץ אף זה רק לחצוץ ולא להביא ולעגנו לחצוץ חשיב כבית וארובות בתוכו והטומאה ע"פ פולה דהנוגע פנגד ארובה טמא שלא פנגד ארובה טהור: כתב הרמב"ד ו"ל (פט"ו) דזה דאמרינו דמה שמונח בהחלון אינו ממעט עד שיבטל אותו שם הוא רק בממעטו מד"ט אבל כשפא למעט מטפח א"צ לבטלו והרמב"ם ו"ל חולק שם ע"ז ע"ש.

הנה אמרינו בפ"י בארובה שהיא בתוך הבית ואין בה פ"ט וטומאה פנגד ארובה נתן את רגלו מלמעלן אם רגלו קדמה לטומאה טהור והקשו המפרשים ו"ל הא רגלו לא מבטל ליה ותי' כפמ"ש התוס' דכל דסותם הנקב לגמרי א"צ ביטול אף קשה להרמב"ם ו"ל דס"ל דאף בסותם את פלו בעי ביטול ונראה דאף דהרמב"ם ו"ל חולק על הרמב"ד ו"ל שכתב דזה דבעי ביטול הוא רק בבא למעטו מד"ט אבל בא למעטו מטפח א"צ ביטול אף בזה גם הרמב"ם ו"ל יודה דכל שפא למעטו מפחות מטפח א"צ ביטול וכינון דהתם הוא בא לסתום ארובה שאין בה פ"ט א"צ ביטול: אמרינו דכנתל המשמש את הבית ידון מחצה על מחצה דחציו מלפנים דינו כבית לטומאה ובשלהי פי"א אמרינו בחזות שבבית טומאה בבית פלים שבכותלי החרות אם יש במקומו טע"ט טהורים ואם לאו טמאים אם היו כותלי החזות רחבים משל בית בין כף ובין כף טהורין והביא שם הר"ש ו"ל מהתוספתא כותלי הבית וכותלי הדות שהיו שוין זה לזה וטומאה בין בבית בין בדות פלים שבכותלי הבית ושבכותלי הדות נידונין מחצה על מחצה ואם היו כותלי הבית רחבים משל דות וטומאה בתוך הבית פלים שבכותלי הדות טמאין ושבכותלי הבית נידונין מע"מ אם היו כותלי הדות רחבים משל בית וטומאה בתוך הבית פלים שבכותלי הדות טהורים ושבכותלי הבית נידונין מע"מ ע"ש.

ונראה דכותלי הדות אין שייכים אל הדות כלל ולא הוי ככותל בית דגדונין מע"מ והכא הטומאה בכותלי הדות הוא רק מחמת הבית והיא שכותלי הבית וכותלי הדות הם שוין וכיון דכותלי הבית דגדונין מע"מ וסציון לפנים הוא מן האהל וכיון דארצו של אהל פמוהו עד התהום ומש"ה פותלי הדות ג"כ דגדונין מע"מ וסציון הפותל ולפנים טמא אף הטומאה הוא מחמת שהן פנגד סציון שלפנים של פותלי הבית ואם הוי פותלי הבית רחבים משל דות כל פותלי הדות טמאים שהן מכוננים פנגד הבית וארצו של בית פמוהו עד התהום ואם הוי פותלי הדות רחבים משל בית כל פותלי הדות טהורים לפי שהן חוץ לבית.

והנה הרמב"ם ז"ל (פכ"א ה"ח) מוקי לה שהדות מכוסה וכתב שאם הייתה טומאה בבית פלים שכותלי הדות אם יש במקומן טע"ט טהורין ואם לאו טמאים ע"ש. וע"כ אין הטומאה מחמת הדות דהא אין הדות פתוחה לבית והדות עצמו טהורה ורק הטומאה מפח פותלי הבית.

עוד כתב שם ואם הוי פותלי הדות רחבים משל בית בין כף ובין כף טהורין מפני שאין מכותלי הבית ע"ש הרי להדיא דהטומאה היא רק מפח הבית וכן פי' המהר"ם ז"ל דמייירי בדות מכוסה וזה דכלים בכותלי הדות טמאים הוא משום טומאת הבית דהוי קרקע לה ע"ש.

והנה מוכח מזה דכותלי הדות אין שייכים אל הדות כלל דאי הוי ככותל הבית דסציון ולפנים שייך להאהל א"כ איך אפשר להם ליטמא מפח הבית הא הו"ל אהל החוצץ וכמו ביב שהוא קמור תחת הבית ויש בו פותח טפח דאינו טמא מחמת הבית כיון שהוא אהל בפ"ע ונראה דזהו גמי מה דאמרין (פ"ה מ"ו) גבי בור ודות שפבית וכפישתה נתונה עליו דאם היה באר חלקה אינה מצלת משום דבעינו דפנות אהלים וכבור אין כאן דפנות כמ"ש הר"ש ז"ל וקשה אמאי ליכא דפנות בבור ולפ"ז הטעם משום דאין דפנות הבור שייכים אל האהל והוי אהל בלא דפנות והנה בנה אתי שפיר מה דאמרין (בפי"א מ"ט) בחדות שפבית טומאה שם הבית טמא והיינו טומאה בתוך הדות ואעפ"י שהכפישתה ע"ג הדות טמא משום דאין צמיד פתיל לטומאה כמ"ש הר"ש ז"ל שם והיינו דאין אהל בתוך אהל לטומאה דילפינו זה ממה דאין צ"פ לטומאה כמ"ש הר"ש ז"ל (פט"ו מ"ד) וכ"כ הרמב"ם ז"ל (פכ"א ה"ח) דמש"ה הטומאה בתוך הדות הבית טמא שאין האהל שבתוך הבית מונע הטומאה ע"ש וקשה הא זה דאין אהל בתוך אהל לטומאה הוא רק כשהאהל פלו בתוך האהל כמ"ש התי"ט (פ"ד מ"א) וכן מ"ש הרמב"ם ז"ל (בפ"כ ה"ו) בחלק הבית במחיצה פלפי ארצו וטומאה בין המחיצה והארץ דכלים שפבית טמאים שאין האהלים מונעין את הטומאה כתב הכ"מ דמייירי שלא חצץ ע"פ כל הבית דאם חצץ ע"פ כל הבית הוי פבית ועליה דאם טומאה באחת מהן השניה טהורה ע"ש.

וא"כ בהיא דדות שפבית דמייירי בשוין פותלי הבית וכותלי הדות א"כ הוי פבית ועליה ואמאי חשיב אהל בתוך אהל ולפ"ז פינו דאין פותלי הדות שייכים אל הדות אלא לאהל הבית א"כ אהל הדות מובלע לגמרי בתוך אהל הבית והוי אהל בתוך אהל אף יש לדון בטעם הדבר אמאי אין פותלי הדות שייכים אלא הדות והנה לכאורה י"ל משום דהוי ככותל מערה דאמרין (פ"ו מ"ו) בית המשמש את הכותל כגון כותל של בין ב' פוכין

או ב' מערות נידון פקליפת השום דאין הכותלים בכלל האהל אף שם כתב המהר"ם ז"ל הטעם משום שהפנותל נעשה מאליו והרמב"ם ז"ל כתב לפי שהוא מגוש הקרקע הוי כמו פנותל סלע ע"ש.

אף זה ל"ש בדות דדות הוא בבנין פדאמריןו בב"ב (ס"ד) ונראה דהני טעמי צריכי רק לכותל שבין ב' פוכין או ב' מערות דהפנותל מסוים אבל פנותל שבצדי המערה דאינו מסוים הפנותל שלה שפל קרקע עולם הוא פנותלה אינו שינוי שהפנותל ידון מחצה על מחצה ואף דמקצת הפנותל הוא בבנין פיון שהוא מאוחד עם קרקע עולם אג"ל תורת פנותל שיהא שינוי להדות: אמרינו (פט"ו מ"ה) חצצו מארצו טומאה בחצץ פלים שבבית טמאים כו' והביא שם הר"ש ז"ל מהתוספתא בית שחצצו בנסרים או ביריעות מן הצדדין וטומאה בבית וכלים העומדים בפנותל שהוא אחורי החצץ נידונין מחצה על מחצה ואם יש שם ד' טפחים היינו שהחצץ רחב ד"ט בטל הפנותל ואינו נחשב עוד כבית אפילו מחציו ולפנים ואם טומאה בבית פלים שבכותל טהורים רבי אומר האומר טפח הוא אומר ד"ט האומר ד"ט אינו אומר טפח ע"ש דאיכא פלוגתא אי בד"ט בטל הפנותל או בטפח והנה זה דומה לפלוגתא בעירובין (כ"ה) לענין שבת בהרחיק מן הפנותל ועשה מחיצה דאם הרחיק ד"ט לכ"ע הועיל מג' ועד ד' איכא פלוגתא פיון דנפקא מתורת לבוד או בעינו שיהא דוקא מקום ד' ע"ש היינו דפליג אי מהני מחיצה לפחות מד"ט היכא דנפקא מתורת לבוד.

והנה הרשב"א ז"ל כתב (בסו"ה י"ח) דלענין טומאה הפתוב עשה לטפח כג"ט לענין לבוד ע"ש והנה הכא בכלים שבכותל אם טמאים תלוי אם הפנותל שינוי להבית או למקום החצץ א"כ אי איכא בהחצץ ד"ט ודאישינוי הפנותל אליו ולא להבית אבל מטפח ועד ד"ט דנפקא מתורת לבוד פליגי אי שינוי פנותל למקום פנה דאי ל"ש מחיצה למקום פנה ואין הפנותל שינוי להחצץ א"כ שינוי הוא להבית: ה) כתב הרמב"ם ז"ל (רפי"ט) פנורת שיהא מוטלת בארץ והיא בתוך פתח הבית ופיה לחוץ כו' וכתב הכ"מ שם בפרק זה קשה היאך פנורת חוצצת הרי נטמאת ואין פלי טמא חוצץ והראב"ד ז"ל העמידה בשל חרס דאינו מטמא מגבו וכתב הרמב"ם ז"ל דמייירי בכנוורת המחזקת מ' סאה דאינה מקבלת טומאה וכן עמ"ש הרמב"ם ז"ל שם אם הייתה הטומאה בתוכה הפל טמא פל שבבית וכל שבתוכה וכל שע"ג וכל שתחתיה פנגד הטומאה והשיגו הראב"ד ז"ל דאף מה שאינו פנגד הטומאה טמא שהפלי טמא אינו חוצץ כתב הכ"מ שהשגה זו אינו אלא לפי מה שהעמוד בכנוורת של חרס שאינה מטמאה מגבה אבל מתוכה טמאה אבל לרבנו מייירי בכנוורת המחזקת מ' סאה דאינה מקבלת טומאה פלל ע"ש.

והנה לקמן ה"ד בכנוורת המונחת על צדיה באויר כו' כתב הרמב"ם ז"ל לפיכך אם הייתה הפנורת זו המוטלת על הארץ פחותה ופקוקה בקש או שהיתה באה במדה וכזית מן המת נתון תחתיה פנגדו עד התהום טמא כו' שפכר ביארנו שפלי עץ הבאים במדה פאהל הוא חשוב לא כפלים ולפיכך חוצץ ע"ש.

ועמד בזה הכ"מ שם דמשמע דעד השתא מייירי דאינה באה במדה וזה אינו כו' וכתב ונראה שהטעם מפני שבבבות שכתב עד עתה מייירי בשהכנוורת עומדת באויר לא

אצטרף שתהא באה במדה דאפילו באינה באה במדה מיירי כתב בבבא זו שאם היא באה במדה אפילו אי אינה פחותה ופקוקה בקוש נמי ע"ש.

והנה קשה טובא אמאי הני בבות דעומדת באויר מצוי מיירי אף בשאינה באה במדה הרי כתב הרמב"ם ז"ל שם היתה טומאה בתוכה הפל טמא כל מה שבתוכה וכל שפנגד הטומאה למעלה ע"ג או למטה תחתיה ע"ש.

ואמאי אינו טמא רק מה שפנגד הטומאה פיון דבתוכה הפל טמא דמתפשט הטומאה בכל הפנוות וא"כ נטמאת הפנוות וכלי טמא אינו חוצץ ובריש הפרק שכתב הרמב"ם ז"ל ג"כ דאם טומאה בתוכה ע"ג ותחתיה אינו טמא רק פנגד הטומאה והשיגו הראב"ד ז"ל דאף שלא פנגד הטומאה טמא שאין כלי טמא חוצץ והעמידו הכ"מ בבאה במדה א"כ ה"א אף מצוי מיירי בשאינה באה במדה ועוד דכאן כתב הרמב"ם ז"ל בטומאה תחתיה אינו טמא פנגדו רק עד התהום אבל לתוך הפנוות אינה נכנסת הטומאה פלל ובריש הפרק כתב בטומאה תחתיה פל שהיא פנגד היות אף בתוכה וע"ג א"כ טמא ואי רישא נמי בבאה במדה קשה דמאי נ"מ לענין זה בין עומדת באויר לאינה עומדת באויר ועוד שהרי כתב הרמב"ם ז"ל פיון שכ"ע הבא במדה פאהל הוא חשוב לא פכלים ובריש הפרק כתב הטעם דאינו חוצץ שהפלים או האדם שנעשו אהל על הטומאה מביאין ולא חוצצין ע"ש א"כ חשיב פכלים ולא פאהל: לכן נראה לומר פפשוטו מדכתב הרמב"ם ז"ל אם היתה הפנוות באה במדה מכלל דעד השתא מיירי באינה באה במדה אף ע"כ מיירי קודם ג"כ בשאינה מקבלת טומאה פמה שהוכיח הכ"מ בריש הפרק ונראה דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה אגיל שכתב בפ"ג דכלים פל כ"ע העשוי לנחת אפילו אם אינו מקבל אלא דבר מועט אינו מקבל טומאה לא מד"ת ולא מד"ס וכל כ"ע העשוי להחטלטל אפילו הנה מחזיק מ' סאה ואעפ"י שי"ל שוליים הואיל ואינו עשוי לנחת ה"ז מקבל טומאה ד"ת כו' וכל כ"ע שהוא סתם אם היו לו שוליים והנה מחזיק מ' סאה אינו מקבל טומאה ע"ש היינו דהנ"מ בין באה במדה לאינה באה במדה הוא רק בסתם דבסתם אותן שפאין במדה עשויין לנחת והנה פל הני בבי דכנוורת ע"כ מיירי שפיטלה במקום עמידתה דהא אמרינן היתה ממלאה את פל הבית ואין בינה לבין הקורות פותח טפח טומאה בבית מה שבתוכה טהור כו' ואם לא פיטלה אינה ממעטת את הטפח וכן בטומאה תחת הפנוות חשבין לה רצוצה ואם לא פיטל הפנוות במקומה אין זו טומאה רצוצה וכינון דמיירי שפיטל הפנוות למקומה א"כ עומדת לנחת ואינה מקבלת טומאה מיהו זה הדין דכ"ע הבאין במדה חשיבי פאהלים ולא פכלים זהו דוקא בבאין במדה שפשביל גדלן חשיבי פאהלים כמ"ש התי"ט דאף בכלי גללים שיהו חשובין פאהלים בעינן שיהיו באין במדה וכ"ע שעשויין לנחת ואין באין במדה הוי פשאר פלים הטהורים והנה מש"ה העמידה הראב"ד ז"ל בכנוורת של חרס ולא בשל עץ דלטעמיה אגיל דנחלק שם בפ"ג דכלים על הרמב"ם ז"ל דאם עשויין לנחת אפילו אם אין באין במדה אין מקבלין טומאה ע"ש.

ובבאין במדה אי אפשר לאוקמא דחשיבי פאהלים ולא פכלים וכמ"ש הראב"ד ז"ל בעצמו (פי"ב ה"ב) ומש"ה הוצרך לאוקמא בכנוורת של חרס דאינה מטמאה מגבה. והנה זה דבפה"מ ריש פ' פנוות כתב הרמב"ם ז"ל דמיירי בכנוורת המחזקת מ' סאה הטעם הוא משום דאמרינן שם משנה י"ב היתה פחותה ופקוקה בקוש או מחזקת מ' סאה כדברי

חכמים כו' וכתב הר"ש ז"ל כולא פרקין נמי עד השתא במחזקת מ' סאה עסקינן אלא דהשתא אשמועינן דרבנן פליגי את"ק וקא סברי דבמחזקת מ' סאה כנפחיתה שנתבטלה מתורת פלי דמיא ע"ש.

א"כ במתני' דריש פרקין דאתיא כת"ק דס"ל דמחזקת מ' סאה דינה ככלי שפיר פי' הרמב"ם ז"ל דבמחזקת מ' סאה מייירי אבל בפסקיו דפסק פתכמים כמ"ש בפ"ט ה"ד א"כ לא איירי במחזקת מ' סאה: והנה כל שיטת הרמב"ם ז"ל בכונרת מתבאר עפ"י מ"ש הראב"ד ז"ל ספ"ב גבי עמוד עגול שהוא מוטל לאויר כו' וז"ל שם אלא דקשיא לי אם זה העמוד חלול מ"ש מן האדם שהוא חלול והצד העליון מביא את הטומאה כו' ועוד נוכל לומר בענין העמוד לעולם בחלול ודקא קשיא לך אדם שהוא חלול אפשר שיש הפרש בין דבר המקבל טומאה לדבר שאינו מקבל טומאה דדבר שאינו מקבל טומאה אעפ"י שהוא חלול וי"ל צד העליון טפח לעולם הוא חוצץ את הטומאה ויש להבין טעם בזה וסימן לדבר כונרת וסבורים אנו לומר שהיא של חרס ואינה מטמאה מגפה דהו"ל כדבר שאינו מקבל טומאה עכ"ל היינו דהוי כמו סגוס עבה וכופת עבה דלא אמרינן דצד העליון מביא את הטומאה וכלי שאינו מקבל טומאה אע"ג דחלולה דינה כמו שאינה חלולה ולא אמרינן דצד העליון מביא את הטומאה וכן נראה ג"כ שיטת הרמב"ם ז"ל שכתב (בפ"ט ה"ו) גבי גמל היה רובץ וטומאה תחתיו ה"ז בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ע"ש ואעפ"י שהוא חלול לא אמרינן דצד העליון מביא את הטומאה ועיין בכ"מ שם ומשום דגמל אינו מקבל טומאה לא אמרינן דרואין את צד התחתון שלו כמי שאינו וצד העליון יביא את הטומאה.

והנה שהיא דכונרת הראב"ד ז"ל מוקי לה בכונרת של חרס דאינה מטמאה מגפה והרמב"ם ז"ל מוקי לה בשל עץ שאינה מקבלת טומאה כמ"ש הכ"מ ובכלי שאינה מקבלת טומאה לא אמרינן תרתי דנחשון מקצת הכלי כמי שאינו והצד העליון יביא את הטומאה.

והנה ברפ"ט בטומאה תחת הכונרת וכן בגבוהה מן הארץ טפח וטומאה תחתיה כתב הרמב"ם ז"ל דבתוכה רק מה שפנגד הטומאה טמא ע"ש ולא אמרינן שצד העליון יביא את הטומאה לכולה ומשום דבדבר שאינו מקבל טומאה לא אמרינן דנחשון צד התחתון כאילו אינו וצד העליון יביא את הטומאה וכן בטומאה בתוכה כתב הרמב"ם ז"ל דטמא כל מה שבתוכה וכל שע"ג וכל שתחתיה רק פנגד הטומאה טמא והטעם נמי דלא אמרינן תרתי שצד העליון יביא את הטומאה ע"פ כולה והצד התחתון נחשיב כמי שאינו לטמא כל שתחתיה.

והנה הראב"ד ז"ל השיגו שם בטומאה בתוכה וכתב דארף מה שאינו פנגד הטומאה טמא שיהפלי טמא אינו חוצץ וצד העליון מביא את הטומאה לכל מה שתחתיו ע"ש. וזהו כמ"ש הראב"ד ז"ל בפ"ב דתלוי בין דבר שמקבל טומאה לדבר שאינו מקבל טומאה דבדבר המקבל טומאה אמרינן דרואין צד התחתון כמי שאינו וצד העליון מביא את הטומאה ולא בדבר שאינו מקבל טומאה וההיא דכונרת מייירי בשל חרס דאינה מטמאה מגפה אבל בהיתה הטומאה בתוכה דנטמאת הכונרת הצד העליון מביא את הטומאה והצד התחתון רואין כאילו אינו ומביא את הטומאה לכל מה שתחתיה וממ"ש הראב"ד ז"ל

בטומאה בתוכה הטעם משום שהוא פלי טמא מוכח דאם לא הנה פלי טמא הנה מודה דלא אמרינו דצד העליון יביא את הטומאה לכל מה שתחתיה ואף דכלים אף טהורים מביאין ואין חוצצין מ"מ בטהורים לא אמרינו דמקצת הפלי פמי שאינו ולא יחצוץ וצד העליון יביא את הטומאה דזה דוקא בטמאים ולהרמב"ם ז"ל ל"ק קושית הראב"ד ז"ל דהוא מוקי לה באותן כ"ע שאין מקבלין טומאה פלל וכמ"ש הכ"מ וכן בטומאה על גבה שכתב הרמב"ם ז"ל דכל מה שבאור תוכה טהור חוץ מפלי שפנגד הטומאה ואעפ"י שהטומאה נכנסת לתוכה שהרי הפלי שפנגד הטומאה טמא לא אמרינו שצד העליון של הפנורת תפוזר את הטומאה לכל תוכה והוא ג"כ דלא אמרינו תרתי שנוחשיב מקצת הפלי פמי שאינו ולא תחצוץ ותפנס הטומאה לפנים וגם שצד העליון תביא את הטומאה ע"פ פולה וכן בגבוהה מן הארץ טפח וטומאה תחתיה לא אמרינו דצד התחתון יביא את הטומאה תחת פולה ואח"כ נחשוב אותה פמי שאינה ותפנס הטומאה לתוכה ויטמא פל מה שבתוכה דלא אמרינו תרתי ואף דאשפחן פן בד' שהיו נושאין את הנדבך וטומאה ע"ג טמא למטה אף מה שאינו נגד הטומאה דחשבינו קודם הנדבך פמי שאינו דאדם וכלים אין נעשין אהלים לחצוץ ובאה הטומאה תחתיה ואח"כ הנדבך מפוזר הטומאה לכל שתחתיו וכן אם הטומאה למטה מתחילה מביא את הטומאה תחת פלו ואח"כ חשבינו פמי שאינו וטמא ע"ג אף מה שאינו פנגד הטומאה זה דוקא פכל הפלי היינו מתחתיו לע"ג דמתחילה מביא את הטומאה ואח"כ חשבינו פל הפלי פמי שאינו אכל לחשוב רק מקצת פלי פמי שאינו דהיינו להביא הטומאה מתחתיה לתוכה דחשבינו רק צד התחתון פמי שאינו או מע"ג לתוכה דנחשוב רק צד העליון פמי שאינו בזה לא אמרינו תרתי בדבר שאינו מקבל טומאה לחשוב מקצת פלי פמי שאינו וגם שהפלי יביא את הטומאה ומש"ה בטומאה תחתיה או ע"ג אינו טמא בתוכה רק מה שפנגד הטומאה דחשבינו רק צד התחתון או צד העליון פמי שאינו וטמא מה שפנגד הטומאה כשאר טומאה שהיא באור וכן בטומאה בתוכה אינו טמא תחתיה או ע"ג רק מה שפנגד הטומאה דחשבינו רק צד התחתון או העליון פמי שאינו אף לא אמרינו תרתי שהפלי ג"כ תביא את הטומאה ע"פ פולה והטעם דשאני מקצת פלי מפל הפלי הוא משום דקשה יותר לחשוב מקצת הפלי פמי שאינו מלחשוב פל הפלי פמי שאינו דאמרינו (ר"פ ט"ו) דסגוס עבה וכופת עבה אין מביאין את הטומאה עד שיהיו גבוהין מן הארץ פ"ט ולא אמרינו דמקצת הסגוס נחשוב פמי שאינו וצד העליון יביא את הטומאה ואף דבשנים מקופלין זה ע"ג זה אמרינו שם דמביא את הטומאה דחשבינו להתחתון פמי שאינו והעליון א מביא את הטומאה ומשום דקשה לחשוב מקצת פלי פמי שאינו מלחשוב פל הפלי פמי שאינו.

והנה המהר"ם ז"ל כתב שם דאע"ג דכבר תני לה גבי הבית שנסדק דסגוס עבה אינה מביאה את הטומאה אא"כ גבוהה מן הארץ טפח אצטריף הכא דסד"א דהתם גבי הבית שנסדק משום דתרתי לא אמרינו לומר רואין תחתית הסגוס פאילו אינו ולומר ג"כ גוד אסיק דהוי תרתי לומר קלוש וגוד אכל חדא נימא דאמרינו קמ"ל התם דתרתי לא אמרינו וקמ"ל הכא דאף קלוש לחוד לא אמרינו ע"ש ואע"ג דבכל דבר המקבל טומאה לענין חציצה חשבינו פמי שאינו וסגוס הוא ג"כ דבר המקבל טומאה מ"מ לומר פן על מקצת פלי דהיינו קלוש להקליש הפלי קשה לומר זה יותר מעל פל הפלי אף זה דלא אמרינו קלוש פלל הוא רק לענין שיהא חשוב ע"י זה חלל דנחשוב מקצת הסגוס פאילו אינו

ויהא חָשׁוּב פּוֹתֵחַ טַפַּח וְאַף דְּבַכְל הַכְּלִי בַב' מְקוֹפְלִין זֶה ע"ג זֶה חֲשָׁבִין הַתְּחַתּוֹן כְּמִי שְׂאִינוּ וְחָשִׁיב פ"ט אֲבָל קְלוּשׁ לֹא אֲמָרִינוּ בְּזֶה אֲבָל הֵיכָא שְׂיֵשׁ שֵׁם חָלָל כְּגוֹן אָדָם חָלוּל הוּא רַק שְׂצַד הַתְּחַתּוֹן חוּצָץ בְּזֶה פְּלִיגִי ב"ש וּב"ה וּס"ל לַב"ה דְּאֲמָרִינוּ קְלוּשׁ וְחֲשָׁבִין צַד הַתְּחַתּוֹן כְּמִי שְׂאִינוּ וְצַד הָעֲלִיּוֹן מְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה אִף זֶה רַק בְּדָבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טוֹמָאָה כַּמ"ש הֶרָאָב"ד ו"ל אֲבָל בְּדָבָר שְׂאִינוּ מְקַבֵּל טוֹמָאָה מוֹדוּ ב"ה דְּלֹא אֲמָרִינוּ מְקַצֵּת הַכְּלִי כְּמִי שְׂאִינוּ דְּהֵינּוּ קְלוּשׁ וְצַד הָעֲלִיּוֹן יְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה אִף זֶה ג"כ רַק הֵיכָא דְלֵבַד קְלוּשׁ צָרִיכָה הַכְּלִי ג"כ לְהִבִּיא אֶת הַטְּוֹמָאָה דְּזֶה ג"כ כְּעֵין תְּרִתִּי אֲבָל הֵיכָא דְאִין הַכְּלִי צָרִיכָה לְהִבִּיא אֶת הַטְּוֹמָאָה אֲמָרִינוּ קְלוּשׁ וְחֲשָׁבִין מְקַצֵּת הַכְּלִי כְּמִי שְׂאִינוּ אִף בְּדָבָר שְׂאִינוּ מְקַבֵּל טוֹמָאָה.

וְהִנֵּה בְּזֶה אֲתִי שְׂפִיר מ"ש הֶרְמֵב"ם ו"ל ה"ד כְּנֹרֶת חָלוּלָה שֶׁהִיא כְּלִי שְׁלָם וְהִיתָה מְנוּחָתָה עַל צְדִיקָה בְּאֹרֵי וְכִזִּיתָ מִן הַמַּת נִתּוֹן תְּחַתִּיהָ אוֹ ע"ג כֹּל שֶׁהוּא כְּנֹגֵד הַזִּית בְּתַחֲתִיהָ וּבְגַבְתָּהּ טָמָא וְכֹל מַה שְׂבְּאֹרֵי תוֹכָה טְהוֹר אֲלֵא כְּנֹגֵד הַטְּוֹמָאָה וְכֹל שְׂלֵא כְּנֹגֵד הַטְּוֹמָאָה בְּתוֹכָה טְהוֹר כּו' הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאֲרִץ טַפַּח כּו' כְּנֹרֶת שֶׁהִיא כְּלִי שְׁלָם וְיוֹשְׁבֵת עַל שׁוּלְתָהּ לְאֹרֵי וְטוֹמָאָה תְּחַתִּיהָ בְּתוֹכָה אוֹ ע"ג טוֹמָאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וְיֹרֶדֶת אֲבָל אִם הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאֲרִץ טַפַּח אוֹ מְכֹסָה אוֹ כְּפוּיָה עַל פִּיהָ וְטוֹמָאָה תְּחַתִּיהָ בְּתוֹכָה אוֹ ע"ג הַכֹּל טָמָא כֹּל שְׂבִתוֹכָה וְכֹל שְׂתַחֲתִיהָ וְכֹל שֶׁע"ג אִם הִיתָה הַטְּוֹמָאָה לְמַטָּה ע"ש.

וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵי מ"ש יוֹשְׁבֵת עַל שׁוּלְתָהּ וְהִיא מְכֹסָה וְטוֹמָאָה תְּחַתִּיהָ דְּאִפִּילוּ אִין גְבוּהָה מִן הָאֲרִץ טַפַּח דְּטָמָא כֹּל מַה שְׂבִתוֹכָה וּמ"ש מְנוּחָתָה עַל צְדִיקָה וְטוֹמָאָה תְּחַתִּיהָ דְּאִינוּ טָמָא בְּתוֹכָה רַק מַה שְׂכְּנֹגֵד הַזִּית הֵא בְּמְנוּחָתָה עַל צְדִיקָה ג"כ הִיא מְכֹסָה לְמַעְלָה וּלְפ"ז בְּמְנוּחָתָה עַל צְדִיקָה דְּהַפְסוּי הוּא מְהַכְּלִי עֲצָמוּ לֹא אֲמָרִינוּ דְּרוֹאִין צַד הַתְּחַתּוֹן כְּאִילוּ אִינוּ דְּהֵינּוּ קְלוּשׁ וְצַד הָעֲלִיּוֹן יְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה אֲבָל יוֹשְׁבֵת עַל שׁוּלְתָהּ דְּפִיהָ לְמַעְלָה רַק מְכֹסָה בְּכִלֵּי אַחַר פִּינָן שֶׁהֵם ב' פְּלִים רוֹאִין אֶת הַכְּנֹרֶת כְּאִילוּ אִינוּ וְהַפְסוּי מְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה דְּאִין זֶה קְלוּשׁ וְזֶה הִסוּד מְצִינוּ בְּמִהְרָ"ם ו"ל שְׂכָתָב ו"ל וְאֵע"ג לְעֵיל בְּכְנֹרֶת שְׂמוּטָה עַל צְדִיקָה וְאִין גְבוּהָה מִן הָאֲרִץ טַפַּח לֹא אֲמָרִינוּ דְּדוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן חָשׁוּב אֲהֵל הֵיכָא דְּהַכְּנֹרֶת שְׁלָמָה וְאִינָה פְּחוּתָה י"ל דְּהֵתָם הֵינּוּ טַעְמָא דְּכִינוּן דְּדוֹפֵן הַתְּחַתּוֹן פְּחוּת מְטַפַּח מִן הַקְּרַקֵּעַ חָשׁוּב נְמִי דוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן כְּאִילוּ הוּא פְּחוּת מְטַפַּח כִּינוּן דְּדוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן וְהַתְּחַתּוֹן שְׁנֵיהֶם מְכִלֵּי אֶחָד אֲבָל הֵכָא הַכְּפִישָׁה הַנְּתוּנָה עַל הַכְּנֹרֶת אִינָה מִן הַכְּנֹרֶת עַכ"ל וְקָשָׁה הֵא אֲמָרִינוּ בְּאָדָם דְּחָלוּל הוּא וְצַד הָעֲלִיּוֹן מְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה וְאִיךָ כְּתִב כִּינוּן דְּדוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן וְהַתְּחַתּוֹן מְכִלֵּי אֶחָד חָשִׁיב גַּם דוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן כְּאִילוּ הוּא פְּחוּת מְטַפַּח וּמוֹכַח דַּס"ל כְּהֶרָאָב"ד ו"ל דְּזֶה אֲמָרִינוּ רַק בְּדָבָר הַמְּקַבֵּל טוֹמָאָה אֲבָל לֹא בְּדָבָר שְׂאִינוּ מְקַבֵּל טוֹמָאָה דְּלֹא מְהַנִּי חָלְלָה וְהוּי כְּמוֹ אֲטוּמָה וְהוּי כְּסָגוּס עֲבָה דְּלֹא אֲמָרִינוּ רוֹאִין צַד הַתְּחַתּוֹן כְּאִילוּ אִינוּ וְהֵצַד הָעֲלִיּוֹן יְבִיא אֶת הַטְּוֹמָאָה וְזֶהוּ מַה שְׂכָתָב הַמֶּהֱרָ"ם ו"ל דְּכִינוּן דְּדוֹפֵן הַתְּחַתּוֹן פְּחוּת מְטַפַּח מִן הַקְּרַקֵּעַ חָשִׁיב נְמִי דוֹפֵן הָעֲלִיּוֹן כְּאִילוּ הוּא פְּחוּת מְטַפַּח וּמִשּׁוּם דְּהוּי כְּמוֹ סָגוּס עֲבָה דְּאִם צַד הַתְּחַתּוֹן אִינוּ גְבוּהָה מִן הָאֲרִץ טַפַּח חָשִׁיב נְמִי צַד הָעֲלִיּוֹן אִינוּ גְבוּהָה טַפַּח.

הִנֵּה בַה"ב כְּתִב הֶרְמֵב"ם ו"ל כְּנֹרֶת הַמְּנוּטְלָת בְּאֲרִץ בְּתוֹךְ הַפְּתַח וּפִיהָ לְפָנִים כּו' הִיתָה טוֹמָאָה בְּתוֹכָה אוֹ בְּבֵית הַכֹּל טָמָא וְכַתֵּב הַכ"מ דַּנ"מ בֵּין פִּיהָ לְחוּץ לְפִיהָ בְּפָנִים דְּבְּפִיהָ לְחוּץ כְּשֶׁהַטְּוֹמָאָה בְּתוֹכָה אִין תְּחַתִּיהָ וְע"ג טָמָא רַק כְּנֹגֵד הַטְּוֹמָאָה וְכַשְּׂפִיָה לְפָנִים טָמָא

כל מה שתחתייה וע"ג וכתב הטעם דבפיה לפנים הוי כאילו פיה ונג הבית אהל אחד וכיון דכלים נעשים אהלים לטמא כלים שתחתייה ושע"ג רואין כאילו הו בתוכה ע"ש ונחוק דלעגנו דגימא רואין הכלים שתחתייה ושע"ג כאילו הו בתוכה מה מועיל לזה מה שפיה ונג הבית אהל אחד ונראה פיון שפיה ונג הבית אהל אחד פשהטומאה בתוכה מה שמתפשט הטומאה ע"פ פולה אין זה מפת הפנורת אלא מפת אהל הבית שהכל אהל אחד והוי כמו שפועי אהלים של הבית א"כ שפיר חזינו צד התחתון או צד העליון של הפנורת כמי שאינה לטמא כל שתחתייה וכל שע"ג ולא חשיב תרתי דמה שמתפשט הטומאה בתוכה ע"פ פולה אין זה מפת הפנורת רק מפת אהל הבית: כתב הרמב"ם ו"ל (ספי"ז) חבית שהיא יושבת על שוליה באויר וכזית מן המת נתון בתוכה או תחתייה כנגד אוירה טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת והחבית טמאה שהרי הטומאה בוקעת מתחתייה ונטמאת אוירה כו' היתה מקצת הטומאה תחת עובי דפנה ומקצתה תחת אוירה טומאה בוקעת ועולה כו' היתה בדפנות פותח טפח פולה טמאה וכנגד פיה טהור שהרי הטומאה פשטה בדפנות בלבד ע"ש דהרמב"ם ו"ל מפרש זה דאמרינו (בפ"ט מט"ז) בתוכה ותחת דפנה כו' היינו שהיתה הטומאה מבחוץ ומקצתה הוא כנגד עובי דפנה ומקצתה כנגד אוירה וכן פ' בפה"מ שם.

והנה קשה אמאי מתפשט הטומאה בכל הדפנות כשיש שם פ"ט מ"ש מפנורת וכזית מן המת נתון תחתייה דבתוכה רק כנגד הטומאה טמא ולא אמרינו שתפשט הטומאה בכל הפנורת והכ"מ ספי"ט עמד בזה ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דהא מיירי בחבית של חרס דמקבלת טומאה מאוירה וכיון דהטומאה בוקעת לתוכה נטמא החבית כמ"ש הרמב"ם ו"ל ובכלי טמא אמרינו תרתי קלוש וצד העליון מביא את הטומאה ומש"ה מתפשט הטומאה בכל הדפנות: הנה הראב"ד ו"ל (רפי"ט) בפנורת וטומאה בתוכה השיג על הרמב"ם ו"ל דס"ל דתחתייה רק כנגד הטומאה טמא וכתב פיון דנטמאה הפנורת דמוקים לה בפנורת של חרס דמקבלת טומאה מתוכה וא"כ צד העליון מביא את הטומאה לכל שתחתייה אף ברישא שם בטומאה תחתייה שכתב הרמב"ם ו"ל דבתוכה רק כנגד הטומאה טמא לא השיגו ואמאי פיון דהטומאה נכנסת לפנים דהא מה שפנגד הטומאה טמא דאף הראב"ד ו"ל מודה בזה דרק בגבוהה מן הארץ טפח השיגו וכתב דבתוכה אף כנגד הטומאה טהור שאין כאן רצועה ע"ש אבל ברישא דמיירי ברצועה בתוכה מה שפנגד הטומאה טמא וא"כ קשה דנטמאה הפנורת מאוירה וכיון שהוא פלי טמא א"כ צד העליון מביא את הטומאה ע"פ פולה וא"כ אמאי בתוכה רק כנגד הטומאה טמא ונראה דהראב"ד ו"ל חולק על הרמב"ם ו"ל מ"ש בחבית שהיא יושבת על שוליה באויר וכזית מן המת נתון תחתייה פיון דטומאה בוקעת לתוכה נטמאה החבית דס"ל להראב"ד ו"ל אף דטומאה רצועה בוקעת לכ"ח מגבה זהו רק לעגנו לטמא מה שבתוכה כנגד הטומאה דאין הכ"ח חוצץ להציל הטומאה רצועה וחסבינו כאילו אינו אבל הפלי עצמו לא נטמא דאין כ"ח.

מטמא מגבו וכיון דעצם הטומאה הוא מבחוץ אינו נטמא: כתב הראב"ד ו"ל (ספי"ז) בחבית שיושבת על שוליה באויר וטומאה מבחוץ דיש חילוק בין חבית טמאה לגבוהה מן הארץ טפח דבחבית טמאה וטומאה מבחוץ דהחבית אינו חוצץ כל אויר הדופן טמא אבל תחתייה ברצועה אינו טמא רק כנגד הטומאה אבל גבוהה מן הארץ טפח טמא כל מה שתחתייה ע"ש.

והנה יש לעיין פשאינה גבוהה מן הארץ טפח אמאי אינו טמא תחתיה רק מה שפנגד הטומאה מ"ש מאדם חלול דמביא את הטומאה פשמוטל על האסקופה וה"נ פיון דהקבית טמאה אמאי לא יביא צד העליון את הטומאה לתחתיה פנגד כל אור דופנה דרואין צד התפתון פאילו אינו.

ואפשר דמ"ש הראב"ד ז"ל דתחתיה טמא רק פנגד הטומאה לאו דוקא ולא אתי רק לאפוקי תחתיה מה שפנגד פיה דבזה ליכא אהל להביא את הטומאה אבל בגבוהה מן הארץ טפח טמא כל שתחתיה.

עוד אפשר לומר דתרי קלוש לא אמרינו אף בכלי טמא ורק בכונרת וטומאה בתוכה טמא כל מה שתחתיה כמ"ש הראב"ד ז"ל משום דהכלי מביא הטומאה ע"פ פלו ואח"כ אומרים קלוש ורואין צד התחתון פאילו אינו וטמא כל מה שתחתיה וכן הקא בקבית טמאה פשהטומאה מבחוץ אמרינו קלוש וצד התחתון פאילו אינו ונכנסת הטומאה לפנים ואח"כ מתפשטת הטומאה בכל הדפנות פשיש בהם פ"ט אבל לומר עוד הפעם קלוש ולאחר שנתפשטה הטומאה תביא לכל מה שתחתיו דנחשוב עוד הפעם לצד התחתון פאילו אינו זה לא אמרינו: עוד כתב שם הראב"ד ז"ל שאם הייתה הטומאה תחת דופנה מבחוץ בקבית טהורה כל מה שבתוכה טהור שהצד הפנימי של עובי הדופן חוצץ ועכשיו שהיא טמאה אינו חוצץ מ"מ פנגד פיה טהור שאין עליו אהל ע"ש ויש לעיין אי מיירי שיש בדפנות פותח טפח אפילו בטורה כתב הרמב"ם ז"ל דכולה טמאה חוץ מפנגד פיה ואי מיירי באין בדפנות פ"ט בטמאה מה שייך שתפשט בכל חוץ מפנגד פיה הרי אין שם אהל שתפשט הטומאה ונראה דהראב"ד ז"ל חולק על הרמב"ם ז"ל שכתב במקצת טומאה תחת עובי דפנה ומקצתה תחת אורה אם היו בדפנות פ"ט פולה טמאה חוץ פנגד פיה ומתני' דבתוכה ותחת דופנה כו' מפרש לה כהר"ש ז"ל דמיירי שהטומאה בפנים ע"ש אבל טמאה מבחוץ אין הטומאה מתפשטת בכל הקבית ולשיטתיה בכונרת דמוקי לה בכונרת של חרס וכשטומאה תחתיה אפילו רצוצה אינו טמא בתוכה רק מה שפנגד הטומאה וה"נ בקבית דנדאי פנגד הטומאה טמא בתוכה אף להראב"ד ז"ל פיון דהוי טומאה רצוצה ורק בקבית טמאה טמא הכל חוץ פנגד פיה שאין שם אהל וכמו התם היכא שנטמאה הכונרת דטמא הכל כמ"ש הראב"ד ז"ל שם אף הרמב"ם ז"ל לשיטתיה דמוקי לה התם בכונרת של עץ שאינה מקבלת טומאה כלל אבל בכונרת של חרס אי אפשר לאוקמא התם דבטומאה תחתיה והיא רצוצה פיון דבתוכה פנגד הטומאה טמא א"כ נטמאה גם הכונרת פיון שהטומאה בוקעת לתוך אורה וכמ"ש הרמב"ם ז"ל גבי קבית וכל שנטמאת הכונרת מביאה הטומאה ע"פ פולה: ב.

פלי חרס. גרסינו (פלים פ"ה מי"א) תנור של אבן ושל מתכת טהור וטמא משום פלי מתכת ניקב נפגם נסדקעשה לו טפלה מוסף של טיט טמא פמה יהא פנגב פדי שיצא בו האור כו' וכתב הרמב"ם ז"ל (פט"ו מהל' פלים ה"ז) תנור של מתכת שניקב או נפגם או נסדק וסתמו בטיט או שעשה לו טפלה כו' ה"ז מתטמא משום תנור ע"ש.

והנה יש לעיין כי סתמו בטיט אמאי מתטמא משום תנור הא עיקרו של מתכת הוא או של אבן וכן ההיא דרפ"ו העושה ב' אבנים פירה וחרבם בטיט טמאה ע"ש אמאי הא עיקרה של אבנים היא והנה י"ל משום דהולכין אחר המעמיד ותורת כ"ח עליהם אף

קִשָּׁה דְּזֶה אֵי הוֹלְכִין אַחַר הַמַּעֲמִיד הוּא פְּלוּגְתָא דר"מ וְחֻכְמִים בְּכָלֵי זְכוּכִית שְׁנִקְבוּ וְהֵטִיף לְתוֹכָן אֲבָר דר"מ סָבַר דְּהוֹלְכִין אַחַר הַמַּעֲמִיד וְתוֹרַת פְּלִי מִתְּכַת עֲלֵיהֶן וְחֻכְמִים לִי"ל דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד כְּדָאֲמַרִּין בְּשַׁבַּת (ט"ו) וְכֵן פְּלִיגִי בְּתוֹסְפֹתָא בְּכּוֹס שֶׁל אֶבֶן שְׁנִיקְבָב וְהֵטִיף לְתוֹכּוֹ אֲבָר ע"ש.

וְהִנֵּה הַתּוֹס' שַׁבַּת שָׁם כְּתָבוּ דְכָאן לָא אֲזֵלִי רַבְּנָן בְּתַר מַעֲמִיד וּבִפ' בְּמָה אֲשֶׁה אֲמַרִּין ר' נַחֲמִיָּה אוֹמֵר בְּטַבְעַת הַלֵּף אַחַר חוֹתְמָה כּו' בְּסוּלָם הַלֵּף אַחַר שְׁלִיבוֹתֵיו וְחַכ"א הִפֵּל הוֹלְךָ אַחַר הַמַּעֲמִיד מִשּׁוּם דְּהִקָּא קָרִי מַעֲמִיד זֶה מָה שְׁנוֹתְנִין לְתוֹכָהּ וְהֵתָם קָרִי מַעֲמִיד דְּבַר הַמַּעֲמִיד כְּלִי עֲצָמוֹ ע"ש.

וְהִנֵּה לִפ"ז הִיא דְּהַעוֹשָׂה ב' אֲבָנִים פִּירָה וְחֻבְרָם בְּטִיט דְּהֵתָם הֵטִיט מַעֲמִיד הַכְּלִי עֲצָמוֹ א"כ אֲתֵיָא אֶפִּילוּ כְּרַבְּנָן אֲבָל הִיא דְּתַנּוּר שְׁנִיקְבָב כְּדִי שְׂיֵצֵא בּוֹ הָאוּר וְסִתְמוּ בְּטִיט דְּהֵטִיט מַעֲמִיד רַק אֵת הָאוּר הֵינּוּ דְּבַר שְׁנוֹתְנִין לְתוֹכָהּ וּבְזֶה ס"ל לְרַבְּנָן דְּלֵא אֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד וְאִין לֹאֵר דְּסִתְמָה מִתְּנִי' כּו' מ' דְּהָא הֶרְמֵב"ם ז"ל פִּסְקָא בְּהִיא דְּכָלֵי זְכוּכִית שְׁנִיקְבָב כְּרַבְּנָן דְּלֵא אֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד וּפְסָק ג"כ בְּתַנּוּר שֶׁל מִתְּכַת שְׁנִיקְבָב וְסִתְמוּ בְּטִיט דְּמִטְמָא מִשּׁוּם תַּנּוּר: וְנִרְאֶה לֹאֵר דְּהִקָּא אִין הֵטַעַם דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד רַק לְתַנּוּר יֵשׁ שָׁם טְוִמְאָה בִּפ"ע דְּתַנּוּר וְכִירִים יוֹתֵץ וְאִינוּ טְמֵא מִדִּין כ"ח רַק טְוִמְאָתוֹ שְׁנֵה לְטְוִמְאָת כְּלִי חֶרֶס וְכֵן נִרְאֶה מְדַבְּרֵי הֶרְמֵב"ם ז"ל (פ"א מֵהַל' פְּלִים הִי"ג) וְהַתַּנּוּר וְהַכִּירִים וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן מִשְׁאָר הַבְּנִינּוֹת שְׂאוּפִין בְּהֵן אוּ מְבַשְׁלִין בְּהֵן הִפֵּל מְקַבְּלִין טְוִמְאָה דִּין תּוֹרָה וְטְוִמְאָתוֹ וְטְוִמְאָת כְּלִי חֶרֶס שְׁנֵה ע"ש וְזֶה דְּמַמְעִטִין תַּנּוּר שֶׁל מִתְּכַת וְשֶׁל אֶבֶן הוּא רַק מִשּׁוּם דְּכִתִּיב יוֹתֵץ אֵת שִׁי"ל נְתִיצָה כּו' כְּדָאֲמַרִּין בְּת"כ וְלֵא מְמַעֲטִין מִשּׁוּם דְּכָלֵי אֲבָנִים אֲז"ל טְוִמְאָה לֵא מִד"ת וְלֵא מִד"ס דְּתַנּוּר י"ל תּוֹרַת טְוִמְאָה בִּפ"ע וְאִינוּ טְמֵא מִשּׁוּם כ"ח וְאֵף שֶׁל מִתְּכַת הו"ל לְטְמֵא מִשּׁוּם דְּשָׁם תַּנּוּר עָלָיו רַק דְּמַמְעִטִין מִשּׁוּם דְּבַעֲיִין רְאוּי לְנְתִיצָה אֲבָל בְּנִיקְבָב וְסִתְמוּ בְּטִיט דְּבַר נְתִיצָה הוּא טְמֵא מִשּׁוּם תַּנּוּר וְאִינוּ מִשּׁוּם דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד דָּאֵף אִם הוּא חָשִׁיב תַּנּוּר שֶׁל מִתְּכַת אוּ שֶׁל אֶבֶן ג"כ טְמֵא כִּינּוּ דְּרְאוּי לְנְתִיצָה וְזֶה דְּבַעֲיִין בְּנִיקְבָב שְׂעוּר שְׂיֵצֵא בּוֹ הָאוּר הוּא מִשּׁוּם דְּבַעֲיִין נְתִיצָה הַמוֹעֵלֶת לְקַלְקֵל הַתַּנּוּר וְכִינּוּ דַע"י נְתִיצָה יֵצֵא בּוֹ הָאוּר מְקַרִי רְאוּי לְנְתִיצָה.

וְהִנֵּה בְּהַתּוֹסְפֹתָא שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל (פ"ה מִי"א) אֲמַרִּין תַּנּוּר שֶׁל מִתְּכַת נִפְגָּם נִסְדָּק וְעֵשָׂאוּ בְּטִיט דְּדִינוּ כַּכ"ח דְּמִטְמָא מְאֹוִירוֹ וְגַם דִּינוּ כְּכָלֵי מִתְּכַת דְּמִטְמָא מִגְּבוֹ וְנַעֲשֶׂה אַב הַטְוִמְאָה ע"ש וְאִי הֵטַעַם דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד הִנֵּה לוֹ לְהִיּוֹת כַּכ"ח בֵּין לְקוּלָא בֵּין לְחֻמְרָא דְּמֵאן דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד אֵף לְקוּלָא אֲזֵלִין כְּדָאֲמַרִּין בְּשַׁבַּת (ט"ו) בְּכָלֵי זְכוּכִית שְׁנִיקְבָב וְהֵטִיף לְתוֹכּוֹ אֲבָר דְּמֵאן דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד י"ל טְהַרָה בְּמִקְוֵה דְּהו"ל כְּכָלֵי מִתְּכַת וְאִי לֵא אֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד הִנֵּה טְמֵא מִדִּין כְּכָלֵי זְכוּכִית כַּמ"ש תּוֹס' שָׁם וּבַר"ה י"ט) וְלֵא הִנֵּה לוֹ טְהַרָה בְּמִקְוֵה דְּאֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד בֵּין לְקוּלָא בֵּין לְחֻמְרָא וְכֵן בְּדַכּוֹן שֶׁל מִתְּכַת שְׂעֵשָׂה לוֹ פְּטוּטִים אֲמַרִּין דְּטְמֵא כַּכ"ח וְטְמֵא כְּכָלֵי מִתְּכַת כְּמָה שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל (פ"ז מ"ב) וְקִשָּׁה דְּאִיָּה מְצִינּוּ דְּכָלֵי טְמֵא כְּחֶרֶס וְכִמְתְּכַת דְּלַעוּלָם כְּלִי שְׁהִיא מִב' מִינֵי הוֹלְכִין אַחַר הָעֵינֵקֵר וְכִמוּ טַבְעַת שֶׁל מִתְּכַת וְחוֹתְמָה שֶׁל אֶלְמוֹג וְלֵא מְצִינּוּ שְׁהִיא כְּלִי נְדוֹן כַּב' מִינֵי שְׁהִיא קְרוּי כְּלִי חֶרֶס וְכָלֵי מִתְּכַת וּלִפ"ז תַּנּוּר שְׂאֵנִי דְּאִין תַּנּוּר טְמֵא מִשּׁוּם כ"ח רַק מִשּׁוּם תַּנּוּר רַק טְוִמְאָת תַּנּוּר וְטְוִמְאָת כ"ח שְׁנֵה וּלְעוּלָם לֵא אֲזֵלִין בְּתַר מַעֲמִיד וְכַחֲכָמִים

והו"ל תנור של מתכת רק אף תנור של מתכת אם י"ל נתיצה טמא משום תנור אף גם טמא משום כלי מתכת דתורת כלי מתכת מי ביטל ממנו: ונראה ראיה לזה מדאמרין בת"כ שהביא הר"ש ז"ל (פ"ה מ"א) תנור שומע אני בין חדש ובין ישן כו' דברי ר"א דס"ל לר"א דתנור לא בעי היסק כ"ח קודם היסק הוא כלי אדמה ומוכח דס"ל לר"א דאף תנור של אדמה מקבל טומאה ואף דכלי אדמה א"ל טומאה לא מד"ת ולא מד"ס תנור שאני דבלא היסק הוא ג"כ בר נתיצה ואף לר"ע דבעי שם היסק בתנור הוא רק משום גמר מלאכה כדאמרין שם בת"כ מה כ"ח משנגמרה מלאכתו באור אף תנור משנגמרה מלאכתו באור ע"ש אף לא משום דהוי כלי אדמה ולפ"ז הא דבעינן בתנור היסק כדי לאפות בו סופגנין ובכירה כדי לבשל עליה ביצה קלה אינו כדי להוציא מכלל כלי אדמה דלא מסתבר דבהיסק כדי לבשל ביצה קלה יהיה די להוציא מתורת כלי אדמה ורק משום גמר מלאכה הוא שזהו גמר מלאכתו וכדקתני איזו היא גמר מלאכתה משייסקנה כדי לבשל עליה ביצה קלה: והנה בזה מתיישב קושית התוס' חולין (נ"ה ע"א) על ההיא דתנור שחתכו חוליות פחות מד"ט טהור מירחו בטיט מקבל טומאה משייסקנו כדי לאפות סופגנין והקשו הא אמרינן דכ"ח שטהר שעה אחת שוב א"ל טומאה לעולם ע"ש ולפ"ז נהי דאמרין דכ"ח שטהר שוב אין השברים שלו ראויין לקבל טומאה מ"מ לא עדיפי מאדמה ואבנים דג"כ אין ראויין לקבל טומאה מ"מ תנור שאני דתנור אף של אבנים ושל אדמה אם ראוי לנתיצה מקבל טומאה וה"ל בעושה תנור משברי כ"ח פינו דהתנור ראוי לנתיצה מקבל טומאה: אמרינן בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל (פי"א דכלים) כירה שעשאה מן החלמא ושוליה מן הגללים טהורה עשאה מן הגללים ושוליה מן החלמא הפל הולך אחר השולים דברי ר"נ רבי אומר עד שיהיו השולים מקבלין ע"ש ומוכח מזה דכירה של גללים טהורה אף התם אין הטעם משום דכלי גללים אין ראויין לקבל טומאה דתנור שאני דאף של אבנים ושל אדמה טמא רק הטעם דגללים אינו ראוי לעשות ממנו תנור וכדאמרין בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל (פ"ה מ"ח) בתנור של סדקין נתן עליו טיט וחרסית אדמה סיד וגפסים טמא ונפת וגפרית שענה ושברים בצק וגללים וכ"ד שאין עושין בו טהור כללו של דבר דבר שאין עושין ממנו תנורים אינו מחבר את הסדקין ע"ש וקתני דאדמה מחברת הסדקין דעושין ממנו תנורים ומוכח דתנור של אדמה חשיב תנור רק מגללים אין עושין תנורים ומש"ה אינו מחבר את הסדקין: גרסינן בב"מ (נ"ט) חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר ונחמיה מטמאין והנה דעת התוס' והראשונים ז"ל דטעמיה דר"א הוא משום דהחול מפסיק בין החוליות אף רש"י ז"ל פתב שם תנור העשוי חוליות מצרפו בכבשן פדרה כלי חרס ואח"כ צירף החוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר שאין זה כלי חרס אלא בגין פעין כלי גללים וכלי אדמה שאין מקבלין טומאה ונחמיה מטמאין דאזלי בתר חוליות שאר תנורים שלהם שהיו עשויין פעין קדרות גדולות ופיו למעלה וצורף בכבשן כשאר קדרות כו' ע"ש.

ובבבבכות (י"ט) פתב רש"י ז"ל חתכו חוליות תנור של חרס שהוא עשוי ככלי ומטלטל ותחילת ברייתו מן הטיט ומצרפו בכבשן כשאר קדרות ואם נטמא הצריכו הכתוב נתיצה ואם נתצו בענין זה שחתכו סביב סביב פחוליות עגולות וחרו והצריכו בטיט של חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר עולמית שאינו עוד ככלי חרס שלא נשרף בכבשן ונחמיה

מטמאין ע"ש, ופ"ה השמ"ק בב"מ דב"ר רש"י ז"ל דר"א ורבנן ב"הא פליגי דר"א א"זיל בתר האי חול ונחשיב פלי אדמה ורבנן א"זיל בתר חוליות ונחשיב כ"ח וכ"כ הנ"י שם ע"ש, והנה מדב"ר רש"י ז"ל מוכח דס"ל דתנור של אדמה אינו מקבל טומאה אף על דב"ר רש"י ז"ל קשה טובא שפ"ת בב"ב דהטעם דר"א מטהר לפי שלא נש"ר בכבשן קא ס"ל לר"א דתנור לא בעי ה"ס פ"ל פ"ד א"ר"נ בת"כ ש"ה"ר"ש ז"ל (פ"ה מ"א) וצ"ע"ג: ועוד מ"ש רש"י ז"ל הטעם דטהור לפי שלא נש"ר בכבשן אלמא ס"ל לרש"י ז"ל דתנור בעי דוקא ה"ס פ"שן ולא סגי ב"ה ש"מ"ס"ק"ן אותו לאפ"ה דהא ק"א ר"א מטהר עולמית כמ"ש רש"י ז"ל בב"ב דה"נ וי"נ ש"יכ"ל לאפ"ת בו והוא טהור.

והנה הר"ש ז"ל רפ"ה ח"ק ב"ה אי תנור בעי צ"ר"ף פ"שן או סגי ב"ה ש"מ"ס"ק"ן לאפ"ה והביא ראיה מההיא ד"ורות הע"ר"ב"ים ש"ח"פ"ר ב"א"ר"ן ו"ח ב"ט"ט ד"א"ר"נ"ן אם י"כ"ל ה"ט"ט לע"מ"וד בפ"ע ט"מא ו"א"ף ד"ה"ת"ם ל"יפ"א צ"ר"ף פ"שן ו"ע"וד ה"ב"י"א ש"ם מ"ה"י"א ד"ח"ת"כו ח"ל"ו"ת ו"מ"י"ר"ח"ו ב"ט"ט ד"מ"ק"ב"ל ט"נ"מ"א"ה מ"ש"י"ס"ק"נ"ו ע"ש ו"ק"ש"ה לרש"י ז"ל מ"ה"ו מ"ה"י"א ד"ח"ת"כו ח"ל"ו"ת ו"מ"י"ר"ח"ו ב"ט"ט ד"א"ר"נ"ן ד"מ"ק"ב"ל ט"נ"מ"א"ה מ"ש"י"ס"ק"נ"ו לא ק"ש"ה על רש"י ז"ל מ"ש"ו"ם ד"א"ת"י"א פ"ר"ב"נ"ן ד"ס"ל ב"ת"נ"ו"ר ש"ל ע"כ"נ"א"י ד"א"ז"ל"י"נ"ן ב"ת"ר ה"ח"ל"ו"ת ו"ל"א ב"ת"ר ה"מ"י"ר"ו"ת ו"ה"ח"ל"ו"ת ו"נ"צ"ר"פ"ו ב"כ"ב"ש"ן ו"נ"ח"ש"י"ב כ"ח ו"ל"א פ"ל"י א"ד"מ"ה א"ב"ל מ"י"ו"ר"ו"ת ה"ע"ר"ב"י"ם ק"ש"ה: ו"ל"ב"א"ר ש"י"ט"ת רש"י ז"ל נ"ר"א"ה ד"ה"נ"ה ל"פ"מ"ש רש"י ז"ל בב"ב דה"א נ"ת"ן ח"ל"ו"ת ה"ו"א ט"ט ש"ל ח"ל"ו"ת ק"ש"ה ל"מ"ה נ"ק"ט ח"ל"ו"ת ל"ת"נ"י מ"י"ר"ח"ו ב"ט"ט ו"כ"ד"ק"ת"נ"י (ב"פ"ה מ"ח) ח"ת"כו ח"ל"ו"ת ו"מ"י"ר"ח"ו ב"ט"ט כ"ו ו"נ"ר"א"ה ד"רש"י ז"ל ל"ש"י"ט"ת"י"ה א"ז"ל ד"ב"י"צ"ה (ל"ב) א"ר"נ"ן כ"ח מ"א"י"מ"ת"י מ"ק"ב"ל"י"ן ט"נ"מ"א"ה מ"ש"נ"ג"מ"ר"ה מ"ל"א"כ"ת"ו ד"ב"ר"י ר"מ ר"י"א מ"ש"י"צ"ר"פ"ו ב"כ"ב"ש"ן ו"פ"י רש"י ז"ל מ"ש"נ"ג"מ"ר"ה מ"ל"א"כ"ת"ו ה"י"נ"ו ח"ק"י"ק"ת"ו ו"ה"ת"ו"ס' ש"ם ה"ק"ש"ו" על רש"י ז"ל ד"א"כ"ה"ו"ל פ"ל"י א"ד"מ"ה ד"א"י"נ"ו מ"ק"ב"ל ט"נ"מ"א"ה ו"פ"י ש"ם ב"ע"נ"ן א"ח"ר ע"ש.

ו"נ"ר"א"ה מ"ד"ב"ר"י רש"י ז"ל ד"ס"ל ד"א"ו"ת"ו ה"ט"ט ש"ע"ו"ש"י"ן מ"מ"נ"ו פ"ל"י ח"ר"ס א"ף ק"ו"ד"ם ש"י"ס"ק"נ"ו א"ז"ל ת"ו"ר"ת פ"ל"י א"ד"מ"ה ו"ז"ה"ו ט"ט ה"י"ו"צ"ר"י"ן ה"נ"ז"כ"ר ב"מ"ק"נ"א"ו"ת (פ"ט מ"ב) ש"ע"ו"ש"י"ן מ"מ"נ"ו כ"ח ו"כ"כ ה"ש"פ"ת"י ח"ק"מ"י"ם פ' ש"מ"י"נ"י ג"ב"י ת"נ"ו"ר ו"כ"י"ר"י"ם י"ו"ת"ז כ"ו ו"ל"א"ו ד"ו"ק"א ח"ר"ס ש"ה"ר"י א"י"ן ש"ו"ר"פ"י"ן א"ו"ת"ו ב"א"ש א"ל"א פ"י"ו"ן ש"ע"ו"ש"י"ן א"ו"ת"ו מ"ט"ט ו"מ"י"ב"ש"י"ן א"ו"ת"ו ב"ח"מ"ה ק"ו"ר"י"ן א"ו"ת"ו ח"ר"ס ו"י"ל פ"ל ד"י"ן פ"ל"י ח"ר"ס ע"ש.

ו"ע"כ ד"א"ו"ת"ו ה"ט"ט ש"ע"ו"ש"י"ן מ"מ"נ"ו כ"ח א"י"נ"ו ב"כ"ל"ל פ"ל"י א"ד"מ"ה ו"מ"ש"ה ב"ה"י"א ד"ח"ת"כו ח"ל"ו"ת ב"ע"י"נ"ו ד"ו"ק"א ש"נ"ת"ן ט"ט ש"ל ח"ל"ו"ת ש"ה"ו"א א"ד"מ"ה א"ב"ל ס"ת"ם מ"י"ר"ח"ו ב"ט"ט ה"י"נ"ו ט"ט ש"ע"ו"ש"י"ן מ"מ"נ"ו כ"ח ו"א"ו"ת"ו א"ף ב"ל"א צ"ר"ף פ"ש"ן ל"א ח"ש"י"ב פ"ל"י א"ד"מ"ה מ"י"ה"ו א"ם ה"י"ה צ"ר"פ"ו ב"כ"ב"ש"ן א"ף פ"ל"י א"ד"מ"ה ח"ש"י"ב כ"ח כ"מ"ש ה"ר"מ"ב"ם ז"ל (פ"א מ"ה"ל' פ"ל"י"ם ה"י"ג) פ"ל פ"ל"י ה"ע"ש"ו"י מ"ה"ע"כ"ר מ"ן ה"ע"פ"ר"ו"ת ו"א"ח"פ ש"ו"ר"פ"י"ן א"ו"ת"ן ב"כ"ב"ש"ן ה"ז כ"ח ע"ש ד"ה"א א"ף פ"ל"י נ"ת"ר מ"ר"ב"י"נ"ן פ"כ"ל"י ח"ר"ס ו"כ"ל"י נ"ת"ר ה"ו"א מ"ן ה"א"ד"מ"ה כ"מ"ש רש"י ז"ל (ש"ב"ת ט"ז ע"א) א"ף פ"י"ו"ן ד"ל"א"ח"ר ש"נ"ת"ן ט"ט ש"ל ח"ל"ו"ת ב"י"ן ח"ל"ו"ת ל"ח"ו"ל"י"א ל"א נ"ש"ר"ף ב"כ"ב"ש"ן מ"ש"ה ס"ל לר"א ד"ח"ש"י"ב פ"ל"י א"ד"מ"ה מ"ש"ו"ם ד"א"ז"ל"י"נ"ן ב"ת"ר ה"א"י ח"ל"ו"ת ו"א"ע"ג ד"ס"ל לר"א בת"כ ד"ת"נ"ו"ר ל"א ב"ע"י ה"י"ס"ק פ"ל"ל ה"ת"ם מ"ש"ו"ם ש"ה"ת"נ"ו"ר נ"ע"ש"ה מ"ה"ט"ט ש"ע"ו"ש"י"ן מ"מ"נ"ו כ"ח ו"ז"ה"ו א"ף ק"ו"ד"ם ה"י"ס"ק ל"א ח"ש"י"ב פ"ל"י א"ד"מ"ה ו"פ"ל"י"ג"י ר"ק ב"ג"מ"ר מ"ל"א"כ"ה ד"ל"ר"א ג"מ"ר מ"ל"א"כ"ת"ו ש"ל ת"נ"ו"ר ק"ו"ד"ם ש"י"ס"ק"נ"ו ו"ל"ר"ע מ"ש"י"ס"ק"נ"ו ו"ז"ש רש"י ז"ל ד"ת"נ"ו"ר מ"צ"ר"פ"ו ב"כ"ב"ש"ן פ"ד"ר"ף כ"ח ה"ו"א ג"כ מ"ש"ו"ם ג"מ"ר מ"ל"א"כ"ה

דאף בכ"ח לא קי"ל כר"מ וגמר מלאכתו הוא משיצרכנו בכבשן ובההיא דחתיכו חוליות ונתן טיט של חול בין חוליא לחוליא ל"ש לטהרו משום חסרון גמר מלאכה פיון דכל התנור נשרף בכבשן הוי גמר מלאכה ורק משום פלי אדמה מטהר ר"א דאזלינו בתר האי טיט של חול שהוא מעמיד את התנור ונחשיב פלי אדמה ול"ק ג"כ על רש"י ז"ל מההיא דיורות הערבניים דחופר בארץ וטח בטיט ואף שלא נשרף בכבשן טמא התם אין לטהרו משום פלי אדמה שיהי הוא מטיט שעושין ממנו כ"ח ומשום חסרון גמר מלאכה ג"כ אין לטהרו פיון דאי אפשר לצרפו בכבשן הוי גמר מלאכתו בהיסק הראוי לו דגמר מלאכה הוא בכל דבר ודבר לפי שהוא: והנה התוס' בב"מ פ"א דהאי נתן חול היינו חול יבש ע"ש ולא פ"א פ"א רש"י ז"ל בבבבכות דהיינו טיט של חול דלטעמיהו אזלי דפ"א הטעם דר"א מטהר משום דהחול מפסיק ואי מייירי בטיט של חול הא טיט מחבר החוליות כדאשפחן בכמה משניות בכלים שם ובזה אין נפקותא בין טיט של חול לשאר טיט אף רש"י ז"ל דמפרש זה דר"א מטהר משום דהוי פלי אדמה שפיר מפרש דמייירי בטיט של חול דאין החסרון מחמת החיבור רק משום דהוי פלי אדמה.

הנה אמרינו בתוספתא שהביא הר"ש ז"ל (פ"ה מ"ח) בתנור של סדקין נתן חול או צורות בסדק טהור נתן טיט ע"ג הסדק טמא חרס ע"ג הסדק טהור כו' נתן עליו טיט וחרסית אדמה סיד וגפסים כו' טמא ונפת וגפרית שעוה ושפירים בצק וגללים כו' פללו ש"ד דבר שאין עושין ממנו תנורים אינו מחבר את הסדקין ע"ש ולהתוס' זה דנתן חול בסדק טהור אף דנתן חול בין חוליא לחוליא ס"ל לרבנן דטמא צ"ל דהתוספתא מייירי דליכא טפלה המחברתו וכן נראה מהתוספתא שם ע"ש.

ונה דס"ל לרבנן בתנור של עכנאי דטמא הוא משום צירוף טפלה כמ"ש תוס' שם וזה דאמרינו בתוספתא דאדמה מחברת את הסדקין צ"ל דרק חול שהוא יבש אינו מחבר אבל אדמה מחברת ולרש"י ז"ל דהטעם דר"א דמטהר בחתיכו חוליות כו' משום דהוי פלי אדמה ורבנן אזלי בתר החוליות ולא בתר החול שנתן זה דנתן חול בין הסדקין דטהור צ"ל אף לרש"י ז"ל דהתוספתא מייירי בחול שהוא יבש ולא בטיט של חול וזה לכ"ע אינו מחבר: הנה השמ"ק בב"מ הביא בשם הרמב"ן ז"ל דמפרש דאילו לא הנה גומת חול בין חוליא לחוליא הנה טמא אף לר"א לפי שהפוך הוא מדביק פל חוליא לשל מטה אבל כשנתן חול בין חוליא לחוליא החול אינו מניחו להדבק ומש"ה ר"א מטהר ורבנן ס"ל דאעפ"כ נדבק יפה והחול נכנס בתוך הטיט בתוך החוליות ונדבקות זו בזו ע"ש היינו דמפרש פהתוס' דפליגי אי הוי חיבור אף לא פהתוס' שפי' דטעמיהו דרבנן משום דהטפלה מחברתו ולהרמב"ן ז"ל החול עצמו מחבר והנה לפ"ז קשה מהתוספתא דאמרינו דחול אינו מחבר את הסדקין ולהרמב"ן ז"ל אתיא כר"א ולא פרבנן עוד יש לעיין מ"ש הרמב"ן ז"ל דאילו לא נתן חול בין חוליא לחוליא לכ"ע טמא לפי שהפוך מדביק פל חוליא לשל מטה יש לעיין מהא דאמרינו בפלים (פ"ה מ"ח) חתיכו חוליות לרחבו פחות מד"ט טהור כו' ואמאי טהור הא הפוך מדביק פל חוליא לשל מטה דהא הדיא דחתיכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ע"כ מייירי ג"כ שפל חוליא פחותה מד"ט דאם יש בה ד"ט טמאה בפ"ע: אמרינו בחולין (קכ"ג) תנור שנטמא פיצד מטהרין אותו חולקו לג' וגורר את הטפלה עד שיהא בארץ רמ"א א"צ לא לגרור את הטפלה ולא

עד שְׁיָהָא בְּאַרְיָן אֱלָא מְמַעֲטוּ מִבְּפָנִים מִד"ט וְאַמְרִינן שָׁם דָּאם כְּבָר נִטְמָא לַכ"ע צָרִיף לְגִרְוֹר אֶת הַטְּפֵלָה רַק מִיָּרֵי בְרוּצָה וְשָׂלָא יְבוּא תַנּוּרוֹ לִידֵי טַנְמָאָה ע"ש.

וְהִנֵּה לִפְמ"ש רַש"י ז"ל בְּבִרְכוֹת בְּתַנּוּר שְׁחַתְכוּ חֻלְיוֹת כּו' דְּמִיָּרֵי שְׁנִטְמָא וְנִתְצוּל"ק אָף רַש"י ז"ל בְּב"מ פֶּתַח דְּמִיָּרֵי שְׁעֵשְׂאוּ פֶּן מִתְחִילָה וְעֵינָן בִּשְׁמ"ק שָׁם וּכ"כ הַר"ש ז"ל (פ"ה ה"י) שְׁנַתְּנוּ חוּל בֵּין חֻלְיָא לְחֻלְיָא וְאַח"כ עָשָׂה לוֹ טְפִלָּה הֵינּוּ שְׁפֹן נַעֲשֶׂה מִתְחִילָה וּפִי שָׁם דְּטַעְמָא דַּר"א מְשׁוּם שְׁהַחֹל מִפְּסִיק וְרַבְּנָן ס"ל דְּהַטְּפֵלָה מִחֻבְרָתוֹ ע"ש וְאֵילוּ לֹא נָתַן חוּל בֵּין חֻלְיָא לְחֻלְיָא לַכ"ע הַטְּפֵלָה מִחֻבְרָתוֹ הָא פִּינּוּ דְנַעֲשֶׂה פֶּן מִתְחִילָה א"כ לֹא נִטְמָא וְא"כ קָשָׁה דַּר"מ לֹא כַר"א וְלֹא כְּרַבְּנָן דְּהָא ס"ל לַר"מ דָּאם לֹא נִטְמָא א"צ לְהִרְחִיק אֶת הַטְּפֵלָה דְּאִין הַטְּפֵלָה מִחֻבְרָתוֹ וְאֶפְשָׁר דְּאִיכָא חִלּוּק בְּזָה בֵּין חַתְכוּ לְאַרְכוּ אוֹ לְרַחְבוּ דְּהֵיא דַּר"מ מוֹקְמִינן לָהּ בְּחֻלְיִין דְּעַבְדִּיהָ גִּסְטְרָא הֵינּוּ שְׁחַתְכוּ לְאַרְכוּ וּפְלוּגְתָא דַּר"א וְרַבְּנָן הוּא בְּחַתְכוּ לְרַחְבוּ עוֹד אֶפְשָׁר דְּכָל שְׁנַעֲשֶׂה פֶּן מִתְחִילָה חֻלְיוֹת טְפִלָּה מִחֻבְרָתוֹ יוֹתֵר מִנַּעֲשֶׂה שְׁלָם וְאַח"כ חַתְכוּ: ב) גְּרִיסִינן בְּבִיצָה (ל"ב) כ"ח מְאִימְתִי מְקַבְּלִין טַנְמָאָה מְשַׁנְּגְמָרָה מְלֹאכְתָּן דְּבָרֵי ר"מ וְר"י אוֹמֵר מְשַׁיְצָרְפָּנוּ בְּכַבְּשָׁן וּפִי רַש"י ז"ל מְשַׁנְּגְמָרָה מְלֹאכְתָּן הֵינּוּ חֻקִּיתָן דְּלֹא בְּעֵי הֵיִסְק כָּלֵל.

וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינָן דְּאַמְרִינן בְּתוֹסְפֹתָא שְׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל (פ"ה מ"א) בְּתַנּוּר דְּבְעֵי הֵיִסְק כְּדִי לְאַפּוֹת בּוֹ סוּפְגָנִין רַמ"א רּוֹאִין אֶת הַעֲצִים שְׁהוֹסֵק בְּהֵן כְּאֵילוּ לֹא הוֹסְקוּ אֱלָא לְאַחַר רְדִיית הַפֶּת ע"ש הֵינּוּ דַּס"ל לַר"מ דְּתַנּוּר בְּעֵי הֵיִסְק וְהִנֵּה י"ל טַעַם דְּשֹׁאנֵי בְּזָה תַנּוּר מְשַׁאָר כ"ח דְּאַמְרִינן בְּפִסְחִים (כ"ו) תַנּוּר שְׁהוֹסִיקוּ בְּקִלְיָיִ עָרְלָה חֲדָשׁ יוֹתֵן כּו' וְכַתֵּב רַש"י ז"ל שְׁהֵרֵי ע"י הֵיִסְק זֶה נִגְמָר וּמִתְקַיֵּים כְּלוֹ ע"ש הֵינּוּ דְּתַנּוּר קוֹדֵם שְׁהוֹסֵק אִינוּ מִתְקַיֵּים וְכִלֵּי שְׁאִינוּ מִתְקַיֵּים אִינוּ מְקַבְּלִין טַנְמָאָה כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל רַפ"ב דְּכִלִּים דְּלִקְבֵּל טַנְמָאָה בְּעֵינָן שְׁיַעֲשֶׂה דְּבָר שֶׁל קִינְיָא ע"ש אָף בַּת"כ שְׁהֵבִיא הַר"ש ז"ל שָׁם אִיכָא פְּלוּגְתָא דַּר"א וְר"ע אִי תַנּוּר בְּעֵי הֵיִסְק וְאַמְרִינן שָׁם דְּטַעְמוֹ דַּר"ע דְּתַנּוּר בְּעֵי הֵיִסְק דְּאַמְרִינן מַכ"ח מַה כ"ח עַד שְׁיִגְמַר מְלֹאכְתּוֹ בְּאוֹר אָף תַנּוּר מְשַׁיְגְמַר מְלֹאכְתּוֹ בְּאוֹר ע"ש א"כ לַר"מ דְּשַׁאָר כ"ח ג"כ לֹא בְּעֵי הֵיִסְק א"כ מִנ"ל הֵיִסְק בְּתַנּוּר: פֶּתַח הַר"ש ז"ל (פ"ה מ"א) דְּשַׁאָר כ"ח סְגִי בְּצִירוּף כְּבָשָׁן אֲבָל תַנּוּר בְּעֵי לְדַבֵּק בּוֹ טֵיט כְּדִי לַעֲבוֹתוֹ לְהַחְזִיק חוֹמוֹ וְלֹא נִגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַד יֵינּוּ עַד שְׁיַעֲשֶׂה לוֹ טְפִלָּה וְיַחְזוֹר וְיִסְיָקְנוּ שְׁמַתְחַבֵּר יָפָה לְכִלֵּי וְתַתְּחִיז וְלֹא הֵיִסְק גְּדוֹל כ"כ כְּדְבְעֵי לְאַפְיִית פֶּת אֱלָא כְּדִי לְאַפּוֹת בּוֹ סוּפְגָנִין ע"ש.

וַיֵּשׁ לְעֵינָן טוֹבָא דְהַר"ש ז"ל בְּעַצְמוֹ הֵבִיא שָׁם לְעֵיל הֵיא דְשִׁבְתָּ דְלַרְבָּנן הֵיִסְק רֵאשׁוֹן אֶפְילוֹ תְלוּי בְּצוּאָר גָּמֵל א"כ אֶפְילוֹ קוֹדֵם שְׁעֵשְׂה לוֹ טְפִלָּה ג"כ נִגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ א"כ אִמְאִי לֹא סְגִי בְּצִירוּף כְּבָשָׁן וּבְעֵי לְהִסְיָק כְּדִי לְאַפּוֹת בּוֹ סוּפְגָנִין וְכֵן לַרַש"י ז"ל דַּס"ל בְּבִרְכוֹת דְּתַנּוּר בְּעֵי דוֹקָא צִירוּף כְּבָשָׁן כְּשַׁאָר כ"ח א"כ ל"ל ג"כ הֵיִסְק כְּדִי לְאַפּוֹת סוּפְגָנִין.

אָף רֵאִיתִי לְהַרְאָב"ד ז"ל בַּת"כ פ' שְׁמִינֵי שְׁכַתֵּב ע"ז דְּתַנּוּר בְּעֵי הֵיִסְק ז"ל לְפִי שְׁהַכ"ח עֲשׂוּי הוּא לְכָל דְּבָר לְלַח וְלִיבֵשׁ אֲבָל הַתַנּוּר שְׁאִינוּ עֲשׂוּי אֱלָא לְאַפּוֹת בּוֹ אֶת הַפֶּת וְלֹא לְתַשְׁמִישׁ אַחַר וְלֹאֲוֹתוֹ תַשְׁמִישׁ אִינוּ רֵאוּי עַד שְׁיִוְסֵק אִינוּ מְקַבְּלִין טַנְמָאָה עַד שְׁיִוְסֵק ע"ש הֵינּוּ דְחֻמְרֵי תַנּוּר מְשַׁאָר כ"ח דְּשַׁאָר כ"ח דְּתַשְׁמִישָׁן בַּכ"ד פִּינּוּ שְׁנַגְמָרָה מְלֹאכְתָּן רֵאוּיֹת לְתַשְׁמִישָׁן וּמְקַבְּלֵי טַנְמָאָה אֲבָל תַנּוּר דְּתַשְׁמִישָׁו רַק בְּאַפְיָה אִינוּ מְקַבְּלֵי טַנְמָאָה עַד שְׁיָהָא

ראוי לאפיה והיגו משניקנו וא"כ זהו נמי הטעם דאף אם נצרך בכבשן צריך הוסק אחר דכשהוא בכבשן אינו ראוי אז לאפיה ובעינן הוסק פנה שיהא ראוי לאפיה שזהו תשמישו ולפ"ז אתי שפיר ג"כ מה דתנור שיעור הסיקו כדי לאפות בו סופגנין וכירה כדי לבשל עליה ביצה קלה דתנור שהוא לאפיה מקרי ראוי לתשמיש בפחות שבאפיות וכירה שהוא לבישול בפחות שבבישול וזה הטעם נמי בתנור שחלקו וחוץ ומירחו דבעי הוסק חדש כדי לאפות בו סופגנין ואע"ג שפיר הוסק התנור מ"מ פיון שפיר נטהר התנור וצריך עתה גמר מלאכה אחרת לא הוי גמר מלאכה עד שיהא ראוי לאפיה ובעי הוסק חדש כדי לאפות בו סופגנין: והנה בזה אתי שפיר מה שהביא הר"ש ו"ל (פ"ה מ"ד) דאיכא פלוגתא בהתוספתא אי בעינן הוסק לדעת וכתב הר"ש ו"ל ולא נתברר לי מנא לן הוה דבעינן לדעת ע"ש ולפ"ז אתי שפיר פיון דההוסק הוא כדי שיהא ראוי לתשמישו שהוא אפיה בעינן ג"כ שיהא עומד לתשמישו וכיון שההוסק היה שלא מדעת א"כ באותו הוסק אינו עומד לאפיה הנה הרמב"ם ו"ל (פ"ט"ו ה"ג) פסק דתנור שהוסק שלא לדעת וכן אם נפלה בו דליקה טמא וכתב שם בה"ד דתנור שהסיקו לצלות בו מקבל טומאה ללבן בו אונין של פשתן טהור כו' ולכאורה סתרי אהדידי דכיון דשלא לדעת טמא ואף אם נפלה דליקה א"כ ללבן בו אונין של פשתן אמאי טהור ולפ"ז י"ל פיון דההוסק הוא כדי שיהא ראוי לתשמישו שהוא אפיה או צליה ס"ל ל"מ"ד דלא בעינן לדעת דאף שלא לדעת ואף בנפלה דליקה פיון דאין ההוסק עומד לדבר אחר מקרי ג"כ ראוי לאפיה משא"כ שההוסק עומד לד"א ללבן בו אונין של פשתן דאז נדאי אין ההוסק עומד לאפיה: והנה להראב"ד ו"ל ע"כ צ"ל דרק האפיה חשיב תשמיש בהתנור אבל מה שמסיקו לאפיה זה אינו תשמיש דאם זה ג"כ חשיב תשמיש א"כ תכף משנגמרה מלאכתו הרי ראוי לתשמיש שראוי להסיקו לאפיה אף נראה דזה תלוי בפלוגתא דר"י ורבנן (בפ"ח מ"ח) בנמצא במקום הנחת העצים כו' ועיין בפ"י הרא"ש ו"ל שם דחכמים לא חשיב להו מקום הנחת העצים תוף ולר"י חשיב לה תוף ע"ש וע"כ דפליגי אי ההוסק חשיב תשמיש דאי ההוסק חשיב תשמיש א"כ מקום הנחת העצים חשיב תוף ואפשר דר"י דס"ל דההוסק חשיב תשמיש לטעמיה אזיל דס"ל ברפ"ה דההוסק התנור לקבל טומאה הוא משניסיק את החדש כדי לאפות בישן סופגנין א"כ ע"כ לא ס"ל דזה דתנור בעי הוסק הוא כדי שיהא ראוי לאפיה שהרי אינו ראוי לאפיה וע"כ ס"ל דבעינן הוסק על הפלי ולא משום שיהא ראוי לאפיה.

והנה על הראב"ד ו"ל יש לעיין מההיא (דפ"ה מ"ט) דתנור שפא מחותף מבית האמן ועשה בו למודין כו' מרחו בטיט מקבל טומאה וא"צ להסיקנו שפיר הוסק ע"ש וכתב הר"ש ו"ל אע"ג דאמרינן לעיל דבעי הסקה אחר מירוח שאני הכא דנעשה פן מתחילתו לא בעי הסקה אחר מירוח הואיל וכבר הוסק ע"ש ולהראב"ד ו"ל דזה דתנור בעי הוסק הוא משום דלא חשיב גמר מלאכה אלא כשהוא ראוי לאפיה מ"ל אם כבר הוסק הא קודם לא היה מקבל טומאה ועכשיו הוי גמר מלאכה כשמרחו בטיט א"כ אמאי לא בעינן עתה שיהא ראוי לאפיה: הנה להר"ש ו"ל שפכת לחלק בין תנור שחלקו ונטהר וא"כ מרחו בטיט דבעי הוסק אחר אע"ג דכבר הוסק ובין נעשה פן מתחילתו דלא בעי הוסק אחר המירוח הואיל וכבר הוסק נראה לומר הטעם דהיכא שחלקו ונטהר וא"כ מרחו זה דבעי הוסק אינו בשביל הטיט שלא הוסק מעולם דא"כ אף בנעשה פן מתחילתו ג"כ אמאי לא

בְּעֵי הַיּוֹסֵק אַחַר הָאֵתוּ הַטֵּיט שְׁמֵרַח עֲדִינָן לֹא הָיָה דְלַעוֹלָם אֵין הַטֵּיט שְׁיִמְרַח צְרִיף
הַיּוֹסֵק דְאֲזַלְיָנָן בְּתַר עֵיקַר הַתַּנּוּר שְׁפָכֵר הָיָה וְכַשְׁחֲלָקוּ וְנִטְהַר אַז כָּל הַתַּנּוּר בְּעֵי הַיּוֹסֵק
אַחַר דְכִינּוּן שְׁחֲלָקוּ וְנִטְהַר וְכַטְל שֵׁם כְּלֵי מְמַנּוּ בְּטַל הַיּוֹסֵק הָרֵאשׁוֹן וְצְרִיף כָּל הַתַּנּוּר
הַיּוֹסֵק אַחַר אַף זֶה הוּא דְיֻקָּא כְּשֶׁנֶּשְׁבֵּר דְכַטְל שֵׁם כְּלֵי מְמַנּוּ ע"י שְׁבִירָתוֹ ה"נ דְכַטְל הַיּוֹסֵק
אַף בְּנַעֲשֵׂה פִן מִתְחַלְתּוֹ דְלֹא הָיָה עָלָיו שְׁבִירָה לֹא בְטַל הַיּוֹסֵק וְכַטְעֵמוֹ שֶׁל דְבַר
נִרְאֶה דְהִנְהָה הַר"ש ז"ל לֹא ס"ל כְּהַרְאָב"ד ז"ל דְהַיּוֹסֵק בְּתַנּוּר כְּדִי לְאַפּוֹת בּוֹ סוּפְגָנִין הוּא
כְּדִי שְׂיֵהָא רְאוּי לְאַפִּיָּה רַק דַּע"י הַיּוֹסֵק זֶה נַעֲשֵׂה חֲרָס כַּמ"ש (בַּפ"ג דְכָלִים מ"ד) וְהוּי
כְּמוֹ צְרִיף כְּבִשָּׁן בְּשֶׁאֵר כ"ח ע"ש דַּס"ל כְּרַש"י ז"ל דְתַנּוּר בְּעֵינָן דְיֻקָּא שֶׁל חֲרָס.

וְנִרְאֶה לֹמַר דְבַר חֲדָשׁ דְזֶה דַּכ"ח כִּינּוּן שְׁצָרְפֵן בְּאוּר לֹא חָשִׁיב כְּלֵי אֲדָמָה הוּא דְיֻקָּא הֵיכָא
דְהַצְרִיף בְּאוּר הָיָה אַחַר שְׁכָכֵר נַעֲשׂוּ פְלִים אָבֵל אִם צְרִיף אֲדָמָה בְּאוּר וְאִח"כ עֲשֵׂה מֵהֶם
פְלִים אֵין זֶה כ"ח כ"א כְּלֵי אֲדָמָה דְתוֹרַת כ"ח אֵינוֹ דְאֲדָמָה קְלוּיָהּ בְּאֵשׁ אֵינוֹ בְּכָלֵל אֲדָמָה
לְטוּמְאָה רַק כְּלֵי אֲדָמָה שְׁצָרְפֵן בְּאוּר י"ל תוֹרַת כ"ח וּמִש"ה תַּנּוּר שְׁחֲלָקוּ כִּינּוּן שְׁבִטְל
תוֹרַת כְּלֵי מְמַנּוּ בְּטַל הַסִּיקוֹ וְכִי חֲזַר וּמְרַחוּ וְנַעֲשֵׂאוּ תַנּוּר צְרִיף הַיּוֹסֵק אַחַר לְהִיּוֹת עָלָיו
תוֹרַת כ"ח אָבֵל כְּשֶׁהוּא מְחַוְּתָהּ מִבֵּית הָאֲנָשׁ הוּא אֵיל וְנַעֲשֵׂה פִן מִתְחַלְתּוֹ אַעפ"י שְׁעֲדִינָן
לֹא מְקַבֵּל טוּמְאָה עַד שְׁיִמְרַחוּ בְטֵיט מ"מ תוֹרַת כְּלֵי עָלָיו אֵף קוֹדֵם וְכַמ"ש הַר"ש ז"ל
(פ"ג מ"ג) בְּחֻבֵית שְׁנִיקְבָה אֵף שְׁטֵהוּרָה מ"מ שֵׁם כְּלֵי עָלִיָּה ע"ש וְכִינּוּן שְׁהַיּוֹסֵק הָיָה
בְּהִיּוֹתוֹ כְּלֵי א"צ הַיּוֹסֵק אַחַר כְּשֶׁמְרַחוּ בְטֵיט לְפִי שְׁכָכֵר הַיּוֹסֵק: וְנִרְאֶה דְזֶהוּ נְמִי הַטַּעַם מֵה
דְאֲמַרִּין דַּכ"ח כִּינּוּן שְׁטֵהַר שְׁעֵה אַחַת שׁוּב אֵינ"ל טוּמְאָה עוֹלָמִית וְלְכַאוּרָה קֶשֶׁה כִּינּוּן
שְׁעוּשָׂה עֵתָה כְּלֵי מְהַשְׁבְּרִים אִמְאֵי אֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה מְכַאֵן וְלִהְבֵּא מ"ש מְעוּשָׂה כְּלֵי מִן
הַטֵּיט וְזֶהוּ נְמִי הַטַּעַם כִּינּוּן שְׁנִשְׁבֵּר בְּטַל הַסִּיקוֹ וְהַשְׁבְּרִים הֵם כְּשֶׁאֵר אֲדָמָה וְחָשִׁיב אַח"כ
כְּמוֹ כְּלֵי אֲדָמָה וְאֵף אִם עוּשָׂה כְּלֵי מִן הַטֵּיט ג"כ מְקַבֵּל טוּמְאָה הֵתֵם מְצָרְפוּ אַח"כ בְּכַבְשָׁן
וְנַעֲשֵׂה כ"ח וְכַכ"ח שְׁנִשְׁבֵּר וְחֲזַר וְנַעֲשֵׂה כְּלֵי מְהַשְׁבְּרִים וְחֲזַר וְצָרְפוּ בְּכַבְשָׁן וְדַאי מְקַבֵּל
טוּמְאָה וְכַמ"ש הַר"ש ז"ל (פ"ג מ"ד) בְּחֻבֵית שְׁנִשְׁבֵּרָה וְדַבֵּק מְמַנּוּ חֲרָסִים אוֹ שְׁהִבִּיא
חֲרָסִים מְמַקּוּם אַחַר דְאִם דְבָקֵן בְטֵיט וְצָרְפֵן בְּכַבְשָׁן מְקַבְּלִין טוּמְאָה ע"ש: כְּתַב הַר"ש
ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת דְהַתַּנּוּרִים לֹא הָיוּ לְהֵם שׁוּלִים וְכ"כ רַש"י ז"ל (שְׁבֵת קכ"ה) דְתַנּוּרִים
שְׁלֵהֶם עֲשׂוּיִן כְּקַדְרוֹת גְּדוּלוֹת וְאֵינ"ל שׁוּלִים וּמוֹשִׁיבוֹ לְאַרְצֵי וּמְדַבֵּיק טֵיט סְבִיבוֹתָיו ע"ש.

וְהִנֵּה בְּכִירָה אִם י"ל שׁוּלִים הַתִּי"ט (בַּפ"ה מ"א) נִסְתַּמַּק בְּזֶה ע"ש אֵף אֲמַרִּין בְּתוֹסְפָתָא
שְׁהִבִּיא הַר"ש ז"ל (פְלִים פ"א מ"ד) כִּירָה שְׁעֲשֵׂאָה מִן הַחֲלָמָא וְשׁוּלִיָּהּ מִן הַגְּלָלִים
טְהוּרָה עֲשֵׂאָה מִן הַגְּלָלִים וְשׁוּלִיָּהּ מִן הַחֲלָמָא הַפֵּל הוּלָף אַחַר הַשׁוּלִים ע"ש א"כ אֲדַרְבֵּה
הַשׁוּלִים הֵם עֵיקַר בְּהַכִּירָה וְהַפֵּל הוּלָף אַחַר הַשׁוּלִים.

וְהִנֵּה בְּכִירָה כְּתַב הַר"ש ז"ל (פ"ה מ"ב) דְפְעָמִים שׁוֹפֵת עָלֶיהָ הַקְּדוּרָה וּפְעָמִים נוֹתֵן
בְּתוֹכָהּ וְכ"כ בְּפ"י הָרֵא"ש ז"ל וְנִרְאֶה דַּע"כ נוֹתֵנִין גַּם בְּתוֹכָהּ דְאֵי שְׁנוֹפְתִין רַק עָלֶיהָ א"כ
הַבֵּית קִיבּוּל שְׁלָה אֵינוֹ עֲשׂוּי לְמַקְבֵּלָה וְאֵינוֹ מְטַמֵּא.

וְהִנֵּה (פ"ז מ"ג) גַּבֵּי כִירָה שְׁחֲלָקָה לְאַרְכָּה טְמֵאָה מְשׁוּם דַּב' שְׁפִיתוֹת קִינִימוֹת כְּתַב הַתִּי"ט
דַּעפ"י כְּשֶׁנֶּחְלָקָה נִמְצָא שְׁאֵין לְכָל שְׁפִיתָה אֵלָא ג' כְּתָלִים אַפ"ה יְכוּלָה הַקְּדוּרָה לְשֵׁבֶת
עָלֶיהָ שְׁעֵיקַר כִּירָה אֵינָה עֲשׂוּיָה לְתוֹכָהּ שְׁהָרִי תְחִילָתָה ג' אֲצַבְעוֹת ע"ש וְיֵשׁ לְעֵינָן
כְּשֶׁנֶּחְלָקָה דְאֵי אֲפִשֵׁר עוֹד לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתוֹכָהּ א"כ הַבֵּית קִיבּוּל אֵינוֹ עֲשׂוּי לְמַקְבֵּלָה וְעוֹד

יש לעיין בההיא דג' אבנים שחיברו לקרקע בטיט דאמרינו דמטמא משום פירה וקשה אם נותן הקדשה רק עליה א"כ הבית קיבול אינו עשוי לקבלה ואם נותן בתוכה א"כ נותן על הקרקע והוי תשמישו עם הקרקע כדאמרינו (בפ"ח מ"ט) דפורנה טהורה משום שמעמיד הקדשה בקרקע ועיין בר"ש ז"ל שם.

הנה אמרינו בחולין (קי"ח) תנור וכירים ינתן לרבות את הידות והקשה הרשב"א ז"ל מי עדיף יד מגבו של כלי ואין כ"ח מטמא מגבו ות"י שם בשם הרמב"ן ז"ל דמיירי בידי חלוקה ע"ש.

ויש לעיין הא בעינן שהבית קיבול יאה עשוי לקבלה כמ"ש הרמב"ם ז"ל (רפי"ח מהל' פלים) ואי מיירי שהיד עשוי ג"כ לקבלה א"כ ל"ל מטעם יד הא הוי גופו של כלי. והנה אפשר הנה לומר פיון שריבה הפתוב ידות בכלים היינו דתשמיש של יד חשיב כמו תשמיש של קבלה א"כ חשיב תוך היד שמשמש ליד כמו עשוי לקבלה אף הרמב"ם ז"ל כתב שם חבית הדפונה בשולי המחץ הואיל ונעשית כמו בית יד שנושאין בה המחץ ולא נעשית לקבלה אינה מקבלת טומאה ע"ש אלמא דיד לא חשיב כמו לקבלה ובההיא דחולין צ"ל כמ"ש המפרשים ז"ל דמיירי לטמא אחרים דאין חילוק בינה בין גבו לתוכו וה"נ יד: המטריצן נעשו ונגמרו ביום ד' ויקהל כ"ב אדר תרצ"ח ע"י הבחור אביגדור קרונוברג